

Sy-li spěwał,
Pijnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Naposj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wědne dny;
Džěł pak swjaty,
Duži daty,
Wotpočé ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmara
Žiwnosé je;
Žiwá woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew te.

• Serbske njedělnske čopjeno. •

W Budyschinje, 6. januara 1924.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knihcizischceznim a płaczi na měřaz 5 stotnych pjenježkow.

Šwjedžen tšjoch kralow.

Rom. 10, 13—18.

Šwjedžen tšjoch kralow so w našej zřetwi jako mišijon-
ski šwjedžen šwjeczi. Tutón džěn našch lud na to dopomni, so
běchu našchi wótzojo póhanjo a sob tchu woni póhanjo wostali,
njebychu-li jim sahoreni mišijonarojo to ewangelijon pschipowje-
dali. Šchtóž wě, kažke sbožo a žohnowanje w ewangeliju, w Šhry-
stužu leži, tón rad džakny šwjedžen ja Božu njewurjekniwoje
wulku hnadu šwjeczi. — Ale wěsch ty, luby kšesecziانو, kažke
sbožo a žohnowanje w ewangeliju wo Šhrystužu leži? Tón do-
brocziwoy Bóh je wšchitko činił, šchtóž je k našchemu sbožu, k na-
škej sbóžnosći nu'ne. Wón je šwojeho šhna dał, so njebychmy
šhubjeni byli, ale wěčne žiwjenje měli. So bychmy sbóžni byli,
to je wotkřnjeny kónz našeho žiwjenja. Wdyhl na sbóžnosć dyr-
bjata tehodla sakkad našeho žyčho žiwjenja byč. Bychmy-li
šebi pschezo najkřažničchi dobytł kšesecziانstecho prózowanja
psched woczi stajili, njebychmy potom horliwischki w kšesecziان-
skim šhodženju byli? Šchtóž tutón dobytł snaje, temu dyrbi tola
žadanje roscž po tuthym wotkřnjenyh kónzu. A pucž k tutemu
kónzej, k wěčneji sbóžnosći, snajemy. Tež šwj. japo'chtol Pawol
nam w našchim džěbnischim tekscze pucž k wěčneji sbóžnosći po-
kasuje. Čhžemy šebi jón bliže rospomnicž.

1. Bože kłowo je móž Boža, kotraž móže naž sbóžnych čžinicž.
2. Přědowanje nam to sbože posticzi.
3. Wěra to sbože pschijima.

1. Bože kłowo je móž Boža, kotraž naž sbóžnych čžini.
Šwjate pišmo, twoja luba biblija, njeje kniha, kaž druge knihi,
ale wona je kniha wšchitkich knihow. Njeje žana druga kniha

tu na tuthym šwěcže, kotraž móže tajki šacžischčž na twoju wu-
trobu čžinicž, tebje tał natwaricž, wofschewicž, tróschtowacž, po-
šhlnicž, warnowacž, ale tež kšlostacž. „Njeje moje kłowo jako
hamor, kiž šlatu rosbije?“ praji tón Šnjēs. Tał móže Bože
kłowo tež kšrobkosć a twjerdo'čž čžlowsteje wutroby roklamacž.
— Možy wěčneho žiwjenja so k Božjeho kłowa žórła. Pschetož
tu nješkšchinty čžlowsteje kłowa, ale kłowa šwjateho ducha.
„Wobhońče so w pišnje, pschetož wam so sda, so macže wěčne
žiwjenje w nim, a to šame je, kiž wote mnje šwědčži“. Čži
šwjeczi Boži ludžo šu rěčželi nanucženi wot šwjateho ducha. —
Škłowa wěčneho žiwjenja šu woni rěčželi, kotrež wutroby čžlo-
wjełow wofschewja a natwarja. Štał tróschtlive je Bože kłowo
pschi šmjertnyčchi kóžach! Šelko hórkich šhłow je Bože kłowo se-
trěwało, hdyž pschi rowach lubych šemrjetnych płakajo štejimy, a
hdyž tón Šnjēs k nam stupi se šwojim kłowom: „Ja šhm to
horjestawanje a to žiwjenje!“ — Štał dyrbinmy šo Bohu džako-
wacž, so mamy Lutherowu bibliju, so šwjate pišmo w lubej
macžernej rěčži k nam rěčži. Štał dyrbinmy tych kšudnych póhanow
wobžarowacž, kiž tuto žórlo sboža nješnaja! Šaj, Bože kłowo je
móž Boža, kiž móže naž sbóžnych čžinicž.

2. A w přědowanju šo nam to sbožo posticzi. Bože kłowo
dyrbi šo w žyłym šwěcže přědowacž. „Džicže po wšchém šwěcže
a wucžče wšchitkich ludži!“ praji tón Šnjēs. A jeho wucžomnižy
šu pschipowjedali, šchtóž šu šhšcheli a widželi, wot kłowa teho
žiwjenja šu přědowali. — Přědowanje ma wšhoke nadatki. Wo-
no dyrbi do hlubokoscže a do wšhokoscže wješčž; do hlubokoscže
wutroby k jeje šhymi myšlemi, do hlubokoscže dušče, kotraž šo
tał rad psched Bohom pyta kšowacž kaž Šadam a Žěwa po wot-
stupjenju wot Boha. A tu čže Boži duch psches přědowanje wu-

trobu po'behnyč pytač, hdže jej pschivola: A njeju! Na tebe węcne wóczko twojeho Boha hlada! Tebe potajna ruka wodži! Na tebi swjaty mištr džela! Sa tebe swěrna wótzowśka wutroba bije! — S wschittich je Bože předomanje. Wono powjeda wo kraŕnosći a lubosći našeho Boha tež tym, kiž hiščeže po cžnje khodža; tróšchtuje wschittichy spróznichy a wobezježnych; pomha tym, kiž so w spytowanju bėdža a w stra'cie steja, so tute jich podtkóczy, dofelž Boža móž jim hiščeže pobrachuje; napomina tych, kiž w lohkomyšlnosći khodža; — ja wschittich, ja wschittich je Bože předomanje. — Ale Bóh njerěczy jenož w zyrf-twi k tebi; wschelake so pucze, psches kotrež tebe k wěrye wjedže. Tu je jedyn, kotremuž je nashonjenje žiwjenja, knadž khorowatošč, k wěrye pomhala, a wot teho cžaka je Šhrystuša lubowal. Tam je druhi, kotremuž je jeho džěczy psches swóju džěczazu wěru předač wo Šhrystušu bylo. Tu je jedyn, kiž je wěrye cžlowjela cžerpjeć a wumrjeć widžal, a to je tak móžny sacžisčec na njeho cžinilo, so je tež k wěrye pschischof. Tam je druhi, kiž je frudne pschikady hubjnistwa hrěschneho cžlowjela widžal, do kotrehož cžlowjel bjes wěry pschidže, a wot teho cžaka je wón sapočal, swóje žiwjenje pscheměnicž. — Róždy křesčijan dyrbi předač byč, kiž je słowom a je skutkom sa teho Šnješa swědečž. — Haj, póšlow došč nam Bóh pósczele, ale my dyrbinu tež předomanje, kotrež k wěrye wjedže, prawje křisčecž.

3. Wěra sbožo pschijima. — Šhto pač dyrbinu wěricž? Dyrbinu wěricž, so je Bóh tak tón swět lubowal, so je wón to najlubšche, šhtož ma, swójeho syna, sa naž dač, so njebychmy šhubjeni byli, ale węcne žiwjenje měli, — wěricž, so je Jesuž Šhrytuš wěrnny Bóh, wot Wótza we węcnošći porodženy, a tež wěrnny cžlowjel, wot knježny Marje narodženy, je mój Šnješ, kiž je tež mje šhubjeneho a satamaneho cžlowjela wumóhl, warbowal, dobył wot wschittich hrěchow, wot knjercze a wot cžertowsteje mozy. Wěricž, to rěka: slubicž, so chzu ja teho Šnješa byč w žiwjenju a wumrjeću. — Psches wěru stupimy do najwutrobnišcheho sjednocženstwa s nim a šhonimy wěrnosčž jeho slubjenja: „Ja šym pschischof, so bych žiwjenje a wscheho došč měli.“ We wěrye spěwamy s Bětrom: „Šnježe hdže dyrbinu hičž? ty mašch słowa węcneho žiwjenja.“ — W našim tešče rěka: „Kak pač dyrbja wěricž, wot kotrehož ničžo nješbu křisčeli? Kak pač dyrbja křisčecž bjes předarja?“ Tak pola naž njeje. Wobu budž džal, w našej zyrf-twi je předomanje wo Šhrystušu hiščeže w zylej mozy. Ale tak móža cži wobšy póhanjo křisčecž bjes předarjom. Póhanjo khodža bjes swětka wěrnosčže. Křiška wulka bludnosčž, so so wóni stworjenje na městno wschehomóžneho stworicžela stajili, a so wóni sbožo a pomoz wot němych a mownych pschibohow woczafuja! Woni khodža bjes swětka hnady. Tehodla so stych duchow boja a so wschědnje w njeměrnosčži žiwi. Woni khodža bjes swětka nadžije. Zyle bjes tróšchta je wumrjeće póhanow, křišž ničžo wo herbštwu swjatyh w swětke nje-wjedža. Kak jara dyrbinu so tola nad tutych wobohich šmilicž, dofelž teho nješnaja, kiž je jako swětka póhanow pschischof. Tehodla chzemy dženska nam schittichy tych hladacž, kiž so hiščeže bjes Šhrytuša abo pschecžiwu Šhrytušej. Chzemy wschitžy se swójimi modlitwami a darami sobu pomhacž, so słonzo teho sboža, kotrež je w Bethlehemje sešhadžalo, wschudžom swědečž. — O Šnježe, dai, so bych wschitžy cžlowjtojo tu na semi wusnacž móhli:

Ja šym pschs Šhrysta krowatne rany
Tón prawy grunt nětk namakal,
Tróšcht druhi njeje namakany,
So bych so w nim stadowal.
Tón grunt mi węcnije wostanje,
Šdnyž wschitko druhe šahinje. Šamjcn.

Wies Boha na křecze.

Episkopa Kristina Rohova.

Přispomněnka sa tych, křišž hačle s lětom 1924 „Wenčaj Bóh“ sapočnu cžitacž: „We słowakškej wjeszy bu w symnej adventškej nozy morwa žónška w kněšy namakana a pschi nej luby hólečž hiščeže žiwy Wješnastowa hólečka k bebi wsja, dofelž njewjedžachu, hdže je šem; narjeknychu jemu Martinko. Tola wufublánje bė po tym. Wěhasche pschi škocze w hródži, pschinoschowasche drjewo, do šchule nje-khodžesche, a tuž tež niž do Božeho domu. Wo Bosy ničžo njewjedžesche, křiba je šelenja mužow. Škónčnje to a tamne wo Bosy a Božim Ššymu nashoni, wošebje na pastwoje psches zuseho studentu. Bu mjenujžy po šmjercži pastyrja wješny pastyr. Jako tajki wuprošy bebi šhrotu Jožka wot gmejny sa pomoznika, s kotrymž w malej křěžy bydlesche. Wot tuteho nawukny pišacž a cžitacž, wošebje pač šesna so psches Jožka s bibliju. Najbóle chzysche pač křisčecž stawisnu cžerpjenja, so by zyle nashoni, kak je Jesuž Šhrytuš naž lubowal a kak my to jeho mamy lubowacž a widžesche, kak ludžo jeho nje-lubowachu.

(Wofracžowanje.)

Jožkej so nje-lubjesche, so jeho Martinko njedželu nochzysche ženje do hór sobu wsacž; bė najradčšo pschezo wotoko njeho. Tola Martinko prajesche: „Ty móžesch cžitacž, a rosumisch wschitko a nochzyl do Božeho domu hičž. Dži a kědžbuj derje, so by mi potom wjedžal powědacž, wo cžim je knješ faracž předomal!“

Wó, pschewjele bebi Jožko nje-pomjatkowasche, ale, hdnyž bych spěwali snaty křerušch, kotryž by s słowy mohł, by jón Martinkej šaspěwal, haj by jemu jón dyrbjal tak dolho pschezo šašo s nowa prajicž, doniž jón njeby mohł s nim spěwacž.

Wschitke so jemu lubike, tola jedyn wošebje; tutón spěwasche bebi pschezo, by-li šam byl:

„Šdže bydlisch Ty, mój mišy Jesom Šhryšče?
Šdže nam'kam Tebe, hdže, na kotrym mě'cže?
Pósczel swójoh' swětka pruhi mi, Ty jašny!
Wjes Tebe tu nochzu byč, Ty krašny!
Doniž Čže njenandu, pytam Čže s štyšnosčžu!
Wo dnjo a w nozy Čže wolam tuž s žadosčžu!
Šjeb so mi, Jesu, šym we frudžbje wulkej,
Tróšchtuj mje, Jesu, smyj wot winy wulkej!“

„Tón, kotryž je tutón křerušch spěwal“, myšlesche bebi Martinko, „njeje wěsčže tež kaž ja ničžo wo Tebi wjedžal, mój Šnježe Jesu!“

Šdnyž hó'zaj na wječor s pola domoj pschidžšchtaj, šašwěcžisčtaj bebi lampku, namřetu po Jožkowe macžeri, — kóždu šobotu šupowasčtaj wolija do njeje — a Jožko dyrbjesche se Biblije cžitacž wo tym, kak je Šnješ Jesuž cžerpil a wumrěl. Šusto chzysche Jožko něčto druhe cžitacž, tola Martinko to njedowoli.

„W šymje pschecžitamoj zyls Nowy Šakon a tež se Štareho něšchto, w tu křwilu dyrbimoj pač tole cžitacž tak dolho, doniž to wschitko s słowy njemóžem, kak je wón ja naž cžerpil, so jo njebychmój ženje s pomjatk šhubikoj, ale štajnje we wutrobje wobšhowalaj!“

Jožko budže tak hiščeže dolho cžitacž dyrbjecž stawisnu cžerpjenja Šnješa Jesuša, přjedy hačž ju šmėje do wutrobny ša-

schčerpjenu. Je tola mnoho džeczi a tež starých ludži, kotřiž bebi ženje na to njemyšļa, ščo je Šsyn Boži sa nich pscheczerpil. Tožko čzitasche jenož tehodla rad, dokelž wjedzesche, so Martinko jeho khwali a so jemu džiwja, so je tak mudry. Nawopak wobmyšlawaiche bebi Martinko, njech by khodzil, hdžež to chyzl, to pscheczitanane, wožobje, hdž by sam byl, by bebi to rospominał.

Nas njedzeli wróczi so wo něšcto posdžischo s hór. Wona so hižo schčerjesche a měšacž sapocža šwěczicž, jako stadlo s lěša čžerjesche. Tu nadoba sesda so Martinkej, so widži na semi čžowjeka ležo, ruzh na hłowu složenej, a so jeho šlychi žalostnje stonacž jako měl wulke bolosče. Najpriedy bě nastrožany, potom stupi bliže a spósna, so tam to kruč drjewa ležesche, — měšacž je šwěczil a lěhy so stonake.

Martinko je pschi drjewje posastal a bebi myšlit: „Tak je Šsyn Boži ležal w lěšach a stonak, plakał, so modlił a so krej poczil sa mnje!“

Ach, tajka žaloscž je Martinka nadpadla, jako bebi na tole myšlesche, so je na zplhm dompucežu. plakał a bebi žadał: „So bych tola mohł storo s Bohu hieč a widžecž Šnješa Jesuša! Ach, padnył bych psčjed nim na koleni a so jemu tak sa wschitko džakował!“

Šsamšny wjecžor a tež hewał widžachu žony, so je Martinko tak jara čžichi a khotny, wušmjachu so jemu: „Wón dyrbi bebi tola něšcto na to wjedžecž, so je tajkeho wulkeho hólza nan!“

Martinko njewotmołwi nicžo na tajke rěče.

„Wšchał tež Šsyn Boži njeje ert wotewrił, hdž so s nim šměcha měli, hdž so jeho bili, njeje so ani wobarał!“ Martinko njeje so tež ani jedyn ras šajmjał, hdž je te wschelake žorty šlyšchal abo hdž so burjo pschi šwojei duschi so sarocželi abo pschi Božim mjenje pschibahali. Najlubšcho jemu bě, hdž móžesche wucžesnyč. „Šlychi jich tola tež Bóh, tež Šnješ Jesuš! Hdž je Bóh wschudže a wschitko widži, šlychi jich tež!“ myšlesche bebi Martinko, „šlycha so, so psched nim čžichi khotžimy a mili a dobri kaž jeho mily Šsyn!“ — Martinko čžujesche, so so čžlowjelojo Boha šabylil a so so živi tak, jako by Bóh njebyl. (Wofracžowanje.)

Džakujecze so temu Šnješej, wchetož wón je dobročiwny, jebo móž, čžescž, krašnosčž, huada, prawda a dobrota traje wěcznje. Haleluja.

Glóž: Wo šwojim hložu.

Njech Bohu džakuje so kóždy šchescžan rady, nam šmilnosčž, dobroty Bóh čžini s lutej hnady. Wščón wodynch Boha khwal, khwal Wschehomóžneho! Bóh šwěrnny wostanje, je derje čžinił wšcho!

Njech Bohu džakuje so wumožena duscha, psched Šnješom ponižnje, pań del: kiž so šlyšcha. Hdž masch ty Jesuša, šy wěcznje šbožowna, šhlěb, wodu žiwjenja, twój Šbóžnik tebi da.

Šso Bohu džakujecze a khwalecze jeho mjeno, we Bohu žiwjenje, wšcho bohaštwje je jeno. Bóh je našch štworicžel, našch

šdžeržet, šastarał, Bóh wěczna lubosčž je; na Boha, duscha, twał!

Šso Bohu džakujmy sa jeho šlowo šwjate, kaš krašne wucžby so nam w Božim šlowje daty! Bóh šwoje šlubjenja a na šlych hrcženja! — Šlaj! krašnje wu wjedže, to wopomni wutroba!

Šso Bohu džakujmy tež sa to, ščtož naš tyšči, — so s Bohu wołajmy, Bóh šprawne proštwy šlyšči! — Ššlyšči, junu podarmo so proštwy psched Bohom, hdž s šudej pschischol je Bóh s wěcznym khostanjom. —

Njech Bohu džakuje so tón, kiž do njoh' wěri! — Ščtož wěru šhubil je, do šatamanštwja čžeri. — Šjes wěrn njemóžne. Šso Bohu špodobacž, joh' lube džecžo byčž! joh' šasnjam pošlychacž.

Njech Bohu džakuje so tón, kiž do njoh' wěri! Bóh naš wšchěch šastara we šwojei wótznej šwěrije. Tež dale, Božo naš psched wščem šlym wobarnuj; nam šwojoh' Duchu daš a šwój lud požohnuj.

Njech Bohu džakuje so šchescžijanska duscha, Bóh wěczny wostanje! Čžescž wschitka jemu šlyšcha! Hdž našch Bóh s nami je, naš wobohacžuje, dha so nam derje dže tu a tam na wěczne!

Njech Bohu džakuje so čžlowjet mlody, stary, Bóh w Šsynu, w Duchu dał nam je najwjetičhe dary! Ššches Šsyna budže dacž nam wěczne žiwjenje! Duch šwojaty šwjeczi naš; Ššmy s šwětku wěcznosčže!

Njech Bohu džakuje so tón kiž dže se šwěta, — psched Šsyna wumóhl je Wótz naš je šmjercže hrccha — psched čžemny šmjertny doł našch wšchehomóžny Bóh naš šbožnje powjedže! Šem' duscha dowěr so!

Njech Bohu džakuje so kóžde džecžo Bože, jom' s njebja Božeho žno šywa wěczne šbože! Tam je našch wótzny dom, raj, měra, krašnosčže! Tam s hnady Boži lud ma wěczne žiwjenje!

Njech Božu džakuje, jom' špěwa wšcho na semi, hacž Bože džeczi my špěwamy s jandželemi, kaš šwojaty šwjaty je našch Bóh a wostanje, móž. krašnosčž jeho je, čžescž wšcha do wěcznosčže!

S. W.

Zurfej a štat.

Ščto so to němštemu ludci s hodam wobradžili jeho wjednižy! To wušnjacže — ščoncžnje! — so so ke ščoncžej se šwojei mudrosčžu a možu, so dale wjazh njemóžemy. To njesbože, do

lotrehož hižo dolho lěšchmy hlubšo a hlubšo, šu pschidali, wotkryli! A šhto šu jemu sa to dali? Hodowne kłowa, kotrež šu nělotši ministrowo a drusy politišy fastupjerjo hodowniczkju po nowym waschnju k ludej rěčeli — bē to wšebita hodžina sa telegrafiju bjes grotu ja to postajena! — šmy hakle po hodžoch čitali. Tu a tam swēri šebi sažo kłowo wo Bosh na šjawne, tola hłowny fastupjer stata njeje po wšchēm šdaczu do žyła rěčat a ministerški presidenta niz wo Bosh a wo wērje! Šdyž bu ludej ta pohlednja nadžija wšata a žyła hubjenštwu wotkryte, sa to pať ničžo date, je to šrudno. To, šhtož šo štač ma, je to, šo šo š wusnacžom k banerotej čłowjeskeje mudrosče a možy pschisamknje wusnacže k Bohu šnjesej, šo nasch lud se wšchej možu a borasnosčju šo swōka na tōn jenicžki prawy pucž wērny, kaž šo to podobnje psched 110 lětami šta. To šo njeje štało w tutych dnjach! Šchtož bu date, bēchu trōšchtowanja po čłowjesku, nadžija na čłowške! Š tym njebudže nam pomhane! Šdyž pať mužojo stata to nječinja, šo lud k Bohu, k wērje wōłaja, mamy to my čžinicž, my wšchitžy, kiž wērimy do jeneho Boha, teho šnjese njebjekow a šemje! Dale pať ma šo štač kaž psches kłowo, tať psches škutki, psches žyła žiwjenje. To budž nasch hodowny dar sa nasch wobohi lud, to budž nasche pschecže a nasche mōblenje k nowemu lētu! Želi šprawne a wērne, njebudže podarmo!

Š bliska a i dalofa.

— Šserbška předarška konferenza. Šbōndželu, 7. wul-
leho rōžka, je popoždny nēmška předarška konferenza. Tuž
prošču šerbškich bratrow, šo bychu šo dopoždny w 10
hodž. i dypkom we Šserbškim Domje pschecželnje šencž
čžyli. Špēwarške prošču šobu pschijnješč.

Hodownicžka we šněhowym mjecželu! To bēchu hody! tať
to šlyšchich husto nētkle. Šsamo šarschi ludžo tajšeje hodow-
nicžki njeponnja, šhiba teje š lēta 1875 abo tať wōkolo. Wōže
domy bēchu prošne. Nadžijomnje šu sa to nannojo a maczerje,
hospodarjo a hospošy šo dopomnili wšchudžom, šo maja pschedy
wšchēm tež šastawacž wyžoše šastojnštwu domjazeho mēšchnika,
a šu pod hodownym šchtonikom šhromadžili domjazu wōžadnu
wōkolo štwōjbneho blida, kotrež je tola š domjazy wōštarjom,
a džerželi domjazu hodownu nutnosč. Š tym by šamo tutā
hodownicžka wobradžila naschemu ludej šobu najrjenšchi ho-
downy dar a nēšchto, šchtož nasch lud, nasche wōžady najbōle po-
trebaju nētkle. —

W Šošacžizach, kotrež nimaja ani wōžadneje šale ani dru-
heje šale, wuhotowa šebi šjednocžena wōžadna mlōdžina š po-
možu pschecželow na šarje hodowny wjecžor. Wē drje to k přē-
njemu rascj, šo šebi Šošacžicženjo nēšchto tajše šwērlichu, tola
šo wšchitko derje poradži a šo tež lubjesche. Šjecži džen wjecžor
šwjecžesche mlōdžina hody šama sa šo, njedžlu po hodžoch wu-
stupi se šwojimi hodownymi pschednosčkami, hrami, špēwami,
hodownymi žiwymi wobrasami a hudžbnymi pokasčkami hiščeže
ras psched wōžadnymi; posčicženja bēchu nēmške a šerbške. —
Tež pacžerške džecži wuhotowachu šebi na šarje hodowny wje-
čžor se wšchelafimi posčicženjami a bēchu wšchē se šwojimi towar-
šchemi a towaršchkami a tež šarschimi pschilhwatake, hacž runje
wjedro njehojesche. — Tať njedž je, šo šo džecži, mlōdžina, wo-
žada hromadži hody wōkolo hodowneho šchtona k hodownemu
evangelionej, šo bychu jeho wježelu powjesč čžim lēpje a lubšo
rosnoschowali psches kłowo, špēw a škutk do žiwjenja, kotremuž
to nētkle tať jara pobrachuje na hodownym šwētkle a hodownym
wježelu.

Šlistowanje : k. š. u. Žyła tať to njeje, kaž šcže to tydže-
nja w pschisponnjenžy wo nowych špēwarškich wuprajit, mēnjo,
šo šu wšchitžy š wuwšacžom dwejoch š wami psches jene. Šižo
rtnje bu hinajšchich mēnjenjow wjazy wuprajenyh a budže to
pschi škladnosčži š nowa. We Waschich rynečkach šamych šteji nē-
šchto, šchtož šamo wot šo pschecžitwo temu šwēdeči, šchtož tam pi-
šacže. Dyrbja-li štare špēwarške pōdla nowych wostacž — a to
Wy š druhim tež čžecže — njemōža šo jenatliwe šhērlušche na
tajše waschnje pschedželacž kaž Wy to pokasčujecže; šhromadne špē-
wanje š wobcju špēwarškeju njeby mōžno bylo. Šižo tu štejimy
psched roššudnym: pať — pať. A tajlich je jich hiščeže wjazy!
Ša Wasche dokladne džēto pať wam wšchēch Šserbow naj-
wutrobnišchi džat! Šsnadž a nadžijomnje wubjerť š Waschej pil-
nej pomožu prawje bōrny hacž k čžiglu pohlednjemi postupi.

Redaktor.

Š. w Š.-W. ša 1. p. Špiph.

Š. w B. ša 2. p. Špiph.

Šamolwity redaktor: šaraj Wyracž w Šošacžizach.
Čžiččž Šsmolerjež knižicžisčecžernje a knižarnje,
šap. družštwu š wobmj. rušowanjom w Budyšchinje.

Šeli šcže šebi "Šomhaj Šbōh" hižom školali, probornu, bajče tutōn wotřit Ššasčhemu
šubōbej abo pišecželej dale.
Ššotřejajče tuby a wotěbujče Ššasčhemu bowērnikaj abo ššipnōšpjeriej!

An das Postamt, hier.

Für den Monat Januar 1924 bestellt

Šerr

ŠBohnung

ŠStraße und Šausnummer

ŠExpl.	ŠName der Š Zeitung	ŠStichort	ŠWegungszeit	ŠBetrag
I	Pomhaj Bōh	Baaben	1 Monat	5 ŠGoldpfennig

ŠMf. empfangen

ŠPostk. Kemptel

ŠUnterschrift

Sy-li spěwat,
Pilnje dźělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwość da.

Njech ty spěwał
Swěrnje dźělat
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duš daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřeć će.

• Sserbske njedźelske lopjeno. •

W Budyschinje, 13. januara 1924.

Budawa ho kóždu hobotu w Smolerjez knihicizničestni a płaczi na měřaz 5 šlotnych pjenjeřow.

1. njedźela wo tšoch kralach.

Psaln 139, 1—12.

„Joh' njem'že móćžo widžec, wón kam pak widži wšcho“, tak reka w šchtuczny snateho spěwa wo džeřezowym jandželu. Nunje kamžne mohło ho wo našim Bóh w njebjekach prajic. Ale njesatraschu čłowjeka tajke słowa? Kam móžemy psched jeho woczomaj wobstac, hdyž wšchitko wo nař wě? Kam móžemy jedyn džeń měrni žiwi byc, kať jónu w měrje wunwjeć? Wo našim psalmje je naše prózowanje zyle podarmo, so bychmy jemu čěknyč chzpli, zyle podarmo, psched nim něšto potajic chzpc. Jenož móžemy jeho wšehowědomnoś a wšehowšchudžomnoś pschipořnac a hebi dac, k lěpschemu služic. Tak prajmy:

Nježe, ty wěsch wšchitko!

čěknyč njemóžu, křiba do twojeju rukow; psched
tvojim wóćžom njemóžu nicžo potajic; roškwětluj
moje zyle žiwjenje.

Wschudžom je naš Bóh pschitomny. Tam na njenahladnych městnach, tam, hdžež kóždu čłowjeka nadseńske, bójske byče pyta. Bóh je w njebjekach kať na semi. Wón je pschi bjesbóžnych a pola Božich džeři, w póhanim hwěče runje kať w křesćanstwje. Bóh je tež pola tych, kotřiz jeho njepósnaju. Swětko Božeho kłóncžla njeje wabmjesowane na widjenje čłowjeka, wobhwěči runje tak jańje kłepcho kať widžazeho. Tak je nam Bóh blisko, tež hdyž na jeho pschitomnoś njepominamy. Je tež pola tych, kiž njechadza jemu posłuchac. Njemóžemy ho teho smynč, so wón nař wobledžuje, hdyž posłuchnoś sapowjedzimy. Jonaž móžeshe spytac, k swojemu nadawkeř ho wutwinyč,

ale čěknyč k swojemu Bohu njesamóže. Druhdy drje ho sda, kať by ho Bóh na křiwilu šhowal, kať by ho čymowa mróćel kłóćila njes dušchu a šbóžne widjenje, kotřez na nju we wěčności čaka, ale to'a je Bóh runje tak wěsty pola kwojeho luda na semi, kať pola tych kwojich w njebjekach.

Dokelž je Bóh wšchudžom pschitomny, je blańje woczakowac, so wuczeknyč jeho kudej. Bóh ho ženje kwojeho kwojateho prawa njesdawa, so njeby wostal se kudejom nade wšchimi šworjenjemi. Nělotři hu kwoje ste hwědomje do zuseho kraja nješli, haj psches morjo a k njesam šchumjateho kralěka. Nunje kať ho tam kłóncžlo hwěči a měřacž, runje tak maju tam hwědomje a Bože křóstanje. Wot najwšchisheje wšchiny hacž k najhlubšchaj hlubinje, wot ranja, hdžež ranšche serja nowy džeń wutwjedza, hacž k wječoru, hdžež Bože kłóncžlo wohnitwe ho ponóri, wšchudžom dyrbi nař Boža prawiza džeřec. Njedyrbimy ho swjesč a žiwjenje pschecic, dyrbi nař jeho ruka wjesč. Njedyrbimy bóřny ho podknyč a w husežinje starosčow a bolosčow ho šhubic a šachmjatač.

Njeje potom sa nař jenicžke dobre, so móžemy se wšchěch starosčow, se wšchěch hrěchow wuczeknyč do rukow teho, kiž wšchitko wo nař hižom wě? Njemóžemy skoro wěric, ale wón nam praji, so ho wješli, hdyž my k njemu pschindžemy. Haj, jako křesćijenjo wěmy, so ma sa nař najbliže pschi hebi městno pschitowane, hdžež njebudže ho nam štyřac po čařu, hdžež běchmy žiwi daloko wot Boha.

Wle woczakowac njejměmy, do Božeje ruki pschic. Žane šwotkowne pschemějenje ruma abo čařa njemóže nař Bohu bliže pschinyč. Njeřym ja Bóh, kiž blisko je, praji tón njes, a niž Bóh, kiž je daloko? Nječakaj na pschidnišchi čař, so by

† Bohu pschischoł. Nětkole tónle wofomil je najpschihódnišchi. Jenje njebudže tebi bliže hač dženska. Sdyž na to čačacž chzješ, ani smjercž eže bliže † Bohu njepschinješe. Sšto tebi nušne, to je pschemenjenje twojeje wutrobny, kotraž tebe wuczi jeho pschitomosčž pšnacž a nad nej šo wježelicz, kotraž tebi njebjeba pschihotuje na semi. Pschi tajkim stejischežu njetrjebasch šo žaneho njesboža bojecž, wón je twój prut a twój kij, kotryž tebe tež psches dol smjertneje nozy pschewodža.

Alle doniž nještejiny pschi wrotach do wěčnosčje, je kóždy džen škadnosčž, šo šle myšle mamy, šo na jashl njeprawe šlowo pschindže, šo Bohu šo njespodobu, sštož činimy. Sdyž njemóžemy psched Božim wóčžkom nicžo potajicž, hdyž žana nóz čžemna došč njeje, šo njeby wón wschitko widžal, dha jenož proštwu nam wostanje: Rosšwětluj moje žyłe žiwjenje. W šwětle Boha a našeho Šbóžnika rosšajni šo wschědnje, hač šy pobožny, hač mašč lubosčž † bližchemu, hač šwěru wyšofo stajich, hač šy šwědomny pschezo a wschudžom, tež pschi modlenju. Wotewt wschewowšchudžommentu a wschewowědommentu Bohu šwoju wutrobu, potom móže a budže šlónzo jeho hnadneho šfuklowanja tež čžmu w twójim žiwjenju čžim dlěje čžim lěpje do šwětleho pschewobrocžicž a plody šrawicž dacž, kiž móža tež psched Božim wóčžkom wobstacž.

Kóždu lubu njedželu pač štrofo Bože žohnowanje šnowa: Tón šenes rosšwěčž šwoje woblicžo nad tobu a budž tebi hnadny. Šamjen.

Nóz šaschla je, nam šfbadžalo je šwětko!

Š l ó ž : Šač krašnje je, byčž wotwoža Šhryštusčowa.

Nóz šaschla je, nam šfbadžalo je šwětko!
Džen nowy † Boha nam je šestadžal,
Na nozy čžemnej dobylo je šlónzo,
Čžadž nowe hnadny Bóh je čžlow'stwu dač.
To šlónzo Šesuf Šhryštusč je,
Kiž plodži w wutrobach wěrjazyčž žiwjenje.

Pój šlónzo, pój, hrěj wutrobny a dušche,
Plodž nowu lubosčž, nowe žiwjenje.
Nam njedaj šhodžicž šle a hrěščne pucže,
Šdžež nadpadnje naš smjercž a škaženje. —
O lubosčž, pomhaj šwěru nam,
Šo † tobu džemny pucž tón prawy † njebjebam.

Pój, dušča, pój, šo wješel nětk a špěwaj
Čžješč Bohu našchem' psalmny, šhěrlušche,
We dobrých šfuklach prózuj šo a džělaj,
We Bosh lóšcht je troscht, mēr, wješele!
Bóh lubosčž je a wostanje.
Wěr, dušča, njebój šo, našch Wótž naš lubuje!

Daj rosčž mi, Šbóžniko, we hnadže twojej,
Pój, bydl ty nětk we mojej wutrobi,
Plodž wěčžne žiwjenje do dušche mojej,
Šso džeržecž tebe chzu, ach pomhaj mi
Še wscheje nušy, hubjenštwu
Mje dowjedž šbóžnje dom do twójoh' šraleštwu.

Daj, Šesu, nam pschi tebi byčž a wostacž
We twójim šwjatym, šbóžnym towarštwoje;
Ty nochžyl naš dla našchich hrěchow šhlostacž,
Nam pomhaj wschitkim † wěčžnej šbóžnosčži.
Ty † nam do šwěta pschischoł šy,
Ššy wumohl čžlowjestwo —
Budž wěčžnje šhwaleny!

Nětk šhwalene budž twoje šwojate mjeno
W njebjebach a wschudžom na semi,
Sdyž mamy šenje Šesu tebe jeno,
Dha wješ'le mamy tež we šrudobi —
Daj nam wschěch hrěchow wodacže,
Wóz, pomoz, šchlit, troscht, mēr,
To wěčžne žiwjenje.

J. W.

Čžšfobratrowska ewangelska žyrkej.

(Šlónčjenje.)

Sštož ma mladžinu, ma tež pschichodnosčž. Tehodla čžšfobratrowska žyrkej wosšebitu pilnosčž na to šloži, šo by šo jich mladžina šabe † ewangelskim duchom dótkala. Njeje jej došhabaze, šo jich šararjo šami nabožinske hodžiny ša džěcži na wschědnym dnju wotměwaju, ale šhromadžuje je tež njedželu w tač mjenowaných „njedželskich šchulach“.

Šarat Šanschtjač mějesche pschecželnu dobročžiwosčž, mi wosšebje w Bethlehemskej žyrkwi, hdyž je wón † šararjom, tuto wožne džělo jašnišcho rosšlascž. Šokasasche mi w pschitwarlu wulki šhamor, † kotrehož mi mjes druhimi wězami male knižki posčiczi. Wěchu džěle šwj. pišma, šczenje šwj. Šufasch, šwj. Šana atd., † džěla nutšla † rjanyhmi wobraštwami. Šač džěcži šame hižo šwj. pišmo do rukow dostawšchi wobšedža „šwoju bibliju“. Šač pobrachuje tola nam Šserbam tajka mača šapšna biblija, šo njebychu jenož našche pacžerške džěcži wulku čžěžu bibliju dolhi pucž † wobčěžnosčžu wosšpčž trjebale, ale šo bychu tež našchi dorosčženi do bibliškich hodžinow šwoju bibliju šobu pschinjesčž mohli. Sdyž hnadž čžěške Šustav-Šdolfske towarštwu, kotrehož pschedšyda šarat Šchebesta w Šecžkach je, njeby wědžalo, šoho se šwojimi daranti podpjeracž, tu by rjany nadawš mēla, nam Šserbam še šapšnej bibliji dopomhacž. Čžěške džěcži hižo šwoju maču bibliju wobšedža.

Šo bychu pač tež wědžale, sšto maju w bibliji čžitacž, dosta kóždy šobustaw njedželskeje šchule mačy ša džěcži čžiščezany bibliški pucžnik, w kotrymž ša kóždy džen tekst a napišmo † pschecžitanju stejitej. Wjšasche teho „šloty tekst“, to reča šchpruch šteji, kiž tydženške bibliške mēšta wobšahny a kiž dyrbi džěcžo njedželu † šlowy mōž. Šač šwucža hižom šabe džěcži, bibliju do rukow wšacž a w nej šo wobhonicž.

Šač tola šo džiwach, hdyž potom njedželu šam tajku njedželštu šchulu wopytach. We wulkej žyrkwi na šronowej hašy rano 1/29 hodž. šo wotměwaische. Wulka čžrjoda džěcži bē pschischoł. Pschi woltarju stejische šary knjes, šač posdžišcho šhonich, profesor Šadlez, kiž šchulu wjedžesche. Wón † japoschtošskich šfuklow jenu šchtucžku čžitasche a potom pschezo druhu dale džěcži, kiž mējachu — šwoju bibliju w ruzy! Šotom wotšolo 20 džěcži w jenej štarobje pschezo wo jeneho wuczerja šo šhromadžichu, kotryž † nimi Bože šlowo rosšowjedasche a šloty tekst pschěšlyšche. Mjēšsche džěcži dostanu tež ša pilnosčž rjane bibliške wobrašti, na kotrymž šloty tekst wotčžiščezany šteji. Šopoldnju wopytach njedželštu šchulu w Bethlehemskej žyrkwi. Šenes šarat Šanschtjač bē šadžěwany a drugi šobustaw bratrowskeje žyrkwoje ju wjedžesche. Šnydom widžach, šo tuton knjes žadny duchowny njeje, dokelž tajke wěšte, rasne wustupjenje mějesche, a šhonich, šo bē wón aktivny wojerški hejtmán, † mjenom Šchretr. Šač wješelach šo, šo † nowa namasach, šač tu šobustawy žyrkwoje pilnje w Božej winizy džělachu. Njeby to tež mjes Šserbami móžno šlo? Šač by tež našche Šserbštwu hnadž wjele lěpje šo šdžeržalo, hdyž bychu žawi šobustawy našcheje žyrkwoje šo próžowali, našchim džěčžom w macžernej rěcži Bože šlowo wulšascž a lubo čžinicž. Šawopač

teho njetwędža husto dofcz nasche džeczi, sčto njedzelu popołdnju sapoczinacz a pšchindu na wšchelafe hluposce.

Žane džeczo njeje do tuteje njedzelskeje schule nufowane, ale rad žame pšchindu a hiščeže druge šobupšchitwjedu. Na hašach rosdželeja małe listki, na ktrnych stoji: „Pšchindž do našeje škłódniży (tak wone žwoje njedzelske schule mjenuja), wuczi šo wo Šnješu Jesušu, mamy kražne šwjedzenje a rjenje špěwamy.“ Žadyn džiw, šo njedzelske schule š dobrym wopytom namašach.

Tak bē sacžiwčez mojeho wopyta cžěšobratrskéje žyrtwje najšpšchi a žebi myšlach: njeby to, sčtož tuta mloda žyrtwej famože tež mjes Šserbami možno bylo? Wot fararja žameho tež woni žebi wšcha nježadaja, dofelž wędža, šo ma runje njedzelu mjela ža dželo, a tchodla žami rad a šwłnitwje šobu pomhaja, hđžež je nufne, mjes štarymi a mlodymi Bože kralestwo twaricz. — Našchi štari hiščeže šwěrnje Boži šlaw wopytaju, ale tak stoji š naschej mlodžinu? Mjechamy tež se šer b š l i m i š c h u l a m i w naschej žyrtwi šapocžecz? Sčto čže tutu proštwu š žwojemu fararjej wuprajicz a potom tež žam šobu pomhacz? Wobu š cžěšči a Šserbam š wužitku!

Zyrtwej a štat.

Wažne a daloko šabaze wušbudzenje je wulkoštatny šud (Reichsgericht) w Šipštu wušbudžil. Š nim je šakša wšchnoscz šakškej krajnej žyrtwi podležala. Šakša wšchnoscz bē prezidentow ewangelskeho konšistorštwu nufowala, na wotpocžink hiež a bē se wšchelašim škłostazym šakrocženjom hrasyla, jeli šo wobaj šnješaj, prezident š. dr. Böhme a krajny biskop š. dr. Šhmels, hnydom se šlužby njetwustupitaj a jeli šo bychu šastojnižy konšistorštwu hiščeže ščto po jeju pšchitafni cžinili. Zyrtwej šo wobarasche a wēž bu najwšchšchemu nēmštemu šudej w Šipštu pšchepodata. Tuton je nětko wušbudžil, šo njeje šakša wšchnoscz se šwojim šakrocženjom prawo mēla a šo krajna žyrtwej šwojich šastojnikow šamostatnje postaja a šo nješbu wot wušafow štata tak wotwišni kaž štatni. Tak štaj šo hnydom wobaj prezidentaj do džela šašo podafoj. — Tole wušbudzenje je wažne a šajimaze a wēščež pola wšchēch žyrtwinižy šmyšlennyh špošojenje šbudži. Ššnadž žmēmny prajicz: Ščłoda, šo je žebi šakša žyrtwej hižo telko lubicz dała a šo žebi njeje tež w drugim prawo na tutym mēštnje pytala.

Bjes Woha na šwēcze.

Špišala Šristina K o y o b a.

(Šokracžowanje.)

Šłoncžnje bē šo našyma našhilila. Buroški šacžinjachu šłot do hrodžow. Šastka šwoblecachu noweho a prajachu jemu šašo, jako bē šo šabat, škłotow, šošču, laž, ščłornje, wšchitko nowe, haj žamw pšelježowny nawoblet šwobletaf, šo može šo ženicž.

A won? Ach, je to bylo do rēčzi a do žmēcha po žyrtwej wšy, jako mjes přēntimi mašymi šchulerjemi š Jožkom tež Martinko do schule pšchindže!

Šajprijedy nochžyšche šnješ wucžer Martinka šapizacz, džeczi budža jeho tola wušmēchowacz. Šako paš bē jeho pruhowaf a špšnaš, telko može hižo cžitacz a pižacz, dawoli jemu pšchitšadžecz. Šošdžiščho je powēdaš, šo njeje tajkeho šchulerja ženje mēš.

Nicžo žebi Martinko š teho nješcžini, šo rošwólne džeczi jeho wušmēšchowachu a po pucžu dužy na njeho wošachu: „Šłupako! šłupako!“ a šo šulki do njeho mjetachu, jako bē šo žnēha naščlo. Šako njeby jich ani šlyšchal, tak cžinješche. Štary wjetki šabat woblecženy šydašche cžičhi na pošlednim mēštnje. Šotom šadže-

šche jeho šnješ wucžer wšchšche a wšchšche, a přjedy hacž bē šyma nimo, šydašche hižo mjes tymi, kotřiž katechizmus, špěwy a bibliške štawišny š hłowy wušnychu.

„Šdnyž byščeže wy wšchitzy tajzy šchulerjo byli, kaž Martinko, by to radošcz byla, tu š waschim wucžerjom bęcz! Mjes tym, šo wy šo wadžicze a harujecze, nawuštne won žwoje nadawoli!“ tak prajješche to někotry ras šnješ wucžer.

Martinka mēješche tež tehodla rad, dofelž šo bē cžisty a pošlušchny. Martinko pšchitšadžesche š Jožkom pšchepo přēni, a, njebychu-li žyrtwini špěwarjo šchulu wumjetli, mjecžesche won, pšchewētri šštwu, šbērasche po šlawšach papjeru, haj štrjadowa šlidko šnješa wucžerja. Pšchinjeshy tež w šaranje wodu. Šotom pšchewuštny žebi a pomhášche tež tym mašym, hđnyž by žane š nje-mu pšchitšcho.

Mējachu jeho rad a pošlušchachu na njeho, hđnyž jim wo Šnješu Jesušu powjedášche, tak je ša naš wumjet, a š biblišškich štawišnow, ščtož bē runje š wuštjenju. Tak šo š nimi šabatješche, doniž šo rošwucženje nješapocžina, šo njebychu po šlawšach ššakale. Bē žebi derje špomjatkowaf, šo bē šnješ wucžer ras prajil: „Džeczi, prošy, kotryž wy nacžnicze, přjedy hacž šastupju, mje hiščeže do rowa pšchinjesh!“

Druhdy nochžychu džeczi pošlušchacz na bibliške štawišny, tuž powēdašche jim, šo bychu tola šmērom byš, tak žebi ptaczki wo lēžu hnešda twarja, tak wjemjercžki ššakaju, šajkeho wulkeho hada je widžaf abo tak je Šundášch w lēžu šajaza honil. Šusto bychu džeczi, hđnyž šnješ wucžer do schule pšchindže, šo nješiknywšchi wošlo Martinka štale abo šo žmjale, šo by šo žam šobu wješeliš. Šawēšče, šajkeho šchulerja, kotryž bē tak šarunowaf na šožemu prošu, njebē Šašchowowški šnješ wucžer hiščeže mēš!

Njebē to ša Martinka žana malicžtošcz, do schule šhodžicz a pšchi tym dwejoch jezšwicz. Šošpošy dawachu jemu jenož wobjed, dofelž jim wjazy tak nješošlužowášche kaž lēto přjedy. Došhož hólzomaj hiščeže to došahášche, ščtož bē žebi Jožko nanohyl a ščtož bē Martinko ša šorby a šoščeža doštatwaf, džesche to — ale ščto potom?

Šusto mēješche Martinko šobotu a šrijedu šwēšane pošty, tak pilnje by pleš, abo won š Jožkom někomu drjetwo rēšášche a rubášche.

Tola Böh Šnješ šo ša hólzow štarášche, šo hłodu njetwumjetaj. Šaj Martinko šo hiščeže šhwalešche: „Ženje nješšym hiščeže telko tepidla mēš kaž tutu šymu. W šchuli šo rano tepi, a ščtož žmój žebi šucheho drjewa nanohyl, kotrež je namaj šnješ hajniš daril, trežbamoj jenož do šchachlow mjetacz; hacž do nalēta namaj to žyle derje došahnje!“ (Šokracžowanje.)

Šwěrnw hacž do šmjercze.

Šobert Ššara Šurke, roženy w l. 1821 w Šriškej, je přēni wot pošodnja š polnožy pšches Awštraliju pucžowaf. Šendželska wšchnoscz jemu w lēče 1860 poruczil, nješnaty kraj wot rēki Šooper hacž š morju Šarpentaria ššnacž. Š0 muži šo š 25 šamelemi a 25 konjemi na pucž nastajichu, jara derje wuhotowani, šo bychu š pošnyimi mozami rēku Šooper doščēhnyli. Wot tam lēhwo šawoštajiwšchi, Šurke š někotrymi towaršchemi dale do pošnožy cžehnejšche. Bē hodowniš, w kotrymž šu tam šožde lēto deščeže hacž do jutrowniš, wēščež š wjele njetwjedrami. Šucžowanje w kraju, hđžež pucže nješbu a hđžež je jeno jara mašo žyle šhudnyh wobydleri, bēšche pšche wšchu mēru wobcžěžne. W šeburje morjo wohšadachu, ale wulšich šužow dla tam nješožachu. Tuž dnyrbjachu bjes wošchewjenja pšchi morju wrocžopucž nastupicz. Džen 21. jutrowniš šašo do lēhwa pšchi Šooper-rēžy

psihiindžechu. Kajke nastrojene! Věhwo bě wopušcžene! Žich mozy běchu zlyle psihetryebane. Tak wbohy hłoda wumrěchu, hdže a hdy, nihto njawě. Jeno jeneho w pozniženju pola domorodnych nadenžechu. Tón njebě mohl sobu dale czahnyč. Tak bě psihi krajnych wobydlerjach samostacž dyrbjal, a to běšče jeho sbože. Tamni w njewobydlenych puščinach samutlichu.

Tak je někotry k pónnaczu zupych krajow wuczahnyl a tam kwoje žiwjenje wostajil. Swěrina je jeho czělo pozrjeka, ale jeho mjeno steji w czěsczi hacž do daloficy stotkow. Nicžo tež njeje rjetšče, hacž kwoj nadawč dofonjecž a wumrjecž sa człowještwo.

§ bliska a i dalofa.

— **Prědarška konferenza** bě so pónđzeli, 7. wul. rózka, k poředženju hěšča. Sawěte pucze, w njeprawym, sa hadžiny poředženja njepřichodnym čažu jědžate czahi běchu temu a tamnemu sadžewale, so njemóžesche psihič. 13 pał jich tola běchmy. Spominachmy k džaknym czěscžowanjom na bratra Arngarja-Borschišeho, kiž bě sańdžemu patoržizu po dlějškej chorosczi wumrěl w Budyschinje, hdžež běšče wot 1914 na wotpozčinku žiwu, a so pjatt, 28. hod. kwojatocznyje na Borschiškim pohrjebnišcžu pohowa. Konferenza dale ihoni, so je sakška wyschnoscž psihičakata, so ma zyrkwiny rada psihi Budyschiškim wokrjehnym hejtnanštwje, knjes tajny zyrkw. rada Rosenkranz, k 1. maj. rózkej na wumjeńt hieč. Je to sažo notny pad, w kotrymž so sakška wyschnoscž do zyrkwinskich wězow tyka, ale nadžija drje je, so so jej tež tu tak jědžate kaž k wotřadženjom pšchedžny a městopšchedžny konsistorštwu w Drježdžanach. Lipsčanski krajny sud je rošbudžil, so, kaž tež wustawa praji, zyrkej kwoje wězy šama rjaduje a sakška statna wyschnoscž nima prawo, do tuteho rjadowanja rěčecž. **Jena** krocžel to doprědka! Njech druhe bórny scžehuja! Musne by skoro bylo, hdžž žny so 5 lět dolho pšches wšchelate njelubosne čažy pšchedobhli. Potom k swojim šamšnym naležnosčam pšchěndžechmy a běchmy žebi wšchitzy pšches jene w tym, so dyrbja so wšchě mozy napinacž k temu, so by našy žerbški lud kwojej nabožnej čažopřijaj „Pomhaj Bóh“ a „Měšioniški Božok“ hiščče wjele bóle čital. Jako pšchikladomne so něotre wotřady wusběhnychu, tež něotre pruiške, šchož k wotřebnym wješelam žlyšchachmy. Druhe wotřady pał hiščče bohuzel jara nasad steja. Tehorunja so škoržesche, so so něotre farštwu tež malo sa rošpšchěscžeranje nabožnych wottorhanškich protyčkow postaraja. **§** dobrym prawom so wusběhowasche, so žměny tola sbožowni byčž, so tak mały ludžik, kaž našy, ma telko tež nabožneho pižmowštwu. Wottorhanška nabožna protyčka budže so, da-li Bóh, tež sa pšchichodne lěto sažo pšchihotowacž. Jenotliwi bratšja nimale wšchitzy do džěla šastupja. Najwaznišchi dypł poředženja bě porjedjenje špěwarškich, Tuta wěz nam mnoho staroscžow čini. Niz najbóle tehodla, dofelž so w ludu hlohy jowja, kotrež so k džěla pšchecžiwu našchim wotpohladam wuprajeja, a to drje husto tak, so so njewě, čeho dla, a tak je wěz mēnjena, ale wotřebje tehodla, dofelž čaž šhwata a džělaczerjom je malo sa hoberku wěz. Psihiindžechmy pał wazne kroczele do přědka. Konferenza so k směrowanju wšchitkich lubnych Šerbow sa to wupraji, so ma so ludowa šhromadžina pomolacž, přjedy hacž so pošlednja rošrižaza krocžel čini. Mjes tym pał so pilnje dale džěla.

§ **Borschiž.** Patoržizu wječor bě Bóh tón knjes fararja Arnoschta Arngarja, napošled na wumjeńtu w Budyschinje, k žebi wšak. Bě džěcžo Borschiškeje wotřady, hdžež běšče hižo

jeho nan sa fararja. 11 lět stary wumrje jemu nan a nětko czehnjesche se kwojej maczerju do Budyschina, hdžež Budyschiški gymnasium hacž do lěta 1867 wopytasche. Potom studowasche thelogiju w Lipku a bě 1874—1877 se wučerjom na Budyschiškim seminarje, 1877—1880 se kaplanom w Kamjeńcu, 1880 hacž 1886 sa fararja w Budyschinu a 1886—1919 w Borschižach. Njeapomnite budže jeho žohnjowanapolne skutkowanje we Borschiškej wotřadže wotacž a lubosč wotřady je jemu so šakhowala, hacž běšče runje hižom 9 lět na wumjeńtu w Budyschinje. Farar Rada-Budyschiški praji šrudnej mandželškej w Budyschinje tročhtne Bože šlowo, w Borschiškej zyrkw. šakowateł k Barta němške wotproščenje, farar Rēbart-Borschiški žerbški czělně přědowanje, a farar Domaschka k Budeštez w mjenje žerbškeje přědarškeje konferenzy žerbški džak wotmě. Njech wón widži, šchož je wěri!

§ **Hornjo-Wujesdžanškeje wotřady k lěta 1923.** (Šicžka dušchow 1480.) Narodžilo je so 24 džěczi, 14 hólzow a 10 hólzow (Wujesd 4, wulki Wokyl 3, Bamezy 3, Wucžkezy 1, Lejno 2, Mały Wokyl 7, Bufowz 1, Škupońza 2, Šaschey 1). — Pačerskich džěczi bě 37. — Psihiowjedalo je so 14 porow, tu wěrowalo 11 porow. — Wumrjeli so 24, 20 doroscženy a 4 džěczi. — Božich žlyžbow sa džěczi bě 14, sa mlodžimu 10, pošne nutrošče 3, adventškich 6, žwjate wotřasanje žwjecžachu na 27 dnjach 1375, 575 mužow a 800 žonow, mjes nimi w běhu lěta 45 domach. — Wot 19 šberkow krajneje zyrkwje pšchinjeke žwjedžen tšoch kralow 4000 hr., pošledna Boža žlyžba kónz lěta 10 šlotych hr. Žnjowu džakny žwjedžen, šermušču a žmjertnu njedželu šbera so sa zyrkwinskmu pošladnizu, žwjaty advent a hodownej žwjatej dnjej sa piščče. — Nimo teho dawachu so dary sa šhudnych a šhornych a sa druhe šutki šchěscžijanskeje lubosče. Město danje k legatow zyrkw. k wudželenju sa šhudnych datych, kotraž njeje nětko šoro nicžo hódna (přjedy 400 hrinow) wobradži žonške towarštwu lětku přeni ras potřebnym žwjabam. — Se šberanjom dobrowólnych darow 1200 šlotych hrinow hódnych, móžachu so piščče na dostojne wšchnje ponowicž. — Wobras žwjatu šchěženizu pšchedšajowazy bu sa zyrkej darjeny. — Džedžen pšchod žmjertnej njedželu wuhotowa so wjekele wita na ewangelijazija. — Š šarunanju wudawškow w pošladnizy bu nimo njedobahaznych šjawnych zyrkwinskich dawškow pomozny dawč w nalěcžu a w našymje wot najwjetšchego džěla wotřady pošnje šaplacženy. W tymle čažu šberaja so we wšchěch wotřady wotřady pjenjesh k pomozny zyrkwje, kotrež bychu k porjadnym dawškom dožahnyte hacž ke kónzej mēza.

§ **Kraja.** Šědma je nowe lěta 1924 šapocžalo knježicž, a tu hižo telko šrudžaznych powjescžow k žuzizy žameje. Tam na pšch. pšchimajščaj so nan a žyn, a nan bu šatsšeny, tu sažo šnješboži mlodny mišchtr pšchi kwojim džěle w mlynje. Šnydom pšchi šastupje do noweho lěta šejšch tu pšched šhutnym praschenjom: „Šchož wě mój kónz? Wón žnadž je blisko!“ So wumrěčž dyrbišch, to žnadž wěšch, njech žebi tež rad a husto na to njemžlyšch. **Alle hdy? a hdže? a tak? to njewěšch.** Tuž čim bóle dyrbišch na kóždu krocžel, kotruž dale do noweho lěta krocžišch, kēžbowacž a ju krocžicž pod hēškom, k kotrymž drje tola tež tuto nowe lěta 1924 nastupi: W mjenje Boha Wótza a Ššyna a Ššwjateho Duchu! abo k jenym šlowom: „W Jesuškowym mjenje!“

— **Šistowanje.** R. w B. sa 2. po epiph.

Šamolwity redaktor: farar Wyracž w Wotřadach. Čžiččž Ššmolerjež knižicžišchčžernje a knižarnje, šap. družštwu k wotřamj. rukowanjom w Budyschinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kliž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Sserbske njedželske łopjeno. •

W Budyschinje, 20. januara 1924.

Čižchć a nakład Šmolerica knižičkičrečnje a knižarnje šop. družst. s wobm. ruč. w Budyschinje.
Wužadźa wóždu šobotu a placzi na měšaz 5 šlotnych pjenjełtow.

2. njedžela do tšjoch kralach.

Psalm 8, 2—10.

Wot Anjesoweje kražnosće w tutym zhlým čašku po Tšjoch kralach blyšimny profetowe słowo: kražnosć teho Anjesa sřha-
dža na tebi, šo dopjelni. Bože šlónćzko, kotrež je hody sěšha-
džako, psches šwět šwěćzi a šwět na w'chitkich stronach psche-
kražnicž chze. Čłowjek pak je tež kaž šwět, šwět w małym.
A tež tutón šwět, haj tutón šwět ma šo psch. de wšchěm psche-
kražnicž. Nasch psalm nam požaje, kač čłowjek kražnosć Božu
šchpiheli kač šo w nim a na nim šhwalba tšjopenicžkeho Boha
šjewi. Šdž šo to tež se štarotestamentškim šlowami a š džěla
tež se štarotestamentškim šlohami štanje, dha je to wšchał wjele
šódne, dokełž nješměny jenož jenicžzy na wumoženje špomnicž,
a pschi tym na w'chitko druge šabycž, šchtož je Bóh tón Anjes ša
naš čžinił. W katechizmu šu niz jenož drugi a šfeczi, ale tež
šprěni artifel šteji. Tola pak tež tutón našch psalmi nowotesta-
mentške myšle w šebi ma. W nim nam pschod woczi štupi
čłowjek jako šwěđł kražnosće Božeje, pschetož, wón je:

1. knjes šemje,
2. džěćzo Bože, a
3. herba njebiešow.

1. Pohladaj š njebiešam. Njelicžene šwěšdy po šwojich
jim pschiměrijenych pucžach šhodža a bjes šónza šu dalošće nje-
bieškich rumow. Nowe šwěth, podobne na našchu šemju, šo
štworja, wšchitke, podobne na našchu šemju, šako mrěja. Po-
šhladaј dele š semi! Tam šo wšchitko mjertwi š małymi a wulkimi
šwěrijatami we wšchelakornych špostawach, ptaši pod njebiešami a
ryby w morju — šajke to žiwjenje, šajke šylne mozgy, kotrež šu

jenotliwym špožčene! A wšchitke teho w'čeho šako knjes
čłowjek šteji. Wón njebieške šakonje pschepytuje a pucž šwěšdow
šnajje, roškašowacž drje njemóže, šchtož je wot wšcheho špocžatka
šem psches Boži šporjad do špredka špostajene; jemu pak ničzo njeje
špotajne, a hđež ničzo njewidži, tam jcho mudry duch wjele wu-
šhledžuje. Ššylnišchi hacž wón tyžazy šwěrijatow šu, dlěje hacž
wón jich wjele žiwych je, ale tola wšchitko šo jcho boji, hđž šo
špožaje a psched jcho ruku šchepjeta. Wón do šwojeje šklužby
štaji šchumjaty wětr a blyškowe šchřě, žórlatu wodu a mormu
ššaku; šwěrijata a rostliwe šwólniwje abo nješwólniwje jemu šku-
žja. Tamny šwětny mudry Šophokles ma šprawo, hđž špraji:
wjele mózneho je na šwěćze, ničzo pak móžniške njeje, hacž čło-
wjek. A šóždy šěšštotł se šwojim špocržowanjom we wědom-
nosćzi a šp'nacžu čłowjekowu móž špowjetšchi; pschezo bóle šo
knjes šemje ščžini.

Š čžeho pak to wšchitko wužadźa? Š teho, šo je čłowjek
šnamjo Bože, š teho, šo Bóh jemu žiwý dych do noša duny. Šeho-
dla je jcho móž tač wulka, dokełž je duchowna, dokełž na Božim
šporjedze wotpocžuje. Čłowjek, wot šemje wšaty, je šehodla knjes
šemje, dokełž je Bóh to tač chžyl, jcho knježštwó je šehodla šwěđ-
čjenje kražnosće Božeje. Wšchitko je Bóh pod jcho nohi špodał.
Šlónćznje tež wšchitka wědomošć a wšchitko šp'nacžje, tež hđž šo
pschecžiwó Božemu šjewjenju ššpeczi, ničzo dalšcheho njeje hacž
šlób w šhwalobnym špěwje pschirody: Šnježe, našch Šnježe,
kač kražne je šwoje mjeno po našchj šemi.

2. Šo pak šu lute štarotestamentške myšle, kotrež šu w na-
šchim psalmje wšprajene, a šako je šral Dawid tutón psalm
š šwojej šaršje špěwał, šehdy je drje tež jenož šajke myšle měł.
Šež hđž šo mozgy mlodnych a čžěšchnych džěćzi ščžěšche, dha drje

na nicžo dale njeje myšliti, hačž na to, so dnrbi hižom džito cžlow-
skeho naroda, džito cžlowjeskeho byčža wot naroda hem njewě-
rijazny a hanjerjam hubu satylacž. Ale nimamy dha my jako
kšyčzenjo, jako džeczi noweho sakonja na nowotestamentisku
huboscž, na nowotestamentisku hnadu myšlicž, na kotruž naš
starotestamentiski jkóž dopomni? Sdnyž je stary šlub sečen pschi-
chodneho sboža, dha tola blisko leži, nětk, hdyž kmny do šwětkla
pschičli, nětk, hdyž mamy te kubla same, starotestamentyte myšle
do šwětkla noweho šluba stajicž. A njepočaže naš to šlowo:
„Je rta młodych a cžyšnych džeczi by ty mōz jakožil“ — na
džeczi, kotrež Jesuša, jako do Jerusalema sacžhnjesche, witachu
spěwajo: Gosianna šynaj Dabitowemu, šwaleny budž, kiž pschi-
dže w mjenje teho Anjesa! Gosianna we wyškosčži! — na
džeczi, kotrež je Jesuš žohnowal tehdy, jako je ruzny na nje po-
kožil a dženka hiščeže, hdyž w šwjatej kšyčzenizy je šwjeczi
k Božim džecžom, i kotrychž modlitwowo, i kotrychž wěru je šebi
mōz pšichotowal a šebi hiščeže pschihotuje pschecžiwō njepšche-
čzelam šwojeho njebieskeho kralestwa? A nima šwět wschittkich
tych sa džeczi a njerosumnych, kotřiž hiščeže dženka to wšitko
wěria, šchož w bibliji steji, kotrež powjesče a wěrnoscže sa džec-
čaze bajki ma? Nje je to našcha najwjetšcha šwalba, našche naj-
wjetsche wjekele, so kmny Bože džeczi, džeczi wulkeho Božeho do-
ma? Haj, tu je cžlowjet tež šwědk krafnoscže Božeje; pschitož
Jesuš je naš k Božim džecžom činit, kiž šu se šwojej džecžazej
wěru, se šwojej džecžazej pošlučnoscžu, se šwojej džecžazej na-
džiju mōzne wōjsto pschecžiwō wschittkemu njepšhecželstwu šwěta;
na tutym džecžazym waschnju šo jeha krafnoscž šjewi.

3. Šchož paš najwjetšche je, to šwjaty spēwač wupraji se
šlowami: „šcho je cžlowjet, so ty na njeho špominasch a cžlow-
ski šyn, so jeha domachpytasch Ty budžesch joh' mašu šwilu
dacž wot Boha wopučženeho byčž, ale i cžyšču a i krafnoscžu
budžesch joh' kónowacž“. Tu pošnajemy, so kmny herbojo nje-
bješow, kotřiž budža junu w Božim kralestwie žitwi, powołani
k cžyšnej kónje jeha krafnoscže. Wulka je hižom ta hnada, so
šmemy Bože džeczi byčž, kiž kmny tež w zusbje tuteho šwěta w do-
mach pola teho Anjesa šwojho Boha. Wjetscha hiščeže budže
ta hnada, hdyž budžemy w pschekrafnjenym šwětle jeha šmil-
nosčž šwalicž.

So Bōh naš, hačžrunje kmny hrěčhizy a wot njeho wotpad-
nyli, šbōžnych čini, to je jeha hnada a šbōžna wola, kotruž je
wot špocžatka šwěta mēl a kotruž wōn wuwjedže, hdyž je tež wjele
šadžewkow, a i tym budžemy najšpěšchi šwědkojo jeha krafnoscže,
hdyž šo jemu džakujemy w njebieskach. To paš tež tu hižom činiemy:

Tuž pschiindže k njemu i wješelom,
Džak jemu i šwalbu dajče
A i rosčaknjnym woblicžom
Tōn šhěrlušch šaspěwaječe:
Bōh wschitko derje šapocžnje,
Tež wschitko mudrje wuwjedže.
Čyščž Bohu Anjesej dajče. Šamjen.

Wješ Boha na šwěcže.

Špišala Kristina R o y o v a.

VII.

Haj, taš njepytnyšchtaj, ani kaš šy ma pominy, ani kaš
šo nalēcžo pschibliži.

W tutym lēcže njewjeselesche šo Martinko taš jara na na-
lēcžo a to šchule dla a to tehodla, so potom šašo njemōž šche
šemschi šhodžicž. Ach, jako bē w našymje k přenjemu rasej do Bo-

žeho domu šupil a šo na pošlednju ławku šydnyl, njewjedžesche,
do kotroho kōnža to najpředny hladacž. Bē runje šermušchny
šwjedžen a i dobom tež žnyowy džakny šwjedžen. Na šwěcžnikach
a na woltarju šwěcžach šo šwěžy; piščežele džechu, ludžo spē-
wachu; knjes šarač předomasche, so šu to něhdy cžyš byle, w ko-
trychž šo ludžo nješmēdžach šhromadžowacž, so bychu Bohu šlu-
žili a Bože šlowo čžitali; potom paš šo jim dowoli, tutōn dom
twaricž. Woprowdže bē po prawom, so šo džakowachu; pschitož
njech je Bōh tež wschudžom a wschudžom ludži widži a šlyšči, bē
to tola něšcho dobre, so mējachu tajki šhromadny dom, w kotrymž
jich nichtōn njemolesche. Mōžachu tu Anjesej Jesušej wšitko
powjedacž, šo džakowacž a prošecž, a mōžachu tež wo Bosu
wschitko šlyšecž. Potom dopomni knjes šarač na to, kaš bē Bōh
tuto lēto na poli a w šahrodach bohate žohnowanje daš. Mar-
tinko by najradšcho i šlošom pšichlošowal, a, jako bē na kōnžu
wopor, myšlesche šebi, so ma, šo džakujō Bohu woprowacž, a wu-
šypny wschitke šwoje krajarje i mēšča, hačž runje bē čžyl šebi
wschelake malicžoscže ša nje kupicž.

Wot teho cžaka njestomdži ani jemu njedželu w Božim do-
mje. Tola k hōlzam na kubju nochžyšche hičž. Bē i rošhorjeno-
šču widžal, kaš šo tam cžahachu, štokachu, kaš tam šebi šchulo-
tachu. Radšcho šedžesche i šožtom na ławzy ša proščrjow špo-
dy škhoda blisko pschi durjach. Tam jeju nichtōn njemylesche.

Nutrnje mōžeschtaj pošlučacž na to, šchož knjes šarač pře-
domasche; mōžeschtaj šo modlicž, a hdyž šraty šhěrlušch spēwachu,
mōžeschtaj jōn i šlowy šobu spēwacž, pošdžišcho tež i šožkowne
knížki. Někotry ras šu šo žony ša Martinkom wobrocžile; mēje-
šche hōšž kaš wōncžl, haj kaš hudžbu lēšow, taš rjany a čžisty;
a spēwal je pschego Bohu i žyšlej dušchu. Bē radoščž, hōlzow wi-
džecž, kaš to čžistaj a pěknje šhotowjenaj šhromadže do Božeho
domu džyšchtaj a šo čžišche, kaš šo to ša tajke šwjate mēštno pschi-
šlušcha, na šwoju ławku šydnyschtaj. Ludžom budže to pobra-
čowacž, pschestanjetaj-li. —

* *

Nětk pschilhadžesche nalēcžo; Martinkowy radoštny cžak bē
nimo. Ale i nalēcžom pschiindže do wšy žu'y pucžowal, mējesche
Ššwjate Pišmo a wschelake druge knihi na psch-dani. Duzny
psches wješ pschiindže tež k hētžny paštyřkow. Widžesche, kaš tu
hōlžaj šamaj bydleschtaj a pošydnny šo pola njeju; pošticžičhtaj
jemu wot šhlēba, kotryž bē jimaj wčžera dōtkowa daša. Pošaso-
wasche hōlzomaj wschitke šwoje knihi a wschelake pěknje wobrašy.
Pytnywschi, kaš rady by Martinko mēl tajki mašy Nowy Šakon,
kotryž by šebi mašl šobu na polo wsacž, a šo njemējesche pjenješy
še kupjenju, dari jomu tajki a kōždemu hiščeže mašy wobrašl.
Na Martinkowym bē namolowane njebo a bēly hōlbič, kotryž
w šwojim pyšku liščil njekšesche, na kotrymž bē se šotymi pišmi-

lami napišane: „Ja lubuju, kóšij mje lubuja, a kóšij mje sahe pytaju, namakaju mje“. (P'chikl. 8, 17.)

Na Jožkowanym bě wěnz pólnych kwětkow a w nim napišane: „Daj mi, mój hyno, k'woju wutrobu!“

Martinko njemóžesche k'o dosč nahladacž a dosč nacžitacž t'ch rjanych k'lowow.

„Niz wěrnó“, r'jekny wokolonoscherrej, „to rěka, so Anjes Jesuŝ mje lubuje a so k'o, hdyž jeho pilnje pytam, tež mi da namakacž? A Wón k'ebi wot naž žada, so Jemu k'woju wutrobu damoj?“

Dolho rosrěčowasche k'o wokolonoscher' s hólzomaj; móžesche k'edy dowotmowjecž na wšchě te praschenja, kotrež Martinko sa njeho mějesche. Martinko nashoni wjele wo Anjesu Jesuŝu a wo tej druh'j semi a wo wěcznym žiwjenju.

Esi dny p'cheywasche wokolonoscher' wo wšh; k'oždy wjecžor wopyta hólzow. A jako wotpučowasche — bě to runje k'obota — njekeŝesche jemu Martinko jeho wulki wacžot hacž do města. Sacž runjež k'o jemu tež ramjenjo pod jeho czežu šhibowasche, njeby tola pol k'wěta sa to dač, so móžesche juntrócž Eswjate Piŝmo ajesč; tuto njebē jemu pschecžeske.

„Pucžujcže s Bohom Anjesom, pschecžeske!“ pschecžesche wokolonoscherrej. „Njech Wam Anjes Jesuŝ pomha, so bysčecže wšchitko pschedač! So bychu k'ebi tola prawje wjele ludži Eswjate Piŝmo kupili, so bychu w nim cžitali a njebyli žawi jako bjes Boha na k'wěcže!“

„Daj to Bóh Anjes, mój hyno! Rhodž jenož k'wěru sa Anjesom Jesuŝom, doniz njepschindže, so bychmoj k'ebi mohloj tam psched jeho woblicžom ruky samdacž! A Martinko, by-li k'o ty tež hubjenšcho měč na k'wěcže, troschtuj k'o tola s tym, so Anjes Jesuŝ praji: „W mojego Wótza domje je wjele wobhdlenjom; hdy by tomu tak njebylo, bych wam městno pschihotowal. A hacž bych tam schoł wam městno pschihotowacž, dha wšchač chzu sažo p'chincž a waš k' k'ebi wšacž!“

Martinko k'ubi, so k'ebi tole spomjatkujcže a, jako chzysche wokolonoscher' jemu na to pucž saplacžicž, sapocža skoro plafacž:

„Telko dobreho seže na mni cžinil, tu Eswjatu Anihu a wobtra'aj seže namaj daril a ja nochzyl Wam sa to ničžo k' woli sežiniczž?“

Wokolonoscher' majtasche hólza, sežeže jeho k' k'ebi, hladasche jemu do rjaneju cžorneju wocžow a wokoloscha jeho na jeho rjane cžoko kaž dobry nan lube džecžo. Tak k'o dželischtaj.

Dolho hišecže k'edžeche potom Martinko na hromadže kamjenjom pschi pucžu, sa nim hladajo; wěresche, so tak kaž tutón dobry muž tež jeho ras njebjeski Wótečez k' k'ebi sežehnje. Něč wjedžesche, kaž jemu to tam budže.

(Pofracžowanje.)

Zyrkej a stat.

S nowin k'ebi wucžitamy, so chze nowa sakska wyschnosč drugi pucž hieč hacž dotalne pošlednje wyschnosčez; jeje minister kulta dr. Kaiser je prajil, so sakasanje schulskeje modlitwy a podobne njšbožomne a njeprawe wufasch k'wojich prijedownikow w sastožnstwoje šbēhnje; pschi wšchēm pač dyrbi k'o k'wobodnosč wucžerjom kaž wucžomžow schlitacž. Tež k'o ewangel'kim džecžom dowoli, na zyrkwinych, wot statow wjazh njepschipsnaty, k'wjedženjach Bože k'lužby wopytowacž. Politika njedyrbi k'o wjazh do schule a do schul'kich naležnosčow tyfacž. — Tole je něšto, schtož by dawno hižo tu byčž dyrbjalo, jeli so k'mě Sakska k'obu wo

tym rěčecž, so je demokratiska w tym smyŝle, w kotrymž chze tuto k'owo srosunjene byčž. S tym k'o k'chescžianskim starschim a k'chescžijanskim, wošebje tež ewangel'skim, poddanam Sakskeje ničžo njedari ale škóncžnje něšto da, schtož bě jim hacž dotal s njeprawom sapowjedžene. Nadžijomnje to njech tak wostanje a wěz k'o dale po tutym pucžu rošwirwa! Tuta nadžija wšchač nam dženska hišecže tak jara wěsta njeje; k'my tola na wobstajne pschemēnenje a na trajazu njewobstajnosč wyschnosčow w Sakskej swucženi. Tola njech je; schtož w přenich dnjach noweho lěta we wězach „stat a zyrkej“ h'omichmy, je sa naž na k'oždy pad swje-kelaze! Sa to chzemy džakowni byčž a tutón džak psches to wopofacž, so, schtož samožemy, cžinimy, so by to hišecže lěpje bylo, pschede wšchēm, so by k'o nač lud k'am bóle a bóle wobrocžat k' Bohu a k' wěre a tak na tón pucž pschichot, po kotrymž k'o tež s tajseje cžemoty, w k'ajsež je nasch lud, tola hišecže hacž k' k'wětu pschecžisčecžič. Tule k'wěrnje a wěrnje k'obuškutkowacž, je k'wojaty nawdatol k'oždeho jenotliwego, kotryž chze hišecže k'checžan byčž. Něšmēsch tole wšcho „nusy“ pschemostajicž, k'o troschtujcže s tym, so nusa wucži k'o modlicž. Ně, pscheco nima tuto k'lowo prawje. Sa nusa, kotraž w Jesuŝowym cžaku a dale po jeho k'chizowanju židowski lud tysčesche, njeje židowski lud wjazh namucžila, k'o modlicž, njeje jón wjazh k' Bohu wrócžo dowjedla — kaž je to w prijedawšich lěstotkach nu'a tak někotry ras cžinila. — A tola bě ta nusa tehdy wjetšcha hacž nusa nascheho cžaka a luda; wošebje bēchu dawki tehdy wo wjele wjetšche hišecže hacž nětkle te, na kotrež k'o w naschim ludu nětkle tak jara skorži. Židowski lud njedóndže p'ches to wšcho k' modlenju, k' pokucže, k' Bohu, ně, wono pschindže lěta 70 po k'hr. n. a s nim sahuba: Eswjate město, haj templ k'o šnicži a lud jako tajki tež! — To wšcho rěka: njepschemostajcže wšcho tej nusy, cžinicz! cžinicz, schtož samožecž, so by to nasch lud bóršy k' temu k'wětu pschichot, kotrež tež nad nim hišecže je, a jemu sažo k'wěcžicž chze, mohlo to herwač tež s nami hinač byčž. Wumēnenje sa to wšcho pač je, so ty k'am hižo w tutym k'wětle k'hodžijch, t. r. sa ty s teje wěry k'o, kotraž je to žiwe hromadubecže a jednocženstwo se žiwym Bohom!

Wadžich k'ebi bibliju?

Šhinesojo k'u jara škupi a lubuja pjenjes psche wšcho. Tuž k'ebi tež njemóža myšlicž, so schto schto cžini bjes saplacženja. Tuž bu ras k'checžan wot k'wojeho k'uboda praschany: „Telko pjenjes je tebi mišionar dač, jako ty k'o k'checžicž dasch? 50 hriwnow“ „Ně, wjele wjazh“, rěkasche wotmowka. „Esnano 100 hriwnow?“ „Hišecže wjele wjazh.“ „Zyžaz hriwnow?“ „Wjele wjazh.“ „Telko dha?“ Šich-sežan wotmowki: „Wjele wjazh, hacž by tamna hora hódna byla, by-li wobstala žyle se flota a se k'lēbra.“ Šóhan to nochzysche wěricž, tola tam pokasasche na k'woju bibliju a džesche: „Šlaj, tutu knihu k'ym dostal a ta je mi wjazh hódna, džižli wšchě poklady k'wěta; pichetož mona pokaze mi pucž k' Bohu, k' Ebožnikaj a k' wěcznej šbožnosčej.“

S bliska a s daloka.

„Eserbske p'ewarste“ to je nětkle k'obu to, wo cžož dže we „Eserbskich Nowinach“, w naschim njedželniku a k'erbškej šjawnosčej. Eserbsku šjawno'cž, kotraž k'o pschi wšchěch rošprawach w „Pomhaj Bóh“, „Mižionskim Požole“ a w „Eserbskich Nowinach“ pschemalo sa to šajimowasche, wubudžicž a bóle sa tutu wulžy wážnu wěz šajimowacž, bě mój wotpohlad, jako w pošled-

nich čížkach našeho njezdělskeho kopjeńka, wot 44. čížka 1923 řem, někotře řhěrlu'che ř. ř. Urbana wosřewich. Šsamo tole by řsoro řjes wuřpěcha wosřalo, nřeby-li ř. ř. Urban ře řwójim po řleónim wuřžadanjom na řónzu řěta, čřo. 52, tař řjeř ř tomu nuřowal, ře řwójim mēńjenjom, řo wřchitřř řřchihlořuja. Šo to řerb řej řředářřřř ř konřerenzřř ř nim wřchitřř řřchēs řene nřeběchu, bě wřchal řřawne, dolřoř řo ř tutřřm řřařřenjom řaběrařřche. Wobřadni a lud řřchedewřřchēm a čři, řořřiř nřeběchu hač ř dotal ř řředářřřej konřerenzřř řobudřělali, dřřrbjadřř řo pař tař pař ři nař ř řlowu řamolřwječř. To je řo nēřko teř řta'lo w „Šsarb řřřřř řlowinach“, řotreř řř řřchecřelniwje, řař teř řewal, řwój droři rum tutej rořmolřwje řřchewořřajite. Bě řřach, řo řo ř řřēńjei wotmolřwu ř. ř. Urbana, řotruř w Šs. Ř. poda, čřo. 3, rořmolřwa do wopacřňňch řolijow řuli — nřobē mjenuiřřř po mořim mēńjenju tařřeho wobřaha a tařřich řlowow, řařřuř řebi tuta řřutna a wulřř wadžna wēř řada. — Tola je mi, jařo by tutōń řřach nimō byl a rořmolřwa a rořřadřřowanje řo w třřch řolijach dale řulalo, na řotřřchřř řo čřřřchřř mēčř, jařo pořařři ř. ř. Urbana wosřewichřř. To řřōřřawam ř dālřřchich dopiřřow, řař ř teřo, řotřřř dřenřa, 12. 1., ř řjera ř. ř. Šchwjele w „Šs. Ř.“ čřitam, čřo. 9. Tuř tař dale a tuř teř nēřko řilniřřchō do řředřa to řřchedřělaniju dotalňňch řhěrľuřřchōw a teř třřch, řotreř mēře nowe řřewarřřře wobohacřřicř. Dōřřadne a rořřudne řřa'cheńje pař řo nřech bōřřř řobu rořřiřa, mjenuiřřř, hačř maja řo po toń nowe a dotalne řřewarřřře řřromadńje řřebacř, a řeli to, řař mamř tole řmōřnicř. Řřchi nēřčři'chich wobřtejnōřčřach mōře tu řenoř řēřacř: Wono dřřřbi mōřno byčř, wōbej řniřř řřromadńje wuřřiwacř, a řařo pař: nowe abo porjedřřane řřewarřřře dřřřbja tař derje řřotowane a wōbdřělane byčř, řo je teř nařřche dřřččři a dřřččři-dřřččři radřř lubje řřebaju a teř w dālřřchich řēřach řřebacř mōřřa! Tute řřařřenja maja řo bōřřř dorōřřudřřicř, dořelř řo po řich rořřudřenju wulřři řřuch dālřřcheho dřřēřa řlořřuje! — Řo mořim na wjedřenju je w ludu řřadanje a je teř nuřne, řo řo ř nařřchimi řřewarřřřimi nēřčřto řřanje; a dořelř dřřřbimřř tola ř nowoh' čřřřchēčřēčř, dořelř řř nimale wřřchē dotalne rořřřřchēdate, je nēřřle tōń wōřomil, řo řo to řřanje. Tuto řřadanje řa nēřařřřim porjedřenjom a poľēřřchēnjom řřewarřřřich řo wōřebje teř w třřm řřewja, řo řo wōřebje rad řhěrľuřřche pořředńjeřo řřchidawřa řřewaja — w nim mamř řřiřo wot ř. ř. Šchwjele řřadane řhěrľu'che, řař „Twař, o moja duřřcha!“ čřo. 832 a „Puřřchēře mje, puřřchēře mje!“ čřo. 856 — a dale ř teřo, řo řo řřchēje, řo byčřu řo teř řřiřchēře dřřře řhěrľu'che řřewarřře a tuř řřewarřřřim řřchidawře; tole pořředńje řřadanje řřewja řo čři wōřebje řřchi domjajřřch nutřřnōřčřach a bibliřřřich řodřřinach. Potajřřim to řřadanje, řo byčřu nařřche řřewarřřře řo nēřal porjedřřale a pořřjet'chile, to tu je! Tole wōřebje ř wotmolřwje třřm, řořřiř nočředřřa ničřo wō třřm wjedřřecř. Wō to tamne to dře: Řař? řař porjedřřecř? — niř řař „řōńřowacř“? — A na to nřebē ř řřēńjeju dopiřřow w Šs. Ř., čřo. 1 a 2, tař řjeř ničřo řřřřchēčř. Šchřōř čřje tutej dobrej wēřř řřřřicř, nřech ř řřiřřřiř dotalneřo dřřēřa teř řřchēřo poda to, řchřōř je řēřřche abo tola dobru radu a řpomōřne pořřiwř ř řem, řař to wōřebje ř. ř. Šchwjele w čřiřřle 9 Šs. Ř. čřini. Šo řo řřřa naleřřnōřčř řerbřřřem u- dej w řřawnej řřromadřřiřņje řřchēdpoľōřři, bě řřdřenja tu řřiřo na řřomńjene. — Tař řeno wuřřōdřři tuto řřřle dřřēřo a řřōřowanje a wōřowanje ř Wōřej pomořu nēřčřto, řchřōř nařřchemu řerbřřřem u- dej ř řōřnowanju, Wōřu řřņjeřčř pař ř čřēřčři. — Je mōřno a řřchēju řebi teř, řo je řřjedřř hačř tute řřņčřři 20. januara čři- tajch, teř tařřeho řřōđneřo dřřēřa wjajřř a wjele do řřawnořčře date.

Redaktor.

Rořacřřicřřa řřřada mēřeřche w řāńđřenřřm řēčře 1923 nēřdře 510 ewangēřřřich duřřchōw. Wulřřchēřēńňch bu řenoř 8 dřřččři

(1922: 14), mjes nimi bēchu řřōńřiři; nřemandřřelřře nřebē řane. Wēřowanjow mēřachřřř řich 9 (14), mjes tuthřmi dōwē, řřchi řotřř- majř řo ewangēřřřaj mādřřelřřaj ř řatolřřřimaj na čřař řřiwjenja řřwjařa'chřaj. Řřchēřēńřři řřub wōbnowi řich 8 (10) dřřččři, na pa- eđerje řřodřři řich 13 ř 8. řchulřřřeho a 13 ř 7. řchulřřřeho řēřa. Ř Wō- řem u blidu řřupi řich 568 (590) w Wōřim domje, domach wuřři- wāřřche Wōře wōřřařanje řich 20 (13), wřřchō řřromadřře po tařřim 588 (603). Š tuteřo řřiwjenja wōřřwōřanňch a na nařřchimaj po- řřřebńi'chēřomaj pořřowanňch bu řich 10 (11). Nimo teřo pořřowachřřř řatolřřře nřemandřřelřře morwe narōđřene dřřččřatřo; mjes řemřēřřim bē řich 5 mādřřelřřřich, řena wudōwa, ředřřm mřō- dřenř, řotřřř bē řo řřchi řumpanju řepil, a 4 dřřččři, mjes nimaj bratřřřaj ř řōńřiřow. Řollekřři a řbēřři do řeneřo řřēčřicř, nima řaneřo řmřřřla, dořelř bē pad nēřřřeře řřiwňř w řāńđřenřřm řēčře wulřři; wōpor na řřřōř řřalōw bē 14 100 řř. wunjeřř a bē tola wō wjele wjēřřchi hačř řena ř pořředńich řollekřřow, řotreř po billio- nach řicřachřřř. Řēřřa je řo řa mřřřionřřřwō mjes řōřanami wō- řřowalo 68,18 řř. řř. Nimo řollekřřow je řo bohacřē datwalo řa nařřch Wōři dom, řotřřř mōřachřřř řmřřřřa dořřōńņje wōbnowičř, řdřřř bēchřřm řēřo řřjedřř řřēřu — teř řařřřu — a řwōńřōwne wōb- nowili. Dawali řřu řřēńjeřř a řřito a nimo teřo darřmo řobu- dřřelali. Řehōrunja narōđa řo wōřebith dobruwōľńň datw řa nuřne pořřēřnōřčře a wudawřři wōřřadřř w řicřē a řřēńjeřřch, řo- řřř nařřchēj mālēj wōřřadřē řmōřņi, ř najmjenřřřa to najnuřniřřche řařřacřēčř a tař pořřadne wōřřadne řřiwjenje řdřēřēčř. Ředřřm řřjōđřřřiřanř a ředřřm dobruwōľńň poručřēńř řřřřiwňř datw řo řobu na tutu řbēřřu wōblicřřiřchřaj, pořředńi řa 1923 bu řbēřanř; teř dālřřche dawřři dřřřbja řo pořřadne řařō řbēřacř. Š wōřřadňřim wōbdřřēři řo teř ř. řollator po řřwójim na tutňch wōřebithch řbēř- řach. — Ř hōdam je nařřchim pořřēřňňm a wōřřamōčřēńňm tōń řas wōbradřřala nařřcha mřōđřřina, darřiwje pođřřerana wot řar- řřich, řōřřodariřřow a řōřřōřow. Šodōwne darř řo pořřjēřřchichu řřchēs řōđōwńu řollekřřu řař řřchēs ameriřřāńřři dar byřřōřřchō wō- řřadneřo. — Nařřcha mřōđřřina, řiř řo hačř řem řenoř řdřřř a řdřřř na řařje řřromadřřowāřřche a to a tamne wuřřjedřē, je řo w minje- nňm řēčře řřjednocřřila do dōweju wōtdřřēřow, řa mřōđňch řōľřōw a řa mřōde řōľřř, řřromadńje pař wōřebje řōđř řřwječřēřche ř wō- řebithm řōđōwńňm wuřřotowanjom. — Nřech teř tuto nowe řēřo nařřchū wōřřadu namāřa řřwēřńu Wōřu řřņje'ej a řeho řřalēřřwōw a řeho řlowu w lubōřčři a wēřje a tař řōřnowanū! (Řřchirunaj teř rořřratōw w 1. čřiřřle tuteřo řēřa!)

Řiřřowńja.

Ř. w Ř. řa 3. po Ćp.

Ř. w Ř. řa 4. po Ćp.

Řřch i řpomńjenjē: Ředaktor ma.: „Pořřřchēřřōńřa Dresden 2874“ a „Gemeinde-Girokonto Löbau 34“. Řřchēřo je „Pfarrer Karl Würgat'ch, Rořřřř, Pořř Weiřřenberg, Ća.“ Wudřřēřři, řotreř dřřřbja nředřřelu wē řopjeńřku byčř, dřřřbja wuřřowu řřjedřř w Šsmolcřřēř řniřřicřřiřchēřēřni byčř; teřōđla dřřřbi wřřchō, řchřōř řo ředaktōřej řēčřele, řōńđřēřu řano, řēřje nje dřřēřu, poľa ředaktōřa byčř. Řa to čřřřli čřēřčēřeni řobudřřēřacřēřje řēđřřowacř teř řchōđla, dořelř řo nēřřle řřchēs pořř řařōmđřenja řawinujā; pořř řařřle ř wjēřřchā na řřēčři dřen ředaktōřej dopiřř řřchāńjeřř.

Redaktor.

Šamolřwith ředaktor: řařař Wřřřgacř w Rořacřřicřach.

Sy-li spěwał,
Pílnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój awjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Serbske njedzelske łopjeno. •

W Budyšinje, 27. januara 1924.

Čiškoc a nakład Smolerjez knižicizšczerńje a knižarnje šap. družst. s wobm. ruł. w Budyšinje.
Wužadźa lóždu robotu a płaczi na měřaz 10 stotych pjenjełtow.

3. njedzela po tšjoch kralach.

Matth. 9, 35—38.

Stawisny powědaju wo wulkim ruskim Chěžoru Pětru I. to je wschitku krańnosć Chěžorskeho dwora wopuščezil a jako jednorý muž psches němski kraj pucžował, so by wyschichu idžělanosć jesnał, kotruž chyziche swojemu džitowjemu ludkej pschinjesć. Tak je hač do Hollandiskeje pschischol a je w měsće Haarlem s piwu a kekeru jako cžěhla pschi twarje łóžow pomhał. Tuto łazpicze wscheje semstkeje krańnosće, hdžez rěkasche, lud posběhnycž, je wěsće to najwjetšche na tutym wulkim mužu bylo. Wty jeneho njeskónčnje wjetšeho snajemy, tón njedzelsche sa rubjenstwo, Bohu runy byčž, to rěka, wón swoju bójsku krańnosć kručze njedzelsche, kaž jedyn jenu rubjenu wěz kručze džerži ale wupródni so šam a wsa wotrocžowy shtalt na so. Gody šu jeho nam to žobitu potasale. Nasch tekst nam jeho widžecž datwa, kaž wokoło řhodži w Galilejskej a njespróznivy evangelion předuje a řhorých hři. Pola tamneho řhěžora běšche jenož pschedrasćenje, kotrej móžečhe łóždy cžaz wotpoložicž. Ale nasch řnjes njeje wotrocžowy shtalt jenož kaž řutnju měł, wón njesdasche řo jenož wotrocž byčž, ale běšche to wopravdže, mjenujzy wulki, w starým řlubje wěšcženy wotrocž Boži, kiž řwotatu Božu wolu, Božu řnadnu radu nascheho wumóženja wuwjedže. Haj, wotrocž Boži, ale prubi jeho krańnosće pschezo řako s jeho wotrocžoweho shtalta řwucža. Runje cžaz po tšjoch kralach chze nam řjawnje jeho krańnosće psched woczi stajecž a psches pschezo řlubšche pónacze jeho krańnosće na ř pschezo wjetšim wjeřelu na naschim řbóžniku wjesć. A temu njeh je nasch tekst nam řohnomany, w řotrymž řw. Matth. s řrótkimi řłowami řyle řtutkow-

nje nascheho řnjesa w řłowach a řtutkach nam potasuje a nam do jeho řmilneje wutrobny pohladacž datwa. Řak řiwy tu řwotaty luby řhtalt nascheho řbóžnika psched nami řteji. Ale njeha řelntawa myřl nam pschincž, hdž tu rěka: „Řesuf pschřhodži wschitke města a měřka“? Čžehodla njereka: Wón cžehnje wokoło? Ale Bohu budž džak, my móžemy řwědcženju nascheho teksta wo krańnosći nascheho řnjesa, kotruž tu s řapostolskich dnjow nam napschecžiwu řlincži tež nasche wjeřoke řwědcženje pschistajicž:

Řesuf řhodži wokoło tež w naschim cžaz u jako wucžer a předač řa řbóžnych cžinjazy řłowom, jako řekar a pomoznik ře řahozajej mozu, jako dobry pastyr ře řmilnej wutrobu.

1. Řesuf pschřhodži wschitke města a měřka, wucžesche wot řich řschulach a předomasche evangelion“, tak řw. Matth. wulke wucžerřke a předarřke řtutkowanje nascheho řnjesa wopiřuje. Wucžo lud wot wopacžnych wocžakowanjow a mēńjenjow wo Božim kraleřtweje wuřwobodži. Pscheproschomasche, w potutnej wěřje na jeho řohnowanjach džel bracž. Druhdy běchu řřazzy, kiž na jeho řłowa potłuchachu. Gusto běšche řórka abo łóž pschi řriřy galilejskeho morja jeho řlěka. Druhdy řako psched mjentšchej řicžbu potłucharjow rěčesche: w řerusalemje w řtemplu abo w řidowskich řschulach abo tež w řenotliwych řwójbach kaž w řethaniji w řomje řwotajeho pschecžela řazara. Druhdy pal běchu řenotliwe řusche, kotrymž jeho řłowa placzachu, kaž tam pschi řakubowej řtudni pschi měsće řichar. Wo řacžisčezju jeho předomanjow řlyřimy. Wón předomasche móžnje a niz jako piřmatwucženi. Haj, tak je bylo, a tak je tež džęńka řisčezje. řłaj, řa řym pola waz wschitke dny hač do řlónčženja řwěta.

Jesuf tež w našim čaſu woſoło ſhodži jako wučer a předar se ſbóžnych činjazym ſłowom.

Slaj, po čežkim wſchědnym džěle ſo luba njeđzela bliži. Wjele Božich domow ſteji w našim kraju. Bóždy dom ſluſcha do jeneje woſady. W kóždym Božim domje ſo kóždu njeđzeju ewangelijon wo Božim kraleſtwe cžita, wučži, předuje ſ Jeſuſo-
nymi ſłowami. Njejkby ſacžutak, ſo ſu jeho ſłowa ducha žiwjenja? Ty běſche do Božeho domu pſchichol wobcžezeny ſe domjazymy, hoſpodaſtymi, ſaſtojniſtymi ſtaroſcžemi, na tebi leže-
ſche cžezja winy, kotraž hiſcže njeběſche wodata, cžezja hrěcha, kotrehož wotrocžkowniſtvo hiſcže njeběſche ſlanane, a hlej, thěr-
luſch ſo ſpěwaſche, kiž ſo ſa tebe taſ prawje hodžeſche, teſt ſo cžitaſche, jako by ſa tebe pižany byl, předomanje ſo džeržeſche, jako by ſa tebe poſtajene bylo — njejkby ſhonil, ſo Jeſuſ tež dženzka woſoło ſhodži se ſbóžnych činjazym ſłowom?

Jeho ſłowa ſ nami pſches žyly žiwjenje džěja. Sdnyž ſo džěcžo wuſcžežije, nam pſchivola: „Njech džěcžatka te mni pſchid-
du a nje wobaraže jim; pſchetož tajkich je kraleſtvo Bože. Sdnyž
ſ Božemu bliđu pſchitupimy, wón ſ nam praji: „Wſmicže a
jěcže, to je moje cžělo, kotrež budže ſa waſ date, wſmicže a pieče,
to je moja kraj, kotraž budže ſa waſ pſchelata, ſ wodawanju
hrěchow. To cžinče, taſ huſto hač pijecže, ſ mojemu wopom-
njecžu.“ Wontach pſchi rowach pſchi naſ ſtejo naſ troſchiuje:
„Ja bym to horjeſtawanje a to žiwjenje, ſchtóž do mnje wěri,
budže živy, hač wón runje wumrje; a ſchtóž je živy a wěri
do mnje, tón nihdy njebudže wumrječ.“

Wulzy rjeſojo, wučeni, ſpěwarjo a pěknerjo ſu byli, ale
pračheže ſo, taſ wjele jich ſłowow naſch lud ſnaje, wy byſcheže
ſo džiwali. To ſ teho pſchidže, ſo jich ſłowa a mudroſcž ani
naſdaſa potrebnosče cžłowjeſteje duſche njemóža ſpoſojicž, taž
Jeſuſowe ſbóžnych činjazje ſłowo to ſamóže. Sdnyž na to ſpo-
minamy, taſ bohacže Jeſuſowe ſłowo ſo dženzka wučži a pře-
duje, hdyž na to ſpominamy, ſo pódla druhich damow tež cži-
ſcžečnje mamy, ſ kotrychž pomozu ſo ſłowo ewangelija roſ-
ſchěri taž ženje přiedy, haj, pſchicžimy doſcž mamy ſ wjeſelenu
ſwědčenju: Jeſuſ woſoło ſhodži tež w našim čaſu jako wu-
čer a předar se ſbóžnych činjazym ſłowom, a

2.

jako lékař a pomozník se ſahojazej mozu. „A hojeſche wſchelate
thoroſcže a wſch. laſe ſlaboſcže na ludžoch.“ Wjes pſchecžemi,
kotrež pſchi woſebitnych ſladnoſcžach druhim wuprajimy, ſteji
ſ wjeſcha pſchecže ſtrowoſcže na přenim měcže a hdyž je cžłowjeſt
ſchoril ſ wjeſcha wſchě druhe žedženja pſched žadanjom, lubu
ſtrowoſcž ſaſo doſtač, wróče ſtupja. Wjele pſchecžow wo ſtro-
woſcž je naſch ſnjecž něhdy dopjelnil, wjele powjedanjow wo
ſpodžiwnych wuſtrowjenjach ſo nam powjeda a tola ſu to jenož
někotre wobrašy ſ jeho ſkuttowanja. Sſwj. ſcženil Jan ſwoje
ſcženje je ſłowami ſkóncži: „Hiſcže tež wjele druhich wězow je,
kotrež je Jeſuſ cžinil, wot kotrychž, hdy by dyrbjaſo jene ſa dru-
him pižane byč, mam ſa to, ſo ſwět tych knihow njeby wopſchi-
jal, kiž bychu napižane byle.“ Sacžičež, kotryž Jeſuſ cžinje-
ſche, hdyž jako lékař a pomozník se ſahojazej mozu pſches lud
džěſche, je ſłowow ſleporodženeho, wot Jeſuſa widžazeho cži-
njeneho, pſched wyſſoſej radu ſpóſnajemy: „Wot ſpocžatka ſwěta
njeje ſlyſchane bylo, ſo by ſchtó rodženemu ſlep. mu wocži wo-
terwil. Sdny by tón njeby wot Boha, wón by ničžo njemohl
cžinicž!“

Tón žamy Jeſuſ tež w našim čaſu woſoło ſhodži jako
lékař a pomozník se ſahojazej mozu. Někotražkiž modlitwa,
kotraž wot thoroſoža w Jeſuſowym mjenje ſ njebeſt. mu Wótzej
ſo ſcžele a někotrežkiž dobroproſchenje ſo tež dženzka ſpodžiw-
nje wuſklyſchi. Staſ wjele na čežkich a huſto tež na wobidnych

thoroſcžach thorny ſo wot jich ſwójbnych ſ hnujazej luboſcžu,
ſ njeſchewawazej ſcžerpliwosčeju a ſ wjele woporami hlada. Nje-
ſteji ſady tajkeje žam ſo ſapřewazeje luboſcže naſch ſnjecž ſ jeho
ſahojazej mozu. Njeſteji wón tež ſady wſcheje ſmilncje ſamarit-
ſkeje luboſcže. Wulka je licžba tych bratrow a ſotrow, kiž ſu
njehladajo na ſeniſke dobytki ſo temu powolanju ſwjećili, bliž-
ſchemu w jeho cžělněj nuſy pomhač a ſlužicž, wulka je licžba
tych wuſtawow, w kotrychž maju ſo wſch. laſe thoroſcže a ſla-
boſcže w ludu ſahojicž. Njeje to wſchitko Jeſuſow ſkutt? Sdže
namaſaſch něſchto podobneho w póhanskim ſwěcže ſtareho a no-
weho čaſa?

Wuſtrowjenje thorny běſche ſa Jeſuſa přěd, duſcham pom-
hač. Wón žam je ſwoje ſłowo, ſo niž ſtrowi ale thori lékařja
potřebaju duchownje wuložil, hdyž praji: cžłowjeſki bym je pſchi-
ſchol, hrěſchnikow ſ poſucže wolacž a niž prawych. Se ſahojazej
mozu je tamnu ſamaritſku žónſku a tamnu mandželiſtwołamačku
ſ prócha hrěcha a ſanjerodženja poſběhnul, je ſahojazej mozu je
do njeſprawneho žiwjenja žlowka Zachāja pſchimal. Zapocžtol-
ſke ſkutti powjedaju, ſo je woſoło cžahnyl a derje cžinil a wu-
ſtrowil wſchitlich, kotriž wot cžerta pſchemoženi běchu, pſchetož
Wóh běſche ſ nim. Njeđžěljaju tež w našim ludu pſchecžiwu
wſch. laſe thoroſcžam a ſlaboſcžam hrěcha ſahojaze mozu jeho
ducha? We wſchitlich ſkuttach ſnutſtowneho miſionitwa Jeſuſ
jako lékař a pomozník se ſahojazej mozu woſoło ſhodži.

Staž wón w dnjach ſwojeho cžěla ſpróžnych a wobcžeznych
ſ ſebi wolaſche, taſ tež dženzka hiſcže. Staž je wón w ſchtancže
powucženja woſoło ſhodžil a derje cžinil, taſ to dženzka huſtle pra-
wje, hdyž beđži ſ prawizy teho Wótza. Sdžež wutroba ſ njemu
dže a jeho prožy: wotawt mojej wocži, tam tež dženzka hiſcže
ſlepnych widžazych cžini, ſo ſo wobrocža wot cžěmnoſcže ſ ſwětku.
Sdžež wutroba ſwoju ſlaboſcž ſacžuwajo jeho wo poſyljenje
prožy, tam wón tež dženzka hiſcže thromych ſhodžazych cžini,
wón wjedže jich nohi na ſcžežku měra a dawo jim nowu móž,
ſo beža a njewuſtawu, ſo ſhodža a njewoſlabnu. Sdnyž thudy
hrěſchnil pſched nim ſo ponižuje a jemu nuſu a hubjenſtvo
ſwojeje wutroby a ſwojeho žiwjenja ſkorži, Jeſuſ ſo poſny
hnady ſ njemu wobrocži ſ pſchecželnym poſtrowom: Dowěč
ſo, twoje hrěchi ſu tebi wodate, twoja wěra je cži pomhača, dži
ſ měram. Sdnyž mrějazy w ſtyſtu a nuſy poſledneje hodžinki ſo
tuteho ſerſchtu žiwjenja džerži, ſnjecž budže jemu bliſko je ſwoje
mozu, hnadu a ſe ſwojim měrom, ſo tež w ſmjertnej nuſy
mozu pſchichodneho ſwěta ſacžuja w mjenje teho, kiž je ſe ſwoje
ſmjercžu naſchu ſmjercž ſahubil a ſe ſwojim horjeſtačjom žiwje-
nje a nj. ſachodnoſcž na ſwětko pſchinjeſl. Haj, taſ ſ wjeſołoſcžu
wuſnajimy: Jeſuſ tež w našim čaſu woſoło ſhodži jako lékař
a pomozník se ſahojazej mozu a

3.

jako dobrý pastýř se ſmilnej wutrobu. „Jako wón paſ tych ludži
wuhlada, běſche jemu žel tych žamych; pſchetož woni běchu ſa-
wutleni a roſhonjeni jako wawzy, kiž paſtyrja nimaju.“ Wo-
džerjo luda žaneho ſroſumjenja a žaneje wutroby ſa duſchine
potřebnoſcže ſłow luda njemějachu. Woni jenož žami na ſa
ſpominachu. Ale Jeſuſ nuſu ſacžujeſche taſ derje nuſy wu. ſeje
byly ſhubjenych wawzow ſ Izraeliſkeho doma, taž tež nuſu druhich
ludow. „Ja mam hiſcže druhe wawzy a te njejkby ſ teje waw-
cžečnje. Ale te žame dyrbju ja tež pſchitwi. ſcž a wone budža mój
hlób ſlyſhecž a budža jene ſtad. o a jedyn paſtyř.“ Wón cžyſche
ſo ſa ſawutlaných ſtaracž. S jeho ſmilneje wutroby poſneje
ſobuželnoſcže je tež to ſłowo rěčal, w kotrychž tež wučžobnikami
ſwoju naležnoſcž na wutrobu poſoži: „Proſcže teho ſnjecžu tych
žnjow, ſo by wón džěacžerjow do ſwojich žnjow póžlal.“

Sdyž je něhdy jeho krasnočej psched wuczobnikami pokasat a w smilenju, s kotrymž na sawutlene čyrjody hladasche, tak tež nam. W kóždym woprawdžitym smilenju a šo staranju sa čželne a duchowne nusy wulkeje šyly nascheho luda, hdžež je šprawna, niz šebicžna, je Jesuž žimy. To płaczi tež wo wulkim skutku mišionštwu mješ póhanami. Sdyž mlody rjemješnik abo studenta šo roššudži, jako ewangelista k póhanam hiež, hdžž lékař abo šmi'na šotra na wulke polo mišionštwu čzahaja, dha je Jesuž, kiž jich powoła a šezele. Sdyž wošada wopory pschije sa roššerjenje šchješžanstwa, tam Jesuž šady šteji jako čžerženška móž, jako dobry pastyr se šwojej šmilnej wutrobu. To pať tež płaczi wo kóždym džele k wotštronjenju čželneje a duchowneje nusy mješ naschim ludom. Šchtó móže licžicž te dusche, kiž šu sawutlene, kiž šu šwojeho pastyrja šhubile. O, šo by nam šel bylo tutych duschow, šo by pruha Jesužoweje lubošče nam do wutroby padnyła. Prjecž s liwkošču! Žně šu wulke, ale mačo je dželacžerjom. Wotewrjenej woczji, šmilnu wutrobu, šwóltiwu pomhazu ruky trjebamy. Wdy dyrbimy nawuknyčž nusu widžecž, k Jesužowej wutrobu, wo kotrymž reka: Žemu bšche žel teho luda. Šchtóž tak widžecž nawuknje, tón nawuknje tež čžucž, šchto nusa reka, tón nawuknje pošluchacž na šdychowanja s hlubiny, tón potom tež šo teho njemóže wotšajicž, šastupicž do džela pschewo nufam nascheho luda. Šhryštušowa luboščž jeho k temu pschinuczi. A špódžiwno: s dželom rošče nasha luboščž a s lubošču tež nasha dželo, dželo w štopach nascheho Šbóžnika, kiž tež w naschim čžahu wokolo šhodži jako wučer a předar se šbóžnych čžinjazym šlowom, jako lékař a pomoznik se šahojazej mozu, jako dobry pastyr se šmilnej wutrobu. Šhwaleny budž ty, Šnježe Jesu. Šamjen.

Zyrkej a štat.

Šrajny konsistorium je nowy zyrkwiny dawš wupišat, kotryž je po štoej hriwnje měřeny. 30. januara dyrbi šo šberacž a to tak, šo šo na 100 papjerjanych hriwnow zyrkwineho dawka na leto 1922 šo płaczi 75 šl. pj. abo na 1000 papj. hriwnow 7,50 šl. hr. abo na 500 papj. hr. 3,75 šl. hr. abo na 50 papj. hr. 38 šl. pj. To je jara šnadny dawš; pschirunash-li jón s dawkami, kotrež šo to hewak nětkole šberaja, šhubi šo žyle pornyo nim. Tuž wščež tež ničtón tuteho dawka dla njemoržy a hiščež mjenje, jón zyrkwi šapowě. Zyrkej a wošady trjebaja tutón dawš nanajnušnišho a hižo dawno na njón čžafaju, a to jenak jara wulke a małe wošady. Měricž masch šwój dawš potajšim po tym zyrkwiny dawku, kotryž bu wokolo 1. měřza 1923 ša leto 1922 šberany. Še šhromadneje šumny wotšanjeja tšji džele ša wošadu, dwaj dostanje krajna zyrkej. Še drje to pošledni zyrkwiny dawš, kotryž šo powšchitkownje wupiša; wot šapreje poštajeja wošody ša šo šame wyškolosčž šwojich dawšow.

W najwjazh s naschich wošadow njebudže to, šchtož tutón ša 30. januar wupišany dawš wunjšy, došahacž, to wurunacž, šchtož je šo hižo wudačo a šchtož šo hiščež w tutym bėřtklěče wuda! Šižo tehod'a je nušne, šo wšchitžy w prawym čžahu dawš šapšacž.

Šo by porjad do zyrkwiny pošadnizow pschichol a pschesjednosčž mješ wošady, maja šo nětko tež ša šo płacžišny ša wěrowanja, pošrjeba atd. po štoej hriwnje woblicžicž. Še powšchitkowne pschecž a žadanje, šo by šo pschi tutych nowych poštajeňjach po móžnosčži na runoščž płacžišny mješ jenotšiwymi wošadami džiwako!

Wješ Boha na šwěcže.

Špišala Kristina K o y o b a.

(Wotracžowanje.)

Přiletelo jaro, přiletelo zlaté —
rozosialo svetom tisíc krás,
přiletelo v ruchu novom zaodiate.
Zaspiewaly vtáčky: „Už je čas,
ej, že už tá zima tuhá pominula.
Nejednomu vtáčku mamička zhyňula!“

Pschilecžato nalěčžo štoe ša šo je,
Pschilecžato nalěčžo wo psche mlódněj je,
Roššyprowšchi na šemju šwětkow tyšazy!
Šaspšewale ptacžatka wješ'le wyššazy:
„Šymna šyma nimo je; rjany čžah nětk je!
Štacžka, wobohoh' macžerka šnijercži wučžekny!“

Wješelili šu šo burja, šo móžachu hižo šfót na paštwu hnacž, pschetož wo brožnjach, šolujach a šynownych štohowi'čezach šo hižo šhětro šwětlešche. Martinko šo trošchtowaišche, šo to nětko wohlada ša šwoje lube hory. Ženož wulku štarosčž mějšche wo to, šchto to s Žožkom budže. Še šchule jeho nochžy'che do pruhowanjow wšacž, ale pať, hdžž to šobu njepaše, šchto jeho to šožiwí?

Šbóndželu dyrbješchaj to přeni ras na paštwu. Njedželu popošdnju šteji psched hětku a šebi myšli: „Šdže tež to to Bóh Šnješ telko loda a telko šněha čžini? Njedawno hiščež ležachu psched nami žyle hory šněha a nětko je tu hižo šelena trawa! A tam dešach na šufach běchu šalle šebi psched něšchto njedželemi hólžy wulku šmyškanžu pschiprawili, a nětko šhšchisch hacž šem, tak tam s bulom hraja a tak šo tam hólžy šója!“

Tak šebi rošmyšlujo nješytny Martinko, šo bē k njemu wješnjanoštowa pschistupila, doniž njebē jeho poštrawila a šo s nim do rěčow daka.

„Du k dótkowej“, rjekny njes druhim. „Nó, to dyrbju prajicž, Martinko, šo šy ty w'čheje šhwalby hódny! Šěnje šy šo žyly šymu ša Žožka štarat! Jeho macž móže tebe ša to we druhim šwěcže pošohnowacž. Ale došelž šy ty kaž ta njeboha tak ša šchulu, šmy šo my šrěčžate, šo čži hólza šožiwimy, njech wón hacž do pruhowanjow do šchule šhodži. Žedyn tyžerš budže tak k nam šhodžicž, drugi k mlhntowej, ščecži k Šudžowej!“

Martinko njewjedže'che, tak šo wješnjanoštowej džakowacž.

„Njech wam, čžetka, Bóh Šnješ to tyšaz krócž šaruna!“

Tak bē to po štarosčži! Ššnadž po žylej wšy njeby pošndželu šbožownišcheho čžowjeka namakal, hacž Martinka. Žožko pošhachche jemu šfót hnacž šforo hacž k šěšej; potom hladasche Martinko ša nim, tak do šchule bēže'che. Šopolnjo pschilecži Žožko kaž wuššeleny ša šo k njemu. Martinko bē jemu něšchto šhlěba a warijenja wot wobjeda ššhowal. Žožko njedašche šebi dwóžy šafacž.

Šošpošy dž'ržachu šlowo: dawachu hólžej hacž do pruhowanja jē'čž. Wotšhudnyła njeje psches to žana, šchtož čžlowjeř dobreho čžini, to Bóh jemu ša šo šaruna!

„Martinko, nješyšška šo čži to tak šamomu wo horach poš Žožku?“ poššachchu šo pošpošy, kóždny wječžor druga.

Ale Martinko njeměj'sche čžaha, šebi na šyšškanje myš'icž. Přjedny hacž by šadšo šastaral a kóždu šrumu tak ššonił, šo šo njeby s druhimi bod'a, by šo žyła šhwila minyła. Šotom by šwój Nowy Šakon wučžahnył a čžital. Druhdy njeby wjazh hacž dvě štučžy pschecžital, njeúđžesche to pola njeho tak kaž pola Žožka. Ale šchtož by šebi pschecžital, to by šebi pschi džele roš-

myšlował a by kóždy dzeń něšto nowe namał. Ras čítašče, kať to, jako řo Je'uš narodži, nihdže řa njeho měřna njebě, řhība w hródži. Bě jemu tať jara žel, řo je Boži Eřyn na řlómje w řlobiku mjes řkatom ležecž dyrbjať, kať něhdy wón jako małe džěcžo pola wjeřnjanořtowej!

Alle to řo Martinej jara lubješče, jako tam napiřane namała, kať je Řnjeř Jeřuš 12 lět řary ř přenjemu rajej tať daloko ř Božemu domej pučowal; pšchetož tam w Nazarecže, hđžež bydlachu, njemějachu žaneho Božeho doma. Alle, dokeľž bě tam w Jerusaleme telko ludži, řhubi Řnjeř Jeřuš řwoju mamieřku; a wona je řtyřniwa jeho řři dny pytała a teho abo tamneho řo prařchala, hacž jeho widžal njeje. Řižo řaťke wjeřbelenje, jako jeho tola w templu namała! Čžehodla njeje jeho hnydom tam pytała. Wřchať možješče wjedžecž, řo wón nihdže druhdže njebudže!

Suřto, jara huřta myřleřče řebi Martinko na tuto Jeřuřkowe pučowanje. „Hđž je wón tať daloko pučowal, je wěřče duřy po pučzu řwěťki řchčipať, a hđž řu pšči'chli do lěřow, řu řnadž tam w řh'ódku wotpučowali!“ Ach, tať je řebi jeho pšch'đřajowal, jako by tu pšches řraj pučowal, tam pšches Břěřowku do Rařchowowa a ř Rařchowowa dale, dale...

Tať měješče Martinko pšchězo něšto, řchtož řebi rořmyřlowařče a, hđž bě jemu lóřht, řpěwařče, řo to tať hory řlincžachu.

Ras, jako řpěwařče:

„Hđže bydlíš Ty, mój mily Jeřom Řhry'cže?

Hđže nam'kam Tebje, hđže, na řotřym měřcže?“

Řlincžješče to jeho řpěw tať pšches řraj, jako by jón hora h'orje dale řpěwala, řo by jón tola Jeřuš, po řotřymž řo Martinko tať jara ředže'če, řlyřchal. Jemu řamemu nadpadny, kať jemu to hory pomhachu. Časta řpěwacž a džješče: „Ja wřchať wěm, hđže ty řř, mój Řnježe Jeřušo! Alle hdy byř tebje tola řkoro widžecž mohł! Ja wěm teř, řo řařo pšči'ndžješč, ale hdy to budže! Wječor abo rano?“

„...a—n—o“, wotmołwihu hory a ři'čcže ras:
„...a—n—o!“

„Potajřim, rano?“ woprařcha řo Martinko, řo řměřkajo, a hory wotmołwihu ř čžicha: „...a—n—o!“
(Pořracžowanje.)

Zendželski řwjatny dzeń.

Rařladny řnjeř bu ras wot řwojeho řkala ř blidu pšchepřchěny. „Njemóžu pšči'ncž“, wotmołwi wón pólkej, „a pšchdu tebje, řo by mje řamolwiť pola řkala.“ „Njemóžecže p'ch'ncž, hđž wawř řkal wawř ř řebi pšchepřchž?“ prařchješče řo ř džiwanjom pořol. „Ně“, wotmołwi tamny ř měřom, „řřm řebi řam hořčža pšchepřchł. „To drje dyrbi wřřkoti řnjeř byčž“, mēnjješče pořol ř džiwanjom a hanjenjom, „řo wř tehodla řkalej wotprařicže.“ Tamny wotmołwi: „Macže prařoje. To je tón najwřřchřhi hořčž. Na dnju řa hořčžinu pořajěnym řapocžnje řo adbentřki čžadž. Na tutřym dnju džerži Jeřuš řwój adbent na řemi. Eřřm jeho wutrobnje pšchł, řo by teř ře mni pšchřřchol. Hđž taťkeho hořčža wocžafuju, njemóžu řam druheho čžłowjeka h'ólčž byčž.“

Řlaj, ja řteju pšchěd durjemi a řkapam. Řeři řo řchto mój h'ólčž řlyřchecž budže a durje wotewřicž, ř temu budu ja řa'ncž a ř nim wječerjecž a wón ře mnu. Dži do čžřřhny, řo njebř pšchěřh'ch'ch' řkapanje Čbóžnika. Wotewř jemu wutrobu. Dža wón pšči'ndže teř ř tebi.

S bliska a ř daloka.

— Eřerb'ke pšchłki, Pšchěđženať a nabožna wotřorhanřta pšchłka řlyřch'at'j do kóždeho řerbřřeho domu. Čchtož řiřčcže řřkadnořcže njeměješče, řebi taťku wobřaracž, njech to hnydom čžini, pšchědy hacž řu rořp'chědate.

— Pomh'aj Bóh možješč řebi teř pšches pólř řkařacž. Wobžarujemny, řo dyrbja čžitarjo tu a tam řk'oržicž — tať wokoľo Lubija —, řo řopje'ńko pšchězo njedowřawaju, wofřebje, řo je we dezembřu nejřku pořjadnje dořtawali. To pať njeje nařcha wina, ale wina pólřa. Čtawa-li řo hđže podobneho, řu nařchi čžěřčženi čžitarjo pšchěni, řo byřhu hnydom pola pólřa reklamirowali. Dyrbjať-li to hješ wuřpěčha byčž — to pať řebi njemóžěmy myřlicž! — njech řo to „Eřmolerjeř řnihařni“ ř wjedžěny da. To pať řo njech njěřaň, řo pšches to řamjersani, řebi řa nowy měřkaz řopje'ńko wjazy njěřkařaju. Čkařanje na nowy měřkaz řa njech pšch'zo ř čžadžom řtanje, po možnořčži hacž do 20. dnja řtareho měřkaza. Tuž njech ničžo taťke njewotřařchi, řo řebi nařche řopje'ńko řkařacže! P'acžřina teř njetrjeba niřkoho wotřařchicž, niže ju do žyła řtajičž njemóžachmy, hacž ju to řa januar na 5 řř. řtajičmy. Ma-li řchto žane pořři abo pšchěčža řa řopje'ńko, njech to dowěřliwje napiřcho ředaktorej. Tuž hromadžě do pšch'ka ř „Pomh'aj Bóh!“

Wudawarňja a ředakčija.

— Eřerbřke řpěwarřle. Hđž na tutřym měřtnje tydžěňřchěj rořpřawje wo tutej wěžy džěňřa řiřčcže něšto pšchidamy — 20. 1. — budž to řa pšřřtwa, řo by řo wřcha rořmołwa wo tutej wulžy wadžnej wěžy wot kóždeje řtronu tať wjedka, kať řebi to tuta dořra wěž žada, a dale, řo by řo ř wěžy řěčžalo a piřalo, a řo by řo ř kóždej řritiku, řotřaž dyrbi řpřawna a na wěž řamu džiwaza byčž, ř dořom teř podaťo to lěpřche abo tola ř najmjeňřřcha pučž ř tomu pořařať. Wobžaruju jara, řo řo mjes řřm, řo moje tydžěňřche řřncžři piřach, na toľe njeje ř wobeju řtron — jeli řo řmēm řiřčcže wo dwěmaj řtronomaj abo řtejniřchěžomaj řěčžecž — džiwalo. Njědyrbjaťa rořmołwa wo přawnyř kolijach řo řulečž mój, byř wobžarowacž dyrbjať, řo pořařři ř. řar. Urba-na w nařchim řopje'ńku pšch'njěřchěch, a to tehodla, dokeľž byřhu potom druřy tutón dořry pučž ř njedobřemu wužřwawali. Tuž niž hinať, řhība ře wřchěj řwěřu a lubořčžu dale w tutřym řjanřm, njech teř čžěřřim džě'e! Ma-li řchto řchto wo tutej wěžy řa „Pomh'aj Bóh“, njech to ředaktorej pólčžele.

Ředaktor.

Řiřtownja.

— Do Břuřteje ř nowa tu naležnu pšřřtwa, řo čžyřli tam pšchěčž'ľjo nařchěho luda teř řa nařche řopje'ńko řobu džěľacž a to we wobořim, řa njo piřajo a řa jeho rořřchěřjenje řo řtarařo. Rořřchěřiko je řo nařche řopje'ńko w něľotřnyř wofřadach jara řjenje; řa dyrbi řo řa a tamna řařřka wofřada řřhowacž, — řlaza to tu a tam bohūřel jara! — Alle na řřm dořpiřowanju pobračhuje to řiřčcže jara w Břuřtej, mohł řjež žyľe, a to je jara řchłoda řa wofřady, lud a řopje'ńko! Tuž wotřronmy to! Njebudže toľa řiwjenje Eřerbomřřwa a řerbřřeho luda jeno pšches hořpodařřte a poliřiřte řdžeržane a pšřřlyňjowane, ale teř pšches nabožne, a to niž najpořľedny. Tuž do nowěho džěľa řa nařch lud!

Ředaktor.

— T. w B. řa 4. po ep. — M. D. w B. řa 5. po ep.

Sy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džělat
Wšědne dny,
Džěń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je.
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokře će.

✠ Sserbske njedźelske łopjeno. ✠

W Budyschinje, 3. februara 1924.

Čižić a nakład Šmolerjea knižničkej čerwjnje a knižarnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.

Wuhadza wódu kobotu a placzi na měřaz 10 stotych pjenjeřow.

4. njedzela po tšjoch kralach.

1. kn. Mójj. 50, 15—21.

W swojbnym žiwjenju, w kotrymž dyrželi wschitzy w jěnym sbožu sjednoczeni być, tola lachzy wscho rósno dže, niz jeno s tym, so njemóža wschitzy nanowj statok měć, ale tež, so staršich lubosć njeje pschězo jenať wulka. Tak mějesche Rebeta wjazy lubosće k Jakubej hač k Esauj a Jakub s macěrnej pomazu nana sjeba. Esau a Jakub běščaj tak na pschězo džělenaj. Jakub jažo Josephha bóle lubowasche hač wschitke swoje džěćzi, a kať slě šu jeho sjebali, hdyž jemu s kóslazej krowju wozmacžanu kufnju Josephowu póšlachu! Zebanje šo slě wjěćzi na jebaku!

Majsterje mamy šo Josephej sa to džakowacž, šo tajkele wěste powjěćze s jeho a jeho wótzow swojby mamy a šo je Mójsaš mohł teke wazne stare stawińny šobu do swojich knihow napisać. W Josephu pak runje teho wobhladamy, kotryž je swoju swojbu na pschězo sjednoczil, tak šo mójesche wulki lud nastacž a Bože šlubjenje, Abrahamej date, šo dopjelnicž. Joseph bě na swojim cžěle nashonit, kajtu škóscž móža bratsja cžłowjeskej cžinicz a kať džiwnje móže Bóh w'cho k lěpschemu wobrocžicž.

Abraham je šo wot swojich wótzow, Jakub šo wot Esaua džělit, ale Joseph, přjedy wot swojich bratrow pschědaty a we Egyptowskej powyšchěny, je se swojimi bratrami tak sjednocženy wostał, šo jich potomnizy k luděj narosćěch, kotryž runje w swojej jenosćzi wschitke ludy pschětrjěchi. Nimaja swojcho kraja, njemóža swoju rěć, a tola šu wošebity lud wot tehdy, šo Joseph swojim bratram woda a jim pschilubi: „Ja chzu waž a wasche džěćzi šejwicz.“

Tuž drje tu widžimy, kať lud nastawa, lud, to rěka: jenosćž ludži, kiž maja trěch šamych wótzow. Na Josephha hladajo namakamy tšj šakady: wótzow w cžěsczi měćž, bratram wodaćž, Bože wódjenje špóšnjacž, to cžini lud.

Joseph bě něšto kaž komornik w Egyptowskej, wošobny, móžny knjes. Kanal Bar Jusuf (rěka Josephowa) w Egyptowskej hišćě dženža jeho mjeno nješe. Ale wón swoj korjeń njesabny, kraj a lud, w kotrymž bě swoje najrjějšche šony měl, jemu wostaschaj drohaj. Hdyž wuczeť džěćzom powjěda, kať šo Joseph bratrow pračesche, hač je jeho nan hišćě žiwny, džěćzi abo tola duschne džěćzi s hnutosćžu šaplaknu. Tajke šulšy wutrobneje šprawosćze s mužaznych abo džěćzaznych wocžow šu wjazy hač škoto a šlěbro. Cžehodla Josephej wócžto šyl'owasche, hdyž jeho bratsja wo wodaćze prošachu? Dolež jemu nanowje porucženje prajachu. Nan drje bě swojim šynam dawno wodať, tež hdyž dyržesche Josephha sa šlubjeného, sa nješbožowného njwól- nika w póhanskej zu'bjě wobhladacž. Najrad'cho by drje šebi wboheho Josephha w rowje najlěpje ššowaneho myšlil. Na šakowidjenje na šwěćze žaneje nadžije njemějesche. A Joseph šebi šrudnje na nana a jeho ból myšlesche w dalokej zusbje. Dolhe lěta šo minychu. Šrudne dopomnjecze wosta we wutrobje. — Abo plakašche Joseph, dolež bě s hordosćžu swojich bratrow ranil? Abo bě hnuty, šo jeho bratsja šo pschěd nim tak šprawnje ponizowachu? Bratsja po nanowej šmjerczi w polnej wutrobnej bratrškej lubosćž sjednocženi a nanowu wolu na wutrobje, to je šbožowna a wot Boha žohnowana swojba.

Mało je swojbow, w kotrychž něšto wo wótzach powjědaja. Šacž to s teho pschidže, šo nihto rady šmy'ki a hrěchi swojich wótzow njepowjěda? W bibliji šo wěrnosćž praji, ššymy wo

žohnowanju a poslecju, pod kotrymž su Josephowi wótzwo stali. Njemějachu hiščeže sahoi Mójšahow, zylenu ludej dady. Ale Abrahamowu wěru mějachu. Tu běšchtej J'aaf a Jakub pschewněktoj na swojich. Tak nastawa wěšty duch a wěste waschnje, w kotrymž su wschitke stawy sjednoczene.

A tak je možno, so bratr bratram tak wodawa. Nana dla, hač wón runje w rowje spi, so wodawa, schož je sleho činjenje. Joseph je w swojim padže wěscje tež po swojej wutrobje zyle k wodacju hotowy byl. Ale tajke wodacze je hašle dospolne, hdyž tak rjez pola nanoweho rowa so wěnz sapoloži, kotryž rěka woda- wanje. A Joseph je nanowe prawo nastupil a je swojich bratrow knjes. To bě njepišane prawo w starých čaškach. Jakub bě wot spocžatka, kaž so sda, na to smyšleny byl, Josephkej tole prawo pschizpitowacž. A to bě w skósczi bratrow wošebite wotmyshlenje bylo, Josephkej tutu česčž rubicž a šebi wot nana tole prawo kra- nycž. Šajki hrěch pschecžimo naněj běchu tola wobečli! Tuž běšče wjele wodate, hdyž nanowe porucženje rěkašče wodacze.

Ale možachy hinaš myšlicž? Bóh běšče w'cho takle k naj- rjeišchemu kónzej wozžil, so so nětko možachy skoro kaž madrosčje šwalicž, so běchu tajki njebratrski šutk na Josephu čini. Ale žadny dolhi čaš a žane sbože, nicžo njemóže skóscž porjeiščicž. Šačž čłowjek pod swojej skóscju a jeje sežehowkami šle abo mačo čerpi: wón ma swoju winu na wutrobje! A wina pola spraw- nyh runje s tym, so čerpiš, so wotčerpi. Josephowi bratiš so drje runje to jara bolosnje sačuwali, so jako hlódni prosche- rjo k pschodatemu bratrej pschindžechu. Šak dyrbi so njesbožom- ny skóšnik druhdy psched druhim ponižecž, pschecžimo kotrenuž je so pschečol! To je Bože wozženje. Jakub a jeho šyno, wschitžy su to spósnali. To praješče Joseph: „Ja šym pod Bo- hom. Wy seže šle so mnu myšili, ale Bóh je so mnu derje myšil.“

Bóh chje wěscje tež skóscž a njebratrowstwo w našim ludu pschewobrocžicž do sboža. Budžemy šašo lud, hdyž wótzow čze- scžimy, bratram wodatwamy a do Boha wěrimy.

Evangelš a žrtej k nowemu létej.

Šajki krajny biskop D. Šhmels, kotrehož bě, kaž tež s nim presidenta konsistoria dr. Bóhmu šajka wšchnosčž se š'uzby pō- šlaka, je, kaž tež presidenta, šwoje polne šastojšstwo šašo nastu- pil a wobrocža so 'e sežehowazymy šlowami pschi spocžatku no- weho léta k evangelškim wošadam:

„Pschi spocžatku noweho léta s nowoh' šwoje žyle šastoš- stwo nastupiwšchi, šrow'u wošady w teho mjene, kotr ž nowo- létne evangelion wysče kóždeho léta pišče: W Jesušowym mje- nje. — Wy šapocžinamy nowe léto wobčeženi s wulkej čzežu. Žana šyma nj bě sa naš tak čemna, kaž tuta. Njepobrachuja wschaš žy'e šnamjenja, kotrež lépišči pschichod lubja: tute chzedža a dyrbja naš šmuzicž. Tola tu žalostnu tukhwilnu nusu tež wone najewotštronja, a wone nješmēdža nam tež wóčžy šašlepicež sa to, 'o na žiwjenje naščeho luda hiščeže wj le čzežkich pruhowa- njow čaša. Wone praja nam jenož, so Bóh hiščeže na naš po- mina, a to nam hiščeže béle tu winowatočž napoloži, so sa to štaracž, so so Bože myšle sa našch lud wušlufuja.

Šcho možemy my to čžinicž?

Pschedywschēm štarajmy šo sa to, 'o h'odutradaže a šymu- mrējaze stawy naščeho luda šymu pschētraja. Šižo je š'chescž- janska lubosčž tu a tam wulko dokonjala — tola my mamy pschibowacž w šutku teho šnje'a. Nasch šnješ šchrystuž praji: „Šchož Wy seže čžinili jenemu mješ mojimi našmješšimi bra- trami, to seže Wy mi čžinili!“

Potom pašdyrbi to čzeže šwonkowne a šmutškowne wšro-

ženje našch lud tola škončuju do luda polneho jednoty šjednocžicž. S tym dyrbi to kónza mēčž, so, kaž profeta praji, kóždy jenož šwo- jeho pucža hlada. Dyrbimy škončuju denawuknyčž, so wysche hač šwoje šepsche, wysche tež hač partaju, wažicž mamy wěž šwojeho luda: Šemu šlužmy! Šesušowi wučžomnižy paš dyrbja w šwjatym šaprēcju šameho šo w tutaj šlužbje přeni byčž! Lud, kotryž šameho šo rozšchmjuje, je šo šam šudžil. Lud, kotryž šo wot Boha k šwojatej pschesjednočžzi šjednocžicž da, móže a budže Bóh žohnowacž.

Wu'ki paš je šon štrach runje nětkle, so šo pschi nětkžišchim wutwicju šhospodarškeho žiwjenja napšchecžimnosčje w našim lu- du hiščeže pomjetscha a pošplnja, doniž njeišku wjazy k wuruna- nju. Šyrkej w'chaš njeje powołana, roššudžecž w prascheljach, kotrež su jenož šhospodarške; njesapomni šlowo šwojeho mišchtra: „Šcho je mje sa šudniša postajil abo sa dželniša nad Šamaj?“ Čžim šwěrníšcho šo paš žyrkej tuteho šnješoweho šlowa džerži, čžim šwěrníšcho dyrbi w'chēč, šž su w šhospodarškim žiwjenju, prošycž, so tež woni šo w šwojim šhromadnym džēle a w žylim šwojim šhromadnym žiwjenju roššudnje žyle pod šlowo a pschi- šajnju šwojeho Boha štaja. Nasch šnješ njeje drje sa žadny wot- džēl šjatoweho žiwjenja šwonkownyh wuka'njow daš, jeho wola paš to šawēčze je, so šo tež w tutym žylim šwonkownym žiwjenju — w kóždym šchancze, w kóždym powołanju a w kóždym džēle — jeho wo'a štawa. A žiwjenje naščeho luda wotwišuje wot teho, so šo jeho wola wopravdže štawa. Nětkle dyrbja paš šebi pschede wšchēm džēlodawarjo a džēlacžerjo prajicž, so je pschichod naščeho luda wošebje jim do ruki dady. Šehodla, kaž pišmo praji: „Čžesčju mješ šobu wobšhadžicže! Mjedch jedyn nješke teho dru- heho wobčežnosčž! Ššlužče šebi jedyn druhemu s tym darom, kotryž je kóždy dostal!“

Šesušowym wučžobnikami placža tute moje šlowa! Šich jenož móžu ja w Šesušowym mjenje prošycž. Šehodla dyrbi to to pošlednje napominanje byčž, do kotrehož je wšcho druhe wob- šamknjene: Šastupmy w Šesušowym mjenje a šehodla s wějša- žymaj k jeho Šótzej a k našchemu Šótzej pošbhjenymaj wóčžo- maj do noweho léta! W j'ho mjenje šlufujmy ša šwój lud! Šesušowe mjenje nječ je našče wušnacze a našče šlubjenje, tež našcha dowěra a našče wušhowanje!

Šesuš šchrystuž wčžera a dženkja a šonšamy tež hač do wěčnosčž!“

Wič Boha na šwēcže.

Špišala Kristina R o h o b a.

VIII.

To léto njeplečžečhe Šmartinko ženje wjazy njedželu šorby. „Wascž dyrbju“, tak rošpowē to Šožkej, „a to ludži dla, ko- štiž mi to šasaju, a to tež škota dla! Ale hdyž bych šorby pleč, bych to čžinil se šwojeje wole a hnēwal Boha šnje'a. Šdyž njemóžu do Božeho domu, šwjecju šutón šwjaty dž.š tu w šhorach; wschaš šnješ Šesuš mje tež tam šlyšči!“

Šospošy, wohladawčhi jeho w dobrej draščje, šwarjachu, so šebi draštu rošdrēje.

„Čžetka, tež w šhorach je njedž'la!“ rjekny wón dótkowej.

„Še, ale tam Čže tola žana žywa dušcha njewidži!“

„Bóh mje widži, čžetka! Dolhož nětko wēm, so je pschifasaš, šutón džēš šwjecžicž, njemóžu šon wonjecž-sežicž s šmajanej draštu!“

Dótkowa pošna, so ma h'ož prawo, — tak někotry ras pschi- padnychu šej jeho šlowa, hdyž čžyčhe šebi njedželu šasjanu šalu šwjacž; wša šebi potom radšcho čžistu —

Na hornym kónzu wšy wumrě mlynkova, jatostaji Martinkej wolmjane saskijaze rubičko. Nj bě wjazy nowe, tola polne kwětelow a róžow; lubjesche ho hólzej jara. Martinko bjerjesche jo šobu do hór; tam jo wupschestrě na skalu a položi mały Nowy Sakoň horje; bě to kaž mały woltařf. Tam ho modlesche a ho číta'che. Tak šwjeczjesche njedželu — dopoldnja sam, popoldnju i Jožkom. —

Jako bě skónčnje pruhowanje nimo, sapočejtaj hólzaj sašo tak hromadže žiwaj byč kaž lěto prjedy. Rěšajchtaj hromadže pruty; Martinko plecjesche a Jožko pytasche, hdyž njetrjeba'che skotu hladacž, truskalzy, hriby, malene, czešnjowe jahody — sčtož bě to runje rale — a no'chesche je na pschedaň.

Storo dvě njedželi noschjesche waczof knj sei, kotryž mjesche w lěbach něsčto měricž. Mějesche ho p'chi tym derje jako knjes a dosta potom hiščeže dwaj šlotafaj. Položičtaj jej k tomu, sčtož mjeschtaj i hribow a i jahodow. Proschedčtaj dótktowu a tuta kupi jemu nowe wobleczenje w měsce a da jemu hiščeže črije pod'chicž!. A sčtožkuli to bě, wjeschjesche ho i nimaj; a Bundasch, dofkadnje šwojeho dobrego towar'cha wobczuchawšchi, h'adašche na njeho, jako by ho na njeho w tutej jeho nowej paradže hafle swucžicž dyrbjal, bě tola tež Jožko hewal hižo r'any hólz! —

Ras njedželu woczini ho Martinkej Nowy sakoň sesady. Martinko čítasche napřimow: „21. stat“ a spody toho: „Jan widže'che nowe njebeža a nowu semju“. Kaž sačerwjeni ho wón žyly i radosčju! To bě skónčnje to, sa čimž bě tak dolho pytal, po čimž ho tak žedžesche. W'chať bě tola tež tón njesnaty, kotryž bě jeho nawučil: „Tak je Bóh tón šwět lubowal“, tež prajil, so wo tej nowej 'emi w Nowym Sakoňu na kónzu steji. Tón krócž Martinko njeschesta, doniž njebě žyly stato psch'čital a wot dalscheho wjetšchu položju.

Ach, kajka to krašnow'čž na tutej nowej semi! Nj bě šebi podarmo myšlil, so tam, hdyž Bóh pschewywa a hdyž ludži k šebi bjerje, šwět dyrbi rjeň'chi byčž. Tu čítasche, so je tam na tej nowej semi jene wulke město, i lutyh drohotnyh kamjenjow natwarjene, tuto město ma dwanacže wrotow, kóžde i jeneje wulkeje parle, hašy šu se šlotom wužadane. Šsředž města běži rěka, na woběmaj bokomaj rěki rostu sčtomy, kotrež dwanacže ras sa lěto p'ody pschinyšju. A tam w tym mě'če njeje žaneho templa, dokelž Bóh Knjes tam sam po hašach khodži a ho i ludžimi rosčrečjuje. A tam ma tež Knjes Jesuž šwój skoty trón a je i kralom nad tymi ludžimi, kotrychž Bóh Knjes k šebi bjerje. Woni tam wokolo khodža a jemu šluža a widža Jeho a Boha. A wón budže i nimi a woni i nim hačž do wěčnosčje. Ach, je to krašnow'čž! —

Martinko poh'ada k njebežam: Wróčeje ho šbchachu nad Brěšowzy, šlónzo šwěčjesche na nje a wone ho šybolachu kaž tajke škole wrota do nowej semje, do krašneho města! —

Me Martinko bě tež namakal, so do tuteho města jenož šaňdu, kšičž šu do knihow žiwjenja 'apřani. To nadpadny jeho wulki strach: „Sčto wě, hačž šym ja pódla?“ Padže na šwoj i koleni a proschjesche:

„Knježe Jesužo, Ty šy prajil, so nam wschitko dasch, wo czož Tebe prošymy. Tuž Čže nětk pěknje proschu, pohladaj hnydom do Šswojeje knihi, hačž mašch mje tam šapřan ho, a hdyž niz, šapřich, pro'chu Čže pěknje, moje mjeno „Martin“ a tež, kaž je mój nan rěkal — Ty to budžesch měsce wjedžecž! — so njebychu ho, hdyž ras Dwoji jandželjo wolaja, šmy'enja štale. Martinow je jich wje'e w Raschowowje; njebych wjedžal, kať ho wotwolacž. A ja čžu tola k Tebi p'chicž a Tebi šlužicž wěčjuje sa to, so šy mje lubowal a so šy sa mnje wumrě!“

„Šamjeň!“ wotmo'wichu hory šwjatocžnje, a Martinko wě'rjesche, so je jeho mjeno hižo šapřane a so ma měščežanske prawo a 'o tam ras pschindže do teho města i parlowymi wrotami a šlotymi hašami.

Kóždy džen šebi nětko na to myšlesche, kať ho tam to Knjes Jesuž p'chethodžuje pschi rězy pod kčžejazyymi ščtomami, kať jemu jandželjo hraja a špěwaja, a i wrotami pschithadžeju ludžo i žyheho šwěta, so bychu jemu šlužili.

„Ach!“ radowasche ho Martinko, „kať to budže, hdyž tež ja tam ras pschindu. Šačž mje hnydom wuhlada, hačž mje špóšnaje? Ja jeho špóšnaju hnydom, pschčož Wón budže mjes wšchěmi tón najpěkn'chi a šmėje kónu na hlowje!“

„Njeboj ho!“ tro'chtowasche Martinko Jožka, kotryž bě jara nastročany, jako jim šapocža psche ničžo a wo ničžo w kuchinje ščžena padacž, „wschaf tu tak dolho njebudžemoj. Šchol je Knjes Jesuž nam měštno p'chihotowacž w Šswojim r'anyh měicž! A hdy by jemu to sa woběju njedošahalo, wo'mu Tebe šašo k šebi a budžemoj tam tak šašo hromadže kaž tu na semi!“

(Šštracžowanje.)

Žiwkej a stat.

Šw'chi wšchi dwórski předať a druhi přesidenta šafšeho konsistoria a tak byw'chi wšchi duchowny wodžeť šafšeteje ewangel teje žyrkwje dr. D. Dibelius je šemrěf. Bě na wotpocžinku, tola dolho jón njeje wužiwal. Š nim je šafška žykej postawu wobšebiteho rasa šhubila a jeneho muža, kotryž ma wj.le šašlužbow na w'chelahich polach nabožneho a žyrkwineho žiwjenja. Wobšadni našchich Gustav=Adolffich wošadow šnaja jeho wošebje tež jako horlneho šastupjerja tuteho wošebiteho džěta. —

Modlitwa w šchulach šnutschich šchulšich hodžinow je we Šafškej šašo dowolena. Je to jena ššadnosčž wjazy, 'o wuczerjo, šarschi a šchulerjo pokaza, kať k modlitwje a k nabožinje šteja. — Šehorunja je nětk tež ewangelškim — katolškim to hižo bě — šchulerjam dowolene, so njetrjebaja na šwjatnyh dnjach, kotrež nješju wot štata pschipóšnate, do šchule a so móžeja Bože šlužby wopštowacž. Tež tu je jena ššadnosčž wjazy, pola'acž, hačž tež my ewangelšy šebi nabožinu, žyrkej a jeje šwjate dny wožimy.

Šbožowni ludjo.

„Šbože dyrbišch měčž!“ to je tajke šlowo, i kotrymž šebje šamnyh a druhich šjebamy. Šdyž ho nam něsčto poradži, šmy šbožowni, ale na kať dolho?. Šedyn špěwat, kiž je kaž jich ma'ow w šwojim žiwjenju wu'pěch měť, je pišal: „Šdyž mje po móžnosčži pošdže pohrjebacže, potom njech je nr mojim pomniku čítacž: wón je w šwojim žiwjenju šbože měť, tola šbožowny neje byť“. Šdyž chžyli ho wschitkich pra'checž, kiž šu w šwonkowym žiwjenju šbože měli, kať i jich šbožownosčžu šteji, by tola škónčnje rěkaťo: Rasche woczafowanja nješju dopje'njene. Žyhe wěšče pschinyšje wušpěch w ššutkowanju, w džěle wješjele, ale to njedošaha, 'o bychmy wopravdže šbožowni byli. Wly móžemy něčto špódžiwneho wobšedžbowacž. Tym jonym wschitke wězy k ššpschemu šluža, tym druhim k ššazenju. Šašne je, sčto je i wob ju šbožowny a sčto niz. Šo šdacžu je pola teho jeneho žyhe žiwjenje rjeczas čž špjenjow a czeššotow, bēdženjow a nufow a tola je wu'no'chť tajkeho žiwjenja sa nich dčbyť, ničžo hačž dobyť. Na druhaj štronje widžimy cžłowjetow, kotrymž šwonkowuje ho krašnje wjedže, wušpěch na wušpěch a tola šuži w'chitko k ššazenju. Šedžbujmy na jene. Kať blišto leži, šebi myšlicž, so je dobyť špjenjes a bohatšwa na wěščijch ššafad sa šbožowne žiwjenje.

Sich wjele je, kiž mjenja, so, čím wjazh maju, čím lěpje ho jim wjedze, čím wjazh saskuža, čím sbožownišchi su. Schonjenje pał pokasuje, so temu tak njeje. Wono wobkrući słowo Pawola: „Kotřiž ho chzedža wobohacizć, tajzy padnu do spytowanja a do hycze a do wjele hlupych a chłodnych žadoščow, kiž cžlowjekow do kaženja a do satamanstwa ponurja“. Křutna wěrnosć je, so tym, kiž ho sa Bohom njeprasaheja, wschitke wězy k skazenju słuža. W jonym měsće běschaj dwaj proscherjaj. Tón jedyn mě'eche waschnje prajic: „Schtož Boha cže'czi, temu ho derje wjedze.“ Tón drugi mějesche s tym kwoje kmechi. Bohaty muž, pola kotrehož na wěstym dnju poradnje dary dostawaschtaj dasche jimaj wkrutu khlěba, ale do teje pokruty, kotruž wuřměwz dosta, běsche někotre slotaki apjez dał, so by teho drugeho s jeho doměrjenjom na Boha k lěpschemu měl. Jako nětko se kwojimaj pokrutomaj woteńdžeschtaj, prajesche wuřměwz: „Moja pokruta je tał cž'žka, najskerje njeje derje wupjecžena: ty wě'ch, ja mam słaby žoldk, cžiń mi tu lubo'cž a měń ho so mnu.“ Tón drugi pschiklowasche a h'ej, wón dosta te slotaki a wuřměwz nicžo njemějesche. Jako bohaty muž posdžicho to klyšesche, džesche wón: „Tał je wón tola prawje měl: komuž Bóh pomha, temu je pomhan.“

Jena žona bě'che, kotraž mějesche wot mandželskeho wjele pšeczerpicž. Wona potowjedasche, so je jako mloda holza řebi do hlowny staj'a, so dyrbi wěsthy mlody muž ju řebi wsacž. So by to řebi wunu'owaka, běsche ras wjeczor se kwojej krowju na lisčič napikala: „W cžertowym mjenje, tón dyrbi ke mni pschicž a mje sa žonu wsacž.“ Jeje pschecze ho dopjelni, ale s tym ho sa nju hela na kweče sapocža. Wona běsche dozřika, schtož chzyje, ale to bě'che jeje skazenje.

Jena maczeř, kotraž czeřžu srodobu wot kwojeho jenicžkeho křyna řhoni, potowjedasche: „Jako male džecžo běsche mój křyn na křmjecž khorh. Ja křym morkotala a wolala a praji'a: moje džecžo dyrbi pschi žiwjenju wostacž.“ Džecžo žiwe wosta, ale bě sa nju žalostny prut.

Pytaj dozřicž, schtož twoja wutroba řebi žada a h'ej, wono cže mari. Tym, kiž Boha njelubuja, wschitke wězy k skazenju słuža. Žani sbožowni njeřku njes tymi, kiž po mēnjenju cžlowjekow sbože maju, kiž dozřija, po čímž jim myřle steja.

Alle tał wěrne je słowo, so tym, kiž Boha lubuja a jeho sprawnje pytaju, wschitke wězy k lěpschemu słuža. Alle najwjazh ludži jeho woprawdže njeptaju, ale jenož řebje křamych, woni chzedža pomoz w nusch žiwjenja, rukowanja psche njesbože, strachi, schłodny a křmjecž. To nicžo druge njeje, hacž schłodna křamřna lubosć. Woni wudawaju, so Boha a jeho sbože pytaju, ale to, schtož řebi žadaju, je jenož žiwjenje bjes starosćow, pschepuščezjenje wot nje'boža atd. Wschitko to pytanje Boha a žedženje po nim njecžiste a napschecžiwne cžini. Schtož pał s cžistej a sprawněj wutrobu žedženje po Bosy ma — tał piřane steji: „Po tebi Knježe, ho mi styschče“ — temu sawěsće wschitke wězy k lěpschemu słuža. Hdyž dyrbi psches napschecžiwnosće hieč — snutskowna myřl ho cžiječ — hdyž najrjeńšcha nadžija jemu ho njedopjelnja, wón nawuknje, njebjeske schazy, wězy wěcžnosće řebi wažicž. Čzim hlubicho řam cžerpiř — čzim lěpje druhich cžerpijenje sro'hmiřch, čzim křmanjšchi řh, druhich cžerpijenje řobunjesć a položicž. To je prawy pucž, so ho w najhlubškej najpolniřkej myřli — hižo tu na semi — na sbožu bohaczi ho řcžinimy.

Š bliska a s daloka.

Se saskich wořadow. W „Sserb'kich Nowinach“ řewi ho hdyž a hdyž hlóř wo řnowawobřadženju Šsmjecžecžanskeje řary. Žada ho, so by ho žyřwina wyschnosć wo to postarala,

so by ho se řerb'kim duchownym wobřadžila. Š kopjena řrajneho konsistoria wucžitamy, so je druge řar'ke městno řodžisťeje wořady wupřodnjene a so ma ho s nowa wobřadžicž; tu wěšo jedna ho tehorunja wo wobřadženje s duchownym, kotryž je řerb'skeje řecze do polnje možny. Nětko pał: Šwonkach duchowneho řastojństwa nimamy ani jeneho řerb'sk ho duchowneho, kotryž by moh' jene s tuteju řastojństwom na ho wsacž; w němškej wořadze je jenož jedyn Šserb; hacž ho tutón wrócizć chze a može, njewěmny. M'es kandidaty mamy jeneho, kiž je hagle řandženc leto přenje řuhowanje wobřal, a jeneho, kotryž je w řuhowanju — jedyn dal'schi je w řuhowanju na jenej řruskej uniwěrscize. — Š teho řtupi psched nař napředy to řraschenj: Šdže řerb'skich duchownych řow bracž sa tutej městnje? A potom to sa pschichod ewang řřkich Šserbow tał wažne řra'chenje: Šak řerb'ske řar'ke městna w Šakskej wobřadžecž'e Šserbami, hdyž tu řkoro žaneho dorosta nimamy? Wěšo by to něschto řjane a řpomozne bylo, bchmy-li tež w Šsmjecžecžach řerb'keho řararja měli, ale předy hacž ho tuto řadanje w tajkej řformje wupraji, řaž je ho to řtalo, dyrbiřch řebi řam rady wjedecž w tutych wořebit'ych řerb'skich naležnosćach. — Tu řjew'ej a ho cži to wschelake řraschenja, na pschiklad to. Šchto je wina na tym, so mamy tał malo řerb'skich bohokřowow w tutych poslednich řetach. Je na tym wina, so jako řarar nje'mě'sch wěstych dolhodow pschi tutych wobřejnosćach? Je na tym wina, hrořa, so ho hiřcže wjazh řerb'skich řar'skich městnow řhubi psches pscheněmčenje? Albo řchto? Wotmořwu pytač a namakacž je nusne a řpomozne! — Jene dal'che řraschenje sa nasch wořady je to tamne, kotrež žyř ewang řřku Šaksku nastupa: „Budže pschichod ewang řřkeje žyřwje tajki, so budže nuswana, mjeń'che wořady se řuřodnym řjednocizć, řaž ho to hižo řtawa, a budža njes tutym tež řerb'ske, to řeka řerb'ko-němške?“ Dyrbiřmy drje tu s „haj“ wotmo'wicž, pschidajo pał hnydom, so tole njeje ani sa němške ani sa řerb'ske wořady ani sa žyř nabožne a žyřwne žiwjenje k lěpschemu. By drje potom jedyn řerb'ski duchowny — abo dwaj — w pschichodze w Šakskej mjenje řřebny byl — k řschodze wořadow a wořadneho žiwjenja. — Š tutym je do žyřa tež řařo jena naležnosć řerb'skej řřawnosći na wutrobu položena, wo kotrež bu w poslednich řetach wjele w „Šserb'kich Nowinach“ piřane a w řřromadžijnach řecžane, woř bje tež wot wodzerja řerb'skeho řrowucžowanja na Budysch'skich řšulich, ř. řararja Wjertow-Bufecžan'skeho. A to je nusne! Pschetož wuřpěcha w řrowowanju wo wjet'chi dorost řerb'skeje int'elligenzy, wořebje tež wo wjazh ewang řřkich duchownych, njecha ho řjewicž, a tola je blisťo tón cžak, so jich wjaz a wjazh řřebamy! Tuž njech řerb'ska řřawnosć ho s nowa a nj'pschewawajzy s tutym řaběra a řerb'ska wutroba!

Wistownja.

I. A. Z. w Ž. Wutrobnny džak sa luby dopiř s řosřratu a s posřicženjom. Řaj, nasche kopjewo chze tež na tutym wořebit'ym řolu nabožneho žiwjenja řobu dželacž naschim džecžom k řpomozenju. Tehodla prošdu wo posřicžene džělo. Dal'cha wotmořwa řcžěhuje.

Redaktor.

Do saskich wořadow. Škorzi ho na to, so tu a tam ho malo řtala sa řosřčerenje nabožnych řpiřow, tał nascheho kopjeńka, tał nabožneje wotřohanskeje protyři. Řrořemy naležnje a wutrobnje wschěch, řob ychu w tutej nabožnej wězy řobudžekali bjes řomdženja, so njeby tał to dale se řschodu bylo sa nabožne a narodne žiwjenje naschich wořadow.

Wudawarńja a redakčija.

M. D. w Bud. řa 5. p. Šp.

Š. w Š. řa Šept.

Šamolwity redaktor: řarar Wj r g a c ž w Řobacžizach.

Sy-li spěwai,
Pilinje džělat,
Strowja še
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je

Za staw sprócny
Najmój mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwai
Swěrnje džělat
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ói khamans
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew še.

✦ Sserbske njedźeliske łopjeno. ✦

W Budyschinje, 10. februara 1924.

Čiždyc a nakład Šmolerjez knihicizkczěrnje a kniharnje šap. družšt. s wobm. raf. w Budyschinje.
Wulhadža łóžu šobotu a placzi na mězaz 10 šlotnych pjenještow.

5. njedźela po tšjoch kralach.

Josua 24, 15.

Š bliskeje hory njedawno dele do šerbskeho kraja šhladowach. Zajne bě njebo. Daloki bě wuhlad — hač dele do čičeje hole. Njeje našch šerbski kraj kaž šahrodka Boža se šwójimi pscheczelnyimi mjestami a hórkami, plódnymi polami a šumjazyimi lěšami? A tola, kelko čěžkich starosćow bydli w domach! Šelko njewurjekniwego horja we wutrobach! Šdže je pomoz a rada ša naš, kiž šebi hušto wjazy radžicž njewěmny? Še šastarškich čašow džěnka do našchich šerbskich domow a zyrkwojow muž šastupi, kiž bě něhdže 1280 lět do Šhrystuša žiwoy. Wón ma dobru radu ša naš wšěch, Wón nam pucž pokasacž wě, kiž wšchemu čašnemu a wěcznemu šbožu wjedže. Josua, israelski wodžer psched naš šupi. A šhto je jeho rada? „Ša paš a mój dom čzemny temu šenjesej šlužicž.“

Wulke, krasne šlomo! Šdy bu rěczane? Wažna šwja-tacžna hodžina bě, jako Josua wšchě našhonjenja šwojeho žiwje-nja, najhlubšche pschewědczenja šwojeje wutrobny w tutym šlomo wupraji. Šo wjele bėdženšch bě Israel šlubjeny kraj šanaan škóncžnje dostat a do njeho šacžahnyš. Josua, šwěrný wodžer luda bě šo we wjele prózach šestariš. Džeń žiwjenja šo l wječoru bliži. Šaž pobožny nan psched šwojim domojšicžom rad hiščeže jónkrócž wšchě šwoje džěcži wokoło šebje šhromadži, šo by jim dobru radu ša žiwjenje dat a we wěrje je pokšhniš, tak je Josua štaršich šwojeho luda hiščeže ras wokoło šebje šjed-nocžič, šo by šwoju pokšlednju wolu jim šjemiš, prawy pucž ša pschichod jim pokasat a krasne wěrnwusnacže psched nimi wot-položič. Wón šnaje šwój lud, tutón Bohu njedžatowny lud,

kiž je na wšchěch šwójich pucžach w'chudže Bože džimny widžat a šhoniš, a tola wšcho šažo šabnyš, tutón šhabšazy lud, kiž džěnka Bohu šlužič a jutje hižo šažo mowym pschiboham wokołnych pohanskich ludow. Šehodla tutón našhonyš wodžer, tutón muž šhlyneje wěry nočže šwoje šastojnstwo škžicž bjes teho, šo njeby přjedy hiščeže pokšledni krócž šwojemu ludu a jeho štaršchim to roššudžaze praschenje přjódš položič: Šo kotrym pucžu čžecže hič, pod kotrej šhorhoju čžecže štačž, kotremu kralej čžecže šlužicž? A kaž by čžyš šwój žyly lud je šobu štorhnyčž a šwoju wěru do škždeje wutrobny šašchčžepicž, wotpoložič wón jako šwój šwójaty štestament psched nimi to krasne wusnacže: „Ša paš a mój dom čzemny temu šenjesej šlužicž!“ Šo by našch lud a wótžny kraj tola tež wšchudže w kraju, w šulach, w zyrkwojach a w dom štajšich wěrnwěškolnych a wěrnšhlynych wodžerjow mēš, kaž Josua bě ša šwój lud! Škžde šlomočžo je wažne, wulke, móžne, krasne w jeho wusnacžu!

Šajpřjódžy to: „Ša“. Šewal njeje w žiwjenju šdóbny, šwoju wokošobu do přědka štaicž. Šonižny čžłowješ to njecžini, ale hdyž šo wo wěru jedna, wo wusnacže našchich najšwójecžičich pschewědczenjow, tam dnyrbimny š dobrym pschikšladom do přědka hič. Šehodla š prawom našch šhěrlušchēš špěwa: Ša wšam twjerdže na Šhrystiči.“ — „Ša wěm, do koho wěrju.“ — Šaš tež našch Luther w katechizmušy žyle prawje to „ša“ do přědka štaji, hdyž naš w artikšlach wucžič: Ša wěrju do Boha Wótza. Ša wěrju do šesom Šhrysta. Ša wěrju do šwójateho ducha. — Ša „paš“. Šež šažo žyle krótkē, male, a tola tak wažne šlomočžo! Šaž škala, na kotrejž šo wšchě žolmny njewěry roš-bija, šteji tu tuto šlomočžo: „Paš“. Šudžēž, kaž Josua, w pra-wym wokošikšnenju je tež namakacž a šsemu napschecžiwu štačž?

Šdhyž ſti towarſchojo cze wabja, ſmėjeſch potom móz, jim wotmol-
wicz: Ja pať njeńdu ſ wami? Šdhyž wěry dla cze hanja, ſmėjeſch
móz, jich wotpoła'acz: Ja pať wotſtanu pſchi ſwojej wěrye? Šdhyž
do'cz, ſo wuſnacž: Ja pať lubuju moju zyrkej!? Lóhke huſto
njeje, ſam mješ wjele druhimi ſa ſwoje pſchewědčenje wu-
ſtupicž, tola něſchto wulke a kraſne to p'čezjo je a dwójzhy nuſne
w naſchym czaſu wotpada a wojowanja!

„Ja pať a m ó j d o m“. Luboſniſche něſchto nihdže na ſwě-
cze njeje, hacž pobožny, ſchecſcijanſki dom. Tu ſo najwutrob-
niſcho ſ wjeſchym ſobu wjeſela a ſ plaſazym plaſaja. Šdhyž je
ſwět nam rany nabit, hdyž czežke ſtaroſcže wutrobu cziſcžeza,
nihdže na ſwěcze njeje žaneho mēſta, hdžež bychu rany tať lóhko
ſo hojite, ſtaroſcže tať lóhko ſo ſ wutroby brate, byly tať lóhko
ſo ſetřewate, tať w towarſtwje najlub'chich, kiž je miſy Bóh nam
do žiwjenja dať. A tola, hdyž wulki twarjer ſ wyžoſa nam
naſche domy njetwari a naſche mandželſtwa njeſwojeczi a na'che
džeczi wotežahnyčž njeponha, potom tola naſchym domam a
ſwójbam najlěpſche pobrachuje. Tuž, ſerbiſki lud, ſlyſch ja
wulki tu wulki, ſwajat wěroſcž, tuž, ſerbiſzy mandželſzy na-
piſajcže ſebi wſchitzy na ſcžěnu abo hiſcžeze radſcho do wutroby
to kraſne heſto Joſuwowe: „Ja pať a mój dom chzemy tenu
ſnjeſej ſlužicž! To je pſchczo jara ſrudnje, hdyž we wěrye we
domje p'čes jene njeſchmy. Někotra njetwēſta je ſo nadžijala:
Ja chzu ſpytacž, jeho ſ Bohu wróczič. Šdhyž je ſo ſ Božej po-
mozu radžilo, je to njetwurekniwoje wulki ſtutk, wot Boha ſdalenu
duſchu ſaſo ſ Bohu wjeſcž a pſchi nim ſdžeržecž, ale tať huſto
je nawopaf! Kať někotry wěryazy ſtaw je runje w ſwojim domje
pod wſchědnym wliwom njetwěry ſwoju wěru ſhubit. Kať ně-
kotra macž tež w lubym ſerbiſkim kraju žaruje: „Ja wſchaf wo-
ſtanu pſchi mojim ſnjeſu, ale bēda, bēda, moje wobohe ſabludžene
džeczi! Božo, ſmiť ſo! Kať někotremu džěcžu ſo hižo w ſtar-
ſchijſkim domje w'cha wěra ſ wutroby ſhubi a rubi. Kaťke ſbožo
pať je w domje, hdžež ſu wſchě ſtawy pſches jene we wuſnacžu:
„Wny chzemy tenu ſnjeſej ſlužicž!“ Niž ſwěcž a jeho lóſchtam,
niž mamonej a jeho kublam, niž prózy a jeje ſtaroſcžam, niž
njetwěrye a materialijmej na'cheho czaſa je naſch ſerbiſki lud
něhdy ſo ſlubit, ale Bohu, kiž je tať widomnje we wſchěch wicho-
rach lěſtotekow ſ nami byť a naſ ſdžeržat. Jemu chzemy ſlu-
žicž wſchitzy, wny ſerbiſzy najojo ſ bibliju w ruzy, wny ſerbiſke ma-
czerje ſ modlitwami ſa waſche džeczi. Šchtož wěrimy, wuſna-
waljmy! Šchtož wuſnajemy, wopokažmy tež w žiwjenju. Po-
tom njebudže žadyn pucž pſcheczežki a žadyn wopor pſchewulki.
S Bohom ſo wſcho ſnjeſe, pſchewinje, p'checzečpi. Wſcha ſo
položi, poſylni, roſſwětlj pſches bylno, wjeſeku wěru! To je
tež na'ch pobožny ſpěwar ſhonit, kiž naſ napomina.

ſchecſczano, ſluž Bohu ſwěru
Domach ſ tymi ſwojimi!
Poſylni pſches to ſwoju wěru,
Sahor ſo we luboſcži!
Boha ſnjeſa wſchědnje ſhwalicž;
Jemu džakny wopor palicž,
To cži dawo wjeſele,
Měr, troſcht, móz do wutroby!
Samjeń!

Valentin Arnocht Löcher.

A jeho 175 lětnym ſmjertninam.

Pſched někotrymi njedželami haťke móžachmy ſpominacž na
250 lětno narodniny tuteho, haj móžemy prajicž, najſlatowniſcheho
Drježdžanſkeho ſuperintendenty, kiž tam wot 1709 hacž ſ ſwojej
ſmjerczi, 9. maleho róžka 1749, ſtutkowacche. Wjele mējeſche

wojowacž tehdom tež na theologijſkim polu; jaťo poſledni ſaſtu-
pjer tať mjenowaneje lutherſkeje orthodoxije wuſtupowacche pſche-
cžiwjo pietijmej, kiž mēje'che tehdom w Spenerju ſwojeho ſlatow-
neho a dalſo ſnateho ſaſtupjerja. Ale ſchto ma to wſchitko nam
dženka prajicž? Tute theologijſke ſwady ſu ſo dawno ſabyſe, a
to'la ma wón tež nam dženka hiſcžeze wjele prajicž a naſ khtnje
a raſnje napominacž. Wěſo niž ſwojeho theologijſkeho pſche-
ſwědčjenja dla, ale jaťo wojowat a raſny ſaſtupjer ewangel-
iſkeje wězy a wěry, kotrejž tehdom ſaſtawacche pſchecžiwjo katal-
ſkemu hibanju, kiž ſo wot Drježdžanſkeho dwora roſp'chěſcže-
racž hrožicche, a kotrenuž ſ wuſpěchom napſchecžiwjo džekacche.
Jaťo tajki, tať ſo nam w ſwojim ſpiſku „Thimotheus Varinus“
połafa, kiž pſchecžiwjo Romej piſa'che, ma wón woſebje nam,
dženſniſchym hiſcžeze wjele prajicž. Waj hdy by dženka jaťo
p'chijſchoť, ſ žylej ſwojej njebojaſnej raſno'cžu by wojowanje dale
wjeſcž móhť. Pſchetož tať dženka wězy leža? Dyrbimy ſej raſ
bjeſe wſcheho worjanoſcženja prajicž: dobywal we wójuje je Rom,
je bamž! Ewangelſka Němſta leži ſaražena a wokolo njeje je ſo
Romej ſchlachcžiko, ſ wuſſacžom Čěſteje, ruſy katholicke ſtaw
wutworicž. Tehodla ſtej na ſtraži, tež ty ewangelſki ſerbiſki lud!
Džo ſo ſnamjenja pſchi'porjeja, ſo chzedža tež w Němſtej pytacž
duſche kójicž ſa ſwoju „ſamowobožazu“ zyrkej. A kelto ewan-
gelſkich njeſchindže jim ſ wuſpſchestrěnymaj ruſomaj napſchecžo?
Tať móže'ch žady ſlyſchecž, tať na pſch.: Wny mamy tola je ne h o
Šbóžnika a takſo ſhromadneje wěry, ach tón roſdžel tať wulki
njeje. Ale je tomu tať? Božedla niž. Šchto by drje tajki muž,
tať Löſcher prajit, hdy by dženka pſchijſchoť, a něſchto tajke ſly-
ſchaf? Wnamy jenož hiſcžeze tať malo ewangelſkeho wědomnja,
ſo móžemy my katholicim napſchecžo pſchicž? Wacž a w kajkej
mērye katholicim ſ žyla hiſcžeze ſchecſcijanſtowo je abo niž, tuta
praſchenje nochzemy dženka roſriſacž a ſ njej ſo ſaběracž, ale to
jene je wēſte: njebychmy reformazije mēli, bychmy dženka hiſcžeze
w ſrjedžnem wěku živi byli! Rom je tež nam dženka hiſcžeze
ſ najſurowiſchym njeſchecželom, kiž ludhy a duſche do nabožni-
ſkeje a tež, pſches ſwoju mjeſynarodnoſcž, do narodneje tuporče
wjedže. Tehodla ſteje na ſtraži! Wobkhowajcže, ſchtož macže,
ſcže haťke ſhubili, tať lohko ſaſo njedotanjecze. A ſo je ſtrach
woprawdže wulki a tute žady niž jenož hoťe, ſanati'ke firby, to
móže kóždy dowidžecž, kiž raſ do někaťkeho katholickeho czaſopija
hlada, hdžež ſo ſhwala a wjeſela, ſo w Danſkej, w Nižſemſkej
a Jendželſkej, hdžež zyrkej pſchijſamka dla ſ Romom jedna, jich
móz a jich „katholicke wěro'cž“ (?) tať jara pſchiběratej, a hdžež
ſkorža, ſo „ewangelſki ſwjaſť pocžina ſo ſaſo njelubje hibacž“. Wra-
wto maja w tym, bohuzel, ſo „ſo khlne wróczenje ſ nabožni-
nje praktiſzy jaťo wróczenje ſ bamžowſtwu wſjewi“. Kať to
p'chindže? Dofelž lud njewē, ſchto je nabožina, dofelž proſty lud
huſto doſcž mēni, ſo nabožina wobſteji ſe ſwankownych, myſtiſkich
a ſymbolſkich wězow, tať ſo nam ſjewja w romſkej miſchi. Ale,
moji lubi, chzemy w'chaf ſabyč, ſchto ſu nam naſch Luther a
Zwingli a Calvin nadželali ſ woprawdže doſcž wulki bēdže-
njemi? Chzemy prawu ſnutſkownu nabožinu, kiž njeje božedla
niž to ſamſne tať „ſo podcžiſnjenje zyrkwinſkej wucžbje, ale
hluboťo ſacžucžena, žiwa dowěra ſ Bohu, kiž je w ſchryſtuſu
hnadny a ſmiľny“; chzemy to dacž ſa wězy, kiž drje rjany na-
pohlad maja, ale w ſnutſkownem ſu hoťe a próſdne? Ja myſlu,
ſtajimy ſo radſcho na ſtronu tajkeho p'chědſchorojnika, kajkiž bē
Löſcher, kiž wědžicche, ſchto chzyſche, jeli ſa jenicžku wěroſcž wu-
ſtupowacche, kiž leži w ewangeliu a w přědowanju ſchryſtuſa,
a kiž ničjo ſ tutymi wot cžłowjekow wumyſlenymi wězami a
wězami cžinicž nima, kiž ſo ſa nu'ne ſa ſbóžnoſcž pſchijſhwala, a
kiž ſu ſ wjetſcha ſe ſtarých p ó h a n ſ k i c h kultow wulhadžate. —

Gladajcze na Čžěstku, tať so tam žiwa ewangeliſka wěra wuwije, woni tam tež wědža, ſchto chzodža; tuž stej tež ty kerbski ludo kručze na ſakladže reformazije a pſchiběraj to ewangeliſkej wěrye! To njech je myſl, kotruž nam knjertniny Löſchera pſchibowaja!

R—a.

Zyrkej a ſtata.

Dželenje zyrkwoje a ſtata bē zylh czaſ heſto; w tu ſhwilu je troſchlu woinjelnyto. Naſch czaſ a wobſtejnoſcže, kajkež ſo nētkole wuwuwaju, maja ſ tutomu praſchenju dželenja wſchela-lore prajicž. Dželenje zyrkwoje wot ſtata w tym, ſchtož ſarjadniſtowo a hoſpodaſke praſchenja naſtupa, haj, tuto njech pſchiindže! Trjebamy wot ſtata njewotwiſnu, ſamoſtatnu zyrkej! Ale tuto dželenje pſchiindž ſ prawdu a ſ prawom, niž ſ namozu a ſ njeprawom, tať ſo zyrkej wobkhowa a doſtanje, ſchtož je jeje! Namopať pať ſaſo: Zyrkej njech napjelnja a naſpěča poddanow ſtata bóle a ſwěrnijeſho ſ nabožnym duchom, ſ kſheſcžijanſkim ſmyſljenjom! Tuczi tať wot kſheſcžijanſtwa ſapichijeczi poddanoja pať njech dobywaju wolwa w ſtače a na ſtače, we wychnoſcžach a na wyſchnoſcžach! To budže ton prawy a wěrnny ſwiſt mjes ſtatom a zyrkwoju, a to budže ſe žohnowanjom luda, kiž tajſch poddanow a pſches nich tajku wyſchnoſcž ma! — Mamy my to pola naſ? Ani to jene, ani to druhe! My nimamy ani to ſwonkowne dželenje ſtata a zyrkwoje ani tuto ſnutſkowne wěrne kſheſcžijanſke ſwojaſanje zyrkwoje a ſtata! A to je naſcha wulka ſchoda! Se ſchodu by pať ſa tuto nowe duchowne ſjednocženſtowo bylo, bychmy-li jo po katoſku abo lepje po romſku ſrosumili. Wo ewangelſtu jo ſrosumimy, po ewangeliju! A kaž bebi nježadamy ſwonkowne a ſnutſkowne nadknježſtowo abo móznaſtowo zyrkwoje nad ſtatom a wyſchnoſcžu, nē to bebi žadamy, ſo njeby ſtat ſe ſwojimi wyſchnoſcžemi hinať mohł, hačž cžinicž, ſchtož po ewangelijonje, a to tehodla, dokeľ wutroba a ſwědomjo wſchěch je napjelnjene a naſpěčene ſ nabožnym duchom, kotruž ſe ſlowow biblije, ſe ſlowow Jeſuſowych cžerpamy a křebamy. Tole je, ſchtož nam pobrachuje, nam w ludu a poddanach naſcheho ſtata a runje tať we wyſchnoſcžach naſcheho ſtata! To je nam nētkole ſe ſchodu, ſ wulkej ſchodu a to jenotliwym, to poddanam a to ſtatej runje tať! A tole móže ſe ſahubu byč a to budže ſe ſahubu, hdyž to njebudže bóry hinať hačž nētkole, hdyž njeſheſcžijanſki duch, hdyž duch njedobrych počinkow dobywa na mozach a na wliwje w ſwonkownym žiwjenju, we žiwjenju poddanow ſ poddanami, poddanow ſe ſtatom a ſtata ſ poddanami a ſtatom ſe ſtatami. Redžbuj tola na cžinki w hoſpodaſkim žiwjenju, njech to wiko- wanje, njech to dawkidawanje, njech to nētkole to tať mjenowane „wotwarjenje ſaſtojnikow“ a to praſchenje wothódnocženja pje- njeſ, hypothekow, poččonkow, nalutowaňſkich pjenjeſ atd. atd. — Tať: Dželenje ſtata a zyrkwoje, haj, tuto njech pſchiindže! A ſaſo: Zylle, doſpoľne budž to ſjednocženje zyrkwoje a poddanow a tať tež ſtata pſches ſwojaſki kſheſcžijanſkeje wěry, a tať kſheſcžijan- ſkich dobrych počinkow! A to je móžno, hdyž kóždy, hdyž ty ſam jaťo přeni by ſjednocžny a ſwojaſany ſ twojej bibliju a tať ſ twojim Ebóžnikom a tať ſ twojej zyrkwoju zylle a kručze pſches njeroſwjaſajomne ſwojaſki ſwěrneje wěry! A tole je na te bi! A hdyž ničjo druhe njemóžeſch cžinicž ſ ſpomozenju zyrkwoje, luda, ſtata, tole móžeſch a — njemyl ſo! — tole dyrbiſch, jeli ſo chzeſch byč kſheſcžan a ſtačzan!

Móžeſch Bohu cžeknecž?

Hajniť w Schyrſkej mějeſche mlodu žonu a hólčka. Eſa- motna lež ſche wjeſta, hdyž hromadže bydlachu. Pſcherědto wi-

džeſche mandželſkeju wjeboleju, runjež rad a huſto we wjeboľym towaſtweje pſchewywaſchtať. Bližſchi ſnaczi powědachu, ſo hajniť a jeho mandželſka do žaneho Boha njewěritaj a ſo njechatať ničjo wo Boſy a Jeſuſu wjedžecž. Čžžke domaphtanje w ſwójbje bē muža ſ temu dowjedlo, ſo bēſche ſo wot Boha wotrjekl a nētko mēnjeſche, ſo móže runje tať derje bjeſ Boha žiwy byč. Myſle- ſche bebi, ſo móže Bohu lubemu ſnjeſej cžeknecž, hdyž w ſwojim domje ſlowo „Bóh“ wjazy njeſchlyſchi.

Maly ſyn njeſmédžeſche ničjo wo Božej luboſczi, wſcheho- wſchudžomnoſczi a prawdoſczi ſchlyſch. Jenje ſo maczeť ſe ſynkom njemodleſche, runjež maleho ſynka ſa pſchiboha mějeſche. Tuž bu hólčž 6 lēt ſtary a dyrbjeſche do ſchule. S krotkej mod- litwu, ſ próſtww ſ Bohu ſapocža wuczeť roſwucžowanje a nētko dyrbjachu tež džeczi modlitwy a ſpěwy prajicž a wuſpěwacž. Kóžde džeczo wjedžeſche nēſchto wo Boſy. Jenož hajnikowy ſynk bežže- ſche pſcheſkapieny mjeſ druhimi džecžimi, wón ničjo njewje- džjeſche. Jeho jažnej wócžy hladacžtej na wuczerja a ſkóncžnje ſo wopraſcha, ſchto dha je Bóh luby ſnjeſ. Kať požadny počlu- chaſche hólčž na wuczerja, hdyž powědaſche wo ſtworjenju cžlo- wjeſa ſwěriatow a ſwětkow, Božeho ſkóncžka a ſwěta.

Zylle pohnuty pſchiindže hólčž ſe ſchule domoj. Přenja pra- ſcheň bē hnydom: „Čžehodla njeječže mi ženje ničjo wo Boſy po- wjedali? Wſchě džeczi wjedžachu tať kražne wězy wo nim.“ Ale nan a macž njeroſumijchtať ſwoje džeczo. Saſaſchtať jemu, dale na Boha ſpominacž, chžyſchtať jemu ſkóncžnje wotrěcžecž, ſo ſ zyla Bóh tu je. Maly duſcha pať bu tať roſbudžena, ſo na ſahorjenje cžuwow cžezžy ſchori a ſa nēkotre dny wumrje. Wot ſynižy ſajateho ſchlyſchachu pſchezo jeno ſo praſchecž: „Schto je Bóh? Čžehodla njeječže mi ženje wo nim powjedali?“

Bjeſtroſchtnaj ſtejeſchtať ſtariſchej pſchi kaſchežu ſwojeho lu- beho džječža, a cžžke poroſi pſchecžiwu bebi a mandželſtemu pſchiindžechu ſ erta wboheje blažneje maczerje, kotraž bē kžž mē- niſa, ſo móže bjeſ Boha žiwa byč. Wludnu dyrbjachu ju do hoječnje dowjeſč a nana pſheſcžehaſche pračhu wo Boſy wſchitke jeho žiwe dny. Wucžeknyť njeje Bohu.

Bjeſ Boha na ſwěcže.

Epižala Kriſtina Rohova.

(Pokrəcəwanje.)

Jaťo ſo ſežena ſypny, bēchtať hólžaj runje w horach. Nje- móžeſchtať ſamo tať prawje do jſtwy nutſ. Ludžo ſo bojachu, ſo ſo wſcho dohromady na njeju ſypnje a radžachu jimaj: „Rē- hajtať radſcho wonkach!“ Hólžaj počluhaſchtať a lēhaſchtať we kólui, Bundaſch ſ nimaj.

Tuto lēcžo bē jara deſchečojte, a Martinko mějeſche tehodla je ſkatom wjele hary. Dyrbjeſche ſa tym hladacž, ſo njebychu pſchewjele mokreho žrate, a ſaſo, ſo njebychu hlódnje do hróžje pſchlyſche. Mimo teho mějeſche tuto lēto wjazy wozow; tute roſbēžachu ſo pſchezo ſaſo. Bē jenož derje ſo móžeſche je Jožka pſchezo ſaſo tať derje pſchelicžicž, hewať byſchtať drje huſta jenu abo tamnu ſabylaj.

Kať wječor ſadzeržachu Jožka dolho w hajnikowni a póbľa- chu jeha potom ſ liſtom do wſy. Martinko dyrbjeſche ſam ſtadko domoj cžericž. Dwóžy, tróžy liczeſche wozy, hačž by je tola wſchě hromadže mēl. Po pucžu bebi na to myſleſche, tať je tola ſkót njeječeplywy, bē dženkja ſo to ſ nim tať honicž dyrbjal, ſo njebē wjazy hačž dwē ſchucžy cžitacž mohł. Jenu ſ njeju nje- ſrosumjeſche: „Čžlowjeſa Eſyn je pſchlyſchoť, ſo by phtal a ſbóžne cžiniť, ſchtož je ſhubjene.“ Schto mohł to ſnjeſ Jeſuſ phtacž?

Człowiekowi. Sdyż człowiekowi, czechodla jich to pyta? Co by mi to tola něchtón rosprajicž mohł!

Tak samybleny pschicžeri stadlo hacž do wšy. Róžda ho'posa pschińdže po to ftoaje, — tu pobrachowasche jena wowza; bě to mlynkovej.

„Ty tajki a hinajšchi!“ žona jelesche, sčtož jej blěna na jasny pschinješe. „To je tón džak sa to, so bym cži twojeho hólza žiwika! Sčto wě, sčto staj do hłuposčžow cžiniloj, a ja pschińdu psches to do sčtody!“ Nadawasche jemu sle njedobre.

Martinko steji tam zřku chwilu kaž sbity. Je jemu žel, so je žonu roshněwal, a hiščeže bóle, so je so wowzka shubika. „Sčto tam to ta khudusčka žama lutka sapocžnje?“

Martinko so wobrocži a cžerjesche wrócžo k horam. Sčhadžesche runje měžacž tak wulki kaž talem, jako by jemu prajicž čžył: „Njebój so, Martinko, wsčas cži ja pomham! Pytaj jenož, ja cži řwěcžu!“

Jejo njeměr da jemu nowych mozow, lecžesche kaž bjes du'che; njesastanje, doniž njedoběhnje k řiwětlinje w lěžu zřle pschepocženy. Tam leži khwilu na semi, doniž so jemu wutroba njesměruje. Potom sapocža pytač a wolasche: „Pój, mačka, pój! — řój! — pój!“ Wola dołho, — wola podarmo. Wšchitto wostanje cžicho! — Wola tšchnje, wola płacžo! Sčkóncžnje dawa so i daloka řklyšecž žalo'cžaze: „Mā—ā—ā!“

„Wowzka, moja wowzka!“ řakšchitny radosčžiwý a hižo lecži tam psches cžernje a řerki, psches pschěrowý, řecžki, řtaky, řpowalane sčtomny a stare řorjenje! Tu padnje, tam so řakopnje! Tu so řaknje do naheju nohow, tam so rošdrapa! Ale na ničžo njefedžbuje, jenož wola a hlada, doniž ju njenamała! Ale hđže! Měžacž řwěcžesche tam; hłubočo, hłubočo mjes řkalistami a řerčzinami, tam leži wowzka! Cžernje řu so jej do wolny řaplette; njemóže ani řtačž! Sdyž po nju njepóńdže, tam řahinje!

Martinko tam stejesche, a bě jomu kaž by w nim hłóř prajik: „Cžłowiski Ssyn je pschichčot, so by pytał a řbóžne cžinik, sčtož je řhubjene.“ Ach, nětkole dorosumi tuto řłowo! Tak kaž wowzka řenje njebý mohla řažo horje pschicž, tak njemohli řli, hřěřchni cžłowjekojo řenje do njeja pschicž. Wowzku džeržachu cžernje, cžłowjekow džerži to řte, řktrěž řu cžinili, a k tomu djabot a řmjercž! Tehodla pschińdže řnjes řesuf a wolasche; řktráž wowzka so jemu wotwola, tu pytasche a namala, tu njeřesche horje. „Tež mje je tak namakał, tež mje nježe, tež mje!“ Martinko řebi myřlesche, so je nětko řchtucžku dorosumil.

Řuřcžči so po řtale dele k wowžy. Řod nohomaj řuřcžča so jemu řamjeń. Běda! So njeby wowzku řarasył, džerži so jeno ř řufomaj; tola řamjeń, řa řktráž so ř řrawižu džerži, řo pocžina wotřejbowacž! „Sdyž so tež hiščeže řamjeń řod mojej řewižu řuřcžči, řabije mi wěscže wowzku!“ pomyřli řebi

a so řtrachuju wo wowzku, řuřcžči tež hiščeže řrubu řuku. Řotom řa'chumi jemu to we wuřchomaj a řacžmi so jemu pschěd wocžomaj; bě ta, jako by ř dala wjele řwonow řwonilo, — a cžicho bu wřcho! Řa řak dołho, to Martinko njewjedžesche. — (Řokracžowanje.)

S bliska a ř daloka.

S pruskich wořadow. Sdyž so řyđženja se řakšchich wořadow řiřasche wo njedobahazym dorosčže bohóřłowow a řak wo tym prashenju, řak to w pschichodže řerbřke řakřke městna wobřadžecž, njěřměny pruské wořady řabycž a jich řastaranje. Tuto napořoži řerbřskemu ľudej wobedu řuřizow tón řamy řhutny nadawot, řo řwěru řtaracž wo to, so bychu řo ř pruskich wořadow jich dale a wjazy je řerbřřim duchownym wobřadžiko. Řaj tu je hiščeže řajke řwěrne džělo nusniřche, dořelž tam hižo nětkole mozny njedobahaju, řserbow řastaracž w nabořinje w macžernej řecži. Tu budže řóždy młody řerbřři bohóřłowz ř wutrobu witany. Wjeleř wěny, je w tu řhwilu na pruskich uniberřitach jenož jedyn řerbřři bohóřłowz w řuhowanju. Jeli so jich wjazy řak daloko abo tola na uniberřitach, cžim řěpje to. Njech wo tym něchtón, řktrěž wobřejnosčže na drobnischo řnaje, tu wjazy wo tym řiřche. „Rowařřtrow pomozny řa řtudowazny řserbow“, řktrěž w tutyř dnjach wo dalkřim řpomoznym řkřkowanju wuradžuje, pschějenty, so řo by jich řrawje wjele řajřich namakał, řakřiž čžedža řwěru řobupomhacž. řserbam wobedu řuřizow řak njech je tež ř tutym ř nowa řokasany řwřaty nadawot, řktrěž maja dā pjełnicž; njeje jim tola daty wot cžłowjekow ale wot řnjesa řesuf a řameho, hdyž řaže, so byčmy řchli a řředowali wřchitřim cžłowjekam. Tón řwěru njedopjełuja tutón nadawot, řktrěž řo řprawnje řobu njestara wo to, so by řo řerbřskemu ľudej w macžernej řecži řředowalo po wřchěm řraju. —

S kraja. S nowa řakřke řnutřkowne miniferřtrow na to řokaze, so njeje jenož wřchěm wořobam do 16 řet řakasane, řejowanisťe řubje wopytowacž, ale tež do zřla wřchěm, řiž maja hiščeže do řokracžowanisťe řchule řhodžicž. Řacž řre je to tež řa tym hlada na řejwanisťich řubjach a domach? Řacž řre to wřchudžom na to džiwaja cži, řktrěž je młodžina dowěřjena? Njeje-řt temu řak, njěřměřch jenož na młodžinu řwaricž ale řunje řak abo hiščeže bóle na tyř, řakřiž řwoje pschicžłuschnosčže a nadawoti pschecžiwu młodžinje njedopjełnjeja.

Se řslepeho. Řyřřwine řowje'cže ř nasčje wořady, řktráž ma něhđže 4000 duřchow, ř řěta 1923 řu tele: Řarodžiko je řo 89 džěcži, 47 hólčřłow a 42 hólčřłow, mjes nimi 2 mawonarodženej, 1 do řwř. řřchčženizy řemřěte a 1 řas dwojnřkaj. — řřchčženisťi řlub je wobnowiko 115 džěcži, 61 hólčřow a 54 hólčřow, 70 na řerbřřim a 36 na němřřim. Wěrowanjow je było 34. řemřěto je 51 wořobow a buču na 8 wořadžinnyř pohřebnisťččadž pohřebane. Ř Řořemu řlidu je pohřlo 4378 a to 3510 řserbow a 868 řěmžow, mjes nimi 1363 řerbřřich mužřřich a 2147 řerbřřich žónřřich. Doma je 38 wāprawjennyř.

Řistownja.

Ř. ř. ř. w ř. Wutrobnje řo džakuju řa řist a řa wřcho, řchto řcže mi ř nim řóřkał. To řu tež řak něhđže moje myřlicžki a mēnjeńja, řktrěž wo řolitizy atd. wuprajicže; w řospodarřřim mēnjach, řo je to w řruskej wo wjele řěpje hacž w řakřkej. Řrořchu wo řaschu pschecželnitrow pomoz řa nasčje řopjeńka! Ř řak: „Řomhāj Řóh!“

Ř. w ř. řa řept. — Ř. w ř. řa řeg.

řamolwity ředaktor: řarať W ř r g a c ž w Řokacžizach.

Sy-li spěwał,
Pílnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł:
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwał
Swěrnje džěłat
Wědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočá ty.

Z wjebjes mana
Njech ći khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Sserbske njedźeliske łopjeno. •

W Budyschinje, 17. februara 1924.

Čižkej a nakład Školerow, kniharišćernje a kniharnje šap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wuhadźa lóžbu hobotu a placzi na wěšaz 10 stotych pjenježtow.

Septuagesima.

1. Kor. 6, 19. 20.

„Njewěsće wy, so wasche čžěło je templ hwojateho ducha, kiž we wasch bydli, kotrehož wy macže wot Boha a njejsće hami hwoji? Pchetož wy scže droho kupjeni. Dha čžescže Boha na waschim čžěli a na waschim duchu, kotrajž stej Božej.“

Čłowjek by hebi myklič, so njeje trjeba, kchesczanow wot-
džeržowacž wot hrubych hrěchow njepózcžiwosće a jich napomi-
nacž, so njebychu hwojeho čžěla njewužitnje trjebali k nječži-
stosći. Kscheczenjo, kiž hu so w dobrowólnej poslušnosći Khris-
tušej a jeho sjednocženistwu pschisamknyli a w hwojatej kcheczenizy
hwojateho ducha dostałi, dyrbieli wědžecž, sčto je jim pschislušne
a saležne. Tola japoschtol wě, čžto čžini. Wěra do Khrystuša
njewotrěnje na jene dobo wschitke spytowanje wot nutška a
wonka; dyrbi tola tež kchesczan hiščeje wachujo a so modlo we
wobstajnym wojowanju tutym spytowanjam napschecžo stacž.
Tehdy w Korinthu widžachu a klyschachu kchesczenjo, wobdacž
wot póhanow, sjawne póhanste gramocžiwosće nječžiwosće: tak wul-
ła bě to móž sawjedženja! Dženka hu so póhanste gramocžiwosće
w kchesczanstwoje rosschěriše. „Sjawne hu skutki teho čžěla“,
pišhe japoschtol. To dyrbimy tež wo naschim čžahu prajicž, so
hu tamne wohidnosće sjawne, so so stawaju w sjawnej njehań-
biečžiwosći. Pschecžiwjo jich sawodneje možy, kotrajž woschěje na-
schu mladosć k hrěchej njepózcžiwosće nawabja, napomina ja-
poschtol, napominamy s nim: Sdalujće so njepózcžiwosće! To
dyrbicže, pschetož njepózcžiwosć tcepta Boži porjad s nohomaj a

njeke tehodla do žalóžneje sahuby; to móžecže, pschetož hwojaty
duch, kiž je we nasch, je móžnišchi dhžli čžěło.

Pózcžiwosć je hwojaty porjad Boži. „Wy scže droho ku-
pjeni“, pišhe japoschtol. „Dha čžescže Boha na waschim čžěle
a na waschim duchu, kotrajž stej Božej“. Na stworjenje a wumo-
ženje sakožuje japoschtol tutón hwojaty porjad Boži. Čžěło a duch
stej Božej, wón je jej stworik, wón je jeju knjes a wobšedžeč, my
hmy jenož jeho sastožnizy a jemu sa to samokwicži. „Wy scže
droho kupjeni“. Čžěło a duch je Knjes, na kschizy hwoju drohu
krej pschelawčhi, woidobyl pol'ecžu a wotrčžkowostwu hrěcha,
čžěło a duch dyrbitej junu tež džěl mēčž na wēčžnej krašnosći. Tak
stej čžěło a duch nascheho Knjesa droho kupjere wobšedženstwo,
na kotrymž so nihdy pschehrešchicž njčžmēmny. Tak dyrbi tež na-
sche čžěło wosnamjenicž podobnosć Božu, ke kotrejž bu čłowjek
stworjeny, do kotrejež ma psches wumoženje sažo pschekrašnjeny
bjež. — „Wy njejsće hami hwoji“, wucži Bože pišmo. „Dha
čžescže Boha na waschim čžěle a na waschim duchu“; „to je
Boža wola, wasche wukwječenje“, tak sapiška nam do wutrobny
hwojaty Boži porjad pózcžiwosće. To klyschče wschitzny wy, kiž
so njehańbujecže prajicž, so hu čžělnje požadosće wot stworjenja
čłowjekeje pschinarodžene, tak hme jim k woli bjež. To klyschče
wy, kiž hebi swěricže prajicž: Sčtož se hwojim čžětom čžinjju, je
moja wēž, sa to nikomu samokwitny njejschym. To klyschče wschitzny
wy, kiž to sa wěrnosć wudawacže: Wo hrěchu w tym nastupanju
s žyła žana rēčž bjež njemōže, jenož wo wulkej njemudročži, a to
tež sažo jenož pola tych, kiž w njerosomnej njehornosći schodža
hebi hami, hwojeje strowosći, hwojemu lēpschemu a hwojeje
čžescži. Dw, hđže je kchesczanstwo nascheho čžaha w tak wjele
stawach pschisčlo, so so njehadža wjazny wot Božeho hłowa po-

wuczić a kłostacć dacć! A tak su sašlepjeni pschecziwo sjawnym
 śwědczenjam swjateho Boha, psches kotrež wobfruczi swój po-
 rjad žalostnje domachpytajo jeho pschestupjenja. — Lědom jedyn
 hrěch přěduje tak móžnje tu wěrnoscć: „Njemoleže so, Bóh so
 njeda sa směch męcć“, kaž hrěch njeczištosć a njepózcziwoćze.
 Běda jenotliwemu, běda ludej, kiž so směje tutemu Božemu po-
 rjadej pózcziwoćze! Roswólnosć je džiwí woheń, a nj podu-
 řesch-li tutón woheń w strowej myšl'i swjateho ducha, spóžera wón
 niž jenož dusche měř a czělnu strowoscć jenotliwych, ale sahubi
 a sniczi swójby, haj žyłe ludy. — Što wucza naž stawišny?
 Wulke a móžne po dacću na stajnje tražaze kralestwa buchu sni-
 czene, dofelž běšch njepózcziwoćz žro ludoweje mozy snicžila,
 jeho dobre wašchňa a pocziški sažědojčžila a na město sprawneho,
 řhutneho džěla stajika pocžělnoscć a wužiwanstwo. Tak su kra-
 lestwa ranšeho kraja kónz wšale, tak je Rom padnył. W na-
 řchim czaku so podobne pschihotuje. „Štóz na swoje czělo řhje,
 tón budž: wot czěla řkaženje žnjecć“. Serbski ludo, my řmy
 mały lud. Š bo'oscju widžimy, tak našch narod dale bóle wote-
 bjera. Chzeřch řam ř njerodnym, njecziřtym a njepózcziwym
 žiwjenjom ř snicženju našeho luda pomhacć? A byřnjež by
 našch lud řiřchže lěřtostki dolho psches Božu hnadu trař, řšto
 pomha to tebi w twojej nj pózcziwoćzi řa twoje žiwjenje a węc-
 nosć? Bože piřmo řěči wo lóřchtach czěla, kiž napřchecziwo
 duschi wojuja. Ow, žalostnje, hdyž pschezo bóle dobywaju! Tam
 duřha so dale bóle řwojeho Boha a Šbóžnika řdaluje, tam
 njeje žana modlitwa wjazy. Žyłe duchowne žiwjenje je sažědoj-
 czene a we wotrocžkowsťwoje czěla. — Šchod'a řdaluježe so nje-
 pózcziwoćze a pomhaj kóždy, so by jejna móž řkamana byla.
 W ř starřchi, ředžbuježe na ř bje řamych, na pózcziwoćz řymow
 a džowfow! W ř mlodži mužojo: řdaluježe so njepózcziwoćze,
 wřchěch duřhukařaznych czělnych lóřchtow. Wójuježe řhřoble, hdyž
 řpyťowanje wot nutřka a wonka so wam bliži! W ř mlode holžy:
 Bjeřče na ředžbu řwoju czeřč, dž řčže so cziřte a pózcziwe
 w myřlach, řlowach a řtutkach a cze'cže Baha ř cziřtym, cžestnym
 žiwjenjom! W ř wřchitžy řče droho řupjene wobředž'ńřtvo wa-
 řheho řbóžnika!

řdaluježe so njepózcziwoćze! To móžecže, pschetož
 řwjaty Duch, kiž je we wař, je móžniřchi, dyl'i czělo. „Nje-
 wěcže wy, so wařche czělo je templ řwjateho Ducha, kiž we wař
 byd'i, kotrehož wy macže wot Boha a nj řčže řami řwoji?“
 Wěřo řu tute řlowa najpředy řěčane, so bychu nam řa'řřne řa-
 molwjenje a řhřnu czeřu hrěchow njepózcziwoćze na řwědomjo
 řadle: řštož je cžini, so pschehřěřchi na templu Boha řwojat ho
 Ducha, tón řazpěwa řrej, řtruz je Šbóžnik teř řa njeho a jeho
 řhude hrěřchne czělo řchelak. Ale tele řlowa pokaza nam teř
 praweho pomocnika, kiž chze a móže nam w ředženju pschecziwo
 řadosčam wot nutřka a řpyťowanjam wot wonka ř debyežu pom-
 hacć, swjateho Ducha. Šřam se řwojeje mozu to niřtó nj-
 dořonja. Bjes řwjateho Ducha njeje móžno w tutym řwěcže póz-
 cziwy wostacć. Wón je we wař wřchitřich, pschetož wy ř cze
 řchčeni; ř tym řu wón ř wobřdlerjom wařchich wutrobow, wot
 Boha jeho macže jako najlěpřchi dar, tuž wotewřče jemu wu-
 trobu, proščeže wo njeho pschezo řwěrnisho a nutřnisho, naj-
 bóle, hdyž wař řpyťowanje nadběhuje: „Štwor we mni, Božo,
 cžiřtu wutrobu a daj mi noweho wěřteho ducha. Njeřacžřni mje
 wot řwojeho woblicža, a njew'mi řwojeho řwjateho ducha wote
 mni.“ A wón dořonja řwój hnadny řutř nad wami. Wón řa-
 řituje řpyťowanu duřhu, nuczi řlabu wutrobu, pschewóžnej řra-
 choczzi wucžetnyč a se řwoj'ym hñewom řawjedženju wobaracć:
 „Řak moh' ja tajku wulku řlósč cžinič, a pschecziwo Bohu řhřě-
 řchicć?“ Wón wjedže nař pod řnjeshow řchž pokasjuo na teho,
 kiž czeřpje'che njeurj'knitwe našeho hrěcha dla. Mohla wu-

troba tam hrěřchym řadosčam so wotewřicć? Ow, budž jenož
 dobreje nadžije: řštož ma tuteho pomocnika pschi řebi, nje-
 řreba wjazy prajicć: řa njemóžu pschewinyč, pschěřh'na je
 czělna požado'ć! řřakowano Bohu, w jeho mozy je řižom ně-
 řotry pschewiny! Duch Boži, kiž je w nař, je móžniřchi dyl'i
 czělo! — Tuž řdaluježe so njepózcziwoćze. řele napominanje
 řchimaj wam do řwědomja, řmuj wutroby, wotž je ř potucže
 a řnjesej. Ow, bohate řohnowanje pózcziweho žiwjenja! Ow,
 řbóžne řlubjenje: „Šbóžni řu czi, kiž cžiřteje wutroby řu, pschetož
 woni budža Boha widžecć.“ řamjeń. ř. w ř.

Spěwacć!

řwať, o moja duřcha, řwať na Boha!
 Wěra jemu řluscha, pomoc řa wřchěch ma.
 Dajmy Bohu našchu wutrobu,
 Bohatu Bóh cžini našchu řhudobu.
 Bohatřtvo řrařne našche je Bóh,
 Šřlónzo, wěczne, jařne, řežiwi wřcho!

řwať, o moja duřcha, řwať na Boha!
 Wěra jemu řluscha, pomoc řa wřchěch ma.
 Woczi ř njeřu posbřhajmy tu,
 Ř řlónzu njeřestemu řhřřnu wutrobu,
 Wot tam wřcha pomoc ř nam pschřřhadža;
 Š nuř nař b'dže wumóz řnjesh žiwjenja!

řwať, o moja duřcha, řwať na Boha!
 Wěra jemu řluscha, pomoc řa wřchěch ma.
 Bóh, móž našcha, wěczne řnjeshřtvo ma,
 Wřchehomóžnoř' ruřa pomha ř njeřboža,
 Móž řrařna Boža je řrařna řřym —
 Šřlna řkala řboža Bóh wěřjazy!

řwať, o moja duřcha, řwať na Boha!
 Wěra jemu řluscha, pomoc řa wřchěch ma.
 Šřlowo Bože wřchehomóžne je,
 řlementy wřchitře jom' řu pokřu'chne!
 řřched mozu Božej řři řemja wřcha,
 řč'e'cz ton' řtworicć lej wřcho dawacć ma.

řwať, o moja duřcha, řwať na Boha!
 Wěra jemu řluscha, pomoc řa wřchěch ma.
 Božo wěczny, lubořč řama řh!
 řebje řhwala wřchitžy twoji wěřjazy;
 Wřcho ř tebi řlada, řštož řiwe je;
 řnada twója dawa wřchom' žiwjenje!

řwať, o moja duřcha, řwať na Boha!
 Wěra jemu řluscha, pomoc řa wřchěch ma.
 Njebojmy so, hdyž řnjercć b'iři řa,
 Ale wřchehomóžnoř' Boha bojmy so!
 Bóh na'cha pomoc we wřchěch wězad je!
 řež se řnjercče wumóz nař řamóže!

řwať, o moja duřcha, řwať na Boha!
 Wěra jemu řluscha, pomoc řa wřchěch ma.
 řenicžteho mařch ty řwěrneho
 řumóžnika, duřcha, jemu dowěř so!
 řdyž ře řónzej dóřdže řachodnosć wřcha —
 řuřcha řřemu wuńdže, kiž Boha ma. ř. W.

Wjes Boha na kwěće.

Episkopa Kristina R o y o v a.

(Pofracžowanje.)

Na dobo sacžu něšto czopleho na swojim mješwoczju! Eslyshi džiwny, žaloscžazy wuf a spósnaje, so to Bundasch wuje. Eslyshi tež hi'chže něšto druhe a prózuje so, so by wócžy wocžinił.

„Dže bym to?“

„Prěki psches njeho steji nad nim Bundasch, pódla njeho w czernjach leži wozka a žuje měrnje žwaczł. Na njebju hasheju hwědy; apocžina břitacž! A horach na skale k'ecži Jožko a placže.

Martinko so dopomni, sčto je to wčera bylo.

„Esym padnył, so bi pomylili, „a bych-li so pschi tym sara-ly, by to bylo tak kaž i Anjesom Jesužom. Tež Wón pytasche a namaka a p'chi tym wumrě! Wón dyrbesche wumrěč sa swoje wozki! A kaž ja nětkole wotuczam, tak je Wón wotuczil na tšecži džen; wot tehdy móže Wón nětko swoje wozki horjebrazč a je wumóžecž je jatamaštwu kaž ja tutu wozku.“

Njebly-li Jožko horjekach plakał, by Martinko sažo wufnył; tajka mucžno'cž bě na njeho pschischla! Ale tak so hraba a donjebly i wulkej bėdu wozu po statach horje.

Jožko jemu powjeda'che, tak njeje mohł spacž, kaš taj jcho i Bundaschom pytał a namakaloj. Njemóžeschtaj so wobaj smėrowacž! — —

IX.

Wědma dowlecže so Martinko do wšy. Njebě tola wot wčera pokodnja ničžo jědł, potom bě tak psches měru jara wokoło hanjał, so pschepocžil, dele padnył a tam ležal hacž do ranja! A roža bě tam jeho macžala.

A tola! Sa zly hwět njeby dał tu rado'cž, so móžesche mlynkovej wozku žiwu a strowu sažo dacž. Kaš budže so to wona wjebe'icž!

Ale niz, so by so džařowala, ně, našwarila je jeho hi'chže ras! A tež te druhe žony mōrcžachu, so tak posdže po stōt pschindže, jemu hrožo, so so tajke njeby hi'chže ras sta'ō. To wsa so bi wobhužł tak i wutrobje, kaž hi'chže ničžo we swojim žiwjenju.

Cž žli bě jemu pucž h'ōr, sto k'ócž cžžšchi pucž do h'ōr. Tam p'chewostaji paženje stotu Jožkej a Bundaschej; kam so lehny na skalu. Ow, so by mlynkowa to nětkole wohladała jeho srudne woblicžo, by so ka'a, so bě jemu wumjetowala nana a macž a so bě njes druhim pschipomnila: „Ani sem njebluscha a nam tu jenož chodu nacžini!“

Podarmo spytowasche Jožko w'chelafore, njemóžesche paš Martinka i ničim rošw'ebelicž. Esamo spėwacž nochzysche; a hdyž Jožko cžitasche, posłuchasche drje, tola so njerošmowjesche wo tym, sčtož bu cžitane, kaž prjedy. Tak bě to drubi, haj tež hi'chže tšecži džen.

Njedželu dowoli Jožkej, i nim so bu na pastwu hnacž. Jako chzyschtaj cžitacž, wocžini so kniha sama tam, hdyž steji, so bu židža chzy i Anjesa Jesuža kamjenjowacž sa to, so bě cžłowjeka na sabacže wustrowil. Tu sdychny Martinko hluboko: „Tebje so samo moricž chzyli, dokelž so cžłowjeka wot kmjercže wumoh! W'e so jenož našwarili, jako wozku 'ažo p'chinj' bēch, a ja to njemóžu pschenje'cž! Tola ja wodařam mlynkovej tak kaž by ty wodařal!“

Martinko sapocža i hlošom plakač. Jako bě so wupla-kał, bě sažo tōn stary. Na stōt hi'chže b'wėrnisch' kedžbowasche a

pschecžimo Jožkej bē sama dobrota. Pschecželnitwje strowje'che ludži a so na nich posmėwac'che, kaž prjedy. Jenož jene bēšche hinat! Martinko njemóžesche wjazy na žadny sčtom salěcž, samo na skalu džešche to cžžko! A hdyž stōt do h'ōr cžerje'che, wotpocžowasche trōžy. Storo ničžo njejedžische, jenož wodu picž chzysche p'chezo. A njes wocži bē tajki, jako njeby ženje b'ōn-žo na nj'ho kwěcžilo a wócžy so jemu bljshcžeschej kaž hwěšdže.

Tuto lēto dyrbeschtaj prjedy i pastwow. Jožko so wjebe-lesche: „R'hodžimoj to sažo hromadže do schu'e; knjes wucžet naju na jemu kawku šadži, wšchał móžesch ty hižo wšchelafore wufnyč!“

Jako bēchu i poslednjemu rasej w lēku, pschewostaji Mar- tinko Jožkej, stadlo do hromady honicž; sam stejesche na skale, na kotrejž bē někotru hodžinku šedžal a so bi rošm'blowal: Je to w'chitko pschezo tajke by'o? — A hdyž niz, sčto je to sčžinił? — Dže bydli Wōh? — Dže bjerje to cžłowjekow, hdyž wumru?

Dženka so to wjazy nj'prajche'che, wjedžesche to wšchitko, tež, so to něhdy jedny cžaš bē, w kotrymž tu to ničžo na semi njebē, haj semja sama tu njebē; jenož Wōh samlutki tu bē; a so tutōn Wōh wšchitko, sčtož widžimy, njebeža a semju sa schěcž dnjom stwori. W njebejach Wōn bydli, a semju da cž'owjekam; tak ili a njeposłuchni bēchu tucži, so wot Njeho wotpadžechu; a Wōh je jich tak lubowal, so je swojeho jenicžteho Esyna dał, so bychu wšchitzy, kiž do njeho wěrja, šhubjeni njebyli ale to wēcžne žiwje- nje mēli. A tutōn jeho luby Esyn p'chindže do hwěta, so by pytał, sčtož bē šhubjene, wumrě na k'chžju sa swoje wozki a wufupi je tak i hele. Na to je žiwny i rowa stanył a so wrocžil i swojemu Wōtzej. Tam da město twaricž, kotremuž njeje tu na semi žane rune. A hdyž to budže sa kōždeho bydlenje hotowe, hdyž budža wšchē wozki i mjenom sapikane do knihow žiwjenja, p'chindže Wōn sažo a w'omje je i so bi, so bychu tam, hdyž ž Wōn je, tež wone byle a jemu bluzi'e wēcžnje.

Martinko wjedžesche tež, so je to wěrno, sčtož i tšer- luschom spėwasch:

„Chzecže-li pschincž i Njemu,
Eslužče tu wěrnie Jemu.“

Sčtož chze Jesužej w njebju bluzicž, dyrbi i tym tu na semi hižo 'apocž'cž.

Martinko so Bohu džařowasche, so bē jemu dał to w'chitko dopósnacž, a so to njetrjeba w tšchescži anškich krajach žadny cžłow- jek byč bjes Boha na kwěće, so móže to w'chitko wo nim šho- nicž. Sčtož jeno Boha prošy, temu p'ches cžłowjekow abo B'šimo pokáže, sčto chze, a dowjedže jeho na prawy pucž.

Potom so rošladowasche po horach, po tym rjanym kwěće. W dale ležesche m'kla, jako by so knježšla njewjesta sawalita do k'wašneho sawedžecžta. Po horach kwěcžesche b'ōnzo a k'chesche Martinka na wobej licžy. Widže'che jeho dženka i poslednjemu rasej w horach, a hacž do nalěcža je to dolha noha. Žotte, cžer- wjene, cžorne a kote ličže padasche i semi a psches hory cžehnje- sche to sažo tamna srudna hudžba, jako bychu to nekajseho wul- teho kn'esa poshowali. Bē, kaž by kōžde ličžicžko wokalē: „Mar- tinko! Dobru nōž! Nihdy so tu wjazy njewidžimoj!“

A Martinkej bu to pschi tajkim dženju na dobo tak džiwno kaž hi'chže ženje. Wupšchestrē ruzy, jako by chzył wobjimacž lubowany rjany hwět; blyly ronjachu so jemu i wócžtom.

„W Božim mjenje tu budžeje!“

Na to salē'y dele i stadlej; jako jo i lēka cžer'cšchtaj, wobro- cžowasche so, do hōž bē próšdnina w lēku i widženju.

(Pofracžowanje.)

Zvrfej a stat.

Malětny pokutny džen šo bliži. S nowymi, tež tu naspomnjenymi, wufasami tuczajneho ministra kulta je tež wo nim rozbudžene. Tež ewangelszy schulerjo a wuczerjo njetrjebaju na tuchym šwjatym dnju do schule, hdyž šo na Božich službach wobdžela. Staršchi schulskich džeczi maja žadanja ša to w prawym czašu do šwjateho dnja wuczerjej šapodacž. Tole je — kaž šašo dowolena schulska modlitwa a šašo dowolene spēwanje khoralow to schuli — jena škladno'cž, a to wažna, wjazny, šo móža to nětk tež ewagelszy staršchi, wuczerjo a schulerjo pokafacž, kaš steja we wězy nabožiny a wěry a zyrkwoje. Šsměmy drje šo nadžijecž, šo je nětk pšches to šašo njeluby njeporjad Božich službow, kotryž powšchitkowne jenajše šwjeczenje tuteho pokutneho dnja kaže'che, wotštronjenn, taš šo budže móžno, Bože služby powšchitkowne w porjadnym czašu wotměwacž. Pokutny dž ň njemóžesch ženje šaše došcž a husto došcž šwjecžicž a my š naschim ludom nětkle wofebje niz! —

Martha, kotraž bě Marja.

Drje wona Martha njerěkašche, ale Lejna W—z. a bē'che dšowka jenho bura. Tež hdyž bē'che šo š posburum Šhrystom L—ent woženila, ju wo wšy pšchego hišcže š jeje holcžazym mjennom Lejnu W—z mjenowachu. Něšcto špodžitwne drje to — ale wopravdže wofebito'cž bē, šo jeje muž nětko powšchitkowne Šhrystl W— rěkašche, jako by pšches žentwu mjeno šwojeje žony pšchijaš.

Lejna džen knježstwo w dworje wjedžesche — drje dobre, wubjerne knježstwo, pod kotrymž šo wšchitko radžesche, ale wona jo wjedž'sche. Šižo jara šaše rano bē'chtej jeje nošy š loža a jeje ruzny šo hibajšchej a dželajšchej bješ pšchestacža wot šažneho ranja hacž wjecžor pošdže. Šoždy džen w njepšchestawazym džele a njeměrje šo miny. Wšchudžom dyrbjesche wona bješ a wšchudžom móžesche wona dla jeje spēšchnošcže bješ, paš w dworje paš na polu.

Pšchi tym bē'che Lejna W—z jara pobožna a pilna kemschithadžerka. Domjaza nutnošcž drje bē'che jara krotka, ale žane ranje njebu škomdžena. A šoždu njedželu pšchi pošlednej šchtucžy do předomanja šastupi do Božeho domu a runje taš porjadnje jón wopušcžzi, hdyž šo šchtucžka po předomanju šaspěwa. Šapocžatš a šonž Božej služby wona škomdžesche a pošohnowanje, hacž Bože pošohnowanje pilna kemschithadžerka ženje šobu njedosta. Šeje Marcžina myšl mějesche cžaš ša Boha, ale jenož poštajeny krotki cžaš.

Šdy by faraš abo někajki drugi šlužobnik Boži do domu pšchischol, dha by jich š wješelom powitala a jim š najšpšchim poškušita. Ale š njej něšcto šhutneho porčecž, š temu njebychu pšchischli, došelž by hospoša š pšchihotowanjom a nušowanjom, š šhwatnimym tam- a šemběhanjom š mērej a pošluhanju njepšchischka. Š hlowu šchakejo bychu wotešch'i, a šebi myšlili: „Martha, Martha ty šo jena starajš a šu wulzy prózujesch.“

Šdyž bēšche bohastwo štajnje pšchiběrašo, š jennym dobom njejabzy šy cžaš šacžezje. Lejna bēšche wot cžžezje šhorosče šapšchijata. Wudri lēkarjo prajachu, šo je drjenje w šhibadłach a špytachu š wšchelakimi lēkarštwami šwoju wuschitnošcž. Šla šymiza (hēza) drje šhoru wopušcžzi, ale tola šo njemóžesche š loža pošbēhnyčž — njepšchitowej nošy bēšchtej kaš wotemrjetej a pilnej ruzny taš njepoškušneš. Štónčnje ju š loža nješechu a ju na njehki stol pšchi wofnje šadžichu. Lejna W—z bēšche na ruškomaj a nohomaj šhroma. W šwojim stole šyda'che w lēcže a w šymje w nalēcžu a w našymje, widžesche ličže rošcž a padacž.

Dwazyczi dołhich lēt tajka wosta, ruzny bješ hibanja, šo šama jēcž njemóžesche, ale jeje duch bēšche žitwy a jče woczi šo šwēcžez'chtej. —

W tuchych dwazyczi lētach je š Marthy Marja šo ščiniša. Jara wje'e cžaša mějesche nětko ša Boha a pilna šo š nim rošrēcžowasche. Wulka a šylna cž'epjerka bē, kotraž bēšche w šahubi ty'chno'cže nawušknyla cžiče š Jesuškowymaj nohomaj šydacž. Najprijedy bēšche faraš pšchischol, šo by cžezžo domapytanu trošchitowal. Šošy paš to wjazny trjeba njebē a w pošlednich lētach bu nawopak: wona bēšche tróšchitowarka a hdyž bē šastojniška starošcž pšchemuška, a wješelosčž, šchizž nošhčž, pšchemata, — wón šebi pošhynjenje a wješelosčž pola tuteje žony pytašche. Wšchitžy, šizž bēchu wo wšy špróžni a wobcžezeni wot starošcžow a šhori na dušch'i, š njej šhwatachu a šydachu š nohomaj tuteje žony. Šohnowanje wot njeje wuškadžesche. Šdyž jeje šlawy wušknychu, bu studnicžka žiweje wody. Nětko wotpočžuje w Šošy a na jče rowowym pomniku šteji: „Jene je nušne. Marja je šebi dobry džel wuškowika.“

S bliska a š daloka.

Š Brušete. Wubjerš ša wustawu w pruskim krajnym šejmje je w januaru šapocžal wuradžowacž wo štatnym šakonju, kotryž wustawy ewangelskich šrtwajow rjaduje. Wuradžowanja nješbu hišcže daloko poštipile a, šchto še šakonjom budže, njemóžesch hišcže prajicž. Čhžemy šo nadžecž a, šelkož móžno, ša to šobuštkowacž.

We Šwürtembergškej jedna tukhwilu šejm wo šakonju, kotryž jako přeni tajki w Němškej doškadnje rjaduje nadawki šhromadneho žiwjenja a bješža štata a zyrkwoje po tym, kaš je to pšches něm'ki štat jenot'itwym krajam š dorjadowanju pšchemoštajene. Šo, šchtož šo tu dawuradži a poštaji, šmēje tuž tež ša druhe kraje, šwrečž hišcže taš daloko nješbu še šaradowanjom, wažnošcže.

W Šsaloniki, Šhesalonichu japošchtoła Šawoła, kotrež je nam tež š wójny šnate, šu 6. januara š Božej službu pošhwjecžili wofadny dom ewangelskeje wofady. Šary bē šo 26. augusta 1922 došpo'nje wotpalil. Maša cžjódka ewangelskich Šchwizarijom a Němžow je jón š wulkimi woporami šašo natwarila. Šutu malu ewangelsku wofadu šastara ewangelski duchowny Špelmejer š Atheny; došelž paš štej Athen a Šaloniki taš daloko rošležanej, šo dyrbišch 18 hodžin jēcž, a došelž šu š tym wudawki wulke, wotmēwaja šo porjadne Bože služby š wjetšcha jenož na wulkich šwjatych dnjach. Našchim domjazym wofadam, kotrež ničžo wotajkich cžezach njemjedža, móže wopornitwošcž a šwēra tuteje ewangelskeje wofadki š pšchitladom a š pošonom bješ!

Něšcto š rozpominanju.

Prawe šbože w tym wabšteji, druhich šbožownych cžinicž.

* *

Šsmilny bješ, bližšcheho nušu šobu šacžucž, móže tež najšyud'chi, kotryž ničžo dacž njemóže, jenož šo jemu bližšcheho hušjeištwo š wutrobje dže.

* *

Wny cžlowjekojo runamy šo plódnemu dšchcžikej; šoždy wot naš je wodowa šrjepka; niz šama šrjepka, kažu wulka tež je, polo plóдне cžini, ale šoždy, tež najmjēšichi, š temu pšchinoschuje.

Šištownja.

W. w Š. ša Šeg. — Š. w Š. ša Što.

Šamolwity redaktor: faraš Wyracž w Šošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mčěny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar mčěny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěh pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočá ty.

Z njobjes mmana
Njeh ál kkmama
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Sserbske njedželske lopjeno. •

W Budyschinje, 24. februara 1924.

Čižecy a naklad Šmolerjez knižiczišćezěrnje a knižarnje šap. družšt. s wobm. ruč. w Budyschinje.
Wuřadźa łóžbu šobotu a placzi na mčěaz 10 šlotnych pjenježłow.

Seragesima.

Ruč. 8, 4—15.

Schtóž ma, temu budže date, so wón dočez šměje, schtóž pak nima, wot teho budže tež to wšate, schtóž wón ma, tak džěšće tón šmjes něhdy k swojim nuczobnikam, jako wóni k njemu pschisťupiwšchi prajachu: Čžehodla rěčizich ty k ludu psches pschirunanja? Schto mčěnjěšće drje tón šmjes k tutym słowom: schtóž ma, temu budže date, schtóž pak nima, wot teho budže tež to wšate, schtóž wón ma? schtóž chze Boha pšsnacž, temu dyrbi Bóh šam to dacž. „Wam je date, jo hyschže wjedželi te potajnstwa Božeho kraleštwá“, to je wusnamjenjenje, kotřez mčějachu jeho nuczobnizy psched druhimi.

Njehmčěmy jim to šawidžecž, abo žnana Boha njeprawdoscže dla wobštoržowacž, ale wjele bóle k Jesajakom šo troschtujemy: šmježe, ty šy našch Wótž; my šmy hłina, ty šy našch hornčez; a my wšchizy šmy twojeju rukow džěł.“ Wułka mudrosčž tola w tym leži, šo šmy wšchudžom hyschže wot potajnstwow wobdacž. Šaj, Bóh dyrbi ščónčnje prawdu pschirucž, dokelž čłowjełojo šwětko šnjescž njemóža, hyschže bóle hacž w Jesuhowych čžahach džěhka to słowo placzi: „druhim pak w pšchirunanjach, šo hychu njewidželi, hacž runje widža, a njelrosumili, hacž runje hlyšcha.“ Boha widžecž a Boha šrosumicž, to čłowjełojo džěhka wjazy nochzedža. To je wofud tych dušchow, kiž šy psches šwoju šamni winu wofšepife. Šhłostanje je, Boha w žiwjenju wjazy njewidžecž a njeshonicž. Ludžo džěhka prawe žiwjenje wjazy njefnaja a chzedža jenož na rošwjekelenja šhodžicž. Šdžez temu tak je, dyrbi čłowjeł pschězo bóle wotěberacž, wot njeho budže tež to wšate, schtóž wón ma.

Schtóž pak widžecž chze, temu Bóh widženje položi. Džimw móžemy łóždy džěni widžecž, hdyž chzpli jenož Bohu šobu rěčecž dacž we wšchěch wobštejnosčžach šwojeho žiwjenja, a Bóh w našchich dnjach jara jašnje rěčzi. Čžim dlěje njemčtraje, a čžim bliže, tak šo nadžijamy, druhe šěpsche čžahy šy, čžim šhutnišcha budže tola štaroscž, šo šo njebý šłowo, kotřez Bóh nětk šam k nam rěčzi, njehlyšchane minylo. Tehodla budž pschirunanje wo šchtworakej roli nam wofšebje powitanje.

Pschirunanje wo šchtworakej roli:

1. schto praji našchemu ludu?
2. schto praji mi šamemu?

I.

„Ššjjer džěšće, šo by roššyl šwoje šymjo.“ Wobraš še žiwjenja nam nač šmjes tu pokazje. Ššjjer, kotřyz je runje šwoju ruky k roššywanju posbėhnył, kotřyz pak njecžini přeni čžisť hjes pobožnjeje modłitwy. Woprawdže, ša čłowjełka je to wułka wěž, hdyž budže tak přenje šymjo roli dowěřjene. To je čłowjełke pšsnamjo bójškeho štworjenja, niž jenož bójškeho štworjenja pšchi špocžatku wšchěch wěžow, ale Bóh džěłka a škutkuje tež šobu pschi roššywanju šwojeho šłowa do čłowjełšch wutrobow.

Wot tym našch šmjes w pschirunanju rěčzi. Pschetož šady wšchitkeho roššywanja Boho šłowa, schtóž čłowjełojo čžinja, ščónčnje Bóh šam šteji. Tehodla šłowo: „šjjer džěšće, šo by roššyl šwoje šymjo“, na Boha naložicž móžemy. W čłowjełšch šlawišnach wo našchim čžahy budža žyle hinał rěčecž, ale hdyž budža knihi načeho Boha na dnju šuda wšchěch ludow wotěwřjene, potom budže tam wo našchim čžahy rěčacž: hyschže ras džěšće Bóh we wofšebitej hodžinje psches šwěť a je roššyl šwoje

hymjo. Běchu Boži njepršeczeljo hwoje hymjo, kžu a ludanje, do cžłowjeskich wutrobow rosšy'i, a běche tež jich hymjo jara plódnje seschlo — Bóh sapočza hšcheže ras hwoje hymjo do wutrobow rosšyiwacž. Jako jo mjes narodny hwoeta hšjesche, padže někotre tež na rolu na'cheho luda. Stať budže drje tuta historija w knihach našeho Boha dale rěfacž.

Kóžde sornjatko ma hwoju historiju a wscho ma hwoj cžaf, hščž a kolchowacž, seschadžecž a p'odny pschijecž a našch ewangelion dyrbi do pomjatkta wolacž: so ma tež sa našch cžaf hwowo w d'wtworakej roli hšcheže hwoju wažnošcž. Nichtón drje hēbi myšlicž njebudže, so móže wójna abo sle cžafy njeapzy wschitke wutrobny f' dobrej roli pschemēicž. Ně, džitwne hymjo Božeho hlowa skóncžnje hamo ma móž, rolu, na kotruz' budže rosšyite, f' dobrej roli sežinicž. To w'chať hō tež dženska njemóže pschi kóždej ro'i stacž. Ssłowo wo sčtworakej roli ma tež dženska hwoje prawo.

W knihach hwojeho Boha budžemy drje jara wjele cžitacž móž wo hymjenju, kotrež bu podarmo rosšyiwane. To hinať hščž njemóže, kaž srudne to tež je a kaž njesrosumlawo: to nam tež wostanje. To je hudancžko wschitkich hudancžkow, so Bože hlowo dohšcžer w cžłowjeskej wutrobje njewostanje, kotraž je tola wot Boha a f' Bohu stworjena. Jenož to jene móžemy f' teho p'ósnacž, so ma kóždy narod runje kaž kóždy cžłowjeť skóncžnje hām samolwicž, sčto f' Božim hlowom cžini. Tehodla tole praschenje psches mēru wažne wostanje: sčto móžemy w knihach našeho Boha wo cžafu tuteho hwoja cžitacž?

Chžemy srosunicž spytacž, sčto chze Bóh nať wucžicž. Najprjedy to jene, so je dženska hšcheže cžaf hwoja. Sčtož chze našch cžaf prawje srosunicž, dyrbi wofebje na bójsteho hšjerja hładacž, kotryž psches hwoet krocži. Potom pať to druhe, so tutón cžaf sa nať podarmo njeje. To hnano dženska někotsi pschipo'naja. Žich wjele džēla, nowe hymjo na rolu ludoweho žiwjenja rosšyčž, hdyž nj by jenož tať husto pschi holnych myšlach abo pschi holnych žadanjach wostalo! Žyle jašnje chžemy pschezo saťo prajicž: Bože hlowo dyrbi saťo do wutrobow nuts! Hdyž hō to nještanje w našchim cžafu, hdy dyrbi hō to stacž? Njedyrbinny hō stróžicž, so móhli tutón cžaf 'komžicž? Stať sčutne tola Bože praschenje budže: sčto seže f' cžafom rosšyiwanja sežinili? Kajki plód je f' njeho nastal? Běda nam, hdyž njebychmy potom f' rosšyiwanjem hotowi byli, hdyž chžyli potom tutón cžaf hšcheže ras wrócžo wolacž, a wón je hō to'a minyl!

Sšymjo rosšyčž dyrbinny prjedy hacž móžemy žnjecž. Kólnif njedyrbi nam f' myšlow pschicž, kotryž chze kóždu hodžinu wutriebacž, doniž je hšcheže cžaf hwoja. Njelicžomni cžłowjeťojo hō prózija, na'ch lud saťo strawy sežinicž, ale kajke to hymjo je, kotrež dženska hžom do wutrobow džecž roššyiwaja, kóždy hām jara derje wē. Bože hlowo ma pschi tym jara malo mēstna. Hdyž někotsi dženska hēbi myšla, so hū namakali, so džecžaza duscha hšcheže sraťa njeje sa Bože hlowo, sa nabožinu, f' tym našchemu ludu hām wusud praja. W prjedawšich cžafach bēchu tež džecž sa Bože hlowo p'chijomne, nětko to wjazy njejsu? Potom je to hžom snamjo wot sestarjenja našeho luda, a jara sčutne dyrbinny hō wschitžy praschecž: sčto hš f' cžafom hwoja sežinil? To hū te plody, kotrež je tvoje rosšyiwanje pschijeklo! Ale hšcheže je cžaf hwoja. Tehodla dyrbinny wachowacž a niz próšni kšodžicž; pschetož hdyž chze tón Snjes žnjecž, potom dyrbinny tež hotowi hščž!

II.

Wulka a móžna wēž je, Bože džecžo hščž, sbóžny hščž. Pschezo saťo dyrbinny hō praschecž: budže hō nam to poradžicž? Jedyn drje hō prascha: hacž wēricž nawutnu? Druhi hō boji: budu pschi wschēm spytowanju hwoju wēru saťowacž? Njesnajesč

wotmohwjenje na to? Božo hlowo nať sbóžnyh cžini. Nlihdže Boha sapschimnyčž njemóžemy kšiba w jeho hlowje. Ale hlowo dyrbi do wutrobny nuts! Sšwate pišmo rēčži jow kaž tež h'wal wo tym, so dyrbinny Bože hlowo hšchecž. Wēso na'che ewangel-ske prawo je, so hēmny tež doma w bibliji Boha f' nam rēčecž dacž, a našch cžaf dyrbi nať do hwojateho pišma cžericž. Ale f' holny hšchēnjom to sežinjene njeje, hlowo dyrbi do wutrobny nuts!

„Jako hšjet hšje'che, padže někotre pschi pucžu a bu potep-tane, a ptať pod njebjom sežradu jo.“ Wschitžy drje tajke ptať snajemny. Wšh'e, kotrež tam a hēm sčakaja a husto f' temu dóncž njedadža, so wutroba Bože hlowo pschiwosmje, abo kotrež jo wotcžerja bórny saťo f' wutrobny. Ludžo hū hō husto džitwali, so předowanje Božeho hlowa wjazy plodow njepschijekje. Hdyž pať na to myšlimy, kelko jacžisčezow, kotrež bēšche Bože hlowo w žyřwi sežinilo, na domojpucžu saťo wuhajnje, njeje to potom džitwne, so Bože hlowo tola tam a hēm we wutrobje hō saťorjeni?

Kjane hlowo w 119. psalmje cžitamny: Ža hō sraduju na tvojim hlowje tať, jako tón, kotryž wulka dohšcž došanje. Njedyž tež nam tuto hlowo něsčto praji! Jenož potom móžemy hō na Božim hlowje radowacž, hdyž něsčto jako dohšcž hōbu bjerjemny. Njedyrbinny jo w žyřwi ženje hšchecž abo doma cžitacž bjes teho, so f' teho něsčto hōbu bjerjemny. Potom budžemy jo tež we wutrobje sčhowacž. Pschetož dohšcž, kotrež hmy hēbi f' prózu warbowali, njedamny hēbi lohko wotewšacž.

Ssłowo dyrbi do wutrobny nuts! Někotre padže na statu. Na statu pať je malo semje. Tam hymjo bórny seňdže, a'e runje tať rucže wusfnje. To hū cži, praji tón Snjes, hdyž hlowo hšchča, wosmu to hame f' wjekoloscžu horje, a cži nimaju korjenja: na cžaf woni wērja, ale w cžafu spytowanja pschestupja. Žich wjele je, kotsiž móža sa wscho hō saťoricž, sčtož je dobre, a Bože hlowo ma tež strony na hēbi, kotrež móža tež naturšeho cžłowjeťa se hōbu starhnyčž. Sčto njeby rad hšchčat: je Bóh sa nať, sčto móže pschecžiwto nam hščž? Sčto njeby rad spēwal: jedyn twjerdy hród je našch Bóh hām? Ale kelko saťorjenoscže je hžom saťiny'o! Ssłowo njebēšche hō saťorjeniko.

Potom hū druhe wutrobny, kotrež hū mjehke hō sežinile pod srudbu a ty'chnoscžu, a nam hō sda, jako bychu sa Bože hlowo wotworenne byle. Ale hdyž Bože hlowo potom hēbi něsčto wot nich žada, potom dyrbi hō potasacž, hacž je cžłowjeť wopradowže we wutrobje sapschimnyčž. Na'ch Snjes sčorži ras wo hwojich hōbucžłowjeťach: wy pať chžyšcž hō na matu kšwilu swjekelicž w jeho hwoetle (Jan 5, 35). Hdyž pschi hšchēnju teho hlowa dale njepschidžje, tam tež dženska prawta wēra nastacž njemóže. Bože hlowo móže cžłowjeťow jenož tam f' wērje wšcž, hdyž hō wutroba wobnowi. Wēra móžna njeje bjes pokuty. Jenož w pokutnej wutrobje móže hō Bože hlowo saťorjenicž.

Hdyž hō saťorjeni, tam seňdže, ale tam tež bēdjenje f' cžer-njemi sapočnje. „Někotre padže hšjedža do cžernjow; a te cžer-nje rosčecžu hōbu a sadušyčžu jo, a kotrež do cžernjow padže, hū cži, hdyž hū jo hšchčli, dha kšodža pod staroscžemi, bohatsčwom a lóšchami teho žiwjenja a budža sadušchēni a njepschijekju žane plody.“ Saťo je wjele kšchecžanow, kotrychž žiwjenje je tu wopšane. Tať je drje historija najwjazy cžłowjeťow. Hdyž ludžo wot maloscže hēm na Bože hlowo hšchča, tam sežēka žyle bjes jacžičeža wot njeho wostanu, ale někotry je do žiwjenja won stupil; jako jemu saťo sčachmy, bēchu wschitke nadžije sadušchene. Pola jennyh bēšche wócžto b' hšchčž sčubiko: mjes w'chēdnymi staroscžemi kšwile njemējadu, hō wo duschu staracž. Na druhimi bēšche stoto móž dohšlo, a pschi hōnjenju sa sbóžom bēšche

ijich dušcha wumrjeta. Wišćeže druhy běchu šo pšches šwětne wje-
hele wo njebieša sjebacz dali. Tež jow běchu czernje móznische
wostale. Wišćežo šašo dyrbinny tehodla prošycz, wscho s wutrobny
wulorhnycz, sčtož je nam se sadžewkom, dobre p'ody p'chinjescz.

Alle plody pšchinjescz, praji tón Anjes, dyrbi šo stacz we
šcerpliwosczi. Šcerpliwoscz je kóždy džen nujna. Šóžde rano
dyrbimny džělo šapocžecz, kotrež ma Bóh ša naš, kóždy džen dyr-
binny šo šhibowacz pod czežu, kotruž nam napoloži. Pšches
widory a šlónčžne šwětlo šrawi wola na'čeho žiwjenja ša žně.

Wo tych, kotřiž šu pšchi puczu, praji naš Anjes, „to šu czi,
kotiž Bože šlowo šlyšcha; potom pšchińdže czerť a šebjerje to
šlowo s jich wutrobom, šo bychu njewěriki a šbóžni njebyli.“
Bjes šnutskowneho šastroženja njemóžemy to cžitacz. Ščlowjel
móže potajkim Bože šlowo šlyšecz, dyrbišche pšches to šbóžny
šycz a je šebi tež to myšliti, ale dha p'chińdže šly nješšeczel a
šebjerje to šlowo s jcho wutrobny! Dyrbjata historija našeho
žiwjenja tale bycz?

Ššyjer džěšche, šo by rošhny šwoje šymjo. Nad nami leži,
šacz Bóh a jeho šlowo w našich wutrobach dobudže abo Boži
nješšeczel! Wot naš wotwišuje, šacz dobre abo še šymjo we
našim ludu šeńdže. Ščto budžesh Bohu wotmolawicz, hdyž
budže wón š tebi prajicz: Bój, čłowjestke džěčžo, pšchetož czaš
šujow je p'chischol. Šdyž budže tebe šo pra'čecz: ščto šy ty na
šywach cžiniš? Bóh daj, šo móžemy potom wschitzy wjehele
š njemu prajicz: my šmy cžinili, ščtož cžinicž winojczi běchmy.
Šamjen.

W. w. Š.

Š Rutherowom šmjerťninam.

Ššedžach wo „Ššerbškej šhofejowni“ a, došelž mējach runje
čaja, cžitach to a tamne, ščtož bě tam wupoložene, tak tež
„Ššatolški Bošol“. W nim nadeńdžech pšchi tym ščžehowaze
šady: „Ščtož šebi nětko žadamy, to čžyli šdobnje rošwazicž;
to rošwazcže pšched Bohom, tiž wschitko widži. Bjes kóždeho
šenišeho wotmyšlenja, wjedženi a pohonjeni jenicžžy wot wěr-
neje bójškeje luboscže a horžje žado'cže, šo bychu wschitzy jónu
š wěcznej šbóžnosczzi došchli. Waš naležnje napominamy š wu-
jednanju a šjednocženju s romškej žyrkwju, tola š dospo-
nemu šjednocženju bjes wschěch wuměnenjow.“
Wošebje te pošlednje ryncžli mje šajimowachu. Šsu tola žy'e
pišane po wašchju mēroweho wucžinjenja we Versailles a po
wašchju, kaž to ludy a štaty nětkole jedyn s druhim woblhadžaja,
— abo tež 'afhadžaja — po jenym wašchju, kotrež drje šo ža-
nemu Ššerbej, njech hewal šteji kaž čže, njelubi: „podečžinjenje
bješe wschěch wuměnenjow.“ To bě ta politiška myšlicžka.
Wona mi najprjedy do myš'ow šajědže, šnadž tehodla, došelž
je tež to, ščtož cžitach, politiška. Š nej šo šjednoczi druha myšl:
„Žyle kaž pola šašalky šektirarjow, pola adventištow na p'chi-
škad: „Paš wy šo našej wucžbje podečžinjecže žyle a bješe
wschěch wuměnenjow, paš šče šatamani, pšchetož jenicžžy my
šmy czi wu'woleni.“ To bě ta nabožna myšl. Dže to tola we
špomnjenym nastawku wo nabožinu, wěru.

„To je tak žy'e p'chijomny nastawk“, šebi myšlach, „š ko-
trnyž s nami ewangelišmi Ššerbami nětkole našchi katolšžy
Ššerbja špominaju na škutš Lutheru, kotrehož šmjerťninny tola
18. februara šašo wopominamy.“ A tuž pytach dale a nadeń-
džech, šo šu tute pšch. s wjazy čžišlow ščžehowaze nastawčžli wscho
šromadže jedyn „wokolnik, kotryž w šwojim cžaju šlawny „šamž
Leo XIII. wišćeni wjercham a narodam“ w naležnosczzi žyrkwineje
jednoty a šjednocženja pošla.“ — tak tam to pšchi špocžatku šteji.

Še to w nowym cžaju a w nowot'arškej draščže to štare špo-
cžinanje, kotrež šo hižo w Lutherowym cžaju šapocža, kotrež šu
wošebje Ššewitojo wufonjeli a hišćeže wufonjeja, podečžinycz

wschěch hinaš wěrjazych, wošebje paš naš ewangelišch pod móž-
narištwom a wjedništwom romškeho šamža. To je šjatonje a špramo-
nje wuprajene w šawodže a potom we „wokolniku“ šamym;
wěšo dyrbja do žyła wschě narodny a ludy šemje šlónčžnje pod
tuto šnježštwom a wjedništwom a to pošanojo, to grekšto-katolške
ludy a do žyła wschitzy. Wschitkim tutym piščzi tution „wokol-
nik“ a šro'umimny tež, šo bu runje nětkole s nowa wosjewjeny.

Ša šmjerťninny našeho reformatora Lutheru šapišamy tu
hišćeže nětkore šady s njcho. Šamž Leo XIII. šo džakuje ša
wopoka'ane cžejčžowanje pšchi biškopškim jubileju a praji: „Wo-
šrijedž ššromadnych wopokašmow luboscže a radošče widžach-
my w duchu šamnu njeličžomnu šy'u, kotraž tomule juškej
wschěch katolškich žyle žyša našdala štojšche: s džěla, došelž š nim
hišćeže powěšče šwjateho ewangeliša došchlo njeje, s džěla teho-
dla, šo je jim, šyrnjež tež ššchescžijenjo rěkali,
šbožo katolškeje wěry šo rubiko. Ššuboko je naš
tale wěrnoscz tyšchika, a tyšchi naš hišćeže džemša. Pšchetož je
nam njemóžno, bjes ššubokocho bola na to špominacz, šo tak wulki
džěl ludži wot naš šdaleny kaž po ššudach šrocžki.“

— „Na ššudnowěriwyc“ je wušběhnjene napišmo jeneho
wotdžěla, w kotrymž mjes druhim cžitach: „Čžim bolostnišcho
cžěšni nětko našchu dušchu p'chi tajkim špominanju wědominjo,
šo nješbožownych cžajow njewuwošta, hdyž w špacžne pšchi-
ššodženja a šwadny wulke a ščžějate štaty wot
žyrkwje wotšchčžepichu.“ — Tutym wotpadnikam piščzi
dale: „Š wótžowškej luboscžu jich napominamy a wopšchibhamy,
šo bychu wschěho šo wšdake, ščtož naš rošdwoja,
a do jednoty šo wrocžike. — Dalschi wotdžěl ma na-
pišmo: „anglogermanškim ludam“. Še wošebje wěnowany nam
ewangeliškim. Pošaje šo mjes druhim na mužow, kotřiž šu we
katolškej žyrkwji jenicžžy šwoje šbožo namakali, a pšchi tym šo
praji: „Šim bě dospolnje jašno, šo ženje s Ššewkom, jeho šlowu
njemóža šjednocžene bycz, hdyž štawy jeho potajneho cžěla,
žyrkwje njecžbu, a šo wucžbu, wot Ššewka poda-
tu, nješranjenu dostawacz njemóža.“ — Na šonzu
šlónčžnje rěka: „Waš wěrna žyrkwje jaš ššromadna
macž š šebi woka, Waš wocžakuja še žadošcžu
wschě katolške wutrobny, šo byščeže w šwjato'czi s nami
Bohu šlužili, šjednocženi we wušnawanju jeneho ewangeliša,
jenej wěry a jeneje nadžije.“

To pišche „Ššatolški Bošol“, kotryž njeje jenož nabožne šo-
pjeno, kaž našche „Ššomhaj Bóh“ na p'ch., ale tež politiški tydženiš.
Tuto ššerbške šopjeno potajkim naš ewangelišch Ššerbow pšche-
proščuje a wabi, šo šo šwojej ewangeliškej wěry wotry šnjemy,
š kotrež šo šatožujemy na tón jedyn šatož, kotryž je ewangelišon,
šo wotpadnjemy. Praji tola š'awodej žyšeho nastawka: „Wjazy
šrocž w pošlednim cžaju je Bošol šwojim cžitarijam roš-
prawjaš wo próžowanjach Ššew. Wótža a wschě'afich druhich
móžnych wošobow a šarjadowanjow wo šjednocženju wschěho
ššchescžanštwom do jeneje jenicžkeje žyrkwje, mjenuj-
žy Ššewšewoweje, potajkim romško-katolškeje.“

Tole dyrbinny wjedžcž, njech to „Ššatolški Bošol“ šnaje-
my abo niž, šo šo tole nětkole štawa. Dženka šu runje šmjerť-
ninny Lutherowe — je 18. ma'eho rócžka —, dži to dženk, dži to
kóždy džen š šwojej bibliji, kotruž mašch w macžen s rěczi, dži
do šwojeje šomoriki a tam runny pucz š Bohu Wótzej, šo modlo
w Ššewšewym mjenje, dži wrocžwo wo 300 lět š Lutheru a wschěm
tym druhim reformatoram; myšlu šebi, šo to džemša a kóždy
džen s nowa s Lutherom prajich: „Tu štu! Šinaš njemóžu!
Bóh pošhaj mi! Šamjen!“ A myšlu šebi paš tež, šo tež potom,
hdyž wot drugeje štrony cže cžěhnje šwět a hrěch, šwocžč a nje-
wěra, p'chiwěra a šškirarštwom, te šamžne pucže cžinich š ewan-

gelijonej a k Bohu a k reformatoram, a ruku, haj kameho ko složo na bibliju wusnatwač to kame: „Tu steju! Sinač njemóžu! Bóh pomhaj mi! Samjeń!“ A myšlu šebi tež jene tšecže hiščeže, mjenujzy, so ko ty nětkole w tač wšchelakej nudy a tšchnosčzi, w swonkowym a snutškowym wojowanju a bėdženju, njeblibiš, šwėrnje te kame tš puče činič, tač so to potom i našim Lutherom wěšch spėwacž tšchtnje, haj wješele:

„Šed'u twjerdy hród je našch Bóh kam,
Brón dobra, šhlna škala!
Wón se wšchej nudy pomha nam,
Šiž naš je šapšhijaka!
Šty stary njepšhecžel by naš rad požrėčž chžwł.
Wón jara móžny je a na doščž ležnosče,
Tu pšhes njo ničtón njeje!“

Zyrkej a stat.

Sozialdemokratiška „Volksstimme“ w Kamjenizy pišche 24. januara 1924 tole: „Šandženy tydžen bėchu w tudomnej zyrkwi ewangelizazište pšhednosčki, kotrež jedyn šarač Gilbert džeržesche. Drje ženje hiščeže njeje Šöbliežanska zyrkej telko wopšytowarjow mēla kač w tutych dnjach. Š bliška a š daloka to pšchicžahowachu š pólnymi stólzami, stólzami a hečžkami, — šawki w zyrkwi nje-dobahachu mjenujzy, — so bychu to wu.ške jehny šhšcheli. Wuž pšchi mužju štejachu to tam na šhohodach a wjazzy krocž dyrbjachu šo tajzy, kotrychž bė womora šajaka, wunjescž. Šnteressantne to bė, wobšedžbowacž, kač ludžo, kotšiz hewaf ženje do Božeho domu njepšhĩndu, š čžrjódami pšchĩhadžachu, šo bychu pšchĩpošłuchali tutomu nowemu Abrahamaj a Santa Clara (to bė šławny předar a mnič we Wienje, kotryž bė š dwórškim předarjom a mējesche wulkeho wliwa na katolški lud, šemrė 1709, red.) Šdže namakajch drje to pšychologšku abo šnutškowu pšchicžinu ša to, šo to w jenym čžafju, kotryž šo „tón rošjašnjonj“ (aufgeklärt) mjenuje, wušchĩny předar na kšžzy telko pšchĩpošłucharjom namaka? Je to bóle wčžipnosčž, hlupoščž abo wopravdžite požadanje wutrobny. Na kóždy pad počaže nam tole šažo ras, šo wulki šmólč čžinimny, hdyž mēnimny, šo njeje duchowna móž zyrkwoje tač wulka.“ — Šchto prajimny k tomu. Tole: „š widžazymaj woczomaj njewidža!“ Šchto? Šo je lud hlódny po Božim šlowje, šo šo dušcha čžlowjeka žedži po tej jėdži, š kotrežž šo móže tu dešefach jenicžzy šejwicz. Sozialdemokratija a wšchĩtzy čži wučženi a polwučženi we wšchėch worschach našcheho luda, kotšiz dušchi a čžlowjeka tutu jėdž wšachu, šo myša, bludža. Wono šwita, tola boja šo pšhed šłoncžkom, došelž chžhjo nočžhjo čžuja, šo tuto šłoncžko wotkryje tórnosče a šaglepjenosče a šjebanja wjale! A stat? A našche štaty do žyła? Šchto wone?

Wješ Boha na šwėcže.

Špišala Šristina Šobowa.
(Šofracžowanje.)

Pšhĩndžeshtaj domoj. Martinko nočžyšche wječžerjecž, hacžrunje bė jimaj wješnjanostwa dwė rjanej pomazzy daka. Prošchėche Šožka, šo by jemu radšcho hiščeže ras pšhecžital to, šchtož bėšhtaj w horach hromadže čžitaloj, hdyž to Šnjes Šesuf praji: „Šchtož te mni pšhĩndže, njebudže hlódny a šchtož do mnje wėri, temu šo nihdy pičž njesechže.“ Jan 6, 35. — „To je pač ta wola teho, kotryž je mje pšłal, šo, šchtož Ššyna widži a wėri do njeho, mēł wėčžne žiwjenje. A ja budu jeho šbudžicž na pošłednim dnju!“ Jan. 6, 40. —

Šotom šo modleshtaj a šo lehnyshtaj. Ale Martinko lėdy drėmajche. Bėšche to jara šymna nóz. Šdžež to hiščeže nekajka šwėtka štejesche, ta šmjeršny. Mēšacžł šwėcžesche do šłnje na

hólzow, htwėšdy wokoło njeho šo šybolachu jako wulke šyšly, haj, bėšche to jara šyma!“

Šadobo Martinko wozucž, čžujesche šymu. Šežeshtaj hromadže pod Šožłowym wodžecžom, a Šožko kačłowasche w špizy.

„Jemu je šyma!“ myšłesche šebi Martinko. „Wodžecže je pšche male, šo by naju wobegu wodželake; njech ma jo radšcho žyła, ja wšchaf nóz tač pšchėtraju!“

Martinko pšchĩny šawašcha, šam pač šalėšy špody štareho pšelšezoweho namobleka. Ale wono bė, jako njebny ničžo na šebi mēł. Šyma šapocža jeho tšchacž, šo jemu tač jeho mate šuby šłopotachu, a šakasche jeho po žyšym čžele, wokoło wutrobny, we bošomaj, w šhribjecže, tač šo njewjedžesche, šchto čžinič.

„Šoženko!“ šawola š žyłej šhiju, ale njemóžesche ani šyła wot šo dacž. „Ša čže prošču, pšchĩkryj mje šobu š wodžecžom! Wi je tač šł!“

Šožko njekšyšchėsche, špasche kač šaradženy.

„Wón tač špi, Šnježe Šesu, kač Šwoji wučžobnizy, jako šch najmušnišcho trjebasche tam w Šethšemanne!“ šłorži hólčez Šnješej.

Bėšche Šožkej wjele dobrego čžinił, bė někotry ras ša njeho hlódny byl! A nětko špasche wón a njekšyšchėsche, kač jeho teč prošchėsche!

„Šnježe Šesu, mi je tola tač jara šł, a nimam ničoho, šiz by mje wodžel, a ja šam njemóžu šo wjazzy ani hĩbacž, njewepušchėž Šy mje, mój Šnježe Šesu! Šomhaj Šy mi!“

Martinko njebė hiščeže šebi tole domyšłil, tu na dobo buchu wšchė jeho štawy čžople a šapocži šo tač, jako bychu jeho do wody tyšłi. Šo bė derje! Martinko šacžini woczžy a wužny. —

Bėšche 11 hodžin. Šóška bėšche to š róžkom nóznyho šłoržnifa wutrubil. Nětko džėšche domoj, šo by hacž do jenej pošpat. Bė jemu, jako by jeho něšchto čžahnył, ša hólzomaj pohladacž. Šad by to druhdy na njegu pohladal, hdyž to tač špashtaj. Druhdy džeržesche Martinko Šožka wokoło šhije; tač tam ležeshtaj jedyn pšchi druhim, šo šmēšakajo šbožownje kač prynžaj w židžanym kóžku; bė to radosčž, na njegu tač hladacž!

(Šofracžowanje.)

Š bliska a š daloka.

— Šserbške špėwafške. Š wošhady šhšchju tón a tamny hłóš k tutej wėzy, ša kotruž šo šch wjazzy šajimuje hacž šnadž to mēnišch. Šiches jene šu w tym žadanju, šo dyrbi móžno byčž, štare šotalne špėwafške dale trjebacž. W tutym prašchenju šmy drje w tu šhwišu tač nimale pšhes jene; wono dyrbi šo pšchĩ wudacžju nowych špėwafšch na to džiwacž, šo šo pódla nich hodža šotalne trjebacž. W tej drugej wėzy, wo kotrežž šo rošmohwjachmy a ša kotruž bė jedyn kač drugi š wošhady, njebudžej wšchĩtzy tač pšhes jene: woni šebi pšchėja, šo do nowych špėwafšch kačžanške pišmiki nje pšchĩndu, ale šo to wostanje pšchi šotalny; bu mi š dobom prajene, šo šu tu daloko a šchėroko tuteho mēnjenja a šo budže to še šchłodu wošebje mjes štarymi šwėrnymni Šserbami a šemšcherjem; š dobom šo praji, šo džecž, hdyž šerbški čžitaju abo hdyž do žyła čžitaju, šacžanške pišmiki pšchėzo hubjenšcho čžitaju hacž nēške. — Tutej prašcheni š tych wjele prašchenjom, kotrež š wudacžom nowych šerbšchich špėwafšch šwĩžujaj, njech štej tu dženkš wušbėhnjenej a to tehodla, došelž našchi Šserbjo pšchėzo šažo runje na tutej w rošmohwjenju pšhĩndu; drugi ras šnadž nadrobnišcho wo tym. Šjedch šajimanje našchich wošhadnych ša tutu šłownu wėž našcheho wošhadneho žiwjenja njewošłabi.

— Šłšowanje. Š. w Š. ša Šłš. — Š. w Š. ša Šnb.

Šamolwĩty redaktor: šarač Šhrgacž w Šošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swérnje džětał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw ée. P

✦ Sserbske njeđžeske lopjeno. ✦

W Budyschinje, 2. měrza 1924.

Čižičež a naklad Šmolerjez knižičišćezěrnje a knižarńje sap. družst. s wobm. ruł. w Budyschinje.
Wu'hadža 'óždu šobotu a placzi na měřaz 10 stotych pjenjeřlow.

Čłomibi.

1. Kor. 1, 18—25.

Šduž na wyschškej schuli wučet w přenjeј rjadowni na naj-
lěpschego wučomnika najčežšče praščenje staja, čže wón spó-
šnacž, kał daloko myšle tajšeho mlodeho čłowjeka dořahaja. Šduž
pšchi tym mlodženz b'udne wotmołwjenje da, je to, ščtož je řebi
myšli, hiščeže wjele rořomnišče a mudrišče hač najprawišče
wotmołwjenje w nižich rjadownjach, w kotrychž džěczi ředža, ko-
trež hałe řapocžnu wutřež. Někotražkuli wažna wučžba ř w'ch-
šchich rjadownjom by řa řošumjenje tutych džěczi hlupořč byla.

Tał móžemy řebi wuřožič, ščto Pawol, řnjelowy japořčtoł,
čže prajič, hduž je piřal: „Hlupořč Boža je mudrišča dnyli lu-
džo řu, a řlabořč Boža je řhlnišča dnyli ludžo řu.“

Čžehodla je řw. Pawol to piřal? Kał pščiřdže na tajkule
džitowu myšli? Wón čže Božu mudrořč, kotraž je w řhryřtu-
řowcy řmjerczi řjewjena, wuřěhowač. Řščiž bē drjetwo naj-
hóřščeje haniby. Šłowo wo řščižu, tał je Pawol p'chi řwojim
předowanju wjele křóčž nařhonil, bē hlupořč tym, kiž řhubjeni
budža. Mnohich pořkucharijom je Pawol mēł, kořiž budžiču na
jeho rěčže tež dale pořkuchali, jeno řo by wón řo teho wostajil,
řščiž předowač; husto by na jich woblicžach widžil, kał řo wot
njeho wotwobroč'wachu, hdu by řhryřtuřowy wopor řa hřěřč-
nych ludži řa žořko řbóžnosčže wuřnamjenil: „Nam, kiž my řbóžni
budžemy, je wone Boža móž.“ Šbóžnosčž je hładala ř wóčžka
tuteho horliwego řwěđka wo řščižu, hduž jeho rt to praješče, a
wón měješče mozy dořč, žyly řwět a w'ču mudrořč řwěta pšče-
trječič, hduž wón řo na řesajarowe řłowo powołašče: „Ja
čžu mudrořč mudrych knicžomnu řčžiničž a rořom rořomnych čžu

řačžičnyč.“ Mudri, piřmatowučeni, rořomni ničžo njeđžonjeja.
Bóh je mudrořč tut'cho řwěta do hłupořče pščewobročžil. Šwět
Boha wo jeho mudrořčzi njeřošnawa. Tuž řo Bohu lubješče,
pščeš tórne předowanje řbóžnych čžiničž tych, kiž na to wěřja. Tał
myšli a wučži Pawol.

Wny řo džitowany, řo je Pawol mohł telko wóřadow w Mařej
Ařiřkej, w Mažedonřkej, w Řriřiřkej, hał řamo w Řomje řařožo-
wacž. Njebēchu wřšudže Židža, kiž řežchi (řnamja) řadachu, pra-
jiwřšči, řo řščiž je řežch, řo ř řesuhom ničžo njeje? Njebēchu
wřšudže wučženi, kiž mějachu řriřiřkich wučžerjom a kotrymž
ničžo do wutrobny njeřdžesče hač, ščtož by po tutej mudrořčzi
(řilosořiji) mēřjene bylo? O, ř kajłimi pščečžitowymi myšlemi
a wutrobami mēje'če řo Pawol bēđžič, čžyřšče-li řščižowaneho
řbóžnika předowač. „Židam pohóřščenje a Řriřam hłupořč!“

Žyly lud řo řa malo lēt njeřwobročži. To tež Pawol nje-
dořpawa. Řhryřtuř řam řo řwojemu Wótzeј wjele křóčž řa tych
džakowašče, kotrychž bēšče wón jemu dał. Bóh njeje wřšitłich
Řhryřtuřej dał, tał tež Pawoleј niž. Ale kotrychž je Bóh tehdy
wustwolil, řo bychu pščeš Pawoła ř wěřje pščiřšči, čži řu se řwo-
jimi žitwe wóřady tworili, a ř nim řu řo po čžarju žyłe mēřta a
kraje pščiřwobročžite. Pawolowe předowanje wo řščižu wřšitł-
lich hnuješče, tež, hduž bē dawno jeho rt wonēmil. řcho liřty
mějachu móž, te maja bójřku móž hiščeže něłko, to čžujesč, hduž
řy wot Boha wustwoleny a čžita'ch tole řwěđčenje: „řym, kořiž
řu powołani, předujemy my Řhryřtuřa, Božu móž a Božu mu-
drořč.“ —

Ščto je powołany? Řhryřtuř je widžil: „Wjele je powoła-
nych, ale malo wustwolonych.“ Wřčem powołanym Pawol řščiž
předowašče. Řhryřtuř čže, řo bychu řo wřšitžy powołali. Ale

jeno něšto ludži hebi Bóh wu'wali, sprawných, ponižných, ma-
lných, hlupných, niz hordných, wulfich, mudrých. Bóh snaje myšle
s daloka.

Wu'wolentý je z'onit, Samaritski, Lazaruř, Marja, řhubjenty
řyn, řchachar na řchřiřu, řetr a řamón řudařch. řawol bē
„wu'wolentý grat“. řchtóř je ponižný tež na wěrje a pobořnosći
a řo čřuje řhubjenty w řwojej řhudobje ducha, tón je wotewřjena
duřcha, do kotrejš řo mudrosć a móř s njebjēř wuliwatej. We
řchřiřtu řu ma Bořu móř a Bořu mudrosć.

řdyř tař s řawolom wěriny a wo řchřiřtu myřlidy, řmy
na pućřu ř Bohu. řotre muř řu to jeno řlowa, tón drje je hny-
dom w řpocřatku tu čřitacř řastar. řotrymř je to řhlēř duřche a
Boře řlowo, tón ma potajne bohatswo. řj bje'ki je jeho džel,
řřchedewřřchēř lubosć. Boře řařnje rady djerři, řu jemu niz řa-
řon, ale pućř, po kotrymř řo řjenje řhodři, hdyř tež ma řa to mješ
ludřimi wuřmēřchowanje řlyřchecř. řjewiřř na mamonje, ale je
dřakowný. řjewari na ludři, ale řecři řahodnje. řeno předar
ma tež Boři řud předowacř. řdyř je čřař njewěry a wotpada,
njedwēřluje na Bořej mořy a mudrosći, ale wē, řo řnje'owa řyřř j
řřchezo dohřwa. řole dohřče njeje tař widomne řař druhe wēřy.
W potajnym dželu Boři duch. řřchřiř ma móř a mudrosć řřche
wřchitke mořy a mudrosće. řo řóřdy wē, řiř ma řbóřnika w řchřiř-
řtu řu a ř wutrobneho řacřuwanja řpēwa:

Řeřř čze řařřchimnu, řesu, řřches wēru.

Řihdy ja čze njewopuřchēřu,

řeř hdyř duřchu ř čze'a puřchēřu.

řebje řřches wēru, řesu, řařřchimnu. (27, 10).

Čřař je bliřři, w kotrymř řmēje Bóh řuby řenes řařo wjazy
řřwých wuřadow, w ko'rych derje řteji ř ludřimi na řachodnym řwē-
čze. řesu ř je nařcha nadřija řa řemju a řa njebjēřa. řamjen.

Wjeř Boha na řwēčze.

Epikala řristina řowowa.

(Řónř.)

Dóřka řastupi. řēřacři řwēčze'ch do řólnje na hólřow.
řořka tam ležesche řacř do wuřchow ř wodžecřom wodžēřy, řako by
jeho dohřa macřerka wodžela. řartinko ležesche trořřku dale řtu-
lentý a jenoř na řlonije, řřchitřyřy jenoř řo řtarým řjelschēřowým
nawobleřom, čřolo a liřy řař wuřen, wocři wotewřjenej a tař řo
blyřchēřatej řař hřwē'dy na njebjū.

„řartinko! řchto Čři je?“ — — „Čřehodla nicřo nje-
přajiřch?“ — „řj řnajesch řy mje?“ —

řartinko řřchawesche ř hlowu a řjekny: „Wón bórřy řřchindže!
— řa čřakam na njeřo!“

„Na řoho?“

„Na řšřna Bořeho! Wón řřchindže po mnje! řiřo du
p'ches tu wulku wodu řacř do pařa, řaj řacř ř wutrobje!
Ale ja řo njeboju!“

„řartinko! Wozecř! řjewēřch, řchō řecřiřch!“

Dóřy wufulichu řo řřřy ř wocřow. řartinko řecři ř něřim
dřuhim dale:

„řšř řy řřchichol?. řitam řebje pēřnje! řjerřiř řy
mje? řař dohřy řy řy tola! řa řo Čze njemóřu wjazy djerřecř,
mje wřchitko boli! — — Wozka ležesche řhubořo a ja řym j: je
dla dele padnyř a řym řo řara dyril! — — A woni řu mje hiřchēře
tař řwarili! — — Ale ja njeřřym na niřy řy! — — Bēřu mi
dohři, řara dohři, řacř řunje do řyřa řem niřřřřřcham! — — řjedř
řim to Bóh řenes řaruna! — — řsu mje wufubřali a řu mi
řořka dali a mi jeho tež ř jedřu řastarali — — řēřachmoř
řo derje na řwēčze, dořelř mēřachmoř řo lubo. Ale něřř čřu řa
tola radřchō ř řobu hičř. řa wēm, řo řy řřchi mni řtejiřch, a tant
ja potom řebje řamto wuřladam woprawdže, řenesže řesu, — —
móř miřy řenesže řesu!“

řartinko řo řmēřřasche a řacřini wōczřy.

Dóřka dohřza hnyřom po řwoju řonu. řonjeřesčřtaj hólřa
do řwojeje řřwry. řeř dřuhe řony řo řbēřachu, řacř řunje bē nōř.
Dóřka bē řim do wofna řabuchal: „Boře dla řřchindžeře tolař
řartinkej je řo něřchto řtalo!“

Ale hólčez ani jeneje njespōřna ani řořenta, kotřyř řřchi
nim p'akasche tař řař tam w řřa'ach, a ř mořu dyrřbjachu jeho wot
řořa wřacř, řo byřu mohli řartinkej řřchitřupicř.

řony řpřřtowachu wřchelafore.

„řdyř to njebudže řēřje ř nim“, řjekny mlyřkowa, „řawola-
mř rano řēřarja!“

řarjachu něřaře řela. řo tutřch řřchindže hólř ř řebi a řoř-
h'adowasche řo na řony.

„řa wřchitko řo řam pēřnje dřakuju“, řecři wón ř řčepota-
řym hlořřom. „Ale ja řym byř řřwry bjes Boha na řwēčze — —
a řy řeře wřchitko wo nim wjedřate — — a řana mi nicřo pra-
řila! — — A“, řecři řrudny dale, „řeř řame tař řřwe, řako by
Bóh njebyř, a wēricze, řchtoř njeje wēřno! — — řdyř wumru,
njedajēře mi řane pjenješy řa řřchewje'enje! — — řenes řesuř
mje darmo řřchewjeře! — — A njebojēře řo, řo řřchindu
řch: ricř! — — O, ja niřdy wjazy njepřchindu! — — ře
to daloka! řjebřch řo do řyřa wōcřo namakal — —“

řony pořřřuchachu na hólřa, — řecřesche dže řař řšřwiate-
řijmo. —

„njeboj řo, řartinko!“ řjekny dóřka. „řy w'chāř hiřchēře
njewumrēřch! řo řařo řandže, řař je řřchichlo! řy budžesch řařo
nařche řtadřo paicř!“

„A řaře řjanē wobleczenje čřzemy řebi řřotowicř“, lubjachu
řony, „a řořka móže'ch řebi řa pařřřřřřřeho hólřa wřacř. Čřzemy
jeho tež woblecacř a budžemy řaju wobēju ř jedřu řastaracř!“

„řřches řymu móřetaj pola nař bdy'icř“, džesche mlyřkowa,
„řo řo tu ni byřchřtaj řařřřnyřoj. řalēřo wuporjedřimy potom
řaju hēřu abo natwarimy nowu!“

„Mi je řiřo jena nowa na'warjena . . . A dřakuju řo řant
řa w'chū dohřotu . . . řořbēřicze mje, p'aschū řařř!“

řony po bēřnyřch hólřa a položichu jeho wřřche.

„řpanje jeho řima!“ p'aji dóřkowa. „Wuřnje!“

řšo napřinajo wocřini wōczřy.

řořka čřiřny řo na njeřo a p'akasche.

„řjeplalaj!“ trōřřřřřowasche řartinko a položi řorřu řuřu
na hlowu towarřřa — dřuhu liřasche jemu řunda'ch. — „nje-
p'akalaj! řař je Bóh řřwēř lubowal, řo je řwojeřo jenicřřeho řšřna
dal, řo byřu wřchitřy, řiř do njeřo wēřja, řhubjeni njebyři ale to
wēčřne řřwjenje mēři . . . tež . . . řy!“

řodarmo čřakachu řony, řo by hiřchēře něřchto p'ajiř. řdyř-
ny ř řhubořa a wuřny.

„Wostajće jeho!“ radž. sčje dótk. „Je dobre, so spi; budže to lěpje s nim!“

Kunje to šwitajće wonach. Dótkowa pohladny na hólza.

„Čjetka!“ jawa a na to Gudzowu, „Wón dže wjazy njedycha!“

Ach! je byto tak, kaž běchu to hory do přědka prajile: Pšichol bě Snjes Jesuŝ po Martinka rano! Estónzo njebě ŝo podarmo wčera s Martinkom rónodželito, nihdy jeho wjazy njewo-
hlada! — —

* * *

Jako pšched 15 lětami Martinkowu macžetku ŝowachu, dže-
chu telko ludži ŝobu kaž pola bohateje; na tajke rjane pšchemodzenje
pať, kaž Martinkowe, njemóžachu ŝo Roschowowczenjo ani
bopomnicž.

Wšče mlode holzy je wšy pšchachu ŝo s wěnzami, wšchitzy
mlodži hólzy chyzchu jeho njesč. Snjes wučer da tež wčěm
škulskim džěčom ŝobu hieč, hdyž Martinko ŝebi ŝchulu tak wa-
ŝeŝe, chyzchu jemu tež wšchu čječž wopolaŝacž, kotraž ŝo jemu
ŝlusheŝe. Na kaŝčž dachu jemu wěnz s luteje rósmarje a jedyn
brubi s bantami sa ŝchizž.

Sa kaŝčžom džěŝe wbohi Jožko s nahej h'owu. Martinka
poŝowachu pódla jeho macžetki. Dótzp kulachu ŝo, hdyž bě hižo
row samjetat, hyl' h kaž ženje přjedy. — —

„Njedch je Tebi semja lohka, Martinko!“ — —

Malěčjo pšchindže, pšchindže wěŝče! Saŝy ŝačžěja ŝuti, ŝaŝy
ŝo ŝajelenja hory a budžeja čžakacž na Martinka, hačž njepočžeri
Roschowow'ke stadko — a'e podarmo. — — Wón njepšchindže!

Je woteŝol do semje dalokeje, w kotrejž je hižo widžat Boha
a Snjesa Jesuŝa. Budže ŝo tam pšchěhodžowacž, hdyž ŝchotny
sa lěto dwanacžje krócž plody njeŝu, tam, hdyž njeje ani ŝmjercže
ani ŝhudoby ani bolocže, sa to pať rado'čž a pětna hudžba jan-
dželow a lubošne ŝpěwanje, — w tym kraŝnym měŝče s parlatym
wrotami a slotym haŝami, hdyž ŝu domy s lutyh dejnantow.

Roschowowczenjo poŝowachu Martinka a woplaŝowachu
jeho; pšchetož jemu podobneho paŝtyrja, kotryž by tak Boha lubo-
wal, tak ludži čže'čžil, a tak ŝo sa ŝtót starať, njeŝu nihdy wjazy
dostali.

Sa Joženka je ŝo starať Bóh Snjes.

— R ó n ž. —

Pšchispomnjenje: Tute powjedańčžo ŝo tež jako
knizka wuda a je w bližŝich tydzenjach w Szerb. knihatni na
pšchedań.

Zyrkej a ŝtat.

W tu ŝwili je nu'a w zyrkwinyh woŝadach wulka a to
woŝebje w maľh woŝadach na wšy, t. r. pšch de wšchěm w tych,
kotrež maja malo ležomnoŝow, móže ŝo ŝamo prajicž, so je
njedostatk na p'enyŝach wjetŝi hačž w poŝlednich lětach. S tym
pšchindže nowa nuŝa na ŝaŝte domy. A wona bywa wjetŝa na
wŝach hačž w městach, a to woŝebje tehodla, dokeľž maja zyrkwine
dawki w městach poměrnje wulki wonoŝč, na wŝach maľh, haj
ŝnadnuŝki; nimo teho ŝo hiŝčeže tón a tamny čliji s plače-
njom, hačžrunje tola tutón ŝnadny dawť sa zyrkwinu wěž tak
ŝnadny, so ŝo lědy dawťam sa ŝtat atd. pšchirunowacž hodži. —
Wiŝe drje ŝo, so ŝu pomozne pjen'ěŝy wulkostata po pucžu. A'e
lektó to ŝaŝo budže. A hdy plačži ŝaŝki ŝtat nětkole ŝtónčnje to,
ŝchlož ma zyrkej dostacž? — Hačž je w pruŝich woŝadach to lěpje,
njeje nam w tu ŝwili ŝnate.

Pruski ŝtat wot 1. januara ŝem wjazy ničžo sa wudawki pře-
daŝkich seminarow ewangelŝkeje zyrkwije njeplacži. Dokeľž nětko

tež zyrkej sa to žanyh ŝrědow njemějeŝe, dyrbjachu tute ŝemi-
nary se ŝwojim džětom ŝaŝacž. Jenož ŝeminar pšchi Warlinŝim
domje wjedže ŝwoje džěto dale, tola tež jenož hačž 1 31. měrzej,
to pať bě tež jenož móžno, dokeľž pšhecže jo ŝrědki nawdachu. Sa
zyrkej a zyrkwine a woŝadne žiwjene s tutym jara ŝchoduje, je
wěŝte. Naŝch čžakž žada ŝebi, so mlody kandidata, kotryž je runje
abo pšched krótkim na uniwěrŝicže ŝwoje přenje pruhowanje wob-
ŝtat, hiŝčeže dalŝch ho dokladneho wuwucženja a wuhotowanja
přta, přjedy hačž do woŝadneho džěla jako du'chowpaŝtyr ŝastupi.
Džitwa ŝo tola tehodla ŝaŝo bóle a bóle tež na to poŝtaje, so ŝo
kandidatojo, kotřiz haŝle dwě lěcže po uniwěrŝitnym pruhowanju
ŝwoje ŝtatne pruhowanje čžinja, w běhu tuteju lětow sa tu nětkle
tak wažno a wobŝčěrnju ŝužbu duchowneho na tym abo tamnym
polu wudospolnja a potom haŝle duchowni do woŝadneho džěla
ŝastupja.

1. Korint. 1. 18 - 25:

Eŝlowo wo ŝichizju je mudroŝč a móž Boža.

— Glóŝ: Šlej, čłowče, Bože jehnjatko! —

Čžak póŝtny ŝaŝo bliki ŝo,
to, ŝchěčžienjo, wěny!
Duž noŝtojičž džě mamu wŝcho,
hdyž bolostny pucž džemu
s Jeruŝalmu s Je ukom
we duchu s hótčim želenjom,
kaž wučžbnzy jeho;
wón do ŝmj. r. e wchoŝa noŝdže,
— to, ŝtawny jch wopomnicže,
wšče hladajo na njeho! —

Čž'ož s ŝched ŝwětom tu ŝkupocž
— ŝo wěduje nam ŝnon a, ŝje
so do ŝmjercže a na ŝichiz džě,
liž čłon jeŝtwa je hloma,
Eŝon Boži sa noŝ lřěchm. w,
so hroibny ŝapčžil bu doh,
liž žatiŝč na cha těŝe.
Eŝam pollecie wěn sa raň bu;
so noŝ lř'ow. eŝl s žiwjemu,
— na Golgarha tak džěŝe.

To tola B ža mudroŝč je
n. wjetŝcha wŝchowenym,
so ŝiŝh džalo žiwjeje
je s ŝch. s ŝmjercž wumoženym;
Bóh ŝi čžil ŝwěta mudroŝč je
a hlype wŝchitko hoidž nie
pšchěs ŝbóžne p'čowanje,
so wumoženje doŝtlo
nom pšch. s ŝich ž hěŝchm. je ŝo
a Bože ŝpodobanje.

Čž'ož ŝtawocž byčž ŝo ŝwětej ŝda
a potne pohóŝchenje.
so ŝwěboda s nim pšch. hody
a ŝ'óžne wŝch. wjenje
pšch. s Eŝrědn. a tam n. ŝichizju
we jcho hótčim čžerpjenju
— to wokelŝt. o. je kraŝne,
liž r. d. w. nje d. wa. nom
a wotajuje s njebjeŝom
noŝ čželazyh wŝcho čžakne.

To tola Boža móž je nam,
so wudacže my mamu
wŝačch brěchow a pucž s njebjeŝam
we wěje namatony
do Eŝrědn. a Eŝ'óžnik,
liž w. parad. nam w. etewja
a wóžnoicž džěli s nomi.
— Duž ŝwěť a mudroŝč wostajmy
wŝchu jeho a kei wuwelom
džěl debny s njel. s mi!

E hluta a dalota.

Eŝerbŝte ŝpěwaŝke: Pšchi rosmoŝowach wo wudacžu nowyč
ŝpěwaŝkich naŝběrachmy nimo tydzenja naŝpomnjenyč pšhecžow
a žadanjow a mēnjenjow tute: Hdyž tak je, so ŝu ŝpěwaŝke ŝoro
roŝpšchedate, ma ŝo džě o noweho wudacža tak ŝpěchowacž, kaž
to jeno móžno. To pať ŝo žyle wěŝče njeŝtanje, pšch. s wohidne
rubanje a ŝwarjenje jeneho na druheho — kaž ŝo to ŝtať. —
Kěčž ŝpěwaŝkich dyrbi dobra ŝerbŝka byčž! — Rjanyč nowyč
ŝhěrlu'chow njech ŝo pšch zo pšchida nowa ličžba. — Eŝpěwaŝke
ŝame pať to tež nječžinja a njedocžinja: Do ŝerbŝkich woŝadow
ŝlujŝha ŝerbŝki duchowny a ŝerbŝki wučer, a džěcži ŝerbŝkich ŝar-

schich bluscheja do herbskeho nabožneho roztucžowanja w schuli a na herbske paczerje. — Wot herbskich duchownych so žada, so na nabožnym polu štwěru herbsku rěč wužiwaju a tež hewaf herbsku rěč a herbske dobre pocžinki spěchuja. — To same so wot herbskich wučerjow žada. — Tehodla je nusne, so so pschede wšchēm wulke wožadny a wožadny na hranizach herbskeje rěče sasaraju s duchownymi, kotřiž su herbskeje rěče dospolnje mōzni a tež hewaf we herbskim a ja herbske stutkuj. — To same pschecze p'aczi tež sa schu'e. — Tole a potom dobre herbske spěwarške w Božim domje, w schuli a w štwōjbnym domje štwěru trjebane — a to niz najmjenje wot staršich — budže dobry sakkad sa prawe nabožne žiwjenje, kotrehož plōd su pschedy wšchēm tež dobre pocžinki! — Tehodla bluscheja do spěwarškich tež: Lutherowy katechismus, wjazny dobrych a p'chihōdnich modlitwow hacž dotal, perikopy abo sapisť tekstow sa njedžele a štwjate dnj. — Tež s Prusseje měli pomoznizy šobu dželacž na nowym wudawku! — Dok. lž maja so dotalne spěwarške pōd'a nowych dale trjebacž, dyrbi wšcho njetrjebawšche pschemēnjowanje a pschestajowanje wuwostacž. — Staršchi a kmōtija su namolwjeni, so njebhychu, hdyž šnadž so pošlednje dotalne spěwarške prjedy rospšchadaja hacž su nowe hotowe, sa to džecžom nēmške kupowali, nē, so bhychu šebi tať dolho se starynni wupomhali. — Tole nēscho, šchtož bu to tať nasšerane pschi sskadnosčzi jednanjow wo herbskich spěwarškich.

Se Sserbow. W „Katolskim Bož'e“, cžikto 7, namakam jene „Sapōš'ane“, kotrež je pišane pschecžiwō jenemu brachej a strachej, kotryž je mjes Sserbami džēn a wjetšchi — abo mōžesč hnydom prajicž šobotu a wjetšchi. — Ssmj tež w naschim kopjenku a hewaf hižo na to pokasowali, podamy pa tola tamne „sapōš'ane“ po šlowje: „Pišchēzo bōle so tež do katolskich Sserbow satorjenja, so towarštwō šwoje štwjedženje šobotu wotmēwaju. Tať so tež sta w jenej katolskej wšy, hdyž zusy nēmške towarštwō nawjeduju. Woni najškerje šobne waschne Sserbow nješnaja abo chzedža wšcže tute po cžaku wutupicž, kaž so to se herbskej rěču w nim tať hižo stawa. Nimalē hacž do šwētkeho dnja, hdyž šwōny hižo s štwōnym Božim štwjebam wolachu, cžehnjēsche so šabarwa a bēsche sapocžat' sa dž'n, Bohu šnjesej pošwecženy. Šdyž so to dale tať wošpjetuje, njebudže w tym žaneho rosdžela wjazny mjes katolskej wšy a wulkomēsčžanskim babelom. Njēch to nam zusy po wērje a narodže cžinja, ale katolsžy Sserbja to na žadyn pad cžinicž njedhrbjeli. So potom hišcže jedyn domjazny šlowa džaka sa nawjedowarjow tajkeho štwjedženja namaka, je cžim šrudnišcho a pohōn sa nich. Tať so žeru džēn wote dnja do nasš zuse waschija a njepocžinki a nicža nasch lud moralnje a narodnje. A wobošy Sserbja to njedowidža! Bohužel!“ — Šchtož katolskim Sserbam placzi, placzi tež ewangelskim! Jenož jenu šadu s dopiša bhych chžyl mjes nami hinať wuprajenu mēčž, njenujžy niz: „Njēch to nam zusy po wērje a narodže cžinja, ale katolsžy Sserbja to na žadyn pad cžinicž njedhrbjeli!“ ale: „Njēch to cži drusy so s tajkiche brachow a njepocžinkow šašō cžim prjedy cžim lēpje wutorhnu, my pať nochžemj halle do nich šapadnjēž a to s šwojej šahubje a druhim s šahubje!“ Tole je mi tōn prawy rezept sa na'ch lud a sa nasch cžak! — A šchtož so to tať wo štwjedzenjach towarštwow praji, to placzi tež wo tych wšchelafich powšchitkownych šwētnych šawjehelenjach a štwjedzenjach a musitach, kotrež bōle a bōle kaža njedželu a štwjate dnj a do žyła šchescžijanske žiwjenje — wošebje mjes mlōdžinu, kotraž je tola pschichod nascheho luda. A hišcže nēscho: tež wo šwašach placzi to, kotrež so mjes Sserbanii tež bōle a bōle štwjecža šobotu. A potom njedžela? Šchto je s nej? Jenicžy potom mohł to šchescžijanski nan a šchescžijanska macž šwašowanje na šobotnym dnju dowolicž, hdyž potom njedželu — kaž je to waschne w jenej nēm-

škej krajnje — mlōdaj mandželšak džetať se wšchēm šwašnym hōscžemi šemšchi do Božeho domu. To je mi to prawe došwecženje šwašy a pschi tym njetrjeba dobre a pēkne šwašne šawjehelenje pschitrotčene bhēž! —

Adventistojō šedmeho dnja ščelū štwōjich pōšlow psches herbski kraj, so bhychu nam to ewangelion pschipowjedži'i. Tať pschindže cži to tajki do domu a praji: „Ich komme von der Mission“ pošticža cži pišy a knih. S wjetšcha drje šebi naschi Sserbjo pschi tym nhyš'a pať na šwonkowne mišionštwō, pať na šnutštwōne a potom, so dale njepraschējo, kupuja. Praschesch-li so dale, šhōnišch wot pōšla, kotryž w pošlednim cžaku wokolo šhodžēsche, so pschindže: „von der Internationalen Missionsgesellschaft“. To je wulke njeno, ale niz hišcže žyłe. Šdyž je hišcže nejšy štwšchaf, mēnišch, so je to wulke towarštwō sa mišionštwō mjes pōhanami: Tomu pať tať njeje, s najmješcha niz po šwojim mēnjenju; po mēnjenju wokološhodžerja pať tať je: wōn mēni — a to je to žyłe mjeno — „Internationale Missionsgesellschaft der S. T. A.“ a hdyž tute špi pišniki šebi wuložicž dasch, rēkaja: „der Sieben-Tage-Adventisten“. Sa tutych šy pať tež šy, a bhynjēsč po ewangelsku hišcže bōle šwojeho šchizowaneho a stanjeneho šbōžnika lubowal, tola wobošy šhubjeny kaž pōhan najcžēmnišcheho pschibōjštwa. Tuto mišionštwō pschewobroczi wulke šlowo šesuwowe: „Čłowjeka Šsyn je tež šnjēs na šakonju“ do adventistisheje wučžby: Šakon je wšche a wjazny hacž šesuh šhryštuh, nasch wumōžnik. — Tole wo tym njēch tu dočž, je so tu husečšicho hižo wo tym pišalo. Nēscho druhe, šajimaze a sa tať nēkotreho nowe je tole: „Adventistojō šedmeho dnja“, kotřiž, kaž wēmj, wudawaju a wučža, so su wōni cži jenicžy prawi a wušwoleni, su so w pošlednich lētach rosdwojili a rostorili a tež dželili. Cži, kotřiž to prjedy wošjemjene mjeno maju, su so dželili wot tych, kotřiž to w pošlednich lētach tať s Lubija a s Budyšchina a se Šhorjelza do Sserbow pschikhadžachu a kotřiž maja šwōj knihiškad w Šamburgu pod mjenom „Internationale Traktatgesellschaft in Hamburg“. Cži tamni, kotryž pošol nētkole wokolo šhodžēsche, maja šwoje šydo we Würzburgu. Woni praja, so cži tamni adventistojō šedmeho dnja“ nejšy cži prawi a wušwoleni, nē to su jenicžy wōni, kiž so njenuja „Internationale Missionsgesellschaft der Sieben-Tage-Adventisten“. — Šnadž dyrbi to sa ewangelskich wošebje pschijomne bhēž, hdyž špodny tuteho mjena cžitasch „Reformationsbewegung“. — Pschicžina rosdwojenja je, kaž šhōnich, wōjna bh'a; tučzi njepšchipōšnawaju wōjnu a tež stat niz; wōni nejšy tež do wōjny cžahnyli, su so radšcho, kaž pišaja, šrudowacž da'i. Cži tamni, kotryž my to tať šnajemy s pošlednich lēt, pschipōšnawaju wōjnu a stat a wōnt nejšy tehodla wjazny cži wušwoleni. Šchto praja drje to nētko s tomu cži mjes naschim ludom, kotřiž tať poš abo šibērtiki pschikšowachy šecže adventistow a s nej štwjowachy, bōle abo mjenje na žyrkej šwarjo a na wučžbu ewangelskeje žyrkwe? Tež wōni nejšy potajkim cži wušwoleni po tutym wuprajenu pošola adventistow; wōni pať to mōža bhēž, po jehō wuprajenu, hdyž tež tole da'sche hišcže šobucžinja. Wšchēm tutym, kotřiž tať abo hinať s adventistami štwjowachy a šnadž teho abo tamneho dla, šnadž niz najpošledny „teho džē šatka“ dla žyłe s adventistam njepšchistupichy, a tehorunja wšchēm druhim šchescžanam njēch je rezept sa cžak tajkeje šhorowatošcže: Jan 5, 39! —

Wistowanje.

B. w B. sa Šnb. — M. w Ba. sa Rcm.

Samolwity redaktor: šarať Wyržacž w Mošacžicach.

Sy-li spěwal,
Pitnje džělat,
Stowja će
Swójbnny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnny
Napoj mócnny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spar měrnny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwas
Swěrnje džělas
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z ajebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Klěž Bóh poda,
Wokřěw će. †

• Sserbske njedželske lopjeno. •

W Budyščinje, 9. měrza 1924.

Čisłoč a waktab Smolerjez knihičisłočetnje a knihačnje sap. družst. s wobm. ruč. w Budyščinje.
Wakřadja lóždu kóbotu a plačńi na měrza 10 kótoch pjenjeřlow.

Invocavit.

1. knihi Móšsagowe 3, 1—6.

W Dinant w Belgiskej, tam hdžež hu pschi sapočatku san-
dženeje wójny tač čžežto wojowali a hdžež je tač někotry s naschich
lubnych hwoje žiwjenje sa wóztuny kraj woprowat, steja wšychsche
durjow katoliskeje zyrkwoje te hłowa: To je dom žiwcho Boha!
Wodlčežo ho tehobla i njemu a čžežje jeho pschitomosć, abo
njepschindžeže radšcho nuts! Tute křutne hłowa móžemy tež
na durje hwojateho póstneho templa jako napřimno napřicaz. Je
to hame napominanje, kiž nam se sanđženych dnjow tam pschi
horje Goreb napschecžimo kliczi: njestupaj hem; wu'uj twoje
čziwe i twojeju nohow; pschetož to město, na kotrymž stejiš, je
hwojata semja. Gethsemane a Golgatha stej něšto wot hwojateje
Božeje semje, tamne pohwoječene psches krawny pót póstneho
krala, kiž tam ho modlesche, a tute pschekraňjone psches křew
nřejazeho muža i čzetnjowej křonu. Do tuteho templa stupi
šchescžanstwo i dženkniškej njedželu, do tuteho templa, kiž nam
telko wo Božej lubosći ale runje telko wo čłowjeskich hrěchach
powjeda. A na hrěchach mamy my wšchitzy džěl; hdžž ras we
čzichich hodžinach do ho džemy, budžemy tač někotru ranu w na-
schim šnutstownym žiwjenju spóšnacž, rany, kiž je hrěch nam
bil. Je ho wospjetowata na naš a w naš ta stara a tola pschezo
sako nowa stawisna sanđženych dnjow, wo kotrejž w naschim
telšče čžitamy. Haj, my móžemy runje won na rospominanje
nascheho telšta pižacž:

„„Ta stawisna wo přenim hrěschnym padže nascha wšchěch
stawisna.

Wona pokasuje nam 1. Stač i hrěchkej pschindže, 2. wona

dopomni naš na naschu wulku winu a 3. wona pokasuje naš
i naschemu sbóžnikkej a wumóžnikkej.

1. S naschjeje stawisny rěčzi i nam jara mudre a šake wob-
kedžbowanje. Wobhladaž hebi ras hada. Swontownje je hładki,
blyščeži ho we wšchěch barbach, hdžž Bože hłoncžto ho hwočži,
ale šnutstownje je pošny šalschnosćje a ščosće. Had je wobras
hrěcha. Hdžž čłowjekej ho bliži a jeho pschewincž chze, dha
hłubi jemu wšcho móžne a wonhlada jako wopratođžita njewino-
watošć, jenož, so by čłowječ jemu jedyn porst dač. Ale w tu-
tym wofomiku jeho tež hižo twjerdže šapschinnje, a přeni kro-
čel i padu je čžinjent. — Had bliži ho čłowjekej, bjes teho š
nicžo njewidži, wón potaji ho, ale je prawy wofomik pschichoł,
potom wobjima hwoj wopor a čłowječ njemóže ho wjazh wu-
hwohodžicž. Tač kafa hrěch psched durjemi wutrobny wo dnjo a
w nožh, a je ho prawy wofomik bližil, potom šacžehnje do wutra-
by a bėda čłowjekej, wón dyrbi hrěschicž, wón budže wotročil
hrěcha a škaženja. — Wobhladažmy hebi nasch telšt hiščeže
bliže. Dha widžimy tsi nadbėhi. Prawy hejtman wupóhla do
bitny patrouille, so by wjedžat, hdže nješchecžel steji a tač hlyny
wón je. Zyle tač čžini špřetowat wo naschkej stawisnje. Wón staji
žebu na pruhu. Wona wě jara derje, so je jej Bóh hacž na
jedyn šchtom žyly paradis dač, a wona je tač špołojom najpřjedy.
Ale dha pschewola jej špřetowat, kač móže jenož Bóh tón jedyn
šchtom tebi šakacž. Wón ma tač křaňne plody a ty nješmėsch
je wužiwacž. To tola žana hwohodnosć njeje! Hdže wostanje
jenož Boža lubosć, hdžž móže to šakacž. Bóh njeje tón dobro-
čžitny ale wjele bóle jedyn šurowjenz, kiž njecha tebi nicžo
popšchecž. — Pschecželo, hly tež hižo tajke hłoby hlyšchak? Šelko
lubosćje a dobroty hly wot twojeho Boha i twojich mlodych lět

sem šonit, ale dha dowoli febi šwět dženska hiščeje prajicj, njeje wěrnó, so je Bóh luboscj. Sewať njeby ženje pschidacj mohł, so so we wójniskich lětach tať mordowachu. A kelko staroscjow a bołoscjow je psches to na cžłowiske džeczi p'činješt! — A so spytowať dže cže wot fšheszczanstwa wotwjescž. Wón praji: „Fšheszczanstwo je nje'p'heczel wscheho praweho wješela, zyrkej wosmjje tebi tvojju šwobodnosć, dži jenož wot zyrkweje prjecž a wužiwaj twoje žiwjenje, pschetož by jenož jóntrócž žwy. — A nětko druhi nadbėh, wón je hižo šhutnišchi. Bóh bė prajiť: „Kotryž džen ty budžesč wat njeho jěscž, budžesč šnjercze wumrjecž. Ale had praji: „Ty njebudžesč wumrjecž!“ Wón šaprė potajkim Božu wěrnoscj. To je tola hrosnje, prajisč ty, ale by to tež pschezo w twojim žiwjenju prajiť. My wěnty wschitzy i biblije, fe šchule a i paczeťkich hodžin: Bóh njeda so sa šmėch něcž, ale šchto je to, hdyž pschezo šašo b'wšchiny, ach, Bóh njebudže tať šhlostacž, hdyž tež ras hrėšchiny, wón je nam tola šam tajki šhablažy šharakter, tajku naturu dať. — A nětko tjeczi nadbėh. Had praji: „Wy njebudžecze šnjercze wumrjecž. Ale Bóh wė, so kotryž džen wot njeho jěscž budžecze, so budžetej waschej woczji wotawrejnej, a budžecze jako Bóh a budžecze wjedžecž, šchto je dobre a šle. Had špyta tu i Božej podobnosći a wón dabudže. A to, šchtož je jenož psches najwyschichu pošlu'chnoscž dozpicž, to staji had Šėvje jako plód hrėcha psched woczji. Tať praji špytowať dženska hiščeje, njedaj so dlėje šwjasacž, wužiwaj w'cho. Šchodž jenož sa mnu, pola mje dyrbišch prawe wješele něcž, ja wotamšnu tebi prawy paradis, hlaj, ja mam šbože w mojej ruzh, w kotrymž jenicžke špokojenje namaka'ch. To je hlóš špytowařja, kiž našču du'chu dže, a tať wjedžesche naš šatanas i winje.

2. Šať šadžerzi so najprjedy Šėva? Hiščeje ma pschi špoczatku móž w febi, kiž je Bóh jej dať. Wona myšli na Božu šasnju a wotmošwi tehodla: My jěnty wot plodow tych šchtomow w tej šahrodze. Ale wot ploda toho šchto ma, kotryž je šhředža teje šahrody, je Bóh rjeť: „Njejěscze wot njeho a so tež jeho nje-dótkajcze, so njebyschcze wumrjeli. Ale hižom přeni nadbėh ju pschwinje. Wona njemóže ani ně, ani haj prajicž, wona mje'czi a pola přenjeho nadbėha je žy'e šlepa, wona jė. Wona jė, luby šobuššheszczano, špóšnjajesč w Šėwi narod našchich dnjow, špóšnjajesč šebje šameho šašo? Najprjedy mějachmy tež my šnadž něšajku móž w febi, ale wona so pschezo bóle šhubjowasche a my šmy padnyli do hrėchow a winy. Ale niž došcž i tym! My cžitamy: Šėva jėdžesche a da tež šwojemu mužej. Tať je, hrėch cžehnje tež druhich do njesboža, jedyn budže druhemu i škaženju, cžłowjeť dyrbi tež to šle dale dacž a pschindže psches to do pschezo wjet'cheje winy. — A le hiščeje jene praschenje. Džerzi špytowať tež, šchtož šlubi? Haj, Šadam a Šėva stej wopravdže jako Bóh, ale jenož tať daloko, so stej po šwojci woli cžinilej jako Bóh. A le ša to je so šwjasť luboscze rostorhať. Woczji šu so woczniť, ale kaž Šadam, dyrbi tež Šėva špóšnjacž, do kažeho šubjenštwaja je psches šwoju winu pschi'chla. Wona wė, šchtož je dobre a šle, ale wona dyrbi špóšnjacž, so je špytowať ju jebať, a so je jej cžer-nje do ruki dať. A njeje to tež dženska hiščeje tať? Kelko šubjenštwaja a kelko šallecža je hrėch do šwėta pschinješt. Šotre bėchu najcžej'che hodžiny twojeho žiwjenja? Njebėchu to te, hdyž by špóšnal, so by hrėšchil a so wot twojeho Boha džėlit. Šotre šu najhorzysche šylšy? Njejku te, kiž so na hrėch šakaja? Tať špóšnaj twoju winu, ale potom njedyrbišch šadwėlowacž, ně, šuršum corda, wutrobny do wyškosće, dať so psches šwojaty poštny cžaš, i twojemu šbóžnikėj a wujednarzej wj'scž.

3. Šesuž je paradis, kiž bu psches hrėch šhubjenty, w Gethsemane a Golgacze šašo dobyť. Našche hėšlo rėka tehodla: wot hrėcha i šbóžnikėj hrėchow, wot špytowařja i wujednarzej. We

šchizju namakamy tež šchtom toho špóšnjacža dobrego a šleho, haj tam špóšnjajemy to najšpěšche: luboscž, kiž so ša naš poda a woprjuje. Še šchizjej džemy pohladacž i tym šamym požadanjom, kaž něhdy Šėva i šchto meji w paradisu. Šóždy dženi, a hdyž šu jenož někotre minuty, džemy fe šchizjej hladačž, tať dolho, doniž njedyrbimy pschewinjeni wot luboscze Šesom Šhrysta šawacž: luboscž, ja so podam cži, džu twój wostacž wostajuje. Š tuteho wusnacža budžemy wschėdnje nowu móž namakacž we bėdženju pschecžawo hrėcham, w tutej mozy budžemy tež pschezo šašo a šašo dobycž a my šmy tať wopravdže na pucžu, so budžemy jako Bóh. Šamjen.

D o s y n t.

Š Ameriki pschindže hlóš a dže psches ewangeliške šopjenka, kotryž je tať rjež došnyť i tomu, šchtož „Šonhaj Bóh“ w 8. cžijle pišasche i Lutherowym pošnjertninam. Šesuwita Šurcott we Šóšnojnej Americy praji njenujzy tole: „Wot škónczenja wójnny šlócža so tu ludžo šylnje fe katol'skej zyrkwi w Něm'skej. „Lutherštwó“ leži na šnjertnym šožu; bu we wójnje a wošebje po wójnje tať šbite, so so wjazy nješėhnje. Šo je so Lutherštwó we Něm'skej taťle do hromady šyplo, ma šwoju pschicžinu wošebje w tym, so je Lutherštwó (t. r. lutherška ewangeliška zyrkej. red.) na pėšť twarjenty dom, a so tať njenuj'che we wicchorach wulšese wójnny wostacž. Šchėzor je wohnity Lutherški, bė h'owa proteštantiškeje zyrkweje w Něm'skej. Šchėzor bu poštorcženy a i nint lutherška Něm'ska. Šult, kotryž i Lutherom nějachu (Lutheršultus), je so hacž na malicžkosće pominyť. Šeho pschiwišowarjo šu febi toho wėdomni, wjedža, so je žy'e podarmo, špytacž jemu šhubjemu wėž podpjeracž. Šehodla daloko a šchėrofo wotpad. Šutón wotpad je wošebje w Šruskej nadpadny; pschetož Šruska je we wjetšchinje proteštantiška. Šužno-Nėm'ska a Šheinška stej katol'skej. Wot tam stawaju so žalostne nadpady na Šrusku, a wušbyť toho je, so jich wjele do rynka Štato'ikow šastupja. Něm'szy je'uwitojo šu wjednizy tuteje armeje pschestupjazych. Šim mamy so wošebje džafowacž, so so Lutheršzy i šadlu wrócža, wot kotrehož buchu psched lėštotytkami wotšakani abo wot kotrehož šu so bjes wjedženja šabludžili. Šatol'ska zyrkej je wot dawna a nětkole wošebje najšylnišchi šchit pschecžiwó šoziališmej, šommunišmej a bol'schewišmej w Něm'skej. Něm'ska budže jenož a jenicžzy psches katol'sku zyrkej psched bol'schewišmom wušchowana. Proteštantišmus je njemóžny. Šehodla drje móžesa katol'sku zyrkej i prawom „cžorny štrach“ ša proteštantišm a bol'schewišm njenowacž, ša wóžny kraj njeje wona jenož žadny štrach, ně, wona je jeho wumóžerka. Šesuwitojo šu armeja, kotraž je hotowa, so ju wjedu pschecžiwó Ščėrwjenym. Še šylami pschiwaleja so Lutheršzy do katol'skeje zyrkweje, šonjeni wot nješnateho šacžucža. Špóšnjaja w njej wěrnny trošcht ša šrudnje tyšchenu něm'sku wutrobu tuteho cžaša, jenicžke wumóženje ša kraj.“ — Pola tuteho šesuwity stej wutroba a šuba psches jene. A hdyž hewať a i tamnoho nastawka ničžo njepštny, tu dyrbišch so to tola domašacž a špóšnjacž: „Ewangeliško-lutherški šchescžijano, ewangeliško-lutherška šchescžijanka, tu dže to wo tebe a to twoje!“ A le i dohom tež wėšch, so je wón šubu psche jara wocžiniť, šnadž febi myšlo, so to ničžo njewadži, dofelž Něm'ska pschi w'chėch šódžach a žepelinach tola hiščeje trošchtu šdalena wot Šóšnojnej Ameriki; pschetož „makki kusť“ hinať ta wėžka šo tola ma, hacž by to dyrbjalo po pschecžu tuteho je'uwity tať bycž. A šutón „makki kusť“ je pschi tym trošchtu wulki a naš'adny. W jeho nastawcžku namakasch šmylene nahladny, haj wopacžnow'cze. Šužno-Nėm'ska njeje katol'ska, ale jenož něhdyže dwė tjecžinje, a runje tam je „Lutherštwó“ wscho drube, jenož niž jako by

„na hujertnym ložu“ ležalo. A sješd Lutherſkich zplého ſwěta w Eisenachu chze mi tež wo něčim druhim ſwědczič; njebě tam ničžo pytnyč, ſo ſo bojimy a ſadwělujemy; ſmy tola tež we „Pomhaj Bóh“ wo tutym sješdže w Eisenachu čžita. i. Khežor njebě hlowa protestantiſma, njeje tola na pſch. w Saſkej ničžo do zyrkwinskich wězow prajič mē. A potom „ſo ſo Lutherſky ſe ſylami do katol'keje zyrkwoje pſchivaleja“ je wjazy hač pſche- huaty wuras; bychče-li licžby wuſtupow a ſaſtupow prawje woblicžili, by ſo wam něčto druge ſjewiſo. — Widomny do- pokas pſchecžiwow tajkemu pſchivalej je tež ſuſodna Čžěſka, do kotrejž ſtatyſkazy i katol'skeje zyrkwoje wuſtupichu. — Tole njech je tu k dorowumjenju naſtawka w čžikle 8 a ſ dobom k dorowumje- nju zplého naſcheho čžaſa podate. A tež tole hiſchče: My wěmy, ſo ſtej w katol'skej zyrkwi dwě mēnjeni abo dwaj nahladaj. Čži ſeni, — a tutych namakaſch woſebje w Němſkej, — praja: „My katol'kojo chzemy w mērje žiwi byč s naſchimi protestantiſkimi ſobuwobudlerjemi a my jich proſymy, ſo bychy nam pomhali, ſatylacž žorla hidy.“ Čži druhy pať ſe wſchey mozu a ſe wſchēmi křēdkami ſa tym ſteja, protestantiſkej na „hujertne ložo“, k hujerczi dopomhacž a romſkemu banžej dobyč kņežſtowo na wſchēch duſchach. A ſchto my ewangelſky abo ewangel'ko-luther- ſky kſchecžijeny? My pſchivolamy ſebi, dokež tuto ſtejniſchčežo pſchecžiwow nam widžimy, ſe ſlowom tydžen'ch: ho tekſta: „Evan- geliſki, ewangel'ska, ſtej na ſtraži teho Kņeſa! Stej ſe ſwojim ewangelijonow tať, kaž naſch Luther ſteje'ch, wuſnawajo: „Tu ſteju! Hinať njemōžu! Bóh pomhaj mi! Hamjen!“ A my mamy ſo po tym! A ſaſo: my prajimy ſe ſprawnej wutrobu: „My ewangelſky chzemy w mērje žiwi byč s naſchimi katol'kimi ſobu- kſchecžanami a proſymy jich, ſo bychy nam pomhali, ſatylacž žorla hidy.“ — A p'chipōdla hiſchče: „My ewangelſky Čžerbjo prajimy tež „naſch Luther“, w žiwjenju, na k'čžy a tu, njech ſo to njedawno tež něčtōn ſa tutōn kamjen ſakopny; we wězy ewan- geliona njeidže nam to wo nazionalitetu, wo narod, ale wo wěru a wěryžeho jeničžy; w tym ſu i nami pſchēs jene tež ſlowjanſky wěrybratſja w Čžě'kej.

Ewangel'sko-luther'ska zyrkej po zplým kraju.

„Ewangelizčy Božol“, wukhadžazy w Liptovſkom Čžw. Mi- kulaschi podawa w ſwojim 2. čžikle tuteho lěta roſprawu a wob- licženja wo tym, kať jara a kať daloko je ſo ewangel'ska luther'ska zyrkej pſchēs zplý ſwět roſpſchestrēka. Podawſchi krotki roſhlad wo wup'chestrēwanju kſchecžanſtwa hač do ſrjedžnych lětiſtawow piſche naſpomnjeny Božol: „Pſchichčo je ſtaženje a čžma... Č tuteho babylonskeho jaſtwa je wumohl zyrkej wuſwoleny muž Boži dr. Martin Luther.“ Mjes druhim ſpomina tež na sješd Lutherſkich w Eisenachu; ſkōncžnje podawa licžby a ſapiſť, kotryž njech je tu doſpōlny p'daty, dokež wěſče jich wjcle ſajimoje:

„W'chittich ewangel'skich auguſtanskeho — Augſburgſkeho — wuſnacžja je na ſwěče 81 milionow... W ſčžehowazym chzemy podacž woblicženje ewange'ſkich auguſtan'skeho wuſnacžja po jenoſliwých krajach.

Němſka	42 000 000
Čchw'bska	5 813 000
Čjednocžene Staty	3 600 000
Finſka	3 300 000
Danſka	2 921 000
Norwegſka	2 611 000
Pōlſka	1 500 000
Ruſka	1 500 000

Litawſka	1 425 000
Čſniſka	925 000
Čžěſkoſ'owakſka	650 000
Madžarſka	528 000
Braſilſka	475 000
Rumunſka	400 000
Kanada	300 000
Franzowſka	300 000
Indiſka	260 000
Žužnokłowjanſka	250 000
Žendželſka	250 000
Žužna Afrika	213 000
Ruſka	170 000
Čhwiza	150 000
Polandſka	100 000
Island	90 000
Madagaſkar	85 000
Argentiniſka	75 000
Čhile —	45 000
Čhina	44 000
Belgiſka	25 000
Ita'ſka	20 000
Čhotiſka	20 000
Greſka	15 000
Japanſka	3 500
Peru	2 000

„Naſcha zyrkej“, tať ſkōncžni Božol ſwoju roſprawu, „je, kať widžimy, roſſchērjena po wſchittich kōncžinach, ma powſchit- kowny kharakter, powſchittowny ſwětowy wuſnam. Zeje ſta- wiſny a ſtawiſny ewangel'skich narodow ſu ſe pſchēkwědcžazym ſwědkom, ſo je wona bała a wuſnawala pōſelſtowo žplému kſchec- ſčžijanskeho ſwětej. Bóh budž tež dale i njej w jeje ſpomōžnym džēle!“

K tomu pſchidamy: Wězywustojni praja, ſo je na ſemi 1 544 000 000 wobudlerjow. Č tutych ſu 535 000 000 kſchecžij- anſkeho wěrywusnacžja, mjes nimi 255 000 000 romſko-katol'skich, 106 000 000 greſko-katol'skich, 166 000 000 ewange'ſkich a 8 000 000 wſchelatornych druhich i kſchecžijanskeho wěrywusnacžja.

Zyrkej a ſtat.

Wobady a jich pſchedſtejicžerſtwa buchy w tutych dnjach i notwa na to pokasane, ſo ma ſo ſa p'chichodny nalětny pokutny džen ſchulerjam wot wučerjow domwolnoſč dacž, ſo ſo na wuhō- towanjach ſwojeje zyrkwoje wobdželicž; žadanje ma ſo piſomnje wučerjej wot ſtar'chich abo tych, kotřiž maja ſo ſa džēcžo ſtaracž, i čžaſom ſapodacž. Džēczi maja ſo pať potom tež pſchi hłownych abo džēcžazych Božich ſlužbach wobdželicž. Tehorunja maja ſo i čžaſom kantorowo namowjecz, ſo ſebi ſa Bože ſlužby pokutneho dnja w prawym čžaſu wuſwobodženje wot ſchul'skeho roſwucžo- wanja žadaja. Po wukaju miniſtra kulta, džen 14. januara 1924, je tež dale ſbēhnjene ſakasanje ſchul'skich modlitwow a kherlu- čhow. Wot nētko hme ſo ſchul'ska modlitwa ſaſo ſpēwacž a wuſnjenje zyrkwinych kherluſchow hme ſo tež ſwōnka nabožnych hodžinow ſtacž. Wſchitzy, kotrymž to ſaleži, maja ſo wo to ſta- racž, ſo ſo to wjcho nētko ſaſo ſtanje. — Njech tole nowe poſta- ženja k tomu dopomhaja, ſo ſo pſchichodny pokutny džen — 19. mērza — ſwojeczi jako to, ſchtož je jeho mjeno k žohnowanju jich wjele! A tajki žohnowanja pokny čžaſ njech je ſa naſch zplý lud tež pōſtny čžaſ, kotryž ſmy nētko ſaſo naſtupili.

Abrystuß ja naß.

Pobožny předař Boos, kotryž tať rjenje wo „prawychcžin-njenju s wěry“ předomawšče, běšče přjedy struchly, frudny. Ze-neho dnja wón khoru wopyta a jako widžesche, so běšče to po-božna a ponizna dušča, rjetny wón k njej: „Wy džě móžecze pra-wje czishe a sbóžnje wumrjecz?“ Wona so woprascha: „S wot-kal to?“ Boos wotmołwi: „Dokelž seže pobožnje žywa byla.“ Dha jemu khoru wotmołwi: „Wy seže mi prawo mēšchniř a rjany troschtar! Hdže dyrbjala ja p'chincz? Kať mohla ja psched Bo-žim kudom wobstacž, hdžež mamy wotmołwjenje datwacž wo kóž-dym njewužitnymy klowje? Tu, na Jesuša, mojeho wumóžniřa móžu ja stroschtuje wumrjecz.“ Teke klowa jemu do wutrobny dyrchu. Wot nětku wón předomawšče: „Abrystußa ja naß.“

Hdy jutry?

Hdžo ras pokasachmy tu na to, so wo tym jednaja, so bychu so jutry na wěstu njedzela položite. Je to w tu khwilu wošebje swjast ludow, kotryž so s tutej wězu saběra. Do hód rěkasche, so knadž hdžo tute jutry, kotrež so tať posdže, na nowy wěsty džěń položja. Tať daloko pať ta wěz hiščeje njeje. Tež „wubjerř ewan-gelskich zyrkwjow“ bu tu wo radu a mēnjenje praschany. Wón so tať wupraji, so je sa tajki wěsty termin jutrowneho kwojedze-nja, hdžž so wšchě kichscžanřte zyrkwje sa jemu a kamžnu nje-dželu mērza sa jutrownicžku wsacž, to tež wošebje tehodla, so njeby so mēr passionřteho cžaka, wošebje cžicheho tydženja kashy psches džěla a wobstaranja, kotrež ma přeni džěń hapreleje tať pscheco sa sobu. W tu khwilu so so na wšchě ewangelske zyrkwine wyschnoscze Němskeje wobrocžili, so bychu so tež tute wo tutej na-ležnosczji wuprajite. — Wěscze by dobre a wužitne bylo, so so jutry na wěsty džěń položja, najpschihodniřchi je drje sa to po-šlednja njedžela mērza.

Ty by tón muž.

2. l. Samuela 12, 7.

Denke, miřionar njes Indjancžanjemi nam wo pōhanžy kšedowaze powjeda: Indjanska žona, kotraž běšče husto ke mřchi pschisčla, jemu ras prajesche: „Husto do waschich kšescžanřkich šromadžisnow du a tam něščto kšyschu. Tať je pošlednju nje-dželu wucžer wšchitko runje tať wopřkať, kať je to mojej wutrobje. Pscheco žebi myšlach: nětko budže wón nadobo prajicž: tam wona žebži, w kotrež wutrobje tať je. Praj mi tola, s wotkal tamny to wě a šchtó jemu to praji?“ „To chzu tebi rad ros-jažnicž“, džesche miřionar. Wón runje cžiřte Bože klowo pschi-powjeda, a Bože klowo je, šchtóž k našchey wutrobje rěči. Hdžž chzemý tuto klowo nětkole kšyschecž, potom Bóh psches kwojeho ducha na našchich wutrobach džěla a nam wujagņi, so je k nam rěčžane. Potom drje widžimý a kšyschimý, kať woprardže s nami řteji, a kóždy žebi myšli: to je mi prajene.“

Bože klowo tež nam džęnřa dočž prajicž ma. Nječy cžiřa tola wyschnoscž ras Sirach 10, 1; poddani a cželedž 1. Pětr. 2, 18; nječy džělodawarjo wopeminaja Jak. 5, 4; Sir. 7, 22; džělaczerjo Sir. 40, 18; młodžina Sir. 23, 7; našch žyly lud Matth. 6, 33. Kóždy móže dořčž namakacž, hdžž kwojate piřmo cžiřa abo Bože klowo kšyschi, hdžež žebi prajicž dyrbi: to je mi prajene! Wěřo, k temu pokorna wutroba kšuscha. W. w. S.

Wšchelle s blisřa a s daloka.

Sserbřte špěwarřte. W „Sserbřkich Notwinach“ wosřewja l. farar Gandriř-Sšlepjanřki kwoje mēnjenje a pschecž k tutej

tať wažnej wězy; wo wšchelafim je psches jene s tym, šchtóž bu tu w „Bomhaj Bóh“ s nasbėraných mēnjenjow s křotř. prajene. K tutym pschidamý dale: So by se kserbřkimi špěwarřkimi kserbřkej wošadže kšuzicž mohł kserbřki duchowny, trjebamý jich wjazy kserbřkich bohokšlowow. Sa studium pať njedokahaja tať něko-tremu křědku. Tať trjebamý pomozý sa studowaznych. Tuž dyr-bimý pomoz pschinjescž a to najlěpje psches „towarřtwa k pomozý studowaznych Sserbow“, kotrež pscheco sažo wo pomoz prošy, kať njedawno tež našche kserbřke towarřtwa wo pomoz prošesche. — Dokelž tola nowe špěwarřte, nječy tajke abo nječy hinajřche, tať bōřny nje-pschidnu, je jich wjele přostwa ta, so by so pošledni pschidawř, kotryž je rošpschedatu, hiščeje ras wocžisčecžat a te bōřny! —

S Ruřowřteje. Něščto podobne kať so njedawno s Kamje-nizy piřasche, šhonimý tež s Ruřowřteje; je tam hlód po Bōžim kšowje! Tam cžělaja se křwěta k Bōhu. Tutym powěscžam se Ruřowřteje móžesč wěricž, dokelž je pschecžitwo kwojeje woli jedny ludowny kommiřar bolšewikow wobšwědcž. Šhonimý to se wšchelafich stron, so tam nabožne hibanje džě psches žyly kraj, wošebje pať psches wječny lud. Tať piřche kubleř s južneje Ru-řowřteje: „Hdžo šapocžatř našymý bēchu wšchě pucže ke kšochtrařu pořne nutřnych putnikarjow, kšisž bēchu sažo duzy k starým štw-cženým kwojatým mēřtnam. Na agitaziju abo šchecžuwanje, kotrež njepřchecželjo nabožiny cžěrjachu, njedžiwachu; pošluchachu drje na cžěrwjencých šchcžuwarjow, potom pať džěchu, ničž njepra-jawřchi, křwój pucž. Toke šadzerženje ratařřkich putnikarjow bē s tať wulřim šacžisčecžom na wjele s tych ratařřkich kommunistow so wusnachu, so ženje wjazy jako šchcžuwarjo pschecžitwo nabo-žinje njewustupja.“ — Podobnje piřche so s pořnōžneje Ruřow-řteje, tu pať so tať wulke nadžije na tuto nabožne hibanje nje-řtajeja, a to tehodla niž, dokelž je, kať so praji, jara husto pschi-wěra s pschicžinu tuteho hibanja. Něka to w jěnym ličce: „We hčecze tež teho najnjekřhmanřscheho křwěcži so wěcžna křwěcžla pscheb kwojatým wobrařom. Bože domy so pschi kóždej mřchi pschepřel-njene, do kšochtraw so cžisčecž, popojo so cžescženi kať ženje přjedy; ratař njepapocžina ničž bjes modlitwy a njepřchecžawaje cžini šnanjo křhiža. Je to jene wusnamne hibanje, w kotrymž řtej móžnej rostacze a hrořa, so so knadž w žalostnych řandžených lětach šhubili šbōžnocž duřche.“ — W Moskwoje so to džěń a wjetřchich staroscžach dla tajteho nabožneho hibanja a wuwicžka — cži wjednizy bolschewikow mjenujzy. Njeřbu so tež komdžili, pschecžitwo tomu kwoje křědku wutřebacž. Wječne duchownřtwe bywa s nowa pschescžehane. So bu njedawno patriarch Tichon s nowa řajaty, ma drje kwoje přenje pschicžiny tež w tutym hibanju. — Toke s Ruřowřteje, w kotrež postajichu a pořwje-cžichu postavu Judascha Šchariota jako pōmnit.

Šisřowanje.

Šnježa duchowni so prošeni, kwoje nawarjaze nastawři abo předomanja po móžnosczji tať wobšchěrne podawacž, so tať něhdže přěnjú a poť drubeje stroný pšelnja, niž mjenje a tež niž wjele wjazy. S dobom so prošeni, so njebychu na dal-řche pobcžne nastawři řabylu a pscheco wšcho tať řapōřkali, so je wšcho wutoru w cžisčecžerņi. **Redaktor.**

Šisřowanje.

W. w. Ba. řa Rem. — W. w. Bu. řa Oc.

Samolwity redaktor: farar Wyręacž w Mořacžizach.

Sy-li spěwat,
Pijnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwat
Swěrnje džělat
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosk,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew te. P

• Sserbske njeđělske lopjeno. •

W Budysčinjce, 16. měrca 1924.

Čištěč a naklad Čsmolerjcz knihicziščětnje a knihacnje sap. družst. s mobm. ruč. w Budysčinjce.
Wulhadza łóždu kobotu a placzi na měřaz 10 stotnych pjenještow.

Reminiscere.

1. 1. Thes. 4, 7:

Bóh naš njeje powołał k nječistosći, ale k šwjeczenju.

Wulka, wažna wěrnosć. Hacz my ju pschězo prawje srosh-
mimy? Hacz šmy pschězo swólniwi, po njej činicz a řhodžicz?
Hacz my tež tu móž k tomu s praweho žórta čžerpamy. Tuž dajmy
řebi prajicz:

K šwjeczenju je naš Bóh powołał.

Sroshm to — čžin po tym — woblecž řo we wěrije Božu móž.

1. Šwjecžicz mamy my Bohu řwoje žiwjenje. Tajke na-
pomnanje řa řšče'čzanow w Thesalonichu nicžo nowe njebšče,
runje tak malo řaž řa naš. Někotry je tutón hłóř husto řššchal,
ale žaneho praweho wotmo'wjenja wón ženje na njón dał njeje
a tak je řo wón jemu prošny řynk řezinil. Šo bhchmy my jón
tak řššcheli, jako by wón přeni řrócz řšched našču duřču štipil!

K šwjeczenju je naš Bóh powołał. Pšchězo řažo naš řwjate
piřmo na to pokasuje. „Bóh teho niěra rořřawicz wař čžisće —
řwěrnj je wón, kiž wař powoła, kiž tež to čžinicz budže“. „Wón
je naš wuřwołil pšches Jesuřa, přjedy dylłi řwěta grunt řako-
ženy bu, řo bhchmy řwjeczi a bjes porořa pšched nim bhli w lu-
bořci“. Tak Pawol. A Pětr napomina: „Po tym, kiž wař
powołał je a řwjaty je, dyrbicze tež wy řwjeczi bhčž we wřchitim
wařchim řhodzenju, pšchetož piřane řteji: Wy dyrbicze řwjeczi
bhčž, pšchetož ja řhm řwjaty“. Wěřče, na tym je pšchede wřchěm
ležane, řo my woadče řwojich hřchow mamy; bjes praweho řčž-
njenja žane řwjeczenje; ale woadče hřchow njeje tola pokředne,
pšches čžož řa naš nicžo wjazy njebh phtacz a dostacz bhlo. Wone
je wjele bóle řakóřł, na kotrymž ma řo nowe, řwjate, Bohu řpo-

dobne žiwjenje twaricz. Haj, přjedy dyrbi čžłowjek ře řhryřtuřej
pšchicž w pokuče a wěrije a řebi wot njeho woadče a prawdořčž,
řbože a měř daricz dacž, ale potom placzi, w moży řwjateho ducha
nowe žiwjenje wjeřčž, stareho čžłowjeka, kotryž pšches jebate lo-
řchty řo řkajy, řo dale bóle wuřlez a řo pšchězo řažo noweho čžlo-
wjeka woblez, kotryž po Bosh řtworjeny je we wěrnej prawdořčži
a řwjatosčži.

To je řrašchny blud někotrych řšchěřčanow, jako by řa řtawy
noweho řluba na dopjelnjenju Božich řasnjow řak wjele ležane
njebh'w. My řmy tola wřchitzy hřšchnizy a wostanjemy jo čžadž
řiwjenja a dyrbimy tež wřchitzy pšches Božu hnadu řbóžni bhčž“,
tajke myřš'e, njeh řo wupřaja abo niz, njeřku runje řadne. To
je bhš dwěla, ale běda tym, kofřiz řebi Božu hnadu řa řakřwł řčž-
nja, řa řěnjosčž řwojeho čžěla. Njeje Boža řbóžna hnada k temu
řřhadžata, naš powučžicz, naš wotčžahnyčž, řo bhchmy řapřeli
bhšbóžne wařchne a řwětně lořchty a póžčžitwe, prawe a bohoboj-
řne žiwjenje wjedli w tutym řwěčče? My řšch'řčzenjo dyrbjeli mje-
nje k řwjeczenju powołani bhčž, hacž řtawy stareho řluba? Njeje
řhryřtuř řam prajil: „Ja njeřřym pšchisřol, řakón řanicžicz, ale
dopjelnicz“? Njeje wón nam Bože řasnje w jich žhřej hřubo-
řosčži a polnosčži wottamřnył? Njeje to jeho řadanje: „Wy dyr-
bicze dokonjeni bhčž, runje jako wařch wotčžez w njebhěřach dořo-
njany je“? Móže řo wotřřnjeny řónž našchěho žiwjenja wřššchě
řtacijčž. Njeje tež Pawol, kotryž řwoobodnu hnadu w řhryřtuřu
řhwalil, wobřwědčžil, řo wón s řakřim přědowanjom řakón nje-
řběhnje, ale postaji? Móžniřcho hacž w řtarym řlinczi pšches
nowy řtestament hłóř: K šwjeczenju je naš Bóh powołał!

2. Sroshmy to, ale čžinimy tež po tym! Wěřjazy řšchě-
řčan bhčž čžpčž a tola w hřchach žitwy bhčž, to řo njeřodži.

Jesu, daj byč mi pschi tebi,
Njedaj so mi wot so hnuč,
Twoje rany khwalu febi,
Te mi czinja k njeju pucž!

J. W.

Pofutny džen

kwjecicž so hotujemy. Kač su pofutne dny nastale? Kač su je naschi wótzojo kwjecžili? Čšto febi wone wot naž žadaju?

Pofutne dny su i teho pólnačža nastale, so šhromadna wina febi tež šhromadnu pofutu žada. W Israelskim ludu běše džen wulkeho šjednanja šhromadny pofutny džen. Wopory, kotrež so na nim woprowachu, plačžachu wschitkim hrěcham zplěho luda. A posčženje, kotrež so na tutym dnju wot zplěho luda žadače, chzylče wot swontneho waschnja na ponizenje a pofutu wutrobny pokasowacž. Ale wothladane wot tuteho wulkeho pofutneho dnja su so w Israe'u w cžakach wošebiteje nusy tež wošebite pofutne dny dzeržale. Tak je na pschitkad Samuel pofutny džen wuwolač, jako Israelske džeczi pod nadběhom Filistiskich cžerpjachu, a teho runja profeta Joel, jako škócžki zplě kraj sa-pu'cžichu. Haj, kamo do pohaniskich krajow je so pofutny džen pschenješt. Slajcže, tam profetu Jonasa, kač wón na torhošcžču města Ninive Boži hrozžny žud pschipowjeda. A kral se šwojeho tróna dele stupi, šwoju purpur'ku pychu wotpožži, so žarowan-šku draštu wobleče a sa lud a kraj pofutny džen wuwolač da.

W přenich lěstotkach šchescžan'feje zyrkwoje so njedže'a, džen Anjesoweho horjestacža, jako džn wješela kwjecžesche, dwaj dnjej w tydženju pač běšcžej pofutnej dnjej, a to brjeda a pjatt: brjeda, dofelž je na tym dnju Judasch Jesuža pscheradžil a pjatt, dofelž su jeho na tutym dnju šchizowali. Šwoju pofutnu myšl pač ludžo na tutymaj dnjomaj i tym šjewichu, so so hač do popoldnja posčžachu a so k modlenju, k posłuchanju na Bože šlowo a k kwjecženju Božeho wofasanja šendžechu. Njedželu so stej modlachu, na tutymaj pofutnymaj dnjomaj pač k'ecžo. Pošdžišcho so zplě adventski cžak a pšstny cžak sa pofutny cžak wobhladowašche a tak jara dolho hišcže njeje, so so tež pola naž w tutymaj cžakomaj žane wěrowanje wotmęcž nješmędžišche. Pschi wošebitnych nysach so wošebite pofutne dny dzeržachu. W ranjšch: j zyrkwi Theodosius pofutny džen wufala, jako bu město Konstantinopel se šemjerženjom domaphtane. A jako mješče so w cžakju reformazije lutherška wěra i bamžistwom cžezžo bēdžicž, dha pschede w'chēm Lutherowy pschecžel Bugenhagen na wošebite pofutne dny cžičežesche. A jako w lēcže 1529 Sultan Soliman se šwojimi cžrjódami němskemu krajey hrozješche, tehdy pofutne swony psch's zplě kraj šwonjachu. W naschey Sakskej je kurwjerch Jan Jurij I. w lēcže 1633 wu'li pofutny džen wupišal i pschicžinu žalostneho hubjenštwu, kotrež běšche šfjeczšlětna wójna pschinješka a wot teho cžaka šem su so wone pola naž kwjecžile hač do tuteho dnja.

A kač nětk na'chi wótzojo w starym dobrym cžakju šwoje pofutne dny kwjecžachu? Po tym, so běšche konsistorštwu dny postajilo a tekšty sa předomanja wupišako, so w kraju na pofutny džen hotowachu. Šsudniške jednanja, hermani, šwětnje wješela, na tute dny postajene, so wotštorcžichu a pschepoložichu. Šo bychu wot pofutneho dnja prawe žohnowanje mēli, šedža šwojbnj wješcžor přjedy pschi bibliji, cžitajo, špěwajo, so modlo. Pofutny džen šakwita, šwony 'wonja. Na pucžach, na hažach žana žiwa dušcha, je kač by wješ abo město wotemrjete bylo. Žancje ranjšcžeje poliwki njewoptawšchi k šmscherjo k Božemu domu khwatataja. Drje je zyrkej pschczo dcrje wophtana, ale dženska šedža a steja nutrni h'owa p'chi šlowje. Wofat' a šlětku matej, cžorne wodžecž, žarujetej a k pofucže napominatej. Wyrge, hewaf

šwěrnny pschewodžer šhěrlu'chom, wot špocžatka hač do šónza mjelcža. Š Lutherowym šhěrlu'chom „Š tebi wofam i hlubiny“ so Boža šlužba šapocžnje a so we wulkim a zplěm i woftarnej Božej šlužbu, i předomanjom, i litaniju, i pschewowanjom p'chi špěwanju šwjateho wótčženajcha podobnje kač našcha Boža šlužba wotměwa. Šemscherjo domoj khwatataja a š bi halle nětk něšcžto k jēdži popšcheja. A bēda temu, kotryž šhutno'cž tajšeho dnja i šohkej myšlu abo šwětnym cžinjenjom wotkwjecžiči. Wón nima jenož wot duchowneho porok, ale tež wot šwětnjeje wy'chnosče šh'ostanje wocžakowacž.

Tak tehdy. A dženska? Pofutne dny su mješ našchim ludom šwoju nah'adno'cž a i tym tež šwoje žohnowanje šhubile. Šiwofeje wutrobny jich wjele nimo pofutneho dnja dže. Šemschenja su husto do'cž mjenje wophtane hač njedž'šte, wošebje hdyž šwětna wyschnosčž šwoju ruku wot pofutneho dnja wotcžehnje. A tola plačži šakada: kač ty k hrěchey stejisch, tak ty tež k twojemu Bohu stejisch. Pofuta je koržen wschitkeho šchescžanšcho pobožneho šmyšlena. A tehodla naž w šwjatym pišmje napominanje k pofucže pschczo šakšo šetka. W pu'cžinje židowštewo kraja steji Jan, šon šchcženik, a přjeduje: Cžinčže pofutu, pschetož njebjeste kraleštwu je so p'chiblišilo! Šedom je jeho šlōš wušlincžal, wustupi Jesuž a prošy: Cžinčže pofutu a wěrcže do ewangelija! Šedom je so Jesuž tam wrócžil, i wotfel je pschischof, postanje Pētr a šwēdčiči: Cžinčže pofutu a dajcže so šōždny šchcžicž na mjeno Jesom Šhrysta — a'e „cžinčže pofutu!“ to so p'chczo šakšo wospjetuje; to je šōždny šróčž šawod, šōždny šróčž přenje žadanje; to je, kač so šda, wumēnjenje, sa šastupjenje do Božeho kraleštwu nusne. Haj, jako Pawol na šónzu šwojeho mišionštewo džēla na šwoje škutkowanje wrócžo hlada, wón to šame lēpje wopišacž njewē, hač: „Ša šym wobšwēdčičil Židam a Gricam, pofutu k Bohu a wěru do našchewo Anjesa Jesom Šhrysta.“

Čšto dha pač to rēka: Cžinčže pofutu? Še pschi tym na wotplačženje abo wotpofucženje winy myšlicž, kač mēli my jo Bohu nap'checžimo došonjecž? Nē, pofuta je bōjška šrudoba wutrobny, kotraž šwōj hrěch pšsnaje, so jeho šaje a febi po šbožu a mērje w Šhrystušbu žada. Pofuta je pschemēnjenje myšle, hdyž so cž'owjek šwojeho dotalnego žiwjenja dla šrudži a šwoju wutrobu zplě a polnje k šwojemu Bohu wobrocžiči.

To so wot naž žada, so šwōj hrěch wotpožožimny. Šo je cžezle džēlo, hdyž my to'a i na'chewo šnutškomneho šlōš š'y'chimny: „Ty chžejš mje tola rad ššhowacž!“ Cžlowjek na šwojim hrěchu wišy. A wulka mēra Božej šwěrnosče, dobroty a šhutnosče k temu šlušcha, přjedy hač so pola cžlowjeka wērne šcžini: „Ša chžu njepšchecželštwu štacijč mješ hrěchom a mješ tobu“, přjedy hač so cžēmny 'wjaš mješ hrěchom a cžlowjekom rošrēšnje a cžlowjek šprawnje wušnacž nawuštne: Ša so hrěchey wotcžeknu, ja šwōj hrěch hidžu.

Š tajšim šhonjenjom žohnuj Bōh našch lud, nětcžišchi pofutny džn a wschitke pschichodne.

Zyrkej a štat.

Šak'ka šynoda dyrbješche so hewaf bōršy šcncž. Š teho pač drje tak bōršy hišcže ničžo njebudže, a to tehodla, dofelž so tuškwilu wažne wēžy p'chihotuja. Šakški štat je se šwoj i tukšwilnej wyschnosčžu šwēlnitny, i zyrkwiu jednacž wo wotrnanjach p'chi dželenju štata a zyrkwoje. Štanje-li so to, šawjedže so potom bōršy tež nowa zyrkwina wuštawa. Tuž je šynoda tukšwilu hišcže wotštorčžena, so by potom hnydom wo wažnych a rošbudnych pra'chenjach šobu jednacž mohla. —

Nětkole w cžakju „wotšwarjenja šastojnikow“ so cže tež pra-

šchja, czechodla zyrkej to tež hobu nječini. Sakońszy wona njeje tomu nusowana a hladajo na wobstejnošće, je tak, so zyrkej jich hiščeže došč sastojnifow njeměječe, wošebje we wulkich wošadach, tak wošebje we wulkich městach, bė pschemalo duchownych na telko tyžaz duschow.

Něšto wo Zionistach.

Zionistoj bu Židža, kotřiž chzedža saknydenje swojeho luda w Zionje, to rěka w Palestini, spěchowacž. Wošebje je w Jendželskej žiwe hibanje njes Židami nastalo, dokež ma Jendželsta nětko najnježštw nad Palestinu. Pšchedhnda zionistiskeho sjednočženstwa je dr. Chaim Weizmann. Prjedy so sdače, kaž by jendželske ministerstwo jemu a jeho žadanjam pscheczelne bylo. Sdyž bėšče jendželske wójsko Jerusalem a zyls kraj dobylo, hiščeže do kónza wójni, je so dr. Weizmann prózował, Palestinu Židam wotewricž a i najmjenčha džěl kraja zyle židowšti činicz. A tomu dyrbesche so tež wyšoka židowška schula na wolijowej horje satožicz. S wulkimi rěčemi bu po Wilsonowej sžadze: „Prawa najšlabšich so runje tak swjate kaž prawa najšlyšičeho“ salkadny kamjen „hebrejske university“ poshwjećeny. Saborjenje bė wulke. Ale nětko po wójnje tola wschitko po mozy dže, niz po prawdosčzi. W Jendželskej nješku sa spěchowanje židowškich prózowanjow. Tež nješku bohaczi Židža doč dawali. Tuž tam leži salkadny kamjen. Universita so njetwari. Kraj je nětko Židam tak derje kaž samknjeny.

Tež nakupowanje ro'e w Palestini jara pomalu do přědka dže. Sa 40 lět so halle 3% kraja do swojich rukow dostali. Arabižy wobšedzerjo so arabisku ratařsku banku satožili, kotraž sadolženym buram pomha, so njetriebali swoje pola Židam pschecdacž. Wuhlady ratařstwa nješku wulke, dokež muža i Australije so sa tuńšči pjenjes tam dowjese hač i kraja kameho do Jerusalem. Tak drje njebudže možno, ani industriju ani ratařstwo w Palestini došč spěchowacž, so mohi džěl židowškeho luda sažo w kraju wótcžow šydlicž.

Tež hanjerjo móža so wobrocžicz.

Njewěra njeje dub, kotryž so njeby porubacž mohł. W D. bėšče muž, kotremuž bychu kemšerjo i pucza schli, so njetriebali jeho hanjenja a wušmėchowanja šlyšecž. To trajesche dolhe lėta. Jedyn džěl so pomjedasche, so je hanjer i njebožu pschischol a so dyrbja jemu najšterje prawu ruku wotrěsacž. A tak so sta. Sdyž wón nětk i jenej ruku po wšy šhodžesche, njeby nikoho wjazy hanil, a dolho njetrajesche, so wón tež hobu kemšichi šhodžesche. Haj, pschi nush, kotraž po wójnje na zyrkej pschindže, bu tutón muž najšwěrnishi dowěrnik, kotryž sa nabožinu w schuli w staršichim towarštwje hobu sastupowasche a so hanjerjow a nješcheczelow njebojesche, kotrychž bė nětko wjazy hač prjedy! Sdyž potom dolho na šhoroložu ležesche, je so jeho wěra wopofasowala, so je sprawna. A dokež w Božim domje njebė hiščeže rjany nowy wolkat, kotryž bė so postajil, widžecž mohł, bė jeho žadosč, so wot wnutow na wšyčku do zyrkwe dowjesč dacž a Boži dom w nowej rjanosčzi wobhladač. —

Franzowški Bohahanjer Lavredau je so tež zyle hinač dopomnil. We wójnje je pišak: „Boha wopuschecžicz rěka šhubjenu byčž. Lavredau dyrbi swojim pscheczelam prajicz, so wón nje-móže bjes Boha wumrjecž. Sela mje njetrašči, ale myšl, so Bóh je a so so daloko wot njeho. Wyšoko njech moja wutroba jusk,

so bym šměl cžaš docžafacž, w kotrymž prajach: ja wěrju, ja wěrju, ja wěrju do Boha.“

Tuž so njebnėmaj psches měru na hanjerja. Bóh móže jeho wobrocžicz, by runjež halle na šmjertnym ložu bylo.

Duchowne wotkasanje sa šerbšlich šhorych.

Tak móžemy rjany dar mjenowacž, kotryž je w lěcže 1917 něh duschi Borschiski farač Rrygar swojemu šerbšfemu ludej wėnowal. W Budyšchinje na nowych hriebjach na wotpocžinku je rjany zyle sa cžičež pschihotowany rukopiš šerbšlich natwarjazych knihow pišak, modleřste sa šhorych w jich zyle wšelakorych duchownych potrebosčach. Pať w swojej šdobnej ponižnosčzi, pať tež dla drohoty je wot tcho wothladał, swoje džělo knihownemu towarštwu we wójnšich a powójnšich lėtach i cžičeženju wotedač. Jeho wudowa šama njeje nicžo wotym wjedžala. Nětko halle po jeho šmjerczi — semre patoržizu 1923 — je rukopiš w jeho bėdowym kačezu namakala a duchownym pokasala. Tak rjane je to: stary duschepastyr je w duchu pola swojich šhorych, kotrymž je i dohycžu nad šmjercžu pomhač, a hdyž wjazy šam i nim, kiž po jeho skutkowanju w bėdženjach leža, hiež njemóže, myšli na modleřste, piša jim modlitw, i kotrymž mohli so trěšchtowacž a na wěčnosč satožowacž. Tajki luby muž njeje se šlužby, šlužy i wutrobu, kaž dolho jemu Bóh luby knjes hiščeže cžaš a mozy dari. Tež na wotterhowanškej prothy na lėto 1923 je hiščeže hobu džělal. Džal jemu šlučha do rowa sa jeho lubo'čž. Sdyž budže lėpschi cžaš, jeho kniha wěsče wuńdže, so šhori we wšchěch Šerbach, wošebje w jeho džatomnej Borschiskej wošadze, a tež šerbžy duchowni pschi duschepastyrštwje, móža ju trjebacž. Bóh daj, so njetrieba-li dolho na to cžafacž! —

Wšelke i bliska a i daloka.

S wošadow. Nětkle, hdyž stat mjes druhimi sastojnifami tež wučerjow se šlužby pusčesza, hiba so bóle a bóle jene hižo dolho žiwe a troschku wobužne praschenje, mjenujzy to tych tak mjenowaných zyrkwino-schulšich lehnštwow a schulšich lehnštwow. Esu to wschlake pračhenja, kotrež nješku jakne a rosjašnjene, abo tola po mēnjenju jich wjele, wošebje se schulšich gmejnow, niz rosjašnjene došč. Esu to na psch. sežehowaze pračhenja: Ššuscheja ležomnosče schuli jako tajkej abo i sastojnštwu fantora a organisty? Komu šlušcha schulške twarjenje, kotrež je na tutych ležomnosčach natwarjene? Šchto ma prawo na bydlenje w schuli, schulška gmejna abo zyrkwina wošada? Šchto potom, hdyž nětkle stat wučerja se šlužby pošesze, zyrkwina wošada pať šnadž jeho šebi hiščeže dale wobšhowa jako organistu? Duteho pošlednjeho praschenja dla budže so nětole tu a tam wotutych praschenjach jednacž dyrbjecž, kotrež nješku we wschěch wošadach jenajke ale jara wschelakore. — Njech je tu hiščeže pschidate, so je „zyrwino-schulške lehnštwo“ juristiška wošoba šama sa so; jeho šarjadowanje ma we wošadze zyrkwine prjódšterštwow; nad tutym šteji jako najwšychi šarjadnik zyrkwina wschnosč. Ležomnosče nješluscheja po tajkim ani schulškej gmejni ani zyrkwinej wošadze ani zyrkwi, ale so něšto šamo sa so. —

Šistowanje.

M. w Bul. sa Oc. — R. w R. sa Laet.

Samolwity redaktor: farač Wyrzacž w Rošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

✦ Sserbske njedźeliske lopjeno. ✦

W Budyschinje, 23. měrca 1924.

Čiškč a naklad Čsmolerjex knižičiščejnje a knižarnje kap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wuhadźa lóžbu robotu a placzi na měřaz 10 stotnych pjenjeřtow.

Dfuli.

List na Hebrejskich 12, 11—15.

Dfuli: Mojej woczi hladatej stajnje na Knjesa, to je mjeno džěnknišcye njedzele. Sdy by temu tola tak bylo pola nař w'chitich! So njeby wócžo nasche pschezo tak na semju a jejne nižiny šladowalo, ale horje, zyle wyhofo horje, podobnje s naj-mjenšcha tak, kaž běšcyej wócžy nascheho Knjesa Jesuša runje w jeho najcžejšchim cžahu horje škoženej. Gleježe, džemy horje do Jerusalema, tak prajesche wón na pro'y šwojeho póšneho cžaha stejo, a na šchizju bě přenje a poplednje šlowo s jeho erta to: Wóteče! Jeho woczi hladatej potajkim na Knjesa. O, so bychmy šo tež tu jemu wodžicž dali! Šrudnosč tam wostawa, hđcž šo jemu wodžicž njedadźa k temu: Mojej woczi hladatej stajnje na Knjesa. Šak nušnje bychmy to wošebje w džěnknišchim cžahu trjebali! Wšcetož šhodžimy štruch'i, štuleni, šmy kaž pschilowani šhudušckej šemi a wšcjej jejnej nušy a cžěšnosčzi. Šetlasch-li žaneho cžowjeka, wě'cže dołho njetraje, šo šromadu šdychujetaj a škoržitaj na cžěžki, šrudny cžah a wšcittke te wězy, kotřež s tym šwišujaj. Džělena cžěza tu husto do'cž njebudže poł cžěže, na wopak budže: Šcetož jedyn njewě, wě druhi, a štruchy, wobcžěžny cžlowjek se šwojej myšlu husto drugeho natšuje. Čłowjetaj, kotraž šebi šwoju nušu škoržitaj, šo najšterje se šdychowanjom rošžohnujetaj: kajki to cžěžki, šrudny cžah! jeli šo, a šašo je to, wo cžož šo škóncžnje jedna, jedyn drugeho njewopušcžići: Woczi, bratsja, do wyhofošcže! Dfuli, mojej woczi hladatej stajnje na Knjesa. Šswj. japoschtol šamo hišcžće dale dže: Šob hešlom: Wócžy do wyhofošcže! móža šo cžahy cžěřpjenja do cžahow žohnowanja pscheměnicž!

Mojej woczi hladatej stajnje na Knjesa, a tak bywaja cžahy cžěřpjenja ša nař cžahy žohnowanja! Wone chzedža nař powucžicž, pošhlicž, šwjecžicž. Šak prawje tola šwj. muž Boži rjeknje: Wšcittke powucženje, hdyž je ludy, njedza šo nam wjekšosčez, ale šrudžba bycž! Ničto mjes nami, kiž je hdy to nashonił, njeje hinał šacžuwat. Prašcjej šo šhorých na jich ložach abo tyh, kiž buchju s někajkim nj.šbožom domapytani. Šak dołho traje, přjedy hacž šo do teho namakaja, tak dołho halke, přjedy hacž bywaja měrni, cžiči. Šaj, šnajemy wjazy hacž jeneho, šnajemy šnans šebje šamych tak, šo nimale kaž wobškoržuju, tola wěšcže niz nař šamych, šdychowachmy: Š cžim šym tajke něšceto šašlužil! Do myšlow nam s cžěžka chze, šo by Bóh Knjes nam se šrudnosčju mohł chzycž něšceto prajicž, haj, šo kaž šemju žohnuje niz jenož se škóncžlom, ale tež s desčezom a njewjedrom, mohł nam s cžěřpjenjom chzycž něšceto daricž. Tak móže Bohu jenož rošumicž tón, kotřehož woczi stajnje na Knjesa, na dawarja wšcittkich dobrých a došonjanych darow, hladatej. Ša tajšeho jenož Bóh Knjes ničzo wopak nje-cžini. Čžěřpjenje chze bycž powucženje, dyrbimy s njeho wuknyčž, dyrbimy šo jemu dacž wocžahnyčž. Sdyž šo džěcži wocžahnu, njemyšli šo piči tym jenož na puři a frute rěcže. Šcetož wjele bije, s tym jenož pokaže, šo lěpšich wocžehnjecžich šřědow a pučow njesnaje. Njepowucžuje tež frute nanowe poh'adanje abo šylšojte macžetne wócžo? Ššwoje džěcžo s tym šnicžicž žadyn nan a žana macž nochžetaj. A Bóh Knjes dyrbjal jo chzycž? Šón, kiž praji, šo nochze šinjercže hřěšnika, ale šo by šo wobrocžil a živy byl?

Špowucženje potom, mjenujž hdyž je ša Boži dar špóšnate, pschinješe pošojny plód prawdosčje, šwj. japoschtol dale praji.

Plody pať wot dženſa na jutſje njenastawaja, wone trjebaja k temu khowile a woſebje tež wjele mozy. Najprjedy widžiſch kopj ſchla, potom kezenja, a kħetro czaſa po tym haſle p'ody. My cħlowjekojo tež k plodam czaſa trjebamy. Tuž dyrbinu ſo wuwuczwowacz, poħylnjowacz. Čħto k temu kħu'cha, prjedy hač dħečħo ſtejeć a kħodħić nawuknje! Macz jo najprjedy ſa ruku wodži, poſdħiſcho haſle jo puſħeči a p'ichi tym je puſħežo hotowa, jo p'ched padnjenjom ſakħowacz. W duchownym nastupanju njeje hinať. Žadyn cħlowjeť njeje ſe wſcheho ſpocħatka hotowy, doħonjany. S wuwuczwowanjom mozy roſtu. W cħlowjekowej du'chi wjele njewuwitnych mozow teži. Njetowſka čħze a dyrbi duſcha byč! So bychu ſtutki Bože ſjawne byle, Jeſuſ raſ praji. Kħžda cħeža, kħžda cħeħnoſeč, kħžde cħeħpjenje, tať ſo praji, bytu Božich jańđelow ſa ſobu cħeħnje. Wħo cħeħke czaſy tež mozy ſ ħubiny na ſjawne njeħu, kať na pſch. ſaħoħny czaħ kħwětoweje wójny, mozy, wo kotrychž prjedy ničħo njewidħachny, a ė wone tež drēmaze dobre mozy jewja. Dženſa je drje poſnacze po pučzu, ſo prjedy nj. bħchmy we wſchitkim na prawym pučzu, ſo mamy niž jenož w ho'podaſkim ſ nowa, a to hinať a lħpje, ſapocħeč P'oħylniče ſaħo wiħaze rufi a wuſtate kolena! A k temu je tu tež hiſħeče Boža ħnada data, kotraž čħze trjebana byč, ſo njebħ niħdħe nekajſi ħoħki kotjeń wuroſti a jich wjele ſ tym naſch. rjedženych bylo. A Bħh ĸnjeſ budħe nam k wſchemu dobremu pomħacz, jeli ſo ſo prawje kħwėru po tym mamy: Mojej woczi ħladatej ſtajnje na ĸnje'a.

Čħncze ſa mħrom puſħečħiwo kħždemu a ſa kħweczenjom, bħeſ kotreħož ħadyn ĸnje'a njewoħlada, tať kħw. Pawoť dale rjeħnje. Ĥaj, niž wſchitzy, kiž te mni r je k n u : ĸnježe, ĸnježe, do Božeho kraľeſtwa njepſchińdu. Tať loħto njeje, tam dońeč. Tež či tam njepſchińdu, ko'ſiž ſ rjanymi ſlowami abo mod.ittwami w cħeħkim czaħu ſo pſched nim poħaža, ħdyž w dobrym wo njeħo njerodħachu. Tež potom dawane rjane ſlubjenja njebħeſke wotota dawno hiſħeče njewotowrja. Tať nħchtoħkuli je to czaħach nu'ħ Bohu wſcho mħžne ſlubit, tħn a tamne je ſo ſlubjenjom dħerħať, jich wjele pať ħu na nje ſabħli, jaťo bħchu ſ cħeħno'cħow won. Wſchitzy dyrbinu ſo nowi cħlowjekojo ſčħinicz, tež we wobħhadħe ſ bliħħim. Čħto to ſa teħje rħta, njemħžu wjedħeč; tola poħladaj ħam na ħwój ſlaw a ħwoje waſchija a ħrħchi. Čħwecħi ludħo mamy byč, niž tajzy, ko'ſiž jenož tať cħinja, jaťo bychu kħwecħi by'i, wjele bħle tajzy, kiž ſo kħwjatemu Bohu kħwecħa, kiž ħoħke ħorjenja p'ħerubaja, ſe wo'noħki wotħamaja, ſ kotrychž tola jenož ſte plody naroſtu a niž dobre, ſtrowe. Njeſtej ſo mnohim wo dženħni'chich cħeħkich czaħach woczi wotowriť j ſa to, ſo pola naħ mnoħe njebħ kať dyrħjalo byč, ſo ma ſo teħodla wjele ſtač, ſo bychmy jeho lud byli, k wſchħm dobrym ſtutkam hotowi? So mamy ħami najprjedy lħpſchi byč a ħnydom budħe lħpje? Kaťke ħoħnowanje moħt tola tħnle czaħ ſa naħ wſchħch mħeč. Kħſi ludħo pať ħu tajleħo ħoħnowanja ħoħni? Čħi, ko'ſiž p'che ſaińđeny, kať ħnano mħnja, dobry czaħ pħataja? Nje-wħrju. Abo či, ko'ſiž k njeħeħam ſ pja'čħu ħrožo wotaja: Ža-dyn Bħh njeje, a by-li ħadyn by', dħa dyrħjal ħinať ſ nami wobħhadž či? Wħeče niž. Ale či jo ħu, a njech nam Bħh luby ĸnjeſ ſ ħnadu wſchħm k temu dopomħa, ſo tajzy bywamy, či, ko'ſiž ſ jaħnym wocħkom a ſwėdomitej, poħluſchnej wutrobu na Jeſuħa kħdħbujaja, kiž je ſpocħatk a kħnz na'ħeje wħry, ko'rychž ħeħto je a wotanj.: Mojej woczi ħladatej ſtajnje na ĸnje'a. Ĥamjeń.

Ĥbħzowic;

wħrjazach, wħczne Ĥatane, wiſkelny ſo.

Ĥ k o ħ : Kať kraħnje je, byč wozza Ĥħryſtuħowa.

Ta luboſeč Boža k nam je poħladala,

Je pſchidħla k nam do naſchoh' ħubjenſtwa,

So ħrħchow nož by wot naħ wſchu prječ wſata,
Naħ ſ cħħmni' j ħmjerczu wħcznej' wumoħta.
Nam Ĥbħzniť je ſo narodħil,
So cħlowſtowo ſħubjene,
By ſ bħjſtwwm ſjednocħil.

Ta lubo'cħ ħwjata je ſo wopromala
„Sa naħ“, tať ſlych a ħrħſchnych cħlowjekow,
Kať Boži — ſamħnjeny — nam wotamħnyta,
Na ſchizju cħeħpita ſa ħrħſchnikow. —
Wħ wħrjazy, ſo wjeħełe!
Nħť w ħwojim Ĥbħzniťu
My mamy ħiwjenje!

Ty, Jeſu, nam to ħiwjenje ħy doħyť!
„Sa naħ“ ħy pſchelať ħwoju ħwjatau krej,
W najeħeħſchej cħwi'i a we ħmjerczi poħyť! —
Pħeħ teħje ſ nami wħcznje derje ſtej!
Nħť mamy prawo mħſchczanſke
W njeħu ſħowane,
To ħ. rħſtowo we ħwėtle!

Dħať, ħħwalba, cħeħeč budħ, Jeſu, tebi wħcznje,
Sa wopor twój, tať kratony, bolosťny. —
S ħwoju ħwojei naħ ħy wumoħť ſ wħcznej ħmjercze,
Naſch Wħſchſchimeħſchniť, Ĥbħzniť kraħny ħy!
O tať ħy ty naħ lubowať!
Čħy w chitkim wħrjazym
Tu ſbħžnoeč wawowať.

Ty, Jeſu, ſ njeħja pſchidħe k nam do ħwėta,
Čħy wħczne wumoħenje namať,
Čħy cħeħpil, wumrjeť, ſtanyť ſaħo ſ rotwa!
Čħutk wumoħenja Wħtz je kħonowať!
Čħy ħorjeſtpit do kraħnoſeče.
Čħeħit ty naħ ſa ſobu
Du wħcznej' ſbħžno'cħe!

We njeħju tam, tu wſchudħom wo ħħlym ħwėcħe
Budħ uroja mħž a kraħno'cħ ħħwalena,
Pħeħ teħje my ħmy nħťko Bože dħečħi,
Naħ ſbħžny' cħini tvoja ſaħħuħba!
We twoj; kħwi a prawdoſeči
Čħy ſbħžni wħrjazy
We twojim kraľeſtwe!

Ty, Jeſu, ħy naſch ſchit a wuħħowanie,
Čħy na'ħe kraħne, wħczne boħaſtowo!
Daj ħnadu nam, twój kħſchť, mħr, ħoħnowanje,
Pħeħ teħi wħcznje derje mamy ħo!
Pħeħ twoju ħwjoťu ſaħħuħbu
Man. ħerħjewe wo ħwėtle daj,
Tu ſbħžnoſeč njeħeħſu!

Čħtož wħri, tħn je ſbħžny ſ twojej' ħnady!
Čħwem plodny, tħn p'ichi wodħe p'odħeny!
Pħeħi ħeħ: ty na'ch ħwoju wozwu rady,
Krej ħwoju ħwjatau ħo nju pſchelať ħy.
S to j. ſbħžne wjeħełe,
Pħeħi teħi wħcznje byč,
Ty ħoħlo luboſeče!

J. W.

Ĥtołħtno ħubilej Warlińkeho miħionſtwa.

Dħeń 29. februara 1921 bħ wo 100 lħť, ſo Warlińſke miħionſtowo wobħteji a dħeła. We nułkej wħjnje je wono ſobu najmħnje Ĥubilo; jenož nħmſka rań'ħa A rika bu jemu wſata. Wono mħžeich: dale dħełacz wo ſchħrjod: pħowinzach juħnjeje Aſriki a we polodniħej a juħnej Ĥħnje a dħeła tam tež dale. W juħnej

Prizny ma wone na 70 000 wořadnych a 1100 tajřich, kotřiz řu na řichoznizy přichizuju, a te na 50 hlownych a 330 pobozřnych řtrizach. Hlowne řtazije řteja pod wjedniftwom miřionarow, tutych tam 50 dźela, nime tebe řu tam domorodni předarjo a pomožni miřionřzy dźelacřerjo. Kotřiz wořebje poboczne řtazije řařtara: nimo tebe je tam teř hiřcže 860 předarřřich měřtnow: to řu měřtna. na řetřchř we wřřřch cřařach a na pořtajenych dnjach miřionarow abo domorodni předarjo předuja a Bože řluřby dźerřa. W juřnej řhinje řyřla na 8300 wořadnych Bacliařteho miřionřřwa; mjeř nime řtuřřuju 18 miřionarow na 13 hlownych a 200 pobozřnych řtazjach a 30 předarřřich měřtnach. Na řtvojnu druhu miřionřřku w řhinřej, w pořnöznu řhinřej, na tuto miřionřřku na 1000 wořadnych ř řřomi miřionarow. Kotřiz řř hlowne a 50 pobozřnych řtazjow a 150 předarřřich měřtnow řařtara. Te řu wulke a wobčěrne a dźela polne pola řa miřionřřku. Teř w domiřnje je řo tutomu towarřřtwu lubořř a řwěra přeře cřeřle řeta řařowala. Tař mořeřře teř nowy wodřet direktor řnal 1922 miřionřřku polo w řhinje wopřtačř a ře wo dźele a wopřtje přeřwědčieř. Na jubilejnym dnju wuhotowř řo wořebita řwřatocznoř w řurli Barliņřteje unibersity; řwředřenřta Bořa řluřba bē w řyřřwi řwř. Trojizy Prufka řyřřej wopemni tuton jubilej teř hiřcže na wořebiti njedřeli. a to druhu njedřelu po řwř. Trojizy. — Mjeř tuto miřionřřku teř w nowym řetřřřřřku řwřěnje a je řohnowanjom dale řtutuje řa rořřčěřenje řnjeřow. ho ewangeliřona po řyřřemi a njeř ře řemu miřionřřku lubořř domjazyřch wobřřowa a njeř řo řemu nowi řwřěni přeřeřeřo miřionřřku přichizřla!

Skoro wřcho, jenoř něřřto, to najwřřniře pobrařuje.

We wojowanju přeřeřřwo řyřřwi a přeřeřřwo bōřřřem u wěřje (Gottestum) řteji řobu na přěnim měřtnje „die Gemeinschaft proletarischer Freidenker“. So by tuto wojowanje ř eřim wjěřřim wu pēřom wjedřo, je řo tuto řjednocřenřřwo řamo řeřřino abo dalo „řyřřej“. Po jeho namječje je ř. mu miřionřřku Duringskeje prawa wořobny řwřwřeřo prawa dalo a ř tym te řamřne prawa, kotřej maja řtare nabořne řjednocřenřřwa abo řyřřwje. — řutry řo bliřa. „Fr. ie weltliche Schule“, řopjeno „řjednocřenřřwa řwřobodnych řhu řřich towarřřtwow w Němřkej“ namořřwja, řo byřhu řo „řwřatoczne řonfirmazije bjeř nabořny“ wotmēwale a to „tař dalo řo řačř mořřno, po w a řh nj u řyřřwje“: „řapoczatř přchi řapoczatřu Bořich řluřbow njedřelu Palmorum, byřgle maja řo hracř a řo řpěwacř; řečř; přchizwřeni w řwřatocznej drařje“. Teř „řonfirmazi te wopiřma“ řyředřa wudawacř. —

řotajřim řyře řař w řyřřwi. Maja wřcho, řchtoř řyřřej. Woprawdže wřcho? Měřřto řyřřwje maja namēřřniř-řyřřej (Ersatzkirche) a měřřto nabořny namēřřniř-nabořinu (Ersatzreligion), jenoř to jene řich pobrařuje, a runje to, řchtoř to najwřřniře a rořřudřage — řa duřřa; řa du řa, řwřař řařle to řwřenje přchizneře! —

Ewangeliřta řyřřej a je řpomozěřřte dźelo řa nuřřeřřřřwř lud.

Je řnate, řo ma ewangeliřta řyřřej runje něřřtole wjele woprotu přchizneřčř řa řwřoje wuřřwř a naprawř a řtrizadowanje. Tute pař jej njeřadřewa, je wřchěmi mořami řo přozowacř wo wotwobročenje nuřř, pod řwřej řich něřřtole teřto w řraju czeřřto czeřři. Se wřchěch řončřin řraja přchizhadřeja powjeřeřje wo tutym řpomozěřřřim dźele ewangeliřteje řyřřwje w tutej řymje, ko-

trař to najeř řřřa mjeř wřchěmi, kotřej řmy w tutych 10 řetřch nuřř přchěřracř dyrřjeli. Najwřěřři dźel tuteřo řpomozěřřře dźeřa řtawu řo w potajnym a niřřto dale wo tym njeřoni, nje-moře řo teř ř lieřřami řapřřacř. Rař wulke a wobřčěrne pař tuto řutřowanje řyřřwje je, pořaře na přch. jena rořřrawa, řotruř ewangeliři řamt řa derjeměčje (Hauptwohlfahrtsamt) podawu wo tym, řař řo we Wulko-Barliņje řyřřej řtara wo řařtaranje řudři ř jědřu. W tu řhwiřu dořřawaju tam w 128 řuchinach na 13 000 hōřeři wob dřen na 21 000 dźelbow jědře. 19 wořadow, kotřej řane řuchiny nimaju, řupuja řnamři, řa kotřej pořřebni w druřich řuchinach jědř dořřawaju, a rořřdřeřuju tute na řradazřch wořadnych. 63 wořadow dawaja pořřadnje 3000 řhudřm řyřřbu. Skoro we wřchěch wořadach řu řo wo řwřobodne měřřna přchi jědřnym bliđje (Freitřch) řtara, tajřich je řich na 1900. Mēřto-re wořady řu polne řuchiny přchewale; řa je řim mořřno, řa řich wjele jědř přchizowacř a wudawacř. Bjeř dřřwa to, řo řo řich přchezo wjazy ř tutym řuchinam a řařtarařnjam řřořři; řř řchřwōřeřřny dořřawaju jědř darmo, řa jena řchřwōřeřřina dyrři něřřto male pľacřieř. Dohladowanje a dźelo w řuchinach a teř w řych řřřwach, řdřeř řo přchi tutě řymje wobohuřřřwř wōřjewařa, řtawu řo nimale w řhudřom řyře bjeř řarunanja. Na tutym dořřwōřnym a darmotnym řpomozěřřřim dźele dźelaja řtawř wřchěch wōřchřow Barliņřich wořadow řobu. — Tole jenoř jedyň mař wuřřej ř wuřřeřo řjaneřo dźeřa.

řyřřej a řtat.

Dřen 1. wēje wōřimř do němřřeřo řejma. Tař něřřtořu wōřba: řmy řyřo w pořřednych řetřch měř. Wone řo wotmēřu pod poliřřřim a hořpodarřřim řeřřom. Řōřřny dźeřře wōřieř, řo by řwřoje najlēpře pēři tym namarař na řospodarřřim polu. řačř dořal řmy to pēřeřo podarmo wōřili. So byřhu tola řon rař wřchizy njeř poliřřřy řluřřeřa řtronam na řewizy abo na prawizy, řuřturne řeřřo řtazili wōřře poliřřeřo a řospodarřřeřo a wōřili, njedřřwajo na poliřřře řejniřeřo, řařřpjerjow do řejma, řwřiz řyředřa řtačř a wōřowacř řa wēřu a nabořinu a nā řchěmu řudej dopomhacř řa nowy wēřř, řwřjerdy řařōř řwřjēnja! řajřa wōřba je nam nuřřna řa němřři řejm a niř mjenje řa nařř řařři, a tam a tu niř jeno řa řejm, ale ř a řyřř lud a řrař a jeřo řwřjēnje. Na řospodarřřim a poliřřřim, do řyřla na řwōřřwōřnym řo tola něřřto dořřo dořčř wōřnowja a teř dořřadnje dořčř; řchřōř pař wuřřřtawu, řo je to pořřpēřenje. řmutřřa wōř dyrři to poľēpřeřenje pēřřieř, řař řjeř nowy narod je nařřchemu řyřřem řudej nuřřy! Tuton pař jeno mořřny přchēř wōbročenje řyřře řuda ř wřhu, ř nabořinj a wēřje! Wřcho druře ničřo njeřomhā, byřnjēř řich to wřřhudřom hiřcže wjazy wuřřwalerjow řeřo druřeřo byřo!

řchřōřna wēřřořeř.

Řař je řomer wopiřat, řriřojno něřřny měřřo řroja wōbleřowachu. Džejacř řet wōřna řrařeř, w kotřej řrojenjo ř řjeřow řim wojowanjom derje přeřeřřwo řriřam wōřřtachu, řař řo řriřojno řkoro wuřřtachu. Bē wōřdžeř, řo njeřōřachu řyřne murje měřřowe řnicřieř. řuř na řdāčje wōřeřahnyřhu. Wulke wjeřeje w měřeř: nařta. řijachu, řrajachu, řejwachu wōřřjo a w nořy a řich řpěwř bēřhu dalořo řyřřeřeř. řduř wřchizy we řubōřim panju řeřachu, řo řeřni řriřojno wōřeřřeřu a bjeř wojowanja murje přchēřeřeřeřu. Mōřichu wchřřto w přchēřřwōřatnym měřeře. řeno malo řich bē, řiř mořřachu wuřřeřnyčř. řeno řwřjēnje wuřřowachu.

řajře ni řboře řo řchřy řtanje ře řchřōřnej wēřřořeřu. Me

niz jeno městu a krajej móže šo to stacž. Tež w jenotliwym žiwjenju je wažna rada: stej na straži, hewał podleži'ch twojim wschelatim šym njepšhecželam.

Mój dze wicched prawom.

Njedawno šu w baltiskim hłownym mě'cže Rišy tež Luther'zny Letojo šobu sa to hłogowali, šo šo stara lutherška zhrtej šwjateho Jakuba ka'holkiam p'chewostaji, jeno šo němšzby lutheršzby bychu wscho prawo šhubili. Nětko je bamž Antona Springowicza ša arzbiskopa w Rišy pomjenował. Taš je widžecž, kaš w'chudže pšhecžiwu lutherškej wěrje šakhadžuja, štare dobre prawa kamaja, hdžežkuli w jich mozh steji.

Wschelke f bliska a f daloka.

Szerbška Boža šlužba w Drježdjanach. Gusto a rad hiščeže na poglednje šerbške ewangelške kem'chenje špominamy, kiž šmny loni na dnju 2. adventa w šchiznej zhrtwi šwjeczili. Wjele stow šemšerjow bě šo šhromadžiko. Rozorowy šherlu'ch: „Duscha, ach duscha ty njesnaje'ch šo“, špěwany wot šerbškiho šhora, šo pšhes daloke rumnosče zhrtwje mōznje žolmje'che. Šsnano naš špěwarjo bōrny šako se špěwom natwarja. Džen pšchidodneje Božeje šlužby šo šako bliži. Njedže'a šātare čže popošdnju 1/4 hodž. Šerbow š nowa do šchizneje zhrtwje witacž. Šōštny šhutny čžak je ša wěrjazyh šch:ščzanow pšchego tež wošebity napominat ša Bože blido. Džakotni bychmy byli, hdy bychu šwěrní šarschi šwoje džecži na wopyt šerbškeje Božeje šlužby dopomnili.

Š wošadow. „Šhutni bibliju pšchepytowarjo“ — taš drje najpšchidodnišho pšcheložimny to mjeno „Ernste Bibelforscher — škōčža šo do w'chelatich wošadow a pytaja tajkich, kotrychž bychu š šebi ščahny'i — a namakaju tež tajkich, runje kaž jich pšchibufni „adventistojo šedmeho dnja“. Tuž njech je tu šrótkke šlowo šapizane š jeneho nastawčža, kotryž šo p'checžiwu nim měri: „Šhutni bibliju pšchepytowarjo“ šacžišnu šakožš, kotryž je nam Golgatha, šon šakožš, na kotrymž jenicžzy namakamy šwoje šbožo a šwoju šbožnosč. Šap. šf. 4, 12; Šebr. 9, 22. — Šo jich wučžbje njetrjebra'che šesuf ani na šchizju ša naš wumrēcž ani šwoju šrej pšchelecž našchich šrēchow dla. šesuf njeje jim tež šon jenicžki narodženy Šsyn Boži. Šan. 1, 14, 18; 3, 16, 18; 1. Šan. 4, 9; 2. Šor. 5, 21; Šebr. 7, 27 a druhe městna biblije nješku tu ša tutyh bibliju pšchepytowarjow abo bywaja wot nich pšchewobročene. šesuf je ša nich arzbjandžel Michal, kotryž je w šesufu šako do šwěta p'chichol. Š tajkej šludnej wučžbu šu jenož pšchetrjeheni wot Mormonow, — „zhrtej šesufa šhryštuka, tych šwjatnyh pošlednich dnjow“, taš šo woni mjenuja. — šucži wučža, šo je šesuf šhryštuf šyn Marije a šadama, boha našeje šemje. — šeli šo šo njemy'iny, je profekšor šoš praži: „šucži „šhutni bibliju pšchepytowarjo“ šu wšchē šludne wučžby a w'chē wot prawče wučžby šo dželaze wučžby do jeneho žyška šjednocžili a šradowali.“ A taš to tež je! Šchtōž jim do rukow padnje, šon je šróžzy šjebany. W nimi bu žiwte to šlowo š 1. Šim. 4, 1—3.“ — šole šrótkke, ale paš roššudne šlowo njech je tu dženska podate a njech je š dobom nastorš š tomu, šo to šole a šhutnje w bibliji pytamy, šladajo na šesufa, kiž je špočžatš a šonž našeje wěry.

Wobhdlerjo našeje šemje, wo kotrychž njedawno — w čžikle 10 — někotre licžby podachmy, je jich wjazy hacž te tam našpominjene licžby praja. Šo najnowi'chich licženjach bydli jich na našeje šemi 1790 000 000 čžlowjekow, to je jich šróšku wjazy, hacž tehdy to po jonym šarschim woblicženju licžachmy. Še šajimawe šhonicž, šo mamy my w šakskej jich najwjazyh ludži na

našch mašy krajiš, bydli tu 311 čžlowjekow na 1 qfm., t. r. na rumje, kotryž je 1000 metrow došhi a 1000 metrow šchēroki, bydli jich pola naš w p'cherēštu 311 čžlowjekow. šruhí najšhlynišho wobhdleny kraj je šelgiška; wona wostawa paš hižo daloko našad, ma jich w pšcherēštu 251 wobhdlerjow na qfm. šotom pšchidže hnydam šendželšta š 250 wobhdlerjemi na 1 qfm. šwonka šuropy nimamy ani jedyn kraj, kotryž mošl šo někaš tu pšchirunowacž, hacžrunje ma šliška wjazy hacž po'ozju žyšeho čžlowještwa na šwjajich štowo njewuměrnje šchērokih a dalokiš krajinach. Najšhlynišche wobhdleštvo š wonka šuropy ma šapanška, bydli tam w pšcherēštu na 1 qfm. 145 wobhdlerjow. — šute licžby nam rošjašnja, čžehodla to runje my w šakskej taš husto abo po prawom pšchego pod wšchelatimi čžezemi šospodarskeho a tež politiskeho žiwjenja čžerpimy.

W šomorškej čžedža šetka wošebity jubilej šwjeczicž. Džen 15. junija budže to 800 šet, šo je šotto šambergški w šomorškej přēnich pošanow wuššecžil, bě to 15. junija 1124. 800 šet je potajšim nětko šchescžijanška wěra w šomorškej domach. šuton džēn čžedža tuž tež powšchitkownje jako wošebity zhrtwiški šwojedžen šwjeczicž. šotto šswjaty bě žimny wot 1062 hacž 1139, najpředy bě šaplan poškeho wōjwody, šotom šanzler šhēžora šenriča IV. a škončnje šiskop šambergški. W šecže 1124 pučžowasche š přēnjemu rasej do šomorškeje jako mišionat a šlutowasche tam š wuškim wušpēchom, šakoži wšchelake wošady, kaš šhryš, šamin, šollin, štettin. W šecže 1128 pučžowasche tam š druhemu rasej do hiščeže pošanskiš končzin šomorškeje; wotutym šecže dožpi, šo w ššedom šhromadžišna nahladnyh pomorškich wjednišow wošamšny, šo ma šo pšchibojštwu do žyła wotštronicž. šiskop šotta bě jedyn š tych najnahladnišchich a najnadobnišchich mišionarow šriedžneho wěka, kotryž šo šerlinje, tola paš je špravnej wutrobu a je prawymí šrēdkami wo roššchērenje šchescžijanštwa mješ pošanami štara'che

šaptištōjo šu jena šekta, š šorejž tež „šdventištōjo šedmeho dnja“ a „šhutni bibliju pšchepytowarjo“ šwišuju. šaptištōjo šu wšchizny čži, šotšiz pšchede w'chēm šchēženizu džecži šacžištaja a jenož doroščenych šchēžija š podmurjenjom we wōdže. šoni dželaja tež — kaš w'chē mōžne druhe šekty — runje nětkole we němškej a to je w'chelatimi šrēdkami, tež žyle modernymi. šaš šu nětkole němšzy šaptištōjo dwaj „mišionškej wošaj“ wuhotali, taš šo šo jako „wokolojēšdžaze zhrtwje abo šože domy“ šrebacž hodža; wonaj šēšdžicž w šomorškej a šhuringškej. Š tutyh čžedža ewangeli'owacž, t. r. mješ šchescžijanami šwoju wošebitu wučžbu roššchērecž, a jich nowina „šahrheitszeuge“ pišche, šo šo to hižo š wuškim wušpēchom štawa. šucži šaptištōjo šu wēšo tež — kaš podobne šekty — jendželško-amerikanskeho pošhoda — to hižo praji nam doščž.

Něšchto f rošpominanju.

šošebny muž šoetius widžesche šōnu, šo jedyn, předy hacž běšche dojedl a modlitwu wušpēwał, štany a čžyšche wotēncž. š temu praji wōn: „šōj luby, njecžin tola kaš pšcheradniš šudasch, šon tež wot wjecžerje štany, hdyž mējesche šuš w šubje a wotēndže, šo by šesufa pšchedaš a pšcheradžil.“

* * *

šhryštuf ma dwojake prawo w njebjekach: š přēnja, došelš je jenicžki narodženy šyn šoži a šrba na w'chēm, š druga, došelš je njebjō pšhes šwoju šrej a šmjercž došyl. šene prawo wōn šam ša šo wobšhowa, to druhe wōn nam dari.

šistowanje. š. w š. ša šaet. — š. we š. ša šud.

šamolwity redaktor: šaraš šyrgacž w šošacžicžach.

Sy-li spěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Serbske njeđělske kopjeno. •

W Budyschinje, 30. měrca 1924.

Čišeč a naklad Šmolerjez knižicziščežetnje a knižarnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wukhadza lóždu kobotu a plačzi na měřaz 10 stotych pjenježtom.

Látare.

Sjewjenje Jana 3, 20.

Husto kapa ho wo durje našeho domu. My klyschimy to kapanje a wotewrimy. Ščo steji přehed durjemi? Khudy, hlódný čłowjek. Prošy wo dar. Dany jemu a se kłowěžtom džala ho wón wotkati.

Ruby čitarjo! Jedyn je, tón rjetnje tež: „Slaj, ja steju přehed durjemi a klapam“. Ščo je to? To njeje žadyn khudy prošer, kiž hebi po swoj dar pschindže do twojeho domu. To je jedyn šchežedriwny, dobročiwny dariczel, kotryž chze tebi a twojemu domej wjele pschinječ, to najwjetšche a najmušnišche, ščoťo twója dušcha trjeba sa čaš a wěčnosć. Pschetož to je tón Šsyn Boži, kotryž je s njebjeh wot Wótza pschischoł k nam čłowjekam na semju, so by nam tón pucž pokajal se semje k Wótzej do njebjeh. To je tón wumožnik, kotryž je tež tebe wumohl wo wščitlich hrěchot, wot šnjercze a wot čertowskeje mozy se swojim čerpjenjom a wumrjeczom, so by ty jeho byl. To je tón sbóžnik, kiž je pschischoł, pytač a sbóžne činicz, ščoťo je subjene. To je tón dobry paštyč, kotryž sa šabudženej wozu dže, doniž ju nje namaka a domoj nje donjeke do šadla swojeho Wótza. To je tón tež sa tebe kschizowany.

Husto widžimy wobras teho klapazeho sbóžnika. Wón ho kapa, hdyž nam hnadne kłoncžo teho sboža kwěczi. Wón ho kapa, hdyž štonamy pod kschizom. Wón ho kapa, hdyž njeđela a swojaty džeń naž napomina, šastupicz do teho, ščoťo je našeho Wótza. Wón ho kapa, hdyž rano, pschipołdnju a wječor čze dopomina, wutrobu a myšl šbėhnyč horje k njebjem. Wón ho kapa, tať husto hacž k Božemu blidu pschistupicich a Božu martu na

woltarju wuhladašch. Ruby kschesczano, kóždy džeń ho wón kapa, hdyž k swojemu natwarjenju kopjeničko wottorhanškeje protyki wottorhnješch a pschi tym s wóčžtom widžicich tón rjany wobras teho ho klapazeho sbóžnika.

Štať husto ho wón kapa wo durje wutroby, domu, ludu!

„Jeli so ščoťo mój hlóž klyšhecž budže a te durje wotewri, k temu budu šancž a s nim wječerjecž a wón so mnu“. Šdyž jeho kapanje nje klyschimy a nje wotewrimy, dha wón dže dale a my nje dostanjemy jeho žohnowanje. Šdyž wotewrimy, dha wón k nam šandže a wotšchewi našchu dušchu s hnadu, měrom, pokojom, radoscju; dha ho w jeho towarštwje swojeli našcha wutroba.

Husto ho hlóž klapazeho sbóžnika pscheklyšchi. Dženka, hdyž jeho hlóž klyšchich, nje šatylaj wucho ani wutrobu. W pokucze a wěrje wučičsz swoju wutrobu a ščin ju jemu šwjate wobydlenje. Wšitaj jemu: „Šhwaleny budž, kiž pschindže w mjenje teho šnjeja“. Dha pschindže twój sbóžnik, so by pola tebe byl wšitke dny hacž do kónza twojeho žiwjenja. A hdyž ty ho jemu klapasch wo durje tych njebjeh, klyšchi a wotewri wón tebi a wita tebe do swojich njebjeh: „Ja šnaju tych mojih a šym šnaty tym swojim. Šastupicze k swojeho šnjeja wječelosczi!“ Šam budžemy wěcznje pschi tym šnjeju w sbóžnosćzi a radosćzi, hoscžo jeho wulkeje wječerje wo njebjekach.

Njeh šajnje šawostanu
Mój Božo, pschi tebi,
Šam dušchu wukhowanu,
Budž škata sboža mi,

Chyť rocht, měr, hnadu podacž,
 Wšeho sje šdal twote mnje,
 Wšehě hrěchi chyť mi wodacž,
 Dom k tebi dowjedž mnje.

Evangelska zyrkej we wojowanju.

Zyła křesćijanska zyrkej steji někle w boju pschecziwo nje-pscheczelam, kotřiz jej schodžicž, ju powalicž chzedža; ewangelska zyrkej je šobu w tutym boju, i dobom pak tež we wojowanju ja šwoju čyřtu ewangelsku wučbu a ja šwoje šakady pschecziwo druhim křesćijanskim wušnacžam, wošebje to pschecziwo katolskej zyrkwi, kotraž nětkole widomnje a šjawnje pospyty čžini, ewangelskich wróczo dowjesč do romsko-katolskeje zyrkwe, a to tehodla, dofelž šmy — křarjo. Tute po-pyty stawaja šo po zřej semi, stawaju šo tu pola naš n. psch. psches njedawno naspomnjene naponianja, kotrež psches katolske nowiny du, stawaja šo pak druhdže tež na druge waschne.

W Šwoboda — Šwiontkowicka we Wielunškim wokrejšu Pólskeje — njedaloko Kalsicha — běchu ewangelškim modleřnju wšali. Šacž runje běchu politiske wyschnoseče na wjaz rasow poručžke, šo ma šo modlernija ewangelškim šakšo wrócžicž, šadžewachu tomu katolskym duchowni a wulfowobšedžer, žwólba i křemi a se šeteromi wobronjenych čłowjekow šapučži ju žyle, rošbiršchi nadobu. W nožy 22. meje bu nětk poslednja nadžija ewangelškich na modleřnju šnicžena, dofelž šo w tutej nožy modleřnja a i njej i dobom šchula wotpali. Wohen bě šo šakožil. W jenej rošprawje wo tutym wohnju šo jako něšchto špodžiwne wušbėhuje, šo runje tehdy katolska wučerka domach njebě a šo bu hólčecž, kotryž w šchuli lėhasche, w prawym čašu wubudženy a šo běchu šo maše byrgle křotko předy i modleřnje šhubile a šo ničtón nje-wě, hđže šu. Wohen je k tomu nětko wšehě šlėdy, kotrež bychu šnadž šo namakale, šnicžil. Šladajo na wobydleřstwo njejedna šo tu wo hidu pschecziwo Němžam ale wo šakakřy i wěrywšnacžow wušhadžazy šanatismus. Ewangelskym maja nětko 20 km. daloko kemschi šhodžicž.

W Šchpaniskej, kotrež kral je njedawno w Romje psched bamžom hōwšowanju rēcž mēk, ma ewangelska zyrkej, kotraž je tam psches žyly kraj rošpřošena, pschezo hičže wěšte pschecžehanja pschėtracž. W Camunas pschikaja 28. dezembra 1923 katolski mēšnik šergeantej polizije, šo dyrbi hnydom hōdowny šwjedžen, kotryž ewangelskym we wulkej šali mēšta džeržachu a še kotremuž bě šo wjele luda šbėžako, šakajacž a rošpušchecžicž. Wobšedžer šala šo šapowjedži, po tutym žadanju čžinicž. Polizista pscheprošy jeho a ewangelskeho duchowneho šobu k mēščžanosčži, hđžež bōřny špōřna, šo tutón ja džēcži wuhotowany šwjedžen žadym politiski rošpot njeje ani tež něšchto, šchtož by šo nje-pschecželskym pschecziwo katolskej zyrkwi mēřiko.

Do zyła ma ewangelska zyrkej w Šchpaniskej čžčke stejnišchezo; je dže tola Šchpaniska była kraj čžemnych ingnišizijow, kotrež ewangelskich hnyto došč k šnjercži šakudžowachu. A tola, šnadž runje tehodla, dobywa tam ewangelska wěra wjazy a wjazy wutrobow. Zeje wjednik je šahorjeny a šwěrnny ewangelski duchowny Theodor Šliedner. Šchtož by chyť wjazy wo ewangelskej zyrkwi w Šchpaniskej wjedžecž, njech šebi psches šwojeho duchowneho šakajacž da „Blätter aus Spanien“. Pschipoščelju šo jemu darmo; šchtož ma, mōže něšchto ša vangelšžaziju w Šchpaniskej dacž.

Tež psches ewangelske nowiny a čžakopišy šlowjanskich ewangelskich zyrkwjow džeja tu šhwilu nastawki, kotrež jednaja wo katolizismje a protestantismje. Tu w šlowjanskich krajach, wošebje w Čžěsko-Šlowakškej je žive ewangelske hibanje; tu dže šu šo

tež tyšazy wot katolskeje zyrkwe w nowškim čžašu wotwobrocžile; šnadž tež tu tehodla, dofelž buchu tež tu křarjo abo ewangelskym něhdy na wšchelafore waschne pschecžehani.

Tak tuž stejny tež nny ewangelskym na štraže. Njech nam ničto a ničzo njerubi abo nje-wuleščži našchu na ewanglion Šesufša šchryštuša šakoženu wěru!

Wšh. šerl. Šal. 2, 16:

W njebjěšach mašch najlěpscheho pschecžela.*

Škōš: Šdy bych ja i tyšaz jasykami zc.

Šdže pschecžela mašch najlěpscheho,
 hdyž pschecželjo tu žadni šu?!
 — Šichi rošpřerščenju šwěta wšcheho
 wšchaf šteji šle se šprawnošču.
 Duž moje to je mēnjenje:
 Najlěpschi pschecžel Šesufš je!

Šdyž koležy šu ludžo runi,
 mōj Šesufš je šaž šakoba,
 šo, runjež škōš mōj jara žuni
 je w boju, wōu mie pošhluja.
 Tak jenake mam šhonjenje:
 Najlěpschi pschecžel Šesufš je!

Šwět luboščž šwoju pschitwobrocž
 tōm', šiz najwjazy pošticž;
 hdyž njebjěša šo šoža mōčž,
 pak pschecželjo šo pošhubja.
 — Tu je dže moje wješe:
 Najlěpschi pschecžel Šesufš je!

Wōn moricž šam šo dawa ša mnje,
 krej ša mnje pschelač šwoju je;
 wōn w nny špomina wšchej na mnje
 a pošnje ša mnje rukue.
 Še wšchej je šwěru šchewik mje;
 Najlěpschi pschecžel Šesufš je!

Mōj pschecžel, šiz šo mi šam dawa,
 wōn pschecžel nōj a jeho ja,
 mōj pschecžel, kotřhož šawostawa
 wšchaf luboščž mi hacž do rowa.
 — Dw, nima tak šo woprawdže:
 Najlěpschi pschecžel Šesufš je?!

Šsej lubžom, šwěče, šwojich šchowaj;
 čži njewobšajni jara šu!
 A pschecžiwnych štotyšaz wōtaj,
 mi šchodžicž tola njemōžu.
 — Mli wěstosčž pošna wštinje:
 Najlěpschi pschecžel Šesufš je!

* Pschekōžil Benjamina Šchmollkeweho († 1737) šerlufša — pschik a po njedawnych njelubnych nashonjenjach mi wobradženy. M. U.

Paczerške džēcži.

Palmarum je tu bōřny a našche paczerške džēcži wobnowja psched Šnješowym wōltarjom šwōj šchecžerški šlub a „šupja do žiwjenja“, šaž to tak prajimy. Šan a macž a pschecželjo a šmōtija šo nětkole wjele wo to šaraja, šo by to pěknje šdrascžene a wuhotowane še Šnješowemu wōltarjej pschistupiko, a šo by potom, hdyž domach njewostanje, dohry a pěknny „šlaf“ namakalo. To je šawěščže rjenje a pěknje, hdyž to tak je. Ale to njje došč. Wuhotowana derje a pěknje dyrbi tež wutroba našchich paczerškich džēcži byčž: štajene dyrbja byčž na tōn jedyn wěšty pucž wěry a pošakane na tōn jedyn wěšty pucžnik na pucžu žiwjenja, na Wōže šlowo, i jentym šlowom, wone dyrbja woprawdže to byčž, šchtož

jich mjeno praji: „Paczerſke džeczi“. Njane to mjeno, a hiſcheže rjeišcho, to bycz, ſchtož wono praji a mēni: džeczo, kotrež paczerje ſpěwa, kotrež ſo modli, kotrež ſ wěrjazej wutrou rēczi ſe ſwojim Wótzom w njebjech. So bychu naſche džeczi tole byle, hdyž nětko dozpija druzi wažny wotřeſk žiwjenja! So pať to bychu byle, ſ tomu dyrbi pomhač najbóle a najſwěrnjšcho ſtarſchiſki dom, móžemy prajicž, nětkle hiſcheže ſwěrnjšcho hacž prjedy, — jeli ſo to prawje ſrofuminy — dofelž je ſchula nětkle wjazy tať w tutym njedowuhotuje, kaž prjedy a dofelž tež paczerſka wuczba to pſchi tajſkich wobſtejnoſcžach wjazy njemóže docžinicž. Tuž tehodla, Wy ſtarſchi, Wy kmóttja, Wy džedojo a Wy wowki, Wy wſchitzy, kiž macže waſche džeczi lubo, ſtaraježe ſo ſwěrnje a wěrnje, ſo bychu naſche paczerſke džeczi ſ poſnym prawom ſwoje nadobne mjeno mēle a to byle, ſchtož rěkaſu: „paczerſke džeczi!“ Hdyž tole czinicže, ſtaraježe ſo tež najlěpje ſa jich daľſche žiwjenje! A tuto budže jene žiwjenje w jenym hiſcheže bóle czěmnyym pſchichodže — jeli ſo tať prajicž ſměmy — hacž to tón pſchichod hacž dotal bē. W nim wobſteji, ſchtož twjerdže ſteji we wěrje do Boha, ſchtož to czini, ſchtož chzedža naſche džeczi na ſwojim přėnim ſwjatocznyym dnu wuſnatwacz a ſpěwacz:

Jesu prjedy dži
 Nam tu na ſemi!
 Njedaj ſo nam doľho ſomdžicž
 A tob' hnadnoh' cžaſa ſkomdžicž!
 Wjedž naſ ſa ruťu
 A Wótzej do domu!

Dwaj liſtaj.

W nabožnym ſopjenku: „Evangelischer Bruderbote“ namaľach ſczěhowaze, ſchtož je wěſcže hódne, ſo bychu ſo jich wjele czitali a ſebi ſ žohnowanju wužili.

Lěkar P. w S. doſta pſched někotrymi lětami ſczěhowazy liſt: „... S dobom ſczělu Wam ſ poſtom 36 hr. So byſcheže wjedžaľ, ſa cžo to, idželuju Wam tole: Wy ſcže mi pſched 30 lětami, jako bēch hiſcheže w B. pola ſtarſcheju, ranu na hłowje hojiľ a mi ſwoju prózu, jeli ſo ſo njemylu, ſe 36 hr. woblicžil. Dofelž hoſpodařſtvo ſtarſcheju ſchłodowawſche, njebu ſlicžbowanje ſaplacžene. Ja bēch potom pola woľakow a ſym ſo po wjerſkim cžaſu wozeniľ. Ssym hórniľ. Jako potom w lěcže ... ſylweſter ſwojeho ſbóžnika namaľach, ſym ſaſ a ſaſ dopomnjeny byľ na tuto njelarunane ſlicžbowanje, hacž runje njebēch, tehdy pola ſtarſcheju bydlo, ſaľoniſzy ſ ſaplacženju niſowany. Dofelž pať ſym ſo hacž ſem cžežlo bēdžicž mēľ a tež žonu a 10 džeczi ſežiwju, njebē mi móžno, naſpomnjeny pjenjeſ ſaplacžicž. So pať bych nětko ſčoncžnje tutu naležnoſcž ſe ſwojim Bohom do czĩata pſchinjeľ, ſczělu Wam naſpomnjeny pjenjeſ, ſo byſcheže ſlicžbowanje wurunaľ. Waſchu adreſu ſhonich tu pſches knjeſa S....“

Wotmoľawa, kotruž piſať tuteho liſta doſta, bē tuta: „... Pſchipóďla wrócžam Wam tute 36 hr., njech je to ſnamjo ſa to, ſo Waſche dobre ſmyſhlenje cžeſcžu. Waſch liſt je nje jara ſwojeľeliť; proſchu Waſ, ſo byſcheže mje a moju ſwójbu do Waſcheho dobroproſchenja wob'amknyľ, ſo bychmy tež my runje tať knjeſa Jeſuſa namaľali. Powóľnje Waſch....“

Hdyž tutaj liſtaj czitaſch, dyrbiſch ſo wjeľelicž na wobemaj. To pať njedofaha. Dži a czitń teho runječa!

Wofebje je to tu tež jene ſłowo, ſ kotrehož ſo wobſkóržba pſchecžiwu nam ſbēha: dobroproſchenje. Modlitwa ſteji tať huſto nětkle žarujo a placžo wonkach pſched durjemi tať někotreho doma. Eſu ju wuſtorcžili — najprjedy ſ wutrobny a nětko tež ſ doma.

A ſ modlitwu, haj prjedy hacž modlitwu, wuſtorčachu dobroproſchenje. Dobroproſchenje pať dyrbi tola rjany, rjeiſchi hacž židžany bant bycz, kotruž wježe ſlawy ſwójby, doma, wſy, wofadny, luda, — hdyž to tať ſ druzim wobraſom rēcžimy. Dobroproſchenje je hiſcheže wjazy hacž tajki bant; je to žórko noweje mozy, kotraž ſ dobroproſchenja pſchindže ſ tomu, ſa kotrehož ſo proſby, a ſ temu, kotruž proſby. A tole my trjebamy nujnje, jenaliſwy kaž wofadny, kaž lud. Njechajch Ty, luby czitarjo, a Ty, luba czitařka, bycz taj, kotraž ſo wſajataj do dobroproſchenja a pſches dobroproſchenje tworitaj ſjednocženſtwa, kotrež žohnowanje wuſnyla a žohnowanje žněje? Tajki wuſnyť móžeſch czinicž, byrnež tuta ſyma hiſcheže dlēhe ſemju dajila, haj runje tehodla, a tajke žně žnějeſch tež w najmořſkim abo najkuſchſkim lěcže, haj runje tehdy! —

Zyrkej a ſtat.

Frantzofſka wyſchnoſcž je ſ wobgadženych němſkich krajinoto tež ewangelſkich duchownych wupoľawala Tuſhwilu ſu hiſcheže pſchezo džewjocžo wupoľawani a nježmēdža ſo do ſwojich wofadow wrócžicž. Dwaj daľſchej doſtaſchaj njedawno dowoľnoſcž, ſo wrócžicž a to ſararjej ſa Kirn a Bacharach. ſararja ſa Wirſchweiler bēchu na jene lěto ſ jaſtawu ſaľudžili. Po někotrych mēſaczach ſu doľoncžne wotſedjenje na daľſche wotſtorcžili. — Tež to rěka: „zyrkej a ſtat“.

Pofutny džen bēchu Bože ſlužby bohacže wot nutrych wopytane, wofebje tež w měſtach; piſche ſo ſamo, ſo ſu lěpje wopytane byle hacž tehdy, hdyž bē poſutny džen wot ſtata pſchipoľnath. Tež to je jena wotmoľwa, kotruž zyrkej pſches ſwojich wěrjazych móžnařſtwaſta ſtata a ſwěta dawa. S tuteho ſtejniſcheža dyrbi tež to roſkudjenje pſchincž ſa pſchichodne wóly, a w tutym roſkudženju dyrbja pſches jene bycz wſchitzy, koſiž ſu wo tym pſchewědčeni, ſo wobnowjenje naſcheho luda a nowe ſbažo jeno pſchindže pſches ſnutſkowne wobnowjenje, a tuto njeje móžne bjeſ wěry do jeneho ſwójateho wſchomóžnyho a wſchehomileho Boha wyſche naſ. Tuž, hacž Ty ſ ſtronam lěwizy abo ſ ſtronam prawizy pſchikluſcheľch po poliſkim ſtejniſchcžu, to nježmē roſkudžicž, ale to tamne, kať Ty ſ Bohu ſtejiſch, a ſe ſtejniſcheža wěry móžeſch jenož ſa ſtrony hloľowacz, kotrež na prawizy ſteja. Tehodla nježmēſch pſchi wóľbach domach wotſtač, dyrbiſch wolicž, njech ſy mužſki abo žóniſka.

Twoja wola ſo ſtaň.

A dr. Marcžincj Lutherej pſchindže jedyn džen pſchecžel a ſtoržeľche: „Mi wſchitko překi dže, wſchitke moje pſchecža ſo ſanicža, moje nadžije ſo poraža, moje wotpohlady ſo poſtorcža.“

„Luby pſchecželo, to je twoja wina“, wotmoľwi Luther.

„Moja wina? Kať to?“

„Haj, hlaj: cžehodla modliſch ſo kóždy džen: twoja wola ſo ſtaň, ty dyrbiſch ſo radſcho modlicž: moja wola ſo ſtaň; kať doľho pať ſo modliſch, ſo by ſo Boža wola ſtala, dyrbiſch jo tež ſměrom pſchitwacž, hdyž wón po twojey próſtweje czini.“ Wluž, kotruž je w hiſcheže wjele wjetſchich cžěknocžach byľ hacž my, David, pſchi tym wſchēm praji: „Porucž temu Knjeſej twoje pucže a mēj nadžiju ſ njemu, wón budže wſchitko derje czinicž.“ Mēj ſwoje wjele nad tym Knjeſu, wón budže tebi dacž, po czimž twoja wutroba žada. Mamy Boha, kotruž pomha, Knjeľa, kotruž wot ſmjercže wumtože, ale dyrbimy ſ njemu pſchincž, naſchu wutrobu pſched nim wuſypacz, ſo kuſľ ſamych ſapřecz nawuľnyč a potom tež na Božu pomoz cžaľacz. Wón podarmo prajiľ njeje: „Bytajcže mje!“ Jeho pomoz je bliſta tym, koſiž ſo jeho boja. Pod

ščizom Khrystufowym je rum ja wschitke starošće. Sdž je Jesuſ nasche hrěchi wot naš přecž wſal, njedyrbjal tež tu hromadku starošćow wot naš wjacž? Sčtóz je pod šchizom Khrystufowym doma tón je najšbožownišchi čłowjet.“

Wschelke f blista a f daloka.

Knjes dr. Arnoſcht Muſa šwjeczeſche 10. měrza šwoje 70. narodniny a f nim je wošwjeczichu Šerbjo a Šklowjenja. Šwjedzenjomaj, f kotrymajž Šerbjo 9. a 10. měrza w Budyščinje čzečowachu šwojeho šwětašlawneho wótcžinza dra. Muſtu, pſchifamknychu ſo dalſche po šlowjanskich krajach. Njeje tu rum a měſtna, dowupřiacž, ſčto je naš jubilač, knjes dr. Muſa, ſa naš Šerbow a ſčto do žylo ſa šlowjanku wědomnoſež; to je rospřa! nadrobněcho f. profesor Otta Wicžaſ w knižy „Dr. Arnoſcht Muſa, jeho žiwjenje a ſkuttowanje ſa šwoj šerbſki narod“, kotruž je jubilaraj wěnowač f 70. narodninam a kotruž w Budyščinje w „Šerbſkej kniharni“ doſtanjeſch. Še šerbſkeho burſkeho luda je tutón naš wótcžinz wuſchol, kotruž je nětk dozpil kaž šwoje 70 lět pilneho, njeſprózniveho, šwěrneho džěla tač tež wyſokoſeže wědomnoſtneje čzeſče. Džen 10. měrza 1854 narodži ſo we Wuſkim Woſyhu pola Hornjeho Wujeſda jako družhe džělo Jana Jurja Muſki, kublerja tam, a jeho mandželſkeje Marje rodženeje Mitaſchez. Hač do 12. lěta wopytowaſche ſchulu w Hornim Wujeſdže, doniž jeho jeho nan do Budyščina na gymnafijum njedowjedže, kotruž Arnoſcht Muſa 1874 jako najlěpſchi mjes wotſhadžazymti wučomzami wopyſcheži; dobry to a powučazny pſchiffad ſa wſchě šerbſke džěczi — a tež šerbſkich ſtarſchich tehodla, dofelž móžeſche drje 12 lětny hólčecž pělne šerbſki ale jenož knadnje němſki a dofelž je nětkle doſež ſtarſchich, toſiž njebychu šwoje džěczi najradſcho šerbſki nawučžili, dofelž dyrbja potom na mělečanſke ſchule. W ſamſnym lěče džěiche do Lipſka na univerſitu, hdžež klaſſifku filologiju (rěče) ſtudowaſche a šlowjanku rěčeſpřyt wuknjeſche. W lěče 1875 bě w Žena dobrowólnik: f dobom tam ſtudowaſche. Šso do Lipſka wrócziwſchi, ſtudowaſche tam dale a hromadžeſche wokoło ſo šerbſku ſtudowazu mlodžinu, f kotrejž ſaſoži wſchěm Šerbam derje ſnate ſchadžowanſki f tym ſaměrom, ſo byſchtej ſo šerbſka ſtudowaza mlodžina a šerbſki lud ſelnalaj a w noweju luboſež ſo ſa šerbſki narod ſahorilaj a je ſjednoczenymti mozami ſa njón ſkuttowalaj. Pſchi tym doſonja 1878 šwoje doſtorſke džělo a wobſta 1879 f wulkej ſhwalbu ſwoje pruhowanje na wyſcheho wučerja. W ſamſnym lěče bu f wučerjom na gymnafiju w Žitawje. Gutry 1880 pſchidže na gymnafium do Budyščina; tu bě f dobom f roſwucžowarjom prynza Hendricha XXXI. f Reuſ, a tu woženi ſo tež f Woſku Clementinu f Reſnečtow, južnoſlowjanku f Banata. Še šwojej ſahorjenoſežu ſa Šerbowſtowo dobu ſebi lubočž šerbſkich ſchulerjom a tež njepſchecželſtowo wſchelakich Němgo; tehodla bu 1883 do Kamjenizy pſchecžadženy, wot tam pſchecžydlaj ſo 1887 do Freiberga, hdžež je šwěru f luboſežu ſkuttowal, doniž po 37 lětach wučerſkeje ſlužby w lěče 1916 na wotpocžint njewotědže. Šaſſki miniſterium pſchipoſna jeho džělo, jemu ſpožčiwſchi titul profesora, konrektora a ſtudijneho radžicžela. W Freibergu mějeſche rjany ſtatoč, na kotruž ſo kóždy, kiž je knjeſa profesora tam wopytač, rad dopomni. Tam ſemrě jemu 1893 šwěrna mandželſka. Wot lěta 1917 wužywa nětko w naſchim Budyščinje šwoj wotpocžint je šwojej mandželſkej Woſku Walentinu rodženej Trmlerez, f kotrejž ſo 1909 woženi. W nej ma šwěrnju pomoznižu pſchi ſwojich wědomoſtnych džělach, kotrymž tež nětkle hiſcheže ſwoje mozy wěnuje, hač runje čze tón a tamny čělmy brach, kaž jón to ſtaroba ſobu pſchinježe, jemu to ſa džělacž. — Tole f krótkka žiwjenjeběh naſcheho ſlawneho jubilara,

šotrehož woſebita a woſebna ſhwalba je tež ta, ſo je wſchudžom tam rad f pomozny f dobrej radu a je ſwólnitwym ſkuttant, hdžež je to trjeba, njech je to nětko Wacžiza Šerbſka abo šerbſke towarſtwa abo šerbſzy ſtudowazy. Tole čzemy tu pſchedy wſchěm ſapřiacž a knjeſej profesoreju tu wuprajicž ſjawny a wutrobny džělich wjele a žyheho Šerbowſtowa. Š tych wjele a nadobnych wſnamjenjom džěla a pſchipoſnacža a čzečowanja, kotrejž ſu ſo knjeſej jubilaraj doſtate tač rjez f žyheho šwěta, móžemy tu jenož to a tanne wuſběhnyčž, poſajawſchi hiſcheže ras na naſpomnjenu knižku f. prof. Wicžaſa, kotruž by kóždy Šerb ſebi kupicž dyrbjal. Runje tač tu jenož to a tanne f jeho wullich a ſlawnych džělow naſpomniny, kotrejž je woſebje na polu ſlowjancžiny doſonjal, je to n. pſch. Statifiſka knižſkich Šerbow f pſchidawtom nadrobněje ſharty šerbſkeje Hornjeje a Delnjeje Lužizy, dale to wulžy ſlawjene džělo „hiſtoriſche und vergleichende Laut- und Formenlehre der niederſorbischen Sprache mit Berücksichtigung der Grenzdialekte und des Oberſorbischen, dale: Šklowjenje we wojwodſtwe Lüneburgſkem — Šerſko-němſki a němſko-šerbſki pſchiručny ſlownik. — Wot lěta 1894 wudawa knjeſ jubilač nětk 30 lět doſho tež „Čzajopiž Wacžizy Šerbſkeje“. „Wacžizy Šerbſkeje“ a jeje wědomoſtnym wotrijadam je pſchezo ſwoje mozy wěnowač a tuta ſebi jeho 1904 tež ſa ſwojeho čzeſtneho ſobuſtawa pomjenowa. Na podobne wajchne poczeſežichu jeho tež mtohe wědomoſtne ſjednocženſtwa, tač mjes druhimi 1894 Akademija Umiejeſtnoſežci w Krakowie a 1912 Kějzorſka Ruſka Akademija Wědomoſežow w Petrohrodže a „Oberlauſitzer Geſellſchaft der Wiſſenſchaften in Görlitz“ atd. atd. Tehorunja bu je wſchelakimi rjadami poczeſeženy. — To njech je tu na tutym měſtne doſež wo naſchim ſlawnym jubilaru. Wóh Knjes daj jemu po ſwojej miſoſež hiſcheže doſhe a ſtrowe lěta a žohnuj jeho a jeho dom bohacže!

Š miſionſtwa. Šotnožno-němſke miſionſtowo je f dowolnoježu jendželſkeje wyſchnoſeže miſionarow wupóſtalo a to do Logo w Afrizy. Šsu tam tež dojeſli. Buchu wot domoródných ſchecžanow f wulkej luboſežu witani; tucži běchu jim tež daloki fruch pucža napschecžiwto pſchifſchli, ſo bychu jich čzim přjedy powitacž móhli. — Liebenzellſke miſionſtowo je tehorunja miſionſkich džělaczerjom wupóſtalo, a to 11 do Šhinj; běchu to dwóžy mandželſkaj, tjo miſionſzy bratřja a ſchtyri miſionſke kotry; wſchitzu naſtupichu f tutym pucžowanjom ſwoje přenje miſionſke pucžowanje. — Š tuteje potweječe ſpoſnajemy, ſo ſo w Šhinje hiba. A tomu tež tač je. To wobſwědča nam tež britiſke bibliſke towarſtowo; tuto w Šhinje bibliju aba džěle biblije w 33 pſcheloženych rěčach a narěčach wudawa. W běhu tych 108 lět, ſo tute towarſtowo wobſteji, je wono w Šhinje 52 251 187 biblijow roſchěriko, w lěče 1922 te tji w Šhinje ſkuttowaze bibliſke towarſtwa hromadže 6 389 977 biblijow. Wſchě towarſtwa piſchu to tym, ſo tuto džělo roſeže. Šróza towarſtwow ſetkuje ſo tu f požadanjom ſhinſkeho luda, kotruž je duzy pytač teho, kotruž je to ſpokojenje a tón mēr čłowſkeje duſhe.

We Wrotſlawju je t čž. ſlowny ſarſchi ſtudowazej mlodžiny, knjes cand. theol. Riota ſwoje přenje pruhowanje ſhwalobnje wobſtač. Š dobom je wot konſistorija na jene lěto dowolenzu doſtač, ſo by w Lipſku dale džělač a jene woſebite džělo ſkožil. Wch ſo wjeſeliny na tym a pſchejemy wutrobne wjele ſboža. Še tola knjes cand. theol. Riota ſwólnitwy, ſkožiwſchi dalſche džělo, runje tam do džěla ſaſtupicž, hdžež je ſobu najmuſniſcho, w prufſkich šerbſkich woſadach.

M. w Š. ſa Jud. — D. w M.-Š. ſa Palm.

Samolwity redaktor: farat W h r g a c ž w Noſacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoł mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrny džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F

Šerbske njeđželske lopjeno.

W Budyschinje, 6. haprjeje 1924.

Čižće a naklad Šamolerejez knižicizšćeje a knižarnje šap. družst. s wobm. ruł. w Budyschinje.

Wuhadźa kóždu šobotu a pjarzi na měřaz 10 šlotnych pjenježłow.

Judifa.

1. list křwj. Jana 3, 1—6.

„Pohlejeće, kajku lubosć nam tón Wótž je wopokasał, so bychmy Bože džěći mjenowani byli.“ To je jedyn s tych šlotnych šchpruchow, kiž kaž hwěšdy přenjeje wulkosće na njebju křwjateho pišma šo šwěćza, kaž snate šlowo tež: „tať je Bóh tón šwět lubował, šo wón šwojeho jenicšeho narodženeho Šsyna dał je, šo bychmy wšchitzy, kiž do njeho wěrja šhubjeni njebyli, ale wěćne žiwjenje měli.“ Wobaj šchpruchaj štaj šhwalobny špěw teje jeneje špodžiwneje Božeje lubosće, špšchetož ta je runje tajki wulki nje wobšchijomny džiw Božeje lubosće, šo Bóh šo čłowjet čžini, kaž šo my čłowjetojo Bože džěći čžinimy. Žako mišjonar w Indiskej pišči špšcheložowanju biblije do tamulškeje rěče wučerje, kiž pšči tutym džěle jemu pomhašče, tute šlowa čžitašče: „pohlejeće, kajku lubosć atd.“ čžinjachu na njeho tajki wulki šačžić, šo pošćočžiwšči džěšče: „Ně, to je pšchewjele! Tať dyrbjalo rělač: pohlejeće, kajku wulku hnadu je Bóh nam wopokasał, šo šměmy jeho nohi wokošćeč.“ Pohladajmy na tutu wulku lubosć, wšchěbje nětko w šwjatym pošćnym čžaku a štajmy na čžoto šwojeho rospominanja šlowo:

„Pohladajeće, kajku lubosć nam tón Wótž je wopokasał, šo bychmy Bože džěći mjenowani byli. Pohlejeće, kajku lubosć, kajku nadžija, kajki nadawo!“

I.

Šsmny šebi wědomni wulkeje lubosće, kotruž je nam Bóh wopokasał, šo šmy Bože džěći. Ani Židža ani pošćanjo wo tym ničjo nje wjedžachu, a nje wjedža. Drje je hižo w štarým testa-

mencze wo tym rěč, šo je Bóh jedyn Wótž, hdyž na pšch. Bóh we knižach profety Žeremiasa rěka: „Njeje Ephraim, mój lubny šym a moje lubošne džěćo?“ Ale to rěkašče, šo Bóh žhy lud i wótžnej lubosće wjedže, niž pak jednotliwne čłowjeste džěćo. Tutu šbóžnu wěšćosć je hagle dwanacželětny Ješuš wuprajil, hdyž džěšče: „Ja nam byč w tym, šchtož mojeho Wótža je.“

Šižće wjele mjenje pošćanjo wo Božim džěćatštwje něšchto wjedža. W dobrých dnjach šo nje pošćečža bohoto boja, we čžěžlich čžakach pod jich hněwom čžerpja, kotruž se wšchelašimi woporami šmērōwacž pščaju, ale nje wjedža, wot kotreho boha nje šbože pšchindže.

Šajke pšchmēnjēnja ewangelijon pšchijēke. Božī Šsyn šhubjenym čłowškim džěćom prajil: „Ja šym wot Wótža wušchot, wón je mje s powjēšću lubosće pošćal.“ Pšchēšadž šo raš do dušče džěšče, kotremuž šbēšchaj nam a macž šemrjetoj, šo wošamocžene, šebi rady nje wjedžo w šwěćze šteješče abo do dušče džěšče, kotrež mēješče hrošneju štaršchēju bjes lubosće, kiž jemu šo šanjerodžicž dašchaj, ale pšches šchēšchjansku lubosć je šo jemu šhrotownja abo špomōžēški dom abo šchēšchjansku šwōjba wotewrila, hdyž mōža hōšpodarja a hōšposu nana a macžet nješnowacž a čžoply wōdnych nanōweje a macžērneje lubosće šačžutwa. Šlaj, tať šy ty wot nje bjeskeho Wótža ja džěćo pšchijaty. Šajka to lubosć! Bóh twój wótž, ty jeho džěćo. Jeho wótžne wōčžto hlada na tebe, wótžne myšle pošćaja puč twōjeho žiwjenja, wón trošchtuje naš, kaž jeneho jeho macž trošchtuje.

„Šaž šo ša šwoje džěći macž stara na tym šwěćze
A kaž je wobarnuje, hdyž šahrimanje čžuje:
Tať tež šo wulku jara ša šwoje džěći stara
Bóh we tej wšchōšći, pšči kōždej wōbčēžnosći.“

Śwēt, kiž Boga njesnaje, nam drje njesrosumi, hdyž wu-
troba ǰo nam hori a ert ǰo pschelowa s wjekełom, ǰo ǰmy Bože
džeczi. Pschecziwo wschej njewerje a wschemu wuǰmēschenju ǰle-
peho ǰwēta je ǰwǰ. Janom wuǰnawamy: „pohlejce, kajka lu-
bošcǰ nam tón Wótǰ je wopolašat, ǰo bǰchmy Bože džeczi njeno-
wani byli. Kajka to lubošcǰ a kajka to nadžija!

II.

„Moji najlubšchi, my ǰmy nětko Bože džeczi, ale sjewiło ǰo
hišcǰe njeje, sǰto my budžemy. My pał wěmy, hdyž ǰo sjewicǰ
budže, ǰo my jemu podobni budžemy; pschetož my jeho widžecǰ
budžemy tał kaž wón je.“ Na našche Bože džeczatstwo je našcha
ǰǰa wulka kraǰna nadžija sałožena. Čžeho mamy ǰo nadžijecǰ?
Wjele, sǰtož ǰo sa kšchescǰan'ku nadžiju wudawa, ǰwǰ. Jan ǰla-
czicǰ njedawa, ale praji: „Sjewiło ǰo hišcǰe njeje, sǰto my bu-
džemy.“ To reka: kajke našche p'chichodne žiwjenje budže, to je
hišcǰe njewotkryte potajnistwo, to hišcǰe ǰo njeje sjewiło. Spi-
ritistwo a adwentistwo a wschitǰy cǰi, kiž chzedža pschichodne žiwje-
nje nam wopisacǰ, njedǰ ǰebi to prajene bǰcǰ daǰža; haj my
wschitǰy drje druhdy praschenja stajimy, na kotrež by našch Anjes
wotmołwił kaž něhdy Pětrej: „Ty to nětko hišcǰe njewěšch,
ale budžesǰ je potom šhonicǰ.“ Sdyž jež my druhdy polni žedže-
nja sa jenym lubowanym cǰłowjekom hladamy, kiž je wot naš
šchot, hdyž tež bǰchmy rad sady satwěšchka pohladati, kiž tutón a
tamny ǰwēt dželi, my chzemy ǰo s tym społojicǰ: sjewiło ǰo
hišcǰe njeje, sǰto my budžemy. Dǰa ničoho ǰo nadžijecǰ nima-
my? Wóh to njedaj. My ǰmy nětko Bože džeczi, hdyž je tež
potajne, sǰto my budžemy, kajki sǰhalt našche pschichodne žiwje-
nje směje, dǰa budže tola wěšcǰe hišcǰe wjele kraǰnišche; psche-
tož my jemu podobni budžemy“, jemu, našchemu wyǰofołhwale-
nemu Šbóžnikkej budžemy podobni, „pschetož my jeho widžecǰ
budžemy tał, kaž wón je“. To njeje prošdna myšl, ale wěštošcǰ,
pschetož Jan pišche: „My wěmy“. Š wotkal to wě? Wón je to
s Jesuǰoweho erta ǰlyšchal. Wón njeje sabǰl, tał je našch Anjes
ǰo modlił: „Wótce, ja chzu, hǰžež ja ǰm, ǰo bǰchu tež cǰi ǰami
pola mje byli, kotrychž mi dał ǰy, ǰo bǰchu moju kraǰnoscǰ widželi,
kotruž mi dał ǰy.“ Na tutych jaǰnych Jesuǰowych ǰłowach, ko-
trež běšche ǰam ǰlyšchal a na sjewjenjach pschekraǰnjeneho Anje'a,
kotrež běšche ǰam pschecǰiwił, wěštošcǰ jeho nadžije wotpocǰuje.
P'schekraǰnjeneho Anje'a a jeho kraǰnoscǰ widžecǰ, to we ǰebi
našche ǰamǰne pschekraǰnjene srowpschimuje. Tu ǰamu kraǰ-
noscǰ, kotruž je Wótcež ǰhnej ǰwojeho spodobanja dał, budže
wón tež wschitǰim ǰwojim džeczom dacǰ. „Šmy my džeczi, dǰa
ǰmy tež herbojo: Boži herbojo a ǰobuherbojo Šhrystuǰowi“, tał
pišche japoschtoł Pawoł.

Džeczǰo bohateju staršcheju ǰo sa tym njeprašcha, kajke herb-
stwo budu ja dostacǰ; jemu je došcǰ, wjedžecǰ, ǰo budže ǰo nan tež
sa jeho pschichod staracǰ. Sdyž tež my hišcǰe njewěmy, sǰto my
budžemy — jako Bože džeczǰo wěmy a ǰo teho wjekełimy a s tym
ǰo trošchtujemy, ǰo budže njebjeski Wótcež ǰo tež sa p'chichod sta-
racǰ psches prošchenja a srowumjenja: ǰmjercǰ njebudže našchemu
Božemu džeczatstwu, njebudže jeho lubošcǰi kónž cǰinicǰ. My
ǰmy Bože džeczi, pohlejce, kajka lubošcǰ, kajka nadžija, ale tež
kajki nadawł!

III.

„Róždy, kiž tu nadžiju k njemu ma, wuczijcǰi ǰo, runje jako
wón tež cǰištǰ je.“ Našche Bože džeczatstwo s jeho sawdawłom na
wěcǰnu kraǰnoscǰ a šbóžnošcǰ nam pschibǰluschnoscǰ k wuǰwjećze-
nju našcheho žiwjenja napoloži. Wułki nadawł, kiž je Božim
džeczom stajeny. Čž we wofadach japoschtołškeho cǰaǰa ǰu drje
kšchecǰijeno byli, kajkiž je nětko jara wjele, kiž jenož njeprawa
ǰo hladaja, t. r. teho, sǰtož je sałon'ǰy sałajame. Saǰada, kotruž

jidǰ wjele ma: „cǰiń prawje, njeboj ǰo niťoho“ daloko wrotcǰo
wostanje sady teho, sǰtož ǰwǰ. Jan tu žada. Bože džeczǰo wě, ǰo
je pschi wschej šwonkownej spratonoscǰi, ǰo statne sałonje njepšche-
stupimy, wjele njeczistoscǰe, wjele hrěcha móžno, kiž tež pschod
Bohom jako njeprawo ǰlaczi. Bože džeczǰo dǰrbi ǰo tež najmjeń-
šcheho hladacǰ, sǰtož je na hrěch podobne. Njeje tutón nadawł
pschecǰežli. Šlej, japoschtoł naš tež na pomoz kǰǰblitowch cǰini.
Šsam se ǰwojeje moży ǰo nam ženje njebudže radžicǰ, ǰo wu-
cǰijcǰicǰ a wuǰwjećcǰicǰ, ale k temu je Anjes pschishchot, ǰo by našche
hrěchi ǰrjecǰ w'at. To njeplaczi jenož wo winje našchich hrěchow,
kotruž je se ǰwojim woporom wujednat a sahubił, ale tež wo
moży hrěcha. „Šchtož w nim wostanje, tón njehrěšchi.“ Wschitko
je na tym ležane, ǰo we nim wostawamy, ǰo stajnje na njeho bla-
damy, ǰo wěrjaza dušcha stajnje s nim wobšhadža. To: w Šhry-
stuǰu bǰcǰ, wostawacǰ, žitǰy bǰcǰ, je ǰo jako najwěšcǰišchi ǰucǰ
k wuǰwjećzenju wopolašat. Tał daloko dǰrbi pschicǰicǰ, ǰo je Jesuǰ
w naš žitǰy, ǰo wón wschitko našche cǰinjenje wobšnježi. Sdyž
šhrěšchimy, leži to na tym, ǰo s našchim Anjesom hišcǰe nanaj-
wuǰcho njeǰmy sjednoczeni. My ǰmy Bože džeczi; hlejce, kajki
nadawł. Šamjeń.

Świate wotkasanje.

Matth. 11, 28. Bójce ǰem le mni wschitǰy, kiž wy špróžni a
wobeženi se, ja chzu waǰ wotšchewicǰ.

Š t ó ǰ : Njebudž sparna moja dušcha.

P'chindžcǰe špróžni, wobeženi
š njebjeskemu lěkarjej,
šhrěšnikow wón nještorcǰi,
Bójce rucǰe k Jesuǰej,
Šmilny šamarit'ki ma
Wino, balsam, lěkarštwa!
Bójce šrudni, bėdni, šhori,
šany wschě Anjes Jesuǰ hǰi!

Bójce — hišcǰe je cǰaǰ hnadǰ!
Bójce rucǰe, šhwatajce
š Je'ušej, wón pomǰa radǰ
š nušy, s bėdy kǰždeje.
Bójce! Šhrystuǰ wola naš
Wschitǰich k ǰebi p'chezo saǰ!
š hubjeńštwa a s hrěchow pada
Čže naš wumoz Jeho hnadǰ.

Anjes naš lubje k ǰebi wola,
Bójmy nětk, ǰo njekomǰǰmy!
šobłuchajmy na Joh' ǰlewa,
Na Joh' h'óš tał lubošny!
Wschitko, w'chitko hotowe
ša naš p'chihotowane!
Anjes je hižo dawno wolał,
š wjeczeri wscho pschihotował.

Bójce! hdyž naš Anjes je wolał
Naǰ wschěch k ǰwojej wjeczeri.
šubla kraǰne nam je šchował
š ǰwojej wulkej lubošcǰi,
Dawa tym je bohacǰe,
šiz we wěrje, pošucǰe
P'schitǰu k njemu — špróžni, šhudži
šo Joh' hnadže lacǰni, h'łodni.

Podarmo Snjes tych wšchěch woła,
 Kiž měčž Jeho nochedža;
 Podarmo Joh' krasne słowa
 Esu, hdžez do njoh' njewěrja!
 Hdžž žu durje samfnjene,
 Pšchindžesich proščez pšchepodže!
 Bój, ach njeskomdž nětk čaž hnady!
 Snjes tu je, nam pomha rady.

Wotewrjene durje hnady
 Esu šchcže kóždom hrěschnikej!
 Šbóžnik krasny, pomha rady
 Esynej, džowzy šhubjenej. —
 Lekar dobry Jesuž je!
 Na njoh' twaricž móžecže!
 Čžini wulke štutki, džitny,
 Snjes tón žmilny, dobročžitny!

Kotrychž tón Duch Boži wodži,
 Šbóžne Bože džecži žu!
 Wěru, luboščž do nich pšodži,
 A njesachodnom' wježelu
 Wupy'chi jich wutrobu
 Š Khrystužowej prawdoščžu.
 Jesuža čži lubo maju,
 Kiž Joh' mjeno wusnatwaju.

Wulke wjebele we Snjesu
 Maja Jeho wěrjazy,
 Hdžž wšat Snjes je hrěchoto čžez
 Še žwědomnja, š wutroby;
 Wobhnadženi — džakotni —
 Wopradowže žu šbožotni.
 Š hnady Božej džecži Bože
 Maja čžafne, wěcžne šbože!

W wotewrjenych rukach twojich
 Snježe, daj mi šhowańku,
 W bolosčžach a štyskach mojich
 Daj mi pomoz njebjesku,
 Njewopusčez mje šhudeho,
 Čžin mje wěcžnje bohatož'!
 A tebi mam ja dowěrjenje,
 Daj mi trošcht, měr, wosčhetojenje!

Šbožo wulke mamy wšchitzu
 Wěrjazy we Khrystužku!
 Tu na semi podrožnižy,
 Čžinimy wěrnny pokutu!
 Snježe Jesu pomhaj nam,
 Šo našch pucž dže š njebjeskam!
 Š tobu šbóžnje domoj džemy,
 Tam Čže wěcžnje šhwalicž čžemy!

J. W.

Farar Šschizan-Rafecžanski †.

Š Rafecžanskej wožadu žaruje tež wožada našcheho njedžel-
 nika „Pomhaj Bóh“ p'chi rowje fararja Šschizana-Rafecžanskeho.
 Lhdženja, hdžž jeho sachodne čžeto š rowej pšchewodžachu tam
 na Rafecžanskim pohrjebniščžžu, rěčžesche wón žam hiščezže
 š wožadže našcheho kopjeńka š žwojim poščednim słowom, na-
 šchemu njedželnikej a jeho wožadže wěnotwanym. Šsnadž je žo
 taš někotry džitwal, šo šo bě nabožny nastatw š Laetare taš krótki.
 Našch njebočžicžki farar bě jón šapocžat pižacz, tola jón njedo-
 piža. Šsmjertny jandžel w'a jemu pjero š pilneje ruki přjedy
 hacž bě njedžela Laetare tu. A taš džeržesche Laetare potom na-

šchej wožadže nutrnosčž jedyn, kotryž niz wjazy mjes žitwymi
 tuteje našcheje semje njebě. Šrótkle drje to nutrne słowo, tola
 woněmjeny, na pšchezo šawrjeny ert ščžini žo nam ša žmjerčž
 šhutne. Šo bychmy jo tola dorosumili, hdžž tola tež to žitwienie
 taš krótkle je, šo njebychmy žo žami šjebali, ale žwojemu žitwjenju
 dali hódnoščže, kotraž njeje šhubjena, hdžž š nami dže ša tutu
 čžafnosčž š konzej. Wón, njebočžicžki farar je tole došonjaš.
 Njech je krótkle tež jeho žitwienie š 38 lětami, š hódnyh je je wu-
 pjelnik. To njeje šhubjeny ša njcho a tež niz ša tych, kiž jemu tu
 najbližichi běchu a nětko wo njeho pšakaju horze šlyšy.

Na Šjewj. Jan. 3, 20 šačži žo š žwojim poščednim nje-
 dželškim słowje. Šacz je jeho nježmjerčna, š njepowalneje wěru
 š žwojim Šbóžnikom šawjasana dušcha widžala, kotryž pšchih-
 džesche, šo by žo š poščednjemu rasej škapal wo durje žwěrneho
 šlužobnika a jemu šakal: „Bój še mnu, twoje džeklo je žo štało!“
 Pšchetož, ščtož wón nam š woněmjenyh semškim ertom přjeduje
 a žwědčži: „... Šsyn Boži, kotryž je š njebies wot Wótza pšch-
 šchot š nam čžlowjekam na jemju, šo by nam tón pucž šakal
 še semje š Wótzej do njebies“, to je žam wěrít, šo tym je žam
 žitwy byl. Ščtož tu jeho wěry do Šbóžnika njepowalna wěstosčž:
 „A hdžž ty žo jónu škapalch wo durje tych njebies, šlyšchi a wo-
 tewri wón tebi a wita tebe do žwojich njebies: „Ša šnaju tych
 mojich a žym šnaty tym žwojim, šastupče š žwojeho Snjesa wje-
 ščosčž!“ to nětko jeho nježmjerčneje dušche šbóžne našhonjenje.
 Žemu je žo štało, šaž je wěrít! A šaž by to čžyž wožebje tym
 lubym nětko taš jara šrudženyh ša čžahy šrudoby a pšakanja do
 přjeka pražicž a dacž ša najdrohotnišche šawostajeništwu, praži
 wón: „Hdžž wotewrimy, dha wón š nam šandže a wosčhewi na-
 šchu dušchu š hnadu, měrom, pošojom, radoščžu; dha žo we jeho
 towarštwje wježeli našcha wutroba!“ Ššly'chmy, a šly'chče
 wy, lubi šawostajeni, taš jeho poščednje přjedomanje jene wo-
 prawdžite Lätarepřjedomanje, taš š woněmjeneho erta šlincžki
 hiščezže: wježeleče žo! tuto wježeleče žo!

Šarar Šschizan-Rafecžanski, kotryž je taš pilnje a žwěrnje
 tež š tebi, luba wožada našcheho kopjeńka rěčžat, je dowurěčžat;
 jeho ruža, š kotrejž je taš pilnje tebi tu pižak, š pohonjazyh pšch-
 šladom ša jich wjele šastojniškich bratrow, wotpocžuje na pšchczo!
 Wty wšchitzu, kiž njemóžachmy jeho šandžemu njedželu š poščed-
 njemu wotpocžinkej pšchewodžecž š wulkej šlyš pšchewodžerjow
 š bliška a š dala, pšchitwošamy jemu tu šhromadnje — ja štejach
 š najmjen'cha šobotu pšchi jeho šaščžžu, do kotrehož běchu jemu
 runje š poščednjemu španju poščali, a pražach jemu, kiž bě mi
 pšchecžel, poščednje „w Božim mjenje“. — „Měj džak do wěcž-
 nosčže a Bóh čži žohnuj, kiž ty jemu a jeho žyrtwi a wožadže a
 nam žwěrnny běšche po žwojim šlubjenju!“ — Š wami paš, kiž
 wty taš naš'e wot šrudoby potřjeheni, budž tón, ša kotrymž na
 pucž waš woła'che mandželški a nan, Jesuž Khrystuž!
 —

Žyrtwej a štat.

„Ščto ma to na žebi.“ žo praščesč, hdžž pódla rošpratowu
 wo pšchecžžhanju žyrtwje, wožebje ewangelšeske wo Rušowškej
 čžitacž tež tule powje'cz: Ruška wyschnosčž je němškich špěwarjow
 pšcheprožyla, šo bychu w Pětrohrodže, Moštwje a druhich wul-
 fisch měštach Rušeske špěwali tu taš mjenowanu „Pažionu Ma-
 teja“ a to w něm'šej rěčži.

W Šchwizy je wyschnosčž šantona abo krajiny Št. Gallen
 šakalata, šo žo pšches wošlonošerjow pižma tych taš mjeno-
 wanych „Šhutnych bibliješpšchepytowarjow“ pšchedawaja. Do-
 wolno'cže, kotrejž je přjedy š tonu dala, je wrocžo wšala. Š tu-
 tomu šakrocženju pšchecžawo tutež tčž mjes Ššerbami pšchecžawo

evangelskej a katolskej zvrhvi štutovazej lečže je bo tež wyschnosć sa kanton Zürich pschisamknyla.

W němškim fejnje bě bo namjet stajit, so bychy bo sa cžaj martrowneho tydženja wólbne wojowanja, kotrež tola s wjetšcha ani bjes herjekanja ani bjes hidy njejku, sakasate. Tutón namjet njebu pschijaty, hačž runje njejku sozialistišće strony we wjetščinje. To je tež snamjo nascheho cžajka a snamjo sa smyšle- nje dotalnych fejmskich sastupjerjow. Tehodla je bo „Wubjerš evangelskich zvrhvjow Němskeje“ na wschě strony němškeho fejma se scžehowazym pišmom wobrocžiti: „Wólbne wojowanje je bo sapocžalo. Sich wjele we ludu febi pscheje a žada, so njeby tón tydžen psched jutrami, kotryž „czichi tydžen“ mjenujemy, psches wuhotowanje, kotrež njeměr pschinješu, kašyl. W mjenje tych krajnych zvrhvjow, kotrež su we „Wubjeršu evangelskich zvrhvjow Němskeje“ sjednoczene, prošy tehodla „Wubjerš evangelskich zvrh- wjow Němskeje“, so bychy w cžajku wot 13. hačž do 21. haprleje tuteho lěta, wot bolmońčiki hačž k druhemu jutrownemu šwjedže- nej, wólbnemu wojowanju wotpocžowacž dali a mēr matrow- neho tydženja njekahli. „Wubjerš evangelskich zvrhvjow Něm- skeje“ je kručže wo tym pschewědčeny, so je s nim wulka wjetšči- na němškeho luda psches jene w tutej próstwyje.“ — Wny Sserbjo wobedu wěrywusnacžow to žyle wěšče žmy a bo tež teho dzer- žimy!

Sapóšlanžy dotalnego němškeho fejma dželachy bo po šwo- jim nabožnym abo tež njenabožnym stejniščežu takle: 180 ewan- gelsžy, 105 katolsžy, — wscho hromadže 285 kšesčezijanskeho wěry- wusnacža, — 130 dissidentow; to su tajžy, kotřiž s zvrhwe wu- stupichy, a 44 kotřiž njeběchy šwoje nabožne stejniščežo wosna- mjeniti. — Luczi pošledni drje tež daloko wot dissidentow njejku. To su nastročaze licžby! A to cžim bóle, hdyž tola w ludu jenož něhdže 1% dissidentow je. W fejnje bě jich to 29,5%. Tajke něšto mjenuje bo potom šprawne sastupjenje luda. Luda pschi- šlušchnosć to je, so bo tu pscheměnjenje stanje psches pschichodnu wólbnu, kotraž je sa 4. meje postajena, a kšesčezanow pschislušch- nosć to wošebje, a tu tež našcha, kiž my tola na sakozku kšesčez- janstwa stejimy a stacženjo tuteho němškeho stata žmy. Tehodla by to byla njeprawda, by-li šcho mjes Sserbami parolu wudał, so nježmemy wolicž hiež. Žyle wěšče dyrbimy wolicž, ale jenož sastupjerjow, kiž bo s ertom kaž s wutrobu ke kšesčezanstwu wu- snawaju! Čži, kiž bo hańbuja, šwoje nabožne stejniščežo šjewicž a čži, kiž dorajnje sa nabožinu njeuwstupja, njemožemy trje- bacž, hewak niz a nětkole hiščeže mjenje. A dissidentow su sa naš, su sa kóždeho kšesčezijana do žyła njemožni sastupjerjo! — Šdyž k tomu polnóžno-amerikanski parlament pschirunash, na- makash scžehowaze licžby: S tych 435 sapóšlanžow su 374 s kšesčezijanskich wěrywusnacžow, 41 su dissidentow a 20 nje- šjewichy šwoje wěrywusnacže. To je trošku hinaš hačž pola naš w Němskej; do žyła je to tam w Amerižy s nabožnym stej- niščežom hinaš.

Wschelle s bliska a s daloka.

Se kerbskich wošadow. Nětko tež hiščeže Kšesčezanska fara- bjes fararja, hdyž bu farar šchizjan tak sahe a nahle psches žmjercž wotwolany. Dwě kerbskej šarskej měštnje w šakskej Su- žižy hys duschepastyrja, dofelž Šodžijška druhe šarske měštno pschezo hiščeže njewošadžene. Samolwit bo do Šodžija hačž dotal — wjelež nam snate — žadym duchowny njeje, hačž runje bě krajne konsistorium měštno wupišalo. Duchowni, kotřiž tam předowachu, to sastupuju cžinjachy. A k tomu nětko Kšesžy. To je šrudny wuhlād sa kerbske wošady, sa evangelskich Sserbow do žyła, dofelž šforo žaneho dorosta nimamy. Šcho budže to

s našimi kerbskimi wošadami sa 5 abo 10 lět? Wjazy hačž jena budže bo wošadžicž dyrbječ s němškim duchownym, dofelž tu kerbskich njebudže, a to tehodla, dofelž su evangelsžy Sserbjo štomdžili, bo došć roshladniwje sa duchowne šastaranje luda we pschichodže postaracž. Abó njedyrbjeli my telko mlodnych hólzow mjes nami mēčž, kotřiž bychy šhmani byli sa študowanje?! A nje- dyrbjeli my wjazy telko lubošče ke šnješowej zvrhwi w nimi pytacž žmēčž, so by to jich pohnuło k študijam bohóšlowstwa?! A njedyrbjeli evangelsžy Sserbjo telko sa šnješowe kralestwo — a s dobom sa šwój kerbski lud — wysche mēčž, so bychy kerbskim hólzom, kotřiž šredkow došć nimaju, šmožniti, študowacž na bohóšlowstwo a sastupicž do šarskeje šlužby? To su praschenja, na kotrež dyrbimy wotmoštu namakacž! A to wscho je jena wē. Kotraž febi hnydom žada tak husto hižo žadane šakrocženje žyheho luda k wotwobrocženju tuteho štracha a najšwērnišče próžowa- nje wo šastaranje kerbskich wošadow se kerbskimi duchownymi priedy hačž to hiščeže hórje a pschepošže njebudže. Šruska Šužiza, kotraž sa telko šarskich měštnow a tuž sa telko wošadow a wošadnych duschepastyrjow paruje, dyrbjala tola nam w Šakskej s šhutnej napominašku, haj nusowašku byčž ja to, so bychy Sserbjo jich došć žynow na študije dali, wošebje na študijum bohóšlowstwa, a niz mjenje tež sa to, so bychy žynow kerbskeho luda, hdyž na študijach, šwērniše a pilniše a dofelž se kerbskej rēčžu šaberali, so bychy potom tež wschudžom w Sserbach kerbskim wošadam w macžernej rēčži šlužicž mohli w tym, šchož je to najšepšče. — Tole wscho a hiščeže druhe předuje nam Sserbam notny wotw na Kšesčezanski pohrjebniščežu, kotryž šhoma šemšče šawoštajeniš jeneho, kotryž bě, kaž jeho žyly dom, kšesčezijanski a kerbski w polnym smyšle tuteju šlowow.

W Rošacžizach na šarje šwjecžeske njedawno sjednocžena wošadna mlodžina šwój šakozeniški šwjedžen a nětko njedželu Šaetare pacžeršče džēcži šwoje „W Šožim mjenje“. Sserbska a němška mlodžina nascheje mateje wošady sjednocži bo tu kóždy ras do jeneho žyła a šhromadneho wuwjedženja, džywa paš pschi- tym na Sserbow a Němžow a jich rēčž jenaš. To je pschi wob- stejnočžach, šakšēž tu su, drje tón prawy pucž. Šoradžilo je bo to jene kaž to tamne wuwjedženje derje. Lubošč a pilnosč bēšchtej bo tu sjednocžitej k špodobnemu wuwjedženju, njech to nětko to šwonšowne wuhotowanje šwjedženiškeho ruma — šara- rjoweje študowanškeje ššwowy, dofelž tu šale nimamy — njech to nětk rjenje wuhotowane blida, sa kotrymiž bo wješele k šhromad- nej šchalžy šhoseja sjednocžachmy — njech to šmutsšowne wopšhi- jecže wobedu wuhotowanjow a teho, šchož bu s rēčžemi a se špē- wom poškicžene. Njech tole kóždemu w pomjatkú wostanje a njech našcha mlodžina do žyła dale a bóle narwutnje, so móže bo tež hiščeže hinaš hačž jenož w šwētnyh rošprosčeniju a we šwētnyh šawješelenju rjenje wješelicž a šradowacž, haj so to runje w tutym hinaššim, niz wot šwētneho juška a rošprosče- nja pschewodžanym a napjelajenym, wuhotowanju a šawješele- nju to wješele namaka, kotrež nima sa šobu hłowubolenje a ške njecžiste šwēdomje šnadž sa žyle žiwjenje. Na tajke pucže dyrbi bo bóle a bóle žyła našcha mlodžina štajicž a našch lud, jeli so dyrbi to móžne byčž, wobšacž pschichodom a wostacž!

W krajach bywščeje Awštrije pschiběra ewangelske hibanje. Šaž bo wot tam pišche, pschestupichy w lēčže 1924 k ewangelskej zvrhwi jich we Wusčach (Aussig) 135, w Němskich Šoršchowizach 14, Čhebu (Eger) 20, w Šriedlandže 11, w Šablonzu 123, we Šródku (Grottau) 109, we Šarnocžizach 18 atd. Tuto hibanje šaha wot polnóžnych dželow pschi našchich šakšich mjesach hačž k pašodnju, do Šchtyršeje, do Šorutanškeje (Kärnten).

Šamolwity redaktor: šarar Wyržacž w Rošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éł khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Serbske njedželske lopjeno. •

W Budyschinje, 13. hawreleje 1924.

Čiřičež a nakład Šmolerjez knižičiřičežernje a knihařnje sap. družšt. s wobm. ruł. w Budyschinje.

Wuhadza sčžbu hobotu a placzi na měřaz 10 stotych pjenježłom.

Palmarum.

Luby čžitarjo! Dopomniřh řo dženska hiřčezje dnja řwojeje konfirmazije? Dženska jařo po wřchěch Šerbach pacžerřke džezči ł woltarju přichřupja, řo bychu s wjeřelny mrtom řwoju wěru wuřnale a lubi starřchi, řmóřřja, přchřiwuřni a přchězjeło řjedno-čezja řo w pobožnym dobroprořchenju přched Božim trónom, řo by njebjeski Wótečez řwoje řohnowanje na jich hamjeń položit. — Kał běřche to tehdom přched lětami, jało ty jało pacžerřke džezčo přched woltarjom stejesche. Šdže řu twoji starřchi a twoji lubi, kiž řu s tobu konfirmaziřki džej řwoječžili. Wjele jich wjazų njeje. W řhlódnjej řemi čžičhe řpja a jich duřche widža řo nětko we wěčžnym řwětle, řchtož řu wěřili. A kał dołho hiřčezje a tež nasche čžakanje, nascha wěra budže řo dopjelnicž, budže tam horka řwoju trónu dostacž.

Me dženska placzi řa tebe hiřčezje kaž řa wřchěch tych młodnyh řchězčžijanow Jeřuřowe řłowa:

Š laj, ja řteju přched durjemi a řłapam. Pořłuchajmy dha s nutrneje wutrobu na Jeřuřa, wuřamy a bjermy řebi to ł wutrobje, řchtož nam dženska praři, a to:

1. wotčžinčze Jeřuřej wutroby,
2. řhodžezje s nim jało Bože džezči,
3. dha budžezje dostacž to nam w njebjekach řřhowane řerbřtowo.

1.

Šdžež je moja wutroba, tam řu moje wjeřela, daj, řo budu namakany, řdžež mi řwědcža twoje rany, řo řym ja nětk wumženy, twoje džezčo wuřwolene, řo ta moja wutroba, jenož tebi přchřřłuscha!

Boži jandželjo džezja nětko we lubosnym nalětnim čžaku přchēs nasch kraj, přche wřchě pola a łufi a řahrody a wřcha Boža řtwóřba jich řłyřchi a řo řraduje jich přchřłhada. Wřchudžom řemja s dolheho řpanja. wotucži a řo řotuje s noweje mozu na nowe řezenje a rořezenje.

Widžimy-li nětko nasche lube pacžerřke džezči, řdadža řo wone nam bhez kaž rola, kiž jenož na Bože řłóncžko a miły deřchčžil čžaka, řo by řo řelenřla w noweje krařnosčži. A řchto je řłóncžko a deřchčžil, řchto ma jenicžžy moz, řbudžicž, to řchtož hiřčezje tu a tam drema? — Je to nasch řenjes a Šbóžniř. Wón je hižo we řwojatej řchčezeniřy lube džezči ł řwojeje wutrobje řčžahnyř prařiwřchi: „Dajezje džezčatkam ře mni přchřinčž a njewobarajezje jim!“ Wón je njewinořčž džezčezjeje wutroby řrónował ře řłowa- mi: přchetož jich je to njebjeske řraleřtowo!“

A tał, kaž je wón nad řolebku džezčezja řwoju ruřu džezčał, tał je wón s džezčžimi řobu řchol přchēs řchłřke řeta a pacžerřku wucžbu hacž ł tutemu dnjej.

Luby Jeřu, my řmy tu, řłyřchecz čze a twoje řłowo, rořřwěcz naschu wutrobu, řo řo nawucžicž da s nowoh, daj řo na řwět njehładamy, ale ł njebjewo mnyřle mamy.

Dale řchřucžka běřche s řeřłom žđleho řchłřkeho čžaka. A přchi wřchěm wuřnjenju dyrbi tola řłowny nadawoł řóždeje wucžby bhez, Jeřuřowe mjeno tał řłuboko kaž móžno do wutroby džezčezja řarycz. A tónle Jeřuř, kiž bē wčžera a budže we wřchěm přchřhodže, ma dženska, haj wjeřebje dženska s młodny mł wutrobami něřchto wazneho porēcžezč. Wón řteji teho dla přched durjemi a řłapa, o řhwataj, lube džezčo a wotewř jemu řwoju

wutrobu. Masch tola pschikadaw doscz. Snajesch Zachaeuša, by čital wo Kaperaumskim hetmanje, by byšchal proštwu plepeho profcherja pschi puczju: Jesu, byno Dabitowy, kmil bo nade mnu. — Njech teho dla twoja duscha dženska jeniczjy to žadanje ma:

Jesuk moja šbóžnoscz je,
trošcht, čzescz, kublo, žohnowanje,
jeho luboscz bo mi čže,
ta je moje žadanje,
ta je moje požadanje,
nusa je tu na šwěczi

Kač lohko je tola, šwoju wutrobu na šwětne wězy šhubicz. Blyščezata šwětna krašnoscz naš taš klepi, so njewidžimy, so bo sady teho blyščezja jenož sadwělowanje a njeměr šhwataj. — Derje pač temu čłowjesej, kiž s čžažom Jesuša wosnje do šwojeje wutroby. Wón je w'čeho žadanja dopjelnjejnje. A pódla njeho ničto druhi bydlicz njemóže. — Teho dla pošluchajmy na jeho škapanje, na jeho proštwu: Šwsmi mje horje!

A to k druhemu: A šhodžče s nim jako Bože džěczi! —

Pój sa mnu, tač čže šhrystuž wola, pój šhětsje sa mnu čłowjecz! Pój, pošhwataj a šlawaj s rowa, to je s tej hrěčnej šparnosczje, pój wostaj'wšchi bo šwětno a pytaj moje towarštwu! —

Ja čžu bo twojej woli podacz, čzesch-li, so dyrbiu s tobu hieč! Dha čžu či rady w'čitko dodacz, ty jeno čžyl mje pošylnicz! — tač sady wostacz njemóžu, tač wěscze pschindu sa tubu. —

Bomatu, wy pacžerške džěczi, bo s lětami nětko lětami wašeho džěczatštwu minyče. Se škulšeho hólza budžesch młodženz, se škulšje holzy młoda holza.

Kač dolho hiščeže a potom dyrbicže šebi šwonka staršichsteho doma šwój šhlěb pytač. — Ale džěczi dyrbicže pschezo wostacz, džěczi wašeho njebjeskeho Wótza. Wón je tón jeniczki, kiž wam wostanje, hdyž staršichstu luboscz row kryje, hdyž šwěta falschnoscz, hórkoscz žiwjenja wam bolosče nacžinjatej, — šchtóž ma we šebi tu wěstoscz, ja šym Bože džěczo, temu ničžo šchtodžcz njemóže.

W'čhe hwešdy teho šwěta špadnu,
wšchě róže hinu pschi puczju, —
šchtó wjedže mje po šchžeschzy dale,
šchtó šhrěje šymnu wutrobu?
We rowje staršich luboscz drěma,
ju budžicz ja nětk njemóžu,
na šwětnu žaloscz dušcha plata,
bo šhrudži w štyštnym njeměru,
hlaj s njebjes hlada hwešda twoja, —
ty nješby woboha šyrotka,
twój dobry pastyr tebje wjedže
se žalosczje do Salema. —
Šy Wótzej tola džěczo lube,
njepšakaj šrudna wutroba,
te čžemne ščženy twójho doła
njetrašcha t'ho, kiž Wótza ma. —

Dha nětko šhodžče s Jesukom jako Bože džěczi! — Pytaj šebi ras we šwojich špěwarškich wšchitke tele šchtuczki, kiž šwědečja wo šbóžnosczji thy, kiž bo wjedža jako Bože džěczi. Móže to tebje wabicz, so by bo ty tež wo to próžowal. Ale tole džěczatštwu njewobšteji jenož w rjannych šlowach a myšlach, ně tajke džěczatštwu ma bo se škuttami wopokasacz. Škóždy džěč twojeho žiwjenja je kaž šchpibel, do kotrehož Wóh tón šnješ pohlada, so by wón pruhowal twoju luboscz, twoju šwěrnoscz.

A wy lube pacžerške džěczi, — ja waš ma džěčnikšchi džěč šwoju wošebitu wažnoscz. Se šwjatym rukufawdacžom čžecze Bohu džěčja šlubicz: šnježe ja šym nětko moje džěczo, a ja či jara rady šhodžil njedželku kaž šwjaty džěč. A tež na pošdnje

šlubju, so čžu tež tebi šwěrnny wostacz.

Kač husto b'čhe tajke šlubjenje na šonfirmaziškim dnju: kaž tajki na šlonje šadželany wohen. S wopředla wyško šapate šlonjenja, ale bóršy b'čhe wšcho špalene a jenož šur a popjel wosta wysche.

Někotryžfulišch młody čłowješ ma próčkwosaczje, dobre a wažne čžinicz, ale hdyž žiwjenje jeho šchabesche, šhubi wšchu wěru, šprawnoscz a poščžimow'cz. — Šlubšcho a šlubšcho padowajche na šwojim puczju a škoncznje staršchi wo njeporadžene, šhubjene džěczo pšakaja. —

Tehodla wobšhowajče šebi šwoje bójške džěczatštwu, so njebyšchče a to k ščezemu šwoje njebjeske herbštwu šhubili. —

Ja widžu čže, ty Salem wyško na horje,
murje se šlota, wrota parlowe,
a templ nowy; — jandželow te šbyš,
špěwaju Bohu šhěrl'sche šhwalobne. —
Šdyž šwěta horjo, tyšchno'cz mje wobdawa,
hdyž šhabla šemja mi a šylša šapa,
dha pytam čže, ty Salem, wyško na horje. —

Šhowane nam w njebjesch herbštwu! — Š tajka radoscz ja naš, kiž wěmy, so tu sa naš trajazeho měštna njeje, ale so tam horka jena druha rjenšcha domšna na naš woczafuje.

Wy šmy Bože džěczi a s tym herbwojo wěcznje krašnosczje. A to njech je wukónž tutyč šróčkich šadow. Dale našcha nadžija, so sady čžemnyč a wuškich wrotow šmjercže, šwětko paradisa čžaka. — To je našche herbštwu. Tehodla šhwatajmy, so byčmy Jesuše šwoje wutroby wotčžinili, šhodžmy s nim jako Bože džěczi šhroble po wuškej ščžeschzy dale, doniž njewjedže naš naščy pucz tam, do tcho měšta, wo kotrymž bašniš špěwa:

Jerusalem, ty měšto wyško,
ač byl ja we tebi! —
Tam horje bo tač s wutrobu mi čže
a nješšym pschi šebi.
Mój duch čže wšche horow
a wšche runinow
do tamnyč šlotyč dworow
a wotšal šhwata jow.
Šamješ.

Domoj!

Lule šawku, na kotrejž to hižo žylu šhwilku šedžu tu sa našej pošležju, je hiščeže našč džěd šklepač. Šsedžesche tu rad a hladašche tu dele k žyrkwičžy a k žyrkwinej wješžy, dele do dala šclinaw. Šačž mam ja to něšchto wot džěda? Ja tu tež tač rad šhdam! Ran njedawno něšchto wo tym powědašche, so je hušto wumuczł bóle džědawny hačž nanowy s tym, šchtóž bo to tač na šnutššownym namrěla. Móžno to! Šaj, byč bo wješelit, by-li tač bylo! Wěč tola tež jara džědawny, jako džěd tu hiščeže b'č a na tutej šawzy ja pošležju šhdajche. Ššhdach tu pschi nim na šawzy, šhdach te jomnu na šolenomaj! Nětko pač wón hižo dawno špi tamle delkach na šerchowje. Njeby-li tamle ta šruššwina štaka, byč šamo šchžij jeho šamjenja widžecz mošt. Šón luby džěd mój!

Kač by bo wješelit, by-li džěčja s nami tam w Božim domje byl! Še tam pschže rad a šwěrnje šhodžil! Tež, so njeb'č našč Boži dom wobnowjenny, njeje jemu šadžewako. Nětko je našč Boži dom tač rjenje wobnowjenny, šwonka a šnutška. Kač pišani bo to pschšes hakošy šchtomow! A šnutškach, tač to tam wšcho tač, — tač dyrbiu to prajicz? — tač žyle, kaž to runje won prawje sa našču žyrkwičžku, wobnowjene. To by wón tam žyle wěscze: ja našču jara rady šhodžil njedželku kaž šwjaty džěč. A tež na pošdnje

1. im. o, 11. 12:

Sy'a z Boha powołana, wojuy dobre wojowanie wěry! —

Hlós: Njebudź sparna, moja duša! atd.

Palmow niedžela was wola,
lube džěci pačerske!
do Božeho domu z nowa,
hdžež was wuhotować chce
Jezus, wodžer k zbóžnosći,
z duchownymi mocami
do bėdženja stawow jeho,
dostawacych sylnosć z njeho.

Haleluja zaspěwajće,
dokelž powołane sće
k towarštwu z nim; česć jom' dajće,
dokelž wodzić wón was chce
jako pastyr' přečelny
tu ze zemskej' cuzoby
tam do raja njebieskeho,
hdžež su wowcy pastwy jeho!

Přez křćeńcu sće přesadžene
tu do jeho kralestwa
a ze swěta wuzwolene
być wy maće jeho mzda;
wukupił was droho sej
je přez swoju Božu krej!
— Duž so jemu zapisajće
a do služby jeho stajće!

Wobnowić slub křćeński jemu
džensa zhromadžene sće;
wotrijknyć so všemu zlemu
waše rozsudženje je. —
Hosianna! prosyće,
Knježe, pomhaj! žadaće.
Spožč nam swěrne wojowanie
a nad hrěchom dobywanje!

Bjez tebie być njemóžemy;
Jezu, naša hlowa sy!
My być twoje stawy chcemy,
zo za tobu přińdžemy,
hdžež ty knježiš w krasnosći,
w polnej wěčneji zbóžnosći,
— tam wzmi, wodžerjo, nas sobu
swěru slědžacych za tobu! —

Hamjeń! haj, njech to so stanje!
— rěka naše skónčenje.
Zeskhadžej nam jasne ranje,
nowe z tobu žiwjenje!
Zbóžniko, nas wobtwjerdžuj,
w slubie z tobu požohnuj!
Wojowanie dobre wěry
daj nam ty a myto swěry!

Haleluja, Hosianna,
Hamjeń! — džensa spěwamy.
Pycha naša wostań rjana
to, zo twoje stawy smyl —
Wodžerjo a ryčerjo
Jezu, ty naš Srědniko,
oosynjei we wojowanju
nas a wubrón k dobywanju! —

wón pschězo džěšče. „Na pósńnje w prawym čažbu pschicž a pschězo a porjadnje“, tak wón huscžišcho praješče, by-li něchtón prajił so na pósńnje njepóńdže, „je pschězo wo wjele lěpje, hač na sažne pósńje pschicž a křěrłusch, modlitwu a ewangelion skomdžicž abo hač na sažne niz husto hicž!“

Haj, našch džěd, tón wjedžesche čži prajicž! Dženka bě wěscze tež s nami na pósńnje schoł, bě tola našche pruhowanje! A pschi pruhowanju pschipošluchacž, to wón wožebje rad činjesche. Tež na nyčpor druhdy džěšče, so by křěščał, kať mlodži wotmoltrejeja. To pať njebě pschězo spočojom s tymi mlodhymi. „Sdhyž njebychmy my tónle křěrłusch móhli abo tamny schpruch, sčto tež to by nam to našch knjes farať prajił!“ wón husto prajesche.

Hacž by wón dženka s nami pačer'fimi spočojom byl? Hacž so mnu. Je mje tola kam přenje sčtucžki wucžil! A tež schpruchi! A kať husto hym to s džědom Knjesowu modlitwu spěwał! —

Tať žyle wubjernje to dženka njeńdžesche! To dyrbyu kam prajicž. Ale to so tež njedžiwam. Sdhyž žebi myšlu na to, sčtož je džěd wufnył w schuli a na to, sčtož hym my w schuli wufnyli w pošlednich lětach! Kať chzesch to potom na pačerjach wšcho donawufnyč! To tež potom na pruhowanju w'chitžy wšcho njemóžej!

Mo, ale ja hym s najmjeńšcha moje wotmoltly dacž mohł ,a žwój křěrłusch tež móžach! Bě to runje našcheho džědowa sčtucžka:

„Modl so a dži po Božej sčcžžy,
Čžin žwěru, sčtož Ty čžinicž našch!
Dha budže sbože w Twojej křěžžy,
Ty Božej' hnady wužiwajsch!“

„Sčtož Bohu wšchón so dowěri,
Boh teho nihdy njepuschčži!“

Kať husto je mi tola prajił: „Spěwaj a džělaj!“ a so mnu tutu rjanu sčtucžku spěwał! Wón je woboje w žwojim žiwjenju žwěru čžinil, to „spěwaj!“ a to „dželaj!“ a wón so njeje sjebał. To je mi maľemu tať husto wobtrucžal a prajił: „Tež Ty so njebudžesch sjebacž! Wono je sawěscze wěrno, — kať našch Luther w katechizmužu to tať praji —, so:

„Sčtož Bohu wšchón so dowěri,
Boh teho nihdy njepuschčži!“

To by so wěscze wješelil, so dyrbyach ja runje tutu jeho sčtucžku spěwacž. A by-li tu dženka so mnu tať pschěd pošlěnu žedžal, by ju wěscze hšcžče ras se mnu spěwał.

„Ale, ow jej! — Tež ja tu dolho tať wjazy žydacž njebudu! Dženka sa tydžen je našcha konfirmacija! A potom jutry! A tšecži džen jutrow — dyrbyu wot doma prjecž —! Do města dyrbyu! Do města so mi tať prawje njecha. —

„Wjež je wjež a wostanje wjež!“ by džěd prajił. A ja to tež dženka praju. Dyrbyu pať prajicž, so to džědej tehdy njeběch tať žyle dorosumil, čžehodla žebi tať wješku křwalesche. Dženka hym pať s nim pschěs jene! Tola, dyrbyu tam, nan to praji, macž to praji, a wšchať tež wěm, so to dobre tať!

Mo, tuž chzu moje prošne hodžinki domach hšcžče wužicž, a prawje dolho tu na katzy žydacž a hladacž a hladacž do domišny tu dočolo wokoło mje — a do domišny tam wšche mje. To mam žyle wěscze tež wot džěda. Tón bě tež tajki!

So bychu te dny tola rjane a čžopke byle, so bych mohł tajkich rjaných wjecžorow hšcžče prawje wjele wužiwacž kať to dženkišchi. Kať čžicho to! Wěšacž se žwojim žerpom tamle so hižo počžina žmějtacž! Wlěduschke hwěšdžicžki raja wokoło njeho kať jehnjata wokoło wotwčerja! Tam wšche žyrkwineje wješki módry kur. Warja tam wjecžer. Tež s našcheho wuhnja čžehnje to kať khorhaj. Macž je šatepika. Bóřny mje wola a potom je sažo jedyn wjecžor nimo a džen mojeho wotkřada sažo bliže! —

Domišna luba, droha! Mi chze so domoj, domoj, prjedy hacž hym wot doma přecžku!

Kať so to tam hola módry w ščěrym čžěmnišcho a čžěmnišcho! A tamle na horach k prawizy barbi to wjecžor se kamšnej barbu! Je to wuschitny moleť, tajki nalětni čžopky wjecžor! Kajka to nětkole našcha žyrkwicžka tamle pschěs sčtomy mi kiwa! Ta kula horjeka dyrbi tola s čžistym slotom pošlocžana byčž, hewať njebhy so nětkole wjazy, njech tež tať s waha, sybolika! Hacž tam nutštach tež žane slotaki žobu sšhowane njeju sa pošdžišche čžabhy? Sčto wě, hacž niz!

„Jurjo! Jurjo!“

„Macž, haj, haj!“

To ma macž wjecžer hotowu! Žyle wěscze ma dženka něšcho dobre k wjecžeri. Tajki džen, kať dženkišchi, je pola našch p'čezow maľy žwojedžen. A ja tydžen budže hšcžče rjeńšchi, hdhyž budu tola tam w našchej žyrkwicžy konfirměrowany! Kať chzemy to tu rjenje hromadu byčž wšchitžy: nan, macž, bratr, šotra, wotwa a žnadž tež čžeta kmótra a šrawzež kmótra a ja! Tola niz s haru a se sčkleńžy-klinkanjom! — (Pštracžowanje.)

Wšchelle s bliska a s daloka.

S Ralez. Fararja Korla Křičžan-Katečžanski, kotrehož njedžlu Laetare na Katečžanskim pohrjebniččžu pošhowachu blisko žyrkwije, w kotrejž je pschěs 7 lět wožadže ewangelion pschi-

powjedať, bē jedyn i tych najmlōdschich naschich herbskich duchownych. Narodzi ſo 15. augusta 1886 w Godziju, zyle w kuſodſtwje faru, na kotrejz bu poſdſiſcho jeho wuj, nasch njeſapomnity a nam teſ p'cheſahe wotwolany farať Rſchizan i fararjom. Starſchiſki dom bē ryſy herbski a njebočizicki je to teſ byť. Mana ſhubi pſcheſahe p'cheſ ſmjercz. W Budyſchinje wopnta gymnaſium a ſwoje pruhowanje na bohōklowſtwa ſkozi w Lipſku. Bē teſ dobrowōlnik w Straſburku. 1911 pſchitōdže do Sucziny ſa ſarſteho wifara, 1913 bu tam i fararjom. Do Kafez pſcheſhdli ſo 1917 a je tam to ſmēl jenož 7 lēt ſwoje ſaſtojniſtwa ſaſtawacz; ſaſtawat je pať jo ſe wſchej ſwēru a luboſczu, ſaſoženy njeſowalnje na naſchu ewangeliſtu wēru do Jeſuſa Chryſtuſa, naſcheho Ebožnika. Wo jeho poſchowanjju doſtachmy tu ſežehowazu roſprawy: ſcho bēſche to do rjaneje njeđzele, hižom i jeje mjenom Saetare naſ witajo; kať klinczachu ſwony tať ſwjatocznje pſcheſ Kafeczanſku hōlu, a nalētne ſlōnczko luboſnje ſo ſwēczesche. Me naſche wutrobny bēchu ſrudne a ſtyſkne, pſchetož dobrny ſyn naſcheho herbskeho luda, ſwērnny duſchepaſtſr ſwojeje Kafeczanſkeje woſhadny, farať Korla Božidar Rſchizan ležesche na marach, a i zyleje Kafeczanſkej woſhadu bēchu jeho pſchitowſni a pſcheczeliſo p'chiſchli, ſo bēchu jemu poſlednu czeſež wopofaſali. Na ſarſkim dworje, kotrehož rum njeđoſahaſche ſa wſchitickich, kiž bēchu tu ſo ſeichli, mjeſ nimi wjele towarſtww, dzeržesche po wuſpēwanju ſhērluſcha 577 farať Jan Rſchizan i Dohna ſwojemu bratrej wotpraſchenje po 23. pſalmje w herbskej rēczy, a ryſowasche jažny wobras ſemrēteho, a pod wjedniſtwwm knjeſa kantora Kjelki ſpēwachu paczerſke džecki ſhērluſch: Puſchče mje, puſchče mje. Wiſchi ſwjatocznosczji w Božim domje, do kotrehož bēchu zyrkwinižny prjōdſtejerjo kaſchcz donjeſli a kotryž nutrna woſhada pjełnjeſche hacž do poſlednjeho mēſtna, dzeržesche farať Wiczežl i Wōſlinka czełne prēdowanje, a po nim rēczachu hiſchče tajny zyrkwiny radžiczel Roſenfranz i Budyſchina ſa zyrkwiniſku wſchynoscz, farať Kaplet i Njeſwacžidla ſa herbsku konferenzu, ſa herbske lutherske knihowne towarſtwa a ſa „Bombaj Bōh“, farať Dyſcheť i Budyſchina ſa niēmſku prēdarſku konferenzu a ſa ſlepych Kafeczanſkeho wuſtawa. Saſtojnižny bratſja, kotrychž bēſche 10 pſchichlo, wēnowachu ſemrētemu bratrej ſchpruchi a ſpēwachu jemu ſhērluſch. A potom njeſelche ſo kaſchcz won, a bliſko pſchi durjach draſtkomory, pſcheſ kotrež bēſche njebohi w 7 lētach ſwojeho ſaſtojniſtwa tať nekotry raſ nuts a won ſchol, ſmy jeho i poſlednjemu mēreje ſemi pſchepodali. Rjane ſpēwny ſpēwarſkeho towarſtwa, ſlepych, zyrkwineho ſhora a paczerſkich džecki dawachu ſwēdczenje wo luboſczji, kotruž bēſche ſemrjety ſebi pola wſchitickich dohny. Zyrkwiniſke prjōdſtejerſtwa i Kafez, tehorunja i Sucziny, hdžež bēſche ſemrēty prjēdy i fararjom, towarſtwa, paczerſke džecki, gmejnižny prjōdſtejerjo wſchēch wſow Kafeczanſkeje woſhadny pſchinjeſchchu bohatu ſwētſowu pychu, džať a poſledni poſtrow do rowa. My pať džečmy kōždy ſwōj puč domoj, cziha a we hluboſkej ſrudobje, ſo je jedyn i naſchich nalēpſchich a najſwērnichich do czaſa wot naſ ſchol. Requieſcat in pace!

Zyrkej a ſtat.

Se Saſſeje. So bē nam ewangeliſkim ſmōžnjene, ſo i džečjimi na Božich ſlužbach nalētneho poſutneho dnja wobdželicž, je jich wjele trožku ſnjemdrilo. To ſjewja hlōžny, pižne a ertne, kotrež ſo i tutej naležnosczji ſlyſchecz dawaju. So pſchi tym na miſtra kulta, na zyrkej, na duchownych a ewangeliſkich ſtarſchich kuſt ripaja, to wſchať tať ſobu i wēžny ſlyſcha. Džitwne je po prawom jenož to pſchi tym, ſo ſo to woſebje ſe ſozialdemokratiſkeje ſtrony w tutym demokratiſkim czaſu ſtawa, w kotrymž by dyrbjať, — by-li to wopravdžita demokracija byla, — kōždy rune

Na czihi pjatt.

Seſ. 53, 4. 5.

Chryſtuſowe czerpjenje — naſche czerpjenje.

ſlōž: Mi wutrobnje ſo ſtyſchče zc.

My w duchu poſtupimy pod kſchiž na Golgacze. — Tam poſnje ſroſymimy, ſcho naſcha wina je; ſchož czerpi Boži ſwjaty na drjewje poſlecza do ſmjercze ſa naſ daty, — je hrēchow naſchich mſda.

Nam pſchitwōla naſch Eſrēdnik: Wſcho czerpiach waſche dla; naſch wōn je wſchſchimēſchnil, kiž wopor ſa naſ da tam poſnje doſahazy do wſcheje wēcznoſcze; wſchať ſwjatocsz ſpokojazy je Božu wopravdže.

Njeſt khorosczje je naſche naſch Eſrēdnik ſawēſcze, hdyž ſa naſ podawaſche ſo na kſchiž do ſmjercze a bolosczje je naſche wjať na ſo ſežerpliwje; tať poſoj dobywaſche nam, kiž najſlōdschi je.

Duž my nēt wotmołwjamy: Wſcho, Jeſu, twoje dla my wopromacz tu mamy, kať czi ſo ſpōdoba! Wſcho njeſcz a czińicz ſwēru, ſchož napołožič nam, a wobſwēdczicz i tym wēru, kiž wjedže i njebejam. —

Dla naſchich pſcheſtupjenjom wſchať ſranjeny wōn je a ſbity pſchehrēſchenjom dla naſchich Jeſuſ bže na Golgatha, — do rowa, a dobyť mēr tať je, ſo ſeſhadžecz nam i nowa tam radoſž mōžeſche.

Wſcha cziwila na nim leži, — my wumōženi ſmy. Mēr Boži w duſchach knježi, a ſawdawſ ſwōbōdy my i ranow jeho mamy a žōrlo radoſcze, ſo ſbōlnje wuſnawamy: Wſcho doſonjane je!

Wſcheſ ranu a ſmjercz jeho, kiž naſch je ſaſtupjer, my wuſdžemy ſe wſcheho, ſchož ſaczēmniſche czer nam tu a pučowanje pſcheſ czaſne žiwjenje; wſchať Bože ſpōdōbanje nam dobyť Jeſuſ je! —

prawa a tuž teſ ſwōbōdu ſa ſwoje nabožne žiwjenje a jeho pſchibluſchnoſcze mēcz.

Saſſi krajny biſkop Jhmels je do Jendželſkeje wotjeť. Tam czińja ſo pſchihoty ſa jenu konferenzu zyleho ſwēta ſa praktiſke ſcheſczijaniſtwa, kotraž dyrbi ſo w Stochołmje ſeńcz, t. r. tuta konferenza abo tutōn ſjeſd ſaſtupjerjom ſcheſczijaniſtwa i zyleho ſwēta dyrbi ſo i tym ſabēracž, kať ſo to, ſchož ſcheſczijaniſku wučžbu naſtupa, bōle a lēpje do ſtutka ſtaji. Do pſchihotowazeho wubjerka ſa tutu konferenzu ſlyſcha ſaſſi biſkop; i dohom ſo wōn teſ na wažnych poſedzenjach wobdželi, kotrež jendželſki wubjerť ſa ſcheſczijaniſku politiku a ſa hoſpodaſku a ſozialnu politiku wotmēwa.

Njeđzela Cantate budže jubilejna njeđzela. Je to 400 lēt lētka, ſo ma naſcha ewangeliſka zyrkej ſwoje ſpēwarſke. Spēwarſke, to je tola ſobu to najdrōžſche, ſchož kōždy ewangeliſki po ſwojej bibliji w maczernej rēczy wobſedži. To ſpōſnajesch tola teſ i teho roſkudžowanja wo nowych herbskich ſpēwarſkich. Tuž dyrbi ſo tutōn 400 lētny jubilej doſtojnje ſwjeczicz. Tuto lētō 1924 by potajkim teſ runje to prawe lētō bylo ſa to, ſo bēchu ſo ewangeliſkim Eſerbam nowe rjane ſpēwarſke wobradžile.

Diſtowanje.

Wſchēm czeſczentym ſobudželaczerjam i tutym tu i wſchelaſoroch ſtron wuprajenu proſtww, ſo bēchu pſchezo wſchitzy ſwoje mjeno pod ſwoje naſtawki a pſchinoschki ſtaji. Red.

— W. M. w R. ſa Jutry. — D. w M. B. ſa Quasi.

Samolwity redaktor: farať Wyr g a c i w Roſaczjach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džělat
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Klž Bóh pođa,
Wokřew će. f

• Serbske njedželske kopjeno. •

W Budyschinje, 20. haprleje 1924.

Čižycy a naklad Čsmolerjey knihiczišcžerņe a knihatņe sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wulhadža kóždu šobotu a placzi na měřaz 10 stotych pjenjeřlow.

Jutry.

Matth. 28, 1—10.

Jutrowa powjescž jandželow: Njebojće šo!

1. Njebojće šo šmjercže! Wón njeje tudy, wón je horjestanył.
2. Njebojće šo žiwjenja! Wón předy wař pónđže a wy budžecže jeho widžecž.

I.

Njebojće šo! tak běšče musne wučobnikam prajicž. Woni běchu žalořnu móz šmjercže nashonili. Morowy je tón, klž je prajil: „Ja šym tón pucž a ta wěrnosć a to žiwjenje“, klž je šlubil: „Ja šym to horjestawanje a to žiwjenje“. Kamjenj běšče waleny psched rowowe durje — a wón ležesče jako kamjenj starosče na wutrobach. A na kamjenj běchu šygl šeznili a stražnikojo wobštražowachu row. Woni widžachu šamu šmjercž. A tola, kajki džiw to! Kamjenj běšče wotwaleny, šygl škamany, město wajhtarjow šmjercže — pólšli žiwjenja: „Njebojće šo!“ A jako to wěricž njemóža, wobšruczi tón žiwj Šbóžnik: Njebojće šo!

Njetrjebamy tež my tak powjescž? Žalořna je šmjercž. Morowe, šcťož běšče šrótko předy žiwjenje. Lube džěcžo šo tebi wofnje. Mandželska šo torhņe wot bofa mandželskeho. Wulke pola morowych widžimy na bitwichežach. A pomyšl šebi: tež tebi špěwaja jónu šmjertne šhěrlišče.

Čsmjercž praji: Woj šo! Ale jutry tebi pschpowědaju: Njeboj šo! „Šlaj to město, hđžež šu jeho položili.“ Šóhanjo tam štoja šjes nadžije. Tebi pař je to město měra: „ja ležu a

špju žyle šměrom“, rola Boža: „šyte budže šachodne a horjestanyč budže nješachodne“. Wón je horjestanył. Jesuř, mój šnjēs, žiwj je a ja budu s nim šobu žiwj. A njehač-li ty jandželam, wěricž, tón šnjēs jo šam wobšruczi: „Njebojće šo!“ Wón štupi k rowam kaž k Lazarušowemu rowej. Wón ma šłowa wěcžneho žiwjenja. Kamjenj je wotwaleny: „Čsmjercž, hđže je tvoje žahadlo? Šdže je, hela, tvoje dohycže? Bohu budž džat, klž nami to dohycže datwa psches našcheho šnjēša Jesom Šhryšta.“

II.

Njebojće šo žiwjenja, pschetož wón předy wař pónđže. „Njeje-li Šhrystuř horjestanył, dha je wařcha wěra podarmo a wy šcže hišcže we šwojich hřěchach.“ Wón předy nař džē! Za jandželska powjescž pošasuje do žiwjenja. Šóřšče hacž šmjercž je žiwjenje šjes njeho. Ale čzi wučobnizy šu jeho widželi, teho horjestanjeho. Šdže je wón wšchudžom šchoł s maleje hřódže we Bethlehentje a s rowoweje komorki: šlaj, ja šym pola wař wšchitke dny hacž do šłoncženja šwěta. Woni šu jeho widželi: Pawoř psched městom Damasłuškom, Šcžčepan tež nješješa wotewrjene widžesče. Wšchizy čzi šu jeho widželi, klž běchu pobožni, boha-bojasni a šbóžni, dokeř do njeho wěřjachu, wšchizy čzi, kotrychž žiwjenje bu pschekrašņene psches nješješte šwětko, wšchizy, klž nrějo nješješki powětr dychachu, — hacž běšče jich žiwjenje lohke abo čžežke, woni šu jeho widželi a dokeř šu jeho nama-kali, móžachu wjeřeli byč! Šaž Luther w čžahach štšfnošče na šlıdo napřiza: „Wón je žiwj“, tak je to trošcť a móz našcheho žiwjenja.

A nješy ty jeho widžat čžah žiwjenja? Wón pschindže pschi šwójatej šcžčenizy, pschi wěrowanju, wón je šlıko w domach,

to srudobje, wšchudžom se swojim słowom. A hdyž je tež knano twoje žiwjenje nětko srudne, njeboj so žiwjenja! Čerpenja tu teho čaja njejsu hódne teje krašnosće, kotraž so nad nami sjetiwiz budže. Jesuž jeta swojich wučobnikow a džeše: „Womhaj Bóh wam!“ Po hebrejskej rěči to słowo rěka: „Wješelcže so!“ Nascha jutrowna powjeseč: „Njebojče so, hlej, ja pschipowjedam wam wulke wješe! Njebojče so, ale wješelcže so!“

Samjeń.

Na jutrownicžu.

Psalm 118, 16—24:

Jutrowne haleluja Božeje žyrtwje.

Słóž: Hdy bych ja s tšaz jashkami zc.

Spěw dobywarški sanoskuje na jutrownem so swjedzenju; wšcha stwórbja Boža postakuje so posbėhujó t žiwjenju, kiž seshadžato se smjercže je, dokelž Jesuž žiwj je! —

Hlej! row je jeho wotewrjeny a widžecž wón so swojim da kaž na stol Boži powyščenj, so salkineži haleluja, hdyž prawiza je knjesowa nad knjesstwom smjercže dobyła.

To jutrowne je radowanje so rošchěrjaze po swěcže: Sa njewumru; mam spodobanje na skutkach Božej miłosće a budu žiwj saměrnje, kaž žiwj Wumožnik mój je.

A pschipowjedacž čžu ja wšchudžom: Ezo žiwjenje je sjetiwó, a sbožo seshadžalo ludžom, kiž něhdy bėdowachu so we putach horja smjertneho a wotročstwa najčezjšeho.

Smjercž, msda wšchaf hrěchow [jara jera, jim bjes pschestacža hrožesche, a sacžowanje slóžke mēra jich mōz a radosč njebēsche. Tak njesnajachu swobody a bėchu hrěcha wotročžy.

Hrěch, smjercž a bojoseč pschewinjena pať nětko psches Šhrystuža je, a duscha kōžda wumožena, kiž jeho kručje sapschimnje; swjast wěry s nim ju sjednocža, so žiwjenje s nim wěcžne ma.

Tak kamjeń rōžkny wustwoleny je Jesuž fěrschta žiwjenja, a na njeho twar sałożeny je, kotryž tracze wěcžne ma; to Boža žyrtwje tudy je, kiž jutrowne ma wješe.

To psches knjesa je jutrowneho so stako; džiw je psched nami to, kotryž pschekrašnjuje jeho a wjasa s nim naš w radosčži so haleluja jutrowne je w Božej žyrtwje njesmjertne.

„Sa žiwj šym!“ — wšchaf wobkručuje knjes, kotryž kral je krašnosće, a stawam swojim wobšwědčuje: „A wy tež žiwj budžecže!“ — Duž haleluja spěwajmy a t wěcžnosčži so hotujmy!

Domoj!

II.

„To je tón džen, kotryž je tón knjes činik! Tehodla wješelmy a radujmy so w nim!“ Tak šmy dženka rano wušnali! Haj, a tak tež je! To je dženka džen, kotryž mi t nam wšchēm Bóh luby knjes wobradžil! —

Nětk je tež tutón nimo! Naschi hoscžo so wateschli. Esam tu šedžu na kawy so pošlenzu.

Ššym konfirmowany! Dyrbju to pschezo tamle dele hladacž t Božemu domej, w kotrymž so tole dženka sta. Žyle wěscže mi tutón swjatocžny wotomil njesapomnity wostanje čaž žiwjenja! Njemōžu šebi mšblíč, so bych jón sapomnicž mohł! —

So tu džed wjazy njeje! Šak bychmōj šebi to tola nětkle

wšcho tu na kawy rospowjedacž mohłoj! Wēm so dopomnicž, kať mi džed ras tu na kawy powjedasche, kať bu wón tam dešach w Božim domje konfirmowany. Boži dom bē tehdy pschepjelnjeny byl. — Polny wšchaf dženka tež bēšche kať lėdy hdy. Čėchu pať tam tež tajzy dženka, kotriž hewať šemschi nješhodža; haj šamo t Božemu wotkasanju njejsu sa dolho wjazy byli! Čžehodla tež to šu dženka pschischli? Nō haj, wēm, swojich džecži dla! Tu bōl tola nochžychu swojim pacžerškim džecžom nacžinicž, so dženka tež domach wostachu! To by tež hōrje hacž šlė bylo! — Čžuju, kať jara by nje to bolako, by-li nan dženka domach wostaf.

Alle čžehodla to hewať šemschi nješhodža a tež niz t swjatemu wotkasanju? — Čžehodla tež to? — Šsu to šanto burja pōdla! Tajkich šerbškich burow to škoro bōršy njenadeńdžesč! So tež dželacžerjo tajzy šu, kotriž wotkach dželaja, to drje nětkle tu a tam tak je, kať je nam to knjes duchowny na pacžerjach na powjedaf! Alle bur, ratať, šerbški ratať! Džed pschezo prajesche: „Bur přeni muž bē na šwěcže a tuž tež přeni psched Bohom! Šm, je so tež džed myslif abo šchto? Wšyla šnadž so tajzy? —

Čžehodla tež to hewa do Božeho domu njeschindu? — Ššny šebi powjedali na pacžerjach, so mōže čže to wšchelafore wotdžeržowacž: Šiwkosč! Mōžno, so tuta nětkle najštraschnišcha šawjedniža tutych šawjedže! Šiwki byčž, to nješam, to je tola šrudnje, hdyž je čži to wšcho jene, sa čžož so čži dyrbjaka wutroba hōricž! — Abō lėhnjoicž? Hdyž dyrbjka njedželu rano šobu na něfaki wulět abo do lėša, to lėni njejsu! — Abō šwētamudrosč! Tuta praji, so Bóh njeje! Šm, to bychu so po prawym nardožicž dyrbjeli, předy hacž tu šwēt bē, hdyž šmēli šebi šwēricž, tole prajicž! A potom by to tež hišchže luta kža byla! Šschetož Bóh je, mój Bóh je! to praji moja duscha!

Šak šmēm so ja tola Bohu džakowacž, so mi tajšeho nanka da a tajšu macžerku! Šak šmy to wčžera wječžor hišchže hromadže špěwali a šebi powjedali! A dženka rano, macžerne šylšy! A kať mi nanť rušu šlōczesche! —

Haj šylšy ronjachu so njedatno tež towašchej na mojej kawy, jako bē wo tym rěčž, kať šaršchi, kať nan a macž džecži t Jesušej wōdža a w modlitwje, s bibliju, w Božim domje čžinjo po šlowje nascheho Šbōžnika: Njech džecžatka še mni pschindu a njewobarajče jim! Nan drje jomu njewobara — ale s nim tež t Šbōžnikej njeńdže. Njesphtuje to tajki nan s tej tōrnosčžu, so čže dwēmaj knjesomaj šlužicž.

Ach, tamle nnn dže! Bē duzy wot dwōrnishčža t šušodej šastupif.

„Nanko, nanko!“

„Du hižo du!“

„Čžesč tola, so tu na kawy twój šwjedžen došwjecžimy!“

„Haj pōj, nanko! Macžerka drje tež kuš pschindže. To posdžišcho wječžerjamy! Še tola tak rjenje!“

„Haj, žly džēn bē rjany! Wjedro bē rjane a šchtož je nam pschinjēš, wšebje tebi, to bē hišchže rjenšche!“

„Haj nanko! A to mi s nowa prajišch, šchtož šebi runje rošmšblach a šchtož bē šawodne šlowo džentšnišcheho dnja: „To je tón džen, kotryž je tón knjes činik!“

„Tehodla wješelmy a radujmy so w nim!“ Haj, s tym čžemny jón škōncžicž! Šōj, čžzemoj pohladacž, hacž macž tež njemōže so kuš t namaj na kawku šydnycž!“

(Pōtracžowanje.)

Nam khdym ludžom bohacze,
Daj nam wšchěch hrěchow woadacze,
Eso knježe kmil nad nami.

Nasch wšchědny khlěb nam dženka daj
Wšcho šchož my potrebamy,
To czělo, duschu jastaraj,
Eso tradacz njetriebamy.
Ty w ruzy swojej wšchitko nasch
Budž, wostań luby Wótčez nasch
Daj, so kmil tvoje džeczi.

Cziń kmilnoscz nam a dobrotu;
Nas njetchoštaj o Božo,
Stwor ny nam czistu wurobu,
Budž, wostań nasche sbožo
We žiwjenju a wumrjeczu
Nas swětel s twojej pomozu,
Nas wumoz wot wšchob' sčeho.

Nětk swojej woczi poiběham
Ja khudy — k horam Božim,
Wot tam ta pomoz pšchindže k nam;
Eso kmil na ludu swojim.
O Božo Wótče njebješki
Nam pomhaj k wěcznej sbóžnoscz
A tom' herbstwu swjatnych w swětle.

Chzešch, Božo, dženz nje wotšal wšacz,
Daj šhincz czělnaj hěče,
Dha chyzl mi s hnady sbóžnoscz dacž
We tamnym rjeńšchim swěče,
Ach daj mi tam twój sbóžny raj,
Estyšch moje „hamjen“ praj ty „haj“
Eso njeboj, ja bym s tobu.

Bóh s nami! kajke wjekele
Je to sa džeczi Bože!
Wy wěrjazy, so wjekelece,
Bóh Wótč je nasche sbože!
Kať wulka Boža kmilnoscz je!
We Khrystužu Bóh nasch Wótč je!
Wy s hnady jeho džeczi!,

J. W.

Swětk wěry.

W czažu pšcheczeňanja ewangelskich w Franzowiskej běšče so tež hugenotški předar Rugere sajal a swojej kmjerczi napischecžo hladašče. Jedyn džen so pšcheczelej poradži, pšchistup k njemu dostacz; jako so sažo wotšali, stražnika spizy namaša. Wón to Rugerej šdželi a wobaj džěšchtaj hacž k jastwowym wrotam, kotrež se stražnikowymi klucžemi wotamknychtaj.

Pšcheczel předarja napominašče, s nim czeknycz, došelž je škladnoscz šjawnje wot Boha škiežena.

Alle Rugere snapschecziwi: A šcho budže je stražnikom? Budža jeho škonzowacz, hdyž czeknu, a wón je pšchezo pšchecziwo mi pšcheczelny so wopokajal. No, to so nještanje. Moje czělo móža moricž, ale naschu wěru tola je swěta njetucžerja."

Wón hiščeže juntrócž žedžiwje do nozy pohlada, samkny sažo durje a so do jastwa wróczi.

Ehđžen po tym wopušcheci jastwo, ale so by byl k kmjerczi wjedženy.

Musa.

Kať wulka je nětko muša w němškim kraju, sa to město došheje rosprawy někotre licžby a pšchitladny:

W Tegel w Braniborskej bu jich 1720 škulistik džeczi pšchepytanych. 7% — to so pšchezo wot 100 džeczi 7, potajkim na 120 džeczi — bě jich wachitiškich, t. r. tajkich, kotrež mējachu jendželstu khoroscz. — Pjecž studentow je šebi zyke po lěta s tym w jenynt mēscze s uniwěrity žiwjenje šdžeržalo, so so w nowotwarje jeneje banki myle, czisčile, rumowale wot tšechi hacž do pinzow dele. — W jenej pobocznej czisčezerni statneje banki škutlujaja jako dohladowarjo pšchi czisčezernju pjenježnych papjerow jena džiwadlowniža, jena wudowa jeneho tajneho radžicžela, jedyn profesor s uniwěrity.

Wšchelle s bliska a s daloka.

So zylym swěče wotpad wot nabožiny abo špadowanje wjedže na niže škhodženi. Tež Turkowška a s njej muhamedaniška wuczba njeje wumjata. Kalifu so wotšadžili; něšcho temu podobne by bylo, bychu-li ramsko-katolizy bamža wotšadžili. Nětk je komnišija, kotraž ma w Turkowiskej nabožne šakonje s nowa šarjadowacz, to tať mjenowane „asan“ šakajala. „Asan“ to je to, so wob džěit pjecz krócž mēschnik pšchi mošcheji, kaž domy boha Allah mjenuja, k modlenju woka abo k modlenju wotšpěwa s tych wěžow mošcheje, kotrež minaret mjenuja. A šcho tuta komnišija sa pšchicžinu tuteje šakajne mjenuje? Wona praji, so je tuto k modlenju wolanje tehodla šakajane, došelž so s nim mēr khorych kasy. — Tak! — Tole czi hižo praji, so so tež tam w Turkowiskej, kotraž bě runje w tym, šchož modlitwa, tať kruta a swěrna po swojim waschju a swojej wěrje, hižo daloka — daloka dele! Něšcho nowe wšchaf něšcho tajke sa naš w Šakškej njeje. — So by jutrowne swětko rosšwěcziko te hiščeže czěmne a te sažo s czěmnotu pšchitryte kraje! —

Semja rži, to je ta powjescz, kotraž so kóždy tydžen wospjětuje. Nětkle je to Šchpaniška, kotruž jemjerženje domapytaja. Tak dže to pšches to zyke nowe lěto 1924 hacž bent. A šcho wone hiščeže wjazy pšchinjeke na tajkich pšcheměnenjach a šjewjenjach pšchirody? — S Japaniškeje, kotraž bu loni tať czežko domapytana, pšchitladžeja nětk tež drobnije powjesče wo nacžinjenej škhodže. Tuta njeje tež šchescžijanske mišionštwa, kotrež mējachu w Japaniškej swojich dželaczeryow, pšchelutowale. „Pšchitkowne protestantske mišionske towarštvo“ je šhubito swoju zyrkej; „franzowške katoliske mišionštvo“ žaruja jeneho mēschnika a 11 kotrow, kotřiž kmjercž w šahubjazym rženju nantakachu. Najmjenje je škhodowako němško-katoliske mišionštvo; jenož na jeho twarjenjach bu jemu škhoda nacžinjena. Najwjetšcha šchescžijanska zyrkej domorodnych je šle potrechena; jej bu wjele Božich domow škieženych. S mišionštwanami bu wšchěbe czežko domapytane amerikske biblike towarštvo. Tuto mējesche w mēscze Muraska czisčezernju, we kotrež móžesche jedyn džen kaž druhi 15 000 bibliow we wšchelašich raišcho-krajnych rěczach czisčezecz je swojimi 1200 dželaczeryemi. Tuta czisčezernja je šahubjena a wobšedžer a jeje 1200 dželaczeryow so morwi. To je jara šrudno a wulka škhoda! Ale kaž je zyka Japaniška pšchi tym, so so sažo pošhlyja po tajkim poraženju, tať s Božej pomozu tež džělo šchescžijanskich zyrkow škhodowanja pšchewinje a so s nowa pošhlyni.

Šistowanje.

D. w M.Š. sa Quasimodogeniti.

Š. M. w Š. sa Miser. Domini.

M. w Š. sa Jub.

Sy-li spěwaš,
Pílnje džělaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš
Swérnje džělaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočň ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Serbske njedželske łopjeno. •

W Budyschinje, 27. hawrleje 1924.

Čištěč a naklad Šmolerjez knižicziščežetnje a knižatnje šap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wulhadža kóždu šobotu a płaczi na měřaz 10 stotych pjenjeřtow.

Quasimodogeniti.

List štwj. Pawoła na Skološifskich 3, 1—4.

Quasimodogeniti je taš wjele, kaž „s nowa narodženi.“ Hdyž hme šhorcy čłowjeł šašo po dolhej šhorosczi se šwojeho šharoloža stančež a hme šašo wokolo šhodžicž, njesacžutwa wjazy žanych boloscžow a móže šo šwojemu džělu s noweje mozu twěnowacž, wón drje rjeknje: „D ja šbožowny čłowjeł! Nětk šym kaž s nowa narodženy.“ — To dawta radosčž a dyrbi naš k džašotonosczi wabicž, — hdyž hmemy po dolhej šhorosczi tole wušnacž. —

A nětko w jutrownym čařu pschindže Pawoł k nam. Wón běšče tež jedyn wot tch, kiž móža prajicž: „Wny hmy šo s nowa narodžili!“ — A da-li wotšhorjenje wot čžežteje šhoroscže nam hižo tajke wješele, čzim wjetšcha paš bē Pawoła radosčž, pschetož wón njeprajesče: „Ja šo čžuju kaž s nowa narodženy“, ně, wón praji: „Ja šym s nowa narodženy!“ —

Wón je po čžěle drje tón stary wostał; ale jeho wutroba njeje wjazy ta šamšna. Na nim je Jesuž tón džiw dokonjal, wo šotrymž tón Šnješ pola Čzechela rěči: „Ja budu tu šamjentnu wutrobu s wascheho čžěla wšacž, a budu wam nowu wutrobu dacž!“

A nětko je we tym starym šwankownym čłowjełku zyle nowe žiwjenje, kaž šamšny stary šchom rjane a zyle hinasče plody pschinješe, hdyž je šchčžepjeny. Stary šchom steji tam hiščeže, ale hlaj, nětk wón nješe šłódke lubošne plody. A w našchim šereže Pawoł nam tón pucž pošaluje, po šotrymž šo čłowjeł tam doštanje, hdyž hme šobu s tymi druhimi šwjatymi Božimi wušlacž: „Ja šym s nowa narodženy.“ —

Tehodla nam Pawoł džěnka pschitwoła:

„Wutroby do wušłošće!“

- a to k 1. Šhrystuž je štanhl, tohodla pytajmy to, šchtož je horjekach;
- a k 2. Wumrjemy s šhrystužom a našče žiwjenje je pola njeho a we nim ššhotwane.
- a to k 1. Čžehň mje k njebešam, wutrobu čži dam.
Jesu daj šo wšchemu čžekam
Čžemuž wotdžerženje rěkam,
Čžehň mje k njebešam, šo čže wěčžnje mam.

Tónle šrašny šhěluschy namašamy w Zionškich šłošach čžo. 126. Šón je šwojemu šorzolubowanemu ludej šławny a pobožny šerbški wótcžinz Domaščka špěwał, kiž je mnohe šeta we Šašacžizach s wulšim žohnowanjom jako šarač škutłował. Wón wotpočžuje hižo dolho na Božej prawdže, ale jeho šarfa wěšče neššwjećzi. Tam šorka móže šašnik našchich šerbškich Zionškich šłošow nětko s njebeššimi Zionššimi šłošami šwojeho Jesuža ššwalicž, kiž běšče hižo tu na šemi jeho šenicžka luboscž.

A tu běšče wón jedyn wot tch, wo šotrychž šu móšli prajicž: Šlaj, tu je tón wotrocžł Šnješowy, hlaj wón je s nowa narodženy psches šwoju luboscž k Jesuše. — A nětko čžemy do našcheho šexta pošladacž: „Šče-li s šhrystužom štanhl!“ pschje šwjatly Pawoł. Šchto čže wón s tym prajicž. — Wšchitzy kiž šo džěnka pod Božim šłowom šešdžemy, hmy kaž tajzy, kiž šo s šrašneho šwjedženja domoj wrocžėja. Šutry hmy wuššwjećžili, a hiščeže džěnka šłinczi wušł jutrowného šwjedženja w našchej dušchi: „Tón Šnješ je štanhl, haj wón je wopradowže šorje-

stany!“ — A tónle křivalobny křerlufch we wutrobje fastupimy sažo do wšchědneho žiwjenja. A hdyž šo hewaf se šwjedženja, křawa abo křečžimow domoj wrócžišch, šo tebje čži, kiž šu doma wostali, prašheja: „Wó, kaš je šo čži lubito?“ — Tak šo naš tež dženska taš rjez něchtón woprašča, Pawol — ale niz, kaš je šo nam lubito, ale křutnišcho křineži jeho prašhenje: „Eče wy š křhrystušom stanyli?“ Wón chze wot naš wjedžecž: „šmy my jutry se žohnowanjom šwjedžili abo niz?“ Najprjedy šo wón tch prašča, kiž šu lěška w jutrownyh čžašu se šhrudnej wutrobu pšchi rowach šwojich lubych pšakali, „njeje pšhezo hišheče pšchi waschich rowach žadyn trošcht, žana nadžija wam šesthadžaka. Nješku waš jutry pšhezo hišheče potowčžile, šo nješměnty žiwych pola mownych pytačž! Šladacž wy pšhezo hišheče š tajšim strachom a š tajšej bojočžu do rowa a njewidžecž šo šu nješheše wrota wocžinjene?“ — A druhého, kiž ma šo se starošcžemi a se štyšknoscžu bėdžicž, wón šo prašča: „Šhto šo pšhezo hišheče rudžišch?“ — Jutrowne šlónzo tola taš jašnje šwěcži. Štaš pšhındže to, šo nješšy hišheče horještanjeneho Šbóžnika šetkaš, luba šrudna dušča? Wón je wěšcž e tebi pšchishoš, ale ty nješšy čžyła e šwětku jeho trošchta šašcž a šy radšcho wostaka w čžemnočži šwojeje šrudoby!“ A hdyž šo njeje hišheče do šwojeje wutroby žana šlota pruša jutrowneho šlónza pšhedobyla, dha pošluchaj nětko, kaš rjenje šary luby wóž Šilian nam špěwa:

„Nětk je trošcht ša šwojich šrudnych,
 Šesom Šhryšheče, šesthadžak,
 Ša wšchěch želnitnych a bludnych
 Ššy šo živy pošafak.
 Jutrow křerlušch radošcž datwa,
 Šeli dušča š hřechow štatwa,
 Šdyž šo ty nam šjewiš šy,
 Dha šo horja wutroby.“ (Zionš. kř. čž.120.)

A šhto šo Pawol naš wšchěch prašča? — „Ššy ty stanyš š hřechow španja? — Šdže je šwoja wutroba? Wyšli w njej Šesuf abo byšli w njej hišheče tón šary hadam, kiž wo žanym nowym narodženju pšhes teho horještanjeneho Šesufa ničžo nješwě; tón šary hadam, kiž tež š žyła ša tym nowym narodom nježedži, kiž chze radšcho w tch šarych wujěšdženych šolijach hřechnosče, šebicžiwoscče, nješuboscče, nješafanštwu dale čžahnyčž, a komuž šo hišheče gratuje, hdyž šo Šesufowe mjeno pšchi někaškej škladnosčži jenož wupraji!“

Tak šo Pawol prašča — ale wón da nam a ša naš wšchěch tež wotmowliwu: pytačž to, šhtož je horješach, hdyž Šhrystuš je. Wustejcž šo na to, šhtož je horješach a niz na to, šhtož je na šemi.

A nješju my husto hladamy, wošebje rady we hwěšdoitej, jašnej nožy. — Ale to šhtož Pawol š tymi šlowami mēni: Pytačž to, šhtož je horješach; njeje taš loško wuwjescž. Šso myšišch, hdyž šej myšlišch, šo je teho dočž, hdyž druhdy horje pošhladačch prajo: Šam horka je našča domišna. Šo šu drje jara rjane a pošžne šlowa. Ale š tymi šlowami ničžo dale dozpěte njeje. Ně, pytačž, praji japošchtol Pawol. Šaž džecž šo pšchi jahody šberanju w lěšu, wšchě pšakajo a štyšknowje, došlěž nōž pšhındže, šhečžžu pytaju, kiž domoj wjedže, taš my tež, hdyž taš prawje to pytamy, šhtož je horješach šwój štyš a nješer, štrachotu a šyšy ženje nješwotbudžemy. Wotpočžinš, došpōšny wotpočžinš štwu nam hašle tam horka. — Šehodla paš nješoj šo, luba dušča, šo je pšchi wšhej šwěnočži tola šwoja wutroba husto taš hještrošchtina. Nješadwēluj tehodla, šo š šōždym dnjom šwědomnje mōžnišcho rēcži a kaš, šo tež druhdy w nošy pšhed nim pošloja njenamačach. Šlaj, to wšchitko šu rony šbožowneje šmjert-

neje hodžimy, tajšej hodžimy, w šotrežž tón horještanjeny Šesuf tebi pšchitwola: Šój šo mnu do paradisa! Šehodla šo šwěru, nješ je tež čžezšo, šurowe čžezšo, pytačž to šhtož horješach, šo byšmy šo tam wšchitžy šažo namakali pšhed Šožim trōnom. Šišchmy šebi teho dla tež tele šlowa do šwojeje wutroby:

Čžehū mje e nješhešam, wutrobu čži dam,
 Šemja prjecž, ach čžehū mje š teje
 Šo šym myšle nješhešheje,
 Čžehū mje e nješhešam, šo čže wěcžnje nam.

2. Wumrjemy š křhrystušom a našče žiwjenje je pola nješ a we nim ššhowane.

„Pšchetōž wy šče wumrjeli a wasche žiwjenje je š křhrystušom potajene w Šošy!“ — Tak pšhe Pawol w našchim tereče. —

Pšhes šmjercž dž e žiwjenju. —
 tež šorno pada a hinje, mřje w šlinje macžerje,
 a še šemje paš š nowa šhwata
 to nowe. — Nowe žiwjenje
 šo pošafuje na rowje šareho.
 Tak Šhrystuš čžehnje naš še šchžej, e rowu
 a wón je polo, rola, we nim pošajeni
 my mřjemy a we naš wšcho šhtož šheho,
 a š nim a we nim rošcž našče nowe žiwjenje! —
 Pšhes šmjercž dž e žiwjenju. —
 Duž šhwatajmy a žohnujmy tu hodžinu,
 kiž mowi we naš šareho čžlowješa;
 š Šesufom wumrjecž a žiwjenje doštačž,
 to je našch pučž. Budž čžescž a šhwalba
 w jeho šwajnym mjenje!
 Šaj šhwalba tebi, Šesufu! Šalleluja!

Pšhes šmjercž dž e žiwjenju! Šnutšlowne žiwjenje šhešcžijana je pošne tajnych džiwow. Šudžo husto prajo: Ša byš wěriš, hdy byš ja se šamšnymaj wocžomaj tele dživy widžak, wo šotrychž nowy štestament pšhe. — Ale čžehodla šo prašča ša džiwami! Šjetšhe a krašnišhe dživy horještanjeny Šesuf hišheče dženska we naš a pola naš došonja. Woprašhej šo čžlowješa, wo šotrymž wěšch, šo je woprawdže šhešcžijan, kaš je e tutej šwojej wěre, pšhes šajšhe našhonjenja a wjedženja je e Šesufej pšchishoš — a ty budžeshy šhšhečž wo džiwach, kiž šu wjetšhe džyli šebi myšlišch. A najwjetšchi džiw je a wostanje to, šo mamy najprjedy š křhrystušom wumrjecž, prjedy hačž e nowemu duchownemu žiwjenju wotucžimy. — Šjes šmjercž žane žiwjenje. — Šas padže džecž do šolmow hōwrijazeje rēli. Šihdže žana pošmož. Šōždy šo boješhe wo džecž, ale bōle hišheče wo šwoje žiwjenčžo. — Ša došo škocži macž do wody a jej šo pošradži, džecž šo šolmow wuššowacž. Ale jašo bē džecž we wěštošči, pošarmo na macž čžakachu. Šenož telko možy bēšhe wona mēla, šo mōžeshhe džecž na brjōh pošožicž šama hišheče w wōdže šteješhe. Šadobo paš ju mōž wopušchčži a wona bu wopor šwojeje macžernej luboscže. —

Šlaj, taš je Šhrystuš tež naš se šmjercž wutorhnyš, ale tež jenož tch, kiž šu w šmjertnym štrachē byli, šwojeho šwědomnja dla. Šenož čži, kiž šu tu šmjertnu šahubu špōšnali, kiž na naš čžaka, hdyž nješwjednani se šwěta wuńžemy, wjedža, šo mamy wumrjecž tu, haj, šo mamy we šebi šabicž hōšš šareho čžlowješa, kiž chze naš pšhezo šažo š nowa šawjescž. Š, a wšchēte žadošcž a šwucženja, šotrež taš jara lubujemy, dhrbja tež wumrjecž. — Wšchelašch hřechow, šotrež ša tajšhe džerželi nješšmy, mamy šo wštajicž. Ale to njeje hišheče to, šhtož šebi Pawol žada. Ša nješyšlu, šo je Pawol, hdyž je pišak, šo mamy š křhrystušom wumrjecž, myšliš na Šesufowe šlowa: „Šhtož chze

Ja mnu hiež, tón šaprěj šam šo, tošmi šwój šchiž na šo a tajki šhodž ja mnu.“

Šam šo šaprěčž! Šuby čítarjo, šy šebi ras rošpominat, šhto to rěša. Šam šo Bohu woprotwacž! Šwoju šamšnu wošobu š žyła na šad šajicž, nješšecželow lubowacž a žohnowacž, tošhitko to šwoje rošdaricž, jeli šo šwoja wutroba to šwoje bóle lubuje hacž Boha a Ješufša a taš dale. To njeje taš lohko. To je nam woprawdže taš, kaž byšmy pšes wušte durje šmjercže hiež dyrbjeli! — Ale je a woštanje wěrnó: Šenicžy pšes šmjercž dže š žiwjenju. —

Tola njeboj šo. Wšiele drje šhubišč to tej hodžinje, to kotrejž šo žyła š Ješufšej pšchšnawacš. — Ale wšiele wjazy doštanječš, kubka, kiž drje žaneho mjena a blyščeža pola džěcži šwěta ni-maju, ale móžesč ty hdy něčto krašnišče doštacž hacž to, šhtož 4. text šchtucžki nam praji: „Šdyž paš šhryštuš, wašče žiwjenje, šo šjetwicž budže, tehdy budžecže tež wy š nim šjetwjeni we krašnošcži!“

Duž šhwatam, šo byš ja tež wumrjet,
a nowy čłowjet byš pšes Ješufša,
nječš šyly, štyš šu rony teje šchtundy,
w njej tola budu nowy, nowy!
a kubka potom nam, kiž šhubicž njemóžu,
nam we šebi a pšchi mni mojšho šenješa šhryštuš!
Šamjenš.

Raf bē?

Šraf wulki a móžny, bohatty a nadobny wuhototwa šwojemu ludej wulki šwjedžen. Šeho jenicžki šyn bē po dolhej čžežlej šhoroscži šako wuštrowjeny. Wšičeš šwošičš poddanow pšcheprošy na tutón šwjedžen do šwojeho wulkeho krašneho hrodu a do dalošičš šwětkowpošnyšš šahrodow wošoko tutešo. —

Šwjedžen tu bē. Šralowš šyn witašče šam pšchi wrotach hrodu hošcži a pošašowacše jičš je šlužobnikami do ša ničš poštajenyšš rumnočžow. A taš tam šwjedžen šwjecžachu, šoždy w tyšš jemu pšchipošafanyšš rumnošcžach hrodu a šahrodow. —

Nadobo pčžachu to jentym džěle rumnočžow šwěžy hašchecž; nowe njebuchu ššwěcžene; jědže a wina pčža pobrachowacž; nowyšš njebu pšchinješenyšš; hudžba tež pošafatowacše, daniž njetotmjelny. Špodžiwanje šo šbėhny mješ hočžemi a to čžim wjetšče jašo pštnyčy, šo je to druhičš rumnošcžach hrodu a šahrodow lute šwětko, jědže a wina došcž, a wčhudžom lute wješele. Š špodžiwanju hočži pšchidželi šo šawicž, a š tutej pšchidže mortotanje a škóncžnje hroša. Šedyn po druhim šhubi šo tu š hrodu a jeho šahrodow a šhwatašče mjenje abo špěšniščo do šwojeho doma. A wono bē nož! —

W druhim wotdžěle hrodu paš bē jašno kaž wodnjo. Šswje-čžachu tam wješeli rjany šwjedžen. Šrijedy hacž šo šwjedžen še šónzej bližče, došta šoždy hošcž drohotny dar, a jašo šo hošcžo na dompučž šotowacu, šupi šral je šwojim šynom š nim a džěče: „Wy moji lubi! Šlejčže, kaš je tamle wščo prošdne a čžmowe! tu pola našš luta šwětkošcž, a my šo tu taš rjenje wješelny! Duž šlyščeže a potwjedajče potom wšchudže wotym! Wy kiž wy tuty š namaj šče, wy šče mojšho šyna w jeho dolhej čžežlej šhorocži wopšytowali, wy šče šo šwěru ša nim prašcheli, wy šče jemu hojaze šela a šrědki šlali, wy šče jemu š darami wješele čžinili! Wy šče šo ša mojšho šyna modlili domach a w Božičš domach, wy šče pošutne a modlerške dny ša njeho džerželi, jašo šo taš čžežšo bėdžesče, wošebje tón jedyn wošebity, jašo jemu taš štyšno bē w šmjercžecžžim bėdženju! Moji pošli šu to widželi a šlyšcheli a namaj wčhitko šjetwili! Čži druyš to nješku čžinili abo šu to jenož čžinili, hdyž bē to

runje škladnošcž abo hdyž šo to hinaš nješhodžesče. Šehodla šu woni tež šwjedžen šwjecžili, ale tajki, šajkiž šu jón tam šwjecžili, a tehodla bē šwjedžen tajki, šajkiž šmy jón to něšš hromadže došwjecžili. A my budžemy jičš hieščeže wjazy šwjecžicž! Duž taš: Džicže š měrom!“ — —

„Šhto to?“ šnadž šo prašchesch. „To je bajka!“ šnadž prajišch. Wy prajimy: To šu jutry našcheho luda, našchich wošadow! A tute jutry budža taš šwjecžene abo taš nješwjecžene, budža taš žohnowane abo taš nježohnowane, kaž bu to čžerpjenje a wumrjecže, kaž bu to pašiona našcheho šenješa a Šbóžniša wot ničš džeržana a šwjecžena. Na to myšlymy šebi, hdyž to něšš taš abo taš wot jutrow džemy, hdyž to něšš taš abo taš w žiwjenju štejimy! Na to myšlymy šebi, hdyž bėču to jutry hina šče hacž šebi to myšlachmy, hdyž je něšš to žiwjenje hinašče hacž šebi to myšlachmy, hdyž je něšš to šbože hinašče hacž šebi to myšlachmy! — —

Ješufowš šchiž, našče Wumóženje!

Dloš: Ščtóz Bohu wjerššnemu šo podda.
Budž pošrowjene šnamjo hnadš,
Na kotrymž Šbóžnik wudhča
A pšes šwój wopor je wščeš šwadš,
Nam trošcht, měr wěcžny, warbowa!
Mje njenaštróža hřechow móž,
Wšchaf wujednany je mój Wótž!

Šaj šchiž je žime drjewe wěrnym
A šolny ščlit w wšchěš wšchorach,
Bóh woda hřech wšchěš jemu šwěrnym,
Šičš wošchewja we čžetpjenjach.
Ša šmjercž, kiž mšda je pošlecža,
Nam šwoje šbože pošficža.

Na Šolgatha, na šchižu jeho —
Našš Wumóžet nam šhotowa
Še šhubjeneho šwěta, škeho
Tu runu ščžezžu do nješja.
Našš šchiža pošwješcž šwješela,
Nam šbóžny domšhód pošafa.

Ššo š šchiža blyšchcžš krašna šrona!
Nam wěra dawa žiwjenje!
Šnješ š wutrobow štyšš, njeměr wuhna,
Šdyž š rowa šorještanšš je.
Šoh' wopor Bóh je šorjewšš,
Štutš Wumóženja šronowšš!

Něšš nješšmy wjazy w hřechnej winje,
Našš Ješufš š winy wumohš je,
Bóh š nami wšchitko derje čžini,
Nam dawa hřechow wodacže
Pšes šwojoh' Ššona šhryštušša
Našš wjedže nuts do žiwjenja!

Budž' šhwatba našchem' Wumóžerjej
Ša tajki wopor luboš že!
Čžješcž dajmy rowa pošchekamarjej!
We nim my mamy žiwjenje!
Pšichš nieho B že džěcži my,
Pšichš hnadu wěcžnje šbóžne šmy!

Domoj!

III.

„Dženka tu doľho njewostanu na mojej ławzy! Haprlejka njeměni lětka jutry derje s nami, hacž runje je tola posdže došč hwojeczimy! 20. haprleje hižo! Tola čim lěpje sa mnje! Mōžu čim dlěje domach wostacž! Něk, hdyž je to dženjenje psched burjemi, bych jemu najradšcho burje sadžeržak! Njejsym hiščeže s domu a njejsym hiščeže ani krocžakki do zusbj scžinił, a hižo čže so mi domoj! Rak tež to potom budže, hdyž budu w měsce? Dženš jutrnicežka — jutnje druhj džen — a potom rěka: **W Božim mjenje domisna!**“

„Surjo! Surjo!“

„To je Hanka! Sej drje so tež hižo styska po bratsiku!“

„Hanka tu! Na ławzy psched poľnizu!“

„Surjo:“ Hanka, lěto starscha šotra, steji w burjach; „tam je kušodžiz Pawoł!“

„Njech tola kem pschińdže na jahrodu! Tu mōžemoj šebi hiščeže ras něščto doprajicž!“

„Tu je tola šyma, na Twojej ławzy, Surjo!“

„Njech je kuff! Wěsch tola, šajutšichim tu wjazj nješedžu!“

„Nó, moje dla! Sawołam jeha a pschińdu potom tež kuff k wamaj! — Ubo nješmēm so to něk na twoju ławku wjazj šydnycž?“

„Ty drje čžesch so so mnu kuff čžahacž, doľež mje doľho wjazj nješmēsch? Nó, čžakaj jenož! Widžimoj, ščto wutoru prjedy plaka, ty abo ja!“

„Sa wěscze niz!“ s tym so šhubi w kžži. —

„Tu ty to šako težisch! Bombaj Bóh tež!“ Szubodžiz Pawoł to bē.

„Wjersch pomaj! To je prawje, so hiščeže ras te mni pschińdžesch!“

„Nó hoi, šajutšichim je to tola hižo pscheposdže! Ščto budže to potom jow twoja wošpocžena ławka čžinicž? Drje tež kuff plakacž w luthym stysku po tebi!“

„Wy drje čžecze mje dženka wščitzy kuff hněwacž, prjedy Hanka, někto ty a popoľdnju našch Jan!“

„Ach, hdyže tež! Ale tak tola je, so tu sa poľnizu to twoja ławka! Ššy to tola husto došč kam prajik a šydašč jow tola tež husto došč! Do wšy s žyła wjazj nješchińdžesch! Dyrbišč so tola hiščeže ras poľasacž, prjedy hacž naš wopusčezisch!“

„Pschińdu jutnje k wam, „W Božim mjenje!“ prajicž. Tež tu a tam we wšy čžu šastupicž!“

„Nó, to je prawje! Nadžijachmy so to tež wščitzy! — Ty džesch a ja wostanu domach a hacž hdy do zusbj pschińdu, njewēm Wyšč či skoro sawidžak, so do města džesch a na tak doľhi čžab Surjo!“

„Nó, a ja bych či skoro sawidžak, so mōžesch tu w domisnje wostacž! Šlej, tu šmy hromadže wotrostli, wščitzy, kiž tydženia tam w žyrtwicžy hromadu psched konfirmaziškim wotkarjom stejachmy, kiž Čžichi pjat tam k přenjemu rasej k Božemu wotkasanju džěchmy. Tu šmy bēhali a šakali, tamle w hacže šmy so w lěcže kupali w šymje na nim šmykali! A tamle ta stara šchula! Tam šmy 8 lět hromadže kłodžili a wuknyli...“

„... a druhdy tež kuff hłuposcze čžinili!“ doľonež Pawoł.

„Šaj, to tež! Ale nawukli tež něščto šmy! To šu mi wuczerjo w měsce tež prajili, hdyž mje pruhowachu. — A tu na tutej jahrodže, tak husto šmy tu wščitzy wjēheli hromadže byli! Ššmy tu hrali, šebi powjedali, na našeho dženja poľkuchali! A tam šmy hľadali do hole dele a tam k horam hrje; A šwojej wócžy je kłoddy pruhował, hľadajo na čžagnik na wēži! Wěsch, so bēščtaj mojej wócžy pschezo šobu najwotriškej?!

„Šaj, Surjo! To našch prawje! — Wěsch, to wšcho šebi ja

takle wobmyšlik njejsym! To čžini, so tu wostanu, a so ty wotšal čžehnjesch!“

„To je, to je! Pawołe! Šakle hdyž domisnu wopusčezisch, wěsch a dorosumisch, ščto či je! — Rak kłoddy tón, kiž žaneje wjazj nima!“

„A tak liwki a wbohuschki tón, kotryž šebi domisnu ničžo nje-waži! Tam tón jedyn, kotryž tež šobu na paczerje kłodžesch, tón bē tajki: „Dom a domisna, to do žyła nješnoj, to je mi tež wjazj jene; njewēm, ščto to pschezo macže, a ščto šo wam to někle hižo po nej styska!“ tak wón ras prajesch.“

„Šaj, tón pak tež žane myšle sa nabožinu njemēsch. Wjēhli, ščtōž Boha Šnješa njelubuje, tež dom a domisnu njelubuje. — Wěsch, najrjenšchi a najšwjeczisch wotomil bē to, jako Čžichi pjat k Šnješowemu wotkarjej krocžachmy, so bychmy tam do tuteho tak džiwneho a potajneho a tola tak wobšbožazeho šjednocženšwa je Šbožnikom stupili! To nješapomnju!“ (Wotracžowanjšch)

Wšchelle s bliska a s daloka.

Cantate je jubilejna njedžela sa ewangelske špěwarške, ka hižo ras piščachmy. W lěcže 1524 da našch reformator Luther šwojej žyrtwi přenje špěwarške w maczernej rěcži. Mějachu drje jich jeno 8 kžerluschow, bēchu pak tola špěwarške, s kotrychž mōžachu ewangelsch kšchescžijenjo w šwojej rěcži špěwacž a šomodlicž k Bohu a Wumōžnikej Jesušej Šhrystušej. Tutón 400 lětny jubilej dyrbi so we wšchěch ewangelskich žyrtwach a wošadach hwojeczicž, kaž je to jenož mōžno. Sa tutón jubilej čže „Wjerschowška knihownja we Wernigerodže“ w pruskej Šalškej provincy wošebitu wustajenju wuhotowacž. Tuta knihownja ma najwjetšchu šběrku špěwarškich, kotruž na žytnm šwěcže namakašč. Tuta wustajenja, kotruž knihownja se šwojimi špěwaršfinti wuhotuje, dyrbi pscheglad šmōžnicž psches te 400 lět ewangelskich špěwarškich wot 1524 hacž do 1924. Želi so mōht tam dojeć, by tam wohladał přenje špěwarške s 8 kžerluschemi s lěta 1524, dale wulke Štrašburgške špěwarške s lěta 1560, kotrež šu tohorunja jenož hiščeže w někotrych šeschiwotach šđeržane, dale wšchē te špěwarške s tak mjenowaneho pietiškeho čžaka, kotrež šu se šaložkom byle sa wšchē posdžisch wudate špěwarške. Nimo toho budža tam wustajene najstaršche špěwarške druhich ludow, kotrymž bu s Němskeje ewangelion a s nim tež ewangelske špěwarške pschinješene. Š tomu pschisamkuje so žyly rym notnych špěwarškich, kotrež dyrbja poľasacž, kaš mēle notwocžajne špěwarške wuhotowane a tež wudebjene byč. Wustajenja budže tydžen do Cantate a tydžen po Cantate wotewrjena. — Wuhotowanje tuteje wustajenzy špěwarškich je žyly wěscže šobu najdosťojnišchi pucž, tutón 400 lětny jubilej pošwjeczicž. Wjē ewangelsch Šserbjo mējachmy jedyn runje tak doštojni a rjany pucž poľasany: wudacž nowe šerbške špěwarške. Tola w jubilejnym lěcže 1924 njedozpijemy jeha wotknyeny šonž, hacž runje šmy tola dawno hižo duzy po pucžu — abo tola to dyrbjeli byč. — Něščto wošebje šajimate by bylo, by-li někton k jubilejnej njedželi nadrobny nastatōš wo šerbškich špěwarškich sa našche šopjenko napikał. Ščtōž šo k temu powoľany čžuje a macžisnu wobknežči, je s tuthym šatonje namoľwany a pscheproščeny, tuto dženlo pschewšacž. —

Šistowanje.

Š. M. w Š. sa Wjē. Dom.

W. w Š. sa Jubilate.

Š. w Š. sa Cantate.

Šamokwity redaktor: šaral Wjēgacž w Šobacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilaŋje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
nadny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar niěrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njehjes mana
Njeh ćl khřzana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotkřě te.

Šerbske njedželske lopjeno.

W Budyščinje, 4. meje 1924.

Čižščě a nastad Šmolerjez knihičičščěznje a sniharńje šap. družst. s wobm. ruk. w Budyščinje.
Wuhadza lóždu robotu a płaczi na měšaz 10 šlotych pjenježtom.

Miserikordias Domini.

Psalm 127.

Šotry rum twe twojim domje nřasch ty ša najwažnišchi? Šródz polnu šlotu abo bróžeń, do kotrejež Bože žně šhotwašch abo kuchinu, w kotrejež pilna hořosa šo stara, šo šo wšchitzy twe domje nřahčeža, abo šparnu komoru, w kotrejež najdlěšchi čzaš štwojeho žiwjenja pšehybwašch, abo taš njenowanu dobru jštwu, w kotrejež twója najlěpšcha nadoba šteji a do kotrejež jenož pšchi wošebitnych škladnoičžach lubnych hoščezi witašch? Ša praju: najwažnišcha štwu w lóždym domje je ta, w kotrejež džěčzi wotrostu, hrajkaju, wuknu, džěłaju. Še žyle jednowa jštwu, ničžo drohotneho w njej njewidžišch; š wjetšcha njelnježi w njej žadny porjad, ale tu leži šólz a tam klanka a tam šložki a druhe wězy š hrajkanju, hušto hušto jara wobšchłodžene, wołoko; w njej šlyšchich hušto wulku haru, wołanje, spěwanje, juškanje a płaj kanje a tale, tuta jštwu je šwojatntza, haj to najšwojeczije twe žylym domje; pšchetož tu wuknje šo paš dobre paš ške šymjo do mlodnych wutrobom, kotrež w běhu lět ššhadža a paš dobre paš ške plody pšchinješe, tu šo rošbudži, hacž budža džěčzi jumu jako doroščeni šprawni, pobožni, čječčehodni abo bjesbóžni, šraženi, kricžomni ludžo; hacž šmějetej staršchaj nad nimi wješele, šbože a čječč abo šrudobu, nješbože a hanibu; pšches nju lětaju Boži jandželjo a wješela abo šrudža šo na tšm, šchtož tu widža a šlyšcha. Šawěšče, žadny rum njeje w žanym domje, kotryž ma tajku wažnosć kaž jštwu ša džěčzi. Šehodla ma šo runje tu najwjetšcha šwěrnosć, próža a lubosć wopolašadž. — Dženža přěduje šo twe wšchitlich Božich domach nřascheho wótžneho kraja wo wocžehńenju džěčzi. Šo je šhutny, nušny, wažny nadawoš

runje w nřaschim čzašu, w šotrymž tyžazy staršchich njewjedža abo njewopomnja, šchto na šwojich džěčžoch maja a tajke wulke, šwojate šamotwojenjapolne pšchiblyšchnosće maja nad nimi do- pjelnicž. Šo šo tu jara wjele škomdži, to widžimy še šrudobu na nřaschaj mlodžinje a Bohužel hušto hižo na džěčžoch. Wšchu- džom šlyšchimy wótre ššoržby, šo mlodžina a džěčzi njechadža wjazy pošluchadž, šo šebi wot nišoho ničžo prajicž njedadža, šo šu loškofnyšlene, šanjerodžene, šražene. A tute ššoržby nješbu Bohu buž ššoržene, bjes pšchicžimy. Ša čžim leži, šo šu mlodžina a džěčzi hušto tajke? Še to plód wójny, w kotrejež šu džěčzi křutu ruku nana parowale, abo plód šchule, w kotrejež šo po druhich šakadach wucži hacž něhdy? Še, ša je š wjetšcha šrudny plód wopacžneho wocžehńenja w džěčžazej jštwi. Wjele staršchich je žyle šubly, šchtož je Bóh něhdy pšches rt pšalmištj prajik, šchtož nam dženska š nowa pšchitwoba:

Džěčzi šu dar teho Šnješa! — Tuž

1. wažče je šebi jako Boži dar!

2. wocžehńe je taš, šo móžče je jumu Bohu njewobšchłodžene wrocžicž.

W nřaschich žyřkwiškich knihach čžitajsch š lěta 1697: „15. julija je Šilža W. š města Š. pšchitšhadžujo džowocžicžku porožita, šotruž je tuta bjesbóžna hnydom do juchotweje jamy čžibnyša. Šena džowka paš je ju šlyšchata, a ju hiščeže žiwu wulchowata. Ša šym rucže pšchitšhwatawšchi tuto pšches Božu wulku dobročiwosć džiwnje ššđeržane džěčžo wulšchčik a jemu njeno Šilža daš. Bóh budž ša tuto ššđerženje a špožčemu hnadu wyžoko šhwaleny! Šamjeń.“ Šchto nješlyšchi š tutych šłowow tešdomnišcheho duchowneho šwojaty hněto na njecžłowještej ššóščzi

tuteje maczerje, kotraž je šo taš žalobnje pšchrehřěšča pšchecziwo Božemu šlowu: „Džeczi šu dar teho Šnješa“, a hnuty džal ša Božu hnadu wobarnowanje wobohého džěcža!

A dženska! Wty šmy živi w czařu, w kotrymž pytaju wšchitko, šchtož hacž dotal pšcheczeše, powróczič. Šaš je jich wjele, kotřiž přěja, šo šu džeczi teho Šnješa, haj, kotřiž šo šmėja, hdyž jim ničto to praji. Wjele mandželšich njerodža wjazh wo džeczi, došelž maja je ša czežu, abo chzedža jenož jene abo dvě džěczi mječ. Je šamo mózne hibanje w našchim ludu, kotrež šebi šakon žada, po kotrymž šmędža šo džeczi w maczerńym žiwocze škonzowacž. Šo je hórje hacž pola póhanow! W Šefinku, šlowńym mječje Chinesiškeje jěšdža drje kóžde ranje wošy pšches hařy, do kotrychž šo cžěla runje narodžentych holzow šberaju. Ale plód w maczerńym žiwocze je šamo póhnanaj šlowatny. Š, šabludžentych ludo, póhnoj, š cžeho šy wupadnyš a cžin polutu! Šy njješch šebi šam šwój rowi. Šudy, kotrež šu šhude na džěcžoch, mrėja. Šajše žiwjenje je hršny hrěch, je hrube mordarštwo, kotrež Šoh najšurawjšcho šlowa. Šchetož džeczi šu dar teho Šnješa, šu Bože žohnowanje. Šsmě šebi cžłowješ šwažicž, Boži dar wopokajacž, Bože žohnowanje šaniczič? Šchtož to cžini, tón roshněwa šwjateho Šoha a cžehnje Boži šud na šo!

Wopomńcže: džeczi šu dar teho Šnješa, dar Božeje lubošcže! Šajše šbožne radočža napjelni wutrobu nana a maczerje, hdyž je šo jimaž po hodžinach starošcžow a bološcžow lube džěcžatko narodžilo. Šaš wobšbožowni a wobohaczi šajše šhude, šłabe džěcžo jeju! A šajše wješele, hdyž pšchiběra, hdyž šapocžnje šo šmėjšotacž, šedžecž, štanecž, běhacž, hdyž na šlinje nana abo maczerje šedži a jeju wobjima, wokořcha a šwoju lubošcž pošaje. Šóždy dženi widžitaj w nim něšchto noweho, šchtož jeju šwješeli. A šchto móže wopibacž, šchto štaršchifka wutroba šacžutwa, hdyž džěcžo přeni šrócz do šchule dže, hdyž w pšchich mlodořcže pšched konfirmaziškim woltarjom šteji. Ščwěrnno, džeczi šu dar, najšrašnišchi dar teho Šnješa, najšlepšche šublo, najwjetřche bohatštwo štaršchich! Šhudaž štej mandželšaj pšchi wšchěm bohatštwoje, kotraž žane džeczi nimataj. Šonaj dyrbitaj najrjeńšche šbože, najšłódnišche wješele parowacž. A taš někotry nan a taš někotra macž štaj šrudnaj, kaž něhdy Šana w templu šdychowaloj: ach, šo žane džěcžo nimamoj. Šchto by taš někotry bohacž, taš někotry šral ša to daš, hdy by šo jemu džěcžo narodžilo, šo mohł šwoju šwójbu šdžeržecž, šo njebychu jeho šubla do zuřch rušow pšchěšle. Ale džeczi šu dar teho Šnješa; ničto njemóže je šebi wunuczič. Šbožowny je tón dom, kotryž Šoh š džěcžimi žohnuje!

Š wjele džěcžimi. „Derje temu, kiž šwoju šobel tych šamych polnu ma, cži njebudža š hanibje, hdyž šo woni wurěcžuja se šwojimi njepšcheczelemi pod wrotami“, praji šwój. pšalmišta. Šč'o, hižom jene džěcžo pšchihotuje wjele džěla a prózy a štarošcžow, a wjele džeczi cžim wjazh. A runje w našchich dnjach prařcha šo wjele štaršchich se štyřnej wutrobu. Šchto budžemy jěšcž? Š cžim móžemy šwoje džeczi wobšecacž? Š, wěrcže jeno, tón Šoh, kiž ptaczi šejtvi, šastara hiřchče wjele bóle cžłowješke džeczi. Nješcže runje wš štaršchi wjele džeczi Božu pomoz šrašnje šhonili. Šrašchi wótzajo šu něhdy praji: „Wjele džeczi, wjele wótcženachow, wjele wuřšchěnja, wjele žohnowanja. Šadyn nan njeje pšches to wothudnyš, šo je wjele džeczi mječ, ale taš někotry je hižom šwoje šamoženje pšches jenicžke džěcžo šhubil, kotrež njeje nawuřnyš lutowacž, došelž šebi myřišch, šo to jašo jenicžke džěcžo njetrjeba. Šola Šidow dawachu wjele džeczi štaršchimaj móž a cžěšcž pšched ludžimi, pola nař tu wěštu nadžiju, šo njebudžetaj ženje wopušchěženaj. Šdyž šo šestaritaj, hdyž jedyn pšcheczel po druhim wumrje, wonaj mataj šwoje džeczi, kotrež, je-li šu prawe džeczi, šo próžuja, š najmjeńšchemu

něšchto wot lubošcže wotplaczič, kotrež šu wot štaršchaju šhonili. A hdyž wumrjetaj, jeju rowi wóřtanje džěcžom šwjate mječno, kotrež šwěru hladaju. Šaj, šawěcže, džeczi šu dar, šrašny dar teho Šnješa, dar Božeje wuřšcže lubošcže! Wopomńcže to prawoje, lubi štaršchi a

2. wocžehncže je taš, šo móžecže je jónu Božu njewobšchłodžene wróczič. Šo temu šłušcha pšchewošchěm trojate. Štarajcže šo wo nje a ša nje! Šo je drje něšchto, šchtož šo žple šamo wot šo šrofumi. Šchto dha dyrbi šo ša džeczi a wo nje štaracž, šchto dyrbi je lubowacž, hdyž niž štaršchi! A kóžde džěcžo prařy š němym ertom: šubty nana, luba maczer, štarajtaj šo ša mnje, lubujtaj mnje! Ša šym wšchad w mojej šłabošcži na waju pošajane. Ale je šajřich štaršchich, kotraž tutu wutrobu proštwu šwojeho džěcža njepšchitaj abo njepšsumitaj. Šlej, tu je nan, kiž po šwojim džěle hacž pošdže do nožy w šorcžnje šedži a se šwojimi šowaršchemi šo rošřecžuje a šharty hraje, ale jenož porědko abo ženje njepšchindže wón š temu, šo se šwojimi džěcžimi šo rošřecžuje a š nimi hraja; a tam je šamo macž, kotraž drje šwoje džeczi rano wobšecže a jim jěšcž dawta, ale kotraž šwoje džeczi wopradowže nješnaj, kotraž njewě, šchto je cžidžczi abo šwješeli, šchto maja na wutrobje. Ššufodžina jo wjele šěpje wě! Njeje to šrudnje? Šo nimale kóždej wšy wotrořtu šajše wobohé džeczi, kotrež widžawšchi šym šo prařchal: Šdy bychu bórny wumrjele, njebudža potom šwědomnje štaršchaju wobšřeczič: našche džěcžo njeměješche šo pola naju derje, mój šmój šo pšchewalo wo njo šwaraloj. Njebudže to ša njeju žahadlo, kotrež dyrbi kaž hel'ki wohen w jeju wutrobach palicž. Šaž kóžde šwjeležo, kóžda rōžicžka, kóžda šrawicžka Bože šłonzo, taš šotrjeba kóžde džěcžo šłonzo štaršchifkeje lubošcže. Šubi štaršchi, próžuje šo, šo budže cžaj džěcžatštwu ša wawšche džeczi rjane cžopke, pšodne nalěcžo! Štarajcže šo ša nje a wo nje!

A hladajcže je. Ša cžalne šerjehicže šwojich džeczi šo wšchad najwjazh štaršchi štarataj. Ale džěcžo nima jenož cžělo, ale tež njepšmertnu duřchu, kotrež njelicžomne šwachoty hroža. Šdyž je něhdy we wšy šraščna šhorocž, dha hladaja štaršchi šwoje džeczi, šo njebychu šo natyřale. Ale pšched najšraščnišchej šhorocžu duřche, pšched hrěchom a šawjedženjom je nje-hladaja. Šelko džeczi je šo wječžor po šdacžu žple šrowe a wješele domořwrocžile a do jich wutrobje je šapka jěda padnyla, kotraž něko pomalu žyřu duřchu šajědojčzi. A to je šo štašo, došelž nješitaj štaršchaj dořč na to šedžbowaloj, š šim džěcžo wobšhadžuje. Ale pšched wšchěm hladajtaj šwoje džeczi domach š tym, šo šo šamych wšcheho hladaju, šchtož je njerjane w šlowach a šutkach. Šwšchi džěcža štej wótrej, wonej šlychitej, šchtož wš řecžicže a jo nješabudža a š wawšchich šlowow wuřšadžaja jich šutki. Šchto budže š džěcža, kotremuž macž praji: „Džij a prař, šo macž njeje domach? Šč'cže, w žiwjenju widži a šlyšchi kóžde džěcžo wjele njepraweho a hrořneho, pšched tym njemóžemy jo wobarnowacž, ale bėda štaršchimaj, wot kotrejuž jo šlyšcha, bėda, hdyž dyrbja džeczi widžecž, kaš štaršchi Bože šwjate kašnje pšchěšupja, šo mješ šobu šwadža, šwjaty dženi wotřwecža abo šradnu. Šajž štaršchi šo dwójžy pšchrehřěšcha a rošřhja šle šymjo do mjchkeje role džěšcžoweje duřche, kotrež wěcže ššhadža Šoh šwaruj wař pšched tym. Šladajcže šwoje džěcžo.

Ale wšchitko, tež najšrašnišche šastaranje a hladanje wóřtanje podarmo, hdyž Šoh njepomha. „Šeli šo Šnješ šhěžu njetwari, dha džěłaju podarmo, šotřiž ju šwarja. Šeli šo tón Šnješ mječ njewobarnuje, dha wachuje wajchtař podarmo. Šodarmo je, šo wš rano šawacže a potom dolho šwadče a jěcže šwój šłěb se štarošcžemi“. Ša Božim žohnowanju leži wšchitko. Šo pšaczi woššec pšchi wocžehnjentju džěczi. Šehodla

wuproszycze hebi, lubi starchi, jo sa wasche dzeczi. Polożcze jo kóžde ranje a kóždy wjecztor Bohu na wutrobu se sdychowanjom: Staraj ho sa moje dzeczi! A modlcze ho i nimi. Esu hwojate mjenšchiny, hdyž macj hwoje dzeczo do kóža pšchinjebe a jemu ruzh stynje a i nim spěwa: O najwyschchi měchmilo, kiž by i woporej dal ho, daj, jo poddam tež ho tebi a ho wotrijeftu sam hebi." Na tajkej se hwojim dzěsczom ho modlazej maczeri wje- hēja ho Boži jandželjo, haj, Bóh sam. Jónu budže Bóh hebi wot wasch wasche dzeczi wróczo žadacz. Štaž móžecze wobstacz, hdyž nješcze ho sa nje a i nimi modlili!

Džeczi hu dar teho Anješa, dar Božeje hnady a lubošcze. Wjeheľmy ho nad nim i zlej wutrobu. Džeczi paľ hu tež dar, sa kotryž dyrbinu jónu samowjenje dacž. Tuž prózujmy ho se wšchitkimi hwojimi mozami, jo móžemy je jónu njetowobšchodzene wróczič. Jenož taľ wuľhrowamy hwoju a jich dušchu pšched ska- ženjom. Samjeň. M. w Š.

Domoj!

„Sa tež niž, Jurjo! — A to mje dopomni na to, cžohožbla wošebje dženska pšchinžek. Jutšje popoľdnju 1/3 hodž. čžemy ho wšchitzy belkach pšchi žyrkwí setlacž a hišcže hodžintu hromadže hycž. Esu tu dženk a jutšje wšchitzy hišcže domach. Potom wulecžišč ty a i tobu drušy;“

„Haj, to hym hnydom kóbu! To čžemy rjanu hodžintu hišcže ras hromadže hycž. Myšlu hebi pšchezo hišcže, kaľ běchu to rjane hodžinki, kotrež na sarje hromadu hwojecžachmy, hebi „W Božom mjenje!“ prajo.“

„Nó, hdyž to staj?“ Šanla stejescze w durjach.

„Ach, Šanla! Šhodžimój kusť woľoko, dokelž sa dokhe ředženje to tola kusť šyma!“

„Boj tež řem! Čžemy wšchitzy tšjo tu, — kaľ taľ hušto — do dala hladacz a hebi řhwalicz rjanu ródny kraj a domišnu!“

IV.

„Do dala!“ to mi pšcheljědže pšches hłowu, jako cžah sasta- nišcže, domjazej wjeľzy najbližiche, wopuščez. „Do dala! do města! do zuľhy!“

Wolomil hišcže a řěcha starschiskeho domu ho cži řhubi i woczow! Tam stej wěscze maczerka pšched řhžju a řylšy ho jej po lizomaj kuleju! Bratr a řotra běřhtaj kóbu na dwór- nišcžu. „Haj, tamle hišcže řiwataj! — „W Božim mjenje!“ W Božim mjenje! maczerka! bratje! Šanla! domišna!“

Nětkole jenož mje řtrowi hišcže tamle wěža žyrkwiczki! Šřwa mi! Wolomil hišcže — a tež ju wjazh njetwidžu. Pšches dol jědže cžah. Čžemno je to we wosju — abo řda ho mi to jenož taľ? Wbo je mi něřchto do wócžkow pšchichlo? — Wli ho řda, jo řu — to řylšy! —

Tamle pšchi druhim wofnje stej nan. Šlada i wofnom won, jako by řakle ř přěnjemu ra'ej tu jěť. Šm, wěm, cžehodla to taľ pšches woľno hlada. Nočze widžecž moje řylšy! —

Šřžo je řuřodne řastanišcžo nimo, tu řhdyne ho nan ře mni a taľ jědžemoj do dala, ř měřtej na pšchecžiwu, hdyž dyrbju taľ dolho pšchewyvacž, dalofo wot domišny, — kaľ dalofo! —

Domoj řhwalataja moje myřle nětkole řižo! Štaľ řaľe to potom, hdyž bliřla a dalscha domišna mi i woczow, hdyž nan ho tež wrócziť! Domoj, domoj čže ho mi taľ! —

Domoj! Štaľ řbožowny tola ja, řo tajři starschiski dom mam, jo tajřa rjana domišna moja! Šo by to tola kóždy woczki měť řa řjanoscze řhwojeje domišny — a řhrynež to tež, řaž nětkole mojej, řoknej řylšow druřdy by'ej! — Haj, pšches řylšy řda ho mi moja rjana domišna hišcže řjeňcha hycž! — To njeby ho něčtýřkuli do něřchto druřeho řahladaľ, najmjenje do města,

hdyž ničžo druře njeje řacz řamjeň a murja, a murja a řamjeň! To řižo tu taľ to měřtacžku, kotrež řo nětkole bliži. Běch tu telko řwocz, ale wostacz tu nočžyl.

„Boj, Jurjo!“ wutřhnyje mje nan ře řamřřlenja. „Boj, wřmi řmachi! Dyrbinu wot!“

Čžinjtu to taľ, a tuž tam stejimój cžalajo na cžah, i kotrymž nětko wujědu domišnje a drijědu do zuľhy.

(Potracžowanje.)

Zyrkej a řtat.

Ši dwěmaj wězomaj řmēja ho to Šakřkej žyrkwini přjěd- řtejerjo nětkle wošebje řaběracž: i řostajenjom nowych žyrkwinych dawřkoto a i potowčhenjom wotnajerřteho řjenješa řa řakře a žyrk- twine ležomnoscže řa tuto běžne řeto a řa dalsche řeta. Žyrkwiny dawř ma řo 15. meje a 15. novembra řběracž. Woblicžicz ma řo po dořhodnym dawřku řeta 1922; na 1000 řr. tuteho dawřka ma řa telko a telko řběracž, řaž řebi to wořadne wobileženja řadaja. Ša řrajnu žyrkej řběra ho nimo dawřka řa wořadu pšchezo 10 řř. np. na 1000 řr. dořhodneho dawřka. Ši tuthym dawřkom pšchindžemy řařo na waschnyje domojniřteho cžaha; dawř měri ho po potrebjje kóždeje wořady a njeřtaja ho wjazh potowřchitkownje.

— Řrusřa wyschnosč řa řostwucžowanje a řhule wořewja nowe řakřadne řařady řa nowe potowřchitkowne řarjadowanje řřteho řostwucžowanja. W nim řjewja ho ř džěla žyle nowe řejniřcže. Šřabořina dořtanje to tuthym nowym řarjadowanju wěřte a řrute řejniřcže wořředž řřteho wuľublanja a řostwucžowanja. Řrajř ho tam: „Řostwucžowanje to nabořinje ma wořředž kóždeho řchulřteho řarjadowanja nadawřki dopjelnjecž, řjes kotrychž njeindže; kóžde wuľublanje, kotrež na to řchtož cžłotowecžne je, džřwa, řada tež, řo řa na nabořne řřwjenje džřwa, kóždy jenotľitwy řkulturny cžah móže jenož dopořnacž we řhwojim najřnutřkniřchym řibanju, hdyž to i nabořinu cžiniřch.“ A dale tam cžitařch: „Řařřeje wař- noscže nabořne řostwucžowanje runje řa nařch cžah ma, runje řa wořebite potrebjnoscže na'cheje mľodžiny, njetřjeba ho tu řakle řo'ęřtajecž. Šchtož bu přjedy to řařadach řostwucžowanja na wyschnej řhuli řrajene, je potařalo, řaľ ma řo nabořne řostwucžo- wanje ře wřchěm druřim řostwucžowanjom řjednocžicz. Wono ma řwěcžicz, řo řo na to, řchtož wysche cžahow, řchtož twěcžne, řchtož to abřolutne abo njetowbmješne to řřlym řostwucžowanju a wuľubľaju, džřwa.“ To je řrožku řinaľ, haj runje nawopaľ, řacz to Šakřkej! —

Dženk a wóľby do němřřteho řejma. Šam je řo potowřalo, řo wjazh politiki nječžinimy, řo by řěpje byřo, njeby-li řo telko poli- tiki abo „politizy“ cžiniľo, a we wořebitym my řrajimy, řo my řaľo nabořne řopjenřo, řaľo ewangeliřki njedželnitř nimamy na- dawř, „to politizy“ cžinicž, řaž to taľ řěřa, řo nimamy řaneje řtronřteje politiki wje'cž, řřiba teje řeneje, kotraž na to džřwa, řo by řo nařch řřly řud, niž jeno něm'ki ale runje taľ řerbřki, i nutř- kownje wobnowitř, řo i nowa narodžitř pšches i nutřowomu móž nabořiny. Šdyž to budže, budže tež politiki řřwjenje řtrowřche, budže to tež řewat řěpje. Šole je nařche řejniřcže, kotrež wořo- binřzy řewat řaž tež tu řastupujemy. Še nam derje řmate, řo němřřte njedželniki a nabořne řopjena to řinaľ cžinja, řamo taľ nabořnje řaľožene, řaž „Licht u. Leben“; a runje řehodla, dokelž řo wěmy, řaľ tute řejniřcže tajřich řopjenow, njech řewat wu- řtojne a wuberne, wotřtorřuje, je nam to pšchicžina wjazh, niž taľ cžinicž. Wjele bóle napominamy my nařchych ľubřych cžitar- jow, řo bychu řym řandidatam řhwoj řhľóř dali, to kotrychž wjedža, řo budža nabořinu a wěru řastupowacz, řo njebudžewa řo bojecž, ewangeliřku žyr'ej a jeje řrawa řastupowacz na wyschch bōřach a pšchecžiwu wřchěm řtronam. Šo toľe řana ř ľewřch

stron nječini, to drje je wschēm snate, tež tym, kotsiž na hospo-
darškim a herwał politiškim polu k tutym stronam lěwizy steja.
Běchu to tola runje te strony, kotrež tu wulku bhu dissidentow
abo i zyrkwoje wustupjenych do bywšeho fejma póbkachu a drje
šo pšchi tutych wólbach w tym pscheměnik njejku. Sčtož potaj-
kim hwoju zyrkej lubuje, sčtož je i nabožiny a sčtož toho psche-
šwědečenja, šo nam trajaza pomoz jenož psches snutstowne na-
božne wobnowjenje pschidže, tón woli mužow a žony wěry a
nabožiny. Jenu stronu tu mjenowacž, njeje možno, dofelž nam
žana strona jako tajša tute najsnutstownišče žadanja dorajnje
došč njesastupuje ale šo datwa pschezo wot politiškich rosmyšlen-
jow wódžicž. A bjes tutych to pschi tulkwilnych politiškich wob-
stejnoscjach w našim kraju njeidže; kóžda strona dyrbi hwoje
politiske sažadny mēcz, je-li šo dyrbi jej možno bječ, wustupowacž
a něšto wuskutkowacž. — Tohodla: **džicze a wolecze tajkich kan-
datow, kotsiž po wašchim mēnjenju niz jeno hłowu ša politiku
maju ale tež wutrobu ša zyrkej, ale wolicž pak džicze wšchitzy,
nan a macž, džed a wowlu, bhn a džowla, wšchitzy! !**

Wschelke š bliska a š daloka.

Š wólbam je „šwjast laikow ewangelseje zyrkwoje“ (Volks-
kirchlicher Laienbund) sčžehowaze žadanja festajal a wšjetiwit,
šo bječu šo politiske strony k tomu wuprajite a hwoje stejniščeža
šjetiwite. 1. Bjes wscheho komdženja šchulšie naležnosče dorjado-
wacž na šaložku němšjeje wustawny tak, šo maja wšchě šchule
rune prawo. — 2. Šchulam ewangelseho wěrywusnacža dospol-
nu hwovodu rošwicža šwěščicž. — 3. Wuskutkowacž, šo staršchi
hwoje prawu we šchulšich naležnosčjach dostanu. — 4. Na to
džewacž, šo mandželstwo něšto hwojate wostanje a šo šo nast-
waze žanjencžlo šchita. — 5. Sadžewacž psches šaknje wschej
njepózcžiwosčzi, tak psches šaknje wo šplaznych šhorowčach, wo
šorcžmarštwje a wo wojowanju pschecžiwu wschemu nječistemu
š masanym. — 6. Na šaložku wulkostatnych šaknjow postajicž
šžadny ša dželenje štata a zyrkwoje, kotrež zyrkwo šwěščza wěšte
a nalkadne stejniščežo w žiwjenju luda. — 7. Šchitacž hwoje-
dženje zyrkwoje, wošebje Čžichi pjatl, pokutny džēn a reformaziški
šwjedžen w tych krajach, w kotrychž běchu hacž šem wot štata
pschipošnate. 8. Šmóžnicž, šo šo pschi wschēm škutowanju ša
šjatwne dobre mozy šchesečžijanstwa hwoobodnje wuwija a wu-
škutkuj. — Šwjast laikow je šjednocženštwu wěryžach a ša zyr-
kej škutowazach wošadnych, kotrež psches žyle kraj šaha a po
wjele tyžazach lieži — a kotremuž dyrbjalo jich hiščeže wjazh
pschistupicž. Tute žadanja wupraja š druhimi šłowami něhdže
to, ščtož je tež pod „zyrkej a štat“ rošpišane. Wjelež wěmy,
njejku na tute praschenja do žyła džiwale a wotnowile ščžeho-
štrony: šjednocžena šozialdemokratiska, — njewotwižna šozial-
demokratiska a škommunistiska strona.

Ša Boži dom we Wóšborku šbēra šo njedželu jubilate po
wšchěch wošadach zyrkwoina škollektu. Š tutej šo nam ščžehowaze
pišche: Šsněhowy njecžel, kotryž hodownicžku 1923 w Šornjej
Šuzizy šalhadžesche, je š Božim domom we Wóšborku tak šlē
mēnil, šo žyle wulke šchuchi blachoweho woblicža wěže šwottorha.
Šeli šo nješmē žyly Boži dom čžežlo šchłodowacž, dyrbi šo wu-
porjedjenje hnydom štacž. Wošada, kotraž móže jenož malo
datwanja šwjescž, njemóže nětkole tuto džēlo šama šapšacžicž,
kotrež šo na 3600 hr. woblicža, a to čžim mjenje, hdyž šo tola
pošledni hiščeže š šwonjenju šhmany šwón ššeczi džēn jutrow
rošpušny a hdyž je wošada nětko nišowana, šebi notwe šwony
wobštaracž. Wona šo nadžija, šo kóždy, šiz nišu wošadom
šnaj, tutu škollektu po móžnosčzi šodpjera.

Š Budyšhinje pobyčmy 23. šaprele šobu na „šerbskej

šrijedže“. W 9 hodž. dopoldnja šo tutón džēn šapocža a njebē
ša 12 hodžin hiščeže nimo. Dopoldnja džēlachu wotrijady wo-
šebje pod wjedništwom š. prof. dr. Wuki, tola bē čžaž pschekrotki,
šo mōhlo šo něšto dokladneho wuskutkowacž. Po šrotkej psche-
štawž šapocža šo hłowna šhromadžšina Macžizy Šerbskeje.
Bē jara derje wopytana wot šdželaných Šerbow, hubjenje pak
wot prošteho luda, tež wošebje rataššeho. To je brach a teho-
dla je nam witany namjet, šo mēla Macžiza Šerbška bóle do
luda hieč, do teho luda, š kotrehoj wulhadža a ša šotryž tu je.
Šsnadž hižo to potom na pschichodnej šhromadžšiny šala Šerb-
škeho Domu, kotraž bē šrijedu polna, pschepjeljena. — Ros-
prawy, nekrologi, pschednosčki a namjety, to bē tak šwucženy
porjad, jeho wušbhtl budže wjetšchi a šhmatšchi, hdyž budže na-
mjetam a wuradžowanjam wjazh wažnosče a čžaža a šwólai-
wošče pschipošnate. Program bē trošchu pschewohaty ša te
šrotke hodžinty, to bē še šchodu ša pschednosčki š. šararja Ššchi-
žana-Wotrowskeho, kotryž wo štarožitnosčach a wulkopkach šerb-
škeje Šuzizy rēcžesche. Čžemy tola wješeli a džakowni bječ,
šo mamy tež mjes Šerbami jeneho, kotryž šo š tutej macžiznu,
kotraž ša štawšny našeho luda a šraja je tak wažna, šabēra.
Madžijomnje šo, kaž bu pschilubjene, wšjetowjenje tuteho psched-
nošča šmóžni. W druhim pschednosčku rošprawjesche knjes
šchulški rada Šrawž-Namjenški wo šrozowanju a džēle Šerbskeje
šudoweje rady. Woprawdžite došhtki njemóžesche pošacž, do-
felž jednanja še šakškej wšchynošču tajkich njewupłodžichu; a na
tym je wina š džēla našch šerbški lud šam, kotryž je pscheliwki.
W nekrologach buchu wopomnjeni wošebje ššo: šarar Ššchižan-
Šalečžanški, šarar Šrygpa-Šoršchški a š direktor Šrolmuš-
Šadworški. — Šaž hižo dopoldnja, tak wohladačmy tež na
hłownej šhromadžšiny, kotraž bu natjedowana wot knjesa ta-
čanta Ššale, lubyh hoščzi še Ššlepjanškeje wošady a š Delnjeje
Šuzizy w rjanej pschneje narodnej draščeje. Šwješeličmy šo
na tym a šrowimy jich tež tu. — A potom bēčmy na šerbškim
wjecžoru, kotryž nam na „ššelerni“ š. wucjer Ššlodeńk še šwojej
„Šipu“ Šancžičžanškej a še šerbškim orchestrom ša woprawdže
šerbški ščžini — a njepomniti, tež našchi Ššlepjanšy, a
Delnjo-Šuzičžanšy. Ššlepjanšy naš šwješeličny tež psches
šerbške narodne reje a bēchu šebi š tomu tež herzow še šerbštimi
šastrojemi šobu pschiwjedli. Škonzert je šo wubjernje radžil a
nam wutrobu šwješelik. Šchłoda jenož, šo njebē š čžažom hiščeže
wošebje na njón pošajane. — Dodacž čžemy, šo je našch šwēr-
ny a pilny štatny bibliothekar dr. Wjazšlatw šapifš šerbškeje
šknjownje Macžizy Šerbskeje šhotowil, ša čžož šmy jemu
wšchitzy džal dožni.

Wažne wšjetowjenja ša šerbške duchownštwu.

Šiščeže do šwojatkow čžemy w šerbškim domje potwucžaje
šuršy ša šerbškich šararjow wotdžeržecž. Wo wobdželenje wšchěch
šerbškich duchowných šo naležnje prošy. Šrěny šrotčž čžemy še
šēndž pōndželu po Šubilate dopoldnja w 10 hodž. Šsobu ma šo
pschijnješčž wolojnit š papjeru. Šššba šo šapšacž. Wo šuršach
a wobdželenju pschi ničy ma šo rošprawa na wšchynošč šapodacž.
Na přēnim dnju čže knjes šar. Šrosal-Šrodžičžanški š nam
rēcžecž. Šuršus wupjelni tež popoldnišče hodžiny.

Šistowanje.

Š. w Š. ša Šubilate. — **Š. w Š.** ša Cantate (přēd.) —
Š. w Š. ša Cantate (našt.) — **Š. w Š.** ša Šogate.
Wšchě džēla ša „Šombaj Šoh“ maja wutoru přjedy w čžičžejēni
bječ! Redaktor.

Šamowity redaktor: šarar Šrygacž w Šošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pijaje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swérnje džělał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoču ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokře će.

• Serbske njeđzelske lopjeno. •

W Budyschinje, 11. meje 1924.

Čižichč a naklad Šmolerjez knižicziščezěnje a knižatnje šap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wulhadža lóžbu šobotu a płaczi na měřaz 10 šlotych pjenjeřlow.

Jubilate.

Psalm 73, 23—26.

„Dha wšchał wořtanu ja pschezo pschi tebi; pschetož ty džer-
žišč mje ja moju prawu ruku. Ty wodžišč mje po štwojej
radži a wořmješč mje na pošledku s čzešču horje. Sdny ja
jeno tebe mam, dha ja nicžo njerodžu wo njebiesa a wo
semju. Hacz mi runje čželo a dušča šawutlitez, dha wšchał
ty šy, Božo, kóždy čžak mój wutrobny tróščt a mój džěl.“

W lěče 1563 w měsčze Erfurče mór žaložnje šahadžešče.
Wjele štyřtnych, bojařlawych wobydlerjom město wopuščezi, mjes
nimi tež wodžer wyškořeje šchule. Š rožžohnowanju s nim běšče
jeho pscheczel Ludwig Selmhald jemu š troščtej ščěrlušč pěžnit
w kotrymž wupraji, ščto dyrbi jeho šwježenje byčž a wořtačž
we wšchitřich myřach, štrachach a poděndženjach, ščěrlušč, kž
je nam wšchitřim šnaty a luby: „Ja njewopusčežu Boha, Bóh
njewopusčeži mje“ (Spěw. čž. 527). W tutym ščěrlušču
knježa te šame myřle, kotrež je psalmista Wšaf wuprajił we šlo-
wach naščeho teksta. Předy njeho je hudačžka bójščeho wo-
dženja wopiřak, kiž móža naž lohko šampličž we wěře do Božeje
prawdoščze. Wón je čžlowjeřlow wobledžbowal a widžal: kař
wjele jich je, kiž ša Bohom njepraščeja. A kař šo jim wjedže?
D, wubjernje. Woni šu šbožowni a šo wobohacža, šo hordža
a wulke šlawo wjedu. Woni čžinja, jařo by kóždy wobžaro-
wanja hódny blařni byř, kiž žiwjenje tař njewobhlada kař woni.
A jich wáčhnye čžini wulki šacžiččez, wjele jim pschypadnje.
Kař pak šo pobožnym wjedže. Wjes šhudym, podkóžčnym,
šapjenym šteja. Še dha podarmo, šo psalmista bjes porořa
šhodži? Njeje wjele mudriřcho, šo tež wjetřchinje pschisamřnyčž?

Tajke myřle jemu psches wutrobu džej. Me duch, wot horla
pichindže na njeho a wučži jeho na kónž bjesbóžnych šedžbowacž:
mėniřch, šo šmėje jich štare natwarjene šbože wěčžne wobřtače?
Ně, woni šteja hižo w Božim šudženju, kotrež jich šacžičhnye.
Nětko je dwělowanje, šmutřkowna rořkora pschewinjena. Wón
je w čžistym šam se šobu a ša šwojim Bohom. Wšřtanje dže
psches jeho duřchu: „Dha wšchał wořtanu ja pscheze pschi tebi.“

Dwělowanja, nuyš dla wěry w tař někotrehož čžlowjeřa
wutrobje šo namařaju. Wěřch ty wo nich? D šo by duch wot
horlach tež tebi rořšwětleńje pschinyeřł, šo by pschesjenty byř
š pobožnym špěwarjom 73 teho psalma:

Dha wšchał wořtanu ja pschezo pschi tebi.

I.

Čžakny šu byře, hžež wěřjazy ščheščam šoro wšchudžom
jenož wěřjazyč wokořo šebje widžesče, hžež běče njewěra jenož
wuwřacže. Tež tajke čžakny běču, hžež běšče runje natwopař
a wěřjazyč běšče, šo šu jenož mala čžrjódka čžichich w kraju.
Ščto wěřřch wo naščim čžakny. Lohko móžno, šo prařřch:
wšchudžoni je widžecž, šo je wulka wjetřčina wščeho luda šo
wot Boha wotwobracžila. Hacz mařch prawje š tutym mėnjen-
jom? Sdny móhli kóždy štat wščeho luda a šwědomja šo pra-
ščecž: je to twoja derjepřchemyřlena, njepowalna wola, wěry
do Boha šo wotřeknyčž, ja šom pschěšwědcžony, wulka wjetřčina
w tutym prařchenju njebny „haj“ wotmalkwika. Wny njepřmjemu šo
šmolicz dacž psches to, ščtož šwěřcha šo pošajuje. W duřchi
nařčeho luda leži hiřčezni bohatty pošlad wěry. Me šamo hdy
by še šwojim wěřčenjom prawje měř, ščto by to ša tebe je wu-
čžinito. Čžezch prařicž: hdyž jich tař wjele wěru přecž čžijnje,

dha drje je jeje sakožl a saktad flabny? Chzelch potom kam tež prajicz: lepje by bylo, hdy by so tež wulkej czjrodže pschisamknyl?

Dopomniny so tola, so smy ewangelizy protestantizy kšcheczanjo, sa kotrychž je wot Lutherowch czajow wuczinjena wěz: we wězach wěry žana wjetichina njeplaczi. Zyle wopał by tola byla, hdy bychmy wothlošowacz dali, sčto so t Bohu dzerži a sčto niz? a potom jednorje na stejnisčezjo wjetichiny stajili. Tu so njewi, kajku njeskónčnu wěčnošč ma jednotliwa dušcha, jednotliwa: ja. Tu dyrbišch kam wjedzecz, sčto je to prawe. Tu by zyle kam na so stajeny. A temu je czi Boh rošym dať, so móžesh kam pruhowacz a budžicz. A temu by natwuknyl czitacz, so móžesh w swj. pišmje so wobhonicž a wěčne žiwjenje namafacz. Ty by t temu powolany, skata w morju bycz, hdyž je njewěra schumjaze morjo, kotrež wšcho spóžeracz pyta. Redžbuj jenož na to, kať wšcho Jesus t woju dušchu waži: je wona schodowala, wšchě kubla swěta ju njemōža sahajicz (Matth. 16, 26), pošluchaj, kať wjele je jemu na tym ležane, kať ty t Bohu stejisch, wješkolosč budže w njebjech na jenyh hrěšchiku, kiž pokutu cžini, psched džewjecz a džewjeczdzabecz prawymi, kiž pokutu njepotřebaju (Luk. 15, 7). Njedaj so hluschicz wot wolanzu njewěryjazy, ale redžbuj na swjatu křowblešč. Kotruž su wěryjazy stajnje nješcheczelkam napscheczelwo stajili: tam psalmista: hdyž tež jich wjele bjesbōžnym so pschisamkaja, dha wšchaf wostanu ja pschezo pschi tebi; tam Pětr: hdy bychy so tež wšchitzy na tebi pohorschili, dha wšchaf ja so nihdy pohorschicz; tam Luther: tudy ja steju a hdy by swět so mjerwil t cžertami. Slaj, kať wjele ma twój hlōš na tebi. D ponurmy so pschezo hlubšcho do swjateho pišma, kotrež móže kamolutke nam rosjašnjenje dacž wo wažnosčzi našchje wěry, samkny so wšchitzy hromadže, kiž kamny wěste pschewědčjenje mamy a budžmy sepjera tym, kiž to strasche steja, so so bu torhacz dacž wot rěli njewěry, so natwuknu t nami wusnacž: dha wšchaf wostanu ja pschezo pschi tebi. A hdyž so nam runje druhdy ida, so Boh t nami cžini, jako by naš sapomnil, my našche dowěrjenje prjecž njeczijunemy, ale wuslawamy: „Ja njewopuschczu Boha“.

II.

„Dha wšchaf wostanu ja pschezo pschi tebi, — pschetož ty dzeržisch mje sa moju pravu ruku.“ Jako spěwar našchego telsta Bože spodžitwone wozdenja tebi rospominasche, pschindže jemu tež praschenje: kamo, hdy bych ja Boha wopuschczicz chzyl, mohł ja to t žyla cžinicž? A wón dyrbjesche tebi wotmowicz: Ně, to by mi žyle njemōžne bylo, pschetož ja bych kam na tebi najwjetšche rubjenstwo šucžil, ja bych so džěšču runal, kotrež hišchže njemōže bēhacz, ale so tola njecha džeržecz dacž, abo puczowarjej, kiž je so sabudžil a tola dobru radu sazpara. Někł wotežin ras knihu dopomnježa a spominaj wróczo, sčto je twój Boh tebi byl hacž do dženkrišcheho dnja. Ssnano by wjele džěčzi woczahnyl, machowal nad jich kroczelemi a tež pošdžičho so prózowal, jim sepjera a pomoz bycz. Ale nejby ty kam cžaj žiwjenja džěčzo byl, kotrež je husto sacžuwalo, tež hišchže we fra-wišchich lětach, kať njewěste je křodženje na tutej semi, kať pytau njepscheczelke mozy naš do skazenja czahnyč, kať je runje tón, kotremuž so šda, so steji, w strasche, so panje, kať je nekotryžkulich psches jeniczki pad kōnz wšaf. Kať je pschischlo, so ty bjes sepjery njebēche. Ty by wjedžal, ty, Božo džeržisch mje sa moju pravu ruku. — Sdyž chze spytowat moje najlěpsche sažady a prjōdi-wšacža powalicž, dha jeno flowo wo tebi w mojej dušchi wotuczti a jeho sacžeri; hdyž bym na wopaczny pucz pschischol, dha pofasujesh ty mi hlubinu psched cžěžim padom. A tuteho Boha, kiž je tať husto w twojej flaboczi tebi pomhať, chzyl wopuschczicz. Ně, ty wunajesh:

Ja steju w ruzy Snjelowej a we njej sawostanu,
Saj, tež pschi nudy najwjetšchej, dōnž wotšal njepoczahnu.
Pan, swěčež st! Ty strah by, sčtož pať je swěrný Snjelowy,
Tón budže dobru wostacz.

Alle knihi twojeho žiwjenja tebi hišchže wjazy powjedaju. Wrócžohladajo na lětdžekatti swjeho žiwjenja spōsnajesh, kať hižo husečičho, se spodžitwanjom, so je twoje žiwjenje so žyle hinať wotmēlo, hacž bēšche tebi we swjowej mlodoščzi myšłil. Tať wjele pschecžow so njeje dopjelnilo, na kotrychž twoja wutroba wšasche; ty bēšche wēřil, so pōndžesh po runym, hladkim puczū psches žiwjenje, ale hinať je pschischlo — ty jašnje spōsnajesh: niz kam wot so by tať schoť, ale ty bu wjedženy wot wyschschaje, wot Božaje ruki, a niz jenož hinať hacž by chzyl, ale tež wjele lepje. Žich wjele je hižo wobswědčicz dyrbiato: Ja njemōžach došč morlotacz a škoržicz, so dyrbiach po tutym puczū hicz, a nētko njemōžu so došč džakowacz. Snjelowa rada je džitwona a jeho mudrosč je kražna, a tuteho Boha chzyl wopuschczicz? Ně, bynjež by schlo psches puschiny a po cžernjojtych puczach — sepjeraž so na njeho, kiž dobre pucze wšchudže a pomoz wudželi, kiž požohnuje ludži a swětlo sašwēczi, tež w najcžēmnišchich nozach a skōncžnje naš t cžěšču horje wōjmje. Sdyž hižo pobožny Šraelita tajtemu kražnemu pschichodej napschecžiwno hladašche, kať wjele bóle ty, kiž by njedatwono-jutry swjeczil a šlyšchaf t rta twojeho Šbōžnika: „ja bym živy a wy budžeczē tež živi!“ Tať bliskowidžazy tola nejby, so by sa jebate flubjenja wěrjenjepscheczelšeho swěta swojemu Bohu swěrnosč wupowjedžil a swoje wěčne sbože na hracžki stajil. Ně, ty wunajesh: dha wšchaf wostanu ja pschezo pschi tebi, pschetož ja wēm, sčto ty mi by — a pschezo budžesh, pschetož nicžo nje njemōže wotdželicž wot twojeje lubosče.

III.

Kať rjenje so spěwa: „Mam ja jenož jeho, je wón jenož mój, mój hacž do dnja pošlednjeho, hdyž wón wōla: nētko pōj.“ Sšym wšchōn swjēšeleny, „horjo, kšchiz a štyl je sapomnjeny“ Kať móžnje klinež Lutherowy křerlusch: „Sdyž woni wōjmu nam, wšchě cžajna kubla tam, dha t teho nimaju wšchaf nicžo t lěpschemu, nam dyrbi njebjo wostacz.“ Alle je to wopratožje twoje křutne swjate rosšudženje? By tebi wopratožje móžno bylo, wšchitko, sčtož je tebi drohe, hdyž tež t cžěžkež wutrobu, dacž, jenož so njebj swjeho Boha šhubil? Ty wěsch, kať wjele rjaneho semja tebi poškicžuje, ty wěsch tež, kať so wješeliš, hdyž wodnjo mōdre njebjo so wysche tebe swēczi a w nozy wōjško Božich hwěšdow so šybolit — by by nētk semja so ponurila a njebjo swjaju jašnosč šhubilo, mohł ty prajicz: „Sdyž ja jeno tebe mam, nicžo njerodžu wo njebježa a wo semju.“ Ty wěsch tež, kať na derjemēcze swjeho cžēla myšłisch, kať so bojšich, hdyž nēčajna křutnišcha křowčez tebe potrechi, ty wěsch tež, kať wjele je tebi na tym ležane, so twoja dušcha swój nēr njeshubi, so na kōždu bolosč a šrudobu po móžnosčzi bōřly jašo jene wješele pschindže, kotrež jej sabhecž dawta. Sdy by nētko wōłbu nēť: sčto chzesh radšcho: twojemu cžēlu a twojej dušchi sawutlicž dacž abo twojeho Boha šhubicz, by so sa to rosšudžil: ja chzu mojeho Boha wobšhwacz! D dha je mišno, so by jeho a jeho žylu wulkosč a kražnosč spōsnal. Žiwje dyrbi tebi psched twojej dušchu šacz. Ty wulki, wšchehomōžny Božo, ja wēm, so by lubosč, ty by nje wot macžerneho žiwota kem t njelicžomnymi dobrotami žohnowal, ty by mi twojeho lubeho Sšyna pošlaf, so by nje wot mojich hrěchow wumohł a wupucz wotewřil do twojeho wěčneho wōtžneho doma, ty masch jenož tajke myšłil somnu, kiž by mi dobre a šbōžne, hdyž tež to druhdy njepōsnaju. Chzesh ty nētko pschezo škoržicz w hōřkosčzi: Mi je so wšchitko

vosaka a ja mam jenož jeho? Ne, ty dobrý dělal žebí trusivolit. Všehož, sčtůž Boha ma, tón ma to jene, s kotrymž wón wšchit-ko ma, tón ma wérne wěčne kubo a s nim lutu wježelosč a sbože. Sdy by ty žyle wošamocženy w žwěče stať — Bóh tebie njeuopuščezí. Sdyž čžetpíš pod čžetlej tychnosčju, so tebi husto je, jako dyrbjat samutlicž — ty žměš se žwojim Bohom rěčezč a tón ma troscht w polnosčzi. Sdyž žmjerčž wo twóje durje klapa — pšes nju čže Bóh tebie ž widženju wjesčž, hdyž je čžaf wěry sa tebie wotběžaf.

My wobdžiwanty tych čžlowjełow, wo kotrychž statiwiny nam powjedaju, so žu žwojeje wěry dla domisnu wopuščezili, haj nusu a žmjerčž pšecžerpili. Ale sčto pomha tu jenož tajke wobdžiwanje. Róždy tajki pšiklad je praščenje sa naž: dže twój Bóh tebi pšche wšcho? Albo čžezč jeho wopuščezíč. Ne, my wěmy nětko prawe wotmolowjenje. Šaf ty luby Wótče wo njebježach tež s nami čžiniš, šaf wjele čžezčeho nam tež napofožiš, šaf wjele tež jich wot tebie wotpadnje: my wěmy, sčtůž je tebie spóšnať jako najwšchiche kubo a sčtůž žo ž tebi džerži žwěru hačž do kónza, tón je derje wobarnowany wo čžefnosčzi a wěčnosčzi a tehodla sa naž a pola naž pšchi tym wostanje: „Dha wšchaf wostanu ja pšchezo pšchi tebi!“ Šamjeň.

S e f t y.

Wo „šhutnych biblijupšepytowarjach“ čžitamy wo jentym jara rošščěrjenym nabožnym kopjentu — „Licht und Leben“ tole: „Internationalne sšednocženstwo šhutnych biblijupšepytowarjow bywa bóle a bóle krajna sčtoda. Tuta amerikańska sekta čžini tež politiku a žnadž je to runje jeje saměr... „Wotwěčžje millenniumsekty“ — to je jich druhe mjeno dla jich wučžby wo 1000 lětnym kralesčtwje! — powalitej revoluzija a anarchija tučžafny porjad. Potom pšhinde to nowe. Čžlowještwa budže wježoše pod ženej dospolnjej prawej wšchinosčju; budže to wulka powšchitkowna republika. Šralojo wjazy njebudu; hordych „militarystow“ tu tež wjazy njebudže. Sa mačo lět žo tuto žnještwa na žemi wutwori. Prjedy toho pšhinde powalenje wšchych wšchinosčžow a šradowaných tučžafnych wobšejnosčžow. Štataštrofa žo pšes to pšchihotuje, so bywaja to čžlowječoj bóle a bóle njespokojni.“ — Dale žo tam praji, so woni s tutymi myšlemi tať jara wo ščawnosčzi njeuustupuja, je pať wo žwojich pižmach šastupuja. „Štat, kultura, nazionalnosčž, žyrkef“ žu sa nich ščewjenja s kralesčtwu antichrista. Tu šastupuja woni najžhlnišchi radikalism a nihilism. Šhutni biblijupšepytowarjo žu „antinazionalni“, to rěka, pšecžžwo wšchemu, sčto je s narodneje myšle. — Š tomu pšchistaji mjenowane kopjeno hiščež: „Šmy tu nam s wopředka žyle ž wěry njeuodobnu powjesčž s dweju štron dostali, so je millenniumsektu jena židowška plantaza; Židža ju džerža, pšchetož woni widža wo ščesčžijanšich žyrkwojach twjerdžišny, kotrež revoluziji žwěta, sa kotruž woni žu, šadžewaja. Millenniumsektu wojujo pať nětk nanajhóryje pšecžžwo žyrkwojam. My nje džeržimy tutu powjesčž wjazy sa tajku, so njeby ž wěry njeby, so bywa millenniumsektu wot židowštwa žwěta podpjerana a špěchotwana.“ — Šačž je tuta powjesčž wopravdže prawu, to pšchewostajamy „Licht und Leben“; sa naž je tuta sekta — a s njej jich wjazy, tať sekta adventistow žedneho dnja — jena s tych, kotraž ma jeneho drugeho Šesuja Šhryštufa hačž my a te, hdyž na biblijuwukladowanje hladaš, tať rjez jenu druhu bibliju hačž my: Šesuf Šhryštuf njeje pola nich wjazy tón jedyn, pšched kotrymž ja žwojej koleni šhibuju a s wutrobu a s ertom wušnatwam: mój Šnježe a mój Božo, mój šbožniko a mój wumožniko! —

Žyrkef a štat.

Žyrkwoiny dawot sa tute lěto njeje hiščež wupišany a hižo pošašuje tu a tam bojosčž, so jeho dla s žyrkwoje wustupja. Mózno, so žo tu a tam stanje, dolež žyrkwoiny dawot, měrjany jenož po došhodnym dawotu a to po tym lěta 1922, tu a tam je wyžoťi a dolež tuta měra dženska hižo šažo njeruna a tuž niz žyle prawu a pšchihódna. Wěšte pať tež, so je tón, kotryž dženska jenož hiščež tohodla wo žyrkwoi, dolež njeje jeho žyrkwoiny dawot hiščež s njeje wučžerit, po prawom dženska hižo s wonka njeje. Šaf by žo s tym žyrkef jenož čžiščika. A to njeje ž jeje sčhodže ale jenož ž jeje dobremu. Jenož jena žyrkef, kotrež wušnatwajo s wutrobu a s ružu steja ž žwojej žyrkwoi a ž jeje šnjelej, móže se žohnotwajom byčž sa jich wjele. A tajkeho žohnotwanja trjeba našch lud! A na tebi, luby ščesčžijano, luba ščesčžijanka, je, so žy s tajkim žohnotwajom. Šaf tež žebí šamemu nětkle najšepje pomhaš!

D o m o j.

„Šchindež žerbški domoj s Němžow!“ tať bě mi žnješ šaracž prajit, hdyž jemu „w Božim mjenje!“ prajach. To jemu žubich a to tež džeržu! Bych-li němžowacž čžyť, bych tež to domach hižo mohť. Rěčžachu tola džezč žerbških štaršich mjes žobu němški duzy se ščule a tež pšchi hracžu a to bynjež tam to ani jeneho němškeho pódla njebyto. A jich štaršchi ničžo ž tomu njeprajachu.

„To je hrěch!“ mi mój džed praješče, hdyž to ras na šawžy sa pošležu žedžo wušchšča. „To je hrěch, hdy ty to, sčtož čži Bóh šnješ darit je sa čžaf žiwjenja, prječž mjetafch a šanjero-džič! Macžerna rěčž je to přenje, sčtož tu na žemi s tych drohich wullich kublow šapšchinnješch a čže to pošlednje byčž, s čžimž ty na tutej šenti žo ž Wótčej wo njebježach wobročišch, hdyž wón tebie woľa ž žebí domoj!“ Wo tym žmy žo měli domach jedyn kaž druhi a tola abo drje runje tehodla žmy tež wšchitžy tjo wo šchuli měli žobu najrjeišchu ženjuru wo němškej rěčži a njeběchmy tajžy „deutschverderber“ kaž tón abo tamna. A němške pšchibčowo „Alter schükt vor Torheit nicht!“ trjechi tež Šerbotow. Ša to je mi wotraščazy pšiklad bur se žubodneje wby, kotrehož ras prajičž žyšchach: „nee, windich, doas is nišcht!“ a to s jenej hubu, kotraž njebě němška a nachžyšče žerbški wjazy mój. Šehodla mi jeho tež nan ras sa pšchiklad pošasa, po kotrymž nježmět čžimicž.

Tola tu dže nan šažo, bě žebí wo blíšich šklamach po něšchto pobyt. A je tež hižo na čžafu, so sa žwojimi šmachami hladam. Šamle bliži žo čžaf, kiž dyrbi mje dowjesčž do wulkeho města!

V.

Sdže leži ta moja domisna? s tutym praščenjom šteju tu kóždy luby wječor pšchi woňje a hladam pšes twarjenja a twarješčka tam ž ranju. Šam něhdže dyrbi moja domisna byčž!

Tu, sčtyri šchody wyžoťo, blisko mročželam, nam s najmjenšcha někaťki wuhlad njech tež niz daloki. Šam delečach na hašach a dworach, mjes twarjenjemi a šžžami, tam ničžo njewidžišch, šhiba kusť njebježow a na tutym hiščež mročžele šura. Šamle tež jena žyrkef! Wjele wjetšchi to Boži dom hačž našcha žyrkwoička, že kotrež tať husto šhadowach tam domach, ale tať kaž wona žo mi njelubi; je tať wyžoťi, tať čžorny šaturjenty. Dženska tam pobych wo Božej žlužbje. Šež tuta bě žyle wěšče rjana, ale našcha domjaza to njebě! Šute žuse woblicža woľko mje, a duchowny mi tež žyle žušt! A tola, hdyž dže, čžujach ža

tola tam w Bożej službje bóle domjazy hacž hdže druhdže tu w tutym kamjerntnym mšecze, hacž runje tam halle junu bčch na krotke hodžintki, tu pať hižo tydžeit dolho hafy a fšhodu teptam!

Hdže leži moja zyrkwicžka f tej ftolej kulu na wěži? Myšlu šebi, tantle won pšches tute male wěžicžki, kotrež tantle něhdže nělajfi hród abo něšcto podobne debja. Tam f njej sladuja nětkle moji lubi. Nan fmadž ředži na kowzy ja pošlenzu, macž a šotšicžka fmadž docžinjatej mjeczorne džěta a bratr tohorunja. Tydženja tam ja tež hiščeže bčch, a džěnřa? — Domoj! Mi čže řo domoj!

Hdy by mje tu nětkle něčto widžat! Wuřmjeli řo mi bčchu! „Debi řo štyřka, štyřka!“ Haj, a mi štyřka řo tež wopravdže. To čži pšchivotam, luba domišna moja! Njehanibuju řo tež šyřow, kotrež řo mi kuleju po lizomaj na ruku!

Do zřla! Štyřlacž, to tola njeje haniba. Štyřlacž řo čži tola dyrbi, abo ty njeřy byl f wutrobu frosčženy se řwowej domišnu! Hdžež twój ródny statoš a dom, tam čže čžehnje, tam řebi řada wutroba wrócžo, tam dže jeje ředženje, tam domoj!

Domoj! domoj! To je tež f tej duřchu tať! Dopomnju řo, kať nam řnjes řarať ras wo tym řeczěřche, kať řo to naščej duřchi štyřka po domišnje, po njebjeskej domišnje!

„Hdže namařa duřcha řwój statoš a dom?
Ščto řvje ju se řwójim řwarnowanjom?
Ač njeřicžki řwět řanu řhowanku nam,
Hdžež njeřnježi hrčch, a hdžež wotpocžinť mam?
Ně, ně! Ně, ně, wón njeje tu!
Dom duřche je horkach, hdež we řwětke řu!“

Tónle řjanty řhěrluščy řmy tehdy řařpěwali. Nařche hólžy mōžachu jón wōřebje řjenje řpěwacž! Tam hōřekach, hdžež we řwětke řu, tam je dom duřche. Š tuteje domišny njebjeskej, w kotrež bč řřwa, pšchindže po Bożej njeřwufšlědžomnej radže tu do řemřteje zušby. Tu bydli we čžěle, kotrež je řemja wot řemje na 10, 20, 30 a hdž wōřko pšchindže, na 80 a 90 lět. We wumřjecžu džěli řo řažo wot řwowej řemřteje hčty, kotraž je tuto čžělo, a řhwata wrócžo f Wōtzej do domu — jeliřo jej hiščeže wotewřjenty, jeli čžłowjeť řebi, řwowej duřchi njeřapōložī pucž f Wōtzej do domu pšches hrčch a řlōčž. Nřz domoj řmččž, o kať štyřkno to! To je hela!

Domoj! Ja řmčm domoj, nječ tež džěnřa runje nřz, ale domoj tola řmčm! To dawā wutrobje pōřoj a trowčt! Tu mam džělo a řlužbu, hdž řym ju dořonjať, du řažo dom. To dawā mōž a řplnočž, a tuž pšchewinu štyř a wutřjebam čžāř zušby tať, řo mam wot teho něřcto řa zřle řwowej řřwjenje.

„Ša zřle řwowej řřwjenje!“ kať to řlincži! Ščthrnacže lětřow řym dořonjať! Šello jich hiščeže dořonjam? To Bōh luby řnjes wč! „Bōh luby řnjes!“ tať to řtajnje džěd řrajesčhe, hīnať do zřla nřz! Nětkle to lčdy tať řraicž řřyřchich: „Bōh luby řnjes!“ „Čži řtari to hiščeže tať řraja, mjes młodny to lčdy tať řřyřchich.“ Tole bčchu tež řažo džědowe řłowa. Džřwno to, čži młodži jenož tať malo lět tuteho čžāřa řnaju, džěd telko lět, a kať čžěžčich a řrudnych lět řobu! A tola wón pšchezo řrajesčhe: „Bōh luby řnjes!“ Ja čžu tež tať řraicž, řāž mōj džěd! —

Bōh luby řnjes řwāřmuj wāř tam w domišnje wřchčch tutu mōž a tutōn nowy tydžeit! Bōh luby řnjes budž tež řo manu we tutej nožy a pšchezo! Bōh luby řnjes pōřohmuj nař wřchčch a řaj wam wřchčm tam domach junu dořru nōž a mi tež! Haj, mi tež!“

(Řokřacžowanje.)

Wřchelke f blřřa a f dalōfa.

Do řodžija na druge řarřte mščno je řo řnjes řarať Weřar-Řotecžanřki wuřwōlřt. Wōn je, wjelež wčny, jenicžki byl, kotřž je na wupřōřdnjene řarřte mščno džřwāť. Dřje hiřčāže do řwōjatkow pšchēřydli řo do řodžija.

Š řotež. Nařch duchowny, řnjes řarať Weřer, nař wopřičeži, řo by w řodžiju druge řarřte mščno řařtawāť. Ščto budže f nařchim řarřkim mščnom, hdž je hižo řažo wupřōřdnjene? Hižo pšchi pošlenim wupřōřdnjenju džěřche wo to, řo by řo nařcha wōřada někať f drugej řjednocžka, a něť řřyřchiny řažo taťke hłōřy.

Wo wōřbach nimamy džěnřa, hdž řa njeđželu řubilate řřwamy, hiřččeže řanyčy wōřřhčrnřřchich rořprawow. Hdž budžeja nařchi čžitarjo tute řmččži čžitacž, budža jim wupřōřdy wōřbow dawno řnate. Šacž budžemy řo řmččž jich dla wjeřelicž, a wřřlacž — jubilate řěka tola: wřřřacže! — to njeřwčřimy řebi, džěnřa hižo rořřudžicž, a to tehadla, dořelž njeřwčřimy, řo tu něřcto f wřřřanju budže. Šōždy řmčče pod nowym řejmōm tōn řarř nadawōť je wřřčej řwčřu a řrawdu dořjelnicž: byčž řwčřny a řprawny na tym mščnje, na řotrež řy řtajenty f řpomōženju jich wjele, řaj zřleho luda, a to čžim bóle, čžim mjenje řpomōženja nam tuta wōřba a to, řčtož f njeř pōřhadža, pšchīnjeře.

Cantate, pšchichodna njeđžela 18. meje, čže byčž jubilejna njeđžela řa zřlu ewangeliřtu zřřkej. Je to tola lětřa 400 lět, řo ma nařcha ewangeliřta zřřkej řwowej řpěwāřřke w macžernej řčči, jej darjene wot jeje reformatora dra. Wārcžina Luthera. Nařcha řařřka zřřřwina wřřřchōřčž je pōřucžka, řo ma řo tutōn jubilej we wřřččch wōřbadach na pšchichodne a dořtojne wāřřmje řobu řwje-čžicž. Tež mty čžemy džěnř řa tydžeit na tutōn jubilej, kotřž f nařčej řařřkej ewangeliřtej zřřřwju tež wřřčē druge řrajne zřřřwje řobu řwječža, řpominacž a řo dořomnicž teho bořatřřwa a řōřnowanja, kotrež řmy pšches 400 lět dolho čžerpacž řmčēli ře řwōjich ewangeliřřch řpěwāřřřch.

Wāřne wōřjewjenje řa řerbřke ewangeliřke duchownřřtwō.

Hiřčče do řwōjatkow čžemy w řerbřřim domje pōwucžāže, řččne řurřy řa wřřččch řerbřřich ewangeliřřch řarřřow wōtdžeržecž. Šaž bu wo „Řomhōj Bōh“ hižo wōřjewjene, řapocžnu řo, da-li Bōh, tute řččne řurřy pōndželu po řubilate, pōtajřim řutřje do pōřdnja f dnyřom 10 hodž. w řerbřřim domje. Šřobu ma řo pšchīnjeřčž wōřojnit f papjeru. Řěřba řo řaplacži. W řurřřch a wōřdžělenju pšchi ničy ma řo rořřrawā na wřřřchōřčž řapodacž. Na přēmim dnju, pšchichodnu pōndželu, čže ř. ř. lic. theol. Wřōřat-Řrodžijřččžanřki f mam řčžecž. Řurřřs wupřjelnja tež pōpōdnřřřch hodžiny. Dořelž ma řo do přēmneho pōředženja hiřčče wřřchelate řarřadawacž, pōřy řo wutrobnje, řo byčhu řo wřřchitřy řerbřřy ewang. duchowni hižo 3/4 10 hodž. w řerbřřim domje řeřchli, tať řo by řo f dnyřom 10 hodž. řapocžecž mōhlo. Wo wōřy wřřččch ewang. duchownych řo naležnje pōřy. D. .

Řřřřowanje.

Š. w Š. řa Cantate (přēd.) —

D. w M.-B. řa Cantate (nařt.) —

Ř. w W. řa Řogate (Bože řřpicže). —

Šamōřwity ředakřor: řarať Wřřřacž w Řokřacžach.

Dě

Sy-li spěwať,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Dě

Njeh ty spěwať
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džeň pak swjatý,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

Dě

Šerbske njedželske lopjeno.

W Budyschinje, 18. meje 1924.

Čiřchć a naklad Šmolerjez knižicziřchćerńje a knižarnje šap. družšt. s wobm. ruč. w Budyschinje.
Wutħadźa lóžbu ģobotu a plaćzi na měřaz 10 šlotnych pjeněžtow.

Cantate.

Psalm 98, 1.

Wšchitkón wodynch njeh chwali teho Šnješa. Halleluja. Evangelstemu ludej je pšhes Božu ģnadu šažo jubilejske lěto šefħadźało: w tutym lěće ģmě špominacě na krařny dar, kotryž je pšhes Božu dobroćiwosć pšhed 400 lětami dostał. W lěće 1524 wobradźi muž Boži, Luther, ģwojemu ludej přenje ewangelste špěwarške s 8 kěrlušchemi a w ģamnym lěće ģiřchće druhu šběrtu s 32 němškim kěrlušchemi. Nařwjazy a najrjeńške s nich běchu wot Luthera ģameho a někotře wot ģwěrných ģobudźełaczerjow; mjes nimi je Pawoł Šperatus s krařnym kěrlušchom: „Ťa šbóžnosć jow k nam pšchħadźa wot Božej lutej ģnady“, kotryž — tak chwala — pomħaške ewangelstu wucěbu na kšchħdlać špěwa pšhes Němzy njescě. Na šakladze tutych šběrtow nastachu w lěće 1710 tež přenje w šerbskej rěćzi čziřchćane duchotwne kěrlušchowe kniži s 199 kěrlušchemi, kotrymž bu w dalšchich čzazach w nowých wudatwach ģiřchće 616 kěrlušchow pšchħdatnych; pódla biblije najdrohotniřke kublo našeho ewangelsteho šerbskeho luda. Šunjež ģu špěwarške jenotliwých ewangelstich šhromadenštwow wšchelake po šakladze a wuwjedženju, plaćzi ša wšchħtke japoschtwoske ģłowo: „Wšhelke dary ģu, ale jedyn duch je“. S tutych špěwarškich ģu zple čłotwke narody kóždu njedželu špěwate, s jich wobħaha je njelicřomnje wjele domow a šhromadženštwow ģwoje žiwjenja najwazńiške a najħutniřke podacě wot kolebki ģacě k rowej ģwojecěti. Ťať leži we nich křuch žiwjenja Šħryštusoweho šhromadženštwow na šemi. Ťehodla njeh wšchħtłón wodynch chwali teho Šnješa. Žana druhu njedžela njeje tak pšchħhódna ša jubilejski ģwojedžen ewangelstich špěwarškich,

kaž dženkniřcha s mjenom Cantate, to je: „špěwajće“. Wjele nad špěwanjom je kóždemu čłotwkejšej pšchħarodžene. Evangelij wot Šħryštusa je tutu radosć špěwanja ģwojecěti a debit. Ťať s džaknej wutrobu špominamy w jubilejskim lěće na: Evangelste špěwarške, kať ģu s pomozńikom bře, wutroby dobħeć ša ewangelion w čzazku reformazije a kať ģu dženska a pšchħe poloħad ewangelsteje wěry a trořcha.

Nařlu móg wuřonješke zřħwĩnški špěw, ewangelstiči kěrlušch w čzazku reformazije, w tamnym našetym čzazku našchje zřħwĩje! Mógemž drje prajicě: wón čzĩnjeshke džĩwĩ! Wuřobry šo šazolmichu a šahorichu s wulkej wjeřekosću, ģħyřchawšchi s ģĩbitnych a ģnujazych našpěwotw a kěrlušchotw šažo namatam wjeřeku wuwješć w ģnadze Božej w Šħryštusu Šesufu. Móg štareje zřħwĩje bu na tať někotrym měřnje šlamana. Ťam ša špěwa wandrowški duchotwny špěw, měřchćenjo wokoło špěwazeho předarja na torħošchću šteja, kěrlušch ģima a ģnuje jich wutroby a ewangelion čzħnje še špěwanjom dobħećeřzy do měřta. Měřchħĩt chze Božu ģħuřbu na štare walsħnje wobřaracě a šarjadotwacě, ale lud šaspěwa ewangelstiči kěrlušch: „Ťa šbóžnosć jow k nam pšchħadźa wot Božej lutej ģnady“, a ewangelion je s dobħećerjom. Wšchħudžom wozucěti a klineći duchotwny špěw. Psalmske ģłowo bu wěrnosć: „Špěwajće temu Šnješej nowy kěrlušch, pšchħeť wón čzĩni džĩwĩ.“ Šur špěwa ša pħuhom, džotwka w ģródzi, rjemjeřħĩt we ģwojej džělatni. „Mĩ wutroba wšcha šłacze, šo jara wjeřeku! Ťo ģłonzu, kĩ mje šħřeje, je Šesuf Šħryštus ģam!“ (234, 15). Na droħach klineći s rta pucřotwaznych: „Ť ģwěće, s tebe čzħnu a tudy njewostanu, ja ģħwatam k njeħeřam!“ (491) Wěřeť do ģwĩtazeho ranja s wěře wota: „Wozucěť! tón ģłob tebe wota, tón wajchħať s wħřokewo

stoba, ach, wozucj nět Jerusaleml!" A se žedzenjom a s wyštanjom klinczi kaž schotowronczkawe fisolentje t njebjekam: „Kaf rjenje šwěczi fernicžla nam polna hnady wot Boha, tón škódti Loren Jesse!" (439). Šcho wutrobij taš hlubošo sahorja? Šo s tutej šhěrlušow rěczi ewangelion. Wone spěwaju wo drohim Šymu Božim, kiž šhudy na šwět pschischol je a nam wschitkim pomhacj chze, šo by naš sczinił bohathch a šwojim jandželam tež podobnych". Wone spěwaju wo rjanych wobndlenjach njebjeskich se žedzenjom: „Jerusaleml, ty město wyšoke, ach był ja we tebi!" (857). Wone spěwaju wo šbóžnosczji wěrjazeho šheszczana: „Je něhdy widžana, tež něhdy šhyschana kajka krašnoscz? ja šraduju šo s wutrobu w tym wěcznym krašnym wješelu!" (519). Wone spěwaju wo wschēm, šchož šheszczanski wutrobu směruga a napjelnja, wo wschēm, šchož ju trošchtuje a wobšbožuje w čažu a wěcznosczji. A to w schitko s hibicžiwym, žiwym hłogom, se sahorjenej wyškazej wutrobu, taš lubošnje a tola taš šhutnje, taš nadobnje a tola taš pišeczelnje.

Šhwalmy Boha Šnješa a šradujmy šo, šo je našchemu ludej se spěwarškim daš druhu bibliju, šo je s nimi pomhał wutrobij ja ewangelijom dobycz w šaschych čažach a šo šu spěwarške, čerpane s biblije, hiščeže dženska a pschezo poklad ewangelijeje wěry, trošchta a nadžije! „Ša chzu šhwalicz štutki Bože, chzu šo Bohu džatowacz, jeho dobrotu šcho može na šwěcze wschu wupowjedacz?" (3, 1) Taš prašcha šo muž, kotrehož pucz njeje nihdy na wyschinach žiwjenja wschoł, ale psches hluboše čžemne doliny, a wschał je pschezo šwojeho Boha džitowu pomoz taš bohacze šhonicž šmět, šo tež w čžemnych nozach šwojeho žiwjenja je wufnacž dyrbjal: „Nicžo wopradowže hacž lubošcz pola Boha njenamkam!" Šo šu šlowa s šhěrlušcha šlawneho pěžnerja a spěwarja ewangelijeje žyrkwoje Pawola Gerhardta, podobne temu, šchož spěwar 92. psalma psiche: „Šrašna wěz je, temu Šnješej šo džatowacz a šhwalbu spěwarč twojemu mjemu, ty najwyschich!" Tež my džeczi nětcžičeho lěštotka šupimy šobu do šola našchich šerbškich Boha šhwalazych šymow a džotowow a prajimy: „My šo wschał teho njemožemy wostajicz, tež my niz, šo njedyrbjeli spěwarč wo šwěrnej lubošczji našchego Boha, wo jeho hnadžé a prawdže, dokelž we wschēm widžimy: Na šwěcze wscho šahinje, Boža lubošcz wostanje!" Šhutny japoschtoł Pawol, předar prawdosczje s wěry, kiž ma wschitko ša šchodu pscheczjwo temu jara wulkemu pošnacžu Šhryštuša Jesuša, napomina džeczi noweho šluba taš wutrobnje: „Roswuczeže a napominaježe šo šami s psalmami a šhwalobnymy a duchownymy šhěrlušchami, lubošnje spěwajo temu Šnješej we šwojej wutrobje!" Wschimajmy tola pschezo šažo w našchich ewangelšich šheszczanski domach, njech w čžichej komorzy abo mjes šwóbnymy, na dnju wješela abo w čžach nudy a starosczje, ša šerbškimy spěwarškimy! Wone šu t temu powołane, šwědcžicz wo Božej krašnosczji. Wjele šo škorzi na rospad wěry. Ale hžez hiščeže w městach a na wšach šhěrlušche s žyrkwojom klincza, tam šwět njech šhyschi: „Tón Šnješ je bliššo pola naš, wón šwojich derje šnaje, wón wostanje tež šždy čžak, taš dolho hacž šwět traje, tuch šwojich šbože, mēr a trošcht!" (321). Šo je pódla biblije našchich šhěrlušow powołanje: wěru pošhlnjecž, čželo a dušchu šwojelicž w tym Šnješu. Štary čželny čžlowjet idychuje a škorzi, s nowa narodženy džecžo Bože rěczi s nowymy jashkamy, s šhwalenjom a džatowanjom, po šlowje: „Spěwajczje temu Šnješej nowy šhěrlušch; pschetož wón čžini džawy". Šamjen. Š. w Š.

Cantate, 18. V. 24.

Psalm 98, 1—3.

Hłob: Šdy bych ja s tyžak jashkami zc.

Cantate! Spěwajczje čžescž Božu, wny ewangelizy šheszczenjo! — Nam šhěrlušch šaklincžak je t šbožu se šlowa žimy Božeho nět psched šchryšta lětami naš sahorjazy t radoščji.

A Boža žyrkej šanoschuje jón t natwarjenju šajnemu; naš s čžaknosczje wschał posbēhjuje špěw jeje t šbožu wěcznemu tam, hžez kral knježi krašnosczje, kiž Šsrēdnik našch a Šbóžnik je.

Nam ewangelij jeho šwojath šo pschpowjeda we spěwje, a šawdawš šbóžnosczje taš daty s nim w podružnistwoje tudy je wschēm wěrjazym do Šhryštuša, šo čžet jich wjedže do njebja.

Tuž haleluja šaspěwajmy na šwjedženju šej dženknišchem a Božej mišosczji džak prajmy we šbožu šwojim wobštajnem, kiž s šhěrlušow šo žorli nam naš posbēhujō t njebjekam! —

A spěwarč wschēdnje čžemny s nowa wo Božej džitowej lubošczji, kiž s žušobny šej domoj wola naš t wěcznej šbóžnej rodosczji tam w raju jeho njebjeskem pschi haleluja nješmjertnem.

Taš čžakš najlěpje wufupimy šej jako Boži mēšchzenjo a džel šej dobry wufwolimy šo jenat wotšal hotujō tam, hžez chze hłob nam wyschšchi dacž Bóh, haleluja šaspěwarč. —

Šrt nowy šhěrlušch nowy spěwarč tam w šbóžnej budže domišnie; wschał budžar wumoženi džitowacz nab štutkami šo lubošczje tam Božeje do wěcznosczje. — Cantate nješmjertne to je!

M. U.

Krótká rošprawa wo wotmyšlenem nowem wudawfu šerbšich „Spěwarškich“.

Wodat šarar emr. M. Urban w Šrōštamje.

Šetušcha njedžela Cantate je bješ dwēla wulžymožny šwjedžen ja wscho ewangelške šheszczanšwo. 400 lēt šu mjes tym šo pominyke, hacž přenje ewangelške spěwarške šo wudachu. Šich wobšah bēšche 8 přenich šhěrlušow ewangelškeje žyrkwoje po šapoczatku reformazije tehdy psched 7 lětami porodženeje.

Kaš wošebny, šajimawy a nadobny budžesche džē podawš był, budžechu-li ewangelšy Ššerbja runje lētka nowy wudawš šwojich dotalnych spěwarškich dostali. Šola „šajawki šu njewrōčawki“, — tež tu wošebje pčaczi. Ale šmōžnicž — s Božej pomozu! — by, mēnju, šo hiščeže na šždy pad lētka dyrbjalo šhotowjenje jich rukopiša a t lētū jich čžišchčž a wudacze, da-li Bóh! t hodam 1925 abo najpošžišcho tola t jutram 1926.

Nasch nabožniški tpdženit „Bomhaj Böh“ je hižo wjelekróč tať a hinať na wažny a nadobny nadawť noweho wudawka herbst. spěwarškich spominať a pokasował a njedawno w 17. swojim čžišle (27. IV.) wurasnje wusnať: „Něščto wošebje sajimate by byŕlo, by-li něchtó k jubilejneji njedželi nadrobny nastawť wo herbstkich spěw. sa nasche kopjeńko napisať“. — Za tole pschecze dwójzy a trójzy podhmuhuju, dofelž by jeho dopjelunjenje mohlo witane džělo rěfacz a, da-li Böh! žohnowaný postup wošnamjenicz w naležnosczji sa naschich ewangelskich Šserbow w tu khwilu, mēnju, hacž najwažnišchej a najnadobnišchej. — Hdyž žo (k wuprajenemu pscheczu) dale pať hišcže tež wošebje dodawa: „Šchtóž žo k temu (mjenujzy nadrobny nastawť napisať) powołany čžuje a macžinu wobknježi, je i tutym sjawnje namoŕwjany a pscheproschenny, tuto džělo pschewjacž“, — ja swój strach wusnamam, so žnawo žo ničžo njestanje abo njeposticzi; pschetož šchtó sečže žo šthroblicž abo hódny, dostojny a kmany rěfacz, so tajke wošebne, rjane, sajimate, nadobne a, da-li Böh! žohnowane džělo dokonja abo i najmješča po móžnosczji tročhu spěchowacž pŕta, kajkež je nowy wudawť herb. spěw.?!“

Njewsmi mi tehodla, prošču, ničto sa što, so tu tele rjadki podawam, a njemēn, „by-li mjelczał, by mudry wostať“, dofelž mi wopravdže žel je naschich lubych ewangelskich Šserbow, kiž hižo doŕho a dotal podarmo na rchly postup a wuspěch wažneho džěla woczafuja. Naležnoscz je nimoměry khutna a kručze nucžaza, a „wutroba mje čžini — srěčžniweho.“ Ale „ščto prjedy, šchtó potom?“!

Žyle i krótkim njech rjeknu: Čžělo a dušča hromadže — je halle žiwý a do džěla kmany čžłowjeť, abo lud a jeho wozđerjo budžcže pschesjeni a postupujemy pod heřtom: „Spěwaj a džětaj!“ Haj, „Wodl žo a dži po Božej šchecžezny, čžin žwěru, šchtóž ty čžinicž mašch!“ —

Dosč woschěrne wšchať a čžěke, haj, hoberšte džělo noweho wudawka je wěšo i Božej pomozu tola wuwjedliwe a to šterje lěpje, — niž halle „žnawo něhdy posdžišcho“, ale w postajenem čžaku; — pschetož hdyž je wola, tam tež — wospjetuju: i Božej pomozu! — žo pucz namata; „Böh da žo radžicž sprawnym“ (Pšchišl. Gal. 2, 7a)! — Se šhromadny mi tať wšchēmi mozami, žwěru a wutrajnje džětajmy! — do džěla powołani a wuhotowani, duchowni a lajiŕojo, žyła něhdy 12 džěla-čžerjow, mješ a na kotrychž bychmy jenotliwe džěle nadawka rospokožicž měli tať, so kóždy staw žwoje džělo wuŕonja a w pschesjenosczji i towaršcheni wšchitzy i žyŕleho komiteja abo komišije a jeho wošebiteho wužšcheho wubjerka hromadže. To budže čžělo a dušča, a žane pať jeno morwe čžělo pať něfajte šcherjenje. — A tónle komitej smēja a samóže tež wšcho samoŕwienie psched herbstkej ewangelskej sjawnosczju njescž, — i dobom podpjerany a žhlnjeny po móžnosczji se strony wšchēch kšhesčžanskich wustojnych a sprawných evang. Šserbow, kotřiž žu wšchitzy jenaf smyžleni a džělawi — „Bohu k čžesczi a Šserbam k wužittu!“ —

Program budž tónle: 1. Dobre, čžerstwe jadro dotalnych naschich herbstkich spěwarškich wobšhowajmy, hdyž tón a tamny kěrlušch wuwostajimy abo škrótcžimy a sa to druhe nowe herbstke originale abo přenjoťne a jadriwe spěwy herbstkich kěrlušcherjow pschuwosmjemy a žnawo tež hišcže něfotre najrjeńšche a najlěpje se herbstchēzene i němškich spěwarškich!

2. Wšchón tekst wobdžělajmy jenaf — w čžistej herbstchēžinje a wo wědomostnych a kručych šakadach!

3. Pšchetwoťny (iarjadujmy) wšcho wopšchijecže do jenoho žyŕka — bjese wšchēch „pschidawťow“! — kaž to na pschik. w němškich (sakšich) sp. mamy.

4. Pšchehlada jmy hłošny, t. r. samēny dotalne tu a tam i druhimi (pschihodnišchimi)!

a 5. Pšchisamťny nusny pschistawť (dodawť), kajkiž w němškich spěwarškich mamy, so w tom nastupanju nasche herbstke sp. tež wšcho to smēja, šchtóž ma w dobrých spěw. žo namafacž! —

To je i krótkim wšcho, šchtóž trjebamy a podacž móžemy. A to by napohlad a wobžah nowých herbst. sp. byť, — niž hinajšchi a wobšchěrnišchi hacž dotalnych, — šterje něščto wužšchi a mjenje listnow toľsty.

— So pđbla nowých spěw. pať bychu tež dotalne žo dale trjebacž hodžate, durbjate tele dalschi dwoji pschidawť dostacž:

a) Sapiš bēžnych čžišłow noweho wudawka i pschicžišchējom dotalnych čžišłow a b) Pšchidawť nowowolennyh abo pschidatnyh kěrlušchow.

Tať by měl kóždy žwoje a wšchitzy žwoje jenaf wobšebčēństwo — dwoje, tola žane rosdwojene spěwarške, hacž posdžišcho něhdy nadžjomnje jeno nowy wudawť žo trjebacž a čžišchēžecž budže.

— Wšchē hewasche pať abo dalsche praschjenja žu, mēnju, technišeho, t. r. wumjekšeho (rjemjekšospytneho) wusnama, kaž na pschik. tele: kajke typy (pišmiki), kajki prawopiš, kajka forma hronow (šchtucžłow) atd. smēja žo sa čžišchēž wolicž?! —

Dať Böh, dónđe-li i žyła a nadžjomnje hišcže lěpša i šhotowjenju rukopiša sa nowy wudawť i najmješča w přēnich 4 horka wumjenowaných dypfach, so by wšcho žo pēlnje a derje radžiko — „Bohu k čžesczi a Šserbam k wužittu“ abo i žohnowanemu rošžhlnjenju kšhesčžanskeho pobožneho žiwjenja!

Tať bychu evang. Šserbja žo nad nowym wudawťom žwojich spěw. wjekelicž móhli a radošnje spěwacž žwoje duchowne kěrlušche, hacž jónu „Böh čže hłóž nam wšchšchi dacž jom' haleluja šaspěwacž.“

Wo koležy a džěczazyh lětach ewangelskich spěwarškich.

Cantate — Spěwajcže! To je heřlo džēńnišcheje njedžele. Ale wošebje lěpša ma tole heřlo sa žyŕle lutherške kšhesčžijanstwo wošebity wusnam. 400 lět je žo nětko minylo wot teho lěta 1524, w kotrymž žu žo přēni ras spěwarške wudate. Njeběchu tať wobšchěrne knihi, kajkež my nětko mamy. Jenož 8 kěrlušchow je w nich wotčžišchēžanyh. Ale i teje mateje licžby žu potom wuróštko ewangelske kěrlušche, kotrychž my nětko 100 000 snajemy a mješ tymi 100 000 je šažo 800—1000 kěrlušchow, kiž žo štoro wšchudžom namafaju we wšchēch spěwarškich. A tele kěrlušche žu tať rjez jadro wšcheho žyŕłiwneho spěwanja, tajka prawa studnja je žiwěj wodu, i kotrež my ewangelszy kšhesčžijenjo a to we wuľčich jaňfacy hišcže džēńka i wuľkej radošcžu a i wuľkim žohnowanjom čžerpamy. A teho dla je na čžaku, so bychmy žebi ras rospominati, kať je to k temu pschicžlo, so nascha žyŕtej džēńka tajki bohatty postad kěrlušchow ma. — Lud radny spěwa. Spěwa wo nalětu a wo symje, wo wjekelu a šrudobje. A něhdy žo rjeńšcho ludowa dušča njescžewi hacž w ludowym spěwoje, w ludowej pēžni. Žeži wopravdže tajne kusko we spěwoje. Šštorwa a spěwne šynki žebi jako bratšja a kotry ruzny dadža, so bychu to, šchtóž hłuboko we wutrobje a dušchi šacžuwamy, šanjekše, wuľnate. So by dušča to wotbyła w spěwoje, šchtóž we žebi nožy, njech je to šrudoba, njech žu to wjekela. Spěw je wuras, wusnacže naschich šacžuwanjow, spěw je šchpihel čžłowškeje dušchy a wutrobny. —

A wot štorodatonyh čžakow žem je lud žwoju wěru we spěwoje wuprajit. Rchžane žłowa njemóžachu hłuboke šacžucža a hibanja wěry, kajkaž bēšcho w ludu žiwa, wupowjedacž — spěw halle spožcži šhudym a šlabym žłowam šchidla, na kotrychž žo hacž k trónej wšcheho móžneho posbēhowachu. W šrjedžnej dobjē (Mittelalter), w kotrež wšchudžom — w Božej šlužbje a w naboženskim spěwoje — jenož kacžonška rēcž kšjesčche; bēšche naboženski spěw = kěrlušch w macžernej rēczi štoro wotmjelknyť. Lud njerosumi kacžonške žłowa a spěwaršche jenož te na kónzu kóždeje šchtucžli žo wospjetowaze žłowa „kyrie eleison“ (Šnježe žmil žo) žobu, husto pať njewjedžesche, šchtó tele žłowa nažebi maju. A kóždy naboženski spěw žu po tym „kyrie eleison“ mješnotwali a naschi herbstzy wóťšojo žu tele grichške žłowa štepšajo i kyrie eleison = kěrlušch ščžirili. Tehodla tež je žłowo kěrlušch štaršche hacž te spěwoy, kotrež nětko kěrlušchy mjenujemy. —

Jenož něfotre kěrlušche i čžaka psched Lutherowej reformaziji žo hišcže w naschej žyŕłowi spěwaju, ale wone žo i wjetšeho

džela jenož w herbskich spěwarškich namakaja, tež husto pschebaŕnjene. —

Luther lud derje snajese, wón wjedžeše, so chze lud spěwac. Esam tež rady spěwaje a běše jemu žel, so dyrbachu wěrjazy w zyrkwi mjelčec. Njebě kóždy pomolaný služobnik Boha, njebě kóždy Bože džěcjo. Kať pak chze džěcjo swojemu nanej swoju luboscž wuŕnacž, hdyž to so stracž dyrbi w rěči, kotruž džěcjo njemaje. Tehodla precž s kacžonskej rěčju s Božeje služby a s kacžonskimi kěrlušchemi. We tym jazyku, kiž je Bóh nam dať, dyrbinu Bohu služicž. Tehodla dari Luther němstemu ludej němsku bibliju — a Eserbant chzyče wón herbsku dacž —, tehodla napomina druhich, so bychu wěrjazym kěrlušche w macžernej rěči baŕnili, a wón sam je nam sobu najkraŕnišče daril.

8 kěrlušchow wón — zple wěče, to pak njewěmy, hacž wón to sam byť, na kóždy pad je wón temu nastork dať — ijednoczi do swojich přenich spěwarškich. Je to hnadna knižka, žana nahladna kolebka. Ale runjowon s matych kžězkow su najštatowišchi ludžo poshadželi. A sčto by sej tehdom myšlil, so s tutych matych spěwarškich s lěta 1524 junu nastanje ewangelisko-zyrkwinski spěw, kiž — kaž bu hižo naspomnjene — psches 100 000 čyžkow wopšchija.

Najše kěrlušche pak nětko w tutych spěwarškich namakamy a tak rěčaju jich pěžnerjo? — Polojzu — 4 — tutych kěrlušchow je Luther sam baŕnil. Wopředka wón to njechasche, prajo, so nima dar s temu, a so su drusy sterje s temu powołani. — Tehodla so tež na wšelakich swojich pschecželow wobrocža s prostowuwo pomoz. Dwať stať jeho wotpokasatoj. Běschaj to Jurij Spalatin (wumrjel 1545 jako farar w Altenburku) a kurtjerchš dwórski maršchal Jan Dobrig. Žimaj to njebě móžno, po Lutherowych saŕadach něšto sbaŕnicž, hacž runjež běschaj wobaj žara pobožnaj a wučzenaj mužaj.

Tola jedyn drubi rady Lutherej pomhasche. Běsche Patwol Speratus. Tónle Speratus bě so w Schwabskej narodžil. Bože płowstowu wustudowawšchi poda so do Jglawa na Morawje (w Čěskej). Tam skutkowasche mjes němžy rěčjazymy čěskimi bratrami w ewangeliskim duchu. Zple wobydlerstowu Jglawške s wulkej luboscž na nim wiŕasche. Tola katolske mješnistwo da jeho sajecž a s wulkej nulu wučekny psched žmjerčju do Wittenberga s Lutherej, kotremuž je žiwěru pichi wudacžju spěwarškich pomhať. Wot njeho steja 3 kěrlušche we tutych přenich 8 kěrlušchow wopšchijazych spěwarškich. Tón nam wšchitkim derje snaty kěrlušch č. 430 „Da sbóžnosč jow s nam pschitħadža.“ — Wot jeho tamneju kěrlušchow snaju jenož sapočatk w němstkej rěči: „Hilf Gott, wie ist der Menschen Not“ a „in Gott glaub ich, daß er hat“ — njestejitaj wjazy ani w herbskich ani w němškich spěwarškich. — Dale je na Lutherowe napominanje baŕnil Lazerus Spengler, piŕar Morimburgškeje mješčžanškeje rady (1534) jedyn kěrlušch, kiž so w němškich spěwarškich wjazy njenamala, ale we naschich herbskich pod čyžlom 141, „Bad Adamowu skajst je tu na žiwěče wšchěch ludži. — Do najkraŕnišchich kěrlušchow mjes tymi 8 pak dyrbinu Lutherowe sčtyri licžicž. Přeni kěrlušch, kotruž je Luther s trjebanju we Božej služby sbaŕnil, je, „Něť wjeŕelče so, kšescženjo.“ (č. 1). W tutym kěrlušchu wšcha reformaziškeho čaŕa na tym jako namakany m drohim kuble ewangelija a teje we kšystru dostateje hnady w móžnych synlach a płowach saŕchumi. Luther tu na to praschenje: „Kať móžu ja hnadneho Boha dostacž?“ kiž běsche jeho do kšochtra hnať, kraŕnu wotmoŕtu da. Katholsku wěru wo dobrych skutkach wotpokujjo „Ze skutki nicžo njepiacža a t. d.“ (pschir. 3 sčtucžku) we 8 sčtucžku na Jesuŕowu saŕslužbu so powola, kiž „póžrie nasche hrěšenje, so by so nam sbóžnosč dostala.“

Dale wón psalmy pschebaŕni. Ale jemu je so radžilo, hacž runje so na płowach psalmow jakožowasche, něšto zple noweho stworicž. Najkraŕnišche wuplody tuteho pschebaŕnjenja su „Esso s tebi wolam s hlubiny“ (sbaŕn. 1524) a „Jedyn twjerdy hród je nasch Bóh sam“ (tónle halle 1532 sbaŕnjenty). We lěče 1524 dosta ewang. kšescžanstwo hiščeje dwójzy nowe spěwarške. Jene wuda Luther sam pod mjenom „Erfurter Enchiridion“ (to je Erfurtske rucžne knižki). We nim namakamy wot njeho 18 kěrlušchow. 7 — wšcho hromadže je jich 25 — su drusy pěžnili. Druhe spěwarške wuda Wittenbergski kantor Walthar. Wone opšchija 32 kěrlušchow.

Tak mamy 3 spěwarške s lěta 1524. Běsche to maty a hnadny sapočatk. Ale so na tutym sapočatku Bože žohnowanje ležešche, widžimy nanajšepje je płowow katolskich pschecžiwitow, kiž stozžachu: „Lutherowe kěrlušche su sčich wšchich sa ewangelisku wěru dobyli, hacž su to wšchě kniži a pschedowanja samohle.“

Kať běsche to móžno?

Wožebje wulke masny prosteho luda, kiž antiz piŕacž antiz čitacž njemóžachu, sahorjachu so sa nowu wěru jenož psches tele kěrlušche, kiž so tehdom wšchudžom spěwachu. Bur na poli, rjemjeŕnit w mješče, pschekupž, semjan, pucžowazy sčtudenta. wšchitzy spěwachu je a jedyn sej wot drugeho jako nowe wotpostowta. Tele kěrlušche běchu wójsko, kiž jednu wjeŕ sa drugej, jedne město sa druhim sa Luthera doby. Spěwajo je ewangeliska wěra tehdom psches wšchě kraje krocžika a spěwajo a wšstajo su ludžo tule notu wěru pschitowšali. Běsche to nalětny čaŕ, w kotrymž běsche wšchón žiwět napjelnjenty s nalětnej radoščju, a tak nalětna radošč namala žwój wupucž a žwój wuwas žw radoščnym spěwanju.

(Potracžowanje.)

Wšchelle s bliska a s daloka.

W Drježdžanach bě so w tydženju po Misericordias Domini wulka kupa mužškich a žonškich seŕchla, kotřiž w džěle zyrkwje a w jeje wožebitnych džělach steja, a to běchu tam duchotoni a laikojo. Bóndžela bě wožebje džěň sa tych fararjow a laikow, kotřiž su so do tak mjenowaneho „sjednocženstwa s wotpomhanju nuŕy w krajnej zyrkwi“ sjednocželi. Nimo teho běchu sšromadžisny tych, kiž w džěle sa naschu mlodžinu steja. Wutora bě džěň smutskowneho mišionstwa. Dopoldnjo wuhotowa nam pschednyšchem wulku hlawnu sšromadžisnu we wustatowje diafoništow a popoldnj žwjedženška Boža služba w zyrkwi nascheje knjeni. Tleczi džěň, žrjeda, bě džěň swontowneho mišionstwa s nalětnej sšromadžisnu mišionškeho towarštwa a mišionškeje konferenzy. Nimo toho džělasche so pilnje we wšelakich druhich poŕedženjach a sšromadžisnach, tak sa zyrkwine notwinarštow, tak sa sozialne džělo zyrkwje a kšescžanstwa. — Wopyt a wobdželenje s žyŕleho kraja bě žara bohate, wožebje tež s Ružicy. Nječ Bóh Snjes žwowe žohnowanje spožči, so by wšchitko tole džělo a próžowanje služilo jeho zyrkwi a naschemu ludej s žohnowanju, Bohu pak s čěščzi!

Žiwowanje.

R. we W. sa Rogate (Bože spicže).

W. we W. sa Exaudi.

R. w R. sa Esujatti.

Samohitny redaktor: farar W y r g a c ž w R o ŕ a ŕ ŕ a ŕ a ŕ .

Sy-li spěwał,
Piluje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napolj mócný
Lubósé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swérnje džělat
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

W Budyschinje, 25. meje 1924.

Čisłecz a nakład Esmolerjez twibicizschjetnje a knihačnje šap. družst. s wobm. ruf. w Budyschinje.
Wutħadza łóždu ģobotu a plačzi na měřaz 10 šlotych pjenjeřłow.

Roģate.

Ruf. 24, 50—53.

Wobjredž w najrjeńšim čařu zpleho lěta, hdyž semja w najkrańniřkej pŕiři steji, p'chitħadza ł nam ģwojedzeń ģnjesłoweħo ł njeħu špicza. Šhto ma tutón ģwojedzeń runje w tutym čařu nam prajicž? Wřhede wřħem tola to jene: „Přtaječe, šhtož je ģorjelach, hdyž ģhrystus je, kiž ģedži na prawizy Božej.“ Po-šběħncze ģwojej woczi wot wřħeje semřseje krańnosće, łotraž tola bórřny řako řwjadnje a řħitnje, ģorje do tamneho ģwěta, hdyž ženje njebudže přħeměńjenja ģwětkla a čařow; tam namaka duřħa ģwój měř. Łajkeħo napominanja je našħemu čařej džentħa wofebje trjeba, dofelž ģny wřħitzy řħětro natyřnjeni wot nowocřařnjeje řħorořce, kiž řo materialřm njemuje. ģaj, ģamo řħeřcřijenje pod tutej řħorořcju řobucřěpja, řo řo drje na wřħě řemřke řumřħty a powołanja derje wuřteja a přħi tym ģwojeho wěčneho, njebieskeħo powołanja loħło řapomnja.

I. Požohnujo puřħeři řo ģnjes wot ģwoji ģ wucřomniłow. Štanjne a přħeřo běřħe lubořcž a dobročřiwosć wě ģwojim žiwjenju wuřħywał a řa to řwjěřħa jenož nje-džatownořcž řnjak. Ale teħodla wón tola něřł njemřřli: Derje, řo ģmēm něřł ř tuteħo njedžatowneho ģwěta ģicž! Řaž nan na ģmjertnym łožu ģwoje džěczi, řaž duchowny na łonzu Božej řħuřby ģwojich řemřħerjow požohnuje, řač požohnuje našħ ģnjes žyly ģwět, řo wot njeħo wotřalujo. Wě Bóħ łon ģnjes něħdy po přemim ģřěřħnym padže nad ģwětom ģwoje pollecže wuprajil, řač řħořł něřłlo ģwoje žohnowanje nał njón. Měřeřħ řej rjeńřħe Boženje ř jeho řemřħeħo řħtħowanja wumyřlicž? Wřħes ģwoje žyłe žiwjenje běřħe wón řtanjne ře žohnowanjom řa

tutón ģwět. Wřħeře na řħiřu wudžěłi žohnowanje druhim. Ł hdyž do njebies řo nastajejo jowle ģwojej žohnowazej ruzy nad ģwětom wupřħeřtre, je to řaž ģamjeń po lubym Wótzenařħu a řeka: řajke žohnowanje traje do wřħeje wěčnosće. ģaj, řħtož ty, ģnježe, žohnujeřħ, to je požohnowanje na wěčnje! ģačž do džentħniřħeħo dnja řmēmny řo ģiřħeře řajkeħo žohnowanja řħado-wacž. Šdyž našħ Šbóřnik něřħto požohnuje, njeje to jenož dobre přħeře a proštwu, řaž pola čłowřřeħo žohnowanja, ale to je wjele wjazy, njemuřzy bohatty dar a pomoz. Manowwe žohno-wanje twari džěcřom řħěžu, ale ģesħowwe žohnowanje řałoži řořħny řamjeń ł duchownemu twarjenju, ře řħeřcřijanjřej řpřħwi. ģeho žohnowanju mamy řo podžatowacž, řo jeho řpřħej ģačž do džentħniřħeħo čařa wobřteji, runjež měřeřħe ģuřħo čeřħe čařy přħeřcřěħanja přħeńcž. Wona wutřawajeřħe ģačž dołal a dale doħudže, dofelž łon řnjes je ģwojim žohnowanjom jej wupomħa a řħitřħi je, dnyłi wřħitzy řejni njepřħečžěło, ģaj wón řamo přħeřřěřħenja a řħabosće a bludy řejnyħ řobuřħawow řtanjne a řħončnje přħeřo do žywňwanja přħewobrocřuje. Łalle ř jeho řpřħwe wobřtajne žohnowanje wuběži na žyly ģwět, runjež tutón ģpřħo wo to njeřodži, na wřħnořcž a řħulu, na řawobny a doħny, džěło a powołanje. Štanjny řo řeħodł a přħeřo a řaħo a wřħědnje pod tutej žohnowazej ruzy ģwojeho Šbóřnika a wuprořħny řebi řořħy džěń ř ģakubow: „Ła cje njepuřħeřu, řħiba je nje požohnujeřħ!“

II. „Ł wóni modł a ģu řo ł njemu.“ Ło běřħe tyħ wucřomniłow wotmołwenje na ģnjeřwe žohnowanje. Wón řběħny ruzy, řo by řich požohnowowow, wóni řħibowawħu łolena, řo byħu řo ł njemu modłili. Wón řo ģħadnje na řemju dele

hila a wobšwědźi so jako prawy wjšchi mješnik, a woni so w modlitwje k njemu wusnatwachu jako k swojemu njebješkemu kralj. S tym woni wobšwědźichu: „Ja wěrju, so Jesuŝ Chryŝtuŝ je mój knjes a mój kral.“ A to je a wostanje tola jadro našeje křesćianŝkeje wěry. Njedy wšchelatore wěrywusnacza abo zyrkwinŝte konfekcije to abo tamne hinaŝ wukladuja a wucza, w tym jenym paŝ ŝu tola wšchitzy pšes jene, so je Jesuŝ Chryŝtuŝ našŝ kral, pod kotrehož knjeŝtwa mamy wšchitzy ŝwoje ŝiwjenje ŝajicž. Njedy wón taŝ wostanje ŝ kralom a z knjesom teŝ nad našŝimi wutrobami a našŝim ŝiwjenjom!

III. A w róczi chu ŝo ŝa ŝo do Jerusalema ŝ wu-
leŝ wje ŝelosću. Šchtóž je ŝo se ŝwěrnym pšeczelom
rosŝohnowal abo ŝchtóž je lubeho snateho pšes ŝmjercž ŝhubil a
jemu poŝlednju czeŝć wopokaŝal, tón ŝo do ŝwojeho doma ŝ wu-
kam ŝarowanjom a ŝ hlubokej bolosću wroczi. Wopusŝczeny a
wobamoczeny ŝo cžuje. Šinaŝ bēŝe pola wuczomnikow. Woni
ŝo wroczi chu do njepšeczelŝkeho Jerusalema, ŝami bjes ŝwojeho
pšeczela a miŝchra, kiž bē jich hacž dotal ŝchital a wozŝil, a
tola ŝ wulleŝ wje ŝelosću. Pšchetož woni ŝu nuts po-
hladali do knjesoweje kraŝnosće, a ŝ tym do ŝwojeje ŝamŝneje
pšchichodneje kraŝnosće.

Teŝ my ŝo wot tuteho ŝwjedzenja do wšchědneho ŝiwjenja,
do czerpjenja našeho cžaka, do bēdzenjom tuteho ŝwěta wroczi-
my, ale teŝ ŝ wulleŝ wjeŝelosću. Knjesowe k njeŝju ŝpicze
datwa nam ŝatwatŝ a wēŝtoŝć, ŝo mamy Šbóŝnika a Knjesa, kiž
ŝ móžnej ruku ŝwoju zyrkeŝ wozŝi, ŝwojich pšeczelow ŝchita,
ŝwojich njepšeczelow pšewinje a ŝwoje kraleŝtwa wudoŝpo-
nja. Tutón ŝwjedžen poŝaŝa nam wjšchi njewidomny ŝwět,
ŝ kotrymž hižo jowle ŝwjasaŝi a ŝjednoczeni ŝmy. Šaj, hiŝchže
wjazp: Dofelž je našŝ knjes Chryŝtuŝ do njeŝjeŝ ŝpicŝ, ŝmy
teŝ my drje po cžele hiŝchže na ŝwěcže, ale se ŝwojej wutrobu
tola w njeŝjeŝach. A pšchindže junu naše wotŝalenje a ros-
ŝohnowanje ŝ teho ŝwěta, potom wón naŝ k ŝebi pocžehnje, a
teŝ naše wumrječe budže — Bóh daj! — wjeŝele k njeŝju ŝpicže.
Šamjeŝ. R. we Wj.

Wo kolebzy a džěczazpach lětach ewangelŝkich ŝpěwarŝkich.

(Škónczenje.)

Šmy paŝ něŝl ŝej kolebku ŝerbŝkich ŝpěwarŝkich wobhladali,
chžemy dale teŝ hiŝchže něŝchto ŝ džěczazpach lět ewang. křluŝcha
ŝwŝchecž. Wobinjeŝwana rumnosć tuteho cžakopiŝa mi ŝakaŝa,
wobŝchěrnŝcho wo niŝy piŝacž. Tehodla ja jenož mjena tch
pšknjerjom mjenuja a jich najŝlatwnŝche křluŝche a proŝchu
lubŝch cžitarjom, ŝo bychu ŝej tele křluŝche we ŝpěwarŝkich wu-
přtali a pšchecžitali.

Justus Jonas † 1555 jako superintendent w Koburg-
ku, cž. 455: Šdy by Bóh knjes nam njepomhjal. — Paul Cber
† 1569 we Wittenbergu, cž. 476: O Knježe, Jeŝom Chryŝchže
ty, cž. 399: Šdyž my w najwjeŝchej nuŝy ŝmy. — Miklawŝch
Decius. Wón bē přjedy mnich, potom noweŝ wucžbje pšchi-
padny, † 1541 jako ŝarac we Šchěcžinje, cž. 7: Budž ŝwalba
Bohu ŝamemu; cž. 79: O jehnjo Bože ŝwjate. Miklawŝch
Germann, ŝantor w Joachimŝkim dole, cž. 68: Něŝl ŝwalcže
Boha křesćianje. — Philip Nikolai, wón jemrē 1608
w Šamburku jako předar pšchi zyrkwinje ŝwj. Šatheriny. Cž.
439: Šaŝ kraŝnj ŝwěcži ŝernicžla, a cž. 519: Wotucžže, tón
hlóž waŝ wala. — Valerius Herberger, wón jemrē
1627 we Šraustadt w póŝkim kraleŝtwe. W cžaku hdyž mór
tam ŝlě ŝalhadžeŝche, baŝni wón: Něŝl dobru nóz ja datwam,

cž. 494. — Miklawŝch Schneker † 1592 jako profesor we
Dipŝku, cž. 611: Njedy ŝtajnje ŝawoŝtanu. — Šilenburgŝki ŝarac
Martin Kikart † 1649, baŝni na tónz 30 lětneje wójny
cž. 319: Njedy Bohu džakuje. — Josef Stegmann † 1632
jako profesor w Kinteln, cž. 154: Ach wostan pšchi naŝ ŝ hnadu.
— Johannes Manhart † 1642 jako profesor w Erfurcže,
cž. 857: Jerusalem ty měŝto wŝyŝte.

To drje wšchitzy njeŝju, kiž do tuteje doby ewang. křluŝcha
ŝluŝcheja. Ale woni ŝu cži najwajŝniŝchi.

Bo niŝy pšchindže najwjeŝchŝi a najŝlatwnŝchŝi pšknjer Šawoŝ
Gerhardt. Š nim ŝtupi ewangelŝki křluŝch na wjšchŝchi ŝchodženŝ,
ŝastupi taŝ rjez do ŝwojich mužŝkich lět.

Ale mój nadawŝ bēŝcho jenož, lubym Ššerbam kolebku ŝpě-
warŝkich poŝaŝacž a něŝchto ŝ džěczazpach lět pomjedacž. Njedy je
ŝ tym doŝć. Poŝdžŝcho ŝwato wo tym a tamnym wjazp. Šy
paŝ, luby pšcheczelo, luba pšcheczelniža, lubuj něŝto ŝwóje ŝpěwar-
ŝte cžim bóle a wopoka ž tule lubosć ŝ tym, ŝo cžiniŝch po ŝeŝku:
Cantate! Špěwajcže!

Na Bože ŝpicže.*)

Šlób: Cžin, Knježe, se mnu taŝ, taž zc.
abo: Š tebi ŝo wolam ŝ hlubiny zc.

Šo Chryŝtuŝ do njeŝjeŝ ŝpicŝ je,
mi ŝa nim ŝpicže ŝwěcži
a dwěl a ŝtyŝl wšchón pšewinje,
wšchal k njemu pšchindu wěcže;
hdyž hlowa hižo w njeŝju je,
ŝej Jeŝuŝ Chryŝtuŝ docžehnje
ŝa ŝobu ŝawy ŝwoje.

Šdyž cžahnyŝ k njeŝjeŝam wón je
a daru kraŝne doŝtaŝ,
teŝ jeno móžno ŝa mnje je,
ŝo ŝbóžny tam bych wostal;
hdžež docžahnyŝ mój pšcheczel je,
tam žedjenje teŝ moje dže;
ŝym w duchu ŝajnje pšchi nim.

Ach, Knježe, tule hnadu mi
daj twojoh' ŝpicža ŝacžucž,
ŝo ŝ polnej wěru w ŝwjatosći
bych ŝ tobu daŝ ŝo na pucž
a jónu, hdyž ŝo ŝpodoba
cži, cžahnyŝ ŝradny se ŝwěta!
— Škřŝch, Knježe, tule proštu!

*) Abo: Bože ŝpicže. Křluŝch po Wegelinje († 1640) —
ŝeŝerbječil M. U.

Džaf.

„Barmer Sonntagsblatt“ piŝche: „We ŝwojim roŝpiŝu
wot 15. mērza wŝŝerwja Šaderbornŝki biŝkop, ŝo bychu w ŝaŝ-
džanym lěcže na 200 000 katolŝkich džěcži ŝ Ruhr- a Rheinŝkeho
kraja na wŝy wudate a to na 150 000 ŝ niŝy do njekatolŝkich
ŝwójbom. Biŝkop ŝkorži na tole waŝchnje wudacža džěcži a na-
moŝtwa wobhdlerjom, ŝo bychu wŝcho cžinili, ŝo njebychu ŝo, taž
w ŝandženym lěcže, džěcži ŝaŝo po tŝpazach do ewangelŝkich kraji-
nom wupóŝtate, „hdžež mohŝe na ŝwojej wěry a na ŝwojim
wěryŝiwjenju loŝto ŝchodowacž.“ — W zŝŝym roŝpiŝu biŝkopa
ani jene ŝlowcžla džaka, jenož tuŝanje na ewangelŝkich ŝarŝchich
bjes wŝchěch dawoŝkaw. Proteŝtantŝki kubler piŝche ŝ tomu:
„To potajŝim je tón džaf ŝa to, ŝo bēchmy bjes wŝcheho ŝomdženja

swólniwi, katolske džěczi pschijimacž.“ — Jedyn ewangelskich duchownych Rheinskeho kraja pišče t kamfnej wězy: „Wěro je, so njemóžachmy sa swoje ewangelske džěczi husto žanych městnow na wšach dostacž, dokelž nasche ultramontanske (romsko-katolske) wjetšiny w měščezanjskich zastupjerstwach w Rhein- a Ruhrkraju nimale jenož katolske džěczi na kraj sczelechu. Ewangelszy we Schleske wobkruczeja: My chzemy pomhacž a bjerjenty džěczi, wšcho jene hacž ewangelske abo katolske. A nětk tuta plista! Bološčezam Baderbornskeho biskopa móžemy lohzy wotpomhacž prajizy ewangelskim wještjanam: „Džiwajezje na tuto wuzadanje pschijimujezje jenož ewangelske džěczi!“ —

D o m o j.

(Potracžowanje.)

IV.

„Domoj! Domoj!“ sdychny Surij, sańdželi wóczzy a wušny. A tak tam ležesche a pódla njeho w druhim ložu towaršch, kotrohož bě, wažo swoje žiwjenje, se symneje nalětnjeje woby wuczahnył. Motreju kaž móšči běchu jeju do tutoho wustawa pschinjepli a šmilne kotry běchu so i lubosčzu wo njeju starake a nětk njeměrne spanje teho jeneho a měrnische teho drugeho stražowachu.

„Domoj! domoj!“ to bě to přenje bylo, ščož bě Surij, i womorj tu wotuczawšči, prajik. Swoje bydlenje móžesche tež hiščeje pomjenowacž a tehorunja swoju domisnu, potom pať jeho sažo womorje podobny spar wobjo. Towaršch bě i krotka něščto hiščeje pschidacž mohł, potom bě tež wušnył. Tuž wjedzachu, so bě towaršch, kotryž njemóžesche pluwacž, i czołma do woby padnył a so bě Surij sa nim sločik, so by jeho wumohł. To bě so jemu njech tež po czežkim napinanju, i Božej pomozu radžiko. Napinanje a bóle drje hiščeje symna nalětna woda běščtej pať to swoje dołonjałoj: Surij bě po wšchem sbacžu czežko thory. Muzojo, kotřiz běchu towaršchow pschinjepli, běchu powjedali, kať bě so Surij i napinanjom poslednich mozow prózowak, towaršcha kotryž bě po wšchem sbacžu wědomnjo šhubik, i hlubokeje woby wumoz, doniž so jemu to tež njeporadži i pomozu tych, kotřiz běchu jemu na pomoz pschihwatali.

„Domoj!“ tuto słowo pohoni jenu se šmilnych kotrow, do Surjoweho wobydlenja šhwatacž a so tam wo dalschim wobhonicž Nětk šhwatasche na póst, so by do domisny šhwatnu drje, tola pať wahodnu powjesč póbžala wo Surju a starscheju sawolať. To je tak nadawł diakonissy, w njesbožu pomhacž, thorych hladacž a šradženym i troschtom t pomozu byčž. Eso do wustawa wrocziwšči, namaka wobegu spizy; Surij bě njeměrny. Dych a dych šchepny něščto. „Domoj! domoj!“ to rekasche. Diakonissa jo dcrije šrosumi, bě tola šama se šerbsteje Łuzizy. Bě jej t šmėrowanju, so powjesč do domisny hižo duzy po pucžu. Eso se kotru, kotraž bě pschi ložomaj stražowaka, dorěčawšči, pschewsa šama stražu a tamna woteńdze do swojeho džěla. Wona chzysche, by-li thory dalej šerbfski rěčak, jemu po móžnosčzi t woli byčž a jemu položecž, ščož jenož móžno.

Napraschowarjow nowin, kotřiz pschindžechu po najnowšchu rosprawy sa swoje nowiny, njepuschcži t ložomaj, da jim pschėburjemi krotkeje rosprawy a wroczi so sažo t ložomaj. Po starscheju towaršcha běchu hižo přjedy telefonowali; móžeshtaj tu bórny byčž, je-li so jeju nicžo po pucžu njesadžerža.

„Domoj! domoj!“ to dych a dych šchėptasche. Kas pschistaji: „Domoj! — Na kawcy chzu šėdžecž — hladacž t zyrkwicžy!“ A „nano!“ abo „macžerka!“ tež „Šanka!“ wušuny so jemu to dych a dych i cžicha pschėš hubje. Bě šlabny, to bě na nim widžecž. Ššotra cžinjėsche, ščož móžne, so by jenemu kaž druhemu položila. Kaž jandžel, njech tež w cžėmnej drascze a i bėkej kapu,

kaž jandžel i domisny bě wona Surjej tu w zusbje pschidžělena. Šdyž ruku na jeho šapaze czoło položi, šjewi so to kaž woložaze wobychnjenje na woblicžu, a „domoj! domoj!“ šchėptaschtej jeho hubje.

„Domoj pschindžesč, mój lubny!“ rjekny i pschėčėlniwnym hłobom, jeje woblicžo pať hladašche šrudnje, dokelž jena myšlicžka je, wjekele rubi: „Ty póbžesč drje zyle domoj, i šesufej domoj!“ (Potracžowanje.)

Zyrkej a stat.

Ea staroprussku zyrkej šu so 1. a 2. meje wažne šakonje wosšewile, mjenujzy statny šakon wo zyrkwinej wustawje a šapšmo wustawy se wšchelatimi pobocznyimi šakonjemi. Š tym stupi tam zyrkej do noweho cžaba zyrkwinskeho wumicža a šarjadowanja, kotrež budže nadžijomnje i wulkim žohnowanjom sa zyrkej a lub.

W Šalskej šu so mjes wšchnosčzu a zyrkwju jednanja šapocžake wo tym tak wulzy wažnym praschenju džělenja zyrkwje wot štata. Wo tym ščo? a kať? njehodži so tulhwiln nicžo prajicž.

300 lět je so nětkle minyło, so Wallonojo, to šu franzowskzy Šugenottojo a Nižosėmčzenjo (Niederländer), w Amerizy wucžel pytachu pschėš šašakosčzu katolikow. Tam chzychu we swojej ewangelskej wěrje w pokoju živi byčž. Tuton jubiley šrudnjeje a šradžazeje šańdženosčze je so wšchelako wopomnik. Šsu wošebity pomnješfski pienjes šhotowili; tuton pošasuje na jenym boťu wjednikow ewangelskich wuczahowarjow a na druhim lóžž, kotraž jich 32 šwójbow do Ameriki dowjesje. W tyškazach Božich domow špominachu 27. haprleje na tuton wošebity jubiley.

Špomni, Šnjeze, na swoju šmilnosč a na swoju dobrotu, kotraž byla je wot špocžatka šwėta.

Šlób: Zion jara štyšenje prošy.

Šnjeze, špomni na swoju šmilnosč
A na swoju dobrotu,
Tvoje šlawo je ta wėrnosč,
Šchėžėka a pucž t žiwjenju.
Wšchitko w swojej mozy mašch,
Ty naš wóžizsch, šastarawsch.
Tvoja je ta cžesč o Božo
Ty šy našcha mój a šbožo.

Šhowantka šy wšchitkim štruchšym,
Ššhlnosč šlabnym wutrobam,
Troscht twój krašny dawawsch šrudnym,
Špomoz wobohim cžłowjėšam.
Pschindže ščo w pošucže
Š twojej wótznej wutrobje,
Po tym ty šo horje bjerjesch,
Š twojom šbožu jeho wjedžesch.

Škať šy ty nam pomhac šwėru,
Šacž do tutej hodžiny,
Š njemra naš dawjedł t mėru,
Cžėmne, štrasčne, štyšfne dny;
Božo pój, naš šastoraj,
Šotřebu wšchu hnadnje daj,
Šam budž šchit a wulhowanje,
Daj nam tvoje žohnowanje.

Ty mašch wšcho w swojej ruzh,
 Wšchón swět, semju, njebjeska,
 Sdyž ty chžešch, je wšcho tu duzy,
 Tvoju cžešč nam powjeda.
 Shtó dha šo hdy runa Czi,
 Twójej mozy, krašnosčzi?
 Wšchemu kšód, kónz, mjesu stajišch!
 Wšcho cže šnježe dyrbi šhwalicz.

Ty šy mojob' šboža škala,
 Móje wěczne hródzjšchezo!
 O budž šo mnu tvoja hnada,
 Dha mam krašne bohatstwo!
 Wutrobnje mam lubo Cze,
 Ty mi prajišch: Džerž šo mje!
 Šsluby twóje krašne, šwjate
 We šlawje twójim nam šu date.

Šo by ty nam lubu cžiniš
 Našchu wěcznu domišnu,
 Dha šy šo maš nami šmilif.
 We šwojim Ššynu Jesušu
 Dašch nam hrěchow wodacze,
 Š hnady wěczne žiwjenje!
 O kaš šy ty dobrocžiwny!
 Cžinišch wšchudžom wulke džiwny!

Wulke džiwny twója hnada
 Cžini a jo cžinika,
 Wumohka naš š hrěšchmoh' pada,
 Š wěcznej šmjercze hubjenštwu.
 Nětš, Cze, lubošč njebjeska,
 Šhwali dušcha wěrjaza!
 Daj, šo twój raj herbujemy,
 Sdyž my š toho šwěta džemy.

J. W.

R rozpominanju.

W štatach maju šo bóle wa to štaracž, jo meja dobri a
 rošomni mužojo wjedništwu, hacž wo to, šo šo šakonje dawaju;
 pšchetož tute budža porědko te najšěpšche šakonje

Dr. Marežin Luther.

Wšchelle š blifka a š daloka.

W Budyščinje bėchu šo pónđželu, 12. meje, šerbšzy eban-
 gelške duchowni w šerbškim domje šešchli, šo bychju mješ šobu
 přeni ša rošwucžowanje w šerbščinje poštajeny kursuš wotměli;
 bėchmy tam nimale wšchitzy, ale tola niz wšchitzy, a to je š wob-
 šarowanju; šluža tola tute kursy — dalšche ščěhuja — š wu-
 došpólnjenju w šerbškej rěčzi, a tajšeho je hiščeže jara trjeba.
 Tuž šo žyše wěšče wocžakuje, šo šo na ščěhowazyh rošwucžo-
 wanjach pšchezo wšchitzy wobdžela a šo žadn hješ šamolšwenja
 njewuwoštanje. To žada šebi hižo džakomnošč pšchecžimo našche-
 mu knjelej krajnemu bišlopej Šhmelškej, kotryž nam šerbškim
 duchownym tute šjědy w Budyščinje šmóžni. — Pšchednošč a
 rošwucžowanje tuteho přenjeho šendženja měješche š. Lic šarar
 Wrošak-Šrodzjšchžanški, pola kotrehož jich tola nunošo š naš
 w šerbškim šeminarje pobu. Dželašche na deklinaziji; ertnje a
 pišnje tu šobu dželachmy dopođnja a po polođniškej pšchestatowy
 šašo. Bě škladnošč, nješaknošč rošjaknošč a pobužadowaze

wudošpólnič. — Nimo teho wužichmy tutu škladnošč, š krotka
 wo někotrych praščenjach šerbškej konferenzy porěčžecž, kotraž
 šo bóršy wotměje, a tehorunja wo knihownym towarštwu, kotrež
 drje šwoje pošedženje pošedženju šerbškej konferenzy pšchiamk-
 nje. Dalšeho šo wošjewi. Škorži šo na to, šo „Mišionški
 Šošol“ taš njeporjadnje wuškadža. Wina na tym je cžiščžer-
 nja, kotraž šo š techniškimi šadžěškami šamolšwa. Madžijamy šo,
 šo šo tute wotštronja a šo móže našch „Mišionški Šošol“ wot
 nětka porjadnje wuškadžecž. Šmy winowaczi, tole tež po tutym
 pucžu cžitarjam šdželicž, kotřiž š džela še špodžiwanjom cžakaja a
 šebi nje móžeja rošjaknošč, cžehodla tež nětke hiščeže pšchezo
 „Mišionški Šošol“ porjadnje nješchitšhadža. — Šóndželu po
 Šraudi je potajšim ša naš šararjom šašo šerbški džerž w Budy-
 ščinje. Drobnišeho wošjewi hiščeže š. pšchedšyda, šarar Do-
 mašchka.

— Šyršwiny dawoť šo šbėra a tu a tam šo škorži a moržoje.
 Šchirujnajmy waš katolšku šyršej; wona šbėra na šamšnym
 dnju potajšitškonje a wot šoždeho 30 š. pj. na 1000 hr. do-
 šhodneho dawoť lėta 1922, potajšim na žyše lėto 60 š. pj. A
 nimo teho: šyršwiny dawoť njeje to přenjejne ani we ščěščžijon-
 škej šyršwi ani w ewangelškej šyršwi ale wopor, woporniwocž.
 Šuta šaštarawšche, džeržšche šyršej, haj ju šamo wobohaczi a daw-
 koiw njebė. Šo cžakju bu to hinaš a dawoť dyrbjachju šo šbėracž
 a taš bėchju šašo šobu na tym wina, šo šo woporniwocž ša šyršej,
 ša jeje porjadne potreby hiščeže bóle šhubjowawšche. Ša porjadne
 wudawoť a potreby šyršwje něšcto woprowacž, to bu bóršy
 štoro nješnata wěž; — woprowacž, to njeje mjenujzy tošame,
 kaž dobrowólne něšcto dacž wot teho, ščtož mašch wšche, wu-
 prowacž, š. r. daacž wot teho, ščtož šam nušnje trjebašch. Ša
 wošebite škutki šyršwje, ša škutki lubošče a š. d. namašchju šo
 pšchezo hiščeže dobrowólne dary a tež wopory — niz paš ša bėžne,
 porjadne potreby šyršwje jašo tajšej. Wuryadne cžakju šu tež
 w tutym wurjadneho wupłodžite, taš tež potajšim cžakž, wošebje
 lėto 1922 a 1923 dawoťu tež dobrowólne ša bėžne potreby šyrš-
 wje, haj, woprowoťu ša nje. Ale hižo lėtja 1924 bywa to hinaš.
 Šo, šo bėchmy je štatom šwjasašani w naščej šyršwi, mori we
 woščdnnyh šacžucze ša tu winowatošč, šo maja šebi šami šwoju
 šyršej twaricž a šaštaracž, tu šyršej, kotrež šakladny šamješ je
 tola wopor, wopor na Golgatha. A cži nimaja njeprawje, kotřiž
 praja, šo našch šyršej nješchidže š prawemu žiwjenju, šutko-
 wanju a žohnowanju, šhiba šo šo w njej šašo woporniwocž roš-
 šylni — kaž ju to wšchelake male šyršwje, kotrež njebėchju še
 štatom šwjasašane, maja. Šohodla něšcto wjazy šrošumjenja a
 šacžucza ša to, ščtož šyršej je a rėta, ščtož šyršej chže a dyrbi
 byčž a ščtož wošadny a šaw šyršwje. Šo je šdobom tón prawy
 pucž š pošbėhjenju a š wošboženju žiwjenja po žylym ludu a
 kraju!

Wažne wošjewjenje ša šerbškich duchownnyh.

Šóndželu dopođnja 3/4 10 hodž. pónđželu po Šogate, šo
 w Šerškim Domje šašo kursuš we naščej macjernej rěčzi ša
 šerštw šararjom wotměka. Wobdželenje w šch šerbškich ew.
 duchow' šy šo wažakuje. Woložniš a pšchewo na šo šobu
 pšchiješč

Šištowanje.

W. we W. ša Šy.

K. w Š-W. ša Šswjatti.

M. D. w B. ša Šsw. Troj.

Šamolšwity redaktor: šarar Wyršacž w Šerškim.

Sy-ll spěwał,
Pijnje džěłať,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosó da.

Njech ty spěwał
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosk
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmama
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée.

• Serbske njeđzelske łopjeno. •

W Budysčynie, 1. junija 1924.

Czischć a naklad Ssmolerjez knižicziščezetnje a knižarnje łav. družst. i webm. ruk. w Budysčynie.
Wutřadza łóždu łobotu a placzi na měřaz 10 łotych pjenježtow.

Graudi.

Jan. 7, 37—39.

Nascha dženznischa njeđzela steji po Božim stpiczu, na kotrymž je Boži Syn wopušćezil město swojeho semskeho skutkowanja, chze nań poľasacž na bliske swojatkki, na kotrychž so dopielnja knjesowe flubjenje, so chze wulecž móž swojeho swojateho Ducha. Wěmy, kať je so tam stalo ł swojatkam wobnowjenje, a mozy noweho žiwjenja ku pschisće do tuteho swěta. So wy tež ł nam pschisćoľ tajki Duch, so by so wobnowiło tudomne žiwjenje nascheho ľuda, so by mjes nami wotucžilo ł nowemu skutkowanju žiwe křesćijanstwo. Derje wěmy, so je namakacž wjele w naschim zyrkwinym žiwjenju, sćtož je morwe. Nasch ľud je we wulkich džělach kať kucha, njeplódna semja. Wjele je tych, kiž so ľiwoz pschecžiwu temu, sćtož duscha trejeba. Tajke mozy ku byle tež w spocžatku křesćijanstwa; ale křesćijanstwo je dobyło nad nimi, a to psches swojateho Ducha. A to tať, so přeni křesćijenjo dachu so wabicž wot tuteho Ducha. W ni m a psches njeho ku woni móznje wustupili se swojim swědženjom bjes bojořcu psched swětom. Na tutym wjeřekym swědženju nam pobrachuje. Ale Jesuř chze nań ł temu wuhotowacž. Wón nań poľasa na móž, kotraž wot njeho wutřadza, w naschim kłowje, po kotrymž prajimy:

Jesuř praji: Bóćće ke mni!

I. Bóla njeho: nowe žiwjenje.

II. Psches njeho: nowe dobyće.

I. Psches žiwe žiwjenje, skutkowanje a předomanje Jesom Křysta kniczi to jene wulke napominanje nascheho teksta, kotrež snajemy w sćprachu, kotryž bny jako džěczi wulki: Bóćće kem

ke mni wšćitzy, kiž wy spóznli a wobćeženi seže, ja chzu wař w křesćiwicž. A kať je tam chzyl Židow ł bebi czahnyć, tať chze wón tež hiććeže dženzka ł nam wšćitkim. Israel je so pschecžiwu njemu wobarať, a hiććeže dženzka leži na tutym ľudu křostanje. Wjele je tež w naschim czahu, kotřiz njechadza ničjo wo nim wjeđzecž. Wulke njepschecželstwo je so pschecžiwu njemu sćěhnyło. Čzechodla drje so człowjejojo tať pschecžiwu njemu wobarať? To ma swoju pschicžinu w tym, so Jesuř ľawatnje poľasa na hrěć, w kotrymž řhodžimy. S tym dyrbić ľiczić, ľubw křesćijanow, hdyž ł njemu džěsch, so wón hlada hacž na dno twojeje wutrobw. A to je sa nań něsćto wobćežne. Wón hlada nuts do twojeho doma, ľajki duch w nim knježi, hacž wy starřchi swoje džěczi horjecžehnjecze po tym, sćtož je wjedže ł wěcznemu žiwjenju; hacž wy džěczi seže poddane waschim starřchim w ľubosći a pschicžiwosći. Wón pruhuje twoje řadzerjenje džělatow džěń, kať njeđzeli, hacž řhodžisć po Božich ľasnjach. Psched nim nje wostanje w potajnym, hacž so wobohacžisć ł njpratomym ľubkom, abo hacž je twój řajstow, twojeho bliźicheho řalsćnje woběľhacž, pscheradžicž, so na njeho pschicžiwosć abo jeho do ľanibw pschicžiwosć. Wón widži twój potajny hrěć njeřpóćiwosće, twoju hordosć, řebicznosć a řamopradowosć. Haj, tutón Jesuř je tebi wobćežny, doľež wón do twojeho žiwjenja řupi se řadanjom, kotrež so staremu człowjekej w tebi njespódoła, doľež chze ł tebe won wřacž, na czimž twoja wutroba wiřw. — Ale wón njeřchicžnje jenož, so by jenož přecž wřac, ale wón pschicžnje se swojim nowym bohatřwom: Je-li so komu so picž chze, tón pój ke mni a napij so. Wotto byđli drje w řoždym człowjekej řadanje po tym, sćtož dawta w njeměře a řiřkownosći swěta měř a poľoj dusće. Sćwět psćicža tebi, sćtož je wot swěta: semske, czěľne

wjekele, pjenješy a kubla, móz a čzešč. Wěščje to wscho čłowjet tež trjeba. Ale wón wostanje tola khudy, hdyž je to jeho jenicžke a najwyschšche kublo. — Jesuſ paſ pschinjeke swoje bohatstwo je swojeho wěčneho kralestwa, wón pschinjeke sbože a sbožnosť, wón pschinjeke to žiwjenje, kotrež wěčnje traje.

Tuž dži tola tež ty k tutemu Jesuſkej, stajej so žyly do jeho swětky a pschedewschém wufypaj swoju dušku psched nim, kotrehož lubošć dže sa kóždym hrěšnikom, so by shonil bohatstwo jeho wotawanja. Masch-li jeho, dha tež saczujeich, kaſ so sapocznie to tebi móz noweho žiwjenja, kotrež wón dawta. To je žyly wěšte, so steji tón w nowym žiwjenju, kotryž je k Jesuſkej pschischol. Wón čžini mózne, sčtož běšche flabe, a wjekele, sčtož běšche frudne. Wón čžini, so dyrbi to sachodne rum dacž wčhědnemu, njesachodnemu, s jenyj kłowom: Wón čžini sbožne, sčtož shubjene běšche. Tajki dže wón tež k tebi. Chzešč jeho wróczo storčžić? Chzešč pschi botu stacz? Dženſa jo twój čžaf; njeskomdž jón, ale dži tež ty, hdyž wón tebe wabi: Je-li so komu so picž chze, tón pój ke nmi a napij so, so by tež ty měl to nim wjekele nowe žiwjenje.

II. Khrystus tu praji: Sčtož wěri do mnje, jako piſmo praji, s teho žiwota reki živeje wody poběhuja. S tym chze prajić, so tón, kotryž je namatkał nowu móz a nowe žiwjenje w Khrystuſu, nije to dostal jenož sam sa so, ale so s teho tež bohate žohnowanje sa druhich wufhadža. Reki živeje wody dyrbja bēžecž wot wěrijazych. Po naschim kłowje dyrbjesche so to stacz to mozy swjateho Duchy, kotrehož běšcho tón Knjes tym swojim flubil. Tež to starym saſonju flwšchimy hižom to tutym swjatym Duchu. Čžujemy jeho w profetach a psalmistach, w kralach a wyschšchich měšchnikach a we swjatych s nim hutowaných žonach. Ženotlivi so jeho tam dostali; nětk paſ swjaty Duchy noweho saſonja dyrbi bpež wulaty na wscho čželo, na starých a mlodych, na staršchich a džecž, na wotrocžkow a na džowki. A tutón Duchy, na kotrehož tež nětk sažo čžakamy, je jena móz byla we wschěch čžakach kschecžijanstwa hacž do tuteho dnja. Sčtož ma tajkeho ducha, tón hmať njemóže, tón dyrbi dawacž swědčjenje wo wjekele a sbožu, kotrež je to nim, a wo Khrystuſu Jesuſu, kiž je tajke wjekele do swěta pschinjeſt. Dyrbjeli, so je temu tak, halle pschikladu pschinjesč? Tam to přenim čžafu kschecžijanstwa skutkowanje japoščtolow pod strachom a njepschecželstwom, pod wobčeznočžu a hšchěže to hnjercži je swědčjenje teho, sčtož kami wuprajachu: My wschaf so teho njemóženy wostajić. Stawišny žyrkwoje nam powjedaju, kaſ bu kłowo ewangelijona předowane, dobudžo jedyn lud po druhim. Mišionarojo čžahnu won k póhanam, niž, so bychu so semske schazy nahromadžili, ale so bychu póhanam sbožnika jich dušchow pschinjeſli. Hladajmy do smutkowneho mišionistwa a hladajmy do kuždeje wošady a do aschich Božich domow, hdyž so Khrystuſowa wučžba předuje pschecžiwu wschemu woboranju a hidženju, wona je to samšne wschudžom: My wschaf so teho njemóženy wostajić, Duchy Boži nabi čžeri, so bychu pschezo wjazy dowjedeni byli k čžerstwej wodže noweho žiwjenja. A by prawy kschecžijan, čžujesč to tebi nowe žiwjenje Khrystuſowe, dha njemóžesč wróczo stacz, dha dyrbišch te ty sobu pomhacž, na tym měsčje a w tym powoſanju, do kotrehož je Bóh tebe stajil, so bu sobudželil wot twojeho bohatstwa a wot twojeho wjekele, so by Knjesowe kralejstwo na semi rostlo a pschiběraťo a so bychu nowe swjatkki dake nowe žiwjenje na semi. Samjen.

Gžescž Boža na horach.

Hłob: Sčtož Bohu wjeršchnemu so poda.

Gžescž Božu horu powjedaju,
Lěš khwali ju to schumjenju
A s mrocželow, hdyž sahrimaju,
Bóh s nimi rěči na njeju:
Duž wone klicža, psčocža;
To je jich hlób — Galeluja!

Naſch Knjes to desčjezu stupa dele
A samutlene wožiwja,
Wón lacžnym horam wóhhu sczele,
Jich žórta sažo napjelnja:
Duž kurja so a wopruja
Sčtož džať a čžescž — Galeluja!

My drjema, kercži, jela, trawu,
Wjeršch horow, lěš, wscho to žlobinach,
Sčtož wobhdla tu horde skaly,
Sčtož šletuje po halosach:
To wpsłaj s nami khwalenja,
Daj Bohu čžescž — Galeluja!

Kaſ krašnje Božo wuhotowal
Ty semju so a njebeža!
Ssy semju s nowa požohnowal
Po lijeny — — Ty lubošč so,
Wscho živi Twója dobrota,
Budž khwalba Čži — Galeluja!

Ty klonzu swojemu dasch swěčžić
Na stych a dobrych čłowjekow;
Twój swjaty duch chžyl naš wšchěch swjecžić,
So my herbjo njebežow.
Schežim stawy twójoh' kralejstwa
Naš k čžescži Čži — Galeluja!

Handrij Sejler a J. W.

Domoj.

(Pofracžowanje.)

VII.

Domoj bě žebi žadať, doma nětko bě. Wo jstwoje tam ležešche we kóžu pschi wofnje. Tam běchu jo jemu stajili. Chžyšche hladacž dele k žyrkwočžy a — na kercchow.

Man a bratr běšchtaj hnydom wotjětoj s maczerju, jako bě nastročžaza potwjesč pschischla. S Jurjom so wrócžichu. Dopjelnichu jemu to jenicžke pschecže, kotrež měsčesche. Jich pschewodžesche džať a modlitwa staršchjeju towaršcha, kotryž bě so bórly sažo shrabal.

Jurij tu nětko ležesche druhi thdžen. Sswjatkki běchu psched durjemi. Ludžo so hotowachu na swjate dny, sa kotrež bě pschirada wonkach so hižo woblekla krašnu pschu nalětnju. Kaſ so to jelenješche, kaſ to kčžejesche! To bě wjekele! A Jurij so wjekelesche a — hotowasche.

Na swjatkki měnišch. Chžyšche k swjatkam stanyč, žebi myšlišch. Haj, na swjatkki so hotowasche, na wěčnje swjatkki; na tajke swjatkki pschihotowasche tež swojich lubých, wošebje maczerku lubu a nana. A to kłowo jeho pschihota bě sažo: „domoj!“ so domoj pónđže a domoj pschiúđže, wo tym powje-

dasche, a so tam domach so wschitzu sažo wobladaju a tam na wěcne domach wostawaju.

Ból to bě a bolosč starychimaj, niz mjenje bratrej a sotije. A tola, hdyž jeho taš wješele rěčezč blyščachu wo tutym domoj-pschindženju, njemōzachu dotho frudni bycz; bě jim to kaž hlož i druheho kraja, a to wōczlo blyščezaze bě drje, taš so jim sdasche, hižo wobladašo něšto i krašneho raja wěcnošče. —

Esobatu do swjatkow to bě. Towaršč bě tu pobyl se swojim nanom. Jurij bě so wješelil. Sdyž bēschaj so na dompuč hotowakoj, bě Jurij towarščej, kotryž jemu wutrobne: „Na sašowidženje!“ pschitwola, prajil: „Saj, na sašowidženje!“ Zyle wěšče na sašowidženje! „Ale mój luby, tu niz, tam domach!“ A to bě i wješelym hložom prajil. Towaršč njebě druheje wotmōwly namakaš, hač so Juriej ruku kōczesche, hladajo na njeho se pschitwazym wōczlom. —

„Nanko! Maczerka!“ šawola Jurij. Wobaj tam hnydom bēschaj pschi ložu. „Nanko! Maczerka! Wēstaj, hdyž bych chyzl jutije swjatk swjeczicz! Tamle wonkach pod schtomami pschi kōwzy ja pošlezu! — Do Božeho domu tam njemōžu sobu hicz! — Chzu tamle wonkach pod mōdrymi njebjekami hladacz i zyrkwiczy kaž taš husto! — Se tola czoplo!“

Starščej swolischaj a šlubischaj, so jeho i bēhatom tam won donješetaj; je-li so wjedro taš rjane a czople kaž dženš. „To budže, to budže!“ džesche Jurij, so džakuj. „To budže rjenje! — Taš šmy to i džedom a i Tobu, nanko, šydali taš husto njedželu tam wonkach, hdyž bēchmy wot kenschi a hdyž bě to rjenje!“ —

Na jeho bēchym wobliczu bě lute wješelenje.

„Alej, maczerka, nanko! Swjatk je našy šbōznik Jesus Chrystus se Swjaty Duchom i tym wuczomnikam sažo pschischol, kotryž tam na jeho šewjenje czalachu. — Taš chzemy my tu jutije tež hromadu bycz wschitzu — Ty, maczerka, a Ty, nanko, a bratr a Šanka, a chzemy czakacz. Wōn wěšče tež i nam pschindže!“ — — (Pokraczowanje.)

Serbšfa zyrkej w Americy.

Wo njej tu hižo dyš a dyš pišachmy. Psched krōtkim bu nam wobščewny list i Ameriki pschepodaty i nadrobnej rosprawy wo wuczehnjenu Serbow do Ameriki a wo wutworjenju wošady we Serbinu ad. S tuteje chzemy, kaž šebi to tōn, kotryž ju napiša a pošla, pscheje, tu to a tamne i prjedatwchim tu woszewjenym rosprawam dodacz a taš powjescze wo našchich krajanach wo zybje wudospolnjecz. Sa pscheczelnu pošlyku wuprazamny tu i. Janej Měrczinej w Texašu wutrobny džak a šrowimny jeho we šprawnym šerbškim: „Šomhaj Bōh!“ — Šnadž je tež wōn czitar našcheho njedželnika a šnadž mōže so sobu poštaracz wo to, so by jich tam wjaz a wjaz czitarjow bylo. — Tajkich, kotryž bychu hiščeje tu w šakškej a pruskej domišnje našche „Šomhaj Bōh“ czitali a so wo nowych czitarjow štarali, pytamny tež tu pola naš w Europje; pschetož pschezo je jich domow hiščeje došč, do kotrychž našche kopjenko njepschindže, nješmē pschincz, haj bojimny so škoru, so tu tajzy hiščeje šu, kotryž dyrbjeli pomowanja a šastojnstwa dla našche kopjenko czitacz, ale jo njeczitaja.

Pschirunaj i temu tež „Šomhaj Bōh“ lēto 1922, czizlo 45, 46, 47 a lēto 1923 czizlo 30 a 31.

Šnjes Měrczin nam šdželuje je štawišnow, kotrež bychu w lēče 1904 šestajene, jako ewangeliš-lutherška wošada Šwj. Šawola w Serbinu w Texašu šwōj 50 lētny jubilej šwjeczescche. Šēška je to pošajkim hižo 70 lēt, so šebi tam našchi šerbšzy krajejnjo šakōžichu wošadu a runje dženš, 23. meje, hdyž tole

pišamy, je to 71 lēt, so w Dubach njebočiczkeho šararja Šana Šiliana powošču ša wjednika wošady, kotraž bě ša rosšudžila, domišnu wopušczicz a do Ameriki wuczahnycz, pošajkim něšto czinicz, šchtož runje w tutych lētach sažo a sažo šta a šta czinja. Tuto powoščanje škōnczi šo i tutymi šlowami: „Bōh Šnjes chyzl nam wschēm šwōjeho Šswjateho Duchu dacz, so my wostanjemy we šwōrnej lubosčzi i njemu a i lubowanemu duchownemu, domiž junu wschitzu njedōndžemy i tuteho podrožnistwa do jeho njebjeskeho kraleštwu a Šeho i lubym duchownym nješwalimny a njecziczimny do wschēje wěcnošče. Šamje!“

S tych mužow, kotryž i šararjom Šilianom tehdy jednachu, bě pschi 50-lētnym jubileju jenož jeniczi hiščeje žiwny, Šarl Šeinert; nětk je tež tutōn na Božej prawdže. S tych paš, kotryž tehdy šobu czehnjechu — bě jich psches 500 —, je jich tež dženška hiščeje wjazny žiwny.

Prjedy hač wuczahowarjō 14. dezembra 1854 hač do města Galveston w Texašu dojedžechu, pschetrachu wjele czěžkeho duzy po puču psches Šendželiku a po morju; wošebje czěžko jich žalostna šholera domachpschitwola. Hač do 14. dezembra ihubichu jich 73 psches šmjercz.

200 mil došli bě puč, prjedy hač na to městno dōndžechu, na kotrymž nowu koloniju šakōžichu. Wschitzu hač tam šobu njedoczěžechu. Čzi, kiž žanych šredkow wjazny njemējachu, dyrbjachu šo prjedy hižo wo dželo a šakšuzbu štaracz; wostachu w New-Ulmu a druhich městach.

Šo pschētrachym doškim puču namakachu wuczahowarjō škōnczije šwōj kraj. Ale wschōn šapoczatk kolonije bě jara czěžki; šhorosče pytachu šydleschczo domach; lēče 1856 a 1857 bēschtej czěžkej lēče wulšeje šuchoty. Tola i Božej pomozu bu wschō pschetrate a šydleschczo šakōžene a natwarjene. Njepytachu tam tola jenož šakšuzbu a wschēdny šhlēb ale tež městno, hdyž mōhli šwōjemu Bohu škuzicz njemhlyeni po czistym wušnaczu ewangeliš-lutherškej zyrkwe. S Božim domom bě jim přenje lēta dom, kotryž bě i došom šara; 17. oktobra 1855 šaczeje duchowny Šilian do njeje. Šodowniczku 1859 poštwjeczi „Šretwjamu zyrkej“, pošdžičho šchulu, a to w šerbškej, němškej a jendželškej rēczi.

Rēcželi šu tam přenje lēto jenož šerbški; bēchu tam jenož Šerbjo. Wošadne šhromadžišny bēchu šerbške, kaž to šapiski dopoščaja. W šmutšlownej amerikanškej wōjnje, w lēče 1861, pschindžechu přeni Němzy do šydleschczu a wošady, tež lutheršzy. Tuž džeržachu porjadnje šerbške a němške Bože škuzby.

Wošadny šapisk lēta 1869 liczi we wošadže 128 šwōjbow, 581 dušchow, a to 363, kotryž i špowjedzi šhodžachu, a 218 džeczzi, kotrež njebēchu hiščeje škonfirmasiwane. 148 mējachu prawo šlowanija. 493 bēchu Šerbjo, 88 Němzy; mjes tutymi 88 šu paš tež poššerbške šwōjby.

Šerbin bě šlowna wošada; nimo toho šastarščej duchowny Šilian hiščeje pobožne. Tam w Texašu nješydlichu tehdy jenož tu a tam lutherške šwōjby; ně, bēchu tam zyle šydleschczu. Dokelž je duchowny Šilian njemōžesche wschē šastaracz, prošescho šynodu wo šredarja, kotryž by, tam wokoło pučujō, tutych Šutheškich duchownije šastaracz. Tutu proštwu njemōžesche šynoda dopjelnicz. Taš wosta duchowny Šilian šam hač do lēta 1868. W tutym lēče mōžesche duchowneho Šimmermanna ša druheho lutherškeho mišionškeho šredarja ša Texas šapočacz.

Šydlichczo a wošada Šerbin paš rosčesche a pschibērašche taš, so šo po czakju wot njeje 6 nowych wošadow wotdželi.

(Pokraczowanje.)

Zyrkej a stat.

— So njeje sozjaldemokratija neutralna, abo njeje stroniska pscheczjivo zyrkwi, to pscheradzi nam njedavno jene wosjewjenje w „Leipziger Volkszeitung“. Tam rekasche: Tohodla napomina sozjaldemokratija swojich pschiziwowarjow, so bychu s zyrkwoje wustupili, dzeczi ke kscheczenizy njenjepli a schulske dzeczi do nabožneho rostwuczowanja njeplali, s tym wotpohladom, so njebychu dzeczi dzelaczeryjow w hlupości woczehnjene byle, ale so bychu byli czlowjekojo, kotriz mysla a kotriz sa postup wojuja.“

Podobne smyslenje jzewja so nam w jentym nastawku Kamjenczanskeje nowiny „Kämpfer“. Tam czitamy: „Lenin wo nabožinje. Nabožinu liczachmy jako privatnu wěz; s teho pak jich wjele ton wopaczny nahlad czerpa; „Hdyz so nabožina jako privatna wěz kóždeho jenotliweho wobhladuje, móže kommunista wericz abo tež niz wericz, partaju to nicžo njestara.“ Tole je weso wopaczny nahlad. Gladajo na partaju sozjalistiskeho proletariata njeje nabožina privatna wěz. Nascha partaja je bebi wedomna, so sa wuswobodzenje proletariata wojuje. Jene tajke sjednoczenstwo njejmě njeroskudzene wostacz, hdyz so to jedna wo njewedomość, czemnotu a jabsklość saczemnjeja, kotraž so to khabacze nabožneje wery jzewja. Staw nascheje partaje njemóže potajkim prajicz: Wojoowanje idejow, wojoowanje pscheczjivo nabožinje njeje moja pschizluchmalcz. Tym, kotriz mjenja, so móže nascha partaja bjes wojoowanja pscheczjivo nabožinje bycz, wotmolwoja Lenin (snaty ruski wjednik): Nasch zych program je salozeny na wedomostnym kwetannahladze a to runje na tym materialistiskim (kotryz potajkim jeno materiju, maczišnu pschizpofnatwa, wšeho duchowne a tež Boha sacziška). Nabožina, jena s tych wšchelakich družin schflowinstwa abo njewolnistwa, wobtnjeza jich pschezo hšchecze miliony dzelaczeryjow a ratarjow.“

Schto tajke pscheczjivo nabožinje a zyrkwi wustutkuje, to pokazja wšchelake podawki. Jutry be so w Sakonju nad Sprewju kommunistiska mlodžina rarischeje Sakiskeje shromadzila; dopoldnja czahachu wokoto. Na torhoschczu njedaloko zyrkwoje chyzke runje mlodostny recznik reczecz; tu jaswonichu swony sa jutrownu Božu klužbu. Kommunistojo bebi myslachu, so so teho dla swoni, so by so jim shromadzisna kaspla. Wulka klyka s nich czerjelsche na wězu, so by swonjenju sadzewata, drusy pscheczjehachu kemskerjow, swjetscha starschich ludzi, s hanjazymy klowanti, s dzela tež s pschimarijom; wošebje křudowachu jeneho zyrkwineho pschedstejczeryja, kotryz mertažerjam s zyrkwoje a s zyrkwineje ležomnosče kasalche. Jeho křnej, paczerstemu hólzej, sdrěchu wobleczenje i czela. Tez hrozachu fararjej. Jenož to, so be farar hšchecze wo zyrkwi, wudželejo konfirmaziske pižma, sadzewa temu, so jeho nusowachu, wo jasnojnskej drascze czerjowemu khorhoj njelez.

Podobne kaženja nabožneho žiwjenja jzewja so husczjicho. W Postelwizach chyzchu jutrownu kobotu wjeczor křeluchsche spewacz a s tym stare sabyte waschnja wobnowicz. Tola pschedstejczet gmejnskeho zastupjerstwa a drusy herjekachu tak na nich, so be wšcha nutnoscz kažena a so so spewanja wostajichu. — Tez pschi tak njenowaných ewangelizacijach, kotrez so netkle leto a husczjicho wotmewaju, ku wobkredžbowali, ka buchu kschesczjaniskim pscheproschowazym plakatom hnydom tajke pschilěpene, s kotrymiz njepscheczjelo zyrkwoje warnowachu psched tajkimi pospytami, kotrez chzedza ludzi jenož hlupych sczjnicz.

Na tebi, kscheczjiano, kschesczjiantka, netko je, hacz chzelch so dacz „mudry“ sczjnicz. Na zyrkwi, na wožadach, na zyrkwintych pschedstejczetstwach, na kschesczjianskich domach a na kóždym jenotliwym je netk, wotrašycz pamhacz tajke nadbehi kweta a so wobaracz a schitacz kamych so a druhich. Runje dofelz czah tajki, dyrbimy pokazacz, so to křny schtoz rekamy: kschesczjienjo, kotriz so wustawaju jenemu Bohu wo njebjehach a jenemu Schczniskew, kotryz tehodla s czlowjekam pschizchot je s duchow waja, so by njejmjertne dusche wumohl se kweta sa duchowne žiwjenje.

Wschelle s bliska a s daloka.

— Wóndželu, 2. junija, je křbiski džen. Dopoldnja w 10 hodžinach ma hlowna křbiska předawška konferenca křwoju nalětnu hlownu shromadzjnu. Dopoldnju w 2 hodž. seńdže so křbiske křchowne towarstwo s křwojej hlownej shromadzjnje. Na wobej shladzowanzy ku wšchizy duchowni pscheproschenti; shromadzjnje wotmewatej so w žurli Serbskeho doma.

„Džen ewangeliskich zyrkwjow Němiskeje“ wotměje lěkřa křwoju shromadzjnu w Bielefeldze a to 14. junija. Tam seńdu so zastupjerjo wšchěch ewangeliskich zyrkwjow Němiskeje; s najščeje sakiskeje zyrkwoje dojědže tam 16 zastupjerjow, kotrychž je synoda wošebje sa to wustwolila. So ma tajki sjed wšebje netkole wulkeje wažnosče, teho je drje bebi kóždy wedomny. Tuž sjednoczmy se křwojimi dobrými pscheczemi sa jeho dzelo tež nutrne dobroprachenje, so by wustutkowal, schtož je ewangeliskej zyrkwi netkole s zohnowanju.

Listowanje.

- A. w S. W. sa Sswjatk.
- M. D. w B. sa Sswj. Trojizu.
- A. w R. sa 1. p. Tr.

Samostwity redaktor: farar Wyrzac s Kobaczizach. Czjichcz Ssmolerjez křbiczjaczjetnis a křbacznje, kř. družstwo s mabmj. rukowanjam w Budaczizach.

An das Postamt, hier

Für den Monat Juni 1924 bestellt

Der

Wohnung

Straße und Hausnummer

Nr.	Name der Zeitung	Ort	Bezugszeit	Betrag
1	Pomhaj Böh	Bautzen	1 Monat	0,10 Markentmarkt

Hempel Post-
Materichrift.

Mf. empfangen

Selftse bebi „Serbske Nowiny“ hišom křakali, probřny, doječe tuton wotkřf křakšchemu křbichelje tuby a wotkřakšje křakšchemu křbichelje abo listowoschereje!

Womhaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Stowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoј mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

Šerbske njedželske lopjeno.

W Budyšinje, 8. junija 1924.

Čižičej a nakład Šmolerjez kuliczišćezetnje a knihatnje šap. družst. s wobm. rak. w Budyšinje.
Wuthadza lóždu šobotu a placzi na měšaz 10 stotych pjenježtow.

Šwjatki.

Lišt na Efes. 2, 20—22.

Šchtóž přiched wulkotnym twarom hlowneje zyrkwoje w Strašburgu abo w Rhelnje steji, džitwa šo čłowštemu duchej, kotryž je tajkele tworik. Třhaz a šašo třhaz kamjenjow a stopok je šo tu šhromadžowalo. Kaž wojazy wjednika pošluchaju, tak podwolou šo twarštemu mišchtrej. Kaž by šo šamo wot šo rošymiko, jenotliwe statow twara jedyn do druhého přichimaja. Tofste murje, podpjerne stolpy, drobne rjebje, šaplecžene wudebjeńki, hordosnje šwinjene wobłuki, wyšoke wofna, šchěroke wrota — wšchitko do wyšokosče čžeri, kaž by mišchr je šwojej ruku horje pokasał a pschikasał: Šorje! Š njebju! Š w nahladnej wěži šjewi šo šylna móž. Wo tajkich zyrkwojach móžemy prajicž: „Šlajcže, tajke kamjenje, šajki twar to tola je!“

Šle tele Bože domy šu jenož šhudy wotšezěń Božeho templa w duchu, kotryž je našch Šnjes nad čłowjěštwom twarik. Šale wěczna duchowna zyrkej Boža, kotruž měnimy, je gmejna wěrjazych: Šena šwjata ššcheczijska zyrkej. Wo tymle twarje Šswjateho Ducha rěczi našche šwjatlowne šlowo. Šětkle we třhyle šwjatnych dnjach čžemy šo š wutrobu wjebelicž, šo pschikšuschamy „wobydlenju Božemu w Duchu“.

Bóh luby Šnjes šam je twarški mišchr tejele šwjateje zyrkwoje. Šot wěcznosče šem hižo na njej twari. Šola najštaršchich ludow je ju hižo pschihotowal. Š my ššcheczijske tehole čžaba wjebelimy šo, šo mamy domišnu we wěrje, šo šmy šatwarjeni do Božeho templa, kotryž je ša wěcznosč twarjeny. Šale zyrkej steji twjerdže pschi lóždnyr njewjedrje, kotrež by ju roštamacž čžyšlo. Šnamjo ša to, šo je Bóh š twarškim mišchtrom.

W tymle nalětnym čžaku hladamy š nutrnosčju na našcheho Wótzotwy widomny twar šwěta, kiž je wón še šelenej ššchecžejazej pnyhu krašnje wudebił. Šrašnišchi pak je njewidomny twar, gmejna wěrjazych dušchow. Šětk ma žadanje našcheho ducha šwój wotšknjeny kónž. Šiz wjaz šjes domišny šbudžimy, kaž w nješnatym kraju. Ššastojcžka ma šwoje šhnešdo; mrowja šhwata š šwojemu ludej. W wěcznym domje šwjateho Ducha šmy š Šhryštuškom ššhowani w Bofy. Ššto by š nami čłowjěkami bylo, šdyž njebychmy zyrkej měli ša macžer, kotraž špróžne džěczi do šwojeho šlina wóimje a da jim wotpočžowacž. Šehodla wjebelicže šo, wy wěrjazy, wy jako džěl tehole templa štejiče š Bohom w šwjastu, š Šhryštuškom, š šapošhtolami a prošetami a pobožnymy wšchěch čžakow. Šajka šylna móž je nam ša myšł: Ššlučhamy š wěcznej zyrkwoi šwjateho Ducha, šdžěž je wšcheho móžny a wšchewidomny šam š twarškim mišchtrom.

Ššto pak šu džělacžerjo pschi tymle twarje?

127. psalm šo šapocžnje: Šeli šo šnjes šhěžu njetwari, šha džělaju podarmo, šotšiz ju twarja. Šeho duch ššutkuje a mišuje jenotliwe džěle š žylenu. Šyrkej njeje čłowški twar, ale Boži twar. Šón twari ju rjanu a pschispratomu, š luboščju a še šmilnosčju. Ššchitkim čžze wón pomhacž š wopratožitej wěrnosčji. Šowolani šmy my čłowjěšoj wšchitzy po Šesukowym ššubjenju: „Bóječe šem še mni wšchitzy, kiž šče špróžni a wobčeženi, ša čžu waš wofšchetiwčž.“ Ša twjerdy šakład šmy my natwarjeni. Ššuboko do šemje puššcženy leži róžny kamjeń, Šesuk Šhryštuš. Šane šemjerjenje njemóže špódu ššěhnyčž, šana woda ju špodryčž, šana šemška móž ju rošbicž. Šo wuměrje šóiššeho twarza šu přjedy šladžene kamjenje položene w pohladže na Šesuka. Šu

steja mužojo Boži, Mójsaš a Eliáš, Jesajaš a Jeremiaš, Amoš a drusy hacž k Janej kščenicej. A po rôžnym kamjenju maju šo japoschtoljo švoj. Pětr, Jakub, Jan, Pavol a cži drusy wučomniž. Njebychu-li šo tež w našim časju složicž chzpli po rôžnym kamjenju, by wšhitko s porjada padnylo a měru šhubilo. Tak tež pschindže, šo njepšhecželjo, hdyž na zyrkej džeja, pschecžitwo škali bęža. Tón šnjes šo jim šmęje! Šaž šchruť, kiž řęfu dele cžęrja, pschecžitwo kamjenitnym mostnym stolpam storčža, štorf, prašf — lóđ rostšęška kaž šchleńza. Šhryštuš wostanje nješhablažy a helše wrota njesamoža jeho zyrkej pschemóz.

Wózny šakad nusuje dale twaricž. Jesuškotny duch ponucži wutwar Božeho wobhdlenja. Přęnju šwjatšownicžku po horješlacžu Šhryštuškotnym bu w Jerusaleme na 3000 dušchotw do šhescžanskeje zyrkwoje kaž kamjenje šapušcžene. Tele tši tyžazy šu přęnja woršhta murjotw. Wot tam dže horje. Pschęzo nowi węrzazy pschitšhadžachu. Tele žitwe kamjenje tworja murje a stolpy a wobwufi tejele zyrkwoje šwjateho Duča.

S mormym kamjenjemi njeje ničzo cžinjene, žitwu macžisnu Boži Duch trjeba, parschony, kiž maju wolu, węru. Jenotliwy dyrbi šo tehodla do porjada a šatonja žyweho šwjacęž. W ponižnosći a šebjesapřęcžu pošhil šo tehodla šwjatemu Dučej, kiž chze tebję psches něšotřękuli našonjenja w twojim žiwjenju šhmaneho cžinicž ša twar šwojeho templa. Šo dyrbi šatebję něščto jara witane byčž, hdyž tebję Bóh powoła. Tón šnjes praji: „Daj mi, mój šyno, twoju wutrobu.“ Wšy chzemy wotmoltwicž: „Tvojw wolu, Bóžo, cžinjw rad. Cžin mje k žiwemu kamjenj w šwojej zyrkwi.“

Wšy wšchitžy węmy: šchtom hišcžę njeje lęš, tratwicžka njeje wufa, kamjen njeje šhęža. Węrzazy dyrbja šo šjednocęcž. Pschitšhadžęze tehodla wšchitžy, kiž štejtęze přęcžšach. Šromadu šwjacęni šlužęze šebi! Šaj, šlužęze šebi, kóždy s tym darom, kotřęž je dostak. Škóždy kamjen nješe a šo nješe. Tehodla njęch nješe jedyn teho druheho wobcęžnosć, dha budžęcžę šaton Šhryštuškotny dopjelnicž. Šdyž šebi wšchitžy pomhaju, je kóždemu pomhane. Šbóžni šu cži šmilni, pschetož woni budžę šmilnosć dostacž.

W pschesjednosći dđerža džele twara šromadže. Špokojom je na šwojim měšcę kóždy kamjen, hdyž je jón twarž šajit. Šow šu wulke a male kamjenje, kulojte a rôžlate, jednore a porjensčene, rune a šęšchitwjene — špokojom šluža a šu pschesjene. Tak dyrbjato tež w šhescžanskeje zyrkwi byčž. Pschi wšchęj wšchelakočzi formow węry dyrbjeli wšchitžy pschesjene byčž w lubošęi. Bóh kóždeho tam štaji, hdyž šlušcha. A kóždy njęch wě: hdyž ja šym, tam šlušcham a dokelž je Bóh tak bohatty na formach, je bjesbóžne, wšchitko duchomne jenostajne cžinicž. Dokelž je Bóh tak bohatty na barbach, je bjesbóžne, wšcho jenobarbite cžinicž. Tež njeje po Božej woli, šam byčž chzęčž s šnjęšom twara a poštajicž chzęčž, tak dyrbi šo twaricž. Šdyžęž cžłowjekojo twarja, nastanje babylonška węža. Šdyžęž pał duch Boži twari, nastanje węrna zyrkej Jesuškowa, templ měra, hdyžęž našcha dušcha pošoj namaka.

Šžęlo pał hišcžę njeje šo štalo. Šwar hišcžę rošęze, Duch škutluje a chze dospolnicž. Šęta wot šęta psches šchęntizu, wobcęhnjenje a wučžbu, psches šonfirmaziju, přędowanje a šwojecęnje šwjateju šakramentow cžłowške dušche šem pschitwjedže. Nowe stolpy poštaji. Kamjenje wobdžęla a šebi pschitwjedže k wudębjenju šwojeho wobhdlenja. Wšy šhori a cžerpjazy šęze kamjenje, kotřęž šwjaty Duch s wótrej dypawu wobębje wobdžęla. Pschi tym kamjen štona. Dušcha pał šrawi s kóždej nowej bološęju. Škóncžnje je kamjen hotowy. Pod rukomaj bójškeho řęšbarja je nastalo žadne džeło. Tehodla šhwal šo tež tyčhnosćotw. Šsu žohnowanja ša tebję. Šudžęšy šo Bohu hišcžę džakowacž, šo

je runje twoju dušchu psches bološęze bohacžu a řęššęhu šęžinik. Ša šwjatki pał njęch šapschimnje naš móžnje šacžucžę wo majęštosći tejele šwjateje šhescžanskeje zyrkwoje. Džakujmy šo Bohu, šo je naš wušwolik ša žitwe kamjenje do šwojeho duchowneho wobhdlenja, kotřęž je šakowžene na šakadže Jesuška Šhryštuška. „Šo je šo wot šnjęša štalo a je džitw psched našchimaj wocžomaj.“ Šamjen.

R. w. Š. W.

Ša šwjatki.

Šęž. Šana 10, 1—11.

Ššwjaty Duch — wrótnil psched durjemi do Jesuškoweje wocęęrnje,

abo: Durje a wrótnil k wozam.

Šłóš: Dušę pschęžęlo zc.

Durje k wozam ty, šęřšhta Jesu, šy!

Pschi durjach pał wrótnil šwjaty Duch je Boži, s njębjęš dathy, wrótnil šhwalobny wón, — ty durje šy!

Pucž a žiwjenje šam dže Jesuš je; psched wozami šhodži šwęru wón a pschewodža je k měru, dójž pschi paštyru węcžnje šbóžne šu.

Paštyř šadla je, kotřęž s tobu dže, hdyž je, Jesu, pošnal tebję, ša wopor cži podal šębje a šo w lubošęi w šwojej šahori.

Wrótnil njębjęski jemu wotewri; k wozam pucž ma žohnowaný; ewangelij požadany jim wšchak přęduje, kóž jón dostak je.

Ducho Boži, ty milý wodžęš šy! Wujašnjęšch nam rošom šłowa, kotřęž wobcęšęntch wola s njepokojja dom; šy nam s wodžęřjom.

Šeno psches tebję pschindže pošnacę; šwęzu węrn šakwęcžujęšch, męř nam Boži wudžęlujęšch, šo šmy brónjeni w Božej węrnosći.

Šrašnišch Jesuška jako Šbóžnika nam we šwětłę wošbožazem; s trošchtom móžnje pošhlnjazum dušchu šwjęšęšch nam a woššęwjęšch.

Bjes tebję je cžma w dušchi šlubola; ničtó s šnjęšom njępucžuje bjes tebję a njelubuje šorzo Jesuška, hdyž joh' njęšęna.

Šchłóž pał lubo ma šwojoh' Šbóžnika, namakał je pola njęho paštwu šbóžnu a je jeho wozza šbožowna; — ty jej jeho da!

Durje, Jesu, ty k njębjęšam nam šy! Wrótnil nam pał twój Duch šwjaty, je ša šawdawł herbštwa dathy; — Duž naš šwjęšęšch, raj nam wotewřęj!

Šaj je šbožowny, kiž nam dobył šy; paštyř, durje, pucž a węrnosć woškwęcčža najwjęšch šwęrnosć, s kotřęž kupil ty šęj naš, Jesu, šy!

Męšta Božeho šmy nęť měšęęnio; ša tobu a s tobu džęmy, šaleluja šanjęšęmy; męšta Božeho šmy wšchak měšęęnio! —

Serbska zyrkej w Amerizy.

(Pofraczowanje.)

Bo swojim wěrutowuśnaczu bě a je wožada czysta ewangelisko-lutheriska. Biblija je nam wot Boha date słowo a njezmyslena wěrnośc, to je wuśnacze wožady. My budzemy bjesy wscheje swojeje sakslužby prawy a zbožni i hnady psches Jesuša Chrystuška psched Bohom; jenož wěra czini našy prawy, tola jenož psches to, so hnadu bjerje a bebi pschisłwoja, kotruž je Jesus Chrystus sa wschitkich hrěšnikow dobył a pschisłotował. — Tehorunja wuśnacze a wuśnacwa so wožada i wschem wěrutowuśnacwařskim pišnam ewangelisko-lutheriskeje zyrkwoje a czystemu a njeskazenemu wuśnacowanju Božeho słowa a Božej wole. Po tutym dyrbi so skozowacž wschitko we wožadze, kaž wuczenje tał žiwjenje.

W lěcze 1866 sapoda wožada wožadnu abo zyrkwinu wustatowu na Mišuri-synodu i tym namjetom, so by so do synody pschijala. Podpišana je tuta wot prjódštejersława; tuto tworjaču duchowny Jan Nilian, Matthes Wulašch, George Schelniš, Jan Duba, Karl Reinert, Michal Kurja, Jan Scholta, Georg Martinš. W njej wupraja a wuśnaja tuczi: Dofelž je wožada ewangelisko-lutheriska, je sakož je je wěry Jesus Chrystus, a sakož je je wucžby Swjate Pišmo. Nakožowanje Swjateho Pišma pať sa wucžbu a i wobaranju je rospisane w dospołnym symboliskim wěrutowuśnaczu ewangelisko-lutheriskeje zyrkwoje. Wožada bu, kaž to sapisłki synody połaža, 1866 do synody pschijata. Duchowny Jan Nilian bě pať so hižo pschi saksydenju do tuteje Mišuri-synody pschijal. W lěcze 1855 pišasche je pschedpřhda duchownemu Janej Nilianej: „S wuśkim wješelom witam Waš i Wašchej lubej wožadu do Ameriki a do našcheje synody. Njech tež žyle wěšcže Němiska pschědoto wěrnoścže trjeba, Amerika a wošebje Texas trjeba tajkich hišcže bóle. Bóh tón Snjes postaj Waš Wašchej wožadze i wuśkemu žohnowanju!“

Dr. Walther, wodzeř synody, pišasche w kamym čašku: „Wašcha srudoba a Wašche wješele je i dabm tež to našche. Bóh budž i Wami a sposchčž Wam strowoścž cžela a trošcht Swjateho Słowa a trónuj Wašche dželo, kotrež so statwa se sdychowanjom a se psylami, i njewuprajomnym žohnowanjom!“

Dofelž bě pucž hacž i pschli synody jara daloki a pucže jara hubjene a pucžowanje i poľnozy jara wobcžežne, bu swiř wožady se synodu swjetšcha jenož psches listy wobkručenj. W lěcze 1860 bě pať duchowny Jan Nilian sobu na synodalnej shromadžišnje w St. Louis. Jako bu 1866 wožada do synody pschijata, wotně duchowny Fich 1867 w Serbinu přenju wistaziju.

Wošebje wuśběhnyčž dyrbi so i tuteho lěta 1867 tež hišcže to, so bu w tutym lěcze sakožny kamjenj položeny sa nowu rumnu zyrkej, kotraž dyrbjesche so i kamanych kamjenjow natwaricž. 1868 a sapočatk 1869 ju tež twarjachu, tola potom sastachu. Běchu njeměry we wožadze. Galle 1871 i nowa sapočachu twaricž a ju tež dotwarichu. Njedželu 1. adventa tuteho lěta ju popowjeczichu a sa wožadne Bože sakslužby wotewrichu.

Wobras tuteje pschěskeje zyrkwoje w Amerizy je „Pomhaj Bóh“ w cžičke 45 lěta 1922 i pomozu pschěskeho pschecžela pschicnjescž móhlo. Licžby a sčtož tam hewal sapisane w cžičkach 45, 46 a 47 lěta 1922 ma bebi cžitar a cžitarčka po tutym, sčtož tu nětkle wosjewjanty, porjedžicž, dofelž ma tu nětkle psched sobu saksładne a dokladne powjescže i Texaška hameho.

(Pofraczowanje.)

Zyrkej a stat.

— W zyrkwi sčewja so wola i sozialnemu sčutkowanju, t. r. sčutkowanju na žny lud a ja žny lud. So tole běchu wurajny

dopotas dny snutkowneho mišionstwa w Drježdžanach. Dr. Schreiner = Hamburgski wupraji tam psched wulkej pschu nutnych pschlucharjom něhdže tole: Našch lud je najbóle wohroženy psches sozialne njeměry, kotrež w našchim čašku sčwinuja bóle a bóle wosjowanju wo mřdu a cžasž dželanja, wjedžene husťo doścž i rośnej burawoścžu. Zyrkej je tu i nowoh' stajena psched jene jara sčutne samolwjenje. Zyrkej njekně sako, kaž pschi sozialnym wosjowanju noweho sčěžorstwa, mjelcžecž, hdyž to tola wo to dže, so ma dorasnje kaž Jesajas, Amos a pschedy wschem kaž našch Snjes kam na strachi poľasowacž, kotrež i bohatsłwom swižuju. Pschi-powjedajo słowo wujednanja a sčutkujo sčutki spomozerskeje luboścže, dyrbi zyrkej sa to pschědčicž, so so jenož tomu cžłowjeskej, kotruž so we swojim pschědomnju Bohu Snjeskej samolwity wě, pucž i snutkownej pschobodže wotewri, w kotrež čže a samdže, wosprjedž wschěch hospodarskich bēdženjom džiwajo na to swoje, tola žykej luda sakslužicž, stejso wsche wscheho knjesłotwanja a terrora abo saksłachowanja. So tomu je žyle nuśne, so zyrkej nowo pucže pyta, po kotrymž móhla tež i tym woschitam luda pschicž, se kotrymž je so nětkle jenož i rēdka pschedobycž móhla. Tohodla ma so bjesy wscheho kombženja ludowe mišionstwo pschewjesčž mjes dželodawarjami a dželaczerjami po tch pucžach, po kotrychž je so to hižo i wuspěchom doľonjalo. Tuž je wošebje nuśne, so so wulke pschewježne pschědki swjedu, i kotrymž je móžno, powoľacž wošebje ludowch mišionarow (Volksmissionare) sa dželodawarjom a dželaczerjom, sakožicž a wutwaricž zyrkwine woskoške sčule sa lud (kirchliche Volkshochschulen), wutwaricž sčednocženstwa, kotrež woprowdže sčednocžej dželodawarjom a dželaczerjom, rośwucžowanja wo pschětanahladach atd. Runje tať pať je nuśne, wjele bóle hacž so to hacž kem stawašche, podpsracž a pschěchowacž sčutki luboścže snutkowneho mišionstwa.

Domoj.

VIII.

Swjatkotonicžka! Nať rjenje swonja stare lube swony i wěže, wolaajo i Božim sakslužbam, wolaajo, pschewcžicž wuśki pschjat-kotony pschjaty dženi.

Jurij hlada i blyšcžezymaj woczłomaj psches woczinjene wofno dele i zyrkwicžy. Nať jemu to sčnezi a kliczi swonoto swonjenje we wuśchomaj, we wutrobje! Nať je to tať pschjatocžnje! Nať to tam pschiroda sobu pschewcži! Sčasnu selenu a pschamtu pschju je so wobleka i pschjaty dnjam! Čže tola tež pschnje a pschjedensžy wuhotowana stacž psched pschjatkotonym Snjesom.

Woczžy kchoreho so radujetej, so wješelitej; pschēbatej do so wšchu krasnosčž, kotraž so tam sčewja w pschōcžnym blyšcžču.

Nam, bratr a pschra džej kemschi. Jurij nochžesche, so by sčto wjaz hacž macž domach wstak. „Wschako sa dobru hodžinu abo pschdra tu sako sčže!“ bě pschak.

Macž wosta pschi nim, a hdyž swony i nowa sčwomichu, wosa pschēdarške knihi a pschdže so i ložej. Tať tam macž a psch pschewcžicž pschjaty pschi Božim słowje. Maczeri so pschi cžitanju pschly i woczłow wuślichu. Jurij sapisłimnu i waha macžernu ruku a ju wjazy njepusčezji.

Jako macž cžitacche, kať tón njebjesi pschjaty i nam pschisłchot na sčemju i njebjeskeho doma, so by nam pomhaj duzy po jemškim pschju domoj i njebjeskemu Wótzej do wěcžneho doma, blyšcž-kej so jeho woczžy w džitwym blyšcžču, kčōcžesche jeho ruk, njechž tež se pschbej mózu, tola pschlycho macžernu ruk. A sako wuślichu so pschly i jeje woczłow. Wona dyrbjesche pschastacž.

„Macžerčka!“ pschepny Jurij i waha a majšasche maczeri ruk.

„Mój Jurjo!“ wotmolwi macz i czicha a czitafche dale.

Potom ho modleschtaj, macz najpriedy, potom Jurij. Maczeta styska wutroba klapafche ho tšhepotajo wo wutrobu njebjeskeho Wótza. Jurij spěwafche džaknu modlitwu Bohu, so bě jemu tajke rjane hwojatk tu domach spofchežik, a slónczi se šdychnječkom dobraproschenja sa maczerku, sa wíchěch.

Šdhyž ho nan s bratrom a hotru wróczy i nutrnoscze Božeho doma, běchtaj macz a hyn tež hwoju domjazu nutrnoscž slóncžikoj.

* * *

Domoj bě Jurij schoł; domoj do njebjeskeho doma! Tam chwatafche jeho njebmjertna dušcha dom, i wotgal bě pšched malo létami pšchichla na tutu semju, so by dočonjala hwoj semski běh to sachodnym semskim cžele. Bě krótki byl.

Jurja běchu po kemichach donješli pod selene sčtomny sa-hrody. Tam pšchi kowzy sa pozleńzu běchu jeho do dolheho stoka položili. Bóže slóncžko rajefche pšches selene kopjena sčtomow se hwojtkymi kwaklemi po jeho wodžeczu. Po jeho pruhach, kotrež i wyškofscze k njemu dele slětowachu, chwatafche nětk jeho njebmjertna dušcha do wyškofscze dom, do raje njebmjertnych dušchow.

Jaknej wóczyž běchtaj ho sandželitej, ruzy běchtaj stynjenej, ert, kotryž bě hacž do poslednjeho wofomika tak lubofnje rěčal, bě wonemik. Wón bě domoj schoł k Wótze do doma! Šak bě ho wješelik na tutón pucž a šak bě tych hwojich wjedžal nawabicž, so ho i nim hovu radowachu.

„Šdže namaka dušcha hwoj statok a dom?“, tónle krafnu šerlufchj bě jemu Šanka hišcheže ras spěwala. „Šstysch, harfy se šynkami lubofnymi . . .“ cžitafche. Jurij ho posběhnywofchi ruzy wupšchěstrě, šdychnuwofchi: „Šaj — witaja — mje — domoj — domoj!“

A domoj džěfche.

Nětk je domoj!

(Šónz.)

Wšchelfe i bliska a i daloka.

W **Budychinje** běchu ho póněželu, 26. meje šerbšyž duchowni k druhemu rafej šeschi, so bychu ho w šerbškej rěczy rostwučowali. Běchu tutón ras wšchitzy hacž jedn niz, kiž drje bě pšches šastojnske džělo šadžeržany. Šn. šarať Domafška bě tón ras i dozentu. Bě hěbi praepofizije abo pšchedložki wufwolik, něšchto, to cžimž ho wjele šynškow cžini, něšchto, šchtož něšchtožkuli ženje njedonawufnje. Po pohodniškej pšchestatowy pšchemsa rostwučenje šn. Lic. šarať Wrošaf, dokelž bě šn. šarať Domafška pšches šastojnske džěla šadželany, hwoj pšchedmjet hacž k poslednjemu pšchemjefč. — Šdy ho šažo šendžemy, wofjewi k. šarať Domafška hišcheže to prawym cžafu.

Š **Minakala**. Bóže špicže běfche létny šwjedžen šudychškeho Gustav=Abolškeho poboczneho towarštwu we Minakale. Popoldnju w 2 hodž. cžehnjefche pšchny hwojedženški cžah, kotremuž ho pšchi šarje towarštwowe pšchedhndstwo, šwjedženški předať a pšchitomni duchowni se šubodnych wofadow pšchiamknychu, pšches rjane cžefne wrota do lubofnje wupšcheneho Božeho doma, štrehóž najrjenšcha pucha běfche wulka šerbška šwjedženška wofada. Ša přenim, šerbškim kemšchenju, k. šarať Malink i Šafa předomafche a na šažku profety Amosa 8, 11, 12. nutrnej šwjedženškej wofadže pšchivola: „Šlaj, tón cžaf pšchindže, praji tón šnjes šnjes, so hlód do kraja poščelju, niz hlód po šhlěbje ani lacžnosčž po wodže, ale hlód a žadanje po šlowje teho šnjesa jo šhšchecž“, a niz jenož wo nuš wěrhbratrow w diašporje, hđžež šu hlódu a lacžni po cžistym šlowje Božim, a wo požohndwanym škutkowanju Gustav=Abolškeho wufstawa potwjedafche, ale tež pošlucharjam k wutrobje džěfche, so mamy my, kiž wo domifnje sa bohacže křnym šlidom šedžimy, šwjatu pšchi-

šhšchoscž, našim bratram w rošpřošchenju pomhacž, so njebměny jim tradacž dacž, so dyrhěli pať tež my šami hěbi drohe šublo Božeho šlowa wšchob wažicž, šo njeby sa naš cžaf pšchichol, hđžež šnjes hlód do kraja poščelju po šlowje teho šnjesa. W němškej Božej šlužbie, kotraž ho 1/24 hodžin šapocža, k. šarať Štamni i Wóšporka předomafche, ho šložujo na 42. a 43. šlafnu wofadže wufkladowafche: našcha žyřkej je našcha domifna — najpriódzy roškladujo, šchto na našej ewangelfkej žyřkwi mamy, potom pať tež napominajo, so bychu wšchitzy, džakowni sa to, šchtož maju, jako šobudželacžerjo do požohndwaneho džěla Gustav=Abolškeho towarštwu šastupili a wěrhbratram wofach w zušbje k temu pomhali, so bychu domifnu wofchowali w žyřkwi ewangelfkeje wěry. Do předomanja špěw měšchaneho šhóra pod wodženjom k. šantora Šrawza Božu šlužbu porjenšchefche. — Š druhemu kemšchenju ho šlowna šhromadžifna Gustav=Abolškeho towarštwu pšchiamkny, kotruž jeje pšchedhnda k. tajny žyřkwiny radžicžel Šofenfranz i narěčju wotewri, pošajujo na wofšebitu wažnosčž Gustav=Abolškeho džěla w našim cžafu. Po pšchedhndstwowym namjefče ho šwjedženška šberka, kotraž běfche 122 hr. wunješla, sa ewangelfku wofadku Šlošti w Rumunškej poštaji. Dokelž je towarštwu w nuš cžafa hwoje rjane šamoženje šhubilo, maja ho létka wšchitke wofady wo wofrjeku Budychškeho Gustav=Abolškeho towarštwu wo wurjadnu šberku na šwjedženju šwjateje Trojizy, 15. junija, prošecž, so by ho, kaž je to wafchnje, Drježdžanskemu šlownuemu towarštwu pšchi jeho létnej šhromadžifnje, kotraž budže 22. junija t. l. w našej Lužizy wo Wodowych Šendričezach (Šešhennersdorf), dar sa wěrhbratrow w rošpřošchenju pšchepodacž wofl. Do pšchedhndstwa ho k. tajny žyřkw. radž. Šofenfranz, primarius Šaebler a šarať lic. Wrošaf=Šrodžičččanški i nowa a šnjesaj hrabja i Wikthum w Budychinje a rycžeršubler Šuliz w Budychinku wufwolichu. — Šlóncžnje ho žyřkej Minakalškej wofadže, wofšebje tamnišchemu žyřkwifskemu priódštejerštwu a jeho pšchedhndže sa poradženy šwjedžen derje šašluženy džak wupraja. Šnjes pať špocž hwoje žyřkwi, so by hwoj nadawel nad nušcžerpjazyhmi ewangelfkimi wo rošpřošchenju dopjelnila: jašne wóczyž a cžoplu wutrobu, wjazy wutrobneho šobucžucža a wjazy horjazje lubofče k Božemu kraleštwu, wjazy modlitwy a wjazy wšchelofče, wopory džaka wšch-njefč.

Š **Kraja**. Bóže njewjedra šu mnoho krajnow cžěfko domachpytaje; tež našche šerbške krajiny šu tu a tam pšches cžěfke njewjedra i křpami a šlufkami jara cžerpife. Nowiny tušhawilu šloro dženi wote dnja potwječje wo tajšch domachpytanjach pšchinoschuj. Nješku to jenož pola, šufi a šahrody cžerpife, ně, tež šlót bu tu a tam šnicženy, šamo cžlowjefojo šu šnjercž namakali. — Nješbože! cžlowjefojo praja, a jich wjele i tutym šlowežkom žyřku hwoju mudroscž wo tym wupraji. Ně, Bóže domachpytanja šu to! Šobozny Ššerb tohodla tež hinať njepraji hacž: „Bóže njewjedro.“ Šacž drje je hišcheže štara šerbška pobožnosčž nětkle wšchudžom w šerbšchich domach doma, kotraž pšchi Božich njewjedrach wšchěch domjazyh šjednocža k modlenju? Šstyschu hišcheže, šak to domach hromadu ho modlachmy, šak se špěwaršchich špěwachmy: „Šch Božo, šwója šurowofčž ho šhšchecž da to tych wróczy-lach!“ Cžuju hišcheže, šak to wodychmychmy, hđžež to wofach wocžichmy a my, džaka nješahnywofchi je špěwaršchich špěwachmy: „Šo njewjedro je šónzu, pšches šwója Božu móž dašch šwěcžicž šažo šlónzu!“ Džiwne tuto léto wot wšcheho šapocžatka šem: najpriedy tajfa šyma, nětko tajfele nalěče! Džiwne pucže wodži Bóh. Šale šu tajke džiwne pucže! Wofštanu wšchitzy duzy po tajšch pucžach Bohu šwěrní? Pšchindže jich wjele po tutych pucžach šažo wróczy k Bohu? Je jich tajšch, kotřž runje po tutych pucžach ho wofšaluja wot Bóha. —

Šamolwity redaktor: šarať Wyr g a cž w Šofacžizach.

tuž jón njemóžemy swojim lubym čitarjam a čitatřam podać, sčtož wobžarujemy.

Tych herbskich krajanow w Americy pał, kotřiž tute rynczi čitaju, prošnjmy, so bychy nam dyž a dyž potojescz poškali a nam tež wo žiwjenju a byczu tam w dalofej Americy rosprowjeli a tam njesapomnili herbski wótzny kraj ani njesabylu herbsku macžernu rěč, ani woni ani czi drusy, kiž tam to s nimi bydla. Tuž tač: „Bombaj Bóh!“

Džen zyrkwjow.

Tute dny wot 14. junija su wulzy wažne sa wšchě ewanoeliske zyrkwje Němskeje. Přeni psches wustatowu swěsčeny „Džen ewangelstich zyrkwjow Němskeje“ shromadži so 14. junija w Bethel-Bielefeldze. Sjednoczi w žebi 210 wotpóskanzow, kotřiž na 40 millionow ewangelstich sastupuja s 28 ewangelstich zyrkwjow, kotrež su do „Stojaska zyrkwjow“ sjednocžile (Kirchenbund). Mjes tutymi je jich 150 wot synodow wustwolonych, wot sakskeje 19; 35 so powołaja. Sjednocza so to tam s wažnym wuradzowanjam a s skutkam powołani a wustnamjenjeni wjednizy zyrkwjow, synodow, wulskich sjednocženstwow, mjes nim tež tajzy, kotřiž su sá póskanzu w němškim žejnje. Wot Němskej wotrochnjene krajiny su tam tehorunja sastupjene. Wutraj směje tam tež žwojich sastupjerjow, kotřiž so wosebje s tomu pscheproscha. — Tač džetaja tam to hromadže bohósklowy a laikojo s spomoženju ewangelstich zyrkwjow Němskeje. Žyly nasch čaž se žwojimi wobstejnoscemi nam jažnje došč wobšwědčzi, so je tuto dželo wulzy wažne a roshudne. Tuž dopomny so toho a čžimny dobroproščjenje sa njo, so by bylo ewangelstkej zyrkwji, haj žfemu ludej s žohnowanju, Bohu pač cžesčzi!

Wěsta wutroba.

My to njejšmy, kotřiž žebi wutrobu wěstu sčžinja, kaž něhdže wojač, kotryž bojošč, jeho nadpadowazu, pschewinje, žebi myšlo na pschislušnosč, na wótzny kraj, sa kotryž wojuje. Ruša Boža to je, kotraž cžłowstwu wutrobu tworí, ju wěstu, roshudnu, cžistú cžini. Pod Božim wozženjom my na to sabudžemy, bojaslwoje swolicž do kóždeho pohnuwanja wole, do kóždeho wabenja žadoščow. Gladajo na Jesuša dohrywamy sa žwoje žyke byče na wobstajnosčzi; tuta je pucž s najwjetšchemu dobremu pocžutkej, to je: bywacž šharakter, žyly cžłowjel, na kotrehož je spusčženja. — Na wšchěch bokach bruncza nam wokoło wuschow hloky nowych wucžbow. Njehy so pschezo pscha s duchom, kážehož možeja ně- tač swjesč, se žłowami hiščje bóle dospolny, kážžkuli to maju! Je-li so nam sčto dopočaže, so bē psches filofofiju abo lubomudrosč wužiwanja žiwjenja a tuteje cžajnosčje wutroba wěsta, cžista a žylna tač, so njemóže žaneho Boha a žaneje bojškeje hnady trjebacž, cžemy so to podwolicž, přjedy pač na nihdy. Dohož to nř, placzi: „Tajkich kopješčow wozžach hižo jich wjazy padacž, Bóh pač wostawa njeshablajo; jeho myšle, jeho žlowo, jeho wola ma wěčneho sakožka. Šražna wěž je, hdyž budže wutroba wobtworžena, hdyž budže wěsta psches hnady. — D. s Drj- ander. —

Zyrkej a stat.

Sčtož je s nowoh' wustwolentw němšči žejm ludej hač s žwojatkam poskicžil, to je wšcho druhe hač žwojatkowne wješelenje. Šrudoba a šhudoba to, a to cžim wjetšcha, došč tač hižo tu došč srudoby a šhudoby. Sčto sečže s toho hiščje byčž? — —

„Towarštwu wucžerjow Sakskeje“, wo kotrymž žmy tu tež dyž a dyž pižali, je sastalo byčž sjednocženstwo wšchěch wucžerjow w Sakskej a ma so to džakowacž žwojemu stejnisčju wot 1919 žem. Je so sakožilo a wuwolalo „Nowe towarštwu wucžerjow Sakskeje“ („Sächsischer Lehrerverein“ a „Neuer Sächsischer Lehrerverein“). S pschicžinu tohole roščžpjenja mjes wucžerjemi Sakskeje je, kaž so to s noweho towarštwu psche, to, so ža stare towarštwu po revoluziji na sozjalistiske šahady staji a so sozjalistisku škulsku politiku wjedžesche njedžiwajo na mējenje tyčž niz mačo druhich, kotřiž tu tež hiščje bechu. Kunje tač bē to pschi wozowanju wo žwětnu šhulu a wo nabožinu w šhuli. Tuto roščžpjenje dyrbesche po naschim mējenju pschircž, a je tu tež nětko. Š notwemu sjednocženstwu pschislušescheja, kaž so psche, wucžerjo se wšchěch kóncžim sakskeho kraja a drje wjazy s njemu hiščje pschislušja. — Tole tež pomniš nascheho cžaba.

Wječorny spěw.

Šlób: Paštwu wěrnich, wješkosč mērnich.

Džen so škonja, swony swonja
Šswjatos šprožnym witany;
Šwětkla mucžna pólna, kucžna
Šhila hłowčku drēmajzy.

Šlób na poli, šerlusč w holi,
Ššer ptacžlow woněni;
Šemju kwyje, žony žyje
Škóž we žwojatej cžuščinje.

Takle něhdy šdrěmnu blědy
Ša tež s žmjernej cžiščini;
Šomjelšnjene, woczichnjene
Špod hłowu su škoržby mi.

Lubi wšchitzy cžicho spizy
Šwe šlódkich drēmčach wotpocžje!
Ššchi žalosčzi, w starosčzi
Šwóčžo spanja njesnaje.

Njebjo jažne wulke kražne
Šhwěšdami je sakoželo:
Štroštna pycha, módra ššecha
Šlilijemi šybolo.

We žwětkym raju, ššschim kraju
Šhorčach nasche domy su:
Ššožna wěra, pólna mēra
Šnježe dom naž s wješelu!

S. Seiler.

Wschelle s bliska a s daloka.

— Šserbska předašta konferenca bē so lěška hižo póndželu do žwojatkow šejšcha, došč je sčtwórtk po žwojatkach hłowna šhromadžina wšchěch duchownych s kužiškeho wokrježa. Žu s modlitwu šapacžawšchi, wopominašche pschedšyda, kn. šarač Domaschka nascheho tač šabe šemrěteho herbskeho šararja Šorlu Šschžana-Rakecžanskeho, kotryž bē žwěrnny žobustaw předašeske konferency a pschi wšchem jeho wulkim a cžěžkim džele w Rakecžanskej wšhadže pilny žobuskutkowat sa Šserbstwo. Ša naschich ewangel-

ffich Sserbow wažne lopjenko „Missionari Božof“ a jeho položenie bu pomintane. Ma so džiwacž, so porjadnje wukhadža. Hazi tola tež wono wožebje nabožnu myšl njes Sserbami, a jich wjele je na to sforžilo, so taf njeporjadnje wukhadža. To njebe wina redaktorow. Wot nětko wukhadža sažo porjadnje. Pšchi tym porčezja so tež kłowcžko wa lektach a jich postupowanju tež to herbsko-němskich wožadach. Hacz tute samóža naucežič a k wotpadej jatwjeleč, to je pšchede wšchem na našich pobožnych Sserbach. Hdyž tuczi k wěrní bu k wojej zyrkwi a k ruce steja kaž Luther na ewangelionje: „Ja njemóžu hina! Bóh pomhaj mi! Samjen!“ je wšcho seftowarške džěto podarma, njech pšchindže i hšičeže rjeišchim mjenom do Sserbow. A tajkemu stejniščežu dyrbjate naš tola tež pohucž te nětkle pšchezo so wošpjetowaze jubileje reformazije, kaž lěta tón ewangelškich spěwarškich. A tomu wšchemu maja paš duchowni a jchtož to hewaf samóže, rosjašnjenja a pomuczenje k wacž, hdyž želi to móžno. Wožebita škladničez k tomu bu bibliške hodžiny. Tute bu we wšchelafich wožadach jara lubowane a wošpjetwane, w drubich sažo niz, abo lěpje, hšičeže niz; wone bu mišne a wažne pšchezo hšičeže byle, bu paš to wožebje nětkle w tutym tajkim džiwonym čažu, kotryž tež pšchezo sažo mnoho nowych nabožnych praščenjow pšchindže a kotryž tych, kotryž njewěrja a so njemodla, kaž Ješus Khrystus žebi žoda, porašy a samjedže. — A tomu pšchisamknychu so wuradžowanja we wšchelafich drubich dypach, wožebje wobchěrne wo herbskich spěwarškich. Dalsche džěto sa tute bu komižiji pšchepodate, kotraž ma sa nje stacž, je spěchowacž a taf bórny hacž to pšch tutym wobchěrny a wulzy wažnym džěle móžno, k tajkemu wobchěrnyju dowjesč, so je to Bohu k čezjezi a Sserbam k wužitku. Pšchodžyda konferenzy, k jarač Domaschka, klušcha do komižije a ju drje prawje bórny powola, so by džělo rozdžělita a hnydem w nim postupowalo. Pšchi tym so džěli, so je pošledni pšchidawš dotalnych spěwarškich i nowa čyščežany a so k k wjatkam wručje. S tym so jene husto wurajene pšchecze jich wiele dopjelni. Spěwaja tola wožadni wožebje rad i tuteho pšchidawka kěrlušche. To je tola dobre imamjo sa to, so bychu i nowych spěwarškich, kotrež maja po myšli jich wjele hšičeže wjazy nowych a rjaných kěrlušchow wopšchijecž, hšičeže i wjetšchej radoščeju spěwali. Prědarška konferenca je nětk kónčnje taf daloko, so je so rosšudžila a so je wobsamka, nowe prědarške wudacž a to taf, so so tute po rěči a wobžahu porjedža a porjenšcha a so tuto džělo, kaž hšiče najpomniene, komižija, k tomu wožebje postajena a wušwolena, pšchewoinje a spěchuje. Tuta tež wšecze bórny dalšcheho wobšamnje a wošjewi a k woje saměry herbskeji šjawnoščeji pšchepokožji. Dalšcheho wo tym tuž bórny! — Prjedy hacž so dohladachny, běchu so iši hodžiny minute a bě w 1 hodž. Pšchetoržechny k woje wuradžowanja, so bychmy so w 2 hodž. sažo sešchli k požedženju herbskeho knihowneho towarštwu.

— **Četel** pšchecžiwu lečeze taf mjenowaných „Křutnych Bibliju pšchepytowarjow“ (Ernste Bibelforscher) bu šhotowjenu i pomozu ewangelškeho šjednocženštwu sa nominarštwu. Je krotkale jašny a džywa na wažnišche wopacžnoščeje tuteje sešty, kotraž so mjenuje „Internationale Vereinigung ernster Bibelforscher“. Jedynlětal placži 1 šl. pj., 100 paš 75 šl. pj., 500 jenož 3,50 šl. hr. Šlafacž móžech žebi je pola Ewang. Prešverband, Dresden, Ferdinandstraße 19. Duchowni je wšecze rad sa wožadnych wobštaraju. — W našim njedželnišu rospišche nam něšcho wo tutej sečze kn. f. Rěšbač = Boršchiki.

Do **Lubija** pšchijedu 21. junija towarštwu mlodych holzow, so bychu tu se k wojim „Krajnym šwjastom ewangelškich towarštwu mlodych holzow“ k woju tulětnu hłownu šhadžowanju wotměle woi 21. hacž do 23. junija. Pšchihoty sa tute dny, kotrež

wšecze jich wulke byly kšchecžijanjy šmyšleneje žonškeje mlodžiny do Lubija pšchijedu, so hšiče činja. Pšchicži so wšchelakeho, tola budže so tež, wožebje pšchodželu, mnoho dželacž. Porjad žytleho šjedna móže kšchodžy šhonicž pola wodžerjow towarštwu abo šjednocženštwu ewangelškich mlodych holzow. — Do „Krajneho šwjastka“ bu tukhwišu 600 towarštwu je 22 000 kšchodžawami šjednocžene a to w 27 podšwjastach abe wokrježnych šwjastach.

„**Kriegergräberfürsorge**“ mjenuje so čažopiš, kotryž bě pšchepol lětom šastal wukhadžecž, nětk paš i nowa sažo wukhadža. Tuton čažopiš a čzi, kotryž jón šažožichu, tworja taf rjež wožebitu štražu sa pohrjebniščeža, rowy, pomniki našich padnjonych; woni wobnowjeja pšchezo sažo njewidomne šwjastki, kotrež wježu domjaznych i dalokimi rowami. Šchtož by čyžyl čažopiš, kotryž rosprawny, wobrašy a t. d. pšchinoschuje, čžitacž, dyrbi jón žebi šlafacž pola „**Volksbund deutscher „Kriegergräberfürsorge“ Berlin**“ W. 10, Matthäikirchstr. 17, II.

Lutherowe šłowa.

400 lětny jubilej ewangelškich spěwarškich naš dopomina na šłowa, kotrež je našch Luther, šchtož bě šam wobhmadženy kěrlušcheč a hudžbar, wo špěwje a hudžbje rěčal. Taf rjekny raf pšchi bližje: „Musika je dar Boži, niz čłowješki. Wona šacžeri čžerta a čžini čłowješow wjekešnych; pšchi njej šabudžesch wšchón hnyem, wšchu njepožezimowšez a drube njepožžinti. Sa wažu žebi po bohokłowštwu najwšcho musiku.“ —

A sažo praji Luther: „S tych najrjejšichich a najkrajnišichich darow Božich jedyn je musika; jej je šatan jara njepšchecželnny, dofelž wona wjele špšchowanjow a šchych myšlow šacžeri. Čžert ju nješnježe... Wona šacžeri ducha šrudobny. Musika je najšlěpšche wofšchewjenje sa šrudneho čłowješka; pšches nju bywa wutroba sažo špokojena, wofšchewjena a pšchylajena... Młodžimny dyrbinny pšchezo na nju wucžič; wona čžini ludži ščelach a šhmaných.“

Sažo praji Luther: „Musika je pol dižipliny a wucžerki; čžini ludži milišchich a něžnišchich, šnješlivišchich a rošumnišchich.“ —

A rospominanju.

Prjedy by móžno bylo, něšto do powěšča natwaricž, hacž štatej bje s n a b o ž i n y wobštacze šwěčežez

Plutarch, greški špišowacžel,
žitny wofolo lěta 100 p. Khryst. narodže.

Šaloženje štatow šapocžina so je šaloženjom nabožinow, rospadowanje štatow šapocžina so i rospadowanjom nabožiny. To je to, šchtož naš štawišny wucža, a to tež wězy šameje dla do žyła hinaš byčž njemóže. **Prof. Dob. Beck.**

Duchow hibanje wšchudžom. Šatan je tež duch. Tuž hladaš žo, sa njeje Šwojeho ducha pucžnik! —

Dištwowanje.

A. w N. sa 1. po I.
B. we B. sa 2. po I.
M. w S. sa 3. po I.

Šamowitny redaktor: šarač Wyr g a c ž w Škofacžach.
Čžičez Šmoweljez knihicžičezčezne a knihacžne,
šap. družštwu i wobny. rukowanjom w Dubiččine.

Sy-li spěwat,
Pilnje džětať,
Stowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwat
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Klěž Bóh poda,
Wokřew će. F

• Sserbske njedželske lopjeno. •

W Budyschinje, 22. junija 1924.

Čižičk a naklad Čsmolerjez knižičniščežernje a knižarńje sap. družit. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wulhadža lóždu šobotu a plačji na měřaz 10 stotych pjenježtow.

Na 1. njedz. po šwj. Trojizy.

Wostajncze w mojej lubosći
(sczenje šwj. Jana 15,9).

Nad šnitskownymi hlownymi wrotami Jerusalemskeho templa bě škoty winowj pjenk powižnjeny, kotryž šo lěto wot lěta dale wiješe a pschězo bohatschishe plody nješeshe. Mějachu mje-nizy ša dobry skutk, ša tónle winowj pjenk nowe halošy, nowe lopjena, nowe kicze abo tež jeno jahody ša jenu kicž woprawač. Tak roscješhe škota wijenka pschězo wjazy psches marmjelowu přědkowu murju templa, wobšwědčjenje pobožneho woporlneho šmyšljenja a hnydom šnamjo wutrobneho šjednocženja židowskeje wošady.

Temule winowemu pjenkej pschijamkny Jesuž jenu šwojich pošlednych řečow, kotrež w pschitwačkach Jerusalemskeho templa džeržeshe. Šsebje šameho je tehdom winowj pjenk mjenowal; pornjo temlowemu, kiž bě pschi wschěj drohotnosći a wschěm škotym blyšćezju jeno džělanj, prawy, žiwy winowj pjenk. A jeho wučozomizy, kotrymž njebě móžno, k roscženju škoteje winoweje kicze něšhto pschinoschecž, běchu ša to halošy na nim, wěrnym winowym pjenku. Wutrobna lubosć, kotraž jeho je šwojimi wučozomnikami šjednocješhe, pschinješe jich do žiweho šwjaska s nim, tak šo pschi šlabosći tola žiwjenje a roscjenje psches njeho dostachu. Šdyž bychu nětk jeno w tejle lubosći wostali! Potom běšhe wschitko derje, kaž čžežki a čznowy chyžishe tež pschichod byč. Tehoda žyke proščenje a napominanje, haj škuffowanje Jesužowe pošledni wječor w šřjedža mjes šwojimi wučozobnikami na to jeno pokáže:

„Wostajncze w mojej lubosći!“

Šacž dotal njeje jich ženje tak prošyl. W tuchle šbožomnych lětach, hdyž běchu s Jesužom hromadže byli a šo pschězo hłubšcho do prošumjenja jeho powjesče a jeho wošobny dobyli, bě šo jich lubosć k njemu šhlubšchila a pošylnila. Nětk pak čžaka na njeho šřchiz je šwojej čžwilu, je šwojim poniženjom, je šwojej hańbu a šwojim šaflecžom, a na nich čžakaju šnitskne šawitosče a ša-čzmozjenja a potom, hdyž šu šo šašo wunamakali, čžežke bėdženje s njepšchecželskim šwětom. Njedyrbjeshe šo tu jich dotalny šwjast s nim rostorchncž? W štarosći wo šwojich wučozobnikow ma Jesuž jeno tu proštwu: „Wostajncze w mojej lubosći!“

Najch šbožnik dženska štarosčiwje na naš hlada a naš prošy. Šak wón šwoju proštwu měni? Najpředy: „Wostajncze w lubosći, kiž mam ja k wam. Ša waš lubuju. Šdyž by šo wam šdacž chyžo, šo je waš moja lubosć wopušćezka abo šo je bjesmózna, njewěrcze to. Wostajncze w mojej lubosći.“ W tuchle nastupanju je nam proštwu našeho šexta najšřěbnjšcha. Jesuž je a wostanje šakad našeje nadzije. Lubosć Jesužowa je a wostanje najšřětljšhe měšino w šwěrcze. Šana njeh tež žyke čžemna nóz njentóže ju šacžmicž. W njej namakamy my šmužitolež pschě-čžiwu čžemnosći nješrosčlitych podacžow šoko wokolo naš a pschěčžiwu čžemnosći rošdwojenja a hřeča šnitskach w naš. Lubosć, kotraž je w Jesužu k čžlowjekam pschijšchla, naš pschězo šašo pschima a naš wjazy njepušćezki. Šdyž šo nam šdadža byč šwět a čžlowjekajo bjes lubosče, namakamy w Jesužowej lubosći, šchtož naš šašo porjedži. Ššylna, šhutna, šwjata lubosć to je, kotraž wjele we naš šidži, ale našchu dušchu, najšřěpshe šchtož mamy, pyta a wušwobodži a šrowe a čžiste a wješole čžinicž

chze. Tule luboscj je Jezus jim psches nohimnje a psches hwojate wotkasanje na najkhtutnijcho wobkhwedczik, je ju psches hwojercz na fchizju zykemu czlowjestwu njeruwahawnoje sjewil. Teho dyr- binty so netkle dzerzecz. Jezus nam praji: „Kaz nje moj Wot- czez lubuje, tak ja was lubuju. Won njeje nje s mjehfej, plodkej, struchlej luboscju lubowal. Won je nje lubowal se hylnej, khtutnej, hwojatej bojitej luboscju, kotraz polozi wjele, haj wshitto na mnje, dofelz nje tak jara lubowasche, a da mi najwjetische bolosce njeicz, bol wo hweta hrech. Njemysleze bebi, so je luboscj smreka, hdyz won was kruzce pschima a psches czeze czahty wjedze a na was czeze a wopory polozi! Wmiceze wjele bole ia snamjo jeho lubo- scje, kiz chze was woczahnycz psches krutoscz f wulkemu nadawkej. Njeskozce waschu weru! Wostajncze w mojej lubosczi!

To potom tez rekla: Wostajncze w lubosczi ke mni! Wascha wutroba je so mi w jahorjenym podaczu pschisamka. Wy scze nje sledowali. Tehodla, wostancze pola mje, hdyz moj pucz hinaf dze hacz scze wy bebi myslili a pscheli, hdyz ja moje kralestwo hinaf twarju, f druhimi hredkami a w drugej myfli! Wy budzeczce so pohorschowacz nade mnu. Njemozu to pschemen- nicz. Ja tez wem, so budzeczce, hdyz ia mnu khodzicze, so iamotacz a padnycz. Ja wem, so budze wam hwet czezo czinicz, mje lubowacz, a spytacz, was wote mnje prjecz torhnycz. Nadbeho- wanja smejecze zafornje czeze. Wshitto to wem, a njemozu wam salutowacz. Ale proschu was: Wostajncze pschi wshem tym w mojej lubosczi. Njedajcze zedzenju po mni we was wumrjecz! Pscheczerpcze! Dzerzeczce moje kasnje! A hdyz njemozeczce je dzer- zecz, hdyz padnjeczce, stajnczo saho a pojczce saho ke mni.

Haj, tez w naschey wutrobje widzi nasch sboznit sproznoscje a wobczecznosce. Woschewjenja nihdze njenamatamy kaz pola Jesufa. Jeho snajemy jako mischtra wery, jako sboznika a wu- mizerja, won je dobry pastyr, won ton prator lekar. Jeho luboscj je kozdemu bliska, thornym a stornym. Tez hichce ja shubje- neho hyna ju ma a ja njepscheczelow so modli. Lubujmy jeho, pschetoz won nas prjedy je lubowal.

A skoncunje rekla: Wostajncze w mojej lubosczi tez: W o- st a j n c z e m j e s s o b u w l u b o s c z i , k o t r u z p o l a m j e w i d z i - c z e a w u k n j e c z e . ” Tehdom njeje Jezus stadleschko wuczomnikow psched woczomaj mel, kotrez je pschesjene, kotrez so bratrowizy sro- stymy a sczerplawje so snjeke. Jeho myhle dzechu wjele bole na wshelake woschewnosce hwojich wuczobnikow, kotriz so husto tak czezo snjekechu, hdyz jedyn chyzsche wjetichi bocz hacz druzi, tak wotre be husto jch budzenje, a dale dzechu jeho myhle na wshitte czerpjenja, kotrez njepscheczelnj hwet ia pozlow luboscje pschi- hotowa. Tale staruscj da jeho prokhez: Lubujcze so mjes sobu. Wodajcze jedyn druhemu hychom dzekacz krocj hychom krocj. Ps- fkiecze druhemu rufu, hdyz je padnyl. Bombajcze bebi, hdyz je jedyn pscheklabny. Njesawidzce bebi, hdyz ma jedyn wjetichi dar abo rjetichi wuspch. Sasamkeze hwoju duschu hidze a wjeczi- wosczi! Zohnujcze, hdyz was hwarja! Wopolasajcze dobrotu, hdyz wam steho czinja! Wy dyrbicze mojeho Wotza kralestwo twaricz, to mozeczce jenoz, hdyz wostanjeczce w smyhlenju luboscje.

Spodzawnje, Jesufa je hida morika, ale jeho duscha wosta hwobodna wot hidy. To bebi tez wot hwojich wuczomnikow zada: hidze njehmedza hwoje dusche pschewostajicz. Lohko njeje, bjes hidy wojowacz. Tez hwoj. japoschtolkej Pawolej je w hwojich listach netotre hlowo wujelo, kotrez njeb f luboscju date. Ale Jezus bebi to wot nas zada: Wostajncze w mojej lubosczi! W hweczce dyrbinty stacz, naschu drohu scheschizjanisku wernu wusnacj, naschu rjanu ewangelsku wernu sakitacz, a tola njehmedmy pschisluhnyozow sabycz, kotrez mamy jako wuczomnizy Jesufowi.

To njeje lohko a njepschindze kamo wot so. Ale prai mi, hdy je so dobre a werne ras bjes wojowanja dato. Eso roszh- nujo je f hwojim pozlam to hlowo prajit. W duchu chyzsche pola nich wostacz. Won jim pomhasche w japoschtolskim a czerpjet- skim zawnjenju. Je nasche polozenje a nasch nadawot czezichi? Abo je moz jeho zawnjenja klabichi a khudichi? Schto wericz nje- moze a njecha, njech spyta sprawnje a khtutnje, prostwoje Jesufowe „Wostajncze w mojej lubosczi“ tez w hwojim powolanju, w hwo- jim domje, w hwojej woschadze pschluchacz. Budze so jemu dostacz, niz w blyschczatej dokonjanosce, ale po tej merje jeho mozny a dara. A luboscj Jezufowa budze naschu luboscj zohnowacz. Samjen. R. w. S. W.

Zohnowanje Boze.

Ach, tivoje zohnowanje
Staj f naschey khudobi!
Njech kozde lube ranje
Kaz i nowa wobdari!

W ewangelskich sakskich zykwojach je so isidzemu njedzeli swjetscha wo zohnowanju predowalo, kiz trojenniczki Boh nam dawo. Sa naschich wotzow be hlowo „zohnowanje“ jene f naj- krafnischich a najwaznischich hlowow, kiz berbska recz ma. Stowo be jim nimomery lube, be jim kaz hwojate. Tola njenakozowasche so hlowo zohnowanje jenoz w zykwojach abo w modleskich ho- dzinach, ne, wshudze w ludu be blyschecz, wensch na polu, nuts- fach w domje, kamo w hrodze, pschi dzele a prozy, we wjehelu a jrudobi, mjes starymi a mlodymi, mjes czeledzu a hospodarjami. Woschewje rad by hlowo f maczerneho erta saklinczate w komorzy peknych dzecz. Kelto wutrobneje radojce by potom pschi tutym hlowje na wobliczu hwernerje maczerje wotpoczowalo!

Naschi berbszy wotzowo mejachu hwojate, njehablate pschewed- czenje a weryazy, pobožni Sserbjo jo hichceze maju, so je wshcha nascha proza wot ranja hacz do wjeczora bjes Bozeho zohnowanja zyle podarmo. Tehodla pschewe saho w zawnjenju na Boze zohno- wanje spominachu, ja nje so dzakowachu, wo nje sa pschichod pro- schachu. Sak rady spewachu je hwojich spewaschich kerslusch 531:

Na Boho so spuščezecz mamy,
Na njeho, hdyz pohladamy,
Won nas psche wshcho zohnuje!

Boze zohnowanje be sa nich moz, radojcz, pschlunjenje, be wulke klabo a bohatswo, kotrez zenje parowacz nochzychu. —

Bešche psched netotrymi njedzemi. Schoreho bech wophtal. Nan f domu, zawnosczet, nje hacz f hwojemu polu pschewo- dzesche. Sa lekom be polo schowane. Dolho be huch na nim lezal. Jako be skoncunje rostat, f rozki wjele wjazy wochladacz njeb. „Tu chyzch hizo wshcho podworacz“, dzesche zawnosczet ke mni. „Dzak budz Bohu, so czinit njehym! Sak je so tola Boze zito sapjenkowalo. Storo nochzyl woczomaj wericz. Wshcho so seleni. Tu widomne Boze zohnowanje posnaju.“ — Znjam so blizimny. Zne hu cza, kiz zyle woschewje moznje Boze zohnowanje sjewja. Sak morise zolmy pod wicherom so Boze zito we wetisku zolmja. Se hwojimi lubosnymi kersluschkami staj schlowronczk a pozpula kloski f trubjellow wuspewaloj.

Woczko plawa sradowane
Psches was, pola zohnowane!

Kaz sahrodka Boza jo nasch berbski kraj. A hdyz czorne nro- czele na znjach abo do znjow kaz murje na njebju steja, potom so je hwernych wutrobom modlitwa f Bohu sbcha:

wobliczi so podžel jenotliwego po dofhodnym dawku. Tutón budže drje pšhes zylu wožadnu jenať wyžoťi abo niſti, a tuž tež zyrhwiny dawť. To, ſchtož wožada trjeba, dyrbi tola tež pšchinowacž. Njerunowcže a njeprawda nastanje tam, hdžež ſu wožadni je wšchěch móžnych „powolanjow naměſchani, a tam hdžež je ſo pola něſoho hoſpodariſke pšcheměnjnje ſtało, tať ſa ſu dofhody wopradowže mjěniſche porňo 1922, — abo tež wjetſche. Schtož ma je — po ſwojich dofhodach j 1922 měrjene — wjetſche, dyrbjal ſo na to hórſchicž, ſo zyrhwiny dawť je pšchematy, abo lěpje, dyrbjal jón dobrowólnje wurunacž! Tajle pšcheměnjnja w dofhodach maſch na pšchitad tam, hdžež je bur, kotryž je 1922 ſam hoſpodariť, kublo wotedať abo pšchedať a tam, hdžež je něch-tón, kotryž bě ſnadž 1922 j ratarſkim pomoznikom, kublo pšchewſať abo ſupit. — Dale ma ſo na to džiwcacž, ſo dyrbja ſo wšchě piſma dla poniženja zyrhwiny dawť, zyrhwine mu pšchedſteji-czerſtwu wotedacž, kotrež — a krajne konſiſtorſtwa — roſkudži. — Nimo toho ma ſo na to džiwcacž, ſo zyrhwine prjódſtejerſtwa teje wožadny, kotraž zyrhwiny dawť we wštej wyžoťoſcži njeľběra a pod-pjerow trjeba, njemóže dawťowu pjenjeſ jenotliwym na próſtwu niže ſtajicž — ſhiba we wožebje wuſnamnych padach, — dofelž njemóže hewat wožada hoſpodaričž a wobſtačž. —

Džen zyrhwjow.

Kaž poſlednju niedželu piſachmy, je tukhwilu we Bodelſchringhorwym Bethel-Vielefeldže „Džen ewangeliſkich zyrhwjow Němiſkeje“ ſhromadženy k wulžy wažnym wuradžowanjam. — 16. 6. — Ma jednacž njes druhimi wo ſaſonju ſa „Swjať zyrhwjow“ (Kirchenbund) a pšchitup ewangeliſkich zyrhwjowch ſjednocženſtwow a wožadow a duchownych ſwonka Němiſkeje k njemu; dale wo pšchitupnjenju bratrowſkeje gmejny, wo ſaſtojniſtach a pjenježnych naležnoſcžach ſwjaťka. To ſu poſkadne džela, kotrež dyrbja ſmóžnicž ſhromadne a ſpomozne dželo ewangeliſkich zyrhwjow ſa pšchichod. Nimo toho ſo tam poſkicža wažne pšchednoſchki, tať wo „ewangeliſkim mandželſkim a ſwójbnym žiwjenju a jeho wažnoſcži ſa naſch cžabž“. — Sakſka zyrkeje je tam ſaſtupjena pšchedny wchěm pšhes k. krajneho biſkopa Jhmelſa a k. prezidentu krajneho konſiſtorija D. Böhmu, dale pšhes prezidentu ſynody k. dr. Seezen, pšhes 14 druhich ſynodalow, pšhes 3 wjednikow a jenu ſaſtupjeťku wulſkich zyrhwjowch ſwjaťkow, jenu wučerku a tjiwoch dalſchich ſaſtupjerjow; njes tutymi je dr. Kropatſcheť, ſnaty j wo-jowanja ſa ewangeliſku ſchulu. Bruſke zyrhwje ſu wěſo wožebje pšhes prezidentow ewangeliſkeje wyſcheje zyrhwineje rady k. D. Moellera — tutón je ſdobom presidenta zyrhwineho wubjeťka — a. D. Raſtana. Nimo toho ſu hojčžo pšchitomni, kotřiž wukrajne ewangeliſke zyrhwje ſaſtupuja, tať k. D. Wehrenpennig, presidenta wjedniſtwa ewangeliſkeje zyrhwje w Čžeſkoſłowakſkej, k. D. Haafe, presidenta ewangeliſkeje wyſcheje zyrhwineje rady we Winje, teho-runja ſu tam ſaſtupjene ewangeliſke zyrhwje w Eſtiſkej, Finiſkej, Schwedſkej, Daniſkej, Schwizy, Amerizy; bratrowſka zyrkeje je tam ſwojeho biſkopa Bourguina póſtala. —

Bóh dať, ſo bychy ſo wuradžowanja a wšchě džela radžite tať, ſo ſu ewangeliſkim zyrhwjam k ſpomóženju a k žohnowanju, Bohu Kenjeſej pať k cžeježi!

Wſchelle k bliſta a k daloka.

— Eſerbſka Boža ſlužba w Drježdžanach. Sa poſlednju njedželu junija, to je 29. junija, ſo ewangeliſky Eſerbjo k Drježdžan a k wokolinu ſažo do ſerbſkeje Božeje ſlužby k tutym pro-ſcha. Prědowanje a ſwjaťu ſpowjedž je k. Njeda k Budyſchjina pšcheczelnje na ſo wſať. Němiſchenje ſo w ſchizžnej zyrhwjow popoľ-

dnju 1/4 hodž. ſapocžnje. Dofelž je wotpohlad, kěrluſche ſa Božu ſlužbu ſažo cžiſchecžecž, njeje niſne, ſpěwarſke ſobu pšchitjeſcž. Wo bohaty wopyt ſo ſa přědowanje, wožebje pať tež ſa wobdžě-lenje ſa Božim bliſdom naležnje a wutrobnje pražy.

— Eſerbſke ſpěwarſke. Komitija, kotraž ma tuto wulžy wažne dželo ſpěchowacž a doſonjecž, je wuſwolena. Pšchi pšchichodnym roſwucžowazym požedženju ſerbſkeje přědarſkeje kon-ferenzy iměje ſebi tuta komitija pšchedſydu wuſwolicž. Pod na-wjedowanjom tuteho roſdžěli a ſarjaduje a ſapocžnje potom hny-dom ſwoje dželo.

W Budyſchjine běchu ſchwórtk po ſwjaťkach duchowni luži-ſkeho zyrhwinyſkeho woſrjeſa ſhromadženi k hlownej konferenzy, ſnadž k poſlednej, kaž jeje pšchedſyda, k. tajny zyrkw. rada Roſen-franz, wupraji. Je móžno, ſo k 1. haprleji 1925 ſaſta zyrkeje nowu wuſtawu pšchewoſnje a ſo ſ nowa ſarjaduje. S tym roſ-bije ſo dotalny wulſki zyrkwiny woſrjeſ Lužizy do mjěniſchich. S tym ſu Eſerbjo ſtajeni j nowoh pšched to praichenje ſerbſkeho ſuperintendenty. Wono je potajkim na cžabž, ſo Eſerbja ſwoje prawa hladaju! Dezerent ſa Lužizu, k. konſ. rada Dinter bě tež na konferenzy pšchitomny. Pšchitomny tu wjažy njebě dotalny pšchedſyda ſa konſiſtorialny woſrjeſ, k. woſrjeſny hejtman j Ro-ſtiz, na kotrehož j džaťom ſpomnichmy.

W Lubiju je dženka, kaž tydženja hižo napomnjene, ſhro-madžena ewangeliſka žónka mlodžina j zyljeje Sakſkeje. Sſhadžuje drje ſo tam 2 abo 3 tyžaz mlodnych holzow, kotrež ſu ſjednocžene do ewangeliſkich zyrhwjowch ſjednocženſtwow. Wožebje ſylnje je tam zyle wěſcže Lužiza ſaſtupjena. Tuž njech tež dženka ta mlo-džina do Lubija dže, kotraž njeje hiſchcže w tajkich ſjednocženſtwach, niž najpoſledy ta, kotraž nachze wo tajkim ničžo wjedžecž, měňjo, ſo je ſebi ſama doſcž a ſo to ſwěťne to jene a wšcho! Popoľdnju 1/2 3 hodž. pocžehnje ſwjedženſki cžabž na ſwjedženſke měſtno. Tutſje pónželu pšchitupnenu ſo pšchednoſchki a wuradžowanja.

W Wlozanach ſandženy přěni džen ſwjaťkow Rudolphež man-dželſkaj jara žadny jubilej ſwječezſchaj, bě to dejmantny ſwaž. Pop. po 5 hodž. ſo wonkach w ſahrodže pod cžoplymi pruhami Božeho ſlónčka j nimaj nimale wſchitzy pšchitupni, j džela j da-ľokich ſtron pšchitupnawſchi, j potwſchitkownym wobdžělenjom wjeſnjawanow k rjanemu džaťnemu ſwjedženju ſjednocžichu. Po wuſpěwanju kěrluſcha mějeſche k. f. Wjeťwa-Bufecžanſki narěčž na wobſtarneju, ale tola j Božeje hnadu pšchezo hiſchcže doſcž cži-ľeju mandželſkeju a wudžěli jimať j wutrobnym ſbožapšchecžom, tež w njenje zyljeje wožadny, Bože žohnowanje. S kěrluſchowej ſchitucžku ſo rjana a hnujaza ſwjaťocžnoſcž ſlónčzi. Pšched kžěžu bě wjeňna mlodžina rjane cžeňne wrota poſtaſika, a wſchelafe dary luboſcže wo wjeňokym dželbracžu na žadnym jubileju ſwědcžachu. Cžežke cžabžy jubilara niſuja, ſo by — 82 lětny — kóždy džen, tež dženka hiſchcže, w ſwojeje kowaňni dželat, a kóždy, kiž cžežki kowaň-ſki grat ſnaje, wě, ſchto ma to na ſebi. Cžim wjetſcha je Boža hna-da, kiž ſo tu wopokaſuje. Bóh luby knjeſ njech jimať dale pomha a ſwjaťok žiwjenja je ſwojim dalſchim žohnowanjom mile po-ſtlocžuje.

W Pomorſkej ſu dženka jubilejne ſwjaťocžnoſcže. Wapo-minaja tam dženka, ſo je to 800 lěť ſaſchlo, ſo je biſkop Ota Bam-bergſki kraj ſa hiſchecžijanſku wěru dobyť. Pomorſka provinzialna zyrkeje chze tutón jubilej tež j wožebnym pomnikom wſnamjenicž. Sberaja ſo njenužy dary jubilejneho džaťka po zylým kraju; j tutymi dyrbi ſo jubilejny dom natwaricž, w kotrymž mohla ſo zyrkeje je ſwojimi wſchelatornymi dželami a wuſtawami ſameſtnicž.

Liſtowanje.

B. D. w M.-B. ſa 4. p. 2.

Samotny redaktor: ſarať Wyr g a c ž w Moſacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čeistwosé da.

Njech ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Sserbske njedželske łopjeno. •

W Budyschinje, 29. junija 1924.

Čižbčez a nakład Ssmolerjez knihicziščežetnje a knihańnje šap. družst. i wobm. ruk. w Budyschinje.
Wułhadža łóždu šobotu a płaczi na měšaz 10 šlotych pjenježłom.

Na 2. njedz. po šwi. Trojizy.

Šaf. 1, 21—25.

Dolež kłutnje je Bóh i nami rěčzał w tutych pošlednich ča-
šach, a šchtóž prawje ředžbuje, dyrbi pšchidacž, šo našch lud hiščeže
dawno njeje na puczu, kotryž k Bohu wjedže. A tola twěny, šo
žohnowanje jenož tam bydli, hđžež šu durje k wutrobam wote-
wrijene, šo by tón šnješ móhl nuts čahnyč. A je we wšchěch
čžašach wulka byla liwkošez pšchecziwo Božemu kraleštwu, dha je
dženša njepšcheczelštwo pšchecziwo Bohu móž, i kotrejž mamy rač-
nowacž. Wano je wěšče nišne ša našch lud, šo šo w pilnym
džělu a prózowanju stara wa žiwnošez a potrjebnošez, ale hačle
potom namaka šašo wompucž i čžemmošez k prawemu šwětku,
hđyž šo wróčzi k šwojmju Bohu. Na tutón pucž čže naš poblašacž
našch džęńšnišchi text, kiž naš wabi, šo bychmy šo wopokafali jako
tajzy, kiž pytaju najwjšchšche lubła šbožownošez we šwjatym
pišnje, w šlowje Božim. Po tutym textez prajimy:

Šslowo Bože, wjednik k šbóžnošez.

I. Wšmicze je horje i wuchom a i wutrobu!

II. Šo bhicze po nim čžinili.

To je wulke bohatštwo našcheje ewangelškeje žyrtwoje, šo nam
dawa do rukow Bože šlowo, šo móhli čžinicz po tym, šchtóž Jezus
Šhryštus nam pšchifaša: Wobhóńez šo we šwjatym pišnje,
pšchetož wam šo šda, šo macze wěčžne žiwojenje w nim. Ale wjele
je tych, kiž tuto prawo njewužiwaju, haj woni šo šamo teho
hordža, šo njehadža nicžo čžinicz měčž i Božim šlowom. Tak po-
wjeda wěřžny šcheczišan wa tym, kaš bēšche na želešizy do
rěčžow pšchifšof i njeshmatej knjenju, a bēšhtaj napošled ředžaloz
wa Božim šlowje, wa wěřžje. Pšchi tym prajeshche knjeni, šo je

njewěřžaza. Ššo prajeshče, kaš je k tajfej njewěřžje pšchifšofa, hacž
runjež bē tola wěšče horječžehnjena a rošwucžena w šcheczišan-
štwje, šhoni tamny šcheczišan, šo njeczitashche ani w bibliji, ani
w druhich knihach, kiž wo wěřžje a wo štejšchczu čžłowjeka k Bohu
rěčža. Tež katechismus njebēšche wjazy do ruk i wšafa wot čžaša
jeje młodočze. Š poknym prawom prajeshche na to tutón knjes
k nje: Dowoleče mi dha šhroble šlowo: Njedyrbicze prajicz: šym
njewěřžaza, ale dyrbjeli prajicz: w tutych wěžach, kotrejž šu naj-
wjetschich duchaw wšchěch čžašow šapšchimnyle, nicžo njewēm.

Šaš płaczi tuty wótry rošbud tež hiščeže džęńša ša wjetšchi
džěl tych, kiž řhodža w njewěřžje, mješ šdželanym i tak derje kaž we
prostym ludu. Šaš je jich wjele, kiž wo Božim šlowje, wo jeho
řjanošez i bohatštwje nicžo njewjedža, dokelž šo njewobhonia
w tutym Božim šlowje. W našchim čžašu namakamy biblije
drje w kóždym domje. Ale hđyž je ju džęčzo i ruk i položiko, wo-
pšchecziwšchi šchulu, dha potom leži šabyta, šamjetana študžen,
a jenož čži, kiž šo džerža k Božemu domej, šhšcha tu šrótkke šlowa
i njeje. Domjaza nutnošez na šažoklu šwjateho pišnja, tuta
móž našchich wótzow, namaka šo jenož hiščeže porědko. — Wěřžez,
Bože šlowo wjedže pšchecziwo nam hinaschu rěčž, hacž šwět. A
šchtóž w nim čžita, abo je šhšchi, budže pšches nje řjedheny hacž
do wutroby. Wano je, šo bychmy řjedbali wuras i našcheho texta,
kaž jedyn šchpihel, w kotrymž widžimy našche hřěščne, njekničom-
ne waschnje, w kotrymž widžimy, šo šmy šhubjeni a šatamani.
Tutón šchpihel hjewi čži i žylej wěrnošczu, kaš daloko hiščeže šy
šdaleny wot praweho štejšchczu k Bohu a k twojim šobucžłowje-
šam. Bože šlowo žada řej wot tebe, šo dyrbišch to, šchtóž šo tebi
hacž dotal špodbashche, wotpožicž, šo dyrbišch wojowacž pšche-
čžowo štawemu čžłowjekaš w tebi a šo dyrbišch řhodžicž w nowym

životenju. To derje wěmy, so je to naschemu zplenu wašchnju wobčežne a nješkladne, a tehodla je jich wjele, kiž njechadža czi-
tacž w Božim słowje a njechadža jo inacz wučinjež. Teho, schtož
so jim spodoba, njechadža so wostajicž, a šhubja tak najwysšische
šbožo, kotrež so jim tu pošicža, móž, kotruž Bóh porucži słabym,
trošči, kotruž je tu sa srudnych a domachpytanych, mēr, kiž pšče-
winje wšchón njeniēr šwěta a wutrobny.

Tehodla njedajmy so wotdžerjecž, cžinicž po tym, schtož tu
šlyšchimy: Wšnicže to słowo horje i cžichej myšlu, kotrež do waš
šchčěpjene je, móže wašche dušche šbóžne cžinicž. Nušnje trjebamy
wšchitžy, so tuto słowo Bože rěcži k nam se šwojeje wěrnoscju.
Šakle potom, hdyž šnajemy Božu šwjatatu walu, budže nam móžno,
so prózowacž w tym, k cžemuž chže Bóh naš wabicz. A šakle to tu-
tym Božim słowje šjewi so nam pucž k šbóžnosći. Dha pak
dyrbimy tuto słowa Bože do so horjewšacž, dyrbimy so do njeho
ponuricž, so by potom to naš škutkowalo, so by nam žaneho mēra
njewostajilo, doniž tež my njebudžemy tak daloko.

So po tutym słowje tež cžinimy! Tych, kiž šu wopradowže
cžinjerjo Božeho słowa, je malo bjes cžłowjekami. To je srudne
sa naš; ale temu tak je. Šak daloko šmy hišchže wot teho, so Bože
kraleštwu wobtnježi našche myšle, našche škutki, našche žywe žiwjenje
Se šlyščenja Božeho słowa dyrbi wuracž bohaty plód, hewal
je tajle šlyščenje jenož to, wo cžimž našch text nam praji: Š ko-
trymž wy so šami šjebacže. Šaj, ty so šam šjebacž, hdyž w Bo-
žim domje šlyšchich Bože słowo, a druhi džěl šwjateho dnja je po-
tom wšcho druhe, hacž Boža šlužba. Ty so šam šjebacž, hdyž
šlyšchich, schto šej wot tebi Bóh žada, a w twojim šadžerženju
na dželatwym dnju, w twojich rěcžach a škutkach njeje ničžo pošnacž,
so šy šchescžijan. Ty so šam šjebacž, hdyž pšchi šlyščenju Bo-
žeho słowa myšlich jenož na twojeho bližšeho, šak mēl tón so
wobrocžecž wot šwojeho hrěcha, a mēnišch w twojej hordoscji, so
šteji pola tebe w wšchem žywe derje. Šlyšchich, so našch šwoje-
mu bližšchemu woadčž 7 mol 70 krócž, a woboracž so, dele torhacž
štare nješchecželštwu, kotrež tebe dželi wot twojeho šuškoda. Šly-
šchich, so dyrbich derje rěcžecž wo šwojim bližšchim a wšchitko k šep-
šchemu wobrocžecž, a wěšch jeho pšchinjecž wo jeho dobre mjeno.
Šlyšchich wo šcherpazy šhudeje wudowny, a žada wot tebe wopor
po twojim šamóženju, dha mašch šamknjenu ruku. — Šchto pomha
tebi wšcho pošluchanje na Bože słowo, hdyž wone potom wštanje
morte w tebi. Tu dyrbi so wšcho štare wotštronicž, so by na
jeho mēsto šstupilo nēšchto nowe, so by hižo šwonknje pošnacž bylo,
hdže šu šchescžijenjo na šemi. Derje wěmy, so wšchitke našche
škutki njedobahaju, so móhli i nimi šej warbowacž wyškote šublo
šbóžnosće. Ale to je nam wěšte, hdyž so w prawej ponižnosći
štajimy pod Bože šwjate słowo, hdyž damy tutemu słowu škutka-
wacž w naš, dha so potom pošajuje bohacže na naš hnada na-
šcheho Boha, kotraž nam wupomha i našcheje šlaboscže a wotewri
nam wrota wěcžneje šbóžnosće. Wjele je w naš a wokoło naš,
schtož wobara temu, schtož Bože słowo šej wot naš žada. Móž,
so bychmy móhli po nim cžinicž, dyrbimy šej wuprošycž wot Boha
we šwěrnej modlitwje; tón njebudže naš wopušchecžicž. Na tutón
pucž podaj so tež ty, so by byl wješkely cžinjer a niz jenož pošluchač
Božeho słowa, a šhonišch wěšcže tež ty na šebi, so šbóžni šu cži,
kiž Bože słowo šlyšcha a to šame wobarnuja. Šamjen.

Džen žyrtwjom.

„Džen žyrtwjom“ je šwoje wuradžowanja, wo kotrychž tu
pišachmy, 17. junija w Bethelu ššoncžil. Tutón ššed ma wošebi-
teho wučinama a budže dale škutkowacž k šepšchemu ewangelich
žyrtwjom w pšchichodže. Šola niz jeno na pšchichod šu tam dži-
wali, nē dorašnje tež na tón nēcžiči cžak, na jeho wulke štrachi

a brachi. Ženšlōšnje je so tuta wulka wučinama šhromadžina
— bēchu tam na nimale 300 šastupjerjom ewangelich žyrtwjom
Mēniškeje a tež i wukraja — wobrocžila i wošebitym šwjatocžnym
šjatwym słowom na žyly lud a kraj. W šcžehowaznym chžemy
tuto wosjewjenje a namotwjenje po móžnosći žyly našchim lubym
cžitarjam a cžitaršant podacž, mamy w nim tola i dobom pošu-
cženje a rošwucženje wo štrachach a brachach cžaka, t. r. luda a
wo škutkowanjach a nadawšach žyrtwje a tuž šoždeho jenotliwego
šchescžana a i dobom pošon a namotwjenje, cžinicž šoždy to šwoje
se wšchej šwěru:

„Ewangelikemu ludej Mēniškeje!

Čžežo wotpocžuje móžna ruka Boža na našchim ludu.
Ššmy šojeni pšched žiwjenje abo šmjercž. Wotpad wot Boha
a jeho ewangeliona je našcha wina a našche šahubjenje. Wu-
moženje móže nam jeno pšchinčž, hdyž našch lud šažo šrosu-
mjjenja nabudže sa tón wot Boha poštajeny porjad dobrych poščin-
koto (von Gott geſetzte ſittliche Ordnung) a so w poškutnej wěrje
wrocže namaka k wumožerškej luboscji Božej w Šhryštužu.

Šoždy jenotliwy, kotruž šebi šažo dobudže šjednoscželštwu
i Bohom, je i dobom se žohnowanjom ša žyly lud.

Wobnotwjenje žiwjenja luda dyrbi pak so šapocžecž pšchi jeho
abo to jeho koležy, to je to šwójšje. Pšchetož we wulkim štrach
je bycže a šwjatocž mandželškeho a šwójšneho žiwjenja.

Tak a hinaš, pšchezo pak rošnje ničža so mandželštwu a rěcži
so ša nješanbicžiwne radošcže. Žadošcžiwje šrēbaju to do so šaža-
zu wucžbu, wošebje hdyž ma, wēdomnašneho abo wumjeklšeho
nawobleka, a wutrebaja ju ša jenož po jich šdacžu pošacžaje šamol-
twjenje nješchescžijanškeho žiwjenja do mandželštwu a w mandžel-
štwu. Na šhromadnym mandželškim žiwjenju wotpocžuje daloko
a šchēroto nježohnowanje a pošlecže wēžom dla, kotrež so w po-
tajnym štabaju a kotružž dla so šwēdomnje nješmēruje a kotrež
šu tak ludej šak žyškaj ššacženje. Pšchecžiwu tomu wšchemu wuštupi
my šak šchescžijenjo bjes šomžjenja a šablanja ša šwjatocž man-
dželštwu, šašudžujemy loškomyšlnošcž, i kotrežž so to ženja a
i kotrežž so to džela, a wostawamy pšchi tym žadanju, so dyrbja
mandželškej w šchescžijanškim duchu šwoje mandželštwu wješcž,
a so ša nješmē radošcž nad džēšcžom šnicžicž ani šajēdošcžicž.

W šwójšje, kotraž je to dalšche mēštno, hdžež ma jedyn dru-
heho wocžahnyčž k šluženju a k woprowanju, dyrbitaj šebi štar-
šchey nješpšchewajžy wēdomnaj bycž teho, so mataj šwjate šamol-
twjenje ša cžakne a wēcžne šbožo džēcži, kotrež jimaj nišchón a ničžo
nješpšchecžiči. Šo džēcži bjes nabožiny wtroštu, je pšchecžiwu
Šhryštužowcž pšchilajni a cžežke šhřēščenje na dušchi džēšcža;
džēcži wodžicž k tomu, so ewangelion ššnaja a dopošnaja, wodžicž
ke šchescžijanškej wěrje a ke šchescžijanšchemu žiwjenju, šwuhoto-
wacž je wšchem, schtož trjebaju pšchecžiwu šludaj a šamjedženju,
to je Bohu špodobny škutk a to najwažnišche, schtož móžetaj štar-
šchey džēšcžom šobu dacž. W nješwěrje pšchecžiwu tutej šwjatej
pšchilajnišchocžiči a w tym, so džēšcžom pobrachuje w štaršchimaj
pšchilaj, kotruž je pšches Bože słowo šwjecženy, mamy šobu naj-
wažnišchu wimu šahubjenja. Šo njebychu džēcži jamu pšched
Bohom štaršcheyju wobškoržowate! Ale runje tak njepowalna
wostawa ša džēcži Boža pšchilajnja, so maja, njech tež na šamo-
štatnošcži došwajaja, štaršcheyju cžescžicž a lubowacž.

Wēšte je, so nētkle ša štrawe, šbožowne šwójšne žiwjenje na-
šawaju wulke štrachi a šadžemšči pšches hacžaje wobštejnosće, šak
pobrachowanje nušnych wobhdlenjom, cžežke štaroscže wo wšchēd-
ny šhlēb, njedostatk w šašlužbje, hrošne wašchnjo pičža a druhe
podobne. Tehodla dyrbimy tu dorašnje na to džiwacž, so so tajle
šhubi.

Prave fšhefczjianske wufublanje dyrbi tež w schuli fšwěfcznej bēchu! — Na 200 towarštwow a fšjednocženštwow bē pšhes wjazy brcz, dofelz je ja lud a stat, ja wošadu a zyrkej fšwošebitej wažnošcu. Šdnz dyrbja staršchi to, ištož jim najdrožšce, fšwoje džeczi, schuli dowěricz, moža bebi tež žadacz, so bo jim njepowalno fakladne prawo fšhefczjianskeje fšwójby na fšhefczjianskim wufublanju dospołnje fšwěfczi; hewak je žadanje powšchitkowneho nufowanja fš schuli nuczenje fšwědomnja. Wo to, hacz schula fšhefczjianska abo hacz niz, dze to nētkle. Na ewangelškich nanach, maczerjad a druhich, kotšiz šu nētak fš wufublanju powołani, je, so w tutym bēdženju fšwěru to fšwoje czinja.

Wlode lēta bēchu pšhezo hižo strachow polny czasz a šu to nētkle czim bōle. Czim wješelschi witamy fšnamjenja šo poczinazeho wufšrowjenja w tym, so šo to w mlodzinje hiša pšhefczjio wufšrownošcu, pšhefczjio tomu, so by dušcha dyrbjala tradacz a pšhefczjio tomu, so šo wšchē dobre poczintš kaža, a w tym, so te tak wšchelafare fšjednocženštwu mužškeje a žōniškeje mlodzinu, kotrež šu na ewangelški jakožfš jakožene, pokafuja nowe, fšrowe žiwjenje. (Pofraczowanje.)

Wšchelle fš bliffa a fš dalofa.

— Šerbske duchownštwu šo ja 7. juli dopołdnja 3/4 10 hodz. šašo de rēczneho kurla prošy. Ša pšchichodnu fšhromadžšnu je fš. Wširba pšchednošchfš pšhefczelnje pšchilubifš. Wuczba chze tež popołdnifšce hodzinu wopšchijecz.

Bože njewjedra fš. deschczom, i krupami a je fšlōfami šu fš nowa domachpytate tež našchu Ružicu, tak wofofa Wšelecziņa a wofofa Šodziņa. Š fšchepotanjom a je fšobuželenjom fšlyšchimu wo tym, kelko fšchfody je šo tu a tam fš tym nastalo. Njedy i tajšeho fšchepotanja a fšobuželenja nastanje powšchitkowne fšutkowanje, i kotrymž žyfa krajina na pomoz fšhwata tym tak czežlo potrjechenym. W nuhy njepofaže šo jendz, išto je pšhefczel a išto niz, nē tež, išto je fšhefczjian a išto niz. Šo by šo njes našchim ludom wjele fšhefczjianow namakalo a šo hnydom a bōrny fšhefczjianska lubošcz fšewifa, kotraž hinafš njemōže a mochze hacz pomhacz! Bōh šnjes chzofš pak nam a našchemu ludu a našchemu krajej hnadny brcz a naš fšchitacz pšched dalšchim fšchfodowanjom a fšahubjenjom! A my — a to njefšntē nihdy a nihdy pobrachowacz! — my šo modlmy we wšchej pokornošcu a poniznošcu a czimny nutrne proštwy a dobroproščenja a džakowanja we wēštej wērje a dowērje fš Bohu Wšeršchnemu!

W Lubiju fšmy wofhladali nēšchto rjane, abo nē, to je pšhe fšnadny wuras, fšmy našhōnili, šaczuli nēšchto rjane, ištož je i dobom pofbēhowaze a trošchta polne a nadžiju fšchficzaze: ewangelšku žōnišku mlodzinu fš žyľeho fšakšeho kraja, kotraž šo niz bojaštwije a w potajnym ale fšjawnije a fšprawnije wufšrawa fš ewangelšionej a šnjesowej zyrkwi a to je fšlowom, se fšutkom, fš wutrobu! Wobzarujemy wšchēch tych, kotšiz njefšku mōhli fšwjedzei fšobu fšwjeczicz a to rjane našhōnicz, a hišchēze bōle wšchēch tych, kotšiz tale nochzychu! — Dženša wo tym wšchēm i krotka tole, dalšche fšczēhuje. Šjednoczilo bē šo tam na 3000 fšobuštawow a hyczi „Krajneho fšwjaška ewangelškeje mlodzinu ja Šakšku“, a to fš wšchēch fšōnczin Šakškeje, se Žwifawškich a Lipšczanškich fštron a šaše se Žitawškich a tak i žyľeho kraja. Wošebje bohacze bēchu Rudne hery fšstupjene, — dopomšimny šo, so šu Rudne hory runje w pōfšlednich lētach wšchelafare wufke nufu czerpife! — a najubjeišcho — njerad to šapifšamy, tola wēzy dla šo to dyrbi šapifšacz! — bēchu fšstupjene našche ewangelške fšerbsko-nēmifše wošady, njenuizy jenož pšhes jemu jeniczku! Dyrbje-li šo tu molicz, chzemy lubje rad šo wutrobnje kažo a šašo šo wutrobnje wješelo, fšwōj šapifšfš porjedzicz a pišacz, so tu bēchu dwē, fš, ištuyri abo hišchēze lēpje, džēšacz wošadow fšstupjene — ale tute tam žyľe wēšcēze nje-

abo njenje fšobuštawow fšstupjene; — tute a jich hišchēze wjele wjazy šu šo fšjednoczile do našpomnjeneho „Evangelšch-lutherišcher Landesverband für die weibliche Jugend in Sachsen“. — Na 140 korchezkow a fšnamjenow jenofšlownych towarštwow a fšjednocženštwow pšchewodžēšce czah tych 3000. Žadny to napohlad! Ši daty fšmy fšwjeczili a džekali. Dešchēž fšleczeho dnja, pōndžele, njeje tomu šadžekal, je drje nam wufhlada do lužifškich krajnow wšak, nam pak daš wofhladacz, ištož rjenšche hišchēze. Šdnz to takle prajimy, chze šo žyľe wēšcēze wjele prajicz! A dyrbi to tež! Pofhladachmy hlubofa nuts do džēka, nē, do wojowanja, kotrež tute ewangelške towarštwu wjedu pod fšwojim heškom: ja kraleštwu Ješuša! (Für die Königsherrschaft Jesu!) A wofhladachmy tam, ištož nam wutrobu hnu a šahori. Wlode holzy šteja tam to na fštraži, nē we wojowanju na wšchēch mōžnych mēštnach, w fabritach, fšwōjbach, dWORach a wojuja! — Šola dženfš wo tym došcz! Šdnz šo te šta džēlachu, kotrež bēchu šo w tutych dnjach ješmale wošobinšzy a po duchu, ronješche šo tak nēkotra fšyľfa fš wōczkow a fšerlušche šo fšbēhachu fš rta niz jeno, nē najšfubšchēje wutroby fš wofškofšczam še kralej Ješušej, ja kotrehož šo nētk czehnjechu šašo do boja, pofšylnjene fš tej wēštošcu, so, hdyž tam a tu po kraju šteja na fštraže a we wojowanju, šame njefšku ale po žyľem kraju druhe fš nimi! Bōh daš, so šo fš tutym 26 000 mlodim hožam, kotrež w tutym wufšim a nahladnym fšwjašku šteja, pšchidžēla nowe tyšazy a so wšchitke fšnich bōle a bōle napjelni ta lubošcz a fšwēra a fšahorjenošcz, kažaž šo nam jewješche se fšstupjerškow tutych 26 000, a to niz najpofšledy w našchich fšerbsko-nēmifškich wošadach!

W **Budžichinje** fšhadžuja šo dženfša a jutšje fšawny ewangelškeje zyrkwe, kotšiz šu bebi ja wošebity nadawofš fšajili to, so bywa to wjaz a wjaz praweho, fšroweho žiwjenja w ewangelškej zyrkwi našcheho kraja. Šsu šo to fšjednoczili do „Bund für eine lebendige Volkskirche“. W Božich fšlužbach 1/2 8 hodz. a 9 hodz. přēduja wošebicz w tutym džēku štejazy duchowni. Popołdnju šu fš pšchednošchfš wo wažnych prajchenjach: Zyrkej a stat. — Zyrkej a mlodzina. — Zyrkej a mužšzy. — Wjeczōr je fšjawny pšchednošchfš: Žywa ludowa zyrkej. Pōndžela je ja wošebite fakladne džēlo poštajena, kotrež ma šo ikožicz po pšchfšdnōšchfškomaj: „Morwa wošada“ a „Žywa wošada“. Wjednik tuteho fšwjaška kaž tež tuteho fšjēšda je farafš Špranger-Drježdžanški.

Lutherške knihowne towarštwu wotmēwa pōndželu do Šwōjatkow fšwoju hlōwnu fšhromadžšnu. Šnjes farafš Šarjent fšhromadžšnu wotewriwšchi a pšchitōmnych pawitawšchi fšpomina na nahku fšnjercz knješa fararja Šfchizana w Rafezach, kiž bēšche nntōhe lēta fšwēru towarštwu jako pofšladnik pomhac. Wōn wufšbēhōwa wošebje jeho wufku fšwērnōšcz, pilnošcz a frutošcz. — Dalšche rošwiczē dnjowch porjada pokafa, so šu šo tež finanzu našcheho towarštwu hacz ma majmjenschu mēru pomjēnišchē. Šola mamy hišchēze pšhezo wēšte šamōženje we našchim fškladze. Šhromadžšna šo roššudži, so ma towarštwu tež lēšja šašo wotkorhowanšku protyľu wudacz. Nimo teho ma šo druhī džēl demjazeho přēdarja czijšchēcz. Šo by šo mōhla trjebna papjera kupicz, maju šo wšchitke zyrkwiške pofšladnizy prošyčz, 10—20 hrōwnow ja tōnle šamēr woprowacz. — Dale dyrbi šo organizija našcheho towarštwu šašo rucze pšchewješcz. Še dwōjzy wažne, so stare fšobuštawy fšwoje fšobuštawštwu wobnowja a newi pšchifšupja. Pšchinošchfš na lēto wuczini 1,50 hr. Šōnle pšchinošchfš šo liczi pšchi kupjenju towarštwowych wudatych knihow. A tež redakzija „Pomhaj Bōh“ prošy fšwojich lubnych czitarjow, so bychu radži tu pšchi reorganiziji našcheho towarštwu pomhali a fš tym fšmōžnili, so mōhlo towarštwu tež hižo hušto požadane modlerške knihi wudacz. Mōžemy pak fšwoje wēšcēze wot Boha

zobnovane dželo jenož potom pšchewjesej, hdyž jmějemy jažo došćej brědkow. Pšchetož bychmy dyrhjele s požčentymy pjenjesami džělacž, by žo nimoměry wyškofeje danje dla placžina našchich knihow tak podržila, so njemóht nychtón je kupicž. Tehodla, lubi Šserbja, lube Šserbowši! Bombajče tu žwěru a je wšchej starej lubošću, so by Boža winiza dale kčžela a plody nježla w Šserbach. To daj Bóh!

Starokatolika zyrkej.

Starokatolika wožada w Berlinje žwjećesche 24. haprleje jubilej 50lětneho wobitacža. Wječor bě wožebita žwjedźerka Boža žlužba; žwjedźerške předowanje džeržesche biskop dr. Moog.

Starokatoliske hibanje nasto w lěcže 1870. W tutym lěcže pšchija najwysšča žyrkwina žromadžina romsko-katoliskeje žyrkwje, wafikanski konzil mjenowana, to dogma abo tu wěrywucžbu, so je bamž njemylny (Unfehlbarkeitsdogma). Biskopjo s Němškeje špjecžowachu žo tehdy najprjedy wšchitžy, tole pšchipósnacž, podwolichu paž žo šfónčnje. Jenož mała horška wošta pšchi žwojim wotpowajowazym stejnišćež; wjednik bě tu profesor Döllinger s Mnichowa. Woni žo špjecžowachu „jenej hierarchiji, to je nadfnežštwu měšchnikow, kotraž je — tak žo wuprajichu — njepšchecželna ludej, nabožinj a wótnemu krajej“. Džělichu žo tuž wot romsko-katoliskeje žyrkwje. To, w cžimž žo wožebje wot romsko-žo tucži, wot romsko-katoliskeje žyrkwje tež pšches exkommunikatiu žólibat (měšchniž nježně žo woženicz) wotštronili a so maja ja wlažne, so žo wožada po wěštnym šarjadowanju porjadnje pšchi džělach wožady wobdžěluje. Pšchi Božich mjachach žmě žo tež ma- cžerina rěč wužiwacž, — něšto, jchtož wšchast žo po prawom sa Bože žlužby žamo wot žo rožumi. — Pšchedy wšchěm paž džěla žo tucži, wot romsko-katoliskeje žyrkwje tež pšches exkommunikatio wužamknjeni starokatolikojo wot romsko-katoliskeje žyrkwje pšches to, so šacžignu to wot 1870 žem placžaze dogma abo tu wěrywucžbu wo njemylnošći (Infallibilität) bamšcha. W lěcže 1871 pižasche Döllinger aržybiskopej w Mnichowje, so dyrbi tuto dogma šacžignycž, bywajo šchescžijan a bohošlowž, wucženy a šacžan.

Kaž starokatolik s Schulte pišche, běchu to w lěcže 1896 w Badenškej 37 katolickich wožadow. Pruska mějesche jich jeno 14, Bajerška tež 14; mjes tutymy mějesche Mnichowška 550 dušchow. Tehorunja wutworichu žo tež w Šesjenškej někotre wožady. Licžba starokatolikow je pomalko pšchezo wo něšto pšchiběwala. Tak nabu n. pšch. starokatolika wožada w Rólnje nad Rheinom w lěcže 1923 na 131 dušchow a starokatolickich šchulerjow bu tam wo pokoj- zu wjazy hacž prjedy; hacž do haprleje 1924 licžesche wožada jažo wo 50 dušchow wjazy. — W lěcže 1886 bu w Bruškej, Šesjenškej a Badenškej na 30 700 starokatolikow nalicženyh. Jenož we Bajerškej njeje tuto hibanje postupowalo a je s nim našad ichu.

W žamžnym cžachu nastachu tež w druhich ludach podobne hibanja, njech tež pod druhim mjenom, tak w Schwizy w lěcže 1871 to hibanje Šchryštkatolikow. Tucži wuštowlichu žebi žwoje ho biskopa, šamjedžechu macžerinu rěč w Božich žlužbach a wotštronichu žólibat. — W Franzowškej šaloži Pater Syacynthe Loyjon 1879 gallifanski žyrkej; bě prjedy teho profesor romsko-katoliskeje wěrywucžby a měšchniž a mnich byl, wožebje paž žlawny předar. Tola, wón žo Jesuitam njelubesche; jemu bu huba šakasana. Dohodla wuštupi s kłóchtra. Na to bu, kaž wjednižy němškeho hibanja, s katoliskeje žyrkwje wuštoreženy. Poby něšto cžaba w Amerizy. Šso do Europy wróčiwšichi wobdžěli žo na šha- džowanjach němškich starokatolikow. Šso w Genfu šahydliwšichi bu tam s šarajom prjedy mjenowaneje šchryštkatoliskeje wožady Dohelž žo s tutej roštori, džěšche do Parisha a šaloži tam prjedy mjenowanu gallifanski žyrkej. Napošledk bě pucžowazy předar.

Tež w Awštrijškej bě starokatoliske hibanje nastalo. Tam je žo do- žyła husto — so njeprajimy pšchezo — hibašo na nabožnym polu s tym wotpohladom, žo bóle a mjenje džělicž wot nadfnežštwu romškeho bamšcha. W lěcže 1877 buch u tam starokatolikojo wot štata pšchipósnacži.

Š mišionštwu mjes póbanami.

W Indijškej, hdyž wožebje našche šakške mišionštwu džěla, bydli jich po najnowšchim woblicženju 4 885 702 šchescžijanow. Mjes nimi je jich 287 069 europiškich, na 400 000 šchryškich, 1 847 642 romsko-katolickich a 2 351 091 ewangelickich šchescžijanow. Ewangelška žyrkej ma tam potajkim wo něhdže pol milliona wě- jazych wjazy hacž romsko-katolika žyrkej, kotraž je tam je žwojim džěkom mjese lět prjedy šapocžala. Tute licžby placža ja britišk- indijške šhěžorštwu. Do romsko-katolickich šchescžijanow žu nimo toho licženi šchescžijanow Šchryškeje unioy, kotřiž žo po prawom njemóžaja do tych licžicž, kotrychž je romsko-katoliske mišionštwu ja šchescžijanštwu dobyšo; jich je 1/3 milliona.

Šajimaze je, šcžehowaze licžby pšchirunacž, kotrež požaža do- bytł w běhu 20 lět; bě tam to indijškich šchescžijanow w lěcže 1901 na 825 436 ewangelškeho a 144 526 romsko-katolškeho wěrywucž- nacža, w lěcže 1921 paž 2 350 991 ewangelškeho a 1 847 642 romsko-katolškeho wěrywucžnacža.

Kaž w „Mišionškim Božle“ ja junij cžitajch, štaj dwaj Balesškej mišionaraj, mjes nimaj jedyn s Němškeje, wot jen- džěškeho fnežerštwu dowolnošć doštaloj, žo do Indijškej, do Malaba- bara wróčicž. To je nowy pawójnški postup ewangelškeho mišio- ništwu ja Indijku.

„Mišionški Božol“ ja junij je we žwojtkowym tydženju wušchot. To je šwoželaze, so tak šažo do štareho porjada pšchi- džemy. Tuž njech nětk tež nychtón wot „Mišionškeho Božola“ nje- wotštupi! Ně, wostajimy jemu žwěrnj a žwěrnj tež Šnješowemu mišionštwu!

Do žyła podpjerimy nabožne nowinarštwu, pšchedy wšchěm našche šerbike! Wono šteji žobu na štraži nětkle ja wšcho dobre a špomóžne. Wono wojuje žobu sa šmuckowne wobnowjenje a polěpščenje, a pšches to tež ja šwonkowne a tak šažo dožyła ja šěpšchi pšchichod.

Tajša podpjera žo štawa, so wšchitžy žwěru dale cžitamy na- božne kopjenka, so ja nje nowych cžitarjow dobywamy, so — hinat hacž do wójnny! — wožebje nětkle, hdyšch wšchudžom pjenes pa- brachuje, tež we wudawarnjach tajkich kopjenkow, jenož junu ja lěto njepšacžimy, a to na šónzu lěta, ale po móžnošći kóžde bėrtš- lěta abo tola polšlěta, abo tež na jedyn ras wšcho dopřědka, a so tež hewak, kaž móžno, tule dobru wěž šchescžijanškeje žyrkwje pod- pjeramy. To je tež mišionške škutkowanje, a to woboje, na polu šmuckowneho a šwonkowneho mišionštwu!

Žyrkej a štat.

W Šchneidemühlu wotně žo přenja tak mjenowana „na- mješna šynoda ja Bóšnašlu a Wječorno-Prusku“. Je to ša- šupjerštwu noweje tak mjenowaneje „namješneje probinzialneje žyrkwje“. Tuta bu wutworjena se šbytkow prjedawšchich žyrkw- nyh probinzow Bóšnan a Wječorna Pruska. Tak žu tamne pšches- rožnu a jeie šcžehwki rošterhane krajiny tež ja žyrkwinske žiwjenje newych krunych šaložkow a šwojškow doštale.

Šištowanje.

M. w Š. ja 3. p. Š.

B. D. w M.-Š. ja 4. p. Š. a ja 5. p. Š.

Šamolwity redaktor: šaracž W y r g a c ž w Šožacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěła!
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pák swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Dzeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřešće.

✦ Sserbske njedźelske łopjeno. ✦

W Budyschinje, 6. julija 1924.

Gziščez a nakład Čsmolerjex knižicziščezěrnje a knižatnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.

Wulhadža łóždu hobotu a plačzi na měšaz 10 stotych pjenježtow.

Na 3. njedz. po śwj. Trojicy.

1. Mojš. 1, 26. 27.

To je wulki wokomit we roswiwanju džěšća, hdyž přeni kóč wo hěbi praji: ja! Dotal je wo hěbi jako wo zym rěčato, njeje wjedžalo, so tu je, runjež tu tola bě; nětko ho hamiostatne, hwohadne čuje. Tuta hěbjemědomosć čłowjeka wyshe wschittich druhich stworjenjow wusběhnje; pschetož žane s nich njewě, so tu je, jeniczi čłowjek to wě. Čim bóle pak ho rosom wuwije, čim mjenje ho čłowjek s tej wěstosću kpožji: ja tu hym. Wón by mjenje ho čłowjek s tej wěstosću społoji: ja tu hym? Šchtóž na tute praščenje njeje wotmolwjenska pytał, je na niskim šhodženka pónacža stej wostal. Je dha či wicho jene, sa čže hwoje žiwjenje mašch: hač je psches hlep: pschirad b'as někajšeho wotpohlada a saměra nastalo abo psches nješnatu móž, kotraž je čže do tuteho hweća, t'k rjez, morknyla, — abo hač je či wot wyschšcheje mudrosće s wěsteho wotpohlada sa wyhosi saměr date? Žyle hinał tola hwoje žiwjenje wobhladuješch a nakožujesch, hdyž hěbi pak to pak tamne myhlišch.

Wučzeni h' pošpytowali, je hwojeho rosona to praščenje rošajnicz: k polnej wěstosći žadyn s nich njeje dšchof. Kał h'ubošo a jašnje nam našch text to potajnistwo wukladuje: Bóh je čłowjeka stworil a krašnje wuhotował.

1. Je wulki wokomit we stworjenju hweća, jako Bóh džěšče: Stworimy čłowjeka! Šwětko ho hižom b'yschězi, wody schumja, se semje trawa, sele a schtomny rostu, twjerdzina je se hlóžom, měšacžom a hwešdami debjena, powětr, woda a semja ho mješwi, s ptakami, r'nbami a šwěratami, — ale tón, sa kotrehož je to wschitto stworjene, tu hišchěze njeje, tón hišchěze pobraduje, sa

kotrehož štkowanje je semja postajene měštno. Škala, kotremuž maja wschitte druhe stworjenja h'uzicž, profetu, kotryž ma s telmaczerjom sa žylu němu stwórbu h'ez, měšchnika, kotryž na semi štworiczelej modlitwu a džakowanje wopruje, njemóže pak semja hama se h'ebje p'odžicž, kaž je dotal, wot B'oha wop'odnjena, žiwe šwěratata, šfót a waki pschinjekla. Ně, stworjenje čłowjeka je B'oži h'amžny, w'ohēbity, nep'ohředny štk. Ššo modlo, polni špodžiwanja a wocžalowanja steja psched Bohom jeho jandželjo a čakaja na to stworjenje, kotrež ma nětko s B'ožeje wschedomózeje ruki wučč. Na majestotne w'aschnje trojeniczi Bóh h'am se h'obu wuradzuje: Stworimy čłowjeka! A Bóh stwori čłowjeka.

Dwoje mamy pschi stworjenju čłowjeka rosdželicz: stworjenje čžela s procha semje, a šadunjenje B'ožeho žiweho dycha do čžela, kotryž ho s čželom šjednoczi a jako dušcha w nim h'ydli. Tak čłowjek se wschittimi druhimi stworjenjami hromadu wišy, je čžela wot jich čžela a kóšcz wot jich kóšcz. Ale wón steji s dobom tež wyshe wschittich druhich stworjenjow na semi a ho psched nimi wusnamjenja: jeho dušcha je w'odnych s B'ožeho ducha. Tehodla móže čłowjek štajnje s Bohom wob'hadžecž a w njepšchštawazym towarštwje s nim šawostacž. Wšchelake runosće nješ čłowjekom a tym a tanym štkočezom móžesch w'ušlědžicž, jene žane štkožo njemóže: ho modlicž. Čłowjek pak to móže a, je-li prawy čłowjek, tež čžini. R'eshy na semi, h'lowu w njebjekach, po čžele džěčo sachodnosće, po dušchi měšchčan wěčnosće: tajšeho je Bóh čłowjeka stworil; wón je s jeho roda.

2. A kał krašnje je Bóh čłowjeka wuhotował! Wón stwori jeho h'ebi s podobnosći. Šchto chze to prajicž? Jeho žiwjenje je štajny, psches žadyn h'rch s'mučženy w'ohad s Bohom, je polna

jednosť sozjalneho žiwjenja abo šhromadneho žiwjenja (soziale Gegenätze) tať jara wotra; to je wulki strach ja našch žyly pschichod a ja našche žyly šhromadne žiwjenje.

Je wěšte, so ho podarške sarjadowanja tež po swojich wobebitych satorjach wuwitwaju, a nještě so tež pschec, so maja wozjowanja wo wutwarjenje a wuwicze šwoje prawo. Tola tón duch to je, s kotrymž tute wojowanja wjedu! Runje nashonjenja poslednich lět pokaza nam, so šu wschě pospyty, hospodarške žiwjenje wutwaricž jenož na sozjalnych žadanjach a sashadach, podarmo a š směrowanju nješlůža. Bichicžina teho njeje potajna. Wopravdže sozjalne šmyšlenje wuhadžo s šchescžijanstwe wěry, s kotrejž je pschesjene pschewědčenje pschishlůšnosť bratrowštwu a woporniweho šlůženja, šacžucze, so mošch šamolwjenje psched Bohu a šoncžnje tón najwšchě šamer, kotryž móžesch mēč: Bože kraleštwu. Jenož na šakladže šchescžijanstwa maja sozjalne žadanja praweho šmyšla a je jich dopjeljenje móžne. Njech šebi tež tute dopjeljenje žada wěšty hospodarški porad, tutón porad móže pak jenož potom sozjalnu prawdosť pschinjescž, hdyž na hojenje džůwa, so je čławjel wo wjele wjazy winojty hacž něšojka hewaf něčto hódna wēž. (Wofracž.)

Zyrkej a stat.

— Šsnadž je nojdlěje trafo, so tu porjadnje pod tutym napschptom rosprawujemy: „Zyrkej a stat.“ Jednaja to tukhwilu wo tym, hacž so stat a zyrkej džělitej a hacž so šnadž hižom š 1. haprleji 1925 nowa wustawa šakške krajneje zyrkwje wo tutej šawjedže. Šsu to rosšudne a wulzy wažne jednanja. Šchtož pschijnje, budže rosšudžaze ša pschichod zyrkwje kaž wofadew. Šawjedže-li šo nowa wustawa, dostanje tež šlůža nowe zyrkwine sarjadowanje. Konsistorialna wyschnosť pschi wofrješnym hejtmanskwje šo šbēhnje a jeje wulki zyrkwiny wofrješ rosšžěli šo do šuperintendenturow. Šacž mjes tutymi budže tež šerbška, do šotrečž šu wschě šerbško-němške wofšady šjednocžene, njeje hišchēze wucžinjena wēž. Wotwšřuje to pschede wšchēm tež wot Šserbow šamych, hacž šebi wažicž a šchšitacž wjedžo šwoje prawa abo hacž niz. Šrjedy hacž šo wustawa šawjedže, pschindže to tež tu rosšudjenje. To móže tuž šorbš byčž! Tuž je na tym, so šo Šserbja pschihotuja, so bychu potom tež ša šwoju wēž štali!

„Zyrkej a stat“. Šacž njebudže potom wjazy trjeba, po tutym napschptom šchto pišacž, šchto móhl prajicž. Tukhwilu šo nam to hišchēze tak nješda, so to š 1. haprleju 1925 wschē po šwojim dobrym pucžu!

— Mjes Šipczanskej zyrkwinskej nowinu a šopjenom „Der deutsche Staat“, s kotrymž němžy ludowzojo wojuja, šē rosšadžowanje nastalo židowškeho praschenja dla. Židowške praschenje abo praschenje Židow rosšwila šo šole a šole, wofebje psches nadšēhi ludowzow pschecžiwu Židam a wšchemu, šchtož židowške ada něšaf wot Židow šem pschishadža; šary šašon njeje wot teho wuwšaty. Šo bychmy wo tutych praschenjach š prawemu šchescžijanstwemu šteinšchēžu plchšchli, wuhotowa Šakške šlowne miššiwške šowarštwu šnedawne wofebite šendjenje, na kotrymž šo wobdžělnižy jenož s tutymi židowškim praschenjami šabērachu, šo škožujo po šchtyri pschednoschach, kotrē šo tam poschicžichu. Šak šēčēške šaraf Špranger wo: „Šawol a židowški lud“, šaraf š Hartling wo: „Nabožnosť Kanšchich Židow“, šaraf Šircher wo: „Něšchte s nabožnosťe moderneho Židowštwu“, a šaraf Šchaeffer wo: „Židowške praschenje a my“. Tute pschednoschki šo tež wosšewja. Šakške podobne jednanja, šotrečž šu wulzy wažne ša lud a ša zyrkej, šo pschihotuja.

Ša šwětnu šchulu wo Šagenu šamolwichu šo psched 2 lětomaj wuczerjo a wuczerki. Šashonjenja, šotrečž šu tam nashonili, šu

šakške byšle, so šu pišmo šapodali s proštwu, so bychu jich s tuteje šchule wotwškali a do konfessionelnych šchulow, do šchulow s nabožinu, pschewadžili. Šo pschewadženju mēšchczanskej šastupjerštwu bušchaj dwaj listaj pschecžitanaj, wot na špomnjenej šchuli wucžach pišana; mjes tutymi šē tež wuczerka, šotraž je s dobom šobu wo sozjaldemokratškej partaji mēšchczanskej šastupjerštwu. Š jeneho s tuteju listow bu na pschiklad tole pschecžitane: „Šdyž šym šebi tež tehdy myššlška, so budu se šwojim šfutšrowanjom na šchuli šjes wěrywšnacžja postup špēchowacž, šym šorbš špšnacž durbjaka, so mój ideal wo tutej šchuli napschecžiwu šteješke idealej, šotrečž mēšachu šarajchi wo tutej šchuli, a to tak šaž wofeš wadže. Mjes tym, so je ša mje šobu to najwažniške, so na tutej šchuli šnješlówicž a šromadnosť (Gemeinschaft) wufubšamy, žada šebi wulki džěl šarajchich, so džēczi ša šidu a wojowanje jeneje wofschty pschecžiwu druhej wocžehnjemy.“ — Ša tamna wuczerka pišchomjes druhim: „Wjetšchi džěl šarajchich šebi pschēje, so by šchula byšla štrwška politška a atheištska (šjesšōžna t. r. pschecžiwu Bohu šložena) proletariška šchula, šotraž wucžiwojowanje a to to najradšialniške, jencje wofschty pschecžiwu druhej (Šlajenšampš).“ — Šu šewja šo šakšnje wotpošlad, s kotrymž šu ša šwětnu šchulu a pschecžiwu nabožnej šchuli wojowali po žylym šraju a hišchēze wojuja.

Šchto ma na tym wina?

Škorži šo něšwo jara na hubjene šrudne wofšejnosťe wo ludu a šraju. Winiwa pišchi tym tež zyrkej a šchescžijanstwo. Š mjes šchescžijanami a wo wofšadach je tež hubjenych, njesposchajnych wofšejnosťew doicž! Dwēšuja tehodla na mozy zyrkwje, abo šēpje na mozy šredowanja a Božeho šłowa do žyly.

Wofšastajmy ras a rosmyšlmy šebi tole wšcho. Šene je pschedy wšchēm wina na tym, wina, so šfutšrowanje zyrkwje a Božeho šłowa podarmo, kaž šo šda, a šo šašo tehodla tak šrudno wo wofšadnym žiwjenju a wo žiwjenju luda! Šene! Š tole jene je to, je šo njemodla, wjazy došč njemodla, wjazy dobroprošchenje njecžinja!

Šraj, šy ty šjes winy? Woprawdže žyly šjes winy?

Wodlišch ty šo woprawdže wo duchu a še šfutškom druhu proštwu Šnjeloweje modlitwy: „Pschindž š nam Šwoje kraleštwu?“ Šo šēka šjednocžšch ty še šwojimi šłowami tež hnyšdom šfutš a čžinišch, šelšoš móžno, so by šo něšš tež tuta proštwu dopjelniwa, dopjelniška šola šebje, wo šwojim domje, wo šwojej wofšadže?

Š š tomu šakške praschēčšlo: Čžinišch ty dobroprošchenje, dobroprošchenje ša wšchēch wo šwojim domje, ša šwoju wofšadu? Š čžinišch ty dobroprošchenje ša šwojeho duchowneho, so by jeho šłowo a jeho džělo byšlo še šohnowanjom ša šebje a šwoju wofšadu?

Jenož tutej praschēžy pschi wšchēch tych šrjedy šaspomnjemych ššorbach! Šš šo šda, so šu to wšchitke te ššorbš lute wofššorbš pschecžiwu nam! Šš šmy ššomdžili, hřēšchili, šchšodžili! Šš šmy šami na tym wina, so to tak něšš! Šakšha njewofšajnosť, šēhnjowicž, šiwšowicž, njewšera, abo šchtož hewaf, šo něššle šššosta!

Tuž njech je nam tute šššostanje šošon š polšpschenju! Š hdyž wo tutym šo polšpschimy, polššchimy šamych šo a wjele!

Modlitwa je mōž, hōbrška mōž, džůwna mōž! Šenož durbšch ju šrjebacž wjedžecž wo duchu a woprawdže! Š šrjebacž ju durbšch — hewaf njeshy šchescžijan, šchescžijanka! Šle šrjebacž ju durbšch prawje!

Tuž džš š Jesušej Šhryštušej, wulki s nowoh' a budž modšer, modšeka!

Rhnutni bibliju pschepytowarjo.

Náčh „Evangelischer Landesprekverband“ w Drježdžanach, Ferdinandstraße 19, na kotryž hny tu husczišcho hižo pokasali, je lětaf šhotowil pschecziwo tutej sekeže, kotraž kaž w Saškej taf w Pruskej, kaž njes Němzami taf njes Sserbami nětko ludžom hłowězku a myšliczi muczki a wutrobu a duchu na wopacžne pucže wodži wošebje se swojim wudawanjom, so milliony nětkle žiwych cžlowjekow nihdy njewumru. Tule wěstosež njedawa jim ani nam, njedawa nikomu biblija, a tuž tež Bóh Knjes niz a Jesus Chrystus niz. My hny wostajeni w njewěstoseži a to tohodla, so bychu cžlowjekojo we wšchěch lětdžekatkach a lěstotkach, haj w kóždym wokomiku hotowi byli na pokšednje žiwjenja.

Tola my nochzemy dženka tu ničžo wo nich pišacž, — to stanje ho drubi ras psches f. f. Kšibarfa, — chzemy jenož naspeninjemy lětaf tu wošewicž, kotryž zyle i krotka drje tola paš wuchiknje džiwa na najwažnišce dypki — (pschirunaj „Pomhaj Bóh“ cžišlo 24., str. 96) —

„Ernste Bibelforscher? — Millionen jetzt lebender Menschen werden niemals sterben! Der göttliche Plan der Zeitalter!“

Taf cžitacž to w plakatach abo wuwěščenkach a lětafach teje „Internationale Vereinigung Ernster Bibelforscher“, kaž ho mjenuja. Njewabi cže to, hdyž cži to, jawodžet najbližicheho pschichoda psched woczomaj wotwodžeja? A to hu cži to k tomu tola ludžo, kotřiž hu i naschej wěru po šdacžu zyle psches jene, kotrychž pišma maja napišma kaž „Kann man mit den Toten reden?“, „Schriftstudien“, „Dein Königreich komme“, „Die Bibelforscher“, „Die Volkskanzle“, „Die Harfe Gottes“. Njeklineži cži to taf, jako bychu to smučieži cžlowjekojo byli, kotřiž se swojej wěru nětk šlonežnje tež na šjawne pschindu? Njedyrbi to kóždy, kiž swoju bibliju maje, sa nich bycž a jich pišma kupowacž?

Rhnutnemu kšeczižijanej woni ničžo njepšchinježu! Cžitacž-li jich knihe a kšylich-li jich pschednoschki, ida ho cži woprědka, so to wšcho i naschej kšeczižijanej wěru pschesjene, tola bórny ho tam to šachnjatašch kaž w njewidomnej šyčži.

Woni wudawaju, so hu i bibliju zyle na wěšte woblicžili lěto a džen křwěta kónza, a so hu šapoczatk wulkeje wójny prawje doprědka prajili, woni paš šamjeleča, so hu we swojich woblicženjach tež wjazy křocz zyle wopaš wulicžili, taf na pschiklad jako něhdy wulicžichu, so ma křwěta kónz pschincž kónz lěta 1914, a so to w jich prjedawšchich pišmach nihdže ničžo wo wudyrjenju wulkeje wójny njesteji. Tajše hrajkanje i šicžbami njeje po bibliji. Njeje dže Jesus Chrystus šam prajil, so my cžak a hodžimu jeho šakopschindjenja njewěmy, so pschindže kaž paduch w nožy?!

Woni podawaju cži to wěštu wobmjesoranu wucžbu (festgelegtes Lehrsystem).

Taf kaž amerikanški předar Rušel, abo kaž jich nětkle škutkowazy rychar Rutherford bibliju wukladuje, taf dyrbišch to wšcho po křowje wšacž, žaneho druheho mēnjenja njeje cži domolene, runje taf, kaž tež banjšch žaneho druheho wukladowanja njedowoli. Jich wukladowanja biblije hu paš po křowje, paš psches wobrašy, paš psches šnamjenja (symbolišch), zyle kaž ho jim to runje hodži. Je to pytanje w bibliji? A njeje taf, so pišmit mori, so paš duch cžini žiwych?

Na wšchem pokšedku šchězuwaju tež pschecziwo zyrkwi a jeje šastojnikam, kotryž jebarjom mjenuja. My pschidamy poniznje, so hu wšchě cžlowške šutki a naprawy njedopšodne, a njecžinimy tu i zyrkwi žaneho wuwšacžaja. Šdyž paš woni praja, so

wo zyrkwi ničžo w bibliji njesteji, wotmolowimy: wo jich profiamazijach a resoluzijach tam zyle wěšče ničžo njesteji. Zyrkej móže ho šložicž na dopokash ducha a mozy, móže pokasacž na wšcho to škutkowanje lubošče w potajnym, kotrež hu došonjeli tyžazy fararjom, diaconišow, wothladarjom, mlodži a stari pomharjo i wšadom. A my ho „Rhnutnych biblijupschepytowarjom“ pschicamy: **„My mamy wustawy ša brašchnych a hubjenych a křownje a wustawy a domy ša dječzi a křile a druhe domy, my mamy wšadne šetny a pomoznikow a dječzitemišchenja, šcho macže to Wšy porujo tomu wšchemu?“**

My špojnjemy, so je w tym, kaž ho tuta šekta „Rhnutnych bibliju pschepytowarjom“ :a, wšchelafore, šchož je pschecziwo bibliji, hacž runje ho njepšchewajzy na městna biblije powokaja. Je to cžišta dobra wola, škutkowacž ša Bože křalestwo? Abo škutkuj tu to šle, njejednotu šbudžowaze mozy? Njedyrbimy ho to Božeho křowa džeržecž, kotrež praji: „Špytaježe tych duchow a to dobre džeržecže!“ Dyrbinimy my ho to wot tajkich-le cžlowjekow wo šmyšlu biblije rošwucžowacž dacž, kotřiž hu, kaž to derje widžimy, pschecziwo njej?

Rhnutni biblijupschepytowarjo hu štrach, njedch maja tež hišchcže rjenšce mjeno, abo hu štrach runje psches tuto mjeno!

Jich pišma a knižki špojnjacž na tym, so hu wudate wot „Wachturm, Bibel- und Traktatgesellschaft, Barmen, Unterdörnerstraße 76, — Magdeburg, Leipzigerstraße 11, — Zürich, Aferstraße 19, — Bern, Almendstraße 36. — Šedžbuj tež, so tu wukrajne mozy šobuškulaja!

Jich cžakopiš rěka: „Das Goldene Zeitalter“.

„Chzeškli ty w swojej bibliji pytač a ho wobonjowacž, cži to je wichej pilnosčeju; budž džakowny tomu, kotrehož džělo je cži šmóznito, so móžecž Bože křowo w macžernej rěcži cžitacž a kšyšecž, dr. Martinej Lutherej! Trjebacž-li wukladowanja, daj šebi dacž dobre wukrajne wukladowanje (Stuttgarter Jubiläumshibel, Auerbacher Bibelumschreibung, Erklärungen einzelner Bücher) a džerž ho křucže k twojej zyrkwi, kotraž je tebje do Božeho křowa dowjedka, kotraž tebje psches křowo a šakrament pokšlnja a pschi Jesusu Chrystusu, načim jenicžim Knjesu a wjedniku, šdžerži w prawej, jenajkej wěry!“

Wšchelle i bliska a i daloka.

Sserbszy ewangelšzy duchowni šromadža ho jutšje, 7. julija, jajo w Sserbskim domje k dalichemu džělu, a to 3/10 hodž. Š. šarar Mjerwa pschednoschuje. Nadžijomaje je wšchem móžno, ho wobdžělicž.

S Hodžija. Dofelž njebe ho nichtón na druhe šarške městno w Hodžiju šamewil, kotrež je nětk hižo nimale zyle lěto wuprědnjene, je ho šlonežnje wšadžine šastupjerštwo na ewangelškolutheriške křajne konsistorštwo i proštwu wobrocžilo, tute šarške městno i knjesom šararjom Wěšerom w škotezach wobšadžicž. Konsistorštwo je nětk tutu proštwu dopjelnilo. Š tym je wucžinjene, so knjes šarar Wěšer nětk bórny do Hodžija pschindže. Bóh špožč nowemu Hodžijškemu knjesej šararjej swoju hradu, so by i bohonym žohnowanjom w swojim nowym šastojništwoje škutkowal. Bohu k cžesčiji a Sserbam k wužitku!

Šistowanje.

B. D. w M.-B. ša 4. p. L. a ša 5. p. Tr.

L. w B. ša 6. p. L.

Šamolowity redaktor: šarar Wyr g a c ž w šošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwai
Swěrnje džěłai
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

W Budyschinje, 13. julija 1924.

Čižbcež a nakład Ssmolerjez knižicziščezěrnje a knihańje šap. družst. i wobm. ruk. w Budyschinje.
Wukhadža łóždu kóbotu a plaćzi na měřaz 15 stotych pjenjeřow.

Na 4. njedž. po šwj. Trojizy.

Matth. 7, 24—27.

Kunje won w poslednim čařu šmy w Sserbach jařo i nowa něřhto wo žadkaweј mozy nahlych desčezitow šonili. Šhto torhaza woda samóže, šu wobšy wobydlerjo we Wjelecžan-
fkej a Šodžiskej wóřadže špóřnacž dyrbjeli. Šnicžene žně, špowa-
lene šhtomy, rošdrěte puče a rošpadnjene šběžy šwědčza wo
tym.

Nahty desčezit — šlitw — móže čłowjekam šmjertny
štrach přichinjesež, haj wjetřchi štrach džžli woheń. Šdže čzedža
wobydlerjo čžichy dołow čzetnecž, hdyž šo woda i horow dele
wali a hrošy wšcho šatepicž a wšhitko a wšhitko je šwojim wot-
machom rošbicž? — A nješju tajke podawki nam i předarjemi,
kiž čzedža nař k pošucže wabicž a nam wotkryja našču šłabosčž,
njemóz, šachodnosčž wšeho šemšeho! Dženka hiščeže štejšyč,
ty horde čłowške džěčžo, a jutřje šnano hižo Šnješowa ruřka wšchu
twoju krapnosčž a hordawčž rošwali, šo by špóřnacž, šo je tón Šnješ
pšičezjo hiščeže tón Šnješ a wšcha wafcha mudrosčž nam dale nje-
pomha, hacž šo byčmy wukli praćicž: Š nami ničžo njeje, my šmy
kaž wacžki, našcha pomoz šteji w ruzy teho Šnješa a našcha šbóž-
nosčž wotpočžu je jenicžy na tym rožřnym šamjenju, kiž je nam
daty pšches Božu mišosčž, šo šakožu je jenož na našchim knješu
a šbóžniřu Šejuku Šhryřtuřu. A to šame wucžti tež nař tón
dženšniřki text, šo byčmy wšhitzy i radošecžu wuřnatwali: Še-
řus Šhryřtus, wčžera a dženkja a tón šamy hacž do wěčřnosčže! —

„Ša šym pšches Šhryřta krawne rany
tón prawy grunt něřk namařak,
troščit njeje druži namařak,

šo byč šo we nim šradowak;
tón grunt ni wěčřnje wostanje,
hdyž wšhitko družo šahinje.“ —

Bobužny pšěņjeř tuteho nam wšhitkim šnateho a lubeho
řěřluřcha bšěche wšecže jedyn wot tych, kiž šu domi šwojeho žiwje-
nja na prawym gruncze natwarili. A hdyž hłubšcho do horka
wocžisčezaneje šhtucžki pohladawč, šłysčičy tež něřhto wo
šchumjazyčy wšchorach a njewjedrach, kiž šu w jeho žiwjenju ša-
řhadžake. A ničžo njemóžesche jemu šchłodžicž. Še wšcheje
štyřnosčže a tyřnosčže šo wudobnyřki je wón šwoju duřchu nje-
řranjemu wukhowak. Šaj, kaž Boža štwóřba šo po čezřkič nje-
wjedrach w hiščeže řjenřkim šwětle šwěcži a hiščeže čřerstwiřki
wodych wšchu Božu štwóřbu napjelni, tař wón něřko radošnje
špěwa wo tutym wěčřnym troščeže, kiž je šo jemu po wščem
čezřkim bēdženju dořak a šhtwali tónle troščit jako kubitko i njebje-
řkič wšchinow, jařo něřhto, šhtož jemu njeřachodne wěčřne
wostanje.

Š, šhtó njeby i nim tež tař i žylej wutrobu špěwacž čžyř?
Šhtó njeby tež rady tař twjerdže a njeřhadžazy šak we wščem
šwětnym hokku? Šhtó njeby řej šamřnu šhowanku ša šwoju
njeřpołojnu duřchu pšichak? Wny wšhitzy tola šbchujemy, ow šo
by nam wščem tola tež tajki džěń šřhadžak, kiž nam pošnu wštosčž
w tym dawo: „Wot něřka wař ničžo wjazy mřlicž njemóže.
Wafcy dom šteji na wnyřkej twjerdej šale, šo žane hotořjaze mořjo
jón špóžeracž njemóže, šo žane torhaze wšchory jón špowalicž nje-
móža!“ —

Alle tař pšchindžemy i tajkej wštosčži? — Jenicžy, hdyž
ředžbujemy na šłowa teho, kiž dženkja nam praći: „Šehodla, šhtóž

te moje slova slyšeti a čini je, teho pšchirunam ja mudremu mužej, kiž je swój dom na skatu natwaril. Jako nahlý desčecž padže a woda pšchindže a wětry dujachu a na tón dom storkachu; wón wšchaj nje padže, pšchetož wón běšče na skatu stajeny!" — Dwojake hej Jesuž tu žada: na Bože slowo po slyšacuž a ponimčiničž! —

Alle kaž swjaty Jakub pišče we swojim lišče na 1. stawje: „Budže pač činjerjo teho slowa a niz jenož poslycharjo, i kotrymž wy so sami sjebacže!" —

Nježada Jesuž tu, jo dyrbi čłowjek hej i dobrimi skutkami wěčnu sbožnosć slyšćicž? Njeklincži to skoro tak, kaž by swjaty Pawol prawo njeměl, hdyž naž wučži w lišče na Romlškich: jo čłowjek prawy budže niz pšches santonja skutki, ale jenož pšches wěru?

A nima potom katolska wěra prawo se swojej wučžbu, jo móžemy hej i dobrimi skutkami njebjeske kralestwo dobyćž?

Tu pač chzu ja so tež prašecž: Wučži so něhdže w najščeji zyrkwi, so i žyla trjeba njeje dobrých skutkow? To drje i dobrim swědomijom ničtón prajicž njemóže. Alle našča ewangeliska wěra hej Božu hnadu a Jesužowu luboćž, kiž njecha žanemu hrěšnikkej sšubjenem kycž dacž, ale kiž chze so by wšchitkim pomhane bylo, so bychu do njebjeskeho kralestwa pšchikli, wšče waži hacž wšchitke čłowšče skutki. Tak daloko, hacž je semja wot njehrěšnych čłowjekow, pšchetož Bože slowo tola praji: „tu njeje ničtón bjes winy!" — a mjes skutkom naščeho sbožnika, kiž se swojej smjercžu čłowštwu i Bohom wunjedna a mjes hnady poknej luboćžu njebjeskeho Wótca, kiž je swojeho jeničžkeho syna dač, so bychu wšchitzy, kiž do njeho wěria, sšubjeni njebyli ale wěčne žiwjenje měli.

A tehodla našča ewangeliska wěra pšchi wšchěch dobrých skutkach pšchezo sažo praji i Lutherom: „Ze skutki ničžo njeplacža." (Spěw. 1, 3. slyšćilka.) Alle to je a wostanje wěru, jo dyrbi čłowjek se skutkami dopokasacž, tak to i jeho smutskownym žiwjenjom steji. Strowy sšchom pšchinješe swoje plody we swojim čažbu. A tak dyrbi čłowjek to, sšchtož Jesuž praji, tež do skutka stajicž. Kač móže luboćže w čłowjeku byčž, hdyž ženje se skutkami wo njej njezwědči. A móže čłowjek we wěrije twjerdže jakoženy byčž, hdyž pšchi kóždym tež matym sšchizjiti sadwěluje a pšchi wješchim horju, kiž jeho potrjedi, na Boha mórtota?

Saj poslycharjom Božeho slowa je wjele. W šchuli wučnjemy i Božeho slowa a na pacžerškej wučžbje. Kelko millionow sšchěšchčanow so kóždu njedželu pod Božim slowom sšromažduje. Alle kelko je jich tola tež, kiž jenož swonkowneho waschija dla do Božeho domu pšchindžeja. Njich wutrobny a myšle pač tež w Božim domje a pšchi Božim slowje njejsu. Se swojimi myšlemi a staroščemi su pšchisšli a i nima so sažo wróčjeja domoj. Saj samo na pučžu k Božemu blidej jich swětnje myšle njewopuščeja. Móže so potom tajki čłowjek džiwacž, jo žaneho žohnowanja we swojej wutrobje njesacžuwa? Abó móžemy hej myšlicž, jo tón swjaty Knjes do njecžistych rukow, kiž njejsu se bylšami pokuty a hlubokého rošćacža wotmyte, tón swjaty dar swojeho tróšchta a swojeje luboćže položi. Wě, tón čłowjek, kiž tak poslyšča, jenož so by něšchto slyšchal, ale niz so by něšchto tež domoj wšal sa swoju duschu, sa swoju wutrobu, tón twari na pšchu a sjeba sam so. Wón slyšča k tym, wo kotrychž Jesuž pola swj. Matth. tež na 7. stawje w 22. stucžy praji: „Njich wjele budže ke mni rjez na tamnym dnju: Knježe, knježe, njejsmy we twojim mjenje wěščili? Njejsmy we twojim mjenje čerwowon honili? Njejsmy w twojim mjenje wjele skutkow činili? A tehdy budu ja jim pólanecž: „Ja waš něhdny njejsym sejnacž; džicže precž wote manje wy sšchizjili!" —

A je tón na pšchu natwarjeny dom so džeržal hacž do poslednjeje hodžiny žiwjenja, dofelž njetrjebasche twojowacž se čžežćimi njewjedčami a wšchorami, hlaj, hdyž posledna hodžina pšchindže, so tež najrjenšchi sšupnje, kaž by jenož i luteho procha natwarjeny byl. A potom budže pšchepošdže.

Tehodla sšchujmy tak dotho kaž je džeri, so njeby pšchichla nóz a w tej nozy so našča njeshmanošć sšewika, kiž njejsmy natwarjeni na tym gruncže, kiž reka Jesuž Khrystuž. Spěwajmy tehodla pšchezo sažo:

Ja wěru to a sšuchčžam so, jo w nusy tróšcht maju, kiž wopravdže we wutrobje twoj' Bože slowa sšaju, ty sbožnosć tež jim sšhotujesč a njedacž k heli padnyčž; hdyž Knježe, ja du se swěta, dha daj mi k njejsu čžahnyčž. (159, 8) Samjeň.

Džen zyrkwjom.

(2. pokračowanje.)

W sšawnym slowje, i kotrymž chze „Džen zyrkwjom" žyemu ludej něšchto doprajicž, reka dale takle:

„Sso stupinšchi na tajšele stejnišchčžo móže najšy lud sažo k tomu pšchincž, so hebi prawje waži wobšedženštwu, džěto, pomokanje a hospodarške žiwjenje. Sšwójštwu abó wobšedženštwu, i prawdu nahromadžene, njeje padušštwu, njeje pač tež sa sšchěščizjanta něšchto, i čžimž mohł čžimicž, sšchtož by chžyl, ale je jemu doměrene kulo, ja kotrež ma samolowjenje pšchod Bohom, a chze byčž žórko žohnowanja niz jeno sa wobšedžerja ale tež sa jeho sšobučłowjekow. Džěto njeje tak rjez něšchto, sšchtož kupujesč a pšchedawajšch, džěto je wjele bóle sšlužba, kotruž hebi žada žyly lud, a pšchi wšchěj prózy tola po Božej woli tón šredk, i kotrymž hebi sšchizjicž swój kšlěb, so wupruhujesč w pilnosći, swěrije a pšchewinjenju samoho so a i kotrymž hebi dobudžesč smutskowne sšpokojenje, wjedžo, so ma tež twoje džěto wažnosćže sa dobre žyly. Tehodla ma kóžde čžestne džěto tež to prawo, so so pšchisšowawa a nješmě so i njeho sščimicž robata. Čžaj a mozy k hajjenju smutskowneho žiwjenja dusče dyrbjja sšchitne sšostawacž!

Wolni sšchutnych staroščow widžimy, tak to sažo bēdženje nastawa mjes džělodawarjemi a džělacžerjemi, a to tak, so je sšrach, so so pšchějednoscž luda, kotraž nam nětkle dwojzy nujna, sšrašy a wustrowjenje a postupowanje Němškeje sšricži. Čži, kotřiz su k sšromadnemu džělu potwolani a jedyn na druhého pokasani, su hebi swjetscha zusi haj samo kaž nješchěčelaj jedyn pšchěčžiwu druhemu: Pšchěšbēhowanje a móžarštwu, njepošchecže a sawiřčž, tam kaž jow njedrossumjenje a hōwfota! Žórko, i kotrehož so na wšchém poslyšču wšcho tole trachaze žórli, je tež tu materialistiski duch, duch, kotryž žiwjenje waži se sšchizjicž a žyatoščžu, kotryž hebicžnocž jenotliwego a hebicžnosćž warišchtow do njewuměrneho powjetčhuje a kotryž niz porědko samo swědomje jenotliwego pod wolu čžrjōdy abó jenotliwych sšjednoscžiwow pyta. Tak dotho hacž je tutón duch i knjesom, njebudže tu žaneho mēra. Wěer je jenož tam, hdyž hebi žiwjenje po sšchěščizjantšku waža a hdyž je domach wěrne bratrowštwu.

Wy dwojčimy swonkownu a smutskownu nusu džěšćčerjom, kotřiz widža kelko sšubjowacž kelko i teho, sšchtož su wěwili a čžehož su so nadžijeli, a kotrymž nětk tež hišchče hroža džělonjeměštwu a trachaze staroščje. Tola tomu tež woni so njemóžeja sšapowjedžicž, sšchtož hebi čžešče hospodarške pokojenje wot wšchitkich w ludu tak sšchutnje žada. Woni nješmēdža sabycž, so su sšobu samolowicži sa to žyly luda, k kotremuž pšchisšchizjija jako jeho wažne, rumoprawe stawy. A tež wopacžnych rasnych slowow (Schlagworte) dyrbjeli so sščimicžne wšdacž, kaž n. pšch. tu-

tych, so je křesťijanstvo wěz partajow abo statow, so duchownemu a sozjalnemu postupej a postupej dobrých poczynkow sadžewa a so je wučenosć wěru njemožnu jezinka. Wěru do Boha a křesťijanstwo trjeba dušcha džělaczerja runje tak jara kaž dušcha žaneho druheho.

Džěłodawarjam — njech šu kajzřkuli — pschipschuje jich wjetřcha hospodarska mōz, kotruž njaa, čim wjetřche samolwjeenje. Njech je tež pod tuřhwiltymi wobstejnoscemi jich položenje husto wofocizuje, ja nich je šwjata pschipschnosć, kotrež njewučeknu, to šo šo wšdaja wšcheho njewužitneho wužiwanja šwojeje mozy pscheczwio tym, kotřiz šu w hospodarskim šlaběchi, a to, so, kělbōz jenož mōžno, woporow pschijnješu, so njebychu njetrjebawšchi džělaczerjow i džěla šlali. Džělaczerjo nješpu jenož nē-kajřka čřjōda, kotraž je jenož mšdy dla tu, nē: šu statow luda, kotrež jenať wjele waža, kotrež wojuja wo pschipschnosć šwojeho sozjalneho runoprawa a kotřiz šebi i prawom žadaju, šo šo jich položenje dorosumi, pschipschnatwa a waži a šo šo na jich šwankowne a šnutšowne potrebnosće džjwa, a kotrymž šo nješmē sadžewacž, šo šo wšdahnju džělaczerjow do šwjastow hřmadžecž.

Tola niz jeno to, kať to mjes džěłodawarjami a džělaczerjemi, čřini nam nastojnje starosćow. Mě wohladamy wo wšchej tak wulkej šchmjatanězj šwojeho položenja wjele šbudžaznych šwědomnjow. Še tak wšchelatore na to šwoje wošebite džjwaze šjednocženštwā (Interessenverbände), kotrež hač do pošlednjeho kucžila našeho kraja šahaja, šadžewaja drje šebicznosć jenoť šlweho, šu pať šame i nowym štrachom, šo pschijnješu šebicznosć wotdželow, šebicznosć šjednocženštwow jako tajřich (Gruppenegoismus), kotraž je zřkřej se šchodu. Čžeže, kotrež durbimy šnjescž, nješmēmny na bliřdneho šestorlacž, nē: Šedyn nješ teho druheho čžežu!

Šchtož šmy tu wuprajili, je jenož wobriřowanje teho, šchtož čžemy. Nētko je hodžina rošřudjenja! Šōždy ewangeliřki, njech muřřki abo žōnjka, ma tu pschipschnosć, šo šobu pomhať tomu, šo šo to, šchtož je tu žadane, wopravdže tež štawa! (Šōnz.)

Šchwōrty šjěd šjednocženštwā ewangeliřko-lutherskeje młodžiny w Šakskej w Šubiju.

Džeň 21., 22. a 23. junija to bē, šo šo tam ššhadžowachmy. Še špokojenjom šapřijemy, šo bēchu tam ři towarštwā młodnych holzow še šerbško-nēmřkich wošadow šastupjene. Šo to hřydom nješapřichamy, pošaze, kajře šyly młodžiny šo tam ššhadžowachu. Nēť šu šašo rošřwřchene do wšchěch kōncžin a kucžilow Šakskeje, do městow a na wřy. A šu tam rošřwřchene, šo bychu tam byle wuřywařki dobrego pscheczného šymjenja i Božeho kraleštwā.

Dole je tola šmyšl wšcheho křesťijanstweho a tuž zřle wěšće tež wšcheho ewangeliřkeho šhibanja, kotrež šo bōle a bōle rošřwřwa po zřlym kraju. Ma tola šwjajř ewangeliřko-lutherskich młodnych holzow w Šakskej na 26 000 šobustawow w 600 towarštwach a šjednocženštwach. Mle dopōřmata njeje tuta šmyšl ani wot dorosčenyh ani wot młodžiny. Šrořumjenja pobrachuje ša zřle položenje luda a zřkřwje a młodžiny wošebje. Njedorořumja, šo je čžadž 50 lēt dale hač pschēd 50 lētami, dale hač woni! Nješpōřnawaja nadawki, nješpschipschnawaja pschipschnosće, kotrež šu tež ša nich tu, njech to do toho šwōla abo njech niz! Njedorořumja zřlemu šhibanju a njemožēja šebi mřšlicž, šo mōže młodžina tež ša tajřele wězy — šjěd, šorhojeřki, pucžowanja atd. — pjenjeřnych woporow pschijnjeřč. Šobrachuje jenož, šo praja, šo šo ša to, drje niz štatne ale zřkřwime dawki wužiawaju!

Šo by to hřinať bylo po zřlej Šakskej a tež wo Šužizu, ř tomu bē tu tuřōn šjěd w Šubiju. Štejeřche pod hēřkom: „Pschipschna-

šajecž i hřmadami! Ššaltar a harfa wozucžtej! Špěwajmy ššwalbnu řěrluřch!“ A tuto hēřko bu ššuff šobotu, hđyž šo witacmy, njedželu, hđyž bēchmy w Božich domach a pod hořym njebjom, pōndželu, hđžež džělachmy a šo džělachmy.

Ma dweřmaj šalomaj bē šobotu wjecřor wulke a wutrobne witanje. We „Wettinřkim dworje“ witařche šarar Ššialz, pschēd-řhřda hospodřlweho Šubijřkeho towarštwā ewangeliřko-lutherskich młodnych holzow, tež tute wřstupichu je ššrowjazym šłowom a špěwom. Ša zřkřwimu wřřchnosć řěčjeřche tajny rada Šošentranz i Šudyschina, šo škožujo na 104. psalm a pošajwo, kať maja tež žōnjke wufonjecž mřřionřki ššuff psches špěw a řěrluřch a kať jōn to čžeja njedželu tež wufonjecž. Šnjeni šararřka Šřōhlichowa, wodžerřka Šakskeho šwjajřka, doby šebi wutrobny wšchěch se šwojimi ššhutinymi a tola šašo wjeřele šbudžowazymy šłowami; pošajwo-šajwe šo na powjedancžka wo Šubijřej horje: „Pořkad w pjenjeřnej piňzy“ a „Džřwōna šwětkā na Šubijřkej horje.“ Šo wšchelatich pschēdnoschřach a špěwach ššōncži šo tuto powitanje i nutrosćju, kotruž šarar Šdolř Müller-Dřeždžanřki džereřche je šwojimi trubami.

W šamřnym čžadž witařche dalřche šyly šarar primarius Wallenstein w „Šehnjecžu“ je: „Šomhaj Šōh! Šastup! Pschijnješ šbožo šobu!“ OŠež tu bē wšcho šopate. Šorhojeřki šmahowachu, špěwy ššincžachu, wōčřlaj šo břyřchězachu. W njenje městā Šubija witařche mēřčjanřki rada Michel a ša zřkřwimu wřřch-nosć tajny rada Šempel-Dřeždžanřki, šnjeřna Šogel-Dřeždžanřka i pschēdřhwřštwā šakřkeho šwjajřka řěčjeřche w njenje šwjajřka, šo džakujō wšchēm hospodřlwym pschecželam a pschihotujō wšchěch, wošebje młodžinu ša njedželu a pōndželu; šarar Šodenstein pschējeřche zřlemu wuhotej, šo by byl kať wōřchewjazy wētr, kotryž dujo psches Šužizu, psches kraj budži nowe žjwjenje. — Pschitomyňch bē nimo młodžiny a jeje wjedniřow a wjedniřow tu kať tam mnoho hořči, kať tu rada dr. Ulbrich wot hamřkeho hejtmansštwā a tam mēřčjanōřta dr. Ungethūm. Šež tu wuřšincžā wšcho witanje a džakowanje w řěrluřchu.

To jenož nēšchto je šobotneho. Mōhli mjes druhim hřšchže našpomnicž, šo šarar Šippmann i Šoweho Šersdorfa je šwojim towarštwom pošajō šola řkalzow. Šokolo 10 hodž. šhwatachu po hařach a drohach a pucžach hořčo do hospodřlwyh domow, kotrež bēchu šo jim i lubosćju ša jedyň, dwaj, ři dny wotewřite w Šubiju a nēkotryh wřach. (Šofracžowanje.)

Zřřkej a štat.

— Šowarštwā křesťijansřkich młodženzow wokolo Wjelecžina šu čžeřko domachpřtanemu Wjelecžinej na pomoz pschipschle a šu psches šwoje šobustawy pomhale, šo mōžachu šwoje štatōři šašo trowřku do porjāda štajicž. Šomhachu jim, šahřady, psches wodu wobřkřodžene a šanjerodžene, čžilečicž, woprujo ř tomu šwoje šwobodne wjecřory. Tuta škřžba, i wěrneho křesťijansřkeho šmyšljenja porodžena, bu wutrobne rad witana. Še to raš nēšchto druge pschi wšchěch ššōřžbach wo tym, ša bywa młodžina džēň a bōle džjwōja a njewuřhna. —

Ššmy čžitali, kať je šo „Džeň zřřwōjow“ wo nuřy našcheho wōtzneho kraja wuprajit a kať je pschēde wšchēm na to pošajō, kať je šebi našch lud šam ššchřkōdžit psches to, šo wotpadny wot Boha, a kať mōže šebi pomhacž, hđyž šo ř Bohu wōčři, hđyž šo i nowa narodži jako pobožny křesťijansřki lud. W šamřnym čžadžu, hđyž „Džeň zřřwōjow“ tuto šwoje šmužite a nuřne šłow pschēd zřlym ludom wuprajī, psche „Leipziger Tageblatt“ mjes druhim: „... šo njeje nēmřkemu ludej nuřne, šo šo moralizřy i nowoh narodži (to řěla: šo šo i nowoh narodži ř dobrym poczynkam);

Sy-li spěwať,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwať
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. †

† Sserbske njedželiske łopjeno. †

W Budyschinje, 20. jultja 1924.

Čižbčez a nakład Čsmolerjez knižicziščezetnje a knižatnje šap. družšt. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wulhadža lóždu šobotu a plačzi na měřaz 15 stotych pjenjeřtow.

Na 5. njedz. po šwj. Trojizy.

Matth. 13, 44—46.

Šdže namakajš, ow dušcha, wumtoženje i wšeho, šchtož tebi tšchi tu na semi, — šhrudneho a šleho? Móže čzi to dacž šwět, semja, čzłowstwo tudy? Šodarmo płaťajš, štonajš a šo šhrudžič wšchudže. Duž pyťaj šhroble! — Šlaj wšeho naidžesč wěšče, hdyž štyńjesč ruzy, wolaťaj: „Šejom Šhryščeže, ty jenicžka mi žadoseč, luboseč, radosč!“ Šamjen.

Šchto je tón ššhowany šchaz na polu. Njebješte kralestwo, praji Šesuf. Ale hdyž šhubscho pahladany, drje bórny špóšna-jemy, šo Šesus i tym ššhowanym pokladom, i tej namakanej parlu šwoju šamžnu wofobu měni. Wón je tón pokład njebje-škeho kralestwa, a čzi, kiž šo šamnyh ša šhudych maju a we šebi tajše žadanje noscha, kiž šo njehodži je žanym kublom tuteho šwě-ťa špokojicž, ale i wěčnym kublom žedža, šu namakarjo tuteho poklada. Njeh šu Šesufa je šwojim rošomom špóšnali, šak pať móže čzłowške woko jeho kražnosč, bohastwo a rjanosč po čzel-nyym waišchnju dopóšnacž. Ně, tu rošom ničžo njewidži. Ššakaby, pšchěšakaby je wón š tajšemu špóšnacžu. A w polu je tónle pokład ššhowany, niž w kražnje debjenej ššchinje ani we wulšim domje, ale we wšchědnym polu. A nihtón njemóže špóšnacž, šo šo tam tajše drohe kublo ššhowa.

Šehodla tež Luther praji: „Šo ničžo druheho njeje, šacž to, šo ewangelion njeha, a njemóže šo we wulšej čžesčzi a radosčzi wupolaťacž, ale wón dyrbi ššhowany bjež pod njecžesčju a hańbu, šo njebny šo šwěťej špodobat. Šak wostawa wěšty a njewobčhča-đženy!“ — W polu šakonja a ššubjenjow štareho testamenta

šežesche našch drohi poklad Šesuf Šhryšuf derje ššhowany, ale čzi, kiž šu tule rolu wobdžěłali, šo bychu jako mšdu šwojeho džě-ťa prawdočez a šbóžnosč pšched Bohom dostali? Šak pišche tež šwj. Šawol na Romškich w 9. stawje: „Ššrael pať je šak ša ša-šonjom teje prawdošče a njeje šakonja teje prawdošče dostal.“

Namakali pať šu jeho ššonizy a hřešchizy, kiž šu šadwě-łowali šwojeje hřešchnosčje dla, a pohanjo. Ššchirunaj š temu Šawlowe šłowa na Romškich w 10. stawje: „Ša šym namakany wot tych, šotšiz nje nješju pyťali a šym šo ššewil tym, šotšiz šo nješju po mnje prasheli.

Šak wostanje hiščeže dženska we polu ššchěščžianškeje žyr-łwe našch poklad Šhryšuf njewunamakany tym, šotšiz špóšla-ryja, šakelž žadneho šbóžniška njewadža, šotrehož dar je woadče hřešchow. Šónle poklad leži šak šlišto a je ša niš pšchihotowany, ale woni nimaja praweho dušcha, šon špóšnacž, šakelž šich wutro-šba na druhich pokladach wišy a ša druhim trošchom ššodži.

Šónle čzłowjeť, kiž je tón ššhowany poklad namakat, njeje šon pyťat, šak pšchekupž te parle, ale tón poklad je šak rjež jeho pyťat.

A to šbóžnje namakane šónle čzłowjeť šapšchinnje i wulšej wježelosčju prawje špóšnajo jeho kražnosč, a čžiste šłoto derje ro-šesławajo wot njehmanych šamjenjow. Šak čžehnje našč našch Šótečez š šymej a hdyž šo dušcha š wěšje do poklada wěčneho žiwjenja w Šhryšufu Šesufu namaka, bórny dopóšmajemy našche najwážnišche potreby a šo dowidžimy, šo njemóže žadny drugi poklad dyžli tón nam pošny měř a pošne špokojenje dacž.

A čzłowjeť ššhowa šako tón poklad w polu a džěšche i wjež-łwešju, šotruž wón nad nim měšesche, a pšcheda wšchitka, šchtož mě-šesche, a šupi šebi to šame pošo. A na tutej wježelosčzi pyťnje-

nty, so je hwoj polkad tež w druhim polu, to rěka we hwojej wutrobje, sthował. A shto to rěka, so je tón cžlowjek wšeho pšchedať, so by hebi tónle polkad wobsthowať? — To rěka tať wjele: Shtož je nashonit, so je Jesuŝ Khrystuŝ našch najwjetšchi polkad a so wěra do tuteho polkade naŝ sbóžnych sežini, tón wěscze wšchitko wopruje, so by jenož hej to drohe kubko sđeržak. Woni rady sčhodu czerpja, rady woporny pšchinjeheja, ale hwoju wěru njechadža i rukow dacž. A hdyž džěczi teho hwojta jich tehodla hanja, woni hwoj sčhiž rady na so wosnu. A hdyž spytowar pšchindže a jim wšchě kraŝnosće a kubla tuteje semje pokazuje, hej jenož žadajo, so bychu so teje lubosće k hwojemu namaslanemu polkadej wotrijeŝli — shto budže jemu wotmohwicž: „Ně, to so ženje njezanje. Moja wěra mi wšche steji dźiľi wšchitko druhe na jemi. Moja sbóžnosć je nětko dokonjana, dokeľž mam pšches tónle polkad njebjeske kralesstwo hižo na jemi!“

A to pšchirunanje wo pšchekupzu naŝ to wuczi: Sčždemu tole kubko do křina njepadnje. Ně, so tež tajzy, kiž dyrhja so je wšchej pilnosću wo nje staracz. Tehodla budžemy tež kaž prawe pšchekupzy!

Pšchekupz, kiž parle a drohotne kamjenje kupuje, njeľutuje a njeboji so žaneje prózy we wuwjedženju hwojeho džěla. A my? — My hmy powołani, njebjeske kubla a polkadny pytač a kupowacz. To mamy lubowacz, sčtož wostnje wěczi, žadym cžach nam nješniczi, sčtož dušchi zhrobu podawa, sčtož žana woda nje-potepi, žadym woheń nješpali a žane nješbožo mi njeuutorhnye. Št temu hmy wot Boha postajeni a žaneho potoja w drugej lubosći njeamamamy. A dobre parle je tutón pšchekupz pytať a wón je tež derje wjedžak, hdyž ma so wobroczič, so by tele dobre parle došchot. Jenicžy na móřskim dnu móžesč je namakacz. Šlaj, Bože hlowo je sa naŝ móřske dno a wšchitke potajnstwa bohobojasnosće, kiž so pšches Bože šewjenje zhrobuje dowěrejene, so dobre parle. Ale mjes nini je kraŝna, tať drohotna, haj drohotnišcha hacž wšchě druhe hromadže. A tale dobra parla je wón kam naŝch knjes a sbóžnik, nam hłubjenu wot profetow, i horzej nadžiju wot našchich wótzow we wěre woczakowaty, šewjenu hwojetej, hdyž běche so cžach dopjelnit, na sčhižu woprowaty, horjestanjeny wot morowych, horjetowaty do kraŝnosće. Pšchetož w Jesuŝu Khrystuŝu hmy žohnowani wot Boha je wšchem duchownym žohnowanjom w njebjeskich wězach, kaž hwoj: Pawoł pišche na Efesčich w 1. stawje: „Jesuŝ Khrystuŝ je nam sežinjenu wot Boha k mudrosći a k prawdosći a k hwojeczenju a k wumóženju.“ (Pawoł 1, Kor. 1, 30.)

A to kěrluŝchu cž. 267 w přenjej sčtucžy špěwa kěrluŝche: „Sdyž mam pak to jene we wutrobje kam, dha wšchitko, haj wšchitko i tym jenym ja mam.“ —

A sčtož je potom tule parlu namakal, ma so pak hnydom — kaž našch pšchekupz w našchim tercže — rošbudžicž, ju kupicž. A njech je pšacžina wyboľa, wón hadži wšchitko, sčtož ma. Tať tež my. A sčto je to drohe kubko, sa kotrež móžemy hwojeho šnjeja dostacz? To, sčtož je nam najlubšche, to mamy dacž. A hmy kamni. Ja lubuju kam so a wšcho druhe jenož moje dla. Tale hebicžiwacž je nam tať hłuboko šachčepjena, so husto kamni wjazzy nješpšinjemy, kať wona naŝ wozži. Ale tale hebicžiwacž ma pšchestacz. Jesuŝ dyrbi našcha jenicžka lubosć byč, a wšcho, sčtož hewat šcheže lubuju, mam jenož jeho dla lubowacz, jať jeho dar a w jeho hłubje. Lubujmy nětko hwojich bližichich, dokeľž je tež sa nich hwoju krej pšchelať. Ow tajka sbóžnosć, hdyž i wěstočju wěm, so je wón mój a wón mi praji, ty by mój.

Jeno so mam jeho, a so mój wón je,

so mój duch hacž k rowu teho, kiž je hwojny, lubuje;

dha dže přecž, sčtož boli, mam so sbóžnje w jeho hnadnej

Jeno so mam jeho, pišchežu rady hwoj,

[woli.

wotrijeŝnu so duzy wšcheho, sčtož chze šachnicž jeho hłed, dam so jemu wozžicž, nohzu i druhini po rumnym hłodžicž. Sdyž mam jeno jeho, je kraj wótežiniki.

Sčždny dobry dar wot njeho padnje kam mi do ruki;

Něť tež bratřja drusy so mnu hlowala wumóžnika i muŝy.

Šamjeň.

Schtwórtý šjed sjednocženstwa ewangelsko-lutherskeje mlodžiny w Sakskej w Lubiju.

(Wotracžowanje.)

Njedželu, 22. junija, rano w 6 a 7 hodž. šawonichu rjane Lubijste swoty Lubijej a hwojom hwojedženšči džěi a i wěže wola-chu trubny je hwojatocžnymi sčnikami měšcžanow a hwojči k Wozim hłubam. Zhrobu Mikławšcha a Šana wotewrišchej šchěroko dur-je a rumy sa dohki cžach młodnych hłozow, kotryž wot seminara hem pšchiczeže je hwojimi korhojemi a korhojčkami a plětwami; mjes tutymy bě jene, kotrež je hwojim wuhotowanjom po wutworjenju a hwojchach a barbach wosnamjenješche wěru, lubosć, nadžiju; běchu hebi wupletke sčhiž, wutrobu a kótwizu. Wozej hłubje běšchej kamaj šaťo hižo woshebity hwojedžen, pšchi kotrymž předarjo a špěwarjo se hlowom a špěwom, wot pišchčelaw a trubow pšchewodžanym, hłubachy Bohu Wjeršchnemu. W zhrobu Mikławšcha předomasche šarar Šeinza-Salkensteinšči wo 1. Kor. 16, 13 a 14: „Nješpicze! štejcze we wěre! džeržcze so jaťo muž-izy a budže hłni! Wšchitke wosche wězy njech so štanu w lubosći!“ Šaj to: „džeržcze so jaťo mužizy!“ tuto hlowo pšacž nětkle w tajkim cžachu hwojenja tež žonškim, tež młodym hłozam! Šarar Šangritž-Schmjecžšchamšči bě so se hwojim předom- njom šaťožil na to hlowo: „Pšchinješche hem temu šnješej cžěč- jeho mjenu! Wodcže so tomu šnješej we hwojatej rjanosći!“ (Pš. 96, 8, 9.)

W 11 hodž. pšchiamšny so k tomu na Mikławšchku šawona Wozja hłubja, kotraž chzyšche woshebe i kěrluŝchemi a i trubami pšchuwabicž wutroby, dušche. Wjednit šastlich pošaunistow, šarar Adolf Müller-Dreždžanšči pošaja tu rjanosć a kraŝnosć kěrlu- ŝchom a mišchřitwo w trubjenju se hwojimi hynamy a se hwojey nahladnej cžjodu pošaunistow. A dohoko wokoło nich ta młodžina je hwojimi korhojčkami, po tyhazach licžaza, a k tomu měšcženjo a wjeňjanjo. Wutroby do wšchokosće! To chzychu, to džopichu. Někotremužkuli, kotryž domach sa šachlemi rošmjeršamy a dwě- lowazy nětkle hwojari na wšcho, tež na džělo sa młodžinu a i młod- žinu, by wužitne bylo, by-li tam byť pšchi tutym wuhotowanju, abo najšpěje pšchi wšchemit!

Pšchindže popoľdnischa pšchestatowa. Šopodliwe město a hwojpodliwe wosolne wšy, kotrež běchu so tať pšchecželnije sa pšchewit postarale, wobstarachu hwojči i wobjedom. Š to něsch- to rjane, hdyž to pšchi tutych hwojedženjach hwojpodliwe domy wi- taja i daloka a šchěroka drje po mjenje zušch, po wutrobje pak a šmyšlenju špšchecželenych. Tež i tohole wušhadža tať někotry pšchihot a dohot sa nadawšči žiwjenja, sa hwojenja žiwjenja!

Wšcho, sčtož tu bě, towarštwu, šjednocženstwa, jenotliwi hwo- cžo, hromadžesche so po 1 hodž. wokoło seminara. Šopšedni do- cžahowarjo pšchidžělichu so tutym, kotřž běchu hižo telko rjaneho šobu hwojecžicž móhli. A potom, wokoło 2 hodž. cžehnjeshche to do- hi, pišany, špěwazy cžach pšches město na hwojedženšche měštno pod Lubijškej horu. Šaťy běchu pošne měšcžanow a wjeňjanow; hładachu a so džiwachy, štrawjachy a so wjeňelachy, — hacž wšchitzy, wšchak njewěm; dyrhja tu tež cži tamni byč! —

A wonka na dalokim rumnym měštnje potom hwojba pošau- nistow, hry młodžiny, pšchewoschki, špěwy. A pšdla na šelentym

ječje tuteho sastojuštwu, pod schit wschomózneho a mileho Boha stajil; nadžijam ho, so i jeho pomozu swoje pschizlusch-
nosče dopjelnu a so swojemu ludu a wóznemu kraje tež w tu-
tym nowym sastojuštwu tak služic, so nje njemóže moje swě-
domnjo wobskoržowacž!“ To su słowa, kotrež bychmy rad dawo-
no hižo blyscheli wot mužow, kotřiž chzedža wjednižy luda byčž.
Esu ludej nusne a křesćianstwu a zyrkwi niz mjenje. Dr. Held
je katolik. To nam njesadžewa, ho tutych słowow wječelicž, nje-
dwěluje na tym, so słowa čezěhuja skutki. — Tajke wu'nacže je
tež runje nam w Sakskej trěbne; je wěšte, so pola naš lóžjeho
njeje, škerje čezěho. Tajke wu'nacže trjebamy pať tež hewatž;
njeje trjeba, so to pschezo krajny kejnt; trjebamy je twe wořadže,
w gmejnje, we swójbje. Kelko by to n. p. ch. na wšy wustutko-
wako, by-li ho sjawnje a sprawnje se słowom a skutkom ryczeř-
kubler tak zyrkwi a k nabožinje wu'nawat; tola njetrjeba to
ryczeřkubler byčž, runje tak kubler psched swojim domom, psched
swojej wjesku, runje tak nan psched swojinti abo podobnje. Taj-
kich wu'nawarjow — a nje'abudžmy: wu'nawarjow — trjebachu
hewat tež, my i našim čařom trjebamy jich wořebje, trjebamy
jich čim bóle, dokelž so jich nimamy doščž! — Do zyla dyrbjeli
křesćenjo to jene wjedžecž, so pola hinaš imyšlenych, so pola
njepšcheczelow zyrkwi a křesćianstwu, njenamataju pschipo-
šnacža a čezězowanja, hdyž su to šimzy, hdyž to khableja, hdyž ho
to tak tam a jow wija.. Lucži hižo mějachu w Jesuřowym čařu
swój mužud, kotryž bě jene šakudjenje. Dopom ho na Matth.
11! Ně, tón kotryž roščudnje ho ja swoje šakady, ja swoju wěru
wu'nawta a po njej čini, tón wuwuřuje tež njepšcheczelej čezězo-
wanje. Tak wobswědčži njedawno něchtón tole: Na swjedženju
našeho towarštwu — bě to šobustaw ewangeliškeje mlodžiny je-
neje wulkeje industrišneje wšy — wopyta naš wotdželenje orga-
niřowaneje džekaczeřškeje mlodžiny našeje wšy. Jako ho jich
wjele na tym džiwachu a něchtón woprašča, kať to móžno, dosta
to wotmóšwjenje wot šobustawa džekaczeřškeje mlodžiny: „K tu-
tym — k jednocženej ewangeliškej mlodžinje — pschindžemy rad,
dokelž ho woni tak sjawnje a sprawnje k swojim šakadam wu-
nawaju a ho njeboja a njehanibuja, tež sjawnje i nini a ia
nje wustupicž!“ — Tu mašch! Kať w tutym tak to w druhim!

Wschelke s bliska a s daloka.

W Falkensteinu w Bogtlandže, kotrež městacžko bu psched
něchtó lětami psches šrudžaze a njewuřlyšchane podawki w dru-
him šmyřke daloko šnate, mějachu pošlednju njedželu junija
žadny a rjany swjedžen. Na 550 posaunistow bě ho tam šbro-
madžilo, so by tam 22. šjěd šaklich posaunistow wotnělo pod
wjedniřtwom šararja Adolfa Müllera = Drježdžanšeho, kotryž
nam tež 22. junija w Lubiju tak krařnje šatrubi. Posaunistojo
su wořebity wotdžěl křesćianšeho towarštwu mlodženzow ša
Saksku; potajkim tuto nowe džělo abo miřionštwu trubow, kať
ho mjenuje, je šutk ewangeliškeje mlodžiny, a to wařny a žohno-
wanja pošny. To pokača ho w Falkensteinu. Niž jeno žyle mě-
sto, ně, tež žyla wokolina ho tam šhadžowasche, so by blychala
trubjenje tuteje wulkeje byly trubarjow a šchož ho tam to špě-
wasche a šchož ho tam to pschednoschowasche wo tutym šutko-
wanju. Wořebita Boža služba a swjedženška šhromadžšna
běšchtej jara wopytanej. Dyřazy běchu ho k wječornej nut-
nošči jeřchli. Nutnje wšchitzy pošluchachu, jako šnate šerlu-
luschke šaklincžichu a ša trubow swoje šynti rošnoschowachu psches
wokolinu. Dež tu ho rěčesche wo tym, šchoť trubarje čzeja,
šchoť šerlusche čzeja a nutrne byle pošluchachu. Šorjeka na
žyrkwinnej wěži blyšchzeiče ho w jařnym šwětkle mjes tym šchizž,
daloko rošnoschujo swoje prubi po měsče, po kraju — a nadži-
jonnje tež tak něšotremu do wutroby nuts, do wutroby, kotraž

šnadž njebě dořho w Božim domje byla a njebě dořho w Božim
šlowje čitata, do šotrejež pať bě šaczahnyš k trubami šynt šnadž
šnateho šerluscha, šnadž nehdy wot maczerje špěwaneho, a i nim
dopomnjenje, špóšnacže a nowa lubošč k Bohu a k Jesuřej
šchryštuřej. Miřionštwu trubow, to njeje jenož mjeno, to je
džělo. Trubarow šerluschy doščezěhawa tak něšotreho, kotrehož ani
piřne ani rtne šlowo nedoščezěhuje a woka jeho, čzeňje jeho a
dowjedže jeho k tomu, kotryž woka: „Bój ja mnu!“ Šotryž praji:
„Bójče žent se nini wšchitzy, kiž wy špóřni a wobčeženi seže,
ja čzu wař wšchewicž!“ Štuboko hmutě špěwau wulke
byly luda šobu, jako trubny šantjeřechu šrařny šerluschy:

„Twať, o moja duřcha, twať na Boha!

Wěra jemu šluscha, pomoz ja wšchěch ma!

Budž bjes štracha, ranje šesřhadža!

Šo šyntje wita čze krařnosčž nalěčža!

Šdyž wichor duje, šichiz nastawa,

Šha čze wobarmuje mój šnjeřowa!

— Džeň 12. julija bě to 50 lět, so wumrje drje tež něšotre-
niřkuli Šerbej šnate němšči ludowu pěřnjek a špiřowacžel Šriř
Reuter. Bě Delnjo-Něntz a piřaiche w delnjo-němškej rěčži abo
kať ho praji: plattdeutsch. Jeho: „Ut mine Strontid“ drje ně-
šotryřkuli šnate a tuž tež waři. Žiwjenje tuteho mužža bě po
lubošče pošnych džeczaznych lětach šuta běda a lute wójowanje,
w kotrymž ho pódla njeho jowi wěry a lubošče pošna mandžel-
ška šuřa, džowka duchowneho šunže. Š jeje pomozu bu Šriř
Reuter tón pošožny wufubler luda, kotryž luda duřchu šnate a na
jeje trunach hraje; jeje dobre a njedobre je jemu šnate, jej pře-
duje we šwajich powjedancžkach a pěřnjach bohabojoščž a dowěru
k Bohu, špóřnosčž a špřawnosčž, dobre počiniť a šwěru. Wšchi
tym čze byčž pomoznik pschedy wšchěm tym mařym, podřocže-
nym w ludu. Wón je muž i čařa, kotryž bě něšak pošobny na-
šchemu. Šchoť ho i nim a i jeho wudžětkami šelnaje, šněje
žyle wěščze žohnowanje i teho, wořebje w tutym tajkim čařu. Tuž
bjes džywa, so ho to po žylej Němškej a tež dale won nětkle špomi-
na tuteho mužža, kotryž ho 7. novembra 1810 w Štavenhagen
w Meklenburgškej narodži a 12. julija 1874 njedaloko nam
i Lutheroweho žiwjenja derje šnateho hroda Wartburg wumrč.

Š Rhiny a i jeje pošantwa dostawany dyř a dyř dróbniške
powješčze. Nějřu runje šwječelaze, su šrudžaze, thichaze. Tak
piřke miřionarčkej Riedelowa mjes šdruhym š krajiny wokoła
miřionškeje štazije Šiantšchau: . . . Žonška bě trojniki porodžila;
tute wostaji i wotpořladom nahe w dóncžy ležo a ho wo nje nje-
štarasche. Tak wumrčchu. — W Šohřichau šaduřny macž nowo-
narodžemu džowčicžku; jeje šuřodžina porodži tež džowčicžku,
tuta bu tež morjena; prajachu, so je ju nam do rěki čziřnyš. —
Šolečki moricž, to je tu waschnje, wořebje pola tych, kotřiž maja
hižo dvě abo wjazy. „Kas ho“, tak miřionarčka piřche, „w hro-
madžinje woprašchach, šchoť je hižo džeczatko morit. Tu šamol-
wi ho šajka licžba žonow, so bčch wulzy naštróžana. Něšotši pať
měňjchu, so ho to šanto wot ho rořumi, hdyž štaj šarškej šhudař.“
— Tole i Rhiny! Něťl ras ho rořhladuj w Europje, w Němškej,
a daj šebi wot nowinow powjedacž, šchoť ho tu štawa! Šy pra-
jišč, so je to žyly kruč Rhiny w Němškej, teje Rhiny, kotraž bu
runje wupřana. A kať to móžno? Šohodla, dokelž je ho i Něm-
škeje kruč křesćianštwu šhubit. —

Šiřowanje.

Š. w Š. ša 6. po Šr.

Ša 7. po Š. ho wo nabožny nastaw šprořy, kotryž měl ho
do šošacžiz pošlacž.

Šamolwity redaktor: šarar Šyrgacž w šošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłai,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłai
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól křmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će.

• Serbske njedželske łopjeno. •

• Budyschinje, 27. julija 1924.

Čištjeć a nakład Smolerjez knihicziščezěrnje a kniharnje sap. družšt. s wobm. ruł. w Budyschinje.
Wutħadźa łóžbu ħobotu a płaczi na měřaz 15 stotħy pjenjeřłow.

Na 6. njedz. po swj. Trojizy.

Matth. 22, 1—14 porno Lut. 14, 16—24.

Jako pschinjekeř Božeho kralestwa je Jěsuk mnohe pschirunanja wo Božim abo njebieskim kralestwje činił. W tutych wošebje pokazuje, so je w njebieskim kralestwje wjele hinał hač w kraju semitskeho knjezerja. Bože kralestwo hinał roscze a ma ħinajšće šakonje hač šwětnje.

To wošebje na pschirunanje wo wulkej wjeczeri a na tym wo křažu kraloweħo ħyma widžimj. Někotři wuczeni ħu čypli tutej jara na ħo podomnej pschirunani ja jene a to ħame wudacž, kotrež je Lušaf jeno žyle hinał napřat hač Matthěj. Ale czechobla Jěsuk, kiž je Bože wotkasanje postajił a na ħorje tyħazam šhlěb dat, njeje móħt wjazn křocz tajše wjme a wažne pschirunanja wo tym rěczecž, kał Bóh ħwój dom s ħoščemi pjelni?

Wobhladajmj ħebi tutej pschirunani! Stej trjšej wšchela-korej, so ħo nam dyrbitej jako dvě šdacž!

Polu Lušafcha cž Lowjeł, prosty muž, wulku wjeczeř čžini. Njeje to ħižo jara wulki rosdžěl? A tón ħo psches kóžde pschirunanje cžeħnje. Tamny cžłowjeł je ħwojeho runjecža pscheprošł, to bęħu bohacži? Čži njepšchindžechu. Tamny kral je najlěpschich, najwobobnišchich do ħwojeho ħrodu na křaž prošł. Čži tež njepšchindu. Tał Jěsuk we woběmaj pschirunanjomaj něħto, šħtož je w Božim kralestwje štajne nashonjenje, wopřizuje mjenujz, so cži, kotrychž by kóždy ja Božich lubuščłow měl, to wšchał njeħu. ħunje to je Jěsukej jara naležana wažna wucžba, kotruž wón we wjazn pschirunanjach pschinjeke. To dyebi we woběmaj pschirunanjomaj jenajše bęč.

Šladajmj dale! Polu Lušafcha ħospodař we ħwojim ħněwje

wobohich, ħħudnych, ħħromnych, ħħubjentych a ħħlepych nutšwojecz da, potajim w lubošcži wubraných ludži! Na to ħašle, dofelž je ħiščcze ruma wšche, tež druhich!

Žyle hinał je pola Mattheja, ħdžež cžitamy, so wotrocžny ħoščzi na křaž wolachu a jo tučzi „njeħachu“. Dale tu ničžo njeshonimj. Na to pola Mattheja druge wošebje na wulke kralowške pschihoty pokasowaze wabjenje krala psches druhich wotrocžłow pschindže. Wobobni wšcho šazpřiwachu a do ħwojeho džěła džěchu. Wo samostwojenju ničžo njepřšchimj (kaž pola Lušafcha tał wobšħernje!). Sa to pał někotři wobobni kralowych pókłow ħanjja, ħaj jich šħonzuja, a kral w ħwojim ħněwje ħwoje wójšło šczele, so bęħu ħo morjerjo šabili a jich měšto ħo šapaliło. To ħo měri na Jerusaleme, kaž kóždy cžitaj biblije ħebi ħnydom myħli. Na to ħo njepšcheprosħa ħori a ħubjeni, ale bjes wobhladanja wšchitzy, kotrychž wotrocžny namaħaju, šli a dobri, tał jo ħu ħnydom wšħe blida wobšħadžene.

Nětko pschindže, tał ħo mi šda, najwažnišće! Kral dže nuts, jo by ħebi ħwojich ħoščzi wobhladał. Wotrocžny njeħu to ħmeli. Wšħitki chze kral w ħwojim domje męcž, chze ħam rošħudžicž, šħto njeje ħódnj, a chze ħam pschilafacž, šħto ma ħo štacž.

Du njeħmēmym do mudrowanja šapadnyč, so prajimj, so wotrocžkam njeje ničžo pschilafane było, so dyrba na křažnu drařtu ħładacž. Tule potajnu pychu abo ħódnosč tež Boži wotrocž kaž Pawoł abo Luther njewidži, nje m óže ju widžecž. Bóħ ħłada hač do wutroby. Bóħ praji: „Pšħecželo, kał ħy ty ħem nuts pschichol a nimasħ žaneje křažneje drařty?“

Tuž je rosdžěl mjes tutymaj pschirunanjomaj pschewšchu měru wulki, podomnosč pał jeno ħnadna. We wulkej wjeczeri jedna ħo wo bohatty, kiž na šwětnym wiħaja, a wo špytaných, kotrychž

dušča je motovljena sa Bože kralevstvo. Tež lubošč je k hudym je tu živoje psched woczi stajena.

W pschirunanju w o k'wa šu kralow'skeho šyna nam Jesušk b'wo ju zyrkej a Boži kud wopikuje, potajkim wjele wjazg hacž w tamnym pschirunanju, kotrež je jara jednore a tola tajke rjane a lubošne, taš so tež hnew njeje wopikany, ale jeno s krotka naspomajeny.

Zyrkej dyrbi pucž k Božemu tronej a kudnemu stolej byčž. Boži wotrocžy maja wuicž a wabicž a šo dacž sabicž, dyrbja wschitkich prošpčž a na wopobu njehladacž a šo nježiwacž, hdyž wnyšozg a wopobni wscho zyrhwinske sazpitwaja, wscho kudzenje pak maja Bohu pschewostajicž, kiž šamlutki wč, šchtó je njebjeskeho k'wafša hódny.

Šchtó pak je tamna k'wafšna drašta, kotraž šo žada? Šsu to dobre pocžinki? Wšcže to šu. Ale šchtóž by šwoje pocžinki sa došahaze mčš, by šo šle šjebal. Tuž je twarjenje na pocžinki štraščne. To wčemy wot Pawofa a Luthera taš wšcže, šo na tu-tón pčšš šebi nješwčrimy twaricž. Jeno pašuta rošlamaneje wutrobny, kotraž šebi jeno Boha žada w Šhrystušku a na šwčtne nje-myšli, móže wobštacž psched šwojaty, wčžnym Bohom. Šchtóž pak ma něšotre pocžinki — wschitko nima! —, to nječy ša nje šwojeho Boha šhwali! Bóh je jeno w štaršchwim domje a w šchewšchwijanskej zyrkwi wozžik, šo je do kralow'skeho hroda na k'wafš p'chischot a je wješely w Šnješu. To je njebjeske wješele. Šchtóž to ma, šebi jo wšacž njeda. Tutón dobrý džěl jemu wšaty njebudže. To čže Jesušk, š tajkim wožnym pschirunanjom k nam rčži.

L. w B.

Tón Šnješ je mój pašyr!

(Psaln 23.)

Šlób: Nětk šhwali o dušča šhwali Bože dobroty.

Nětk pójmy bližej k Wótzowej wutrobje,
Psched nim šu wschitke podarmo štarošče.
Bóh šwojim dawo šbóžne manna,
Š žyšby wjedže do Šanaanna. :.:

Na Božej kuzg šo krašnje jeleni;
Nětk šwojej ruzg štykčže k modlitwje,
Majestošč Boža! Ši k'rocž šwojata,
Lubošč ta wčžna k nam lubje šhwata. :.:

Šnješ nade wšchěmi našch šwčrnj pašyr je!
Š njem' džimny wšchědni, pšchi nim je wješele!
Wón šbóžnoh' rčžini šhubjeneho,
Wumóž naš budže wot našcheho šleho. :.:

Na šwojim Šnješu, mčš šwoje wješele!
Wón twuju čžežu a wschitke štarošče
Wot šdala widži, wschitko šnaje,
Šnadži we Božej ta dušča traje. :.:

Bóh moju dušču šdžerži a šastara,
Po prawym pucžu wjedže a wšchewja.
Mje paže na šelenej wuzg,
Š wozži tej čžerstwej mje wjedže dužg. :.:

Šacž runje šhodžu w čžemnym doli tu,
Psches hnadu Božu mam pomož njebjestu!
Tón wšchewomóžny Šnješ je pšchi mni,
Wšchaf trošchtujetaj mje prut, šij Boži. :.:

Pschede mnu blido, bohate šhotujesč
Ty šwčrnj Božo mi pošne nalijesč
Pschecžiwu nješchecželam šwčru
Š woliom žalbuješč moju h'wou. :.:

Nětk šo mnu p'ndže ta šwilnošč, dobrota
Wšča š Boha wuicž; mój Šnješ mje lubo ma!
W domje teho Šnješa wčžnje
Wostacž my budžemy Šeho džčži! :.:

Po šwčrnym džěli dom pschindže žušobnik;
Je hišcže drugi šabatny wotpocžink
Wostajeny Božemu ludej;
Š Božeje hnadu ja živy budu! :.:

Wodacže hrčchow nam h'wada pschiježe!
W njeju šhšow žanyč wjaz' njebudže; —
Bóh budže wutrcž š woczow šhšy,
Šbóžni my budžemy š Šeho hnadu! :.:

Mje wobhoš Božo, ty šnaječy mnyšle wšchě;
Šsy móje šbožo, mčš, radoičž wutrobny!
Nječ šo po Šwojich k'šnjach šwucžu,
Pschewozž mje šbóžnje po wčžnym pucžu. :.:

D špokoj Šešu wutrobny žadanje,
Nam pošylú wčru, my š Šebje žiwjenje
Šej' dušče wčžne namašamy,
Š Bohom mčš, pošoj psches Šebje mamy. :.:

Pschindž ke mni Božo je šwojej pomožu,
Budž šbožo w žiwjenju, we wumrččžu,
Nječ Šwój ja štajnje šawoštanu,
Wobradž nam wšchědnje wšchu Šwoju hnadu. :.:

Psches Šejom Šhryšta my mamy žiwjenje!
Nětk dušča wyska — w šutjertnej hodžinje
Šsy našča pomož, wumóženje!
Budž džaf a šhwalba, čžesč Bohu wčžnje! :.:

J. W.

Zyrkej a štat.

— Šakšči prynž Šurij, šhwšchi našlědnik na šakškim kralow'skim stole, bu 16. julija w Trěbnizach psches biskopa dr. Schreiber a mčšnik a wuzwječeny a džeržeshe po tym w hrodow'skej kapalg hroda Šybillenort šwoju primizu. Pschitomni bčchu jenož pschitwšni a najbližšči š kralow'skeho dwora, dofelž kapaka jenož maša. Prynž Šurij je šo pschewo pošafal jako tajki, kotryž ma h'ubowke šacžucže ša nadawke a žiwjenje šakškeho luda. Wo tajkim jeno šmyšljenju šwčdčži tež tuta k'rocžel, kotryž je nětk čžimik, šo bu mčšnik.

— Něšcto ša jich wjele jara špodžiwneho štawa šo w Šhü-ring'skej. Tam šu šo šjednocžili šozialdemokratoja, komunistojo a němžy ludowzojo k nadbčhej pschecžiwu zyrkwi. Šeologiska fakultety w Jenje dyrbi šo šhubicž; mčšo njeje dyrbi šo wutworicž nabožnowčdomnostny wotdžel (religionswissenschaftliche Abteilung) filozofiškeje fakultety. Čžehodla to? To praji čži wjednik ludowzow, dr. Dinter: Šeologiska fakultety šu wčdomnostne wuhotowanja, kotrež čžeja štarý šakš p'odla noweho štajicž. — Po-tajkim šu čži, kiž najdale na prawizy šteja, pschecžiwu nabožinje,

pschecziwo wěrje! Nicžo nowo to njeje, tola tak dorajnje so drje hiščeje njesjeti, kaž tu. To drje ja někotreho tak kufi poraženja, hdyž nětk samery a wotpohlady swojich politiskich a hewakich pscheczelow tak wotkryte widzi.

— Zyrkej w krajišcu Reuf staricheje strony je so, njech tež niz dospolnje, sjednocziła i ewangelskej zyrkwoju Bajersteje, tak so nětk wobaj, jena druhu podpjerajo, hromadže štutkujetaj.

— W pruskim krajnym hejmje jiwja so tu khowilu hibanje, kotrež móže ja zyrkej niz jeno w Prussej ale tež hewak i wulkej škodu byč. Wuradźowachu tam wo sakonju, kotryž wudatowki ja zyrkwine sarijadnistwo w Prussej rjaduje. Wyszchnosć bě nacził sakonjei saposada a wubjerł so i nim saderasche; pschi tym wobšamfku, wuradźujo wo tym, sčtož měl stat dale zyrkwi płaćić, so ma pomjenowanje wjednikow zyrkwinych wyschnosćow byč wotwizne wot jeneho „Blacet“ stata. T. r. jenož tón móže do wažnych zyrkwinych sastojuštwow pschińč, kotryž so statej a štwětej wyschnosći spodobu. Tole pscheměnjenje, kotrež je wubjerł na tutym ja zyrkej wažnym sakonju dofonjał, je troščku dźiwne a nastrojazeje tež pschecziwo smygli wustawny wulkoštata. Zuta postaja, so ma zyrkej swojich sastojuštwow pomjenowacž bjes toho, so by stat něšto do toho prajicž měl. Sdyž so tole w Prussej stata, je móžna, so so tež w Sakskej, hdžež nětkle stat a zyrkej mjes sobu jednatej, stanje. Potom bychmy tu w Sakskej i nowa wojowanje wo prawa zyrkwoje měli, a jednanja, kotrež nětkle, njech tež pomakto, postupuja, bychy so wo wjele počezite, haj šnadź njemóžne sczinile. W Prussej dyrbi to k rošbudženju wo tutym wulzy wažnym praschenju stata a zyrkwoje pschińč.

— W němiskim hejmje byda 217 saposklatow ewangelskeho wěrnywšnacža; w sardženym běchu to 185. Tuzi pschiškuscheja scžehowazym stronam: 93 němisko-narodneje, 41 němisko-ludoweje, 24 němisko-demokratiskej, 30 nazionalno-sozialistiskej, 14 sozialdemokratiskej, 4 hospodariskej, 3 němisko-hannoverskej, 3 němisko-sozialnej, 1 zentrumiskej, 1 bajeriskej ludoweje, 1 bajeriskej ratačiskej a 1 komunistiskej stronie. 105, w sardženym tež 105, su romisko-katoliskeje wěrny; mjes nimi su wot zentrumiskeje strony 63 a sozialdemokratiskeje 3, wot komunistiskeje žadny; eži druhy rošdžela so na druge strony, t. n. psch. su 13 wot bajeriskeje ludoweje. Nimo teho sarižachu so: 1 jako starokatolik, 3 jako židža, 5 jako swobodnonabožni (Freireligiös), 1 jako Atheista (bjes Boha), 1 jako swobodnosmyšleni (Freidenker). Wschitzy druhy — 139 — mjenuja so, — je-li so su do zyla něšto sarižali, „bjesnabožni“ (religionslos) abo dissidentow; to su tajzy, kotřiž i zyrkwoje wustupichu.

Žně.

„Džefaty džěn lipa kčž,
žnježy, kožu klepajče!“

Tak žmy spěwali a žnježarjo su kožu klepali a žyfu. Štwjelzo po štwjelzu pada, rjad po rjedže bywa pošpčženy, hromadka po hromadkach wotbčrana, žnop po žnopje šwjajlany. „Bupy“ wchudžom na polach tak daloko kaž wóčžo widzi! A žita rjane a čaž žnjam hojazy!

To so eži raduje wutroba, o eži spěwa rt, to so modli dušcha!

Abu praj, molimy so to? Je to hinał nětk, hinał lčžka, hdyž to džefacž lčž, so nam pschińdže hrošbna powjesčž do žnjow: „Wójna! Wójna!“? Nam so ida, so dyrbjeli to i kóždym nowym rjadom šanowacž nowy kčrlušč. Je to tola tež jubilejne lčžto kčrluščow! — A na tym jednym rjedže by so dyrbjal spčwacž džafny kčrlušč, na tym druhim rjedže kčwalby kčrlušč, na tym třecim proštwu, na ščwórtym dobroprošchenje a tak to dale a dale a pschezo jažo i nowoh?

Rjane to Bože dary! Do rowjenje, wulchowane, žchnowane! W počuju a mčrje je ščžesč! Nimo wójna, kotraž bč wulka wójna, nimo! Ty tu by, hiščeje by, mjes tym, so i tych, kotřiž psched 10 lčžami hiščeje sobu žnježachu, tak někotry je dyrbjal ščžicž kožu na pschezo, haj, so bu šam porubany i kožu drugeho ščžička, kotryž ma hrošbne mjeno: rčka šmjercž.

Haj, je žnjowym kčrluščom kčncži psches hona tež štruchle předomanje, a to hewak pschezo, lčžka niz mjenje, ně bóle. „Ty by to štwjelzo, Ty!“ tak to kčncži, tak to nadžjomnje kčncži kóždemu do wucha, do wutroby!

Nadžjomnje! To je tórna nadžija, ženje dopjeljena nadžija! Dženšnišči džěn nima tak někotryž wli wjazy ani wucha ani wutroby! To špšmajesč tež i teho, so ani te šardžene džefacž lčžt nježbu dospčdomacž móhle, hacž runje běchu šame lute předomanje i hrimanjom a i blyškanjom, so ani wšcho to šrudne a wšchne a bolostne njeje pochucž móhle wutroby.

Žně! Wšch pak, hdy ty to na rjedže? Ras budžesč, budžesč žyle wšče, hdy, to njewesč. Njewesčy ani lčžto, ani mčžaz ani džěn. Protřku džela šebi šnježacž šam a pschińdže je šwojeje kožu, hdyž čže. Abu ně, — a Bohu budž džaf! — tak njeje! Šmjercž njedžela protřku! Boh šnješ šam pohladnje na čažnik žiwjena — a wono so stanje, so po tebi so stato. — Abu ně, — a Bohu budž džaf! — tak njeje! A to su nětk te druge, te wošebite žně: To žiwje w Tebi žiwje wostanje a wróčzi so do raja žiwjenja: Tvoja njekšmertna dušcha!

Do raja wčžnowčže so wróčzi. Hacž tam pak bywa wulchowana do doma wóžneho, to je na tebi, hacž by wutriebal hnadny čaž žiwjenja k tomu, so by dospřawil k dobrenu šomu, kotrež je hódne, so bywa domoškowane — abo hacž bč to hinał, hacž by njewužitnje wužitwal hnadny čžž.

Čaž, hnadny čaž tu hiščeje mašch, dženska, tutón wšemil hiščeje. Hacž jutsje, to njewšch. Tuz žón wutriebaj, dowutriebaj! Šladaj a šlyšch: žně su, štwjelza padaju! — Žně budža a štwjelza porubane budža — a niz mjes nimi Ty! — Šak šluži ewangelska mlodžina wóžnemu krajei.

Raf šluži ewangelska mlodžina wóžnemu krajei.

Šješd wjednikow ewangelskich sjednocženštwow mlodženzow a mlodnych mužowaw Němiskej je scžehowaze wobšamfnył a wšprajil: „1. W nšy wóžneho kraja, kškaž naž to wona nětkle tšchi, pnta šchryššuskeje poddata mlodžina wotšřnjeny kóž a wšhotowanje ja wojowanje w Božim šłowje, kotrež je so w 100-lčžnych stawišnach našcheho džela, wošebje tež w rošřřazach čžžach nšcheho luda jako žórlo wěrnosčže a šlyšnosčže wopolašako.

2. Mčje jenajši dónť tež i drugej mlodžinu, kotraž i došolo wofolo naž so tehorumja bčžži, wššbčnjemy jako šwoje heššo tole: Woprawdžity njepšcheczel našcheho luda njesteji pschedy wšchčm ani na lčwizy ani na prawizy, ani wončach ani nutščach: tutón njepšcheczel šteji deščach! To rčka: Woprawdžity njepšcheczel našcheho luda je jataniška móž hrčcha, kotraž so na tšřčzore wšchelakore wšchnje štwjejejo žiwjenje luda kšny.

3. Rošbudna pomoz w našch žadlawej nšy njepšchĩndže nam ani wot prawizy ani wot lčwizy, ani wot nutščach ani wot wončach. Zuta pomoz pschińdže nam wot horščach. Wona je nam data w šchryštužu, Ššynu Božim, kotryž naž psches wštrčče a stanjenje wumóh' wot winty a mozy hrčcha.

4. Womhacž móžejaj našchemu ludej jenož mužoj, kotřiž buchu psches šchryšta nowi čšlowjekoj, kotřiž šwjajani k šłowu šnješa, ššstupja do boja ja čžesčž Božu pschecziwo wšchemu kšženju ludoweho žiwjenja psches hrčch (šanjechanje počžžiwosčže a

čistišće, alkoholismus, manumismus, vojovanje partajow a družte njepečiniki).

5. My tuž njesamóžemy hwojemu ludej žanje lépscheje dobroty woposlać, hač teje, so, hwoěni hwojemu staremu heřtu, mlodženzow a mlodnych muži wodžimy k sbožni'ej.

6. Jako wučomnizy Jesuša swolimy ponižnje do hndženja, i kotrymž Bóh našch lud hndži, a čerpiny pod tym, so ho jich wjele i luda njeda nakalacž k pokuceje. Sladajo na hndu Božu hmy my čłowje'wo nadžije a wěmy, so Bóh ponižneho powyšchi we hwojim čažu. S tutym hwoěženjom stejimy jako póbli hwojeho krala Šhrystuša hndža w ludu, hotowi k služanju, k luho'czi a ke kóždemu woporej, tež woprowacž hwoje žiwjenje. My mamy tuž ja nadawč ja našche towarštwu to, so we hwojich hwoštawach lubejež k ludu a k domijnje ja'orjenjeja a hwoječa.

7. Pšchi tym njeowajemy njawobkedžbowane wošbitošće a nadawki družich ludow ja kraleštwu Bože; my čujemy ho hndženi, pošluchajo mišion'kej pšchikajni hwojeho krala, i mlodžimy, kotraž po wšchěch krajach wěri do Jesuša Šhrystuša. My nastupimy i tutym, kelož to na naš, pucž, po kotrymž duzy to ludy semje dyrbja dóncž k tomu, so hwi mjes hwi dorosumja."

Njeje čzi to tak, jako by ho čzi to tu hwi hwi, hwi nadžije, kotrež čzi poškaže a roshwětki pucž, kotrež mamy my wšchizny hwi? Njeje čzi to tak, so ho to pšchi wšchěm njeowjelelu dyrbišch wjelečič, so w našim ludu tola hwičeje tajkeje mlodžimy! A njedyrbijch to hwičelenje mēčž i tymi, kotriž hačža hibanje a dželo mlodžimy, kotraž ho w ewangelišch hndženištwach hromadžuje a kotraž je tola, hwiž hndž niž hwičeje wšcha a hwiž hndž niž hwičeje wšchudžom a pšchezo, duzy po pucžu, takle, kaž tu prajene, služičž kralej Šhrystušej a ludej! —

Sesty.

W „Evangelischer Brüder-Vote“ hwi hwi adventiom dla naprašowal. Scžehowaze wotmolowjenje ho jemu tam dawu:

... Pšchad adventistami dyrbinny hwičnje warowacž, a to na satožni pišma a to dla hwičnych nashonjenjow i adventistami. Šlušcheja do hwičow štaženja, kotrychž hwičowanje do židowšeho šawjedže; dowjeddu čłowjetow i nowoh' pod pšchah šakonja, steja tohodla pódla Pišma, hačž runja čzeja tola Pišmo tak prawje derje snáčž. Wo tym wjele pišacž, njeje drje trjeba, došelž je ho to w tutym šopjenu hwi štafo (Evangelischer Brüder-Vote, Willy Federich). Čžitajče knižku duchowneho Moderšohna, kotruž wam wóšladž. W njej je prashenje: „Sabbath abo njedžela“ tak nadrobne rošestajane a to po bibliji, so drje móže i čzežka šchto pšchecžimw tomu prajičž, — šhwa adventista, kotryž njeje wjazh k powučženju. — Wječelenje a džakowanje dyrbi kóždy dženi i nowa to naš hwičž, hwiž to tak špominamny na hwojeho krasneho sbožnika, w kotrymž tola woprowdže wšchitko mamy. To wumóženje, kotrež je ho pšches njeho štafo, njetrjeba žaneho wudospolnjenja pšches naš (to njemujž tola adventistoj hwičeho dnja wučža, red.) To by tež něšchto žalostnje šrudne bylo! Wón je šakonja kónž! Wón je jón dopjelnik. Nawučimny tola bóle a bóle, po šakonju ducha, žiwjenja w Šhrystužu Jesužu ja nim hwičičž to pošluchmošči, wšchitke daw jemu žiwi hwičž, a šawrěimny hwojeje wšchi wšchěm šeharnikam, kotrychž to, čzim bóle ho kónžej bližimny, hwiwa jich wjazh a wjazh. (1. Tim. 4, 1.)"

Wšchelle i bliska a i dalofa.

Evangelisny duchowni šhromadža ho pódželu, 28. julija dop. 3/10 hodž. w Šerbskim domje k dalšchim rošwucžowanjam w šerbsčiznje. Tuž njech wšchitžy pšchiddu!

Njedželu, 3. augusta, wopomina žyly našch lud šandžene 10

lēt a wšcho, šchtož hu nam w tutym čažu wšake, wošebje padnje-nych wulkeje wojny. So by ho tola tutón dženi hwiččič wšchudžom tak, kaž hwi tole wšcho žada wot jenotliwcho a wot žylyho luda! So by to tola byl pošutny dženi w pošutnym imyšle: Dženi wotwobrocžimny wot wšcheho, šchtož pšchecžimw Bohu a Bóhu nješpodobne, kaž šchtoščž, moršotanje, do žyly hwičhenje, so ho pšchewobrocžimny k tomu, šchtož Bohu špodobne, haj i Bohu šamemu!

Powitanje noweho wotřežneho hejtmana jako pšchecžimw konšistorialneje wšchno'če we Šužizy šta ho hwičdu 16. tuteho mēš. pšches Šužiske duchowništvo, němške a šerbske, šastupjene pšches šnj. primariuša Šablerja a šaraja Šadu. Na powitanishe hwiwa, w kotrychž ho wošebje wjelele dla wšcholenja noweho wotřežneho hejtmana a pošne dowěrjenje k njemu, kiž je ho jako štatny šastojnik, jako čłowjek a šchecžimw dowěrjenje a pšchihilenje žylyho Žitawšeho hamškeho hejtmanštwu w pošnej mēšje dohwi, wupraji, knjes wotřežny hejtman wotmolwi, so je jemu wjelele, hwiž hndžž tež jenož ja kóžki čaž, i wódžerjom Šužiske konšistorialneje wšchmošče hwičž, so wón, kiž móž a žohnowanje šchecžimwštwu je šamšneho nashonjenja šnaje, na wotučženju nabožimšeho žiwjenja i žyly wutrobu dželšerje a so ho wjelele, hwičžaje žyly hwičž, pošchacž, ju pšchewacž a hwičšchacž móž, tak dalofa hačž hwičž jemu to móžno, na štrawim natwarjenju žiwjeje ludoweje žyly. Wošebje paš čze duchownych we Šužiskim wotřežu pošpjeracž pošchacž, pšchetož ja nich je čaž hwičny a čzežki a jich šadžerjenje w čažu nišy, jich njelčaze a šnužite pšchetracž a pošchenje, jich šamehošhacž woposlane pšches to, so hu nješwucžene, hwičto ponižaze dželo na ho wšali, je jeho hwičto, je i pošchecžowanjom, haj je špodžimwanjom na nich hwičacž dyrbjač. To mēlo ho tež knjesam duchownym wšchewicž. — Wotym, so hwičto ho hwiččene we wšchelach žylywšch naleznošchach rošrēcželi, ho rošžohnowachu i wutrobnymi šhwošchecžami. A.

Wožada Elfeld pošla Šuwbacha je hwičšchacž hwičto šapocžala, nowu žyly štwaričž. Pšchicžina je, so woššady industriellnych šrajinow na hwičbje pšchiberaju. Dwoimny ho tež, so ho tohorunja w Šeršimju pošla Wjelečžina nowa žyly štwari. Boli to, tak pišche něšchto k tomule, so nam našche štare Bože domny w mēštach pšchezo hwiččene njedofahaju, hačž runje wobhdelštwu tutych mēštow tež rošče. — A šako: wjelele naš to, so w tutym čažu tajke woššady, kotrež hwi šwērja, šamo nowu žyly štwaričž, hwičž je tu šchto, kotriž šawwšch wšch woporniwšch hwičarja a hwičruja na te dawki, kotrež hwičto došelž njelčž hwiččene niž tak wulke, so nišne wudawki woššady wšchunaja!

Bibliške rošwucžowanja ja wšchěch wšchotuja ho tež lētšja šako wot wubjerka ja ludowe mišionštwu, to w šeminarje ja wuččički matych džeczi w Šhknizy, a to wot 1. hačž 4. oktobra. Wobdželicž móže ho kóždn. Šamolwicz dyrbi ho pošla „Wubjerka ja ludowe mišionštwu“ w Drježžanach, Ferdinandstr. 19, II. — Tole je něšchto wulžy wážne a špomóžne, a to niž našpošlesty ja tyč, kotriž mēnja, so dyrbja k šerširjam hwičacž a tam nawučimnyčž, kál maja to w bibliji pošchacž.

A rošpominanju.

Ša jubilejne lētó ewangelišch špěwaršchich

„Ja čzu po pšchikladže pošfetow a šarych wótzow žylywšch němške pošalmny ja lud čžiničž, to hu duchowne šeršusche, so by Bože hwičto tež w špěwje mjes ludom wšchacž.“ Dr. Šarčžin Šuther.

Šištowanje.

W. w Šr. ja 8. poš Tr.

W. w Ša. ja 9. poš Tr.

Šamolwity redaktor: šaracž W h r g a c ž w Šhacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřeń će. P

• Sserbske njeđželske łopjeno. •

W Budyschinje, 3. augusta 1924.

Čištjeć a nakład Čsmolerjež knižicziščezetnje a knižatnje šap. družst. i wobm. ruk. w Budyschinje.

Wukhadža łóžbu šobotu a placzi na měšaz 15 stothych pjenjeźlow.

Wopominanje wulkeje wójny a jeje padnjonych.

Wly džemy a chzemy šo modlicy nětk Bohu.
Wón budže naš wódziczy wšěch prawdosćiwje.
Doměrmy šo jemni!
Wón wobara štemu!
Budź šhwaleny našch šnjes,
Šo špomni na naš!

Ššched 10 lětami! — 1914! — Žně to běchu! Žnježarjo na polach! Škoby brincžachu, štwjelza padachu, šknopy šo stajachu! Domoj wožachu wošy łopate žnjoweho žohnowanja Božeho! Wrožnje šo pjelnichu! Žně to běchu! Tu šo šta, kaž Šeremiaš pišče w 48, 32: „Kažet padny nam do žnjow!“ Wójna wudhyri, wójna, wo kotrejž dženska prajimy: „wulka wójna!“

Žnježarjo štožichu łožu a pschimachu šo brónjow. Do wójny čžehnjechu našchi rjekoj: nanej, šhnoj, bratšja, mlodži a šchedžiwzy! Bitwy bijachu, krawne, mordarške bitwy. Dobycze pytachu, na dobycze čžakachmy tu domach, wojujo tež tu šobu i nimi na polach a domach. Čžakachmy žadosćiwje na tón wotomik, šo móhli i wójny šo wróczazymy špěwacz kěrlušch, přjedy tu šasběhnjony, šo móhli jón žhly špěwacz, wot přenjeje hač do pošlednjeje šchtucžki, a tak tež druhu šchtucžku:

W bėdže na šwěcže je šchital naš krašnje!
Šoh' wěrnosć a šwěrnosć je pomhala nam!
Šhdyž do bitwy džěchmy,
Šno dobyli bėchmy!
Ty, Božo, i nami bėšče,
Ty dobył šy šam! (kěrł. 853).

Čžakachmy a čžakachmy — a čžakachmy podarmo! Šodžinka, ně džej, šwjedzej, na kotrymž bychmy šanoschowacz šmėli i rjekowškimy dobyczeryjemi, i žhlym ludom tutón kěrlušch wšstajšo, nam njepšchidže a nam njeje pschischoł. Čžeto 1918 je nam tutu nadžiju přjecž wšalo a nam dało drje škóncženje mordarškich bitwow a i nim poraženje, tola niž měr. Šnowe bėdženja nam wobradži i hodam, a i tutymy šo bėdžimy dženska hiščeže, žarujšo wo to, šchtož šhubichmy, žarujšo nutrnje a wutrobnje wo tych, kiž šhubichmy wo wójnje mordarškej: wo nanach, šhynach, mandželskich, bratrach. Daloko a šchěrošo rošpřoščeni štoro po žhlej šemi wotpoczujšo tam wot čžěžleho bėdženja jich čžěla. Bėchu šwěrní hač do šmjercže! Ššchi jich pomnikach a rowach štejimy dženska a šo jim džakujemy, tym padnjonym! Šš šo džakujemy tym, kiž tež šwěrní hač do pošlednjeho woprowachu štrowotu a štawy wo wulkim bėdženju; džakujemy šo wšchěm, kiž wojowachu šwěrnje!

Tola i nami šteji tam to praščenje: Čžehodla? Čžehodla nješmėdžachmy špěwacz kěrlušch dobyčža? Čžehodla nješmėdžachmy šanoschowacz:

Šhdyž do bitwy džěchmy,
Šno dobyli bėchmy!

Šchěšć lět štoro šmy nětk čžaka měli, wotmołwy namakacz. Ššmy tež namakali wotmołow žhly łopizu. Škunje to pať pošlaže, šo tu prawu namakacz je čžěžšo a šo šnadž njeje hiščeže namakana. Dženska šteji tuto praščenje i čžim wjetškej šhutnosću psched nami, wubudžene i nowa psches tutón džej, psches jeho šwonjenje, psches jeho plakanje, kotrejž tu džje psches domy, wošady, žhly lud; wubudžene tež psches kěrlušch, kotryž tu pschi špoczatku šanješechmy.

Me hlej, jón spěwajo, s jeho přeněj schuczkú wuspěwachmy
šebi tež wotmołwu na to praschenje, kotrež staja!

Bóh šudži naš ludži wšchěch prawdosćimje!
Dowěrmj šo jemu!
Bóh wobara štemu!

Tu mašch wotmołwu, dwojatu wotmołwu, kotraž na wšchěm po-
šledku to jene a pošlednje wostanje, kotremuž šu wšchě druhe
wotmołwy škónčnje jenož dobawš a pšchidawš. Prawdosćimje
šudjenje Bože a wobaranje štemu, to je to pošlednje rozjašnje
a wujafnje wšchěho našchěho praschenja. Tyšazy wóčzkow drje
jo njewidža a njespósnaja, dofelž njewěrja. Wěrjazych wóčžo
widži a spósnaje, šo tu rozjašnje a wujafnje, šo tu wot-
mołwjenje, njedowidži paš tu dešchach hačž do pošlednjeho; tola
wěrjazy wjedža, šo tež tu jim płaczi šhrysta šłowo: „Šchož
ja činju, Ty jo nětk njewěšch, Ty jo paš potom šhonišch!“
Potom, hdyž s duchownym wóčžkom w dospołnym šwětle wo-
hladašch pucže Bože, tež te pucže, po kotrychž Bóh wjedžešche
naš, Tebie, našch lud, wšchě ludj w pošlednich 10 lětach. Nje-
wudawamy šo ša wjelemudrych, tola s tuteho šerluschy šlyšchimy
na wšchě čžehodla? čžehodla? tu wotmołwu: Dofelž šu to tajke
pucže, po kotrymiž šhodžešche Bože šudjenje a po kotrymiž Bóh
wobarašche štemn.

Bože šudjenje, to je ščžehwš teho, šchož šady naš nětk,
šchož bš šady naš a našchěho luda w lěčže 1914, 1918 a taš
kóžde lěto s nowa. A šchož čžyžł prajicž, šo to njeje ničžo
było, šchož je šudjenja hódne a šo je mjenje było pola našchěho
luda hačž pola Tvojeho šušboda! Nješbožo mjenujemy nětk to
wšcho. Šsudjenje a šašudjenje, to rad nješlyšchimy a nje-
prajimy. Š tym paš šmy čžyžjo abo nochyžjo wulku wótrošć
wuprajili a wobškoržbu pšchecžimo nam šamym: Nješbožo to Čži
praji, šo to njeje s Boha. Šbožo, to tola rěka: s Boha; nje-
šbožo njeje taš s Boha, njemóže tež s Boha byčž, dofelž Bóh
jenož tón dobry a w nim ničžo njedobre a ničžo šle. Nješbožo
wulhadža s toho, šchož njeje s Boha, wulhadža se šleho, s hrěcha,
je ščžehwš hrěcha a hrěšchenja, a tomu da Bóh šnješ hicž, do-
puščežji jo. To bš to šudjenje a šhoštanje — to bš tón
ščžehwš toho, šchož bš s kóždym nowym dnjom a lětom šady naš.

„Bóh wobara štemu“, to dže na to, šchož je pšched nami
w pšchichodže, pšched nami we wěčnosťi. To budže Čži jaš-
nišcho, hdyž šo dopomnišch na šosefa a šakubowy dom. Na
šosefa a šakuba pšchidže, kaž prajimy, nješbožo: šakub žaro-
wašche wo šyna, šyn dšrbješche pšches wotročžłowštwiwo a jaštwiwo.
A tola: Bóh dowobara taš tomu štemu, tomu nješbožu, šo ša-
wutli šakubowy dom a šawutli egiptowški lud a šušbodne ludj.
Kaž to tehdy ani šakub ani šosef njedowidžešchaj, taš my to
tež njedowidžimy, s našchim šerluschom paš šebi taš prajimy:
Mašch lud — abo do žyła ludj — bš dšyžy po pucžu, kotryž
š štemu wjedžešche — a dołhi mšr, pšchibšranju bohatsštwiwo, lšh-
njeho žiwjenja atd. je pšchežo hižo był pucž š šakubje čžafnej
a wěčnej! Šladaj na stare ludj: grichiški, romški; pošluchaj do
pšchirunanja šesufoweho wo bohacžku a šhudym šazaru. — A
pšched tutym šlym, tym čžafnym a tym wěčnym wobarnowacž
čžyžšche Bóh šnješ jenotliwych, lud, ludj a čže to dženš
hišchže! A tohodla ma dženš šwoje prawo tutón šerlusch!

Jenož, jenož, my dšrbimy čži byčž, kotřiž nětk tež prawje
po tym činja, kotřiž nětk, kaž našch šerlusch pomina, šo tež
Bohu dowěrja:

Dowěrmj šo jemu!
Wón wobara štemu!

Šdyž tole, potom šo wěrjaza dušcha tež šmuži a tež
dženš špěwa a činji:

Budž šhwaleny našch šnješ,
Šo špomni na naš!

Šdyž taš je, potom žarowaza wutroba dženš s nowa do-
wěri šwojich padnjonych, njech wona jich row šnaje, njech jón
nješnaje, wona je trošchtowana.

A taš dozpěwamy potom tež dženš prawje šwój šerlusch:

Tuž džemy a čžemy dženiš šjeršchnemu špěwacž!
Daj radu a hnadu, naš wódž kóždy zaš,
Šo pšchi wulkim štrašche,
To dobyče našche!
Budž, šnježe, Tebi čžesčž!
D wušwobodž naš! Wušwobodž naš!

We wulkim štrašche tola šmy! Wulki tón štrach, kotryž
nam hrošy s wotšownja, w hospodaškim, w politiškim! Wulki,
wjetšchi tón štrach, kotryž nam hrošy we najšnutškonnišchim, we
tym, šchož teje dušche! Šsu to šmjertne štrachi, kotrež to
našchemu ludej hroža. Ššchetož, šhubišch-li Ty wěru a šwišł
s Bohom, šy pšchi wšchěm čželšnym žiwjenju tola hižo mowj,
duchownje mowj; šchož paš duchownje mowj, tón po tej čželnej
šmjercži wěčnje mowj, to rěka: wuštorčžena s raja šwětkla, a to
jenotliwy jako lud. Tuž pšchi tutym wulkim štrašche budž našche
to wojowanje špravne a šwěrne a našche to wšchědne, nutrne,
wěrjaze modlenje:

Daj radu a hnadu, naš wódž kóždy čžaf!
Šo pšchi wulkim štrašche
To dobyče našche!

A tuž tež dženš, na tutym wošebitym šhutnym dnju,
budžmy čžinjery toho, šchož s šerluschom wušnawamy a prajimy:

Tuž džemy a čžemy dženiš šjeršchnemu špěwacž!

A tole činimy w tej wěštošči, šo Bóh naš šlyšchi, hdyž
to našche wołanje a modlenje špravne a wěrne, hdyž to žyłu
šwoju nadžiju a dowěru na njeho štajamy, a šo Bóh to tež
pomha. Kaž to po šnješoweje modlitwy taš, šo hašle potom jeje
špocžatk a jeje proštwy prawje špěwašch, hdyž šebi hnydom pšchi
špocžatku šwěrišch s žylej wutrobu a s pošnej dowěru špěwacž to
wulke hamjei: „Ššchetož Tvoje je to krašštwiwo a ta móž a ta
čžesčž hačž do wěčnosťi. Šamjei!“ taš je to tež tu. Tutón
šerlusch, tuto modlenje a tuto bšdjenje šo Tebi derje radži, hdyž
Ty tež dženš, tež w tutym čžafu šamóžšch se šłowom a se
škutkom špěwacž a wušnawacž:

Budž, šnježe, Tebi čžesčž!

Tuž, hladajo na wšcho to, šchož nam nětkle šadžewa, tašle
s Bohom šo bšdžicž a s Bohom šhodžicž — a teho je telko, telko!
— šdychujmy s Bohu, s wobšmaj rukomaj šo jeho pšchimajo:

D wušwobodž naš! Wušwobodž naš!

Potom, haj potom šmšmy raš s nowoh' š šwojemu Bohu
pšchicž a šmšmy špěwacž a šanošchowacž tež druhu šucžku šer-
luschy, a to s dobyčžerškim wušštanjom:

We bšdže na šwěčže je šchitak naš krašnje,
šoh' wěrnoscž a šwěrnoscž je pomhala nam.

Šdyž do bitwy džěchmy,
žno dobyli bšchmy.
Ty, šožo, s nami bššche,
Ty dobył šy šam!

Šamjei.

Mat. 24, 6:

Wopominanje wójny

a

w njej woprowanyh.

Słób: Wojuj prawje, hdyž wschaf hnada ic.

Wójna to je dołha była, kotraž fhwět wschón trapjesche, a w njej woprowanyh była žalostna je woprawdže!

U po lětach džešacž nětko hišcže pschezo pntnjemy, tak je wofhudnylo wschitko, a my njesbožowni fmy.

Wójnstje schodowanje njeje dotal wuhojilo ho, a s nim cžeža bėdy w'cheje traje kuda Božeho

Woporny wschaf tykazole fu, kiž pschinjesč mějachmy; cžeło cžłowstwa wscho je chore, a my wschitzy želimy.

Esu nam mnošy wotwołani je žiwjenja cžafneho, a k nam njewrōcža ho žani, kotřiz woprowachu ho.

Boži wopor woni bėchu ja naš sawostajenyh, kiž do wojowanja džeču frwatneho mjes pschecžiwnyh.

Brut je wójna wōtry Boži, kotryž schwifa cžłowjestwo; pschah wschaf cžežki napoloži s njej nam khostajomnym ho.

U my wschitzy sacžuwamy, tak kud Boži prawy je. — Wusnacž dženka to tež mamy bjes wumwacža pokutnje.

Schodowanje wschaf je jere, kotrež pocžerpili fmy; wschudže wobdawa naš schere njesbože, so stonamy.

Cžłowjestwa tak krašnosč jako kwětka sachodna; [šinje — tola Boža njepominje scžerpnosč ho a dobrota! —

To tež s nowa nashonimy s kōždym dnjom my hrēschizy, hdyž ho Bohu dowėrimy, so my jemu lubi fmy.

Njesapominny to dže ženje so Bōh fhwėrny wostanje! — To je nasche wumōženje, hdyž wōn twjerdy hrōd nam e.

Wulkeje wójny.

Ničo drje naš na wulku wójnu tak njedopomnja a na jeje rjetow a na jeje cžeže a bolosče, kaž listy tych, kiž tam wofach bėchu wošrjedž cžežkeho bėdženja a wojowanja. K wopomnjecžu tutyh njech tu scžėhuja wurėski s někotryh listow:

W Franzowskeje, 12. 11. 14. „... Scželu Wam s tutyh postrow s honow Franzowskeje, se schitaniskich hrjebjow hobrskje bitwy, nad Marnje. Semja rži pod tsėlenjom naschich kanonow. Nunje dostachmy pōst s lubeje cžicheje domisny. Tež ja ho raduju w sbožu, dostach wulki pakčik wot waš wot lubeje domjazeje wošady, kotraž tak woporniva. Wulke je moje wjekele; raduju ho nad tajkimi rjanymi, wofschewjazymi wėžkami a nad troschtowazymi a wutrobu s nowa pošylnojowazymi fłowami. Nunje bėch w fwojej knižzy cžitak schpruch dženiského dnja: „Sa fym tōn dobry pastyr!“ Haj, sawėscže, mōj dobry pastyr je naš Bōh, kotryž je mje tak džiwnje wodžik, mje wufhowat a schital w tak někotrej cžežkej hodžinje a kotryž mi telko lubosče fobudzėli psches fobucžłowjekow...“

W Belgiskej, 16. 11. 14.

„... U wczera k njedželi nětko hišcže tutōn wulki pakčik, hacžrunje dyrbimy tu prajicž, so fu tu njedžele te dny, kotrež fu wošebje polne luteho napinanja a luteje frudoby. Bė mi tuta njedžela tak prawje džen luteho wjekele. Tež sa fermuschny postrow mōj najwutrobnischi džak. Se to krašny spėw, w kotrymž je wscho rjenje wopifane, domisna a njepschecželski kraj a bitwisčježa. Fermuschu drje fėbi kōždy wojak domoj myšli; je dže to tola pschezo wjekeły fwjedžen. Tež ja

fym fėbi na tutyh dnju domoj myšli, tam, hdyž swony pscheproschujaj ludži k Božim fkušbam. Tu bė na tutyh dnju jenož luty hrimot kanonow fkušhecž. My pač fmy tu wschitzy rad wofach, jenož so nascha domisna a nasch wōtžny kraj wostanjetej njewofschodženej psches njepschecželow. Rajki frudny napohlad fu tu tola fnicžene wšy a mēsta; wscho spalene a fapuscžene, stōt, piza, žito febrane.

W wječorneho bitwisčježa 16. 5. 15.

„... Hagle wczera, 15. 4., dostach žyłu kopizu dopifnizow a listow; mjes tutyhmi bėchu tež listy wot waš. ... Sa ho Wam s tutyh najwutrobnischo džakuju, a ho Wam wošebje džaknju sa rjanu jutrowny postrow a sa knižku „Wronje Božeho Sskowa“. Džiwach ho jara na wulkej licžbje tych, kiž buchu do wōjsta swofani s nascheje mafeje wošady. To maja wėscže cži, kiž fu domach, nětkle w nalėcžu ruzny polnej džėla pschi wobštaranju pōlneho džėla, hdyž telko pomozu sa džėlo pobrachuje. Se to wulkeho a cžežkeho, schtož ho nětkle wot kōždeho jenotliweho žada, njech je domach abo na bitwisčježu, to je wscho jene. Hdyž pač kōždy sašady fwoju žyłu mōž, so by ho wscho to wulke poradžiko, potom dyrbi tola to dohycže nasche byč! ... Nėschto s bōla barakow je kerchow; leži tam hižo wjele towaršchow se wschėch kōncžin nascheho lubeho wōtžneho kraja. Kōždy row debi cžorny fšchiz, na kotrymž je napišane mjeno a fmjertny džen...“

Wišany 18. 6.

„... S Plōyensee dostawam tež wjele pišmow k rosdželowanju. Tute fym wošebje w Lille rosdawat. Nunje tute mēsto ma hubjeneje křwalby. Tu schėri ho rosnje njepōcžitwosč. Nadžijomnje bu psches tute kopjenka tōn abo tamny wotdžeržany wot pucža k njecžistym mēstam. Bōh to daj!“ ... „Nėschto wošebite je wulka žyrkej; bėšche polna wophtowarjow; s wjetšcha bėchu to naschi wojazy, kotřiz pōdta mēščjanow klecžo fwoje modlitwy wschehomōžnemu Bohu we wyškofscži spėwachu.“ —

W Franzowskeje wulkeje wójny 31. 7. 15.

„... Sa chzu ho Wam s tym džakowacž, so s towaršchemi pomham, wōtžny kraj schitacž a s Božej pomozu mēr dohycž. So by tola tōn tak dołho požadany mēr bōrny pschischof! Žyke lėto hižo howri žalostna wójna, sawostawajo wschudžom frudne sawostajeńki! Tola Bōh je sprawny! Junu dyrbi tola tuto bėdženje ludow kōnza mēcž! My chzemy wutrawacž a ho nadžijecž! ... By tola rjenje bylo, sašo wofhadacž lubu a tak rjanu domisnu w mērje! Domisna, w kotrež bu narodženy, w kotrež do schule khodžesche, w kotrež bu konfirmėrowany, leži cži tola we wutrobje. Chzemy ho k Bohu najlėpschego nadžijecž! — Albo dyrbjal-li Bōh to hinaf postajicž? Kėlto je jich to hižo rjetowsku fmjercž wumrėlo sa nasch wōtžny kraj, abo kelto bu jich to bėdnyh a khoryh? Tola schto wo to! Se to sa wōtžny kraj! ... Bėch hušto w štrasche, tola fym to wscho s Božej pomozu a s jeho schkitom pschėtraf. ... K tomu je wōjra! Schto waži tu jeneho cžłowjeka žiwjenje? Jenož tam domach tym pschibusnyh njemōže jeho nihtō wurunacž. ... Chzemy ho nadžijecž, so je bōrny mēr a so ho potom sašo widžimy w domisnje strowi a cžili. Džakuju ho hišcže ras sa wutrobne džėlbracže a sa woporniwosč wošady a domisny Bōh wušklysch jeje modlitwy hnadnje!“

W Franzowskeje, 20. 3. 16.

„... Tutōn tydžen dyrbjachmy hišcže dale do pėdka. Bōh luby Anjes šwarmuj mje dale, so moht ho strowy sašo k fwojej fwojbyje wrōcžicž. Tu narwufnjecž s nowa ho modlicž. Franzowsojo ničō njepschepuschježa. ... Jenotliwe wufšelenja wjazy

njerosejnawajch; hlyšchich njeprichestawazy hrimot. Tak dže to nětł hižo męhazy dołho. Nadžijomnje woſtanjenty dobyczjerjo. So njeby to męh wjazy daloko był!

§ Ruſſeje, 28. 6. 6.

... Chzemy ſo Bohu dżakowacz, hdyž budžemy jaſo ſ Ruſſeje won. Nadžijomnje njetriebamy hiſchcže jemu ſymu tu pſchętracz. Njeje hiſchcže žanych wuhladow na męh? Eſym wo dowolenju na žně ſapodał, njewęm pał, hacž ju doſtanu. Eſmy jaſo nowe konje doſtali, a to je ſnamjo, ſo ſo jaſo nęſchto ſapocznje. Hdže, to njewęm. Pola naſ tu drje niž, dofelž tu ſtejniſchcžo dale wutwarjeja. Tak je lohko mōžno, ſo dowolenju njedoſtanu. Tola dowęru ſo Bohu, tutōn wiſchitko derje cžini. Raſ pſchidže tola tež jaſo męh!"

Bižane 1916 ſ Ruſſowſkeje.

... Njeſhſy ſebi tu žadym wołomik węſty. Raž naſch Boh poſtaji, tał dyrbiſch ſo podwolicz. Raſ dyrbja tola naſchi njeprichęczeljo ł ſpōnacžu pſchidę a męh cžinicž. . . . Mōžemy ſo Bohu dżakowacz, ſo njeje wōjna pola naſ w kraju. Ražte tu to tola wiſcho je. Nicžo hacž roſpadanki! Žyłe wpy, žana khęža, žana žyrkej njebu wuwſata. . . ."

§ Franzowſkeje, 24. 6. 17

... Bu mi ſpožęzene, ſo dženka wobdželicž na Božej ſlužbje. Wę hnujaza a wutrobu pſchimaza. Hdž njeſhſym dołho Bože ſłowo hlyſchal, naſtawę we nmi žedženje po ſhromadnym modlenju, dżalowanju, proſchenju ł Bohu, kotryž naſ wodži a naſ tał nękotry krōcz wobarnuje. Božu ſlužbu dđeržachmy we kraſnej jahrodže. Pōlny duchowny ſaloži ju na to ſłowo: „Wiſchitku waſchu ſtarojęz cžihęcže na Boha, pſchetož wōn ſo ſa waſ ſtara.“

§ wječorneje ſtrony, 30. 8. 17 (ſerbiſki).

... Dženka ſym Waſch luby liſt doſtał a wječelu ſo jara, ſo ſeže mi tute „Bomhaj Boh“ ſobu pōſtał. Chžu je nętko pilnje cžitacz. Sa to tež mōj najwutrobniſchi džał. Rał rjenje to tola je, hdyž mōže ſo cžłowjeł w ſwojej ſerbiſkej ręcži Bohu ſpowjedacz a w Božim ſłowje ſo natwarjecž. . . ."

§ Franzowſkeje.

... Dyrbinny tuſhwilu hiſchcže ſeđerpliwojęz nęcž! Dyrbinny ſo podwolicz woli ſwęrneho Boha! Jeho wola ſo ſtań! Wona je ta najlępſcha. . . ."

Tuto pōhlednje ſłowo ſ liſta mlodeho rjeka je to hežto, ſ kotrymž nny nętkole ſtačž dyrbinny w będženju. Tež wo tutym a wo nami ptačži, ſchtož je ſapižane 2. Tim. 2, 5: „Hdyž ſo ſchto będži, wiſchal njebudže kōnowany, khiba ſo je ſo prawje będžil.“

Zyrkej a ſtat.

W Schwediſkej dyrbja cži, kotřiž męnja, ſo njemōžeja ſwojeho ſwędomnja dla do wojakow hieč a ſ wojakom hęč, jaſo dželaczjerjo w žiwilnym dželę ſlužicž. Čžaſ jich ſlužby je pał wo nimale dwę tſečzinje dlejšchi, hacž čžaſ wojerſkeje ſlužby. Pręnje wotdželenje tutych „žiwilwojakow“ bu njedawno ſe ſlužby puſchcžene; bęču 322 dnjow ſlužili. Na 50 muži je to w lęku dželato, nowe pucže twariło a pſcheſ bahna pſchęrowy ryło, ſo bychu tam nowe pola naſtate.

Žendželſke knježęſtwo je ſakaſnje pſcheſchimo miſionſtim ſjednocženſtwam Nęmſkeje ſbęhnyło, tał ſo tute w krajach britiſkeho mōznačſtwa jaſo rune prawa ſ druhimi doſtanu. Sa tole wuſwobodženje naſcheho miſionſtwa je woſebnje žendželſte miſionſtwo ſtutkowało. Tak je ſo tež tu ſwjehelaza bratrowſka luboſcž

wopolaſata na polu Knjeſoweje žyrkwje. Sa Indisku njeje tuto wuſwobodženje hiſchcže wuprajene, dofelž to tu indiska žendželſka wuſchnoſcž roſpudži; toho pał ſo węſcže nadžijeja.

Wiſchelle ſ bliſta a ſ daloka.

W Budničinje bęchu ſa ſandženu pōndželu — 28. julija — ſerbiſzy duchowni ſejſchli ł dalſchemu dželu w ſerbiſczinje. Wobzarowachmy, ſo ł. pſchedbſyda, ſarał Domachka, njemōžeſche ſ nami hęč, dofelž je thory. Pſchejemy jemu wiſcho dobre, ſo by bōrſy jaſo wuſtrowjenty we woſadže a ſ nami mōhł dale dželacz. Knjeſ męſtopſchedbſyda, ſarał Mjerwa, wodžeſche roſwucžowanie a ſhromadžiſnu. Poręcžawſchi wo wiſchelakich woſadnych a ſaſtojniſkich praſchenjach, ſabęrachmy ſo ſe ſłowjeſkom, roſpominajo woſebje tež wiſchelaſe ſmyłki, kotrež cžini lud, wucženi a tež nowiny. Mjes woſadnyimi naležnoſcžemi jednaſche ſo to wo wopomnjeſki ſwjedžen, kotryž nętk dženka ſwjecziny, a wo druhim. § nowoh ſo ſeindžemy pōndželu, 18. auguſta, dopōdnja 3/10 hodž. w Eſerbiſkim Domje.

Do Hodžija je ſačahnył na kaplanſtwo ł. ſarał Wjeſer, total ſ ſararjom w Kotezach. Pjatu njedželu po Eſwj. Trojizy bu ſapoſtajenty a dđeržeſche ſwoje naſtupne prędowanie. — Dofelž žaneje roſprawny njedoſtachmy, mōžemy tole jenož ſ krōtkim ſapiſacz, ſchtož wobžarujemy. — R. ſararjej Wjeſerjej pſchejemy wiſcho dobre do noweho ſaſtojniſtwa. Boh Wjeſchny žohnuj jeha a jeha ſtutkowanie hnadnje.

§ Hrodžiſcže. R. ſarał Lic. theol. Wroſał pōndže ſ 31. oktobrom na wotpocžinł. R. ſarał je ſenior ſaſteho duchownſtwa, t. r. tōn najſtarſchi. Boh Knjeſ ſpoſchęz jemu po tał dołhej dželapołnej ſwęrnej ſlužbje rjany wječor žiwjenja! — Tak mamy to nętk tſi ſerbiſke ſary, kotrež na noweho ſararja cžakaja: Raſezy, Kotezy, Hrodžiſcže. Raſezy, hižo dlęje wuprōdnjene, cžakaja ſe ſwojim wulkim a wobſchęrnym ſarałſkim dželom, ſ kotrehož bu ł. ſarał Riſhižan tał jahe wotwołany, na noweho ſararja, kotryž by ſ luboſcžu a ſwęru a ſaſtojniſkim naſhonjenjom wobſchęrnej ſerbiſko-nęmſkej woſadže ſ nowoh' ſlužil, kaž ł. ſarał Riſhižan. Kotezy ſu tu khwilu ſaſtojniſzy ſ Wōſborom ſjednocžene a cžakaju na mlodeho duſchepaſtrja. — Tſi woſady, to je khutne ſłowcžto ſa naſ Eſerbow wo duchownym ſaſtaranju w pſchichodnych lętach. Raž w Pruſkej hižo dawno pobrachuja ſerbiſzy duchowni, tał počžinaju to bōrſy tež w Saſkej pobrachowacz. Tu w Saſkej kaž tam w Pruſkej je pomoz nuſna, w Pruſkej hiſchcže bōle. Tuž, woſady a duchowni, žyrkwini prjodſtejerjo a žyly ſerbiſki ludo, ſtarajcže ſo, ſo to w pſchichodže niž hōrje, ſo waſ potomnižy raſ njewoſtorža, ſo ſeže ſanjehali jich duchowne ſbožo!

Wutrobna prōſtwa na wiſchęch cžitarjom naſcheho njedželſteho lōpjena „Bomhaj Boh“.

Žena knihownja trjeba nuſnje ſežehowaze cžihęla: ſ lęta 1921 cžihęla 1, 12, 30, 32, 45 a 50; ſ lęta 1922 cžihęla 8, 13, 27, 43, 45 a 49; ſ lęta 1923 cžihęla 14, 15, 19, 32, 34, 39, 50, 51 a 52.

Wiſchęch lubnych cžitarjom naležnje proſhymy, ſo bychu, je-li tute cžihęla ſami dale njetriebaja, je nam dobrocžiwje wotſtupili.

Wudawačnja na lawſkich hrjebjach 4.

Liſtowanie.

M. w Hr. ſa 8. p. Tr. — M. w Ba. ſa 9. p. Tr. — W. we W. ſa 10. p. Tr.

Samolwity redaktor: ſarał Wyracž w Moſacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Sserbske njedźelske lopjeno. •

W Budyschinje, 10. augusta 1924.

Čištćež a nakład Čsmolerjež knižicziščetnje a knižarnje šap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.

Wukhadža lóždu kóbotu a płaczi na měkaz 15 stotych pjenježłow.

8. njedźela po šwj. Trojizy.

Psalm 1.

Zytle šwjate pišmo je wodžer k šbóžnosćzi, je putnik, kotryž s jenej ruky k lěwizy pokasuje: to je droha, kiž k šatamanštwu wjedže, njeńdž ju! a s drugej k prawizy: to je wuřki pucž, kotryž k žiwjenju wjedže, dži jón! Tajki pucžpokasować je tež našch psalm, naš wottrašchujo wot pucža njesbóžnych, kotryž do škaženja wjedže, nam poruczejo ščežěžku pobožnych, kotraž šbože lubi. Pobožny je šbožowny, bjesbóžny je njesbóžowny, to je wučžba našcheho psalma.

Pobožneho na tym pónajesch, čzeho šo šdaluje. Wón po radže bjesbóžnych njeřhodži, wot jich šafadow a prawidłow šo wodžicž njedawa, a na drošy hřešnikow nješteji, na jich šadžerženju šo njewobdžěluje, s nimi šobu nječini, a na stole wuřměwzow nješyda, njewuřměšcha tych, šotřiž šo k šwojej zyrwi džerža, šwoju wěru do Boha a šwoje dowěrjenje k njemu pschi wšchitkich čzežkich našhonjenjach njepuschěza. Šajke hanibne šafady maja tola bjesbóžni: „pjenješy šu to najwážnišche; šóždy je šebi najbližišchi; kaž ty mi, taš ja tebi; šebi ničšo lubicž dacž, je lěpje, džyli čzičheje myšle byčž; juntrócž hřešcicž ničšo njewadži, wošebje w młodosćzi; s wjelkami šobu wučž, teho šo njemóžesch šminwěčž; hdyž nysa čžeri, njemóžesch Božich šasnjow džiwacž.“ Derje temu, kotryž po tutych šelhatnych šafadach njeřhodži. Šrošne šu hřeči, šotrež šo wšchědnje woběndu. Šo štach tam w jasťwje šedža. Nimale šóždy jaty je něšchto druge škucžit. A tola je jeno najmjeńšchi džěl pschěstupjenjow na šwětko pschischof. Derje temu, kiž na drošy hřešnikow nješteji.

Zytle worichy dženzha namakajsch, kiž wšchitko šwjate, najšwječzišche šacžucža wutrobny, šamo Božu majestosćž do błóta torhaja. Škaž w šjednocženštwach šwjateje nutrnosćze jena šwěža druhu k jařnitchemu a wjeřelšchemu šwěčženju šahori, taš w towarštwach wuřměwzow jedyn šměch druhi šbudži, jedyn helški šort druhi pschetrječicž pyta, doniž šo štempl jich wóřzow a jich młodosćze njeruna wupalenej rospadanzy. Wuřměwzy šu najmjeńšomnišchi njes wšchitkimi štworjenjami. Derje temu, kiž na jich stole nješyda.

Ma čzo je paš pobožny šloženy? Ma lubošć k šakonju teho šnješa a myšli na jeho šakon wadny a w nozy. Ma Božim šłowje ma šwoje wjeřele, bójške wězy šebi rad rospomina. Jemu nješy wostudie a pschědžiwne, ale jeho wutroba čžuje šo psches nje wóřchewjena. Psches wšchitke šwětko šwjeřelne šetanne wjeřele dže, wo šotrymž šesajš praji: Ša šo šraduju w tym šnješu, a moja dušcha šo šraduje w mojim Bohu, a Dabit: Šaš lubošne šu šwoje wobhydlenja, šnježe Zebaoť! Moja dušcha žada šebi a jej šo čže tych šnješowych pschitwarkow; moje čžělo a dušcha šwjeřeli šo w tym žiwym Bohu. Čžohož je paš wutroba pošna, to dže psches w. Pschěd šwětom šwoju wěru mužnje wuřnacž, s lubymi pschěčželemi šo w Božim šłowje a šchěčžaniškich našhonjenjach rošwucžowacž, Bohu šwoju wutrobu wuřypacž, jemu šwoju nysu wuřkoržicž a jemu ša jeho pomož šo džakowacž, to je pobožnemu šwjata pschisžkuznosćž a wutroba radosćž.

A šajke žohnowanje pschinješe šajke šadžerženje pobožnemu šamemu a psches njeho druhim! Wón je jako drjewo, plodžene pschi wódných řěčach, šotrež šwój plód dawta, w šwoim čžaju,

a jeho listce nješahinje; a wšchitko, sčtož wón čžini, to šo derje radži. To je lubošny wobras, a tajki lubošny wobras wobřjedž šwěta, kiž je polny njeprawdošće a duchowneje šmjercze, je žiwny, wěrjazy šchescžan. Wón šo runa strowomu šchomej, kiž šo wješele jeleni a radošnje roščze, došelž pšchi režy steji, kotrež woda jeho šorjenje napowa, šo stajnje mjelhu a mōz se semje hrěbaja. Šnajesch te reči, pšchi kotrychž dhrbich hadženy byčž, šo bychu twoje hafošy šo jelenite a twoje plody šrafike? Wone šo žorla š tamneje študnje, na kotruž Ješuf žonšku se Šamarije pokaja, Jan. 4. Žive šlowo Bože, šbožnyhčžinjaze ewangelion wo Šhrystušku je ta šlěbrojažna rečžka, š kotrež mašch šwoje šorjenje wobřjepicž a šwoju mōz čžerpacž. Kaž wloha se šemje do šorjenjow a š šorjenjow do žra a se žra do gutošow a hafošow, šopjenow, ščženjow a plodow pšchendže: tak žive mozy Božeho šlowa, do kotrehož šy we wěrje ša šorjenjony, twoju wutrobu, twoju wolu a šmyšlenje a škutkowanje woplōdnja. Njech potom na šchom horzota nadbēhowanja pšchindže, jeho listce nješowadnje, pšchetož ma wody; njech wichor špytowanja šo bliži, šchom šo nješlemi, pšchetož ma šorjenje wo dobrej šemi. To je ta šmūtšowna štrawota a nješaprahniša mōz pobožneho, kotryž š Pawolom rješnje: je Bōh ša naš, šchto mōže pšchecžmo nam byčž, a ja wšchitko mōžu pšches teho, kiž mje pošylni, to je pšches Šhrystuška.

U kaž je pobožny šam wo šebi štrawny a šbožowny, tak je tež druhim žohnowanje: wón šwōj plōd dawwa we šwojim čžafu. Šso hošpodliwemu šchomej runa, wo kotrehož klōdku šo pšchi palatej horzocže tak rjenje wotpocžuje, pod kotrymž pucžowat pšched hawrijazy šlowom wučel namaša, kotrehož plody šarnych a mōdych lēta wot lēta wofšchewja. Šeho nadobne pocžinki, jeho škutki, we wěrje a lubošči čžinjene, šu te plody, kotrež we šwojim čžafu dawwa, šebi š pšchi, Bōhu š čžescži a čžlowješam š žohnowanju.

U šchtož wón čžini, to šo derje radži. Boža hnaša šo kaž šlōncžko nad jeho šlowu šwēcži, Božeho žohnowanja našhōnja wo šwonnych džělach šwojeho powołanja a wo džělu na šwojej dušchi, a we wichorach čžěšnosče šo teho džerži: wěr, šo, šchtož wón šapocžnje, wšchitko jara dobre je.

Njeje to lubošny wobras? Šchto nochžyl tež tajki šchom byčž, plōdženy pšchi wōdnych rečach?

Žyše hinašchi š wošud bješbōžnych. Tajzy paš nješku bješbōžni; ale jako pluwny, kotrež wěr rosmjeta. Njech šo tež šhwilu šda, jako bychu prawy a pobožni čži šbicži, tšcheni a podšlōčžowani byli, a bješbōžni twjerdže štejeli a derjemčža šo wješelili: hdyž wichor Božeho šudženja pšchindže, rošpjetchnu kaž pluwny, do kotrychž wěr šadnje. Šswjate pišmo maš wšchelaše tajke pšchilady Božej šudžazeje prawdošče pšched wocži štaja, nam wopišuju šonz Šaraona, Šaula, Šabšaloma, Šerodašcha, bohateho muža wo holi. To šu trašchaze dopošašy, šo je hrěch ludži štaženje. U tež se šwētnych šlawišnow mōželch špōšnacž: bješbōžni šu jako pluwny, kotrež wěr rosmjeta.

Tehodla nješowšteja bješbōžni na šudženju, ani hrěchnizy wo šhromadžišnje prawych. Tu wšchall šo Bože šudženja hušto dlja, ale tam pošledni šud na naš čžafa, hdyž budže pšchēžža wot pluwow džělana. Tu je Šnješowa žyčoj hišchče šmēšchana, šo prawy čžěžko čžerpi pod njeprawdošču bješbōžnych a njeprawy šo wupina a hordži, jako by š žohnowanym teho Šnješa šluschal: šam hrěchitš nješowšteji wo šhromadžišnje prawych, hdyž čžlowšči Ššm, šedžo na stole šwojeje krašnosče jenym pšchilowka: Bōjče šem, wy pošohnowanj mojejho Wōtza, herbujče to šraleštwō, kotrež je wam pšchihotowane wot špocžatka šwěta, a

druhym: džicže přecž wote mnje, wy šaflecži, do wēcžneho wōhenja, kotryž je pšchihotowaný čžertej a jeho šandželam.

Pšchetož tōn Šnješ šnaje pucž prawych; ale pucž bješbōžnych šahinje. Šamjen. M. wo Šr.

Jana 12, 32.

„U ja, hdyž powyšcheny budu wot šemje, pocžahnu wšchitkich š šebi.“ To je špodžiwne šlowo. Š nim tōn Šnješ praji, šo čže šwoje wopratožžite škutkowanje hašle po šwojim šchizowanju šapocžecž. Tak šo žadym čžlowješ nješowš wuprajicž. Niž jako dhrbjašo čžlowješowe škutkowanje š jeho wumrjecžom na šōždy pad škōncžene byčž. Mōz wšchall pšchindže, hdyž ničto nješbudže mōz džělacž, Ješuf rješnje, a wo mužu, kiž šwašneje drašty nima, da wōn šralej pšchilacž: šwoječe jenam ruzy a nobi a čžšncže jeho do najšlubšchēje čžemnošče wōn. Mōz njeje čžaf džělacž, hdyž je šchto šwoje džělo škomžil, a ša luteho muža je džělo dowašnje wušamknjene, došelž štej wučžšknjenemu wuzy a nošy šwojašanej. Ale šbožnym wo nješbēžach nješbudžetej ruzy a nošy šwojašanej; jich šlōnzo nješbudže šafhadžecž a džēn šudže jim džēn škutkowanja. Dže wo mōwch, kotšž wo tym Šnješu wumru, reša, šo wotpocžuja wot šwojeho džěla t. r. wot prózy a čžěžoty pošneho džěla, ale šo pšchēštam škutkowacž, njeje prajene. Šich džělo je, šo pšchēžo šlubje do pošnacža Božeho byčža a škutkowanja pošnricž a jeho krašnosč šhwalicž.

Alle Ješuf tu praji, šo šudže po šwojim wumrjecžu na tych džělacž, kiž šu na šemi živi. To je šemrjetemu čžlowješej nješmōžno. Na šemi je čžlowješej grat a šredš wobšhoda se šobu-čžlowješami jeho čžělo. Ššmjercž dušchi tutōn šredš rubi; dušchi šemrjeteho tehodla njeje mōžno, nēšajše škutkowanje na šwēcže wušonjecž abo wot šwěta pocžerpicž. Wobšhoda nješ mōwchmi a žiwchmi žaneho njeje. U hdyž šektēraro špytaju, tajki wobšhad, kotryž je Boža wola pšches šmjercž šbēhnyša, šašo šawješč, dha je to temu Šnješej hrošnosč (5. Mōš. 11, 18.). Žyše hinaš je š Ješufom. Pšches jeho žyše žiwjenje dže wocžalowanje na jeho šmjercž, šo by šwētej to byčž mošl, šchtož čže jenam byčž.

Tež do šwojeje šmjercže je Ješuf š wulšim žohnowanjom škutkowal. Alle wobnowjenje šwěta, kotrež wot njeho wulšadža, šo nješakožuje na jeho pšchēšowanje na šemi. Šeho wušpēch bē, tak rješ, šhudobny. Dže wulke šibanje šo pšches njeho wo ludu šbudžuje, ale te šašo kaž mōšše žolny rošplunu. Š čžrjōdami džēnša ša nim bēža, čžrjōdy jutije šašo wotpadnu. Tu šemu napšchecžmo wuššaja: Šosianna, a malo dnjow pošdžišcho wolaša: šchizuj jeho! Šaj, šamo šwojim wučžomnikam, š kotrymž je 3 lēta wo najwūžšim towarštwje živy, wōštanje hušto nješwōšamlowy. Še drugi duch, kotryž jich wobšnježi. U jako mašy šo škōncžnje roššudžicž: jedym jeho pšchēradži, drugi jeho šapřēje, wšchitzy jeho wopušchēža. Šeho hišchče šubuja; šo je wulki poššeta, je jim hišchče wēšte, ale šo je šlubjeny Mēšiaž, wjazy nješwērja. To je šacžowanje wšchitkich, šchtož wučžomnikaj pošpucžu do Šmmauša wuprajicžtaj: ny šo nadžijachny, šo budže Ššracla wumōz; šo nadžijachny, ale nētko teje nadžije wjazy nješšmny. Na šonzu jeho žiwjenja runa šo Ješufowe škutkowanje pšchēšratej bitwje; wōn mošl, kaž Ješajab, rješnyčž: ja šo pošdarmo próžuju.

Ješuf pšches to nješbu pšchēšwatany; wōn je to do přēdka widžal a tež šwojim wučžomnikam prajiš. Wješeka nadžija a wēšte dowěrjenje škōncžneho doščža š jeho pošledniš rečžom šlincži. Njech šo tež do čžemneje nozy šmjercže pošnuri, na šecži džēn š rowa štanje. Šrjeba njeje, šo Šētr njecž wučžēnje abo š wōn wo wjazy dylš dwanacže legionow šandželow poššy; pišm.

ko dopjelni, tať ko dyrbi stacź, Boz kralestwo pchindze, nychtō jo nemōze sadzerzecz.

Si wotfel ma Jesuź tuto dowěrjenje? Je hebi teho wěsty, so jeho wopradowite dželo ko njeslapocznje do jeho hnjercze, ale po jeho hnjerczi. Dalkle jako schizowani chze a mōze wschittich t hebi czahnycz. Czeho dla to njemōzesche hižo we hwojim sensim žiwjenju? Dofelz jene pobrachowasche, wutroby inutsknje t hebi czahnycz: hwojaty Duch tu hišcze njebē.

Aschizenit Jan na posledni samēr Jesuźoweho jiwjenja pokazuje, rjeknywshi: ja waź kczu i wodu, ale tōn, kiž po mni pchindze, budze waź se hwojatym Duchom a i wohenjom šicze. A temu je Jesuź pschischol. Njebješa chze rostorchnycz, wohenjej chze i njebež do wutrobom padnycz dacź, niz je skasycz ale wobnowicz. Pišmo chze dopjelnicz: chzu wot mojeho Ducha na wscho czelo wulecz; chzu mojeho Ducha do waź dacź. Tōn dyrbi nowy hlobjeny czas pchinjescz. To pať mōzesche Jesuź jenož wutrobnycz, wumrjemshi na schizu. Prjedy mozy njemēsche, czlowjekam hwojateho Ducha dacź. Esam wschall bē se hwojatym Duchom napjelnyeny a jeho hlowa bēchu duch a žiwjenje; ale wudželecź tuteho najmušnišeho dara njemōzesche. Strapne džitwy je drje czinit; ale so hlepri widza, hluchi hlyšcha, wužadni ko wuczijca, morni wozitwa, ku tola czelne džitwy. Na wobnowjenju wutrobom pať wschitto leži. A temu dyrbjachu hwojateho Ducha dostacz, i Ducha ko narodžicz. Do Jesuźoweje hnjercze zenje nješkymy, ko by wōn hwojateho Ducha konu wudželit. Ale i rta horjestanjeného hlyšimy to žyle nowe hlowo: wšmicze hwojateho Ducha. Na pať tōn schizowani a horjestanjeny mōz, hwojateho Ducha wudželecź, ma i tym tež mōz, wschittich t hebi czahnycz.

Kať ko to stanje? „Wschittich t hebi poczahnu“. Wschittich. S teho je mēnjenje nastalo, so budze schizowani wschittich ludzi sbōžnych sczinicz. Kelko styšnych prašchenjow by i tym wostrownenych bylo! Ale hwojate pišmo wo tajfej nadžiji niczo njewē. Rōnz wscheho rostowanja budze kud. Esud pať pchinješe rostowanje stych a dobrnych. Kať mohł ko tutōn rosdžel hdy sbēhnycz? Ale Jesuź tola hlobi, so wschittich t hebi poczehnje. To njeje czehjenje i wumozowanjom, ale i hnady; jeho Duch chze wutrobu pchehweščicz, wolu ja Jesuźa dobycz. Hacz ko to stanje, ma ko czlowjek ham rosdžicz. Jeho wola mōze ko Bozej woli spjecicz. Ale schtōž ko wot Božeho Ducha wo czěžkocze hwojeho hrēcha, ale tež wo wulkoscy Božej hnady pchehweščicz da, temu tutōn Duch tež i hrōbloscz i požeci, Jesuźa we wērje iapichimnycz. A schtōž to czini, je w nim tež hwojeho Wumōžnika namakal.

My potajkim nješkymy wrōczo stajeni pched tamnymi, kotjiz ku Jesuźa po czēle imali. Drje Jesuź hwojim wuczomnikam džesche: Sbōžne ku te woczi, kiž widza, schtōž wy widžicze; pchetož ja praju swam, so wjele profetow a kralow je chzylō widžecz, schtōž wy widžicze, a nješku jo widželi, a hlyšecz, schtōž wy hlyšicze, a nješku jo hlyšeli. Ale tu wōn ich sbōžnych mjenuje, dofelz na Mešiaša wjazy njeczakaja, kať tamni, tōn je pschischol; jeho se hwojimatay woczomaj widza. A tola tež jim pfaczi: Ja mam wam hišcze wjele prajicz, ale wy jo nētk njemōzecze snjescz; hdyž pať Duch wērnoscy pchindze, tōn budze wam do wscheje wērnoscy pucz pokazacz; tōn hamy budze mje pschekrašnicz. Tuto hlobjenje je ko po jeho horjestaczju na wuczomnikach dopjelnito, jeho Duch chze tež w nať Jesuźa pschekrašnicz.

M. w Sr.

A požwjeczenju 3 nowych swonow

Wufranczanskeje ew.-luthersteje wošady,

džen 10. žnježa 1924.*

Wěra synt je najmōžnišči,
hlob i wyhokoscy najhlynišči,
kiž saklyšecz ko Tebi da,
wošada ty jathwana
tu Wufranczanska, powołana
njescz khorhoj wērny Luthera! —
Bōh Wjerschny stajit Cze
ja hwēdka tudy je
pokluschnoscy.
Tuž wobkhowaj
a widžecz daj
hōl hwoju ja Lužiski kraj! —

Suboscz i wērny wužadza,
wschē stawy połnje wozitwaza,
budž wohen hwojaty we Tebi;
i wyhokoscy jahorjeny,
psches Ducha hwojatoh' roškyljeny,
nječ hwētko Czi je w czēmnoscy!
Esrdž hwēta czmoweho
a w hrēchach morného
hlyšecz ko jaknje! —
Tak njewjesta
ky Jesuźa
tu, lutherska Ty wošada!

Nadžija kať klobuk sboža
Cze kraj a schlitaj, hyla Boža,
pschi wojowanju wobstajnem!
Czesch-li Knjesej hwērna wostacz
a kōnu dobyczerjow dostacz,
stej kručze w boju kurowem,
kiž howri na hwēcze
a hrosy pōžrjecz Cze! —
Sojannah!
Zehovah je,
kiž schlita Cze,
a hrōd Twōj twjerdy woštanje.

Trojoshnt klicz i wēze bele,
kiž postrom Boži Tebi sczele,
ty Wufranczanska wošada!
Suboscz, nadžija a wěra —
— to sbōžne poželstwo je mēra,
kiž kliczi i ewangelija.
— Tuž kērlusch jaspēmaj
a klicžecz mōznje daj:
Halelujah!
Wscho hlobjenje
wschall hamjen je,
kiž Bōh dal hwojim hwērnyh je! —

* Podal jeje nēhdušchi duschompastyt farat emr. M. Urban.

Zyrkej a stat.

Jutnje, pónđzeli, 11. augusta, je šašo taš mjenowanu štwje-
džen wustawu. Wulkostatne, kaž šafše ministerium, stej šo na
zřřwne wyschnosče wobrocžite, šo bychu š tutym jednate, šo
bychu tež zřřwne tutón džen šobu štwjecžite. Šafša zřřwina
wyschnosč je teho dla porucžita, šo šo we wšchěch wošadach jutnje,
pónđzeli, w 9 hodžinach šwoni a šo šo we wjetšich městach tež
wošebite Bože šlužby dzerža. W druhich wošadach budže šo
w njedzelskich Božich šlužbach 10. augusta na wustawu a jeje
wažnosč šobu špominacž. Je džě wona šaklad mērneho a wob-
štajneho žiwjenja a džěla w kraju. Šdyž tež nowy stat nočžy
wjazy š zřřwaju šjednocženy byčž, zyrkej ma tola nadawš, žiwjenje
w nowym štace š šchescžijanski duchom napjelajecž, haj, šo
bóle a bóle na šakož šchescžijanske wěry a šchescžijanskeho
šmyšljenja šakožicž. Šo je tole nušne, jara nušne, ša to bě do-
pokas šandžena njedžela, kotraž dyrbješche tola wěnowana byčž
š wopominanju woporow wulkeje wómy a teho šakož je pschi-
nješča a wšaka, do žyła. Šak paš šo tuto wopominanje padnje-
nych džeržiče! Nowiny pschepřochowachu š rejam, š šawježe-
lenjam, š šartypłazanju a druhemu podobnemu ša šobotu,
kotraž dyrbješche tola pschihot byčž ša šhutny džě 3. augusta, a
ša njedželi, ša tón džě, kotryž bě poštwjecženy padnjeny šynam
našeho kraja a nimo teho š wopominanju a š rospominanju
wulkeje nušy, kotraž je nimo, kotraž hiččež tu je a kotraž tola
tež pschednami je. A kaž bu to pschepřochowane, taš šu to
czinili a šu wotštwjecžili tutón džě a wonjecžescžili padnjeny
rjekow. Šo je jara šrudno. Jara džěwono paš pschi tym njeje
to, šo to potom na kraju šěpje njeje. Šak mohło to! Šaj,
šak šněšo to? —

Internacionalne šjednocženstwo „šhutnych biblijupšchepřowarjow“.

Ššchis p.: Š tutym podawamy pschilubjeny nastawš
wo šěčže „šhutnych biblijupšchepřowarjow“, abo kaž šo
němšžy mjenuja: „Internationale Vereinigung der
Ernsten Bibelforscher.“ Red.

Šejuš džěiče šwojim wučžomnikam, jako šo jeho prašcha-
chu, hdy šo Jerusalema šnicži, a kotre to šnamjenja jeho pschi-
choda a teho šwěta škóncženja: „Šlajče, šo by waš ničto nje-
šawjedł!“ (Mat. 24, 3, 4.) Š tutym šłowami wupraji našch
šnjesh nam ša wěšte, šo budže w pošlednim čažbu tón štrach wo-
šebje wulki, šo bywaja człowjekow w duchownym a šchescžijan-
škim šawjedženju a šamolenu. Šawot pišche Thimotheje, šo we
pošlednich čažbach něšotši wot wěry wotpadnu a pošluchaju na
šawjednych duchow a na czertowšle wučžy. (1. Tim. 4, 1.)

Tuž šo njetřebamy džěwacž, šo w našchim čažbu šo šewjeja
ludžo, kofšž wučža wšchelatore, šakož je wopacžne. Do naj-
štrachnišchich wopacžnych wučžerjow a šektirarjow šluščeja we
našchim čažbu čži taš mjenowani „šhutni biblijupšchepřo-
warjo“ — „Ernste Bibelforscher“ —. Šsu tehodla taš štrachni,
dofelž, kaž wudawaju, šwoju wučžbu žyli na bibliju šakoža;
woprawdže je paš to taš, šo šakne šłowa biblije pschewobrocžaja
a to š pomozu ameriškeho (jendželškeho) pschekožka biblije.
Šutherowu dobru, po pišnje šo škžowazy pschekož njeje pschezo
ša šich wopacžne wučžy še šepjeru. —

Šakožil je tutu šektu Ameriščan Rušel. Šjebě to duchowny
ale pschepřw. Dožpi 65 lět šwojeho žiwjenja a wumře 1916 dužy
po želešnižy. Bě tež ženjeny, tola da šo 1906 po 17 lětnym
mandželštwje wot šwojeje mandželškeje džělicž. Wot mandžel-
škeje bu podpjeru dla wobškorženy. Rušel wudawášche, šo je
šhudy a bjes šřědkow. Šsudništwu dopokasa, šo bě (po našchich

špjenješach) 1 341 250 šł. hr. wulke šawoženje wobšedžat; šo paš
bě tuto šjednocženštwje „šhutnych biblijupšchepřowarjow“, kotrež
šo tež „Wachturm Bibel- und Traktatgesellschaft der Ernsten
Bibelforscher“ mjenuje, a kotrehož šřesidenta Rušel bě, psche-
pokasaš. Šamer tuteho žyšeho czinjenja bě byl, kaž to šudništwu
dopokasa, tón, šo by „Rušelowa to šhubita, šakož bě do mandžel-
štwu pschijnješča“.

Rušel je wjele šni h o w i p i š a š. Najwažnišche šu jeho
„študije Pišma“ — „Schriftstudien“. — Šsu to 7 šwojškow
wulke: — mjenujžy je š ich němššimi mjenami, pod kotrymiž
šu pola naš mjenje abo bóle šnate: — 1. „Der Plan der Zeit-
alter.“ — 2. „Die Zeit ist herbeigekommen.“ — 3. „Dein König-
reich komme.“ — 4. „Der Krieg von Sarnagedon.“ — 5. „Die
Versöhnung des Menschen mit Gott.“ — 6. „Die neue Schöpf-
ung.“ — 7. „Das vollendete Geheimnis.“ — Nimo druhich
mjenišchich piškow je pschinoschował ša čažopiš „šhutnych
biblijupšchepřowarjow“, „Volkskanzel“, „Jedermanns Blatt“. Še
tež hiččež druhu knihu šhotowil: „šhotodrama der Welt-
schöpfung“.

Ššchednoschi „šhutnych biblijupšchepřowarjow“ maja
hušto došč mjenja, kotrež dyrbja taš šrawje ludži pschiwacž:
„Milliony něšle žiwych człowjekow njerumru“. — „Šo, šakož
je požadanje wšchich ludow.“ — „Šannu štronu rowa“ atd.

Ššwoje pišma rošdžěleja hušto darmo, šwoje pschednoschi
dzerža hušto bjes kollekty, šo bychu š czim wjetšchim wušpěchom
šwoju wopacžnu wučžbu rošchěrjeli. —

Šakž je něššo tuta šich wopacžna wučžba?

1. W o B o š y.

Šoni praža, šo žadyn trojeničšči Bóh njeje; Ššwjaty Duch
wulhadža wot Wótza a Ššyna. Ššwjaty Duch, kotryž by jena
wošoba byla, do žyła njeje.

Šy šnapšchecžiwimy: Šo mjeno „Trojeničšči“ a „Ššwjata
Trojiza“ drje w bibliji nješej; š tym paš tola njeje wučžinjene,
šo tu to něš žana „Ššwjata Trojiza“ njeje. Šyly rymš biblišchich
mějstow šwědeži paš taš, šo dyrbinu bójšku „Ššwjatu Trojizu“
pschidacž: Mat. 28, 19: „Ššchěžicže šich w mjenje Bóha Wótza
a Ššyna a Ššwjateho Ducha!“ — 2. Kor. 13, 13: „Ša hnada
našeho šnjeja Ššwysta a ta lubošč Bóža a tón dostatš
Ššwjateho Ducha budž š Wami wšchickimi!“ Tu šu Wótž,
Ššyn a Ššwjaty Duch taš jedyn š druhim mjenowani, šo dyr-
binu šebi to jene, taš bliške šjednocženštwu myšlicž, w kotrymž
wšchitzy tijo te šame bójške wošebnošče. Ššchirunajmy tež
dale ščěhowaze měštna biblije: Jan. 14, 26: Ššwjaty Duch waš
wšchitšo nawučži! — Jan. 16, 13: Šdyž paš tón šannu, tón
Duch teje wěrošče pschindže, tón pošaje Wam pučž do wščeje
wěrošče!“

(Šokracžowanje.)

Wšchelke š bliška a š daloka.

W Drježdžanach wotněje šo w šeptembri šwjuš ša zřřwne
nowinarštwu. Traje šši dnų, wot 9. hacž do 11. šeptembra.
Budža tam pschednoschi, rošprawy a šjawna ššromadžšna, tež
wopyt w jenej wulkej nowinje. Šole wuhotowanje je wulžy
nušne a budže wěšče š špomozěnu zřřwneho nowinarštwu.

W Budyščinje šěndu šo šerbšžy duchowni pónđzeli, 18.
augusta, dopokdnja ¾10 hodž. w Ššerbšškim Domje š dalšchemu
rošwucžowanju.

Šštwowanje.

M. w B. ša 9. njedž. po Ššwj. Troj.

W. w B. ša 10. njedž. po Ššwj. Troj.

Š. w R. ša 11. njedž. po Ššwj. Troj.

Šamolšwity redaktor: šaracž W y r g a c ž w Rošacžkach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će. F

• Sserbske njeđželske lopjeno. •

W Budyschinje, 17. augusta 1924.

Čištěč a nakład Čsmolerjez knižicziščěznje a knižarnje šap. družst. s wobm. ruł. w Budyschinje.
Wulhadža lóždu šobotu a plačzi na měřaz 15 šlotych pjenježłow.

9. njeđžela wo šwj. Trojicy.

1. Kor. 10, 1—13.

Čžělnje sechernosće mamy šo hladacž, tak wyšče našeho štowa napřšpane steji. Čžělna sechernosć je, přšched kotrejž naš našč Šbóžnił we wjele přšchirunanjach warnuje, kaž w tamnym twot njerjada na polu, kotryž šky nepscheczel na njo našy jako ludžo špachju, abo w tamnym twot mudrych a njemudrych šnježnow.

Čžělna sechernosć je, přšched kotrejž naš tež štwjećzi japosch- toljo wšchitzu tak hušto a naležnje warnuja. Wotzucž, kiž ty špisch, čžincze, šo byščeže šbóžni byli, s bojosćzu a se rženjom, tak woła Pawoł. „Budžče štróšbi a wachuježe, přšchetož wasch přšch- čžiwnił, tón čžert, šhodži wošolo jako ružazy law a pyta, kohož by póžrjel“, tak napomina Přětr. „Džerž, šchtož mašch, šo by ničto tvojju křómu njewšal“, tak prošy Jan.

Š teho je pošnacž, šo je tuta čžělna sechernosć jara šla wěž, a šo je štrach do njeje šapanycž, jara wulki.

Duž wšmıntı k wutrobje Pawołowe napominanje:

Šladajče šo čžělnje sechernosće.

Čžělna sechernosć w tym wobšteji, šo čžłowjeł bjes wěšteje přšchiczi- ny měni, šo je šwojeje šbóžnosće wěšty, šo tež wo žanym štrășche ša šbože šwojeje dušče njewě ani wěđžecž nochže, ale je bjes štaros- cze žitow, na žanu wachomnosć, žane bēđženje a wojowanje njemyšli. Čžělnje šmyšlenemu čžłowjelej dostacže šbóžnosće jako něčto wucžinjene plačzi, čžehoždla čžłowjeł žadym poršš šchawicž njetrjeba. Wón teho dla tež ničto wo bojosćzi a se rže- nju njewě, pod kotrymajž šo prawy šchescžijan wo šwoju šbóž- nosć stara.

Ma czo pał tajzy čžělnje šmyšleni, secherni ludžo twarja?

Něštoski šu tehodla w nastupanju šboža jich dušchow secherni, do- felž ženje na njo njemyšla. Drušy šebje šamych se wšchelatim njekšchescžijanškim trošchtom do španja sechernosće šakolebaja, měnjo: šo šym tola dobry čžłowjeł, abo: Bóh šo tak šle bracž njebudže, abo: žadym Bóh, žadym šud, žana wěčnosć njeje.

Dajzy ludžo naš ničto nještaraja; my čžemy joto wjele šóle nawušnyčž, tak se sechernosćzu šchescžijanow steji, kiž šo k Božemu šłowu džerža.

Dša nam japoschtoł historiju Šraelskeho luda přšched woczi štoji a k temu přšchšpomni: „Šo je šo nam k šnamjenju štało.“ Wón šchescžijanow w Korincze dopomni, tak je Bóh Šraelske džěczi š Egyptoskeje wuwjedł, přšches čžermjene morjo přšchewjedł, w puščzinje wodžil a šwarnował, jim manna s njebjja dele dał a wodu se ššaly. Š tak je šo jemu tamón lud ša to džakował? Wěšto teho, šo bychu šo s tajkej hnadu k pošucže wodžicž dali, na Boha šo špuschčželi a jemu čžim šwěrnicho šlužili, woni wo šwojej sechernosćzi měnjachu, šo šo wo Bože špodobanje prošowacž njetrjebaja, a šlužachu hřečej, buchju přšhibójšzy, podau šo čžělnym lóšchtam a špytowachu Boha s njewěru a s moršotánjom.

Š to je šo nam k šnamjenju štało. Bóh je nad nami wjazy čžinił hacž na tamnym ludu. Wón je naš s wotročžštwosćwa hřeča a šmjereče wuwjedł, je naš přšches čžermjene morjo šwoja- teje ščženizy přšchewjedł a najchich njepschecželow w njej potepil. Wón naš přšches puščzinu tuteho žiwjenja wjedže a naš s duchotonej jěđzu a s duchotnym picžom našycžuje a napotwa. Šle tež tam- na historija šo mjes nami dopjelni, šo šebi jich wjele, kotřž čže- džja tola šchescžijenjo bječ, šleho požadał a čžělny lóšcht haji a je- mu šluži. Š šchtož čžělnemu lóšchtej wošlu wostaji, temu porodži

wón hrěch a hrěch porodži šmjerč. A kelto křechcijanow je pšich-
bójskich a šwoje kolena pšched mamonom šhibuje. Hladaj na šebje
šameho. Dowěřich šo ty šemštemu kublej bóle hačž tvojemu
Bohu a šmjerčej? A kaš šteji i hrěchami pšechčiwu 6. kašni? Kaž
mór čehnje tutón hrěch pšches měšta a wšy, a kelto jich jemu
šlužti! A runje taš ma šo tež se špytowanjom Boha. Kaš hušto
my šwojeho šwěrneho Boha i nješpofojnošću a mórtotanjom
špytujemy a dyrbjeli tola idobnje jako křechcijanjo prajicž: tWo-
ja wola šo štaš.

A jchto je wšchitkeje tajšje hrěščneje šlužby žórto? Čželna
šechernošć. Pšchetož hdyž šo ty tajšeho křechcijana, kotryž temu
abo tamnemu hrěchu šlužti, woprašješ: Wój pšchecželo, kaš mó-
žješ ty to čžinicz a i tym pšched Bohom wobštačž? dha šo wón
džywa a rošhori a rješnje: Šchto, nješšym dha ja křechcijan?
Ja šym ščeny, wopytuju šwěru Boži dom a šlyšchu Bože šłowo
a pšchifhadžam porjadnje k Božemu bliđu, njeje dha to došćž?

Maja woni šnamo prawo, kofšž taš rěčž? Ně, to je čželna
šechernošć, kotraž škaženje ša šobu čžehnje. Pšchetož Pawoł jow
dale praji: „Ale na jich njeměješče Bóh žaneho špodobanja,
pšchetož woni šu pobicži w tej pušćžinje.“ Runje čži, kofšž běchu
wšchitku hnadu Božu šhonili, nješšy šwój dotyknjeny kónž, šlu-
bjeny kraj šanaan dozpěli, ale šu na pušću kónž wšali; pšchetož
tam Bóh pošla bjes nich mjecž, kotryž jich mori, a hady, na ko-
trých škušnjenje woni wumrjechu, a jědojte šhorošče, kotrež ty-
šazy do rowa pšchinješechu.

A kaš wótry je Boži šud nad iſraelštim ludom byš, je i teho
šjatonje: jako woni i Egiptowšleje čžehnjechu, běšče doroščenyšy
mužow šamych šchěčž šłow tyšaz a i nich běšchtaj jenož dwaj ša-
wosšatoj, kotraž šobu do šanaan šacžžejchtaj. Kašš šacžžko-
wazy pomniš Božeho praweho šuda na wšchitkich čželnje šechernych
čžłowjelow!

A ty, kiž šy ty w šechernocži žiwu a měniš, šo je došćž, hdyž
ty šemšchenje wopytuješ a Bože wotšafanje wužiwaš, w tWo-
jim žiwjenju paš šo nješpofojnošć, ale hrěchaj dale šlužtiš,
čžješ ty hiščež prajicž: ša njeje njeje žadny štrach? Njeje
Bóh tamnych pšchepušchěčžil, runjež woni k jeho wušwolenemu
ludu pšchifšlyšchachu, dyrbjak wón tebe pšchepušchěčžicž, došćž šy
ty ščeny a šo k žywi a k Božemu bliđu džeržich?

Pšchetašmy šebi hištoriju ſſraelšeho luda do našeho čža-
ša a rješimy: šchěčž šłow tyšaz křechcijanow je ščenyšy, woni
maja Bože šłowo a Boži šakrament, ale i nich jenož dwaj wot-
tyknjeny kónž dozpjetaj, jenož dwaj šo šbožnaj ščžinitaj. Njeby
to žalošnje byšo? A hlajež, tamne šłowo: Wjele je powošanyšy,
ale malo je wušwolenyšy, šłoro taš kšicži, jako dyrbjalo taš
pšchicž.

To šu žalošnje ščžhwš čželneje šechernošče. Čžłowjek dže
šhubjeny, hdyž čže wón drje šłowa pošluchaš ale niz jeho čžinješ
byčž, hdyž čže wón Bohu a šwětej i dobom šlužicž, hdyž wón nje-
wachuje a šo nješmodli.

Tuž hladajmy šo šechernošče; pšchetož Bóh je štajnje tón
šamy, štajnje hnadny, ale tež šwjaty, štajnje došhocžafazi ale
tež prawy a šo njeda ša šměčž měčž. Špomni na šmjerč, na
šłowa: njebudžecž wš šo poššpšchicž, dha budžecž runje taš kónž
wšacž.

Dajež šebi prajicž wo Božim budže, kotryž šo w lijenžy do-
šonja, wo šahubjenju Šodoma a Šomorhy, wo wutupjenju Še-
rulema. Wšmicž k wutrobje hšóž předarja w pušćžinje: „Nješpo-
myšćže šebi jenož, šo čžecž prajicž: Wš mamy Abrahama ša
wóžž!“ To wam ničž nješpomša.

Wopomniš dale, šo japošchot pišče: „Nam paš je napižane
k wuščžje, na kotrychž kónž šwěta pšchifšchot je.“ Wš, čže Pawoł
prajicž, šmy w poššlednim čžaju žywi; kóždy džen móže kónž šwěta

šastupicž. Wjele bóle mamy my, kiž my šnamjenja pšchichodneho
šuda šjawnje poššmajemy, špominačž na šudny džeri, na šjěwje-
nje pšched šudnym šłowom Šhrštuškowym, hdyž kóždy doštanje
po tym hačž je čžinil pšchi čželnyšy žiwjenju.

A hdyž tež kónž šwěta hiščež nješchicž — našy kónž
móže kóždy džeri, kóždu hodžinu pšchicž. Tuž nješwotšortuje-
my pšchihotowanje na njón, nješprajmy: jutišje, jutišje! pšchetož ty
nješwěšch, hačž jutišje hižom pšchepošdže njeje.

Pšchede wšchém paš Pawoł napomina: Škomuž šo šda, šo
šteji, tón šo hladaj, šo nješpadnje.

Tuž nješmēn, hdyž tež pšchecžiwu hrěchaj wujuješ a šy
šošch w tebi we wuščžje džeržich, šo šy wšchitke štrach pšchewiwnš
a šo wjazy panycž nješmōžješ. Čžiniš ty to, dha šy hižž panycž.
Špomni na Šetra.

Ššy paš bojšlyšy a čžješ šhabšacž, dha daj šo wot Pawola
trōšchotowacž: „Šane, šhřba čžłowške špytowanje njeje wšš na-
dešchto, ale Bóh je šwěmny, kiž wšš nješbudže pšches wššče šamo-
ženje dacž špytowacž, ale budže čžinicz, šo to špytowanje taš kónž
dobudže, šo wš jō nješčž móžecž.“ Šamjen. M. w Ša.

Šbožnišho je dawacž dylš bracž.

(Šap. šł. 20, 35.)

Šo něšštim.

Róža i Róžowa bē šo i wošebneho wuššawja — abo kaž
to „wošebnje“ praji, i přenjšeho „pensionata“ — domoj wščžika.
Bē tam došladnje nawušnyšta jendželštu a franžošku rěčž a ššawiš-
ny wumjšššwa a pišmowššwa a wšchitko to druhe, šchtož to taš
byčž dyrbi, šo by prajicž mošš: holža je woščžnjena a wuššubšana,
šož šebi to našy čžaj žada! „Wjele wjazy je nawušnyšta hačž ja
w mošch mlōdyšch lēčach!“ wušna macž wješšola a šo njetajo. A
bē tež taš!

Wječžor, na kotryž šo Róža wščžiti, bu jej a tym, kofšž jōn
i njej poššwječžichu, rjany kaž wječžor, wo kotrychž bajšš baji.
Šan bē po nju byš w dalošim wuššawje. Wšacž, wotška a něšotre
towarišški čžowšachu na dwōrnišchčžu na njeju. Wšchitžy bēchu
i šwěškami pšchifšchli, i najwjšššimi šwěškami nalēčž: i žakšami,
i šošom, i mēřžowym ššlōncžšami a je šajšym rjanyšmi rōžemi
wšchčž barbow.

Šaš bēchu wšch tuš kraššnoščž nalēčž Rōži do rušow šda-
wali, bē Róža šama we šwojej nalēšnej drašče, je šwojimaj jaž-
nymaj wōčžšomaj, kaž nalēčž šante.

A domoj pšchifšchčž, namaka Róža tež tam wšch pošne
šwěškow a wšchitko pēšnje wuššecžene.

Šeje ššwicž a bē hiščež ta šamšna, nadoba ššwicžki paš
žyšle druha, nowa, wošebna. Šarššchaj bēšchtaj džowžy ššwicžki
i nowa wuššotowacž daloj, a to rjany i bēšej nadobu.

„To wšchitko ša nje?“ šawšla Róža. „Š macž, to je pišče
wjele ša nje!“

Šan a macž, w duržach štejo šo po wšchém šdacžu wadowašch-
taj na wadowčži šwojeho džēšča.

„Ty dyrbišš polša mašš hycž doššpoššnje šbožšona! Šebi
dyrbi šo polša mašš woprawdže šubicž, Róža!“ rješny macž. „Še-
hodla šmōj čžinicoj, šchtož něšak mōžachmōj, šo bchmōj tebi rjany
pšchebšš wuššotowatoj!“

„A ja čžinju tež, šchtož šamōžu, šo byčž wamaj, šubaj šar-
šchaj, wotrunaka wšchitku šuboščž!“ wotmōšwi holža je ššrawnej
myššlu. —

Šchtož uli šebi macžerna šuboščž móže wumyššlicž, to čžinje-
šče macž ša Rōžu. W bēhu ščžehowazyšy thžženjow bu wjele
ššōčž pšchepšchewa; šamo něšotre šabatki a rješš budhu pošla

pschilusnych a snatnych wuhotowane, so by so tak jeje domojtwó-
czenje hódnie pokwječilo.

Macž do wulfich prósdninow džěsche to ta? dale w luthych ja-
wjehelejach a sabawach. Wulle prósdniny chychu pschi Polnóz-
nym morju pschewywarč. Tam wospjetowasche so to tuto žiwje-
nje polne sabawow. Dopoldnja kupjele, popoldnju pať s wosom
pať s cžolmom do dala. Róždy džěń něšyto nowe, žadyn džěń bjes
tajleho a hinajšeho rosproščenja.

Bě hižo nashma tu a Róža j Róžowa njebě hiščeže k tomu
pschisla, so by ras žama je žobu je žwojimi myšlemi byla.

W přenim tydženju septembra wróčiču so do domišny.
Róža bě pschewatana a nastróžana, jako pytny, so so jej wjazy
tať, kaž by to chyla, nje poradži, staricheju sbožowneju sežinicž,
a to drje tohodla niz, dofelž jej žamej pobrachowasche to, sčtož
woprawdže wobiboža.

Macž njebě tať prawje strowa. Lěkar bě jej wufasat, so
ma so kóžde popoldnjo dwě, tsi hodžiny wufhodžowacž. Macž
to tež cžinjěsche a Róža ju pschewodžowasche; tola praweho wjehe-
la na tym njemějesche. To jej žamej prawje njebě.

Tež macž ja tajkim pscheměnjem džowki pschindže.

„Sčto to j tobu je?“ so prascheiče.

„So mnu, luba macž?“ wotmowski džowka. „Nicžo! Wšcho je
jenož psche njane a dobre ja mnje, wo wjele lěpsche hacž to sa-
žlu. So bych tola ja tež lěpje pomhacž mohla, hacž to pomham,
wožebje wobohemu nanaj! Ma tola jako presidenta pschi krajnym
kudnistwje telko mjeršanja a hněwanja! Kať rad bych jenu to
wolóžika!“

„To žebi dozyla nježada, lube džěczo!“ wotmowski macž, pol
khtna, pol so žmějo. „Sčtož wot tebe wocžafujemoj, je to,
jo ty namaj bywašy bóle a bóle naju žlónčžo!“

To pať bě runje to, sčtož dołomjeć žo Róža žylta dofelž nje-
cžinjěsche. Cžehodla pať to niz, to njewjedžěsche a bě tohodla žrudna.

Mějesche towaršichu Klaru j Hórki. S tutej bě hižo w schuli
stowaršena. Pschewywanje we wustawje bě sa njeju džělene
pschinješko. Klarinaj starichej njeběchtaj bohataj a mějeschtaj
nimo toho žylu cžrijódku džěči. Tuž njebě jimaj móžno, najstar-
schu do wustawa dacž, njech jej to tež s žylej wutrobu pschewejchtaj,
so by tež w rjamej Schwizy dobre cžakny mlodych lét wužitwala.
Klara wosta tuž domach. Róža by, so žmějo, prajila: „So by
macžeri pomhala, matym nóž trěčž!“ Jara rad by towaršichu
žobu we wustawje měla. Klara bě pschewo tať wježola, tať schi-
batwa, tať kaž žana druha, byla! Bě cži to žuchá žwizna wožoba
j wufšim mjestwocžom. A w tutym mjestwocžu bě to jenicžke, sčtož
vjane na njej: dwě jara wufkež žo blyščežazej wócžzy, kotrejž běsch-
tej cži kaž bjesdna tam jady mikawcžlow, dwě wócžzy, kotrejž
jenje wjazy njesabu, by-li ras do jeju hlubiny pohladat!

To nastaji so tuž Róža ras dopoldnja — bě mšhowojty džěń
nashmy — na pucž, so by Hórcžanšich wopytala. Sstowjba
j Hórki bydlesche na žyle druhim kónzawufkeho města, tam, hdžěž
žo bydlenja wo tšecžinu tuńšche, hdžěž pať tež hašy bóle wufke
a twarjenja kaž kasarny. Wo sšhodach dychbjesche Róža horje,
prijedy hacž napižmo wuhlada: dr. Erich j Hórki, lěkar“.

Róža jaswoni. Sčtož durje wocžini, njebě žana běkofalata
knježnicžka ale maty pschěšlětny pachol j runje tajkim žměšchne
wufšim mjestwocžom, kaž to Klarine bě. Bachoff, žam tam w dur-
jach stej, praschesche so j lubošnostnym woblicžom, hacž by
knježna chyla nana wopytacž, pschistajiwšchi, so je nan runje ke
khorym wotěšoh a so rěčžna hodžina hacžle w 3 hodž.

(Wotracžowanje.)

Zyrkej a stat.

— Wschelate wufasny jafškeje žyrtwineje wufchysče žo trochku
njejafnosče do wožadow pschinješke, spožojenja sa wšchěch pať to-
la niz. Njech so pschi wšchěm tola njesabudže, so maja wožadni
nadawš, haj žwizatu pschisłuschnosč, sžeržecž wožadu, haj dale a
lěpje wutwaricž Bože kralestwo. Wožadne naležnosče a potreb-
nosče njeju nihdže a ženje tať žnadne, so bych žměle na pschled-
nim měštnje stacž, so dychbake najprijedy wšcho druhe a wšcho móž-
ne pschicž a potom hacžle to. Dopomimny so tola ras kusť na
to, kať žebi to našchi stari a staršchi tu myšlachu — a wróčimny
so tu k nim a budžimny kaž woni!

W Tokijo w Japanškej žo ludowe schule wob tydžen junu
ja fšesčžijanske rostwuczenje wotewriene. Měšcžanosta mějesche
rosrěčžowanje j japanškim wóžerjom japanšeho sšednocženštwa
ja džěcžemščenje a swoli do namjeta, so so wob tydžen jedym
džen fšesčžijansky wucžerjo do ludowych schulow jezeli. —
Tať Japan! — A Saťka? —

Internacionalne sšednocženstwo „šbutnych biblijupšchepytowarjow“.

(Wotracžowanje.)

2. Wo Khrystu žu.

Khutni biblijupšchepytowarjo wucža:

Khrystuž bě, prijedy hacž bu cžlowješ, aržnjandžel (Michał),
to přenje štworjene byče (Wesen), jedyn bōh, dofelž jene móž-
ne byče, a tohodla móžesč jeho tež „Boži Ssyn“ mjenowacž.
Psches Khrystuža, tutoho najwšičeho jandžela, buchur potom
wiche byča (Wesen) a wšchě wězy sežinjene. Psches žwój narod
bu Khrystuž jen ož cžlowješ. Hacžle w žwojim horjestacžu bu
bōjškeje natury dželomny. Po cžele njeje pať Jesuž jutry rano
stanył. Jeho cželo je so pať do pluna pscheměnilo pať hewak
něšak j rowa šhubilo.

Kajke žo to tola hanibne wopacžne wucžby wo
Ssynu Božim, kotrejž to tať wucža. Po žwědcženjach Sswj.
Pižma njeje Khrystuž wot Boha štworjeny, ale plodženy a na-
rodženy: Matth. 3, 17 a 17, 15: „To je mój luby Ssyn!“ —
Jan. 1, 18 a 3, 16: „jenicžki narodženy Ssyn“. — Hebr. 1, 5:
„Ty žy mój Ssyn! Dženža žym ja Cže plodžil!“ — „W špocžatku
bě to žlowo!“ rěča pola Jan. 1, 1, niz pať: „bu to žlowo!“
Po wopacžnych wucžbach šbutnych biblijupšchepytowarjow by
Khrystuž byl štworjeny bōh, jedyn drugi bōh, kotryž je pod wěcž-
nym Bohom tať rjez něšajki podobž. Šrudne to šabudjenje! To
dže je wjelebōžstwo, pschibōžstwo! Kať to šazpěwaju Ssyna Bože-
ho! Biblija njewě ničžo wo štworjenym bōšy.

A sčto to dale do wopacžne je wucžby, so bě Jesuž,
khdžo po ženi, jen ož cžlowješ! Pawol wucži, so w nim bydli
wšchitka polnosč bōžstwa cželne — Kol. 2, 9 —, so bě Jesuž w
Božim šhtalcže — Phil. 2, 6 —, a Jan wustawa — Jan. 1, 14
— „my widžachmy jeho kražnosč jako kražnosč teho jenicžkeho
narodženeho Ssyna wot Wótza, polnosč žnady a prawdy.“ —
Wón njedōsta potajšim, kaž to khtni biblijupšchepytowarjo wu-
cža, bōjšku naturu, bōjške byče hacžle w žwojim horjestacžu, ně,
mějesche ju hižo, jako po ženi khdžesche. Tohodla móžesche prajicž
— Jan. 8, 46: „Sčto mješ wami móže mje hrěcha winowacž!“
— Jan. 10, 9: „Ja žym te durje; jeli so sčto pschewo mnje nuts
dže, budže šbōžny.“ — Jan. 10, 30: „Ja a tón Wótž žmój jene!“

Pschecžimo Sswj. Pižmu je dale to wudawanje, so njeje Je-
suž po cžele stanył. Jesuž žam praji — Luk. 24, 39: „Wobhlada-
cže mojej ruzy a mojej nosy! Ja žym tudy! Dōtkajcže so mje a
hladajcže, pschetož duch nima cžela ani kōcže, jako wy widžicže,

so ja mam." Všichni w nichých tutech jasnych słowach wudawa Russell w swojich spisach, so njebu Jezuſ po czéle sbudženy. Sepjera so je swojim wudawanjom na Jan. 3, 5—8 a 1. Kor. 15, 50: „Cžéto a krej njemóžetaj Bože kralesstwo herbowacž.“ Russell njedopósnaje, so je tuto słowo „cžéto“ telko kaž „hrěščne cžéto“, „hrěščne, cžélné byče“. Sa Jezuſa pač plačži 1. Tim. 3, 16: „Bóh je njewjenty w cžéle.“ By-li Jezuſ jenož ja' o duch stanył, kaž Russell wudawa, by Jezuſ po Luk. 24, 39 swojich wučomnikow sjebal. Tola tež Pawoł s'wědčži, so je Jezuſ po cžéle stanył a so je přenicžki byl mjes tymi, kofsiž su wumyli, — 1. Kor. 15, 20. Po Phil. 3, 21 ma Jezuſ „jene krašne cžéto“, jene cžéto krašnosče. Jan widžesče Knjesa Jezuſa, ja' o bě dawno stanył, i hłowu, i nadrami, i nohomaj a rukomaj, — Sjew. Jan. 1, 12—15. Russell jeba žameho so a druhich je swojim wudawanjom.

3. Wo cžłowjeku.

Rhutni biblijupšepytowarjo wuča:

Cžłowjek njeje po byčju swojeho žiwjenja ničžo druge hač žiwěrjo. To, štož jeho wuśnamjenja, je jeho wošebnišči organizmus, t. r. to wošebnišče a lěpšče twarjenje jeho cžéla, dale jeho lěpšče mozy, jeho duchowne dary. Sdyž cžłowjek wumrěje, je to s nim kónzej kaž se s'ócjećom. Duscha nima njewjertnosče. Jenož Khrystuſoweho wumóžeršeho skutka dla njemrěja dusche w žylym smyśle tuteho słowa, wone wuśnu, wostawaju we womorje, doniž njebudžaja sbudžene.

Russell sepjera so je swojej wučebu wošebje na Před. 3, 19: „Cžłowjesej so dže kaž s'otej; kaž tón wumrěje, tak wumrěje tež tamny; a maju wšchitzy jenajši dych, a tón cžłowjek ničžo wjazy nima hač škoczo.“ Tu mašch to pschedy wšchem wobedžbowacž, so tuto měštno to jenicžle měštno w biblije njeje, kotrež nam něščto wo cžłowjeku a jeho wumrěčju powěda. Všichni tajšim wuśladowanju dyrbišch to na wšch měštna biblije džiwacž. Tak čži to 20. stuzčka tuteho statwa połaže, so Předar tu cžłowjeka po jeho swonkowym pschepytuje. „Wšchitko je s' prócha sežinjene a do prócha so wobroczi.“ Sdyž to na cžłowjeka po jeho swonkowym hladasch, je tu mjes nim a swěrjećom wuśleje podobnosče: jě, pije, dycha, kaž žiwěrjo. To pač plačži jenož wo swonkowym cžłowjeku. Na to smutštowne Předar tu njedžawa. So pač wón wě, so je rošdžela njes cžłowjekom a škócjećom w tym, štož so statwa we a po wumrěčju, to połaže nam jasnje došč statw 11, 9 a 12, 14: „Bóh pschinješe wšchitke skutki psched žud, kiž su potajene, njech su ste abo dobre.“ So bychmy dopočasali, so je duscha po wumrěčju dale žiwa, njenujemy tu sežehowaze měštna biblije: Luk. 23, 46: „Wóčeje, ja poručju swoju duschu do twojeju rukow!“ — Jap. št. 7, 59: Schčžepan woła: „Knježe Jezu, wšmi mojeho ducha horje!“ Tak so wuprajicž njebý žaneho smyšla mělo, bychtaj-li Jezuſ a Schčžepan wěriloj, so s wumrěčjom je tež jeju byče a jeju wědomnjo kónzej. — Mašch s'božni wupraji Luk. 20, 38 je słowami, kotrež njemóžesch wopač s'rošumicž, so su čži, kiž semrěchu, žiwi. Tam njesteji, so budžaja junu žiwi, ně, tam steji: morwi su žiwi. Russell pschirunuje cžłowjeku duschu s' plomjenčžom jasnwěčženeje žiwěčži. Sdyž je so žiwěčka wu- žiwěčžila, hašnje je je žiwěza abo plomjenčžko. Tak, praji Russell, s'hubi so w smjercži tež duscha a saštanje byč. To pač je žyle njelepe pschirunanje; pschetož žiwěčka njeje ničžo dale, něščto, štož s' woja s'hotowjene, a njeje tuž ničžo, štož móhlo so cžłowjeku cžélu, kotrež tak džiwonje wuhotowane, pschirunowacž. Se žiwěč- čku njeje wujasnjene, što to s' tymi wšchelašimi duchownymi mozami cžłowjeka je.

Tež tak to njeje s' mortwymi, so su po smjercži w jenym by- čju, wo kotrymž prajimy, so w nim žaneho wědomnja nimaju, kaž to Russell wudawa. Ně, Swjate Pišmo nam sa to rukuje,

so maja morwi hiščeje wěšte byče a wědomnjo: Sjew. Jan. 6, 9: Tu su dusche tych, kiž běchu sabicži Božeho słowa dla, pod wot- tarjom; a tola maju žiwjenje a wědomnjo: wone wołaju s' wul- šim hłowom. Dale 1. Petr. 3, 19: duchoj w jasnowje; Hebr. 12, 23: „... seže pschistupili k ducham dokonjanych prawych.“ Pawoł praji: „wumrěče je moje dobyče!“ — Phil. 1, 21. — Šak by wón to prajicž móhł, njebý-li wjedžal, so budže hnydom po cžel- nym wumrěčju pschi swojim Knjesu? Tež stawišna bohateho muža a šhudeho Lazara — Luk. 16, 23 — praji nam, so su bjes- bóžni a pobožni po smjercži hiščeje jako dusche žiwi a so maja wědomnjo. Dokelž so tuta stawišna Russellaj do jeho wopacžnych wučebow njehodži, wuložuje tu to słowo Jezuſowe žyle po swojej woli a swojim pschecžu: Bohaty muž, to dyrbi židowski narod byč, Lazarus pohanšči narod. Drjebjenčži su s'lubjenja, kotrež po prawom Israelej plačja, kotrež pač žebi pohanjo pschis'woja. Wumrěče bohateho muža dyrbi potom byč sačžijnjenje israel- škeho luda. Čžwile, kotrež potom čžerpi, su čžerpjenja a psche- sežehanja na tutech žiwěče. Próštwy, s' kotrymž bohaty muž Abrahama prošy, su po tutech te proštwy, s' kotrymž Židža Sjed- nowženych statow presidenta wo to prošchachu, so njebychu Židža w Rušowskej wjazy podtkočowani byli. S' 5 bratrami bohateho muža su potom 10 narodow israelskeho luda. — Tak žamo- wólne wuložuja Russell a jeho pschirunowarjo bibliju! A pschi wšchem tajšim mjenuja so: „Ernste Bibelforscher — Rhutni biblijupšepytowarjo!“ To čžinja tola njewěrjazy lěpje! Te měš- na, kotrež so jim njepschihodža wuschmurnu s' biblije a praja, so njejbu wopravdžite. Russellowi pschirunowarjo kladu do słowow teksta, kotrež su pschecživo jich wučebje, smyšl, kotryž do žyła ni- maja. To je po šdaczju něščto pobožnišče, na wšchem pošledku pač to žame: je to jeban je. (Wódracžowanje.)

Wšchelle s' bliska a s' daloka.

W Budyščinu so, kaž s'honimy, tehorunja šarške měštno s' 1. oktobrom tuteho leta wupróšni psches pschepšdjenje kn. fararja Dobruškeho. — S' Budyščinom su to nětk s'chtyri šerb- ške šarške měštna, kotrež tukhwilu na noweho šerbškeho fararja čžakaja, dwě wjetškej a dwě malej. Tuž trjebaja ewangeližy Šerbjo tukhwilu s'chtyroch duchownych, a to s' najmjenscha sa Kafazy a Grodžiščežo tajšuju, kotrajž hižo w šastojnštwje a tak s' nashonjenja a wošadneho džéla pschindžetaj, dokelž wobej wo- šadže, wošebje Kafazy, wob'čérnej a džélapoknej. S'chtyri wošady — a šelko duchownych! To su praščenja, poroki, napominanja sa wšchých Šerbow.

Šerbjy duchowni šhromadža so jutšje, pónđželu, 18. aug., dopoldnja w 3/4 10 hodž. w Šerbškim domje k dalšchemu rošwu- čžowanju. Kn. farar Wjertwa došoncži słowjeko.

R rošpominanju.

„Lutherowe šeršusche su jich wjazy duchow morike hač jeho pišma a předowanja!“ Jesuwita Conzenius.

*

„By-li ras na tym bylo, so Bóh s' tym šhóšta, so tyrannojo tomu wobaraja, so bywa Bože słowo předowane, bychmy tola žyly šchesečžijansku wučebu w tajšich šeršuschach měli.“

Spangenberg 1569.

*

Wštomnja.

S. w. R. sa 11. po Tr.

R. w. S.-W. sa 12. po Tr.

Samolwity redaktor: farar W h r g a c ž w Nošacžizach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Serbske njedželske łopjeno. •

W Budyschinje, 24. augusta 1924.

Gzibčez a naklad Čsmolerjez knižičičezčezetnje a knihańje šap. družšt. s wobm. ruč. w Budyschinje.
Wuhadza łóždu šobotu a plačzi na měřaz 15 šlotych pjenježtow.

10. njedžela po šwj. Trojizy.

Rom. 2, 1—11.

Čšesćizjanska žyrtka je 10. njedželu po šwj. Trojizy wot stareho čzaša postajila ša džěń dopomnječa na wutupjenje Jerusalema, na to, kał Bóh pšchi wšchěm šwojim dolhocžakanju a pšchi šwojeje wulkeje ščezpliwosćzi napokleđ tola trzechi še šwojim křostanjom tyh, kiž šu wot njeho wotpadnyli; a džěńka pšchindže nam kał prawje ł pšnaczu, kał je šo šenješowe wěšchěženje dopjelniło, kotrež je wón plakažo na město Jerusalem a s tym na žyly židowski lud wuprajil, šo čzaš budž pšchincz na tebe, šo twoji nje-pšcheczeljo budža tebe a tvoje džěćzi w tebi je šchanzu wobšamfnycz, tebe woblehnycz a na wšchěch štronach čze tyšchicz, a budža tebe ł šemi runacz a žadny kamjen na kamjenju wostajicz. Tam, křotke lětdžěhatki po tym, šo šu Židzi šesom Čhrysta, Božeho Čsyna šacžiknyli a šu kał šakšepjeni jeho na křichž pšchibili, tam je šo bórny pokasalo, šo Bóh šo njeda ša šměch měcz. — Čšičezzi džěńka leži na židowskim ludu tute poklecze a budže na nim ležecz, doniž tež woni šo njebudža wobrocžicz ł šesukšej. — Wěnty, šo džěńka wobšteji wulke nje-pšcheczelstwo pšchecžiwu Židam. Ale nam tu njedyrbi wo to hicz, kał Židzi w politiškim a šopodarcškim žiwjenju wustupja a wjedža móž a wjednistwo do šwojich mozow pšchinyecz, jenož jako křesćizjenje wobrocžimty šo pšchecžiwu jich wašnju, kotrež šesukš šacžiknje. To pał šej žada wot naž, šo šmy šami prawi křesćizjenje, to reka tajzy, kiž šwoje žiwjenje šajewa do šwětkla šesukšoweje wuczby. Šacz šmy tajzy? Židowski lud dyrbi nam bycz wotrašchazy pšchiklad, šo njebychmy padnyli do šamšneho šatamanštwu, kał tutón lud.

To chze nam našche šlowo še wšchěj křutnosću prajicz. Łuž prajimty:

Čšchecžijano hladaj šo!

1. Nješudž šurawje.
2. Nješazpij bohatsšwo Božeye dobrocziwosćze a ščezpliwosćze
3. Nješadwěluj na prawdosćzi Božej.

1. Šdž leži nam čłowjekam jedyn štrach bliško w našchim wobhadže še šobucžlowjekami, dha tón, šo rady a loško šudžimty šwojeho bližšchego. Wono je stare našonjenje, šo widžimty še wšchěj wotrošču hřěchi a pšchestupjenja pola šwojeho šobucžlowjeka, a namašamty w naž šamych jenož wšcho prawe a dobre. Čšchecžiwu tajšemu wašnju wobrocža šo tu šatwol. Wón wě, šo namty kóždy doscz čžinicz na šebi šamym. Šehodla praji: Čšchetož w čžimž ty drušeho šudžišch, šatamašch ty šo šameho; dokelž runje to čžinišch, šchtož šudžišch. S tym njeje prajene a žadane, šo šo š žyła njedyrbiako šudžicz; runje křesćizjanstwo ma štač na štejšchěžu, šo ma prawo, a šo njeprawda dyrbi šo nje-nowacz njeprawda. A hđžez chze hřěch šo wšchěroko čžinicz, tam njedyrbi naž žana bojoscz pšchod čłowjekami wřoczšo džeržecz, pšchecžiwu njemu wustupicz še wšchěj křutnosću a šwěru. Šenož, šo pšchi wšchěm tym pšchezo šapoczniemty šami na šebi, šo nješabudžemty, kał šmy šami šłabi, hřěchni čłowjekojo, šo šo próžumemy, kał móhli špodobni bycz pšchod našchim Bohom w nješchěchach, šo by naž nješchěchilo, šchtož tu šteji: Womšblišch ty pał šebi, o čłowjecze, kiž tyh šudžišch, kolšiz tał čžinja, a čžinišch tež to šame, šo ty budžešch Božemu šudej wuńcz?

A šchtož tam tał plačzi ša kóždeho jenotliwego, to ma šwoju poľnu wažnuscž tež ša našch žyly lud, je-li šo chze wobštač jako

Tvoju kotru Alaru bych wopytala, je-li domach. Albo je knadź hebi wuschka?"

„Ně, je domach!“ wotmolwi hiščeje bóle křutnje mały stražnik w durjach. „Je džě nam wšchěm runje wlošy tšihaba! Dyrbišch wjedzecz, so ma wona to pšchezo přeni džěn měřaza čžinicž!“

„Dołonja wona to tež?“ woprašča so Róža, so čmėjo a trojčku njewěry počna, džěšče s hólzom a fastupi do jstwy.

To bě zple kaž Alara. Widžesče ju, kať to šchescž bratram wlošy tšihajo džělo wlošytšiharja wurlonjesče.

Jeje njewěru jewjaze prašchenje bě pať pachol po wšchěm šaczu šle frosunil; do jstwy fastupiwšchi wošta mjenujzy pšchěd Róžu stejo a rjekny, hñěwny na nju hladajo, s křutym hložom: „Nascha Alara dołonja wšchitko! Zybca čže wjele mjenje hačž wlošytšihar tam dešlach rózł hačy a nježada hebi ničžo ja to! Bych chyzł, so by tež tebi ras tšihaba; ty njeby zple wěšče wjazy k druhemu šchla! Ale — ja tola sabych“, tať so čam pšchetorže, „so by ty jenož hólza a so dyrbišch hebi ke hložostanju kóždy džěn s nowa wlošy čžinicž . . .“

Tu so wotevriču durje. Róža to wobžarowasče. Bě to dołho, so bě so na něčim tať wješelila. Šdyž to wšchitzy młodži šórcžanizy jenož poč tať wošebiczi kaž tutón pjeczłětny, bě čži to zple wěšče lute radowanje pola šórcžanšich. Něťk tež dorosumi, s wotkal to Alara pšchezo počna lutyh dobrých mřhlicžkow.

W durjach, kotrymž bě Róža s šhribjetom pšchitwobrocžena, šawola jnaty hlož: „Róža, luba Róža, by ty to wopravdže? D, tať pšnje to, so so jačho ras ke mni poškilišch a k nam pšchindžesč!“

To bě Alara, pšchezo hiščeje ta stara Alara, kucha a wuščozna; jeje huba tať wulka a jeje wóczy tať hibicživej. Bě to nacžornej křutni a módrej šali, štoro kaž šlužomna. A tola so čži runje tajka lubjesče; pšchetož jeje žiwe, hibicžive waschynjo njemějesče ničžo wot šlužobneje na hebi; to bě Alara kaž něhdy!

Šědy mjěniščina bě so minyła, a towaršichy běšchtej hromadže, kaž so to njebyšchtej ženje džělenej bylej. „Něťk počaž so mi ras, kažka by!“ žortowasče Alara. „Šaj, wopravdže, kaž rjána bohowka šdash so mi byčž, hdyž maich to wlošy tať wyšoko šyšane a hdyž by to po čžěle tať pšnje frosčžena! Tola starej šchulškej towaršichy njetrjebam tola po hubj rěčžecz! Pšchindž so mnu šobu do mojeje jstwy! Mam hiščeje to a tamne a hiščeje druge hačž do wobjeda docžinicž! Ty móžesč mi pšchi tym pomhačž! Je to tola tón najšepšchi dopočas ja to, so něłoho lubujemy, so jemu dowolimy, šobudželacz na naschim džěle, — abo nješby ty tuteho mēnjenja?“

Alarina jstwa bě rum bjes nimale wšcheje pšchynojče. Šchtyri šoža tam štejachu, a runje na tym so Róža jara džiwawasče. Alara to pštny. (Šofracžowanje.)

Šnada a mē wot teho, kiž je a kiž bēšče a kiž pšchindže, naschěho šnješa a Šbóžnika šesom šhryšta, budž a woštať s nami! Šamjen!“

„Wěra, lubosčž, nadžija tu je pšcha Božich džěčži; s nej wšchaf wěrnny šchescžan ma šwěru pšchicž so na šwěče. Šobožnosčž tam jeno šmēja, hdyž tš tute šwětki ščžēja.“

(Šs. špěw., čžo. 695, 1.)

Tať nam šeršusch, lubi Šserbja, šlincži s naschich šeršich špěwaršich! A tať šlincž Tebi, šwjedženska luba Wufrancžanska wošada, potom a dale do wšchěho pšchichoda tež s Tvojeje žyrtwineje wěže s hložom nowych s šwonow tónle šwjedženski trojoshnť:

*) Šarčez s woltarja po pošwjecženju ššoch nowych šwonow evang.-lutherške Wufrancžanske wošady, 8. njedželu po šwj. Trojizh (10. 8.) 1924, — miť jeje něhbuschi šarat na wotpocz. M. Urban.

Wěra, lubosčž, nadžija — pšcha je wšchěh

Božich džěčži! Pšchetož hdyž tute tš šchescžianške počžinti Čže pšcha, by šama Ty Boža šwjatniza a byđto trojenicžleho Boha, „kiž wulke došč a krašne je, haj, Bože šgdto kralowške“

Šaklad wšchaf wšchěho šboža je — wěra, kaž pišane šteji: Bjes wěry njeje móžno, so Bohu špodobacz; pšchetož šchtóž čže k Bohu pšchincž, tón ma wěricž, so Bóh je, a so wón tym, kotřiz jeho pšhtaju, mřto dawa (Šebr. 11, 6). A wěra pšchindže s přědowanja, přědowanje pať pšches Bože šłowo (Řomš. 10, 17). — Bože šłowo je džě šóřlo wěry a s njeho wušhadža tať nasche towarštwo, žiwjenje a šjednoczjenje s Bohom. Tohodla: D krajo, krajo, krajo, poškluchaj na šnješowe šłowo! — přěduje profeta Šeremiasž (22, 29,) a šlincžecz budže Tebi, Wufrancžanska lutherška wošada, wot dženska dale tež s Tvojeje žyrtwineje wěže dele s napišmom a mjedžanym hložom přěnjeho wulkeho šwona: **D krajo, krajo, krajo, poškluchaj na šnješowe šłowo!** Šoškuschna budž jenaf a štajnje tutemu hložej Božemu, šahowana a šbžeržana tu doťal jať lutherška wošada, powolana njescž šhorhoj wěry Luthera!

Pšchetož Bóh Šjeršchny šajit Čže ja šwětkta tudy je — poškuschnosčže. Tuž wobšhowaj a widžecz baj šól šwoju ja šužiški kraj! — Wy šče šól šemje, — praji šwětk prawdy šesuf, nasch Šbóžnik, k šwojim wuczobnikam. „Šdyž šól šuchnje, s čžim budže so šelicž? Š ničemu so wjazy nješodži, šhiba so so won wuššypnje a wot ludži rostepže“. Tuž „mějče šól pšchi hebi a mějče pošoj mjes šobu!“ — Šhodžče mudrije pšchecžimo tym, kotřiz wonach šu, a wuščpče hebi šprawy čžaf! Wascha rěčž budž pšchezo lubošna a se šelu šacžinjena, so byščeje wěđželi, kať kóždemu wotmolwicž dyrbicže! — napomina tohodla japoschtoť Šawoť. Šwětkta přěnja, kiž ma tať šchescžanow naš wšchitkich pšchicž, je wěra, šestadžana s Božeho šłowa a w nim šatorjenjena. Wona je, kaž japoschtoť Šan šwědečži, to dohycže, kotraž šwěť je pšchewingka, došelž naš šjednoczja a křucže wježe s šłowu a šnješom žyrtwoje, kiž šwojim šstawam pšchitwoła: Ša šym žiwy, a wy budžecz tež živi! — A tať tež wěra je šynť najmóžnišchi, hlož s wyškosčže najšhlyšchi, kiž šhšchecz tu so Tebi da — wot dženska dale dele tež s Tvojeje žyrtwineje wěže, luba Wufrancžanska wošada! —

Šwětkta pať druha šchescžanškeje pšchi je lubosčž, lubosčž s wěry pošhadžaza, wšchě štawy počnje wožiwjaza. — Tónšamy japoschtoť Šan, kotřiz wěru mjenuje to dohycže, kotraž je šwěť pšchewingka, šwědečži: Bóh je lubosčž a šchtóž w lubosčži woštanje, tón woštanje w Bošy, a Bóh we nim! — A šesuf, nasch Šbóžnik, praji: Řowu pšchifasnju dam ja wam, so byščeje so mjes šobu lubowali, kaž ja waš lubowať šym, so so tež wy jedyn drugeho lubujecz! Na tym budže kóždy pošnacž, so wy moji pošli šče, hdyž lubosčž mjes šobu macže. — Šale lubosčž k Bohu a bližšchemu je šwětko a žiwjenje, kotrež so blišchčži šrjedž šwěta čžmoweho a w hřechach moweho. Budž a woštať wona woheť šwjaty we Tebi, s wyškosčže šahorjeny, pšches Duchu šwjatoh' roššhlyšny, luba šwjedženska wošada! Špěwajče a proščeje, wěrobratřija a špotry, dale nutrnje a bjes pšchestacža, kaž ma Waš nětko tež s wěže dele hlož Waschěho drugeho šwona dopomnjecz a wabicž: **Šnježe Božo, tw'e šłowo jašna šwěza je, njech w naschim kraju njehašnje!**

Tať budže potom wěrnno a dale pošnišcho móž pšacžicž: „Wy šče šwětko šwěta. Měšto, kiž na horje leži, njemóže potajene byčž. Tať šwěčž tež wasche šwětko pšchěd ludžimi, so bychu woni wasche dobre škutki widželi a waschěho Šótza w njebyšach čžesčžili!“ —

Wopravdže, wěra a lubosčž štej 1. a 2. šwětkta šchescžanškeje pšchi a 3., s nimaj křucže šjednoczžena, je — nadžija, kotraž šłowu šchescžana křyje a šchita, so so šabžeržil a žiwy je po šbóžnem tom hešle: Budžče wješele we nadžiji, ščžeršlivi we

čeznosć, wostajni we modlitwy (Romsf. 12, 12.)! — Gosianah! Sehowah je, kiž schita Gze, a hród Twój twjerdy wostanje, — budžesch-li hwěrna pschezo Ty wošada lutheriska. Wože kłowo a Lutherowa wučba stej njerobdželnej kaž hwěza a hwětlo, so wěrnno je a wostanje, schtož snate to hrono wobkruca:

Schtož Wože kłowo je, a Luther wučesch,

— **to do wěcznosće njeshinje!** To tohodla tež je napišmo a jašny hlób tšeczeho swona, — napišmo wospjetowane f dotalnego stareho a něhdy — psched nětko 78 lětami — zple přeněho swona po zplej lutheriskej hwobodneje zyrkwi w Pruskej.

Nadžijomnje budže wón — dla hwoweje historiskeje wažnosće — mōz hiščeže druhdže něhdže dale klužicž f natwarjenju a pošylno- wanju lutheriskeje wěry a hwěry. Dał to Bōh! —

Tebi pač, Wutrančanska lutheriska wošada, klincž f wěže dele dale jenaf mōzaje, lubošnje a jašnje Twój nowy trojoshnč:

Wěra, lubošč, nadžija — kaž wothkōš ewangelija, so bohata by w Bosy!

— Tuž krlusch saspěwaj a klincžecž mōzaje daj: Halelujah! Wšcho kłubjenje wšchaf hamjen je, kiž Bōh dał hwojim hwěrnym je. A kšidla f dobom dušchi stwori, rošchěrja a kšlmi, so w podruž- ništwje semštem f sbōžnej wěcznosć f so sběhajo se žedženjom a wyštanjom so raduje:

„Jerusalem, ty město wyške! Ach, byl ja we tebi!

Tam horje so tač f wutrobu mi chze, so njejšym pschi šebi: mōj duch chze wyšche horow a wyšche ruminow

do tamnych šlotych dworow a wothal khwata jow.“ —

Haj, tač klincž f hlubošče f wyškosć: Gosianah! Halelujah! Hamjen!

Zyrkej a stat.

— W nowej Pōlskej je f blakami wulke njepšcheczštwō psche- cžiwō ewangelšim. Wješ Erlong, kotraž we wotstupjenej krajnje leži, je dopokas sa to. Erlong bē psched 50 lětami hiščeže ewan- gelska wješ, nětkle je pōlska a katolska. Šydlachy tam přjedy sa- mōžiczi němšy ratarjo. Pōlske wobydštwō pač je pōlne fana- tisma pschecziwō wšchemu, schtož ewangelške, a nješ nimi šu sa- šakli, kotšiz so rošnych škutkow njeboja. Wo tym hwědeči wješne ewangelške pohrjebniščežo. Na nim njenamakasch ani pomnika ani rowoweho płota, kotryž njebychu rošbili, šnicžili a wotnješli. Wandališm mjenujemy tajke šachadženje. — Wandalojo něhdy w dobytých městach tač šachadžachu. — Jedyn f tajkich njebolatow bē zyhelam jeneho herbskeho pohrjebniščeža domoj kašal, so by je domach pschetriebal: Jeho drje šudništwō šašudži, tola šěpje to njebu w šadžerženju ludži. Tež šhutne kłowo wošadneho ka- tolskeho duchowneho f klětki njepomšasche. Nowe drjewjane durje pohrjebniščeža, hašle psched krotkim šachadžene, buchu rošbite. — Tež na pohrjebniščežu Paluščina buchu rowowe kamjenje nješkatolikow wobšchodžene.

Internacionalne šjednocženštwō „šhutnych biblijušchepytowarjow“.

4. Šnicženje bješbōžnych.

Šhutni biblijušchepytowarjo wuča:

Wěczneho šatamanštwā, wěczneje cžiwile bješbōžnych njeje! Nē, bješbōžni bywaja šnicženi.

Wcy prajimy: Wučba šwo šwěcznym šatamanštwō drje šo cžlowjekam mašo špodoba a jich wjele nješamōže ju wurunacž f lu- bošcžu Wože, kotraž pač še, a to wobkledžbu — šwjata; a to la, tuta wučba wo wěcznym šatamanštwōje je wučba Šswjateho Pišma.

Šnjes Ješuh praji — Matth. 25, 46: „woni pōndu do wěcz-“

neje cžiwile, cži prawu pač do wěczneho žiwjenja.“ Šotajšim: do wěczneje cžiwile pōndu woni a niž do šanicženja sa wěczne, woni, kiž šu šatamani. Rušfel wšchaf chze to „wěczne“, přjedy „cžwila“ hinač šrošumjene mēčž hacž to „wěczne“ přjedy „žiwjenje“; štejo přjedy „žiwjenje“ dyrbi po Rušellowym wudawanju „wěczne“ telko rēfacž kaž „njepšchestatowajzy trajo“, přjedy „cžwila“ pač telko kaž „krotki cžaš trajo“. To pač je tola zple šamowōlne wu- šladowanje! Kēšali „wěczne“ na tym jentym mēštnje „bješ kōnza“, dyrbi „wěczne“ to tež rēfacž na wšchých mēštnach, šotrež pornjo tutemu šteja.

2. Thešf. 1, 8—9: „Kotšiz njepoklušni Šnješej, budža cžerpjecž to wěczne škaženje.“ Še njemōžne, so mōšlo tole to ša- me byčž kaž šahubjenje na wěcznje.

W Marš. 9, 43—48 praji Ješuh Šchryštuš, so w heli abo „gehenna“ jich cžerčiw njeuwurje a jich wohen nješahnje. Š tym je wobkručene, so šatamani w heli na wěcznje pschewwaju. Šak hewaf by jich cžerčiw mōšl žitwy byčž a wohen jim njeuwuša- nycž, hdy bychu šami šnicženi byli!

Šjewj. Jan. 14, 11 rēša to: „Dym jich cžiwile pōndže horje wot wěcznosće hacž do wěcznosće.“ To kłowo „pōndže“ je pschi- tomny cžaš — my bychmy tu šěpje prajili: „dže“; mamy tuž šebi myšlicž, so dym njepšchestatowajzy a bješ pschetorhnenja horje dže. Tuž dyrbi tam to tež njepšchestatowaze palenje byčž. Š čzomu pač dyrbjalko šo tam njepšchestatowajzy palicž, hdyž šu cži, ša kotrychž je pschihotowane, šnicženi a wjazy njebywaja?

Dale je tam wo tutych bješbōžnych prajene, so nimaju žaneho wotpocžinšā ani wodnjo ani w nožy — Šjewj. Jan. 14, 11. Wšchitzy, kotšiz njebudža namašani wo knižach žiwjenja napišani, budža cžibnjeni do wohenjoweho ššora — Šjewj. Jan. 20, 15. Wo šanicženju tam ničžo njecžitajš.

Wšchelle f bliska a f daloka.

W **Budyšchinje** šhadžowachu šo šandženu pōndželu šerbszy duchowni f dalšchemu rošwucžowanju. Šn. šarar Mjerwa dže- wasche na wošebitošče a wošebnosče a něžnosčž šerbskeho kłowješa a šerbskeje rēčže dozyla. Nimo teho porēcžachmy wo wšche- lačich wažnych šerbskich prašchenjach, kaž wo komišiji ša šerbs- ke špěwarške, wošebje tež wo tym ša zple Ššrbštwō šhutnym prašchenju, šchto to je šerbskim wošadami, hdyž tu šhwilu tu je- nož dwaj šerbskej šandidataj bohōškwōštwā a dwaj šudowazaj. Tu ma šo něšchto štačž a to bōrij! Šschetōž hižo cžakaja šchtyri šerbske wošady na noweho šararja. — Ššomikšija ša šerbske špěwarš- ke šendže šo pōndželu, 25. augušta, dopokdnja 3/10 hodž. we Ššrbškim domje a šerbszy duchowni f dalšchemu rošwucžowanju pōndželu, 8. šeptembra, tam.

— Š thdženja tu našpomnjenymi wuškami šu mēnjene wuškaj zyrkwineje wšchynosče, šotrež šberanje a wyškosćž zyrkwi- nych dawkow rjaduja.

Wutrobna proštwā

na wšchých cžitarjow našcheho njedželšeho šopjena „Šomhaj Bōh“.

Šena knihownja trjeba nušnje šcžehowaze cžišla:

f lēta 1921 cžišla 1, 12, 30, 32, 45 a 50;

f lēta 1922 cžišla 8, 13, 27, 43, 45 a 49;

f lēta 1923 cžišla 14, 15, 19, 32, 34, 39, 50, 51 a 52.

Wšchých lubych cžitarjow naležnje prošymy, so bychu, je-li tute cžišla šami dale njetribaja, je nam dobrocžiwje wotšupšili.

Ššmolerčej knihicžilchecžerija w Budyšchinje.

Šištownja.

Š. w Š. ša 11. p. Šr.

Š. w Š. ša 12. p. Šr.

Š. w Šu. ša 13. p. Šr.

Sy-ll spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje dželał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Klěž Bóh poda,
Wokřew će. ¶

• Serbske njeđzelske lopjeno. •

W Budyšinje, 31. augusta 1924.

Čištčež a naklad Čsmolerjez knižicziščezetnje a knižarnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyšinje.

Wutħadza kóžbu ħobotu a plarzi na měħaz 15 stotħy pjenjeħlow.

11. njeđzela wo ħwj. Trojizy.

Sczenje Łuħaħo 15, 11—32.

Šdnž ħižo Pawol, Anješowŷ japošchtol, kiž běše w ħwoje-
czenju pšhes móž teho, kotryž je w nim móžny był, pšhiběrał,
kaž lědy šchtó druhi, tola ħo tał wuħnatwa: Niž jašo byħł to
ħame ħižom sapšħijał abo ħižom doħonjany był; ja ħonju pał
ia tym, ħačž byħł jo sapšħijał atd. — njeměli my wšħitzy došć
pšħicziħny ł tajsemu ponižnemu wuħnaczu, kiž ħo dožyla tola
japošhtolej, šħtož wěru a žiwjenje, dobru a ħwojatu wolu a do-
njenje w jeho njebieskim powołanju nastupa, pšħirunacž nje-
móžemy! Tehodla ħo njetřebamy džitwacž, ħdnž Luther naħ
napomina, so dyrbinny wšħědnje ħwojich ħrěħow ħo rostacž a
poħutu čžnicž, došelž tež pšħi najħħutnišħim prózowanju wšħěd-
nje ħrěšħinty. Tola čžim ħwěrnisho ħo bėdžish pšħecziwo ħrě-
ħej, čžim móžnišħa budže Boža móž a ħnada w tebi, budžešħ
drje ħħablačž, njepadnješħ pał a pšħes kóžde doħyčže nad ħrěħom
budžešħ potřocžotwacž w ħwojeczenju twojeje wutrobny a twojeho
žiwjenja.

Šdnž pał ħižo pšħi najħwěrnishim bėdženju a prózowanju
to njeponđže bjes teho, so saħo a saħo podležišħ, kěłto strasħnišħo
sa teho, kiž ħo njebėdži pšħecziwo ħrěħej, kiž i ħrěħom ħraħta
ħaj ħrěħej ħo da pšħewinycž. Tał pšħiħndže na šħěrofi pucž,
po kotryħž ħo šħubi.

Štał loħlo je, na tajki pucž pšħiħncž, a do tajkeho ħubjeħstwa
naħ wjedže, nam Šħryštufj poħaže w pšħirunanju wo šħubjenym
ħymu. Š doħom pał i njeho wutřijemy, tał móže tež teho, kiž je
najħħubšħo padnył, Boža ħnada saħo wumóž. Tał nam pšħiru-
nanje wo šħubjenym ħymu poħaže

1. pucž ħrěħow, kiž do saħubjenja wjedže, a
2. pucž poħuty, na kotryħž jeničžy Boža ħnada ħrěšħniħow wumóže.

1. Jednu čžlotniel mějesħe dweju ħymow. A tón mlódiħi
bjes nimaj džesħe ł namej: „Mano, daj mi, šħtož wot teho ħubla
na mnje pšħiħndže.“ A wón rosdžěli jimaj tu žiwnoséž. To
njeje na džěčžo podobne, so tał pšħed nana šħupi a ħebi to ħwoje
ħada. A to je tež ħapocžati saħubjenja sa tuteho ħyma, so ħħyšħe
bjes nana ħwojich ħublow ħo wjeħelicž. Wón ħħyšħe ħwobodny
ħřjes ħam na ħebi a na ħwojich ħublach byčž, wot niħoħo noħħy-
šħe ħebi ničžo prajicž dacž. —

A njeje to tež ħišħečže džęħa přęħja ħrocžel ł temu, so wot
Boħa wotpadnjemy a pucž ħrěħow a saħubjenja nastupimty?
Pod Božim doħladowanjom a w duchu a smřħljenju Božeho ħlo-
wa mamty ħwoje mozy a dary třjebacž a ħwoje ħubla, wuħitwacž,
kiž je nam Bóħ tola dał. Ale mnoħim ħo tajke „šħwajki“ nje-
lubja. Bože ħłowo, kotřej nam praji, šħto je dobre a šħtož ħebi
Bóħ wot naħ ħada, ħłóž ħwědomja, kotřyž naħ napomina a war-
nuje a šħłosta, to wšħitħo ħu jim ħadžěwki, so njemóħa žiwi byčž
po žadošćach wutrobny. Prawoje ħwobodni, tał ħebi praji, budža
ħalle, ħdnž žaneħo Boħa a Anješa nad ħobu njepšħiħpšħatwaju.
— Šlej, njeje to wobras i našħich čžħow? Šo ħo njetřebali
mylicž dacž w ħwojich myšħlach, njeposħaja wjazy na warnotwazy
ħłóž ħwěrneju staricħej, na napominanje duchowitħy a wu-
čžerjow, na rostwucžowanja Božeho ħłowa. Šajke saħlepjenje,
so ħebi myšħla, so mohla tajka ħwobodnoséž iħy šħóžnyħy čžničž?
Njewotěwřja ħo ta wjele bóle wřota ħrěħam? Njeje ta naj-
wěšćizħi pucž do saħubjenja? Šlej, to wıdžish w pšħirunanju
na šħubjenym ħymu!

A po niekoľkých dňoch sebra tón mládschi býti wšchitko, czech-
njesche daloko prjecz, a tam wón býtoje kublo p'checzi a wje-
džesche wrótné žiwjenje. Kunje tať czechnje tež hšechže dženska tať
nělotry i domu býtojeho njebjeskeho Wótza. Bšches Chrystuša
je to býtojatej fšchčenizy polowaný i sbóžnosť; pšches pobožneju
staršcheju je wotczechnjeny a w šchuli rostowčowaný to duchu
Božeho býtowa — tať je bo dotal idžeržal to Božej hnadže. — Tola
nětko chze hieč býtoj pucž. Čžim bóle pať bo wot Boha pušcheži,
čžim bóle je býtoje, a žadočžam wutrobny a hrěcham pšchihileny.
Stónčžnje do Božeho domu wjazy nje p'chindže, wo Bože býtowo
bo i žyła nještara, modlitwa bo žana wjazy njespěwa, a přjedny
hacž bo dohlada, bý wšchitke dary Bože pšchecžinjene, a žadosčž
teho čžela a žadosčž tnych woczow a hordosčž teho žiwjenja, to njeje
wot Wótza, ale je wot býtoje. Sa hrěchami pať pšchihadža nu a
a šahubjenje a býmjerčž. —

Glej: Jako wón pať wšchitko to býtoje bšche pšchecžiniť, bš
wulka drohota po tym býmym žylym krajy, a wón pocžža tra-
dacž... a wón požadašche býtoj brjudy napjelnicž se šlodžžinami,
kotrež býwirje žerjedu, a ničto jemu je nje datwa šche. To bšche
wulka nuša. Najpřjedny wšcheho wjazy hacž dosčž a potom hótke
tradanje. Wón bšche wjekele pytal a bšche namatšal šrudobu,
wón chžyšche mēčž býwobodu a nětko bšche dobyť wjašči, kaž je
šrudnišche nje mōžesche šfowo mēčž. To je wobras hrěcha; wjele
šlubi, ale ničto nje džerži, najpřjedny něšchto datwa, so by ššónčž-
nje wšcho wšal. A tať hušto býšchitšch dženska, so býti to, šchtož
je nan i wulkej próžu a pilnosčžu natwaril, hžžo po krotkim čžasu
pšches loškomyšlnoščž, pšches býwětné šmyšlenje pšchecžiniť a šhubi.
A je hžžo čželna nu a wulka, tať wulka budže nuša i a dušchu, hžžž
šmēje tradacž, budže hšodna a lacžna a nješmēje žaneho wotšche-
wjenja. Kať hluboko mōže čžlowjeť padnyčž, a tať prawy je
Boži šud! Šchto wostanje? Šadwělowanje! — Pohladajmy
pšchi tajšim pšchirunanju do býtojeje wutrobny! Pšches Chrystuša
býmý Boži domjazy, nje apománny na Boha, kiž je naš ja herbom
býtojich wēčžnych kublow postajil. Tym, kiž býwětni budža hacž
do býmjerče, budže Bóh je dacž. Bšches wšchědnu pošutu chze-
ny bo i Bohu wróčžicž, so býchmy jeho býti a wostali.

2. Tola tať wróčži bo hrěšniť i býtojemu Bohu? Kať mōže
tež šabludženy šašo na prawy pucž pšchicž? To bo nam we
dalšchim to pšchirunanju pošaje.

Tuž džesche wón do bo a džesche: Kať wjele dželacžerjow ma
mōj nan, šotšiz maja šhlěba dosčž jěščž, a ja hlodu mru! Ja chzu
poštanyčž a i býtojemu nanej hiečž a jemu rjez: Ja bým šhrěšchit
to njeby a pšched tobu. A nježbým dale hšodny, so bých twój bým
njenowaný býť; ščžiti nje jako jeneho i twojich dželacžerjow. —
Šdy býchu tola wšchitžy šabludženi a šaklepjeni hrěšchizy bo
tutemu býnej to jeho pošucžje runali! Rosčacže je wēščžje bolostne
pōšnacže, ale je býtojim wotštupjenjom wot starých pucžow tola
přěnja krocžel i Božej hnadži a býmilnosčži.

Njedyrbjal wošhudnjeny, kiž je se býtojim hrěšchnym wawš-
njom žonu a džecži šobu do hubjenštwá štoržnyť, žaneje šhwile
namatšacž, so by bo pšched Bohom a býtojim býwědomjom wob-
šforžil jako nacžinjerja tajšete nušy a pšakal kaž Pětr, so je tať
šaklepjeny býčž mohl? A je jich tola telko, kiž pšchi wšchej nušy
žaneje pošuty nje namatšaju, kiž drje mōrtotaju, tola niž na býtoje
hrěchi, ale na Boha. Šaj, nje namatšaju bo tež býwětné roščacže,
šotrež drje šforžiti na šezěhwěti hrěcha, ale niž na hrěch býmón?
Tajše widžišch pola Judascha — tajše wjedže do býmjerče.

Ně, ta i ške roščacže wjedže i Bohu, kať jo pšchi šhubjentym
býmu widžimty. — A wón poštany a džesche i býtojemu nanej.
Wón bo nješajesche jenož býtojich hrěchow, ale bo jich wušna a
ponižnje prošy wo wodacže. To pať je jenicžki pucž i Božej hna-
dže! A čžehodla jón wšchitžy hrěšchizy nješdu? To je jich

wopacžna hańbicžiwosčž, haj, to je jich ššwěrđnjena wutroba, to
je jich hrěšchna hordosčž, šotrež jim pucž i polěpšchenju šahacži.
Tola šchto pomha, hžžž čžlowjeť šforžiti a pšaka na býtoju nušu a
tola pucž nje nastupi, po šotrežnyž mōhl wumōženje dostacž? Šchto
pomha, hžžž se žedženjom špomina na šhubeny paradis, a tola
šebi próžy nješerje, so by jón šašo dobyť? Dyrbi dha jemu
na pšchego šamšnjeny wostacž? — Bóh wšchacž nočže, so by šchto
šhubjeny býť!

Kať rjenje widžišch jeho býmilnosčž wopřžanu to tym namu!
Wón býna wuhlada, jemu bšche jeho žel, bšchě a padže jemu
wofolo šchije a wofoscha jeho. Glej, tajše je býmiljenje twojeho
njebjeskeho Wótza!

Šchto čžini nan na proštwu býtojeho býna? Wón pšchitšasa
wotrocžkam: Pšchinjesečže tu najšepšchu draštu a woblecžče jeho
a dajče pšerčženiť na jeho nušu a čžrije na nobi. A pšchi-
wjedčče bým to šormjene čželo, šarěšajče to býme, so býchmy
jědli a wjekele býti. Pšchetož tón mōj bým bšche mōrtwy a je
šašo wōžiwit, wón tež bšche šhubjeny a je bo šašo namatšal. —

A wjekelechu bo! Njeje, jako býchmy býtowa býšcheli pola
prošety Jesajaha: Ja bo wjekele to tym šenjesu, a moja dušcha
bo šraduje to mojim Bohu; pšchetož wón je nje woblecž draštu
teho šboža a je šušnju teje prawdosčže nje wōdžel. A pšerčženiť:
njeje to šnamjo ša to, so je nam jako Bōžim džecžom šwēščžene
wōdacže našchich hrěchow? A čžrije na nobachy — šnamjo Bōžeje
mōžy, so mōhli šhodžicž po Bōžich pucžach! Šehodla wróčžimty
bo jako pošutni hrěšchizy i býtojemu Bohu, so býchmy dostali
mēr a prawdosčž a wjekele a mōž i nošewtu žiwjenju!

Šdy šhubjeny bým bo wróčži i býtojemu nanej, hžžž bo
tajši, kiž je býť mōrtwy, šašo wōžiwja — bo na tym šradujemy.
Čžehodla nočžyšche bo staršchi bým šobu wjekelečž? Čžehodla
bšche wón hšewny a njechajšche nuts hiečž? Čžehodla poročuje
nanej, so je šhubjenemu býnej šormjene čželo šarěšal? — Tón
staršchi bým je šamopajšchny šarišejšči, kiž chze šbóžnosčž pšches
býtoje škutki dobyčž. Tať mōrtotachy šarišejšchý pšchecžiwu Jesu-
šej: Tutón wōšnje hrěšchitow horje a jě i nimi. Šeluš pať
přaji: Nje budže-li wawšcha prawdosčž šepšcha abo pošnišcha dylit
tnych pišmatowčžentych a šarišejšchich, nje pšchitšidžecže wy do Bo-
žeho šraleštwá.

Glej: ponižnym datwa Bóh hnadu!

Šamjenť.

S. w. R.

Šbóžnišcho je dawacž dyžli bracž.

(Pōštracžowanje.)

„Ty widžišch tu „moju“ ištwa a drje šebi myšlišch, so to
njeje „moja“ ištwa, došelž bo moje šti šotry je mru do njeje
džela?“ tať bo jej wona bješe wšcheho woprašcha. „Glej,
přinzeša, hžžž bý to tať najštaršcha we býwōbjje i 11 džecžimi,
býwajšch býma wot bo bóle a bóle škludna. Šchto mēnišch, hžže
býchu to moje šti šotry pšchewyťka pytačž dyrbjaje, nje bých-li ja
jim wucžeka pošlicžila? Wěť mi, to je „moja“ ištwa! Še to we
žylym wobychlenju jenicžki rum, to šotrežnyž bo mi druhdy
šchlacžči, něšotre nješchiny býma ša bo býčž.“

Tu pšchiběžesčhaj dwaj hólžaj do ištwy, něhžže 10 a 8 lť
štaraj.

„Alara!“ žalocžesche tón jedny, „bým šebi něšchto do nuš
šakol!“

„A mōj čžrijowý šwajš je tež šašo do šuchow!“ šforžesche
druhy.

Kať macž poštara bo Alara ša njeju a poška jeju troščito
waneju šašo won. Pšchi tym pať da tež Bōži dželo do nušow.

Dyrbjesche aprifosy do židžaneje papjery satwalec, kóždu wožebje. Nětko wša s komody mały fashczit, kotryž bě hižo trjebany. Do tuteho škladže lahodnje plody, je s papjeru wobtyfajo. Potom wobwijaš wšcho a napiša mjeno na hotowy pakczit. Pakczit dyrbjesche potajkim na póst.

To wšcho sta so spěšnje, njesadžewa pať jej, p'chi tym Róži w'chelate powědac, sčtož bě fajmatwe a žortne, wožebje wo bratrach a potrach.

„Dyrbišy wjedzecz: wšchě džefacz ku moje žy'e žiwjenje!“ rjebny Róži, „ani jene njeje druhemu podobne! Saběram so njeprčestawajo s nimi a namačam pschezo sažo něšyto nowe na nich.“

„Tute aprifosy njejsu pať tola sa nje, hewal je tola njeby takle do pakczika škladla!“

„Ně! Moja čzrjódka nježně mje tola žy'e wo fwojej mozy mēcz! Esu hišchje tež druhy ludžo na fwočje, kotryž tak dobre žiwjenje nimaja kaž my jednacze! Ja bym jawa wjeboła, namatam-li hdyž a hdyž šhwile sa to, so tež ras druhim nast lubošje wopofasam; hewal mohli bebi tola našchi mali myšlic, so so woni po žylym fwočje čzi, wotolo kotrychž so wšcho wjereči. Wěť mi, jalutuju bebi wjele próžy s tym, so so bobu tež kuff sa druhich staram! Hižo fwoje dla dyrbjača to tak čznicž!“

Tak powědasche, so žmējo; jeje wóčzzy šwobeschtej so wo jeje wuškim mjeswoczju kaž debježy.

„Tute aprifosy pošczelu do Görbersdorfa“, tak rēčesche dale s Róži, a jeje hłóž bu šhwitšchi. „Mandželšča našeho pječarja je tam, — hižo šchwiri nježele! Je na tuberkulošu šhova! Šrosumi so tola žy'e žamo wot so, so ju s něšyto šadom šwježelu; njeje tola lēšča drohi! Sa to, sčtož mam tak žama sa so, mohla žy'e šorbju šadu našupowacz! A niz wěćno, Róža, ty wosmjesch mi pakczit bobu na póst? Je džě to žy'e pschi puczju sa tebe. Ja mam hišchje telko drugeho wobstaracz!“

Tež tole, so tuto wobstaranje takle Róži bobu na pucz da, bě žy'e Klarine waschnje, kotraž žanu bojasliwoczju wo tajkchle wěžach njejnajesche. Šědma widži towaršchku po lētach s přēnjemu wajej sažo a hižo jej džělo da a so tež njetaji s tym, so ma hišchje wjele čznicž a so je tu wopyt nětko sa dženska dolho došč byl.

To bebi tež Róža dužy po šhodže dele žama prajeiche, pschi tym drje so žmējesche, wola tušy žmječe (bē tak) něšak kuff škate. Tola, ška na Klaru njebē! Ně, runje na wopať, šawidžesche jej to škoro, hačž runje dužy won wuškšcha, šak ju s tšjoch bokom wofachu! Šak šbožowna to Klara! Dyrbi to tola něšyto rjane hēčž, hdyž so tak wot wšchěch bokom wot tebe torhaju.

(Wotracžowanje.)

Zyrkej a stat.

Synoda šakšje krajneje žyršwe šhromadži so 16. septembra wo Drježdžanach s dlějšchemu wuradžowanju. Šdyž nětkole rēka, so s 1. haprleju 1925 nowa žyršwina wustatwa polnomož dostanje — jeli so je hačž do teho čzaka dželenje štata a žyršwe wuprajene — šmēje synoda waznych praschenjow došč, kotrež čzedža wobmyšlene a rošjudžene hēčž. W tu šhwilu dowolanty bebi hišchje na tym dwělowacz, so nam to haprleja noweho lēta tajke pschemējenje pschinješe, nje wobarajo nišomu, so je drugeho mējenja.

— **Hollandšča kralowa Wilhelmina** šlasta psched šróškim čzitač nowinu: „Nieuwe Rotterdamse Courant“, kotryž bě lēta dolho žama čzitala a tež sa šastojnikow kralowšeho dwora džeržata. Pschi tym wšjewi tutej nowinje, so njemōže žama čzitač a so tež wo žwojim domje njemōže čzēpječ nowinu, šotraž jej to, sčtož je jeje wutrobje to najšwojeczšiche, Boha a Bože

šlowo, womaže a wuhanja. — Wěchu jich to 15 čziflow, kotrež kralowa wotpraji. To je šwježelaze šlowo s nadobneho erta. Nětko šchesczjianskich domow tola je, do kotrychž džēn wotednja nowiny pschilhadžeja, to žame čzinja, sčtož kralowa Wilhelmina šak šjudžuje, a tola njedostatwa tajka nowina tajku šaplatur, kaž tam Rotterdamska! S tajkim mjelcženjom so jenož nječēpi tajke wohanjenje Boha a Božeho šlowa, ně, wono so haji a jomu so polētuje. Je to prawje a po šchesczjiansku? —

Internacionalne šjednocženstwo „šbutnych biblijušchepytowarjow“.

(Škōncženje.)

Antichryst a wopaczny profeta budžetaj — Šjewj. Jan. 20, 10 — s čzertom wo jěšorje, kotryž so s wohenjom a šhwabelom pali, wodnjo a wo nožy čzivilowanaj do wšchje wēczneje wēcznosče. To „wodnjo a nožy do wēczneje wēcznosče“ wošnamjenja čzi wožebje to bješšōncžne, pschezo trajaze. Šladaj s tomu Gal. 1, 15; Šhil. 4, 20; 1. Tim. 1, 17; 1. Petr. 4, 11; Šjewj. 1, 6, 18; 4, 8, 10; 5, 13; 22, 5 atd. Tute wurajy njejsu na žanym jenicžkim mēštnje trjebane sa něajki něšak wobmjeshowany čzaj.

Russell a jeho pschuwškowarjo podloža wšchēm tym mēštnam biblije, kotrež wo šnicženju bješšōncžnyh na wēczne rēčža, drugi šmyšl, kotryž wopratožje nimaja. Čžeja tute mēštna jenož šymboližny šrosunicž. To njeje pytanje wo bibliji, to rēka, bibliju wopacznu čzinicž. Do žy'a njeje wo mēštnach kaž Šjewj. Jan. 20, 10 „woni budža čzivilowani“ ničjo šymbolište, t. r. ničjo, sčtož by nam se šnamjenjemi wošnamjenjene bylo; tute mēštna dyrbišy tak šrosunicž kaž so čzi to šapšane. S wopšhanjom, „wodnjo a wo nožy do wēczneje wēcznosče“ je nam sa wēšte ščinjene, so budže čzivila antichrysta a wopaczneho profety bješšōncžne.

To, so šatamani wo drugej žmjerčzi wostawaju, njeje pschecžiwu tomu, so budže žmjerčž jako pošledni nješchecžel s ničjomu ščinjena — 1. Kor. 15, 26; pschetož žmjerčž knježi wo wšchēm pošledku jenož nad tymi, kotryž jej po Božim wuškudženju škusheja. Tak njeje žmjerčž wjazy mōž, kotraž pschecžiwu Bohu wujuje, ně, žmjerčž je, kaž wšchě druge mozy, Božej woli podčzižnjena a dyrbi jej škuzicž. So Bōh jumu wšchitko wo jentym, wo tym njeje wofamknjene, so potom wšchě nješchecželške mozy šnicžene abo s Bohu wobrocžene, ale so buchu njemōžne ščinjene a so so jeho woli poddane a so dyrbja pschipsnatwacz, so Bohu wšchitka mōž a wšchitko knježerstwo škuscha.

Šhwitni biblijušchepytowarjo wučka: Doba ewangeliija (Evangeliumszeitalter) bě s lētom 1881 šē kōncej; wot tuteho lēta žem so wrota šbōžnosče (Heilstür) jenož jich malo wotwryjene. 1874 je Šhryštuf lažo pschilšchot; 1878 je so šapoczalo s šwarom njebjeskeho kraleštwu. Wot lēta 1874 abo 1875 hačž s lētej 1914 abo 1915 je pschēšhōdny čzaj, žnjowu čzaj, a potom šapoczne so to tyžazlētne kraleštwu (millenium) žame. We tyžazlētym kraleštwu štanu wšchitzy čzłowjekojo, kotryž so hdy žywy byli, wot morych, kotryž to hišchje njejsu štanly, a ščinja so dospolni čzłowjekojo. Wšchitzy bješšōncžni, kotryž šamowōlnje Božu miloščž šazpšwaju, nješchwitdu do wēczneje čzowle, ale budža šnicženi.

Wny šnapšchecžiwimy:

Tute woblicženja so wopaczne a njejsu po bibliji. So tynch dyrbiške politiske knježerstwa a škatolšča a protestantšča žyrkej wot našymy 1914 žem šastacz wobšacz. Dolež pať bě Russell hišchje hačž do lēta 1916 žywy a pytny, so so jeho woblicženja njedopjelnicju, pschepoži šapoczati žnjoweho abo psche-

khódneho čaša do léta 1914. Woni pak njeprichidaja, so su bo myslili, a njedzerža so hwiřu ani hwojich ani biblišćich słowow. — Sich wudawanija su pak tež pichćizmo bibliji. Po sjetw. Jan. 20 je čert w tyžazlětnym kralestwje swjasany, so wjazy njesawjedže ludy. Sdyž je so potajkim w lěće 1914 tyžazlětnje kralestwo sapočzalo, by tola i jeho mozu nimo bylo, ale runje wot léta 1914 hem je mjes ludami sentje mozow nabyt kaž lědma hdy prjedy. Dale biblija tež na žanym městnje njepraji, so we tyžazlětnym kralestwje wschitzy čłowjetojo, kofiz su hdy žiwi byli a hišće njejků stanyli, stamu a bōžnosć dostanu. Šhutni biblijupšchepytowarjo sepjeraju so wošebje na Zap. skutki 3, 21: „Kotryž ma njebježa nitswjač hač do čaša sakopostajenja wschittich wězow, kotrež Bōh rěčzał je psches wschittich hwojich hwojathcy profetow wot sapočzatků hwiřta.“ Tomu mamy snapschecziwiciz, so nimamy pola žaneho profety wěšćenje wot tyžazlětnym kralestwje, w kotrymž mohly ezi kiž wumrěchu, stanyč a sbōžnosć dostać.

Profetajo rěča drje wo čašu wulkeho boža, kotrež jónu pschidže sa Israela kaž sa ludy pōhanow, — Jes. 2, 4; 60, 6, 18, 19; Ps. 110; Sach. 14 a dr. — i tutym pak Rušellej sa jeho wudawanija prawo njedawaja; tež Jes. 37 niz; je to tu — 37, 11 — jene wěšćenje wo sakopostajenju Israela. Jes. 16, 53, 54 pak, na kotrež słowo so biblijupšchepytowarjo wošebje sepjeraja, bywa nam rosjašnjenje psches słowo Šbōžnika Matth. 11, 24; tuto njerěči wo wumrěženju Sodoma a jeho wobydlerjom, ale praji jenož, so to jim na hudyh dnju lōže budže dŕžli Kaper-naumej. — Jene druhe městno, na kotrež so biblijupšchepytowarjo powołaja, je 1. Mōš. 12, 3: „W Tebi budža požohnowane wschittie narody na semu.“ Ale tež i tutym njeje nam nicžo wotym prajene, so budža w tyžazlětnym kralestwje wschitzy čłowjetojo sbōžni. Tež w Nowym Šalonju — tak praji šhutni biblijupšchepytowarjo — dŕbni to sapisane byč, so móža w tyžazlětnym kralestwje wschitzy, kofiz jemrěchu a hišće njeslanychu, stanyč a so dołonjeni čłowjetojo scžinicz, t. r. jelisa to chzedža. Luk. 2, 10: „wješele, kotrež so w schem u ludu dostać budže.“ — Jan 1, 9: „So bē to prawe hwiřko, kotrež w schittich ludu ros-hwěči“; Jan. 6, 45: „Woni budža wschitzy wumrěženj wot Bōha“; Rom. 11, 26: „a tak w schittion Šrael sbōžny byl“; 1. Kor. 15, 22: „Runje jako w hadamje wschitzy wumru, tak tež w schitzy w Šhrystužu wožiwja“; 1. Tim. 2, 4: „Kiž chze, so by wschittim ludom pomhane bylo“; 1. Tim. 4, 10: „Kiž je Šbōžnik w schittich čłowjetoj“; 1. Jan. 2, 2: „je to sjednanje sa nasche hrěchi, niz jeno pak sa te nasche, ale tež sa te z hleho hwiřta“ atd. Tola wo wumrěženju a wujednanju wschittich čłowjetoj, kiž su hdy tu na semu žiwi byli, w čašu tyžazlětnego kralestwa, njeje na wschittich tutych městnach ani i jeniczkim słow-čłow nicžo prajene. Sjetwj. Jan. 20, 5 je wošebje wusběhnjene: „čzi druhj morwi pak njebuchu jako žiwi, hač byle tyžaz lēt do-lonjane.“ Russell wschitł bebi i tym wupomha, so so na Bōžim słowje pschepšchimnyschj wudawa, so su tute słowa njeprawe a so su do biblije sakunjene. Tola, tute słowa steja w jentym i tych najstarschich a najprějšchich rukopisow, a čzi najšlatownišchi snajerjo starich tekstow maja je sa přerjotne a prawe.

Wchymy mohly hišće wjele wo bludach a wopacznich wuč-bach biblijupšchepytowarjo — abo lěpie: biblijupšchewobro-čerjom — prajic, tola, njech je na tutym došč! Špōsnajesch tola i tuteho, kajka to kažaza a njebibliška a do bludow wjedžaza wučba, kotruž tučzi biblijupšchepytowarjo wučja. Russell kladže da biblije, schtož so to jemu tak spodoba. Jeho samēr je: sniczicž naschu zŕčej. Jeho wopaczne wučby sacžemija ezi sbōžnosć a wumrěženje hrěšnika, wone stepžaja jakožti nascheje schescžan-šcje nadžije i tym po čłowjstu wumudrowanym „rosčjadom

dobow“ — „Plan der Zeitalter“. Wučba „Internazionalneho sjednocženstwa šhutnych biblijupšchepytowarjoj“ je tehodla jena jara strašna wopacna wučba!

Wny tehodla kōždeho napominamy, so by so hladał wschěch anihow a spisow i teho nastada, kotryž so mjenuje: „Verlag der Wachturm-Bibel- und Traktatgesellschaft in Barmen“, kaž tež „Internationale Traktatgesellschaft, Hamburg“. Tehorunja wotaj so kōždy scžehowaznych čaškopisow: „Zions Wachturm“, „Volksanzel“, „Schriftstudien“. Tute wschě su mjenje abo bóle polne tajkich wopacznich wučbow tutych „šhutnych biblijupšchepytowarjoj“.

R. w B.

Njewjeczže so šami, moji najšubschi, ale dajče městno hnewu Bōžemu.

W pokodniškej Šfrizy bēščaj dwaj pōhanščaj kaffraj we wulšim nješchecželstwie mjes šobu žiwaj. Wona i na kōžde móžne waschne jedym druhemu scschlōdžicž pŕtačtaj, njech by to i mozu abo i lečžu bylo. Ras jedym i njeju džowtu hwojeho nješchecžela, mašu hōčžu, hōž w holi jahody schepasche, letka. Wōn ju nadpadže, jej wobej ruzy wotruba a ju wje-šohy i powěšču i jennemu naney domoj pōšta: „Nětko hym ja wjecženy!“ — Jene lēto po druhim so po tutym žadlowym nje-šutku miny. Šolza bē wotrostka a bē se hwojim nanom do druheje krajiny sacžahnyša; tež bēšče wēru do Jesom Šhrysta pschitwšala. Tuž jedym džei pŕschet se schēžimymš wlošami wo jeje durje klepasche a wo zŕobu pŕschesche. Wona jeho hnydom jako tamneho nješchecžela hwojeho nana spōšna, kotryž je ju do tajkeho čezkeho njesbōža pchinjesh. Na to wona do istny nits džēšče a wotrocžej pschitwšala, so dŕbni miloša a hleba won donjesč, tak wjele hač móže wobohi pŕschet sšescž. Sdyž bēšče pŕschet hwoj blōd spōšit a polny džaka na hwoju dobro-čelku pohlada, wona rubiščo dele puščezi, i kotrymž bēšče potajika, so ma ruzy wotrubanej, a so jemu we hwojim nje-šohu pošasa je słowami: „Tak, nětko hym ja wjecžena.“ — Tak so schescžienjo wjecža, kofiz sa hwojim Šbōžnikom du. Šschetōž pižane steji: Wjecženje je moje, ja chzu saplacžicž, praji tōn šerjes.

Wschelke i bliska a i daloka.

W Budyšchinje džēšasche šandžemu pōndželu komnizija sa šerbishe spēwarishe dale; bēchu so tam šednjo w Šserbskim domje i tutomu džēlu scschli, kotrež je w tu šhwilu to, so so šhērlušče dotalnych spēwarisich wobdželaja a so so džēla do tych, kotrež chze komnizija sa noty wudawš wobšhotwacž, a do tych, kotrež so do tuteho nješchitwšmu. — Šutije, 1. septembra, ¾10 hōdž. potracžujemj w tutym džēle.

Distownja.

Šl. duchownych, wučerjom, studowaznych a wschěch druhich, kotrychž to nastupa — niz najpōšledy w Šruskej — pŕšimj, so bychu wo wšadnych wuhotowanjach, podēndženjach a druhim pschecželnitwje do nascheho njedželnika podawali. Wobžarujemj, so wo tym a tamnym i wšadneho a zŕkwinneho žiwjenja, tež wo wuhotowanjach studowazeje mlōdžimj žanich rosčrawow njedostachm. Wny chjemj a dŕbimj tola tež na tutym polu dželacž ja nasch lud!

Redaktor.

— R. w R. sa 12. po Tr. — R. w Su. sa 13. po Tr. — R. w Su. sa 14. po Tr.

Šamōšwity redaktor: šarat Wŕgacž w Špacžizach.

Sy-ll spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwał
Swěrnje džětał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech 6ł khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. ¶

• Sserbske njeđželske lopjeno. •

W Budyschinje, 7. septembra 1924!

Čižkoč a nakład Čsmolerjez knihičisćežnje a knihańje sap. družst. s wobm. ruł. w Budyschinje.
Wulhadža kóždu šobotu a placzi na měřaz 15 stotych pjenježtow.

12. njeđžela po šwj. Trojizy

Scž. Mattheja 5, 13. „Wy scže kól teje semje. Hdyž kól studnje, s čžim budže šo šelicež? A ničomnu šo wjazy njeħodži Ćħiba šo šo won wuħpnyje a wot ludži šo rostępta.“

„Čžaj je šty,“ ta. něħdy japoschtol Pawol na Čseřisćich pi-
kajše. Kał ĥusto to nam džęka pšes du čhu džę: „Čžaj je šty!“
Žakofńje šu šo wščitžy myšili, kiž s powalenja našich statnych
wobštejnosćow lępschi čžaj šebi woczakowachu. Šo podarće ži-
wjenje najčęšchu šchłodu čžępi. Čsmny wotħudnyli. Njelicžom-
ni žanu domišnu nimaja, šu šwoje džęło, šwoje powołanje šhu-
bili. A to niž jęnož. Šdžęžłuli pohladamy, šu šo šwojańi rjada
a porjada rospuħčęžite. Ženje njeje njeřozčęwosć w šłowach,
wobrašach a škuttach, tał njeħanbiežiwje jžatnje wustupila řaz
w nā ĥim čžajšu, ženje njebęšę njeřozčęwosć tał wulka řaz
nětko. A šęhtož šwój wóžny řraj šubuje, temu wutroba řwawo,
ħdyž widži, kał ĥidypolni njeřšęčęžęlo s nim řahadžija.

Do teħole šteħo čžajka řmny my štazeni. Še džęw, ĥdyž ně-
kotrý ĥobru myšł řhubi a špróńje na ĥoł štupi: „Škáženje nič-
tón wjazy njeřadžęři. Šęhtó móže nam radžicę a pomħacę? W'čħał
je to wščitłko podarmo!“

S tajšęħo špróžneho wajšńja pał tón řnjes nař šbudži
pšes móžne šłowo, kotrež do wutroboto šwojich řšęčęžanow
řawola: „Wy scže kól teje semje.“ Jesuř řwojich wučžomńkow
njevobžaruje, šo šu w štych čžajach žiwu, jich tež njeħapomina,
wšęħo s měřom řnjesčę, čžęřpęčę a woczakacę, ně, wón jim nadawł
štazi, tał wulki a móžny, šo móžemy jón řęj řędom wumyřlicę:

„Wy cže kól teje semje!“

Na dwoje prařšenje mamy wotmořwjenje pytačę:

Kał budžemy kól?

Kał škuttujemy jako kól?

Šromadta řęle, kał małohódna řo řda bęčę. Ale wšmicę
nam kól, — a jędž řo řkážę, morjo ĥnije, rostłina řahinje, čžłowjeł
wuntreje. Bjes řęle žane žiwjenje. Čsele wščitłke štworjenja po-
trębaja, je-li šo čžędžę wobštacę. Čsól rostłina s róle a s kóžęje
řapki wody wójńje. Čsól wulke morjo a wščitłko, řęhtož řo w nim
ħiba, napjełni. Čsól w našich žiwach běži. Čžłowjeł řa lęto
nimale pjęčę puntow tręba, je-li šo čžę štworwy wostacę. Čsól
ħałle čžini, šo jędž nam řwodži, ju pšęħed řkážęjom wobłħowa.
Bjes řęle by wščitłke žiwjenje na řemi řačłko.

Řajke móžne šłowo teħodla: „Wy scže kól teje semje!“ To
tola ničę ĥruħe njeřęka ĥacę: „Wy, moji wučžomńizy, wobarnu-
jęčę, džęřęčę, wumožęčę semju. Bjes wař řahinje, wot wař
řone žiwjenje, jęny p'čħęħod wotwiřuje.“

Bęħmny řrořńmili, ĥdyž by tón řnjes prařil: Ša řym kól teje
semje! abo: Čwangelijon je kól teje semje. Ale tu jařńje a ĥrob-
ńje šteji: „Wy scže kól teje semje.“

Řajti wňřofłi, řražńy nadawł je nam s tym daty. Ty, bratije,
ty, řotra, ty mlodžęzo, ty mloda ĥolza — řłńšisć to? Čsmny
powołani, řkážęnju a ĥniežę, kotrež nam ĥrožitej, řadžęwacę. To
je wučžomńkowe powołanje, kotremuž řo ničtón řminęčę nje-
ħně. Čħęřich řęsuřowoy wučžomńnik bęčę, potom tež ĥyřbich bęčę
kól teje semje.

Še pał na tym, potom řo pšęħed nami s žęłęj řwojej řħu-
nosęři řbęħuje to prařšenje: Kał budžemy kól teje semje? To njeř-
řmny wot naroda, njeħudžemy to tež se řwojeje možy. Čęhtó ma
řo řtacę, šo bęħmny byłi, řęhtož bęčę ĥyřbimny? Kał dħa ĥęħu wu-

čomnizy hól? Píches hwoje sjednocženstvo a towarštroo i tym Anjejom. Jesuſ je jich hól sczinił. Bjes njeho wyschtaj Pětr rybak a Matthej zlonik woštaloi, ale hólmu móż njeby žadny wot nich dobył.

Wot teho wšcho wotwiſuje: jo ho temu Anjejeje pšchepodamy. Wón je jeniczki, kiž móže našče waſchnje p'cheměnicž a wobnowicž. Wón jeniczky móže naš čhmanych čžinicž sa našče najwyschšče semšče powołanje. Tón Anjes. ho ja tvojim powołanju njepraſcha. Sčtož ty by a hdžež ty stejšich, wón móže tebe čhmaneho sczinicž sa hwoju službu. Jenož jene hebi žada: tvoju wolnimoſčž! Nicžo ho nje poradži, je-li jo chzeſch. Něk praj: Ešy hotowy, ho jemu zyle sa wobpedženstvo dacž? Abo chzeſch tola na poſledku po tvojich puczach chodžicž, tvoju wolu a tvoje dželo čžinicž? Potom ho junu tvoje semšče dželo — a njech je pšched ludžom najkraſničho stejalo — wušchmórnje: k ničemu trjeba!

Njełomdž ho! Tebi ho ničžo lěp che stacz njemóže hacž so tón Anjes tebe zyle do hwojeju ruſow woſnje. Potom čže stwori k hwojeje podobnoſčži a čže w hwojeje službe trjeba.

Tak budžeſch hól teje semje.

A tak nět jako hól teje semje ſkutkujemy?

Esól na hebi ma, jo ho, hdžež ho hupa, hwojeje wolnoſčži hōbudželi. Njech je hromadka jara mała, tola hebi.

Zapoſchtoljo pšches židowſki kraja wučžo a předujo čžahnu, wot židow pšchescžehani, wot póhanow wušměšeni. Zapoſchtoljo ho pať nje dadža mylicž. Ešwoje powołanje snaja: helowe ſornjatko byčž, wot Anjeſoweje ruſi wušppane do ſaženja pšchepadazeho hōwěta. A nět ho ſta jedyn džito po druhim. Ešrjedž wšcheho rospadanja, w kotrymž wšchitko steji, małe woſhady naſtanu, w kotrychž stej bjesbōžnočž a nje pōzčžimočž pšchewinjenej, w kotrychž twěra a luboſčž bydlitej a duch měra a wjehełoſčže knježi. A pšchezo bóle nowe žiwjenje ho wušpšchestrěwa. Pōhanstvo ho ſhubi, kšchescžanſtwa pšchiděra. Ženje njeje čžłowjeſtwa něčto wjetſche a kraſničhe widžalo hacž w tamnych přěnich kšchescžanſkich lětſtotkach, hdžež ho Anjeſowe hōwěto dopjelni: Wy ſčže hól teje semje!

Nět wušknjemy ſky čžaf, w kotrymž hmy živi, i zyle druhimaj woczomaj wobhladacz: niz jako žolnu ſkaženja, pod kotruž mamy ho i tšchepotanjom ſtulicž, ale jako wulke polo, na kotrymž hmy k Božej čžeſčži ſkutkowacz. Sčto wučžim, jo je naš mało a ſkaženje wulke? W naležnoſčžach Božeho kraleſtwa njerokudži hromada, ale duch.

W ſchyrjoch wotrjehach ho zyle žiwjenje našeho luda ſiba: we hwojbe, w zyrkwi, w ſchuli a w ſtacz. A w lōždym wotrjebu dyrbimy hól byčž.

Njepjelničh ſtajnje hwoju hwojbu je žiwjenšimi mozami naščeje kšchescžanſkeje wěry? Małe džěčži macž drje wučži ho modlicž. Ale ſčto čžini sa duſchu hwojich ſtarčich džěčži? Pšchinjeſch tež jim to jene, ſčtož je nuſne? Wotdžeržičh je wot mēſnow, hdžež ſpytowanie ſaka? Keł'o ho wchědnje w tvojim domje rěčži! Tež wo nēžnych wězach? „Mějče kōždy čžaf hól pšchi hebi!“ japoſchtol napomina. Hdž ho ničtón w tvojim domje ja blidom njemodli, njeapomni ty Božu dobrotu! Hdž ničtón ho jeho njetuſnawa, wušnaj ty, jo by Jejuſow! Hdž ho ſte a nječžitoſčž poſalujetaj, poſaž ty tvoju helowu mōž a wójui khrōble je wšchēm ſhym! Jejuſowej woczki tež do tvojeho domu pohladatej a wón ho tebe wopraſcha: Ešy ty hól?

Ešmy živi dale w naščeje zyrkwi wot naščeje kšchenizy hem. Ešmy živi wot njeje a jejnych žohnowanjow. Ale hmy tež živi sa nju? Žadny wot naš njeby chžyl, jo ho zyrkej je žiwjenja našeho luda a jeho žiwjenja ſhubi. Wěſčje niz! Ale to je to praſchenje: Ešmy tež hól w njej? Džělamy hōbu, jo by ho

Bože kraleſtwa w našchich kšchschich woſhadach twarilo? Pětr hwojim towarštam kiwaſche, jo bychu jemu pomhali hōče wučahnyčž. Tak my služomizy ewangeliſkeje zyrkwoje tež proſhmy: Pomhaječže nam w službe luboſčže! Pomhaječže nam w hōwěcženju wěry. Pomhaječže nam w ſdžerženju dobrých kšchescžanſkich wačhnjow!

Wy wěſčje, w ſajſim ſtraſche naša kšchescžanſka ſchula ſteji. Kať chžedža, jo ho tam nje hme ničžo wjazy wo Božu a kšchriſtuſku wučžicž. Kať tu ſažo Anjeſowe hōwěto našče hōwědomnje ſbudži: Wy ſčže hól teje semje. Wy dyrbicže ho ſa to ſtaracz, jo našča ſchula mēſtwa je a woſtanje, hdžež Jejuſow duch knježi a Boža wola ho wučži. „Hdžež Bože hōwěto ho njetrjeba,“ praji Suther, „tam niłomu njeradžu hwoje džěčžo dacž.“

A jara wažne praſchenje je sa naš wšchitlich, kať ho našch khoru ſtat ſažo wuštrowi. Doſčž a nadočž mamy nowých myſłow, radow, ſakonjow. Ale ſčtož je ho wot čžěla narodžito, to je čžělo. Jenož ſčtož i Jejuſoweho ducha a myſłe wuidže, naſchemu ludej hōwěto a ſbože pščinjeſe. Zehodla my jako kšchescženjo nje hme ruzn do kłina položicž a čžinicž, jako by to naš ničžo njeſtaralo. Dyrbimy hōbu džělacž pšchi natwarjenju našeho wōtzného kraja, dyrbimy hōbudželacz k radu a se ſkutkom, a i modlenjom, ho dopominajo na hwojaty nadawł: Wy ſčže hól teje semje.

E hłubokej ſhutnoſčžu tón Anjes hwoje pšchirunanje ſkōčži: „Hdž hól ſtuchnje, i čžim ho budže helicž? A ničomu ho wjazy nje hōdži kšhiba jo ho won wušppane a wot ludži ho roſtepeže.“ Hacž je na Žudaſcha pšchi tym myſłil? Njetwěnty. To pať wēm, jo i tutym hōwětom naſchu wutrobu, naſche hōwědomnje pruhuje. Kšchescženjo ho wšchitzy njenujemy. Nět pať dyrbi ho poſaſacz, hacž k temu woprawdže prawo mamy. Ma našče kšchescžanſtwa helowu mōž? Wuidže wot naš žohnowanje? ſkutkujemy na naščeje wolnoſčži w myſłi a duchu našeho Ebožnika? Abo niz?

Hdž dha hól ſtuchnje? Hdž ho i druhimi wězami ſmēſcha. Hdž našče kšchescžanſtwa hwoju helowu mōž ſhubi? Hdž waſchnje tehole hōwěta pšchitwoſnje. Gladajmy ho, jo njebyčhmy ſtemu duchej rum dali! Džeržimy ho čžičži a njetwomaſani! Jejuſ, jeho hōwěto, jeho wola — a hewal ničžo!

Stejimy pšched wulkim, hwojatym, ſhutnym pať — pať. Pať hól, žohnowanje sa hwojbu, zyrkej, ſchulu, lud — pať ſačžknjeni. Je ſky čžaf. Ale my móžemy, hmy, dyrbimy hōbu pomhacz jón pšchitwycž, p'cheměnicž a wobnowicž, pšchetož hleječže, Jejuſ praji:

„Wy ſčže hól teje semje.“

Něſčto wo čžafanju.

Čžafacz ſda ho něčto lohke byčž a móže tola tež na čžłowſkeje wutrobje ležecž kaž čžežli kamjen. Wojerſki wyschšchi powěda i nēmſto-franzowſkej wójny w lětomaj 1870-71, kať je se hwojej ſchwadronu jědných w pšchibocznyh lěku na pšchikafanju čžafal, da bitow, kotraž bēſche ho hižom ſapoczala, nutſpšchimacz. Kať čžežlo je to byto, i mērom na konjach hōdžecž dyrbjecž, ruſu na brōn ſloženu, mješ tym, jo nje daloſo wot nič druhje regimenty w polnym wohenju ſtejaču.

Na dwōrnishčžach hu čžafacnje naprawjene. Tam sa blidom mandželčaj hōdžitaj. Staj powěſčž doſtałoi, jo je jeju hyn w zuſbje čžežlo khoru. Někotre hōdžimy ſtaj hižom jěkoj, nětke dyrbitaj čžafacz, hacž jeju čžah na drugej čžarie dale jědže. Kať čžežlo je tajke čžafanje, hacž hyna hiſčče žiweho nadeždžetaj?

Abo ſaſtuſ da čžafacnje pola lěkarja. Žhly rym ludži tam hōdži. Widžu młodu macž i blědym džěſčžom. Se žadanjom na

Sy-li spěwai,
Pilnje džěłaj,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwai
Swěrnje džěłaj
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmans
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Sserbske njedźelske łopjeno. •

W Budyschinje, 14. septembra 1924.

Čižbčj a nakład Čsmolerjez knižicziščjetnje a knižarnje šap. družšt. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wutřadźa lóžbu šobotu a plačži na měřaz 15 šlotych pjenjeřlow.

13. njedźela po šwj. Trojizy.

Čeř. šwj. Matth. 6, 1—8.

Na štraschnych měštnach, na dróhach abo w domach abo křěžach, tam, hdžez móža ludžo šami abo se šwojim škotom ščłodowacj, warnowaze tasle šteja s napřimom: Šedžbu, šedžbujće! Zele měštna šo njehodža wotštronieč. Wone njěšku tež štrasčne ša tnych, šotšiz warnowaze šnamjenja wobšedžbujaj. Šaž njerošomne džěčzi šo čzi šadžerža, šotšiz šo po tnyšle šnamjenjach njěšložujaj abo wošebje čzi, šotšiz je wotštroniečaj abo šamasujaj. Džěńka je nam našč knjes Ješuš ša našče šščešćianške žiwjenje tajšu taslu pošajit, a čžemty šo prawje próžowacj, šo bychmy šo po nej měli. Šščešćianjo, šedžbu! Hdžz dobrotu čžinicze, a hdžz šo modlicze.

Šakmožimu dawacj, dobrotu wopolašowacj, je křašna wěz, runjež njěje džěńšnišči džěń lubowana, ani pola teho, kiž dawa, ani pola teho, kiž dostawa. Šon, kiž dawa a dychi dawacj, bywa lohšo špróznj, šwano šamo wobužny; bywa jemu pschewjele. Njedatno praješče mi jedyn, kiž pschi dróšy s jara žiwym wobšhadom šyšli, šo ša džěń šedma šello šašluži, šellož ma wščitškim tym dawacj, šotšiz wšchědnje proščo do jeho durjow šlepaju. Šaš njeprawje najšterje nima. Šuša je pschewulka. A druhy šažo šu pschěrdži, šo bychu čžyli šakmožimu bráč. Šich wjele čže jenož prawo, niz dobrotu! A tola dobrotu čžinicž křašna wěz wostawa. Šon, kiž ju pětnje a šwěru a s wutrobu čžini, s nej šwoje šubšo na najriješcho wužywa, došelš s nej šebje a druhich wobšbožuje. Dawacj je pschewo ššchěče šščnišcho dnžli bráč. A tež šon, kiž dobrotu dostawa, móže s tym šwontne a šmutšne žohnowanje měč. Šehodla tež nam lube

Bože šlowo taš husto wo dobrotu čžinjenju rěčzi a š temu napomina. Abó njěškimy ššončnje wšchizy proščerjo, šoždy džěń a šoždu šodžinu na Božu dobrotu pošajati? Šdže bychmy wostali, njebychmy-li wot njeho dobrotu dostawali? Žiwimty šo se šamymy dobrotami, tež najšohatšči njes nami. A na šonzu budže wěšče šamo najšohdžišči njes nami wješoty, hdžz a šo na wulšim šudnym dnju drjebjeńčžu jeho šnady namaka. Šehodla šo šamo wot šo rošumi, šo čzi, šotšiz šu s Božeje šnady, ščtož šu, šwojim bližšim šello dobrotu wopolašujaj, šellož je šim móžno čžinicž. Dži a čžin, šaž šym šebi čžiniš, Ješuš napomina. — Džěńka wošebje šidženi Židža maja šo njěš šobu tež nětko ššchěče jara šwěru po tutej pschikajni. Šraji šo, šo w tutym nastupanju na čžole wšchěch narodow křečža. Wny šščešćianjo dycheli šebi to šponjatkowacj a tež tu měš šo našče šwětko šwěrcizy pschěd ludžimi. Šižane šteji, po myšli wjazy šač šonššč: Wješolecho dawarja na Bóh lubo. A Ješuš ššchě došč rjeńje: Ščtož šče čžinili jenemu mojich najmjeńšchich bratrow, to šče mi čžinili, abo w džěńšnišchim ššchěče: Njebješki Wótz wam šo šawnje šaplaczi.

Šakšemu dobrotu čžinjenju pošajkim Ješušowe šlowo: Měšče šedžbu! njepłaczi. Šu móže šo jenož wo to jednacj, šo bychmy wjazy a niz mjenje čžinili. Štrasčne měštno paš tu je. Š naš šščešćianow jich wjele njerošumi abo nočže rošumieč dobrotu čžinicž: Šuka drje dawa, ale wutroba njěje pschi tym wobdžělena. Šda šo jenož taš, šako šš dar s darniweje wutrobny mukhadžal. Šo prawom paš šo dawa jenož šehodla, šo njebychu ludžo na šlupe myšle a rěče pschischli, šo by šo šščešćianška šwontowna pschistošnosč šdžeržata, abo wošebje, šo by šo njeluby

proscheť wotbył, žyle wjcho jeno, hač žo jemu j darom dobrota čini abo niz, t. r. hač žo swontownje a smutskownje polěpschi. Tak dostawa proscheť pšched durjemi, žhudy w žužodstwie a niz na pohledu žyrkej, tale stajna procheťka, kaž ju někotři mjenuja, někažku malicžkosč. Šcho bychu tajžy ludžo praili, by jim Bóh knjes žwoje dary tež tak šchpatnje pšchiměrik! Tajtim skupym čłowjefam njemóže žo husto dočč pšchivolacž: Šchtóž skupje žyje, tež skupje žněje. Jesuž pał je hiščeže wjazy praili abo warnowal. Wón widžesche najškerje huščišcho, jo bohacž po měsčje džěsche, přjedy njeho žlužobnik, kotryž měsčesche žhudy lud na to ledžbnj činicz, jo jeho bohatty knjes dže, ja nim jažo žlužobnik, kiž wulku mofcheň je žwětkymi pjenjesami nješesche a wšchitkim wupšchekřjemym rukam wšchelakorych proscheryow dary wudželowasche. Haj, to bě po mēnjenju ludži hnadny knjes, kē ščedriwy dobročel. Jesuž hinał žudžesche a my j nim. Dženšnišči dženi tajki wobras na načich dróhach njewidžimy, a bychmy jón wopratožje widželi, njeby žo ničto na to roshorit, ale by brał, šchtož by dostal. A tola Jesuž tež nam praji: Šedžbu! Dženša žo wjele datwa a dyrbi žo dawacž. Woprowanske dny žo wotmēwaja, do šapškow dyrbičy njeno a dar šapšacž, we nowinach žo žnano šjawnje šwituje. Ženož tu žaneho wopacžneho džiwanja na to a tamne, pšchede wšchēm žaneho pobožneho činjenja! Tajžy dawarjo maja žwoju mšdu přjecž. Najšepšche j šchescžanského žiwjenja a džěla lubosče na papjerje njesteji a njestawa žo w šcherokej šjawnosčži a tu na žwětko njepšchindže, ale stawa žo j čžicha, jo lēwiza njewē, šchto prawiza čžini, a šjewi žo tehdy, hdyž tón, kiž do potajneho hlada, jo šaplacž šjawnje. Šedžbu, Jesuž praji, niz ludžo dyrbi dar widžecž ale Bóh, niz huba dyrbi wo tym rēčecž, čžim bóle wutroba,

šchescžijenjo, šedžbu, hdyž žo modlicze! Šnano budžemy my tutemu napominanju lēpje ršumjecž hač ludžo tehdy we Jesužowym čžaju, pola kotrychž běšche po šbóžnikowych krutyh žlowach strach, jo bywa modlitwa něšcho swontowne, wěsče žara wulki. Aba leži to žnano w tym, jo žo jich wjele pola naž modlitwy j žyła žanibuže? Ša hajšich njeje pał Jesužowe žlowo rēčane. To dyrbi runje tyh trjedicž, kofsiž žo hiščeže modla, a wošebje tyh, kofsiž žo šjawnje modla a jo dyrbi. Šak ložo móže žo tu štacž, jo šphtamy, našche žlowa prawje jadriwe, rjane, wuřnamne a wurasne tworicz, tak je trjedacž, jo ludžo bóle na žlowa šedžbujja hač na to, jo j nimi towarštwjo j Bohom čžinimy. Modlitwa, wobhadženje j njewidomnym Bohom, roščecžowanje wutroby j nim, je žobu najšmutskownišcha wēž, kotruž mamy. Šso modlo žo žwjatemu Bohu bližimy. Šak mohle pšchi tym druge hač žwjecžene myšle mēštna mēčž? Jesuž nam wošebje rašnje modlitwu w čžichinje porucža. Tam žo wutroba hašle prawje wotewrja, tam šprawnosčž a wērnosčž thjetej. Pšchi tym njeje Jesuž wējo šjawnu abo pomšchitkownu modlitwu, na pšch. w žyrkwi, šakasał. Wón žam je žo šjawnje modlił. Šažo pjecž tyžazam w puščžinje šhlēb šamašche, žo pšched nini wšchitkimi džakowasche, pšchi Žazarowym rowje wón wutrobu hmužaje šjawnje modleťke žlowa je žwojim nješestim wóžpm porēcža, a jeho žwji. Wóčženasch njeje wēšče ženož ja komorku nam daty. Tola tež pšchi šjawnje modlitwoje dyrbi nam byčž, jako bychmy na žamotnej wškolowēži abo w čžichej, šamšjnenej komoržy štali, tež tam dyrbi harowazy žwēt wonšach wostacž, tež tam ma tak byčž, jo nišcho njewidžimy hač Boha a Jesuža žameho. Wošebje wulki pšchi našchim modlenju je tež strach, jo wjele žlowow čžinimy. W Jesužowym čžaju žebi mnošy myšlachy, jo, čžim wjazy žlowow ma modlitwa, čžim wēščžičho budže wuřtyšchana, a džēnša najškerje mnošy tež hiščeže podobnje myšla. Šak husto dyrbi Bóh wošebje je

prawnych ššchečžijanskich woschtow a kruhow šohče dolhe modlitwy ššchecž, a wēžy, kotrež žu malicžkosne abo žo žamo wot žo rošumja! Šažo by žo dyrbił Bóh wošebje j tajkimi dolhimi žlowami na to a tamne ledžbnj čžinicz! A pšchi tym žnano runje najwážnišche wuwořtanje! Šlowna wēž njeje, jo je huba, ale jo je wutroba j nim pšches jene, jo wocži stajnje na njeho hladatej, jo je čłowjekowa wola tež w najčēžšchej hodžiny jemu poddata. Doščž pšchicžinow potajškim, kiž naž nišuja, wážnosčž a šhutnočž Jesužowych žlowow žebi rošpominacž. Šodarno wēšče njebudže, hdyž to čžinimy. Šedžbu, ššchescžijenjo! Šamjeň. M. w. B.

Šbóžnišcho je dawacž dylji bracž.

(Šotracžowanje.)

Tuto prašchenje njebě Dennert wocžakowal. Džiwasche žo na tym. Tola, holžy mjes wocži pohladnyšchi, wuhlada tam pšchecželnivej wocžy, kotrež polnej starosče na njeho hladaschtej. Tuž, žo dolho njetajo, wotmolwi: „Šaj, knježna, mam wulke starosče. Niz, jo byh džěla njemē! Nē, tuto mi hiščeže ženje pšbrachowalo njeje, a škasanjow je nětkle wjazy hač dhy přjedy! Tola, wotebērarjo žo dženi a bóle na to šwucža, niz w prawym čžaju šlacžicž! Ša pał dyrbiu tym, pola kotrychž šupuju, pšchego hnydom šlacžicž a tehorunja dželacžerjam! Tak žym tak daloko, jo to štrach ja žyly wotšhod a ja žwójbu! — Nimo teho,“ — rēčž žo jemu hačesche, — „je mi moja žona ja wēžerawšchim dwójnikow porodžila a leži tam džēnša žhoro a šumniža ju pšchēbēhuje! Šcho to j teho wšcheho hiščeže ja naž, — to njewēm!“

Wišchtr wotmjelšty. Róža widžesche na wōblicžu, tak jemu to bliško džěsche a šak jemu ružy ššchepotajšchtej.

„Mēnicze wy,“ žo woprašča, „jo waschi wotebērarjo njemōžeja šlacžicž?“

„Runje nawopat, knježna! Šsu to tola lute nahladne žwójby našcheho mēšta, ja kotrež je to malicžkosčž, mi moje šlicžkowanja šaplacžicž! Bohužel rošchēri pał žo to nětkle tež mjes najšepšchimi žwójbami to nowotariške waišchnjo, žo dlhicž je šaplacženjom šlicžkowanjom. — Bóh wē, čžehodla to tak!“

Tu wotewrichu žo wot wonšach durje. Šnjes j Róžowa jaštupi. Pšchecželnivje wobrocži žo k mišchtrej, žo jeho prašchego: „Pšchindžecze žyle wēšče šlicžkowanja dla, luby mišchtrje? Dženš wjecžor hiščeže wam pjenjesy pšchipoščelju! Wam žo žara pola waš šamolwjecž, jo hiščeže nješaplacžich. Tola, runje nětkle niman žaneje šhwile. Dyrbiu hiščeže wšchelake špišy podpšacž, kotrež dyrbi žo j polodnišchim poštom wotpōšlacž!“

Wišchtr Dennert žo wjazy kōcž podžakowa, wobtrucžejo, jo je knjes baron tón mjes jeho wotebērarjemi, kotryž najšepše šlacži. Šuřš njelepje, tola pał pšchecželnivje štrawišchi wotebēže.

Hodžinu pošdžičho šedžečho Róža je štaršchimaj ja šlidom. Wobjedowachu.

„Šcho mēšche ty to do šajimazeje rošmowly j Dennertom, luba Róža?“ woprašča žo nan, na kotrymž bě widžecž, jo jemu po napinazym dopošdnišchim džěle wobjed derje šlodžesche. „Šdačho žo mi šlowo, jako byšchaj někažke potajnosče mēloj!“

Tuž wupowjeda Róža, šchtož bě jej Dennert wuškoržil. Štaršchej pošluchaschaj. Šščōcžnje žo Róža woprašča: „Šsmēnt žnadž ja žama k Dennertezom dōndž a pjenjesy donjesčž?“

„To drje by tola šepje bylo, jo je tam žlužobnik donjeke!“ wotmolwi tak šuřš w šlowu macž. Šladasche pšchego na to, šchtož bě po jeje mēnjenju pšchistojne a šchto niz. Tola pšchi wšchēm tym bě dobročživa žona. Tuž hnydom do teho šwoli, jo Róža, kaž žebi to pšchēšesche, dwójnikomaj donjeke malej hiplej.

Tutej njebeščitej pač to pošlednje, na čož so Róža tam ja bli-dom mērjesche. Sameri so bóle a bóle na wěšty wotpohlad: Ros-myšlowajche šebi, tač by wšcho, šchož jej to myšl a wutrobu pje-njesche, dofonjala. —

Bě to sažo džen pošdžičho. Esedžachu sažo ja bli-dom a wobjedowachu. Tu wuprašči Róža starščeju pschewapjazu próštwu. Chzysche šama Dennertowych wotebérarjow wopytacz a šebi ja mišchtra šlicžbomanja placžicž dacž. S tym pač macžeri njetrijechi.

„Ty drje šy žylc myšlow šbywa!“ rjekny macž šwarjo. „Šcho, ty chzesh tola něšcho čžinicž, šchož so holzam twojeho runjecža nješchisteji! Njepomyšljij šebi to na to, šcho bychu to ludžo wo tym powjedali? Dyrbjeli tola prajicž, so wjaz njewěšch, šcho so šlušča, so šy nowotarča a hewač něšcho!“

Macž bě so roshněwala, a Róža wjedžesche, so to njetrije-bawšča próža, ju dale prošecž.

Mudra, laž wěšche samyšli šebi, pola nana dozpicž, šchož dozpicž pola macžerje bě njemóžne. Njebh to k přenjemu rašej wuspěch měta.

Nan šam šedžesche čžichi, nóż a widlicžli pšchekadujo, by šebi myšlicž mohł, so njeje wo wšchém ani šlowežka šašlyšchal, njebh-li to jeho čžito šmorschczene bylo. To Róža derje šnaješche. Nan šebi wěž pšchi šebi rosmyšlowašche. A po malej šhwili rjekny: „Ja njedopóšnatwam, čžehodla by to dyrbjalo něšcho tač jara šle byčž, hdyž by Róža k našchim šnatym šchla a šebi wuplacžicž dala, šchcz ma tutón šprawnh mišchtr a šwójbnh nan doštarčž. šotreмуž je žona po porodze dwójnikow čžezžo šchorjela. Něšcho njewišchédne drje to je, tola pač nicžo njeprawe, ludžo, šotřž derje mēnja, to ščdy wopač wužoža!“

„D nanko, tač šym čži džakowna!“ šawola Róža, hnydomi tute šlowa tač wužiwajo, jako by nan hžžo džapošdnje do jeje wotpohlada šwalil. „Šnydom jutšje póndu! Donješu Denner-towe šlicžbomanja Mahrowej, Šussenowej, radže Šragerej, prošecžerje Wencžžy o šnješej j Wětrowa. Žyly wěšče mi šlicž-bomanja šaplacžka a tač Dennertowej žiwjenje wuškhowaja! Ššlyšch tela, nanko! Ščkar je prajil, so šu štarosčže jeje šho-rosčž šaminowale! Njeje to něšcho jara šrudžaze a hanibne?“

Našajtra nastaji so na puez k hrabji Durlachej. Bě to na-nowy towaršch. Bydlesche šam je šwojej žonu wo wošebnym domje Róža pšchepoda šlužobnikoj šwoju šhartku, so by ju pšchipowědžil. Njetrijebašche dohho čžakacz. Ššlužobnik so bóřh wróczi, prajžy: „Šnjeni hrabinka prošh hnadnu šnježnu, so by šastupila.“

Šrabinka šedžesche wošebnje šdrajčžena wo wošebnym stole. Wobhonjesche so naležnje, tač so štaršchimaj wjedže, hacž štaj štrowaj atd. Šotom wotmjelny. Róža šrojumi, so je to nětko na njej, prajicž, čžehodla je pšchischla. Bě šebi wotmyšlila, hrabiny ššawnje a šprawnje wšcho wupowědacž. Tuž šapocža:

„Ššym k Wam, šnjeni hrabinka, pšchischla, so špušchczėjo na Wašchu dobročžitwošcz, a prošchu, so byšchczže šamolwila, jeli so šym šebi š tym pšchemjele dowolita. Šrawž Dennert, pola šotrehož Wašch šnješ mandželšči ša šebje dželacz dawta, ma hžžo něšotre dny na šnjercž šhoru žonu a dwójnikow. By jemu jara lubo a jara špomozne bylo, bychu-li jemu jeho wotebérarjo šlicž-bomanja ššaplacželi. Ja šym so jemu, džiwajo na šhoru a dwójnikow, pošticžila, so ja njeho wo to poštaracz. Žyly wěšče mi Wš dowolicže, so Wam tu podpšžane šlicžbomanje pšchēd-položu.“

Šrabinka bě drje pšchewatana, tola čžinjesche, jako to nje-była. Šłoda póšelniza bě tač ponžžna a šdowórliva a wutuš-owašche dowěru, so wošebna rjana šnjeni so šapocža šajimowacz ja šrawž Dennertowu šrudobu.

„Šnydom Wam mojeho mandželšche doh wotrunam!“ rjekny k Róži.

To so Róži njeswoczžo tač wješele roššajni, so hrabinka, šotraž so hewač tač bóřh j nišim njerosmowjesche, šlowo pšchi-štaji, na šotrymž so šama džiwawšche: „Je mi žel, so šym so dlhili šaplacžicž. Njemóžach šebi tež do žyha myšlicž, so Dennert tutón šnadny pjenješ, — šu to tola jenož 160 hr. — tač mišnje trjeba.“

Druhi dom, do šotrehož Róža šastupi, bě tón šlawneho špi-šacžela hrow Majera. Bě tu žyly hinač hacž wo přenim. Wšcho bě wumjelšžy pšchiprawjene, ale wšchudžom najmjelšchi nje-porjad! Wšchudžom šotřachu so niz hubjenje, ale njerodnje šwobšwane džecžiči wošlo. Še šwójbnje šštwy bě šlyšhecž, so šej tam žona hubu na něšcho šotřašche; holža šaž maška, šotraž bě Róži drje woczšnila, bě po wšchém šdacžu šabyła, nutsčach prajicž, so tu něščtón čžaka. Róža tam na bērtšš hodžiny štejesche a niščtón so wo nju nještarajche.

„Móžu mješ tym nawušknyčž“, tač džesche Róža pšchi šebi, „tač to čžinicž nješmēšch.“ Šopomni so pšchi tym na dom šwójby j Šórki, wo šotrymž njebe jenož woškom džecžiči, šaž tu, demach, ale jednacže; wšchē mēšachu pač tam něšcho wošebite a wošebne na šebi; wšchē bēchu tam pšchistojne a wšchē bēchu tam šwucžene, niz jeno na šameho so myšlicž, ale tež na druheho. „To je Šlariny wštw!“ wušna šebi a waješche šebi towaršchju hišchczje wšchje. (Šotřacžowanje.)

Šyrfej a štat.

Šaška šrajna šynoda ššromadži so 15. šeptembra. Budže so j wšchelafim šabēracž. Ša nju šu šotowe nacžšči šakonjow wo došhodach duchownych, wo šarjadowanju šyršwinych šehištwow, wo došhodach šyršwinych wucžerjow j šyršwinyje šlužby, wo pra-wach patronow a šollatorow, wo nowym ššarjadowanju šonfir-mazijske atd. Šimo teho so jej pšchēdpošči roššprawa wo šyrš-winych dawku šeta 1921-22 a štatistika abo šapišowaza rošš-prawa wo šetach 1919 hacž 1922. Š tomu wšchemu a k druhemu šmēja žyly wěšče tež ššnodalojo šwoje namjety a pšchecža. Tuž budže to wošchērne džēto, šotrež šmēja šynoda došonjecž a jeje pošedženje drje 2 abo 3 njedžeše traje. Njesh so radži k Šohu čžesčiči a šštwi a woššadam k šohnowanju!

W šandženym šdženju wotněchu so ša Šužičke šyršwiny wošrešh dižesjanške ššromadžiny ša duchownych a woššadnych šastupjerjow; móžachu pač tež hewač woššadni so wobdželicž. Šjednachu wo wšchelafich praščenjach j woššadneho a šyršwinyho žiwjenja. Wšchē šchtyri — wo Žitawach, Šubiju, Šudyšchinje a Šamjenžju — bēchu šarjadowane pšches k. šajn. šyršw. radu Šošenkranža.

To je šyrfej

Šo Š. Wthaus.

To je ta žywa šyrfej, hdyž to bywa jedym druhemu Šhry-štwš. Šona je šlowo, šotrež tu mješ nami, a ma móž, šotraž šškuttuje dale a dale. Šcho je mje štajil pšchēd Šožej woczžiči? Šo šu byli so modlazh čžłowjekojo, šaž jich hdy wošladach wot džecžazhch šet šem; to šu byli čžłowjekojo, šotrymž bě na mješ-woczju a na čžole šapišane šhubošto šo ššaranje wo dušchu, — to ššaranje, šotrež tač rjenje wuprajene j tutym ššlowom: „Ša nošchu šwoju dušhu nješšchewawajžy na rušomaj!“ — Ššchēd woczžy Šožej šej mje ššajilej woczžy tač něšotreho nješnateho, tač něšotreho, šotryž žane mjeno njemēšesche, šotrehož woczžy pač wo tym ššwēdčesčitej, so šej Šesuja widžatej. Ššchēd woczžy

Božej ku mje stajše křehluché zyrkwoje, s kotrychž klineži stajše tuteho křwěta a Boží měr, křudoba pokuty a wyslanje njebjeskeho wješenja, wobrazu Křhystuškowe, kaž je to nam podachu Grünewald, Dürer a drujš hacž k R. Schäferaj. Wšitko to bu mi „křowo“! Hdyž so j druhim kaž j bratrom rosmotwjam pšched waznyhmi rošhudenjemi, hdyž so j zylej wutrobu spowjedam, pšchezo wěm so pšched Křhysta wóčž omaj a jeho „křowo“ to je, kotrež se mni rěčži s erta křobučkowjeka.

Wšchelle s bliffa a s dalofa.

Biblišči křurjus abo bibliške rosmučowanje sa wobdžělnikow se wšchěch woschytow luda, kotryž je wjele luboseže namakal, so lěška wospjetuje. Traje wot 30. septembra hacž do 4 oktobra a placži 15 hr., sa tutu placžičku majšy pač j dobom tež pšchěbny a jastaranje. Wotněje so sažo w Löbnicy. Štůž chze so wobdžělicž, njeh so samolwi pola „Ausstich für Volksmission“ Dresden-A., Ferdinandstr. 19 II.

Kemjlo-katoliska zyrkej ma jemu „Swjatu“ wjazy. Wamž je Orleansku knježnu (Jungfrau von Orleans), kotraž j prawym mjenom Jeanne d'Arc rěčajše, sa křwjatu prajil. Tuta wumoh Franzowštu i rufi Jendželčanow, bywajo franzowškemu wójškej křorhojniza a wjedniza pšchecžiwu Jendželčanam, kotřž so sa Franzowšow stari nješchecželjo. Bě to w lětach 1429 hacž 1431.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mješe a wjetše džěci křescanskich staršich.

Podawa Arnošt Serbomil.

1. Bjesadowanka.

-Knjez Jezus praješe, zo je wšón zakon woprijaty we dwěmaj kaznjomaj, a to runje w tymaj dwěmaj, kotrež nam džensa služitej jako zloty text. Lubuje Boha Knjeza a swjeho bližšeho. Što myslie, je snadž tola možno přestupic někotre kaznje Bože, tež hdyž budžemy wopravdže lubowač Boha Knjeza a swjoch sobučłowjekow? Přepytajmy to! W přenjej kazni sebi Bóh Knjez přeje, zo njebychmy nikomu a ničemu druhemu dawali Božu česć, hač Jemu. Zo bychmy Jeho stajnje česćili a Jemu poslušali jako jeničkemu Bohu a Knjezej njebjia a zemje. — A što přeje sebi nank? Zo by jeho džěco poslušalo towařsam na nawsy? Nanihdy nie! Nan žada wot swjeho džěsa to same, štož Bóh žada wot swjeho ludu: z přenja poslušnosť. Druhému směš poslušac, hdyž so to znjese z wolu nanowej.

Raz džěchu tři džěci ze šule. Běše to nawsy. Puč wjedžeše je po hrochowym polu, kotrež běše runje polne krasnych slódkich trukow. Jedyn hólc praješe: „Hólcy, pójmy sebi našćipač!“ Druhi wotmołwi: „Ja so boju! Hdy by to mój nan zhonił, by mje nabił!“ A třeci rjekny: „A ja z cyła njepondu!“ „Bojiš so tež pukow?“ směješe so jemu přeni. Tón krućišo na njeho pohlada a sebjewědomje rjekny: „Ně, pukow so njeboju, ale boju so, nanka zrudzič, dokelž mam jeho jara lubo.“ Kotry z tych třoch hólcow so wam najlěpje lubi? — „Mi tón třeci!“ Widziče, dokelž wón swjeho nana lubowaše, njeposlušaha na zawjedny hlós sobušulerja. Runje tak, štůž lubuje Boha Knjeza, njeposlušaha na hlós zawjednikow.

Bóh Knjez tež njechaše, zo by Israel sebi twarił nekajke postawy abo wobrazy, kotrež bychu Jemu, swjatemu Bohu, podobne byle. A čehodla? Dokelž so ludžo klonja wobrazam a na žiweho Boha njemysla. Wón chce byč

Jeje křutkowanje bě najpředy Franzowšam k spomoženju, tola potom bu jata a 30. meje 1431 wot Jendželčanow w Rouen palena, dokelž bě zyrkwinu křud ju k knjezezi sajudžil a to tehodla, dokelž bě j pomozu čžerta křwoje wójške křutki do onjata, dokelž ož Boha hanika a křiwala. Tola jeje křótko křutkowanje njebě sa Franzowšow podarmo. Debuchu dolhe, stoletne wojowanje. Wšchitowni sajudženeje Orleanskeje knježny wobarachy so pšchecžiwu wuřidej, tola hatle 1450 dozpichu, so bu wobkřozba dia křaristwa běhnjena. Wot 1869 džělasche Orleanski biskop je to, so by křwjata prajena byla. To je wulka wěz a žada sebi dolhe jednanja a pšchepytowanja abo, kaž to mjenujā, prozežy. Tola hatle 1894 bu přeni šhodžěnt dozpity: bu „šbóžna“ prajena. „Šbóžnych“ čžejčicž, je dowolene, tola niz poručžene. Nětko šfóncžnje je tak daloko, so je knježna Orleanska tež „křwjata“ prajena. Ju ma nětko kóždy katolik sa křwjatu čžejčicž, tež jendželizy katolikojo, hacžrunje so Jendželčenjo ju křami křudej zyrkwoje pšchepočali. Tuto pošlednje, so je křud zyrkwoje ju něhdy sa winowatu spómal a k knjezezi sajudžil, bě drje tež křowna pšchicžina sa to, so je so žyla wěz tak dlhila. —

Džitowanje.

— L. w B. ja 14. po Tr. — S. w R. ja 15. po Tr. (žnjowu džakny křwjedžěnt). — W. w S. ja 16. po Tr.

Samolwitty redaktor: farar Wyracž w Kořacžkach.

mjez swjim ludom sam ze swjim Duchom přitomny. A štůž jeho nutrnje česći a lubuje, budže tón lěpic wobrazki, podobne Jezusej, na knihe, banty, poprjancy abo na druge podobne wěcki? Nihdy nie! To je wonječesćenje Boha. Bóh Knjez tež nechce, zo by so Jeho mjeno njewužitnje do erta brało. A tola je to jedyn z najbóle rozšěrjenych nałožkow. Jedyn khudy ale póciwiy šewc měješe žonu, kotrež rěkachy „Marijana“. A tuta žona bjeřeše jara rady Bože mjeno njewužitnje do huby. Za kóždej sadu, haj samo za kóždym druhim — třecim słowom wołaše „Jezus Marja!“ abo „Bože dla!“ a podobnje. Jeje muž sebi přemyslowaše, kak by ju to wotwučil. Přińdže na zbožownu mysličku. Poča za kóždym druhim — třecim słowom wołač: „o Marijana!“ abo „o šewcowa!“ To bě jej tak wostudlo, zo w někotrych dnjach so dospolnje wotwuči, mjeno Bože njewužitnje do erta brač. Nichtón z ludži by sebi to njedał lubic, zo by kóždy slěpc jeho mjeno njewužitnje wužiwal. A Bóh by sebi to dał lubic? Přetož mamy-li někoho rad, nje přidamy, zo by jeho mjeno bylo njewužitnje wužiwane. Tak, lubujemy-li Boha, budže nam Jeho mjeno jara drohe a žadne.

Bóh wuči tež džěcatka, zo bychu lubowale a česćile swjoch staršich. A z čim najlěpje česćie swjoch staršich? Hdyž kóždu khwilu něšto zawinuječe, tak zo starši dyrbja slyšeč same škóřžby na was? Ow ně! Budžeče jich česćic z přistojnym zadžerženjom, z pilnosť w wuknjenju, z čistostí, z prócowanjom, nanajlěpje postupowač w šuli a ze spodobnymi wěcami. S křótka, wšitke Bože kaznje nas warnuja před zlymi a škódlivymi wěcami, před wěcami, z kotrymiž bychmy zeškodžili pak sebi, pak bližšemu abo bychmy wonječesćili Boha. A štůž lubuje Boha a bližšeho, tón njebudže chcyč škóžec nikomu, ani Boha Knjeza wonječesćic. Tehodla je wěrnosć, zo we tynaj dwěmaj kaznjomaj je cyły zakon wobzamknjeny: „Lubuje Knjeza Boha a swjeho bližšeho!“

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Serbske njedzelske lopjeno. •

W Budyschinje, 21. septembra 1924.

Čižbčez a nakład Šmolerjez knižicziščezetnje a knižarnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wukhadža lóžbu šobotu a placzi na měšaz 15 stotych pjenježłow.

14. njedzela po swj. Trojizy.

Mattheja 11, 16—24.

A staremu křezuwobkedzerjej, pola kotrehož tójšćto podružnikow bydlesće, pschindže ras snaty, s kotrymž běšće bo w Božim domje sešnał, tón žebi wschit'lo wobhladał, dži praješće: „To pak macze wěšće došć hńěwanja!“ Starz wotmoliwi: „Ně, to ja nje-čzinju, ja bo ženje njeńěwan.“ Bšchi tym bo lubosnje žmějesće, dohyczeršcy s wóćzka hladaajo. „To macze pak žadny dar, s ludžimi wobkhadžecž a bo s nimi snjesć,“ praji tamny, „abo móžecze wy w'chitkim prawje wutrychicž?“ — „Ně, to ja njemóžu, to ničto njemóže, tež na'ch Šbóžnik niz, ale halle, hdyž bo hńěwajš, steji šle. Ja rjełnu: čzin prawje a nimajš bo ničoho bojecž.“

Je woprawdže wěrnó, so tež Jesuž njeje ludžom wutrychil? Wy džentšaj jeho škoržbu na tamne města pschi jěsorje Genezareth šlyšchimy. Biblija nam Chorazin nihdže njemjenuje, hacž jano tu w Jesužowej škoržbje. Wón drje tam njeje ženje žměl pschithadžecž. W Beth'aidže je Jesuž byl. Philipus běšće wot tam. Ale Jesuž drje njeje tam žměl lašo pschincž. Kapernaum je po wschěm žiwěcze inate, tak je tam Jesuž pschěbnywał a skutkował, je tole městacž'lo k njeju posběhnył, a tola je wot njeho wotpadło, jeho škóncžnje šastorcžilo.

Tak tež Boži žyn, niz jeno w tychle t'joch městach, ale tež he-woł, dyrbi našhonicž, so njeje móžno, wschitkim ludžom wutrychicž. Ale Jesuž bo njeje na ludži hńěwał, ale je bo hacž do žmjerceze prózował, so by wutrobny dobył, a je žudženje Bohu pschewostajil, wudžiwšchi, so Boži žud pschindže kaž Sodom a Gomorra.

Jesuž pak tež w'chit móž žwojeho žwojateho žłowa naložuje, so by tajke štwjerdnjene wutrobny snjehežicž mohł a škóncžnje wobrocžil a ja Bože kraleštwó dobył. „Komu dyrbjw tu šchlachtu pschirunacž?“ tak wuwola. Ludžo žu na džěcži podomne, kotrež wot towaršćow žadaju, so dyrbjw wschitke móžne hry žobu čzinicž, njech hraja kwapš abo njech hraja pschewodženje. Tak wot žhutneho Jana žadaju, so dyrbi s nimi jěcž a picž, a došć to njecžini, jeho šatamaja. Hdyž pak Jesuž s ludžimi jě a pije, jeho ša žracžka a winoweho wopikža, ša žkonikow a hrěšćnikow towaršća šahajal. Tak je bo štalo, so tamne města wo njeho njerodžachu, so tež Kapernaum wot njeho wotpadže.

Čyžož njechw wěricž, tón dyrbi někaj'ku rěcž čzinicž, někajke wurěcžowanje namakacž. Woprawdžita pschicžina a wina leži w njewěry. Njewěry pschezo něčto morfoze a porokuje. Tak jemu hrěch njewěry wjazny na šwědomnje njepadnje. Tak móže žamo w hordosći a prawdosći štacž a bo naduwacž pornjó Božemu žynej. Tež w našćim čžaju wjedža njewěry pschecžitwo Jesužej mudrowacž.

Šedžbuymy hšicžje wóžebje na to, so Jesuž bo njeje kaž jeho přjedybžer Jan wot wschědneho ludoweho wašćnja džělit. Jeho drašta nam ari wopikžana njeje, křiba na šonzu, hdyž nahi na šichizu wšasće a wo jeho draštu lóž čžitšachu. Čyžož jěcž a picž nastupa, Jesuž njeje wóžebite kašnje dał. Je wschitke Bože dary ša dobre měl a njepřtal wóžebitu žwojatosć wo wostajenju jědžow abo napojow, kotrež móža bo na hrěšćne wašćnje wužiwacž. Tuž je šawolowe žłowo: „Wschitko je wašće, wy pak šcže šchryšćužotwi...“ žyle w Jesužowym duchu pižante.

W našćim čžaju někotři wot šchěscžijanow a wóžebje wot

duchotvorných žadajú, čo dýchajú na to svojacaj, kľúne napoje nje-
picz. Schtož Šhrystušoweho ducha ma, móže bjes hrěcha wšchitke
dary Bože wužiwać. To je „krafna swoboda Božich džeczi.“
Schtož pať wě, kať lóhzy p'chi kwojej kľabosczi runje p'schi wjeke-
lojczy do spytowanja p'schindže, tón je mudričhi, hdnž temu cze-
nje, hdnž bo wostaji. Tajleho pať tež njejmě ničtò p'schajara
t piczu wabicz. Dyrbi kóždy kóždemu w tutym nastupanju jeho
prawo a wolu wostajicz. Ničtò tajleho sadžerženja dla njejmě
druheho sa k'měch mēcž. Wjele wjazny rosumu a luboscze dyrbi w
towarštwach knježicz. Sewať bo wjekele do srudoby p'schewobroczi.
Bože džiwne dary móža cžlowjeľa wofšchewicz a swjekeľicz. Esu
lěkarštwu, wot Wótcza tež strowym p'schiměrjene. Ale schtò lěkar-
štwu sa jedyn ras wupije? Hdžež je dobry duch domach, tam nje-
ju ženje pjeni. Njewidomny Šhrystuš je k'jedža mjes wjeke-
lymi k'schewczijamami. Bóndželu rano džesa klyni a wjekeľi sažo
na kwoje džělo.

Sbóžnišho je dawacz dyžli bracz.

(Kónz.)

Stónčnje p'schindže knjeni Majerowa. Snydom jej Róža
i k'rótka p'scheczelniwje rospowěda, cžehodla bě p'schichka. A hlaj,
to njebě podarmo.

„Dwójniki! Haj, ja wěm, schto to rěka! — Ach, kať rosnje to,
te wobohe k'urjatta!“ tať p'schetorže knjeni na wjaz rasow Róžu.
„Wějo! Snydom japlaczu tute 86 hr., kotrež je mój muž dolžny!
— Haj, ale hač tu telko pjenješ mam, to je hičheže druhe
prašchenje! — Wocžafńcze, knježna, hnydom ja tym pohladam!“

A schtož nětko jezěhowajšche, to bě džiwja hońtwa! Woczi-
njesche a ja žinjeiche kšamory; woczinjesche a jaczinjesche komody!
Róža bo prašhesche, hač ma tuta žona dwazeczi kšintow sa
pjenješ; wuczeže tola tu hriwmu, tam kloty, tam sažo tolet a
sažo druhdže papjerjony! Njech tež to dolho trajesche, kšónč-
nje běchu tola po wšchém idaczu 86 hr. najbėrane. Kaž dobyčerka
p'schikhwata knjeni Majerowa t Róži a nařadža pjenješ na
blido. „A nimo teho“, p'schistaji Majerowa, „čžu Wam schěscz
pjeluchkow k'ódu dacz, luba knježna! Bichetož, hdžež to dwejo
p'schindžetaj a niž wocžatowany prynž kam, tam to runje p'schežo
tutej wězu klaza. Wam tu hičheže poť duzenta wot Janka
kem. — Hdž bych je jenož tež hnydom t ruzny měla!“

Sažo dyrbeiche Róža cžafacz, dolho cžafacz. Poť hodžiny
to trajesche! Wě jej na jasyku, wurahčez, so tola Dennertowa
žana kšuduschka njeje, konejž by dyrbjala runje pjeluchki daricz,
tola njewupraji to, dotelž spóina, so bě to je sprawnej wutrobu
mėnjene a daržene. Bóžatowa bo wutrobnje sa wšchu luboscž
a prózu a woteńdže.

Khěžu wot khěže kšodžesche Róža i Róžowa tutón džěi a
p'schichodne dny. Ničbė nihdže bjes prózy a žadym i tutych puczo
lohki. Jako pať k'ebi na schtwórty džěi wječor wulicz, so bě
Dennertej hiže na 3000 hriwonow póklaka, jaczeže do jeje wu-
troby, njech bě k'awa zylo tež kaž rosbita, wulke wjekeľenje, kaj-
lehož njebě hičheže ženje, kaž mėnjeiche, to k'ebi jacžuka.

Dóndže t nanej, k'ydže bo na wobloženje wulkeho stola, po-
ložti ruku nanej wofoto ichije a pľakajšche.

Nam bo nastroža. Njepomni, so by kwoju džowku wot džecza-
žny lět hdy pľakacz widžat. Schto bo to nječzinjesche, so pľakajšche?
„Luba Róža, schto to mašch?“ bo wopraičha.

Róža posběhny hłowu a hladajšche na njeho s wócžkomaj, kotrež
drje hičheže klyšow polnej, i kotrejuž pať bo klyšchčesche sbožowna
dušcha. Nam hnydom rosumi, so to njebě ból ani boloscž kly-

šow wina, ale lute rjane wjekeľenje. „Ty by wjekeľa,“ rjekny
i cžichaj, „so by mohla pomhacz!“

„D nančo! tať jara wjekeľa a tať jara džakowna ä nje-
wuprājomnje sbožowna! Nješhym ženje wjedžaka, ženje ani ja-
cžuka, schto to rěka: klyžicz k'mēcž. — To je to najrjeńšche, to naj-
lěpšche!“ Sažo wsa nana pľakajo wofoto ichije.

„Ja wěm,“ džesche kšutnje knjes i Róžowa, kwoju džowku
k'ebi t wutrobie kłóczo, „so je Dennertowa ja muža a džeczi wu-
kšowana. Rědat mi to džěnka rano telefonowajšche. So by ty
jim tať k'wěru pomhata, to je sa kšoru najlěpšche lěkarštwu bylo,
haj, runje to je jej pomhata, so najčežche p'schewiny. Ale džeczo,
sa to mamy pať bo p'schede wšchém Bohu džakowacz! To tola wěsch!
Schtož my cžinimy, to je p'schezo malicžkoscž. Wón cžini, so bo
wšchitko derje radži! — A nětko, Róža, je drje to na namaj, na
macžeri a na nmi, so tebi, hdnž by to nětk ras wobtaka, kať kłódke
to je, dobre cžinicz, dalšcheje kšadnosčze t tomu damoj? Schto
chže ch to nětko radšcho? W domje sa džeczi pomhacz abo w kšorow-
ni sa džeczi k'obu dēlacz abo w našchimi wul'im domje sa kšepch
kóždy tydžěi na něotre hodžiny kšodžicz? Praj mi! So macz
do teho swoli, teho k'ym k'ebi wěšty. Wjekeľi bo tola jara, so by
ty nětk sažo tať wjekeľa a sbožowna!“

„Ach nančo!“ šdychny Róža, kotraž bě bo zyła jacžewjenika.
„Ja drje k'ym husto jara njesnješliwa byla? To bo njejmě ženje
wjazy stacz! To přenje je, so k'ym tebi a macžeri dobra a k'wěrna
džowka. Nimo teho čžu pať, kellož jenož móžna, tež sa druhich
kšutkowacz. Ty drje k'ebi njemóžesch prawje wobmyšlicz, kello
to narwulnych, k'ebi wažicz to mi spowěčene sbožo a bo sa njo dža-
kowacz!“

Tu jastupi macz. Róža p'schikoczi t nej a wobjima ju
i woběmaj rukomaj ju t k'ebi kłóczo, tať wjekeľe a tať jara kaž
drje hičheče ženje.

Nam a macz hladajšchaj na džowku a potom jedyn na druhe-
ho. So běchu to nětk wšchitzy tjo wjekeľšchi a sbožownišchi, do-
k'elž běchu mały wopor p'schintješli, to dopósnachu.

*

Róža i Róžowa njepiža bo wjazny tať. Esu to hižo lěta, so
je kwoje njeno i druhim jaměnika — i mjenom mandželskeho.
Je džěnka sbožowna mandželska a macz, k'ama bohacze žohnowa-
na a sa kwojich a druhich i bohatym žohnowanjom kšutkowaza.
Dže to k'wój pucž, bo starajo k'wěru sa tych, kotřiz jej najbližch
a najlubšchi, a bo starajo njepšchewajžny tež sa tych, kotřiz kšudži
na sachodnym a njesachodnym sbožu.

„S tym ja wjazny dobywam, hač dawam!“ to je jeje k'lowo
p'schezo sažo. „W tutym macze to potajništvo našcheho domjazeho
žohnowanja!“

Štut wumoženja.

Glóž: Kať renje k'wěczi jernicžka.

We kłónzu knješa Jesuša
Esu šhřeje šymna wutroba,
Wón je ta luboscž k'wjata,
Je rostorchnyla njebeža
A p'schichka t nam je do k'wěta,
Wot Boha cžlowštwu data.
Jesuš Šhrystuš, wěczne kłónzo,
Nam je k'wětko w cžěnnym kraju,
Sbóžni k'yu, k'ž Šhrysta maju.

Nasch Knjes nasch kwěrnj Sbožnik je,
 Je nasche wěczne žiwjenje!
 Bój duscha, dzerž bo Jeho!
 Wótz njebeiki je nam Joh' dač,
 Tak jara naš je lubowat,
 Wón dariczel je wscheho.
 Knjka hnada je to Boža,
 Žórto sboža čžini ludžom,
 Dobrotu a kmilnoscz wschudžom!

Šmjercz póžrjeta do dobyczu
 Je nětk p'ches Knjesa Jesuša!
 Šso wježel šrudna duscha!
 Knjes Jesuš je mōz kmjerczi wšat,
 Je rowa šwjastki rošlamak!
 Čžescz wschitka Jemu škuršcha,
 Duscha naša je p'ches njeho
 Wot wscheho šleho wumōžena.
 Š khwalbje, k čžesczži Jeho mjena!

Šchtōž do njoh' wěri, njewumrje,
 P'ches njeho wěcznje žiwj je,
 To wježele je krašne!
 Šdyž diršcha našcha jeho ma,
 Šso kmjercze bojecz njetrjeba,
 Knjes nam je šwětko jakne!
 Žitwa wěra, wšstaj jeno,
 Wšcho p'ches njeho wěcznje mamy,
 Šhwalbu, čžescz wschu jemu damy.

O ludo Boži wježel bo,
 Šo Sbožnika našch kwěrneho,
 Kiz s tobu derje mēni!
 O njesabudž bo džakowacz,
 Joh' šlowu kwěru poškuchacz;
 Knjes wulke wězy čžini!
 Šladaj, padaj pšched nim dele!
 O tak wjele dač je radu
 Dobrotu čži s lutej' hnady.

Ty Jesu našche šlōnzo šy!
 Bój, roškwětl čžēnne wutrobj,
 Šo šhodžimj we šwětko!
 Daj twojoh' Ducha šwjateho
 Do wutrobj nam s noweho.
 Pucz k njeju wjedž naš w šwěczje,
 Bój šam ty k nam, čžehn naš k šebi,
 Šo we Tebi šbožnoscz mamy,
 Tebi džak, čžescz, šhwalbu damy.

S. M.

Zyrkej a stat.

Šda šo, šo je rušowska wschinoscz pšhecžiwu ewangelskej zyrk-
 wi wo něšcto pšhecželnišcha hatž dotal. Je dowolika, šo šo lētku
 w Moskawje šlowna ewangelska šynoda šhromadži. Tam bu nowa
 zyrwina wuštatwa, kotraž šo ša tukšwilate wobštejnoscze Rušow-
 skeje pšchihodža, postajena. Biškop Mahngren s Pětrohroda bu ša
 to wušwolentj, šo by zyrkej šastupowat a jeje šmutskowne zyrkwinske
 naležnosczje rjadowat, biškop Meyer s Moskawy ša to, šo by jeje
 šmonkowne šarjadowanje rjadowat a zyrkej pola wschinosczje ša-

šstupowat. Biškop Mahngren je tež s domolnosczju rušowskeje
 wschinosczje do Němskeje pšchihodž na šlowny šjēšd Gustab-Udolfo-
 weho towarštwu, kotraž šo 22.—24. septembra w Braunschweigru
 wotmēje, šo by tam wo ewangelskej zyrkwi Rušowskeje rosprawil.
 Šo jich wjele na tute rosprawy se šajimom čžaka, šrosumimj.

Protjfa.

Pšched dwēmaj lētomaj šhromadžichu šo w Romje astro-
 nomojo — šo bychu šo s pšchemēnjenjom protjfi šabērati. Tu-
 czi šu nětk po dwošlētnyh prihodwanjtu tufeje wězy ščžehowaze na-
 mjetowali: Lēto šapoczina šo s 22. dezemberom a džēli šo do
 4 wotrēšlow; kōždy ma 91 dnjom. Dwoj mēšazaj tajkeho bērtlk
 lēta mataj kōždy 30 dnjom, ščžzi 31 dnjom. Šeden džēn lēta,
 n. pšch. nowe lēto — w pšchestupnyh lēczje štej to paš dwaj dnjej!
 — njeliczi šo ani do mēšaza ani do tydženja, je džēn šam šašo.
 Š tutym dozpija, šo je džēn mēšaza a džēn tydženja pšchēzo tōn-
 šamšny. Astronomojo maja dale tež ša špomōžne, šo bychu šo ju-
 try pšchēzo na wēštyh dnu poškwjeczilē; nochzedža paš tutōn šamj
 postajicž, ale pšchewostaju to zyrkwjam.

Šwjast ludow bē ša tuto žyke praščenje tehorunja wubjerš
 postajil. Tutōn je wuprajil, šo nješju wuczby zyrkwjom pšhecž-
 wo našpomnjenym namjetam. W tutym wubjerku šu: jedyn ša-
 štupjer šamšcha, jedyn šastupjer jendželšcho arzbisłopa s Canter-
 bury a jedyn šastupjer ščumenišcho patriarchata — to je gri-
 chiško-katholskeje zyrkwje —. Protestantiške zyrkwje wschēch krajow
 njebēchu s tutym špokojom, dokelž bē tu protestantismuš nje-
 šastupjene; šu pšches zyrkwiny šwjast Šchwizy pšhecžiwu tomu
 protestowali a ša šastupjerja protestantow pomjenowali dr. Adolfa
 Kellera = Zürichškeho. Tutomu namjetej šu šo tež ewangelske
 zyrkwje Němskeje pšchisamšnyli.

Seli šče šebi "Šzerbste Nowiny" šžkom štalali, prošimj, dajcže tutōn wotrēst Wajšchemu

šupšodej abo pšhecželej dale.

Wotrēšajcže tuby a wotrēšajcže Wajšchemu dowěrnitej abo lišimšcheriej!

An das Postamt, hier

Für den Monat Oktober 1924 bestellt

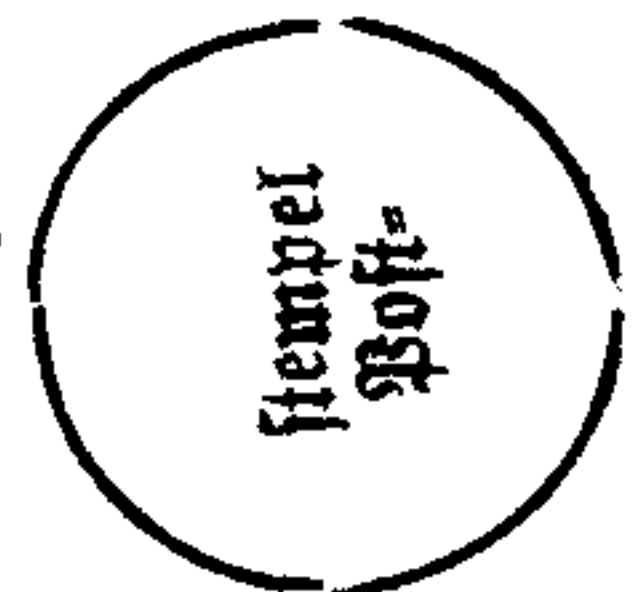
Herr

Wohnung

Strasse und Hausnummer

Expl.	Name der Zeitung	Ortschein.-ort	Bezugszeit	Betrag
1	Pomhaj Böh	Baumen	1 Monat	0,10 Rentenmark

Off. empfangen

Unterschrift.

Njedy je tu pichipomnjene, so bě jo tež „dnjej zyrkwojow“ w Bethelu naczišf sa pscheměnjenje protyki pschepodať wot barona Gustawa Bedeusa je Szpdomhórskéje. Wo tutym njemóžskéje jo w Bethelu wjazy rěčecž, dofelž njebě čalža; tola wubjerť jo s nim dale saběra, dofelž wěz pschewažna.

§ mišionstwa.

Njedawno wróczychtaj jo hwěrnaj džělaczerjej našeho Lipska ržanského mišionstwa s Rańskéje Afriki do Lipska a to psches Tanoa, Genoa a Hamburg. Běchtaj to mišionar Eizenschmidt a mišionar Blumer je hwójba; tutón bě 11 lět, tamny 16 lět bjes pschestacža wončach na mišionškim polu džělať. Jako dyrbjachu našchi mišionaroyo wčě mišionške pola Rańskéje Afriki wopušćecžicž, wostaschtaj jenicžy tutaj tam, dofelž staj estniškaj starčanaj. Čžežke lěta dolho staj tam hamaj w džěle ä wojowanju byłoj. So to jeju strowosčez čžerpjeske, sro umimny. Stžo dawno dyrbjaloj do domišny na domolenzu! Tola nochzychchtaj jo wróczicž prjdy, hacž njebny Rańšcha Afrika na dalšće fastarana była. Halle, hdyž dwaj mišionaraj s Lipska a pjecžo s Ameriki džělo pschemjachu, nastajichtaj jo na dompuč. Domwopučowazeju dofežeje na Ssrjedžnym morju mjes Port Saidom a kupu Kreta swjěbelaza powjesč, jo je němške mišionštivo wot dotalnych putowu wuřwobodžene. To bě jintaj wulke swjěbelenje; hake nětl wjebelešče jo jeju wutroba zyle, domišnje napschecživo. Hacž dotal bě s nimaj pschězo hišćeje starosčez wo mišionške polo, na kotrymž hišćeje telko džělaczerjow pobrachowasche, sobu po pučžu była.

Tuteju hwěrneju džělaczerjow s Rnješoweho mišionstwa wita-

my my hwěrnaj pschecželjo mišionštwa wutrobnje a džaka pokni do domišny a hwěrnaj nadžije, so s nowymi mozami našče mišionštvo džěť a bóle postupuje.

Wschelke s bliska a s daloka.

— W **Budyščinje** běchu jo pjatk, 12. septembra, w zyrkwi Marije a Marthy fastupjerjo wofadoto k diözefanškej šhromadžijnje sejšchli. Samodne słowo mějeske jeje wódžer, k. tajny zyrkwinski rada Kořenkranz. Bhwjchi wofrejšny hejtmann k. s Nošiz rosprawjeske wo „zyrkwiny dnju“ w Bethelu, k. šarat Šyřora-Wehrsdorffski wo tym, kať mēle jo placžisny šal zyrkwine džěla, kaž pohrjebny, wěrowitja atd. postajecž a to kať. jo bychu w jenotliwých wofadach po móžnosčzi jenat wyřoke byle. Tež nowy wofrejšny hejtmann, k. Richter, tam bě a porēcža k šhromadženym.

— **Serbsky duchowni** seńdu jo pónđželu, 22. septembra, dopoldnja 3/10 hodž. w Serbskim domje k dalšchemu džělej w hwěrnaj rěčzi. Tuž njedy wšchitžy pschindu! Porēcži jo tež wo nělo trych dalšich waznych wězach.

— W **Žitawje** šhadžuja jo 27. a 28. septembra ewangeliske towarštwa šchěščizjanskich mlodženzow s našeho kužiskeho wofrejša. Wjednyz tuteho hibanja sa Šašku a Němšku porēcža tam wo waznych praščenjach tuteho zyleho džěla a hibanja. Tuž tam njedy tež dojedže, šchtož to někať samóže.

Wistowanje.

S. w. Š. ša 15. po Z.

W. w. Š. ša 16. po Z.

W. w. Š. ša 17. po Z.

Samostwity redaktor: šarat Wyracž w Nošacžizach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjenje a wjetše džěci křescanskich staršich.

Podawa Arnošt Serbomil.

2. Bjesadowanka.

W starej knižcy so powěda wo hólcu, za kotrymž je běžalo zbožo. Hólc běše stajnje njeměrnny w šuli a dyrbješe přeco byé napominany. Njekedžbowaše a njeposluchaše, skóněnje raz wučerjej sčěrpnosé wuńdže. Měješe tam prut, wza jón, ale pachol wuskoči a běše wonkach, ale wučer jemu na pjatach. A tak jeho čerješe po puču, hač jeho njedosahny a jeho přemorska. Hólc na to njezapomni a jeho twjerda wutroba so zmjehči. Spózna, zo posluchač je nuzne a dobre, a wot teho časa hižom měješe wučer na nim radosé. Wón słuša k tym hólcem, kotřiž su so wuznamjenili a wo kotrychž so rěči po cylym swěće. Džiwnje, njewěrnó? Něchtón dyrbi dostač puki, zo by měl zbožo. Ty, Janko, njeby sebi tajke puki přal! Štó pak by sebi je přal! Ale tola dyrbimy byé poslušni, zo bychmy měli zbožo. Štóž je poslušny, njetrjeba byé bity, — a dorosćeni bywaju tež biči, njeposluchaju-li Wótca w njebjesach. Ja znaju tajkeho muža, kiž njetrjebaše byé bity. Posluchaše Boha Knjeza a džěše za nim stajnje zbožo. Mjenowaše so Abraham. Wón bě wotrostl mjez ludžimi, kiž žiweho Boha njeznajachu, mjez póhanami. Jenož nan doma jeho nawuči znač Boha, kiž modlitwy slyši a wuslyši. Myslu sebi, zo, hdyž tam něchtón přińdže a so prašeše, hdže bydli Abraham, hnydom jemu prajachu: „To je tón, kiž so njekloni našim boham, a na swjedženje z nami njekhodži! Tež so hinak modli, dyžli my!“ Kak by so njemodlił hinak, hdyž ma Boha nic morweho, ale žiweho, kotryž so sam připomina a woła. Tak je

tež Abraham raz wuslyšal tajke wołanje. Njewolaše ani nan ani bratr ani maćerka. Nichtón z ludži njewolaše, ale Bóh luby Knjez. A cheyšé tajku čezku wěc wot Abrahama: „Dži z kraja, z přecelstwa a z domu swjeho nana!“ Doma je doma! Wot jow so nikomu nochce. Jónu dyrbjachu ze serbskeho kraja wučahnyč ludžo a plakachu při tom. Ludžo sebi powědaju, zo tam na městnje rozžohnowanja su narostle róže. Tak čezko to snano Abraham njeměješe. Běchu wokoło njeho ludžo, kiž jemu njerozumjachu a so smějachu. Ale měješe tam při wuznych, — kublo, krasne pola a zahrody. — Što sčini? Hdže pónđže? Bóh jemu slubi nowy, krasniši kraj, a k tomu žohnowanje. Njewědžeše, hdže budže, hdže přińdže. Jenož jemu wěc wjedžeše: zo Bóh, štož slubi, wěsće dopjelni! — Njedawno zwaži so džowka hospodarja daloki puč w sněhu přez hory domoj. Nan běše jej drje slubił, zo na pol puča po nju přińdže, ale potom napada wjele sněha a někotři prajachu: „Štó wě, hač přińdže w tajkim hroznym wjedrje!“ Džowčička wšak so njeboješe a wotmołwi: „Nan je to prajil, a tuž wón přińdže!“ Wón woprawdže přińdže. Abraham sebi to tež tak připominaše: „Mój Bóh je to prajil. Wón to dopjelni!“ A wuceže. (1. Mójz. 12, 4.) Jeho nan bě hižo pohrjebany. Wuceže tehodla ze swjetej mandžlskej a ze synowcom Lotom, a Bóh Knjez jeho wjedžeše, jako je wjedla Betlehemska hwězda mudrych. Tuči džěchu tež tam do slubjeneho kraja, Abraham posluchaše a zbožo džěše wot teho časa za nim. A dopjelni Bóh, štož běše slubił? Wěsće dopjelni! Abraham nadeńdže nowy wóteny kraj, w kotrymž so potom za dwaj tysacaj lět narodži Wumóžnik Jezus w Betlehemje. Tón běše přeco poslušny a poslušnym wón swjete slubjenja dopjelnu.

Sy-li spěwai,
Pílnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatos
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoľ mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Nječ ty spěwai
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočň ty.

Z njebjes mana
Nječ ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

Sserbske njedželske lopjeno.

W Budyščinje, 28. septembra 1924.

Čižičež a naklad Čsmolerjež knižičičičežernje a knižarnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyščinje.
Wužhadza kóždu kobotu a plačzi na měřaz 15 stotnych pjenježtow.

Žnjowy džakny šwjedžen.

Profeta Čzechiel 3, 22—23:

U tam přichidže ruka teho Šnješa na mnje, a wón džěšče te mni: „Staň, dži na polo, tam chzu ja s tobu rěčezč! U ja stanych a džěch won na polo; a hlaj, tam štejesche krašnosč teho Šnješa!“

Wjes wšchitkimi žyćwotkimi šwjedženjemi, na kotrychž šo Bohu džakujemy sa wšchelakore duchotwone dary a žohnowanja, s kotrymž je naš wobhnadžił, je tež šwjedžen, na kotrymž šo jemu džakujemy sa wšchitke te dary, kotrychž potrebamy sa našče čžělo, ja našče šemke žiwjenje a kotrež wšchědnje s jeho šmilneje ruki dostawamy. U tajke džakowanje šo stanje s polnym prawom, je tola tež našch Šbóžnik w šwojej modlitwje, kotraž běšče šwojim wuczobnikam dať, w šchtwórtěj próštwje prajil: „našch wšchědný šhlěb dať nam džěňša!“ a Luther naš w šwojim wuškadowanju napomina, šo bychmy s džakowanjom wužiwal šwój wšchědný šhlěb! Tak šwojeczimy jako šchěšezženjo žnjowy džakny šwjedžen. Wón šo polnje njeruna s wšchitkimi šchěšezžanštimi šwjedženjemi, ma pať tola šwojeje wažnosče sa wšchitkich, niž jenož sa ratarjow, ale tež sa měšczanškich, sa šabrickich džělačezjow, sa wšchěch šastožnikow atd. Šichetož tež jim přichisteji, Bohu šo džakowacž sa wšcho, šchtož wón jim dawta wšchědnje a bohacze, a šo jim jich džělo žohnuje. U kaž šu w přjedawšchich šědžěpattach a šěštotytlach, haj šěštyřazach turoň šwjedžen šwojeczili — wón je najštaršchi mjes wšchitkimi — tať šwojeczimy tež my jón, a to s wšchěpolej a džakownej wutrobu, je tola Bóh, luby Šnješ, nam šěška wšchěbje rjane žně wobradžił a potwšchitkownje

tež šdžeržal. U tak chzemy šwoje myšle šebi wšchěž dacž wot štareho profetišeho šłowa, kotrež naš polože na šnješotwu krašnosč, kaž šo wonach na polach šjewja. Šlaj, to je prawe šłotwo sa žnjowy džakny šwjedžen: Tam šteji krašnosč teho Šnješa.

To budž eži s dwojakim napominanjom:

1. dopomú šo!
2. wopomú to!

1. Šiched něhdže pokřecza šěštyřazami běšče w Mesopotamškej, w dalokěj runinje mjes rěkomaj Čufrat a Tigris wšchěž šhel-šlib. W njej bydlachu tehdy šhudži ludžo, šmjerčž šhudži, přchětož woni běchu něšchto šhubili — šobu najšěpsche, šchtož čžłotwjet na jemi ma: šwoju domšnu. W šhel-šlib bydlachu jate židowške šwojby. Šiches šhubjenu wóšnu běchu se šwojeje domšzajeje jemje wutorhnyeni, a w zuij jemi šo rostlina šhudobnje dale rošwitašche. Še žedženjom po domšnje, se šrudobu šědžěšče šo tam jich wutroba. Bohužel namaka šo tam pať tež — my wšchitzy wěmy, kať ložzy tajke šo do wutroby dobudže — moršotanje přchěčžawo čžłotwjetam, to je wjednikam luda, a tež přchěčžawo Bohu. U kaž je tať hušto tež džěňša: Šdžez njeje domšna, njeje Bóh.

Wjes tutymy ludžimi běšče tam profeta Čzechiel. Šchto chžošče tam w ludu dokonjecž? W 3. šlawje w 7 štruczzy čžłotwjetam pola profety: „šchetož žyly šraelški dom ma twjerde čžłotwjet a šašaklu wutrobu“ — woni nochžychu šchěšchěž na profetotwe šłowo. U tola čžujesche šo profeta tať šamolwity sa šwój lud! Škať šědžěšče šo wo ludowu dušchu! Šchtož jeho džěžěšče, běšče wobšhad se šwojim Bohom w modlitwje.

U Bóh jeho trošchitkownašche. Profeta měšěšče wšchěženje:

Boža ruka, tak praji, p'chindže na njeho, a Bóh rjekny t' njemu: „Staj, dži na polo, tam chzu ja i tobu rěčecž!“ A wón džěšche. A rom widži krafnosć teho Snjesa. Dalola krajina, plódna, žohnowanja polna — kajke wulke sjewjenje Božej krafnosće!

Schtož bëiche tam profeta widžal, nijeje to tež p'ched twojima; woczomaj hižo tak husto stalo! Esy won schoł na polo, a tam stejěšche p'ched tobu Snjesowa krafnosć. Bóh cži w bëhu žylcho lěta sjewja, kať wulki wón w stwórbje je. Sdnyž w šymje šněh pola wodžewa, kajki krafnu napohlad; a derje wěch, so pod šněhom so wuhywaj derje sathowaju, so móhke so prawje se-šylnjecž a w nalěczu cžim lěpje roscž. Dopomni so, kať krafnje Bóh wšcho sarjaduje.

A nalěczo p'chindže je šwojim horjestawamjom w stwórbje. Róžde lěto, kajke džiwny Božej krafnosće! Pohladaj na schtomny: w noweje drašće seleneje i rjanymi kćenjemi wudebjeneje so cži potaža. Stup so na hórku a roshladuj so: tuta stara semja, kať šhwali na wšchěch stronach šwojeho stworicžela, šlyšchich krafnu špěw ptacžkow pod njebjěškami: nochžyl so to dopomnicž wšchěch darow cžěla a žiwjenja, kotrež mašch wot Boha, a šobu špěwacž a šhwaličž: „Čžescž Bohu Snjesej dajmy!“ Šajku wulku šopizu darow Boža polna ruka wšchědnje wudžěluje! Šlaj, tam stej p'ched tobu krafnosć twojeho Boha. A w lěczu: krafnosć Snjesowa — njeleži na polnych selench k'utach, na tak bohacžje se plodami wuhotowaných, so žolmjaznych polach, njesjewi so w twojej sathrodže, na kotrež móžech šwoje špodobanje mēcz! A hdyž našymu abo na šonzu lěča potom šwoje žně mašch — dopomni so, to je twój Snjes, kotryž je šwoju ruku wotewrił, so móhł so našycžicž, a ijesapomni, so jemu džatowacž! Boža krafnosć je i tobu schla p'sches žylč lěto.

Profeta Ezechiel padže na šwoje woblicžo, wobladawšchi krafnosć šwojeho Snjesa. A tež ty mašch wjedžecž, so je to Boža krafnosć, a so šam nicžo njesamóžech bjes Božeho žohnowanja. Claudius praji: „Rosćenje a p'schidymanje stej w njebjěškich rukach.“

Sdnyž tebe plody na žnjowym džaknym šwjedženju w Božim domje wot woltarja witaju, tebi tež powědaju, so so jim nije p'schezo jenož Bože šlónčžne wjedro blyšchěžilo, ale so so tež wětry a deščeže je tichabje a domachpntale. Ale runje tak, tebe powucžewa, so namakale wofschewjenje, tak so so rosešylnike a tak narostke. Nětko móža so cži potašacž w polnej rjanosći.

So šylnym dešchěžu džejch p'sches kuku. Šrawa pobita wot wody a wětra, so t' šemi šhila, jačo so njemohła wjazy šběhnyč. Šola woczakaj šhwilu; bórny šběhnje so, a krafničha a cžěštwišcha džyli přjedy špěwa tebi wot Božej možy a krafnosće. A ty, o cžłowjecže, chžyl wot Boha p'schezo jenož rjane dny mēcz we twojim žiwjenju? Bóh wě, kať ma cžłowjekow wodžicž, so mohli jeho w jeho polnej krafnosći tež w šwojim žiwjenju špójnacž. Tak p'schindže tyčnosć, šhorosć, šrudoba abo njesbože, jeneho wjedže Bóh tak, drugeho hinať, ale p'schezo chze Bóh cži šjewicž šwoju krafnosć. Šladaj, so njeby nimo njeho schoł se šamšnje-nymaj woczomaj, wjele bóle nješabudž, so na Boha šp'ušchecžecž kať profeta Ezechiel, so móhł šlónčžnje, hdyž budže twoje žiwjenje došonjane a Bóh žně pyta na tebi, šańcž do wēczžneje Božej krafnosće. Šehodla dopomni so, kať Bóh wšchědnje šwoje dary tebi wudžěluje a šwoju krafnosć tebi šjewja, so by jeho šhwaliť a wopomniť, schto so t' twojemu mērej hodži.

Esy widžal Božu krafnosć, wopomni to, so chze so tež w tebi a p'sches tebe šjewicž.

Ezechiel stany pošylnjenty, so by dale šwěru šwoje p'schis-šlyšchnosće dopjelniť a Božu wolu cžiniť. Šeho žiwjenje stejěšche w Božej šlužbje. A do Božej šlužby staj tež šwoje žiwjenje se

wšchěm, schtož so a mašch, so njeby ženje njewužitkne Bože dary wužitwal.

Schto pať je njewužitkne wužitwa? — Šon, kiž njewopomni, so chze Bóh wšchitkich našycžicž a šotremuž je žnjowe polo šrědł, so by šwoju šebicžnosć špokojil a p'sches žnjowe dary jenož šwoju šapžku šjelniť. Njewužitkne je wužitwa, schtož šlyšchomšlyšče p'schecžini, hdyž něschto ma, so dnybi šlónčžnje tradacž, hdyž je wšcho p'schecžinjene abo tež, hdyž potwórnje so žiwi p'schi tym, so druhy tradaju; njewužitkne je wužitwa tež makowěrnny, kiž p'schezo škorži, a njespokojny, kiž ženje došcž nima. Šajhóršchi pať so cži, kiž so njedžakurja, kiž šehodla Božu krafnosć njewidža a na Boha njemšyla. — Džatowny pať budže so dale wjesč dacž. Šon budže tež rady wot Boha šebi šhlěb žiwjenja pošicžecž dacž.

Šyła dalola Boža štwórbja je kať kniha, ma šóždej štronje widžič wobrašy Božej krafnosće, a p'sches wšchitko chze wón i tobu rěčecž. Tak je našch Šbóžniť se štwórbny šwoje rjane p'schis-škadny ja Bože škalesšwo a šwoje p'schirumanja brať. Šbóžny wobraš ma šwoje špodšyšno: Bóh je wšcho tak krafnje wuhotowal. Wšchitko šhwali wēczžnu Božu šnadu. Esy tež ty t' temu hotowny? — Ššchirošpntny šlatny šeppler so kať modli: „Ša so cži džakuru, Šnježe mój Božo, so so mi tuta wješele na Šwojej štwórbje, tutu radošć na škutkach Šwojeje ruki do wutrobny dal.“ A profeta praji: „Šam stejěšche krafnosć teho Snjesa.“ Šajka krafnosć — hdyž w nalěczu wšcho horjestawa a t' nowemu žiwjenju so budži! Ale kať krafnosć Boža, kotraž je Šawoła, Šnješoweho japoschtoła, t' nowemu žiwjenju šbudžila, so je byl přjedy Šesušowny njeschecžel a potom šajwjetšchi mišionar, p'schipo-wēdar Božej šnady w Šhryštušku! Šyma je po šdacžu wšcho morila we štwórbje, — ale ně, možy bëchu jenož wotpoczowale, so bychu w nalěczu so šbudžile. Šwoje žiwjenje wšchall šjewi tež tam a šem štabosće, njesšwěrnosće, hřěšchnosć a njesošlyšch- nosć; je, jačo bychu wšchitke dobre možy w tebi morwe byle a ty njebył šhmanny, Bohu prawje šlužicž. Šola ně, p'sches Šhryštuška chze Bóh šwoje dobre možy šbudžicž, kiž wšchall nješju morwe, so móhł tež ty plody prawdy p'schinyšcž t' Božej cžescži a t' wužitku šwojich šobucžkowjekow. Šopomni šehodla, schto ma Boža krafnosć w štwórbje tebi prajicž! Šon ma šwojeho ducha, kotryž móže tež tebe noweho cžinicž.

W lěczu widžič, kať na polach pilnje so džěla a so wšchitko štanje po jenej woli t' jenemu šamērej. Sdnyž chžyl jedny cžinicž to a druhy druge, by drje jara došho traťo, hřjedy hacž bychu žně domšchowane byle. A njeda Bóh tež štwórbnym mozam hromadže škutkowacž jaťo po jenej woli, so móhke plody roscž a došrawicž? Šlej, tež p'sches šuton wobraš rěčči Bóh t' nam: Šež šwoje džělo ma byč šwěrne škutkowanje w twojim wot Boha tebi datym potwólanju, so by tež ty cžiniť po woli našwšcheho. Šwoja ššchecžanš a wěra tebi praji, so nješby jenicžki na šwěcže, ale so mašch šobucžkowjekow a so se wšchitkimi hromadže šlyšchěšch do wulkeje šwojby Božej, w kotrež so cžiniť po tym šlowje: „Sdnyž jedny cžerpi, cžerpja wšchitzy.“ Šehodla t' Božej cžescži a cžłowjšam t' wužitku chženty wšchitke možy hromadže bracž a tak hromadže škutkowacž w jenym duchu, po Božej woli. Šo džěle p'schindže wotpoczowanje. Šak došho hřchěže, a tež štwórbja wotpoczuje. Pohladaj won, — šhwilku hřchěže a štwórbja so cži šjewi w našymšch drašće — proščne pola — schtomny bjes šopjenow — ptacžki wjazny njesšewaju — to je našyma a dale potom šyma. Wšcho je šachodne, wšcho mřěje. Šlej wobraš, p'sches kotryž Bóh tež i tobu rěčči. Šež našyma šwojeho žiwjenja p'schindže. Šudžič so šehodla? — Šontach widžič šnětku, wona šwjadnje. — Budže tak tež i tobu? Šlej, ty by ššchecžan, mašch nadžiju! Njeby našche žiwjenje nicžo hewal bylo kať šajka mřějaza šwěla

— Tak žalostne, so bmy so jako cłowjekojo narodžili. Tola Bohu budž dzał, kiž nař i nowa je porodžil na žiwu madžiju pšches horje-
stacze Jesom Ahrysta wot morwch. Dajmy Bohu cześć, so bmy
Bože džeczi a so je wón našch Wótz; wopomni to prawje, njesa-
pomni to ženje!

Glej, žnjowy džakny šwjedzer sjetw nam Božu krašnosć.
Dopomnicze so teho, ičtož Bóh wam dawta a wopomnicze, so seže
Bože džeczi a so je Bóh wař la herboto šwojeje wěczneje kraš-
nosće postajit w Ahrystužu. Samjeń. S. w. S.

Na žnjowy džakny šwjedžeń.

Psalm 34, 9—11:

Hłób: Hdy bych ja i tykaž jasyłami zc.

Žně snowa Boža wobradžita
nam ščezedriwje je dobrota;
so potrebnosć nam społojila,
hdyž cžko žiwosć i brastu ma.
— Ow, woptajcze a hladajcze,
tak dobrocziwiy našch Knjes je!

Ahléb wudželit je Wóczež cžku
a radosć duschi wubudžit,
hdyž móz a žohnowanje t džetu
je miłostnje nam poskiczi,
so dženska krašnje šwalimy,
kiž žohnowani jeho bmy.

Šzo bojcze Knjesa, šwjeczi jeho,
a pokorjicze pšched nim so! —
Glej! požnosć bohatstwa so wsčeho
wam dawta i kłina Božeho;
— tuž nudy žanej' nimacze,
hdyž lud a džeczi jeho seže.

Ach, bohacžtojo durbja tradacž,
hlób cžerpicž cžasto hubjeni,
tak sežina wutka mózni spadacž,
hdyž Bóh jim pomoz njeskiczi;
pať žohnowani Knjesowi
bu kšesczijenjo pobožni!

Měcž nadžiju džě čzemy t njemu,
so ženje njewopusčzi nař,
a i wjeheloscžu služmy jemy
wschón podružnistwa tudy cžas,
dbjž jónu pocžehnjemy dom
do njebjes i wyschschim kčrluschom! —

M. U.

Žnjowy šwjedžeń abo žnjowy džakny šwjedžeń.

Našeho šwjedženja polne njeno je a wostanje: Žnjowy
džakny šwjedžeń! Ale je tež to šwjeczenje tuteho šwoje-
dženja pšchego po tym? Šchto měnišch? Nam so sda, so cłowjet
rad njeswolli do žadanja, kotrež tutón šwjedžeń se šwojim nje-
nom ja njeho ma.

„Njedžat je šwěta mřda!“ tuto prajidmo njeje drje
tebi njesnate. Šsnadž mařch šam našhonjenjow i nim, pať so
šam po nim cžinjescze, pať so šam po nim našhoni. Tole ros-
šudžicž, pšchewostaju tebi; so pať by pšchi tym wěrnny a šprawnny
bny, to tebi njespusčezu.

Šmijiza ležescze w pšchewowje a worjewascze so w ščoncžu.
Tu wali so na nju kamjeń i wšhoka. Š tajazym šněhom bě so
pusčezit a dele padnył na smijizu. Wotwěč džescze nimo. Wu-
šwobodži smijizu, šebi wucžniwšchi, so jeho na pokoj wostaji a
njeskuša. Tola ledma bě ju wušwobodžit, so hižo do njeho da.

Jako ju wotwěč na jeje pšchilubjenje dopomni, wotmořwi: „To
njeplaczi. Njedžat je šwěta mřda!“ Šednasčtaj wo wězy. Šmi-
jiza šwoli ščoncžnje do teho, so wotwěčerjej ničžo nječžiti, jeli so
tutón jej dopořaze, so ma se šwojej šařadu njeprawo: Njedžat je
šwěta mřda! To reća: jeli so bychu drusny se šwojim cžinje-
njom dopořasali, so ma wona njeprawo a so tak njeje, kaž se
šwojej šařadu wuprajt, nočžyscze wotwěčerja, kiž bě ju wumohł,
škuřacž.

Bóřny pšchindže stary honjeršči poř; bě mucžny a šrudny.
Woprašchany, powěda, so je lěta dołho šwěru šwojemu šnjelej
škuřit, nětko pať wjazny tak njemóže; tuž čze jeho šnjes wuhnacž.
Šaj: Njedžat je šwěta mřda!

Šo šhwili pšchihelpa stary kón. Powěšchescze hłowu. Wo-
prařchany, ičto so to nječžiti, wupowěda, so šebi wjazny šwoju
pizu njesařluži a so durbji reřnił po njeho pšchicž; njedžat džě je
šwěta mřda.

Ščoncžnje pšchiběža lišcha. Šej wušwóři wotwěč šwoju
mřsu. Šmijelcžo jej pšchi tym wsčě kury šwojeho kuryšča pšchi-
lubi, by-li jemu pomhala. Lišcha woprašča so smijizu, tak je
to pod kamjeń pšchihčła. Tuž durbjescze wotwěč kamjeń šařo
tak položicž, kaž bě ležal, a smijiza šalěje spody. Nětko bě wotwě-
rjej lohko, smijizu šarařcž, dofelž njemóžescze wulěcž. Nařajtra
pšchindže šebi lišcha wotwěčerjej po pšchilubjene kury. Wotwěč
nařchczuwa šwoje pšh na nju a wucžeri ju i dwora. Lišcha durb-
jescze šebi wuhnacž: „Šmijiza mějescze prawo: Njedžat je šwěta
mřda!“ —

Bě wulki šwjedžeń. Na njón běchu wsčě dobre pocžitki
pšchepřichene. Njebě trjeba, so halle dołho jedny druhemu
pšchewostajichu a pomjenowachu. Wšchitke so hižo njenje abo bóle
šnajachu. Šenož dwaj so hišcže njesnajesčtaj; njeběščaj so
ženje a nihdže šetkaloj. To běšchtej dobrocžinštwu a džakowosć.

Wšcheho tuteho so dopomimny, hdyž nětkole žnjowe džakne
šwjedženje šwjecžimny, domojdołhowawšchi wjane, bohate žně!
A budžmy czi, kotsiž so se šwjatej prózu wo to prózija, so tomu,
ičtož přjedy wupowědanej powědańcžny prajitej, so prawta njeda!
Prajmy i wutrobu a wopořazmy se škutkom: „Ja wopruju Bohu
džat! Ja placžu najwšchemu šwoje šlubjenja!“

400 lětny jubilej.

Dženka, 28. septembra, šu to 400 lět, so buchhu w Badenje
w Schwizy šjo mužojo šwojeje ewangelskeje wěry dla wot katol-
škich štatow t šmjerczi šařudženi a jani tež hnydom hłowta sežata.
Běchu to podhejtman Šans Wirth-Stammheimšči, jeho šyn,
šarar Šan Wirth a podhejtman (Untervogt) Šurřhart Šuti-
mann-Mušbaumenšči. Druhi šyn podhejtmana Wirtha, Šdrian
Wirth bě jeniczi, kotryž bu wobhnadženy. Wón je podendženjal
tamnych štruchlych a štyřnych dnjow do šwojich knižkow „Wir-
thenbüchlein“ šapřkal. Šmartyrium tutych šwěrnnych ewangelskich
je hluboko do luda šařchczepjenty a njesapomnjenty. Še jich wjele
šwójbow nětkole hišcže, kotrež se šwójbow morjenju podhejt-
nianow polhadzeju. Šarod narodej šawostaja to šwjate šawo-
štajenštwu: „Wostań šwěrnny tomu, ičtož šu wótzojo wucžerpjeli
a wudobhili!“ — A ičto bě tón njeskutł, kotrehož dla buchhu tamni
šjo morjeni? Woni šaczišachu kult šwjateje Šarije a mřchu,
dofelž je to něšchto njeschescžanske, a wjachu šebi Šhryštuka ša
jenicžeho šřednika njes Bohom a cłowjekojo.

Tuto martyrium ewangelskich wěryšwědkow, kotrež so dženy
pšched 400 lětami i morjenjom ščoncži, dopomni nař na tamnych
šjoch martrariow, kotsiž jako přeni ewangelske šwojeje wěry dla

w Brüsselu kramnu hamjereč píšeš katolisku šajakosč namakachu. 1. julija 1523 buchtaj tam spalenaj Heinrich Boes a Jan Esch a něšto posdžišho Lambert Thorn.

— Njeh jich wopomnjenje bywa žiwjše a žiwjše mjes nami, hdyž to katoliska zyrkej nětkole j nowymi mozami wabi a nufuje f wotpadnjenju wot ewangelskeje wěry!

Wschelle f bliffa a f dalofa.

— **W** **B**udnichinje běchu herbszy duchowni pónđzelu, 22. septembra, jažo f dalschemu rošwucžowanju w herbskej rěči šhromadženi. Pojednatwšči j krótka wo nowych špěwarškich, džělakhu po pschednosčtu fararja Wyrzacza dale. — 6. oktobra seńdže šo šomnišija ja herbske špěwarške a 9. oktobra žyše duchownštwu f Michalskej konferenzy — a to dopokdnja ¾10 hodž. w Šerbškim Domje.

— **N**jedželsku bješadowańku ja pěkne mjenšje a wjetšje džěczi šhajeczanškich štaršich namakaja čžitarjo našeho njedžel-

nika džentja hižo f šhecžemu rasej tu na šonzu šopjeńka. Ššhecžel Ššerbow a wošebje tež šerbškich džěczi podawa je nam porjadnje ja mlodych a štarých Ššerbow. Ššonichmy j wjazy štron, šo štu šo lubje witale. Šo naš šwješela, a my prošymy štaršich, wučerjow, duchowných a wšchěch ššhecželow džěczi, šo bychu šo wo to šobu poštarali, šo jich to pšhezo wjazy a wjazy tute ryncžki čžita. Šo je j šacžanškim pišnikami wošewjamy, štawa šo šohodla, dofelž tola naše džěczi wufnu šerbški pišacž j šacžanškim pišnikami — kaž něhdy hižo tež naše wofki a našči džědoje w šchuli — t. n. w Šošacžicžarškej — wufnychu šerbški j šacžanškim pišnikami pišacž. Tute bješadowańki čžedža byčž šerbškim džěcžom a šerbškim šwójbam f žohnowanju. Šóh čžyšt to dacž!

— **V**štwanje. **W**. w **S**. ja 16. p. **Tr**. — **W** w **S**. ja 17. p. **Tr**. — **S**. w **S**. ja 18. po **Tr**.

Šamowšty redaktor: farar Wyrzacž w Šošacžach.

Njedželske bješadowanki.

Za pěkne mjenše a wjetše džěci křescanskich štaršich.

Podawa **Arnošt Šerbomil**.

3. njedželska bješadowanka.

Bu ranjena jena wróna. Něchtón bě ju třělił. Tak sebi wboha ranjena namaka komorku we wužlobjenym štomje. Hladaše wot tam daloko a widžeše svoje čorne přecelnicy, kak wjesole wokoło létachu a krakachu, a kak sa pluhom woraceho bura skakachu a jědz pytachu. Běše zrudna. Rad by k nim lečala, zo by so najědla. Ale što so sta? Dwě z tych, kotrež zběrachu za woračom, z dobom zlečichu a přinjesechu ranjenej picu do štomoweje komorki. Ale nic jenož jónu. Picowachu ju tak dołho, hač bě jej rana zažila.

Něchtón widžeše zaso druhi raz wróny, kotrež picowachu swoju slepu sotru. Štó by to rjekł wo tych čorných ptakach, zo maju telko lubosće jedyn k druhemu. Šylniši stara so wo slabšeho, strowy wo khorowateho. Tak sebi šlužja jedyn druhemu. Te wróny njemóža rěčec, ale myslu, zo wot nich dyršimy wuknyć. Štó njeby hižo widžal, kak stare šastojčki picuja svoje mlódzata w hnězdze. Tak je was kóždeho žiwila mačérka, a tak štaraju so wo was štarši hač do džensnišeho dnja.

Hač pak chcetaj a móžetaj syn abo džowka potom so štarac wo swojeju štaršej, hdyž wonaj štaj štaraj a šlabaj? Čheu wam powědać wo přikladnem synu, kotryž to móžeše. Józef so mjenowaše. Bratřa jeho předachu za wotročka do Egyptowskeje, ale Bóh, kotrehož lubowaše, njedowoli, zo by dołho byl z wotročkom. Knjez, pola kotrehož šlužeše, běše tak zahorjeny za swojeho šlužobnika, zo to powědaše svojim znatym. Ženje před tym njeběše widžal tak hódneho pachola, prawdu lubowaceho a póćiweho a z dobom tak zdwórliweho! A tak so sta, zo, jako farao pozdžišo trjebaše přikladneho zarjadnika kraja a svojich pokladow, zo by jeho zastupował, zawoľachu Józefa, a kral jeho šćini z přěnim zastojnikom w kraleštwje. Přěni běše farao a hnydom za nim Józef. Tak njebjeski Wótc svoje džěci powyšuje. Džiwaše drje so Pošifaj, pola kotrehož běše Józef přjedy z wotročkom, kak bě so jeho wotročk powyšil. Hdyž jědžeše po hasach, woľachliu před nim šlužobnicy a wojacy: „Kłóńće so, a dajće česć!“ To běše rjana škladnosć, zo by so Józef hordosće

nasrěbal a z nikim njerěčal, nikoho njeznał, ani swojeho stareho nana, ani zlych bratrow. Wón by wěšće hordosće nabył, hdy by jeho wutroba nješlušala Bohu. Budžemy widžec, kak so zadžerža přeciwo swojemu nanaj Jakubej, kiž bydleše daloko doma a měješe hlód. Přindžechu zli bratřa do Egyptowskeje, kupować žito, zo bychu doma z nanom njewumrjeli. Štó pak jo jim móžeše dać, hač Józef! Wón měješe wšitke žitne škladownišća w Egyptowskeje. To so wě, zo jeho nješpóznachu. A wón so tež nje přeradži. Kruće z nimi rěčeše přez toľmačerjow a jeneho z nich sebi w Egyptowskeje zdžerža: Šimana. Poruči, zo bychu jim měchi so napjelnile ze žitom, ale zo by na wjerch do kóždeho měcha so připoľožil měšk z jich pjenjezami. Da jim žito darmo: Su to přeco jeho bratřa, runjež zli, a je to za jeho šedžiweho nanka. Hdyž přindžechu druhi raz po žito, wzachu sobu najmlódsheho Benjamina. Józef jich přeprošy do hrodu a da přihotować hošćinu. Wšitcy so bojachu, što so štanje. Šnadž budže jich kłostać za to, zo běchu te pjenjezy wzali a žito njezaplaćili. Ničo tajke! Józef radowaše so, hdyž wohlada rjenje zrošćeneho Benjamina a škónčnje přeradži, štó wón je, před wšěmi bratřami. Běše to štroženje: „Wón je žiwy a tajki knjez — a tak lubosćiwje z nami wobkhažuje, z mordarjemi.“ Budžechu najradšo šprepadli do hlubiny ze zrudobu. Ale Józef jich změrowa: „Nic wy šće mje sem pošlali, ale Bóh, zo bych wam mohł poškićić pomoc, hdyž je zľ. A budže zľ. Da jim na wozy šklasć, štož móžachu wotwješć a přikaza jim, zo bychu přichodnje hižo přijěli ze wšitkim svojim wobšedženštwom a z nanom. Džěše k faraonej a žadaše wot njeho za nana a bratrow, zo by jim mohł pripravić kus zemje, hdžež bychu byli doma. Přihotowa jim pěkný kućik — wotpoćink za swojeho nana, štarša so wo jeho derjeměće a zbožo cyleje šwójby Jedyn džěń pak so dočaka lubeho zetkanja ze wšěmi. To běše šwjedžen. Wohlada zaso swojeho nana a wšitkich druhich. Wón běše zbožowny, zo móžeše jich dowješć do domu, hdžež njebě žaneje nuzy. Wothlada nana hač do jeho šmjerće. Wěšće so cyle škutkowanje Józefowe jara lubješe Bohu njebjeskemu Wótcj.

Bóh to wot nas žada: „Ty dyršiš nana a mačér česćić.“

To je krasne powědańčko, kak maju džěci česćić a lubować svojich štaršich.

Sy-li spěwat,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwat
Swěrnje džětał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Serbske njedźeliske łopjeno. •

W Budyšinje, 5. oktobra 1924.

Čištjeć a nakład Šmolerjez knižiczišćezěrnje a knižarnje šap. družst. i wobm. ruk. w Budyšinje.
Wužadźa kóždu kóbotu a placzi na měřaz 15 šlotych pjenježłow.

16. njedźela po swj. Trojizy.

Siob. 5, 17—19.

Nasch Knjes Jěsuf Chrystuf farisejskim, kiž chycchu jeho špytowacž, jako najwyschu kasnju mjenuje: „Ty dyrbiš Boha swojeho Knjesa lubowacž a swojeho bližšeho jako šam šo!“ Šak husto je runje zyrkej w poslednich čžakach tošamšne napominanje wuprajita: lubuježe šo mjes šobu! lubuj swojeho bližšeho, jako šam šo! Ale jenož jich mašo šo namaka, kiž widža w šwojim bližšim tež Bože džěcžo. Duch lubosće dyrbi we wšchěm knježicž, šchtož činimj, we powołanju, we wšchědnyh žiwjenju se šwójbu. Wšchi tym pak kóždu šaczuje. Šak wulke tola tajke napominanje je runje hladajo na šwětně žiwjenje a waschnje, kotrež naš wobdawa. Džiwne njeje, šo pschězo šako špytaja, tutu kasnju lubosće k hošym šłowam ščžinicz, kotrež drje mamj šochi we reže, ale po kotrychž žiwj nješšimj, abo šo špytaja tutu kasnju šebi polóžicž i tym, šo ju ša wšchědne žiwjenje šebi pschihódnju ščžinja. Ale šchto ma prawo, na Božich kasnjach tak dolho porjedžecž, hacž šu pschijomne? Šchto ma prawo k temu, pschekupzej abo džělaczerjej ju wotpuschěcžicž?

Šdžž chzemj šebicžiwosćži napschecžiwu šupicž, potom dosć njeje, šo jenož wurošty wotrěšamj, ale jenož i tym, šo na to pošamj, šo je k temu třěbnj nowj duch, nowa wutroba. Potom tež špósnažemj, čžehodla je pschi wšchěm napominanju k bratrowskej lubosćži hišchěže móžno, hejšowacž, mjes tym šo nje-licžomni šhlěba tradaja, šo móžna ludžo hišchěže tak ša pjenješami byčž, šchtož k wěrije njeje, šo hidženje pschězo šako štatow nascheho luda džěli. Šak je to móžno? Napominanje šu ludžo husto dosć šhšcheli. Šdže leži potom wina? Šyle šaknje raš špó-

šnacž dyrbinj: njemóžemj w bližšim bratra widžecž, Bože džěcžo, kotrehož ducha pschěd Bohom runje tak wjele placzi kaž moja ducha, móžno njeje, šo šwojeho bližšeho lubuju jako šam šo, hdyž to přenje šapomnju: ty dyrbiš Boha swojeho Knjesa lubowacž i žylej šwojej wutrobu. Wěšo, to je husto jara čžezke, niz jenož potom, hdyž šo wo to jedna, Boha wjazy lubowacž, hacž wšchitke kubla, kotrež nam šiwět dawa. Šnihe Šiobowe wo tajkich wobštejnoscžach rečža, hdyž móže čžłowjekej wopravdže jara čžezko byčž, Boha lubowacž: to je w šrudobje a tyšchnosćži. Šsmj husto šwólniwi, hódancžla žiwjenja i rošumom wuhódacž, ale čžerpjenju napschecžiwu rošum ničžo nješamóže. Šižom jenicžke čžerpjenje, kotrež pschidže na pobožneho čžłowješa, našch žyly nahlad wo šwěcže šlasnyč hrošj. Šnihi Šiobowe chzedža nam k temu pomhacž, čžerpjenja we šwěcže prawje šrosunicž. Bóh wě, čžehodla a k čžemu nam čžerpjenje poščele, ale Bóh chze, šo dyrbi nad wšchěm čžerpjenjom šlowo „šbóžny“ štejecž. Čžerpjenje je šurowa šchula, ale tež šbóžne.

1. „Šbóžny je tón čžłowješ, kotrehož Bóh šhlošta.“ Šajke čžezke šlowo! Ššwětně džěcžo je šrosunicž njemóže, ale tež pobožny čžłowješ to čžezko šrosuni, pschěde wšchěm tehodla, došelž tuto šlowo i erta čžłowješa šhšchimj, kiž by šam w runjch wobštejnoscžach kaž Šiob se šwojim troštom jenož mašo šo troštomal. Šiobej běšche myšl jara wobčezna, čžehodla runje wón tak wjele čžerpjecž dyrbišchě. Tehodla Šlifas, jedyn i jeho pschěčelow, k njemu rjekny: „Bóh njewinowateho nješhlošta. Šdže šu prawi šahubjeni? Najwjetšcha bješbóžnosć je, šhlostanje teho wšchěhomóžneho šacžihnyčž. Ponižuj šo pschěd Bohom! Ponižnosć bješ myta njewoštanje: tón Knjes šrani

a wobali; wón sbije a jeho ruka sahaji, je schěsč žalosčow budže wón tebje wumóz (drohota, wójna, krjud teho jashka, skazenje, hlód, swěrina w kraju). A w šedmej, poslednej žalosčzi, šmjerczi, šo tebje žana slósč njebudže dótknyč. Ty starý do rowa pschindžesch!“ Tajki je wobšah teho, šchtož Elifas rěčesche.

Elifas njespósnaje šahubu čłowjeka, šwišowanje mješ hrěchom a žalosčzu we šwěcze. Šrěch běšche jemu jenož nušna slósč čłowjestwa. Jemu prawe pósnače hrěcha pobrachowasche. Šchtož pobožny je, je šbožowny, šchtož je nješbožowny, tón njeje pobožny. Čzěrpenje je jemu wošebite šklostanje ša wošebite hrěchi. To je tošame mēnjenje, kotrež tón šnjes šwojim wučobnikam ras porošuje, jašo hladaja na teho, kiž běšche šlepy wot šwojeho naroda, jenož praschenje maja: „Šchto je šhrěščiš, tón abo jeho šstarschej, šo je šo šlepy narodžik?“ Tajke myšle tež šioš mějesche, tehodla jeho šadwělowaze „čzehodla?“

„Šbóžny je tón čłowjek, kotrehož Bóh šklost“, to je čzežke šlowo, ale tež šajke šrašne šlowo. To je šajne šwětko w nožy hubjenštwu: čzěrpenje, tyšchnosč wot Boha pschindže. Džeržče na tym šrucze, wy šrudni a wobčeženi! Šschetož hdy by šlepy pschypad nam tyšchnosče póšlat, abo hdy bychu wopradowže drušy čłowjekojo na žylym šemškim hubjenštwu winu měli, to nje-móhli my wudžeržecž. Potom by šrosumlive bylo, hdy by jich wjele kaž šioš džerž jich naroda šakliwalo. To šlowo „šbóžny“ njemóhli potom nad tym wšchēm pišacž. Tyšchnosč, ša kotrež nješteji škóncžnje Boža wola, š adwělowanju wjedže. Ša to žiwjenje nam dosč pschikladow pošaze. Ně, tyšchnosč wot Boha pschindže. Ale njewušašnje šašo šajna šruha na měšče, hdyž šlyšchimy: Bóh š k š o š t a ? Šschecžimo temu tola čłowjek šo wobara. Ně, šaš wolaša, našche hubjenštwu, hubjenštwu našcheho luda, moje hubjenštwu nješmē čzěrpenje, šklostanje byčž. Bóh noweho šakonja je tola Bóh lubošče.

Šyle wěšče Bože šwětnu šnježerštwu wjažy šaš šwonšownje njepošudžujemy, šo pobožny wotčahuje, šo šyrbi šo jemu na šwěcze derje hicž, a šo Bóh šlósniša tu na šemi na šoždy pad šklostu. Ale w nowym šakonju tež wo tym čžitanu, šo šwišowanje nje mješ tyšchnosčzu a winu wobšteji. Njeje šesuš šam še šhorému šrajš: „šebi šu šwoje hrěchi wodate!“ a nješ šesuš tehodla tež teho mēnjenja, šo je jeho šhorosčž šklostanje ša hrěchi? a pola šwojateho šawola čžitanu: „šchtož na šwoje čželo šnje, tón budže wot čžela škaženje žnjecž“. Tehodla njeje štejnšchčžo pschewinjene, šo šklostanišče čzěrpenje wobšteji. Widžimy tola pschezo šašo a šami šhoninu, šo Bóh šklostu. Šež w šrajidle rěša: „njeprawe šjenješy nimaju šorjenja“, šaj, „hrěch je ludži škaženje“. Ša čłowjeku paš, kiž nješe nimo šwojeho čzěrpenja tež hišchče šwoju winu, Boža ruka wopradowže čzežku leži. Šha wšchaf šteji nad tutym šklostaniškim čzěrpenjom šlowo „šbóžny“. Šo Božej woli ma tola šožde šklostanje něšchto wušwobodžazeho. Šwina je kaž čzežke šbrēmjo, hdyž tež čłowjek ju šapřeje. Šklostanje paš šbrēmjo šrjecž šjerje. Šak móže tola pošklostane džecžo šašo nanaj do woczow hladacž. Šež w šklostanju je Boža luboščž Wón jenož šyna šchwika, kotrehož lubuje.

Tehodla džerž w tyšchnosčzi najšrjedy ras šam pola šebje pschepytanje a, hdyž šy šwěrnny pschecžimo šebi šam, šacž nje-namakašch we šebi něšajku winu? To šyrbišch pósnačž a potom š rošlacžom pschod Boha pschincž, a hdyž šo š njemu wo pomož wolašch: potom tón došny paštyš to šlyšchi a šwoje čzěrpenje budže še šbóžnym domachšytanju.

2. Njesacžišni šklostanje teho Wšchehomóžneho. Šižom we domjazyš wotčehnjenu pola šfraelskeho luda šlowo šlacži, šo by dobre bylo, šo hižom mšodžina pschah nošy. Šschah šruteho šchulškeho čžaša wěšo čžišchčzi, ale njeje to šrunje žohnowanje?

„Šak je Bóh nětko šebje“, šraji šelifas, „do šwojeje šchule wšaf. Njech je tež šruta, ale njesacžišni ju. Šotom je šwoje čzěrpenje šbožne šruhowanje.“

Čzežke běšche šruhowanje, pod šotryšž šioš štonasche. Šrjedy běchu wšchitžy čži jeho pola njeho, a wón běšche čzeščeny, nětko běšche wón šamotny. Šrjedy běšche jeho žiwjenje pošne nadowšow, nětko běšche šašudženy, šhoru a šjes mozow ležecž. Šžiwne njeje, šo šebi nětko po šrjedawšchim derjehicžu žedži a po čžrjódže šwojich lubowanu, kiž běchu wšchitžy hižom wumrjeli! Š temu pschindže, šo šhorosčž jeho žiwjenje widomnje šahubjesche. Šaj, šama jeho žona jeho hišchče šani: „Šdže je nětk twój Bóh?“ šobucžěrpenje šenicžkich pschecželow, šotšišž jeho wopšchachu, a šrudne šlowa wot Božeho šklostanja, šaš šara to wšchitko jeho šoli. „Bóh šrani, šaj hišchče wjažy! Bóh wšchitke šbožo rošbije. Šha wšchaf Bóh nima myšle šrudobly nad šebi, ale šebje jenož šruhuje. Šschetož njeje temu šaš, šiošje, Bóh šwoju pobožnosčž šruhuje!“

Šak Bóh šosefa w šajšwach šruhowasche, šacž je šwoju šordosčž pschewinyl, šruhowasche šetra a šana, šašo šamawitšy šeru š kraja wuhnachu, šacž běšchaj š lubošču wješole pošelštwu pschipopwědaloj, abo w duchu, šotryšž šebi pschewe, šo by wošeni š nješješ dele padnyš na tyšch, šotšišž šimaj šo pschecžiwichu. Šak Bóh nětko našch lud w šhudobje šruhuje, šacž ma hišchče šwjerdu wěru. Šaj, tež šebje, šy wošni šrudny a wobčeženy čłowjecze. Bóh šruhuje, šacž našch hišchče domwěrenje š njemu, šruhuje šwoje šchecžišjanske šmyšlenje psches šklostanje. Šožohnowanu paš tón čłowjek, kiž w tyšchnosčzi šacžuje, wo čžož šo jedna. Tyšchnosčž je džerje čzežka šchula, ale wšchaf šbožna.

3. Myšl šiošowu škušow je: čzěrpenje šwěta njeje pschecžimo Božej čzešči. Šdyž je tež šioš w ružy šatana, šo by jeho čžwilowal a wot Boha wotšjedl, šaj njech je šioš tež šara šforžit a šmóšotal, na pošledl tola wšchitko šwócžo šjerje, a šaš našch škušy šiošowe škóncžuje wučža, Boha tež w tyšchnosčzi a hubjenštwu šchwalicž. Šchto čže šušche šicžicž, kiž šu po čzežkej šhorosčzi Bóhu šo džakowale a jeho šchwalike je šlowami: Šaj, tón šnjes šrani a wobali; wón sbije a jeho ruka sahaji. Šež šlowo wot šchecž žalosčow móžemy wšchitžy pošpišacž. Šak džiwne je tón šnjes nam šacž šotal pošahat, w drohocze wudžeržecž. Šež šola naš je šo došjelnišo: Wón budže šebje w drohocze wot šmjercze wumóz a we wójnje š ruki njecža. Wón budže šebje pošajicž šschod šrjudom teho jashka, šo šo njetrjebajch šojecž pošchod škaženjom, hdyž pschindže. Škaženju a šklodej budžesch šo šmjercz a pošchod šwěrimu w kraju šo njebudžesch šojecž. Šaj, tež š pošlednjemu šlubjenju: „w šedmej žalosčzi, to je w šmjerczi, šo šebje žana slósč njedótknje“, šraji šchecžišjan wješele šaj a šamjen. Šdyž šmjercz šo pschiblišuje, šraji tola šchecžišjan, kiž je we wěrye do šwojeho šnješa šbožnu wěštotu namakaš: „Wš šu wšchitke šoje hrěchi wodate.“ Wón Boha tež w tyšchnosčzi a nušy šchwali. Šrunje ša to šesuš naš prawe šrosumjenje wučži. Nješraji šesuš šlepemu, šo šyrbja na šim Bože škutki na ššawne pschincž? a wo šhorosčzi šazara, šo je š Božej čzešči? šwojaty šawol piša: „Šo tym, kiž Boha lubuja, wšchitke wěžy š šepšchemu šluža“, tež tyšchnosčž! a „šo něčžišcheho čžaša čzěrpenje šódne njeje teje pschichodneje šrašnojče, šotraž šo nad nami šjewi.“ Šeho žiwjenje je pošne čzěrpenja, ale pschit tym njedwěluje, ale čžim šole Boha šchwali. Š teho widžimy, jemu běšche čzěrpenje wopradowže šredl, Boha čzešcicž. šesuš šowe čzěrpenje a šorjeshšawanje je šrunje nad wšchitko našche čzěrpenje šajne šwětko wulalo. Šotšišž paš š šesušej šlyšchaja, njewjedža jenož, šo čzešč je, jeho šchicž ša šim nošycž, ale šami šhonja: šbožni šu čži, kiž prawdosčče dla pschecžišhani budža.

Sdyž chze škóscz cžlowjekow nam schtodu nacžinicž, dotelž k Bohu žkufchamy, potom cžerpimy, so bychmy wo žwojej wěrje žwědcžili. Njeběchu tajzy jenož w přěních cžafach křesćijanstwa, kiž žu pod křichžom Boha cžesćili. Spominamy na tyh, kiž žu w Baltiskej i nježměrnej cžerpliwoscžu kaž něhdy japoschtol Pawol w jastwach, je žwojej křowju žwoje křesćijanstwo wobwěscžili. Spominamy pschi tym na tamnyh tsi sta martrarjow, kiž stejachu pola žwojeho fararja Peuckera a hladajo na tšelawy, kotrež běchu na nich měrjene, jaspěwachu: „Buschče mje, k Jesu-keji žo mi tak chze!“ Spominamy na duchowneho Niehusa, kotrehož žu pola Hale kaž pša jabili. W cžerpjenju tón Anjes na to cžaka, hacž žo wopokasamy jako cži, kiž žu jeho psches cžerpliwoscž a maja wješele dowěrjenje k njemu, kiž naž njewopuščeži a škónčnje je wšchěh tšchnoscžow wumože.

„Bliže, mój Božo, k Tebi“, tak spěwachu něhdy cži pobožni na lóžži Titanic, jako do žolmow žo podnuri. Sdyž tšchnoscže pschiindu kaž žolmy wody, njech je potom tež našcha modlitwa: „Bliže, mój Božo k tebi!“ chzemy je nožhčž jako cžerpjenje křostanja, pruhowanja, žwědcžjenja. A bychy-li tšchnoscže hiščeže žurowišche byle: „Sbóžni žu cži žrudni, pschetožwoni budža trošchtowani.“

Hacž runje wjedže džiwne pucže mje tvoja móz,
mje domoj nješesť rucže psches džej a nóz. Hamjeň.

W. w Šu.

Šwěsťdarjo a wěra.

W pošlednim cžafu powjedajšche a pišajšche a hudajšche žo wjele wo hwěsťdže Mars, kotraž bě žo njedawno našchej semi hacž nanajbliže šblížila. Šwěsťdarjo abo astronomojo džělachy wodnjo a w nožy i napjatoscžu se žwojimi schleňzami, dalokowidami a i druhim. Šudancžko, kotrež je tuta hwěsťda i dawna žem ja nich byla, nježku pak hiščeže wuhudali.

Šwěsťdar je tón mješ cžlowjekami, kotryž žo najbóle i njewuměrnymi dalokoscžemi šaběra, kotrež my šchěrofi žwět mjenujemy; hlada do wěcžnosće, kaž my to tak prajimy. Šwěsťdar móže nam tuž se žwědkom byčž ja to, hacž ma to nětkle cžasto nakožowane žlowo prawo abo niž: „wědomnosć a njewěra žkufchatej jena k drugej.“ To chze prajicž, so tón, kiž wědomnosći žkufči, njemóže Bohu žkufčicž. A hwěsťdarjo žwědcža, so tole lža. Š tak-kih žwědcženjow našchich najwjetšchich hwěsťdarjow tu něotre:

K o p e r n i k u s bě tón, kotryž wokoło lěta 1500 tak rjež žyly žwět na hlówu staji. Wucžesche, so semja a druge hwěsťdy wokoło žlónža křodža a niž na wopať, kaž bě žo to hacž dotal wucžilo. Bě šwucžerjom w Frauenburgu a Romje a we wšchelatickch městach Němskeje a i dobom kanownik. Bě žo 1473 w Thornje narodžil a žemřě 1543 w Allensteinje. Kopernikus praji: „Šchtó njeby žo to, wobkědžbujo wulkotne wot Božeje mudrosće wodžene šarjadowanje žwěta a žo hlubje a hlubje do njeho podnurjejo, domjesčž dať k temu, wobdžiwowacž twařsko mišchtra, kiž to wšcho tworí? Njeje to jenož tak njewěšte wuradžene, hdyž psalmista praji: „Ty, Anježe, cžinišch, so ja wješele spěwam wo twojich škutfach a křwalu to džělo twojeju rukow.“ — Ps. 92, 5. — A my žmy tež wopradowže wot nich kaž wot křhidlow do wšgofa nježeni, wobdžiwowacž to najwšchšche dobre!“

Hiščeže jažnišcho šjewi tebi žwoje šnutškwone stejnišchčo w napišmje na rowowym kamjenju, kotrež bě žam jestajal w ka-čžaniskej rěcži. Ma žo po žerbštu něhđže takle: „Njepřtam hnadu, kajkaž bu Pawolej špožčžena, ani wodacže, kajkež žo Přetrej dó-šta, prošchu pak nješchewawajzy wo hnadu, kajkuž Ty špožčži šlóstnikaj na křichžu.“ — (Pofracžowanje.)

Zyrkej a štat.

My w Šakškej wocžakujemy, so budže wot 1. haprleja 1925 nowa wustawa placžicž. Šacž pak tomu tak budže, je hiščeže njewěšte. — —

Wubjerť ewangelskeje krajneje zyrkwoje w Pruskeje je wobšamkny; so ma nowa wustawa ewangelskeje zyrkwoje štaropruskeje uniojny wot 1. oktobra p:acžicž. Ma reformaziškim žwjedženju ma žo tuta wažna křóčel wo Božich ž:užbach wofebje wopominacž.

Professor ja mišionistku wědomnosć w Šarlinje, D. Julius Richter bu do Ameriki pscheproscheny, so by žo tam na dwěmaj wulkimaj zyrkwinašmaj šhromadžišnomaj a jenyšm internatio-nalnym mišionistkim šjědže wobdžělil a nimo teho na 15 univer-sitach a wšgofich škulach ja bohoflowstwo w Šjednocženych šta-tach a w Škanadže cžital abo pschednoschował. Pscheproscheny tam pojědže kónž oktobra, a to wot Amsterdama, hđžež tehorunja, wot hollandskeho wubjerťa ja mišionistku pscheproscheny, něšchto křóčž pschednoschuje. — Tež i tutym budže džělo našcheho mišion-istwa špěchowane. Šsu to tola wofebje amerikašzy pschecželjo mišionistwa byli, — a žu to hiščeže — kotřž žu našchemu miš-ionistku we wulkej nušy pomhali.

Šakška krajna šynoda je tu křwilu šhromadžena a wurad-žuje wo wšchelatornych prašchenjach šnutškwoneho a šwontow-neho žiwjenja našcheje zyrkwoje. Dojednachu wo došhodach du-chownych kaž do žyła wo pjenježnych prašchenjach, kotrež žu pschi nětečžišchich wobštejnosčach ja šwontowny twar zyrkwoje a ja jeje špomožne škutfowanje jara wažne. Wo lětach 1919—1922 buchy rošprawy podate; i nimi šjednocžichy žo wšchelate jedna-nja, wofebje to, kotrež žo šaběrašche i wobštacžom maľch wofa-dow, kotrež žo njemóža žame šdžeržecž. Do cžěmnych kucžikow ludoweho žiwjenja domjedže šynodalow rošprawa wo žiwjenju luda, kajkež žo jewja w nabožinje a dobrých a njedobrych pocžin-kach. Tež wo došhodach šantorow jednachu a wo tym a druhim bóle a mjenje wažnym prašchenju i tyh wjele, kotrež žebi rošku-djenje šynody žadaja. Žich wjazy je hiščeže ja dalsche wurad-žowanja pschihotowaných. Tuž žo wuradžowanja bórny nje-ššónčža. •

W Pruskeje nježku křesćanšzy štaršchi žyly i tym špokojom, šchtož je to i nibožnym rošwucžowanjom w namjetowanym no-wym šarjadowanju wšchich škulow wotmyšlene. Žich wubjerť je žo i tutej wěžu šaběrať a pschipošnarawajo wšcho dobre, šchtož nacžit ma, žwoje wotmyšlenja wuprajit, kotrež chze dale ja-ššupowacž.

Americžan Boč bě myta wupišal ja najlěpschi nastawť wo tym, tak žo žwětej měr šwěcži. Ma to je žich doštat 22 165 namje-tow. To drje tola došaha! A šažo: to njedošaha; trjebaľch žebi jenož pomyšlicž, šchto žo to štatwa nětkole w Marokko, we Čhinje, we Šankajškej. — Měr njebudže přjedy, přjedy hacž wšchě ludy žwoju křorhoj njepoloža křichžej Škřyštukowemu.

Wšchelte i bliska a i daloka.

— Wo wulkim hlodže w Ružowškej pschitřadžeja pschezo wjaz powjesčow. Praja nam, so nusa, kotraž tež němske kolonije pschi rěžy Wolga potrjehila, wjetšcha hiščeže, hacž ju to přenje powjesčže wopišowachu. Tež ta nadžija bu šwucžena, so rěpy a běrný hiščeže deschčžika doštanu a nekajšeho wunoschka pschinje-žu. Šsu tola něotre krajiny dlěhe hacž 50 dnjow bjes šapťi deschčžika. Šlód roššchěrja žo tež pschezo dale a pschima hiščeže njepotrjehene krajiny. Sdyž to hacž dotal rěkašche, so je žich to 5 000 000 ludži potrjehilo, powjeda žo nětk wo 20 000 000.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

✦ Sserbske njedźelske łopjeno. ✦

W Budyschinje, 12. oktobra 1924.

Čižičež a nakład Čsmolerjez knižičiškčjeznje a knižarnje šap. družšt. s wobm. ruč. w Budyschinje.
Wutħadźa łóždu ħobotu a plačži na měħaz 15 stotnych pjenjeħtow.

17. njedźela po śwj. Trojizy.

Łuf. 14, 1—11.

Lubowani w tym Ānjeju! W Bethaniji běšchtej dvě ħotije, Marja a Martha, kotrejž teħo Ānjeja Jesuħa ħorjewšasħtaĵ do ħwojeho domu. A šta ħo, so wón wučěšche, a Marja ħedžěšche jemu ĺ noħomaj, Martha pak čĵinješche ħebi wjele próžy. Tuž poħasa tón Ābóžnik na to, so ma ħo wsħitko stacž w ħwojim čaħu. Wobej ħotije čħyšchtej wsħaħ temu Ānjejeĵ ħłužicž, taħ derje kaž móžěšchtej — ale, taħ doħto ħacž wón ĺ nimaj rěčěšche, běšche jenicžka psħiħłusħnosčž sa wobej: wotpočžowacž a po-ħłuchacž!

Wój ħšħeščĵijano, w Bethaniji twojeje dušche byħli tež sħed- nocžene dwojake požadanje: staranja a modlenja; jena Martha, kotraž by najradšcho njeměrnje stajnje ħo prašħala: sħto dyrħju džěłacž? a druħa Marja, kotraž ħo prašħa: sħto dyrħju čĵinicž, so byħ sħóžna byħla. Woboje ma ħwoje prawo psħed Bohom, ale kóžde w ħwojim čaħu. Staraj ħo a džěłaj! ale ħdyž tón Ānješ psħiħndžě, potom wotpočžń a poħłuchaj! A ħłaj; wón psħiħndžě do njeměra kóždeħo tħdženja se ħwojeĵ čĵicheĵ njedželu.

Lubowani! Bšħežo jaħo jene ĺ najtřošniħich ħłowow plačěšche tamne: „Čižičeže druħi ħabatny wotpočžń ĺ je wosta- jeny Božemu ludu.“ To je tamny poħłedni ħabat, ħdžěž wy, ĺiž seže mučžni wot doħbeħo čžěžleħo džěła žiwjenja, spróžnej ruzy ħromadu styħnčž a jej ženje wjazy ħibacž njebudžecžě; ħdžěž wy, kotřychž dušcha psħeš wsħelake domachpřtanja je spróžna ħacž do ħnjercžě, njěšłončžneħo měra ħo móžecžě wjeħelicž, ħdyž seže we Āħřystuħu wuħnyli. Ĥaj tón njebješki ħabat ma ħwoje ħwojate ħřmjo w nasħeĵ njedželi. Kaž jow twoju njedželu ħwojěčĵiħ,

taħti budžě twój ħabat we wěčžnosčži. A kaħ mamy my nasħu njedželu prawje ħwojěčĵicž, to praĵi nam nasħ tekst. Wón rěčži wot jeneħo ħabatneħo dnja se žiwjenja nasħeħo Ānješa a Ābóž- nika Jesom Āħřysta. Tuž tehodla:

Wot nasħeħo Ābóžnika móžemy nawuħnčž njedželu prawje ħwojěčĵicž, a to ħo stanje

1. ħdyž mamy tón prawy njedželski pucž,
2. tón prawy njedželski stutt,
3. tu prawu njedželsku draħtu.

1. Ĥapojħtoħ Łuħasħ je nam w tutym sčzenju jedyn ħabatny džěń teħo Ānješa wopřħaħ, ale niž dospoħnje, psħetož my ničžo njěšħonimy, sħto je Jesuħ rano a dopoħdnja čĵiniħ; jenož wot psħiħpoħdnisħeĵ ħodžinje je tu rěčž. My pak ħebi móžemy łóħto myħłicž, sħto je nasħ Ābóžnik te tamne ħodžiny teħo dnja čĵiniħ, ħdyž wot njeħo rěka: Wón džěšche do sħule po ħwojim „wasħ- nju“ na ħabatny džěń. (Łuf. 4, 16.) Ĥeħo wasħnje po taħkim běšche, so wón kóždy ħabat do sħule džěšche, ħdžěž bu Bože ħłowo přjódčĵitane a wuložowane. Taħ wón dopjelnješche ħwěrnje, sħtož ħčěža kaħnja ħebi žada: „Ty dyrħiħ ħwojaty džěń ħwojě- čĵicž.“ Ĥa Jesuħa njebě ħčěža kaħnja nuħna, wón steješche wħšħ- ħe teĵ kaħnje; sħtož čĵi piħmatwucženi wo njeĵ wucžachu, to wón wsħitko wjedžěšche. Āč jemu běšche wo to čĵinicž, so by wón poħłusħny byħ psħecžiwu Bohu a so by doħry psħiħħad ħwojemu ludu daħ, so by tež lud na ħabacžě p r a w y p u c ž do Božeho domu noħaħaħ.

Ĥamaħacžě dħa tež wy, taħ ħuħto ħacž wam móžno je, tón prawy njedželski pucž do Božeho domu? Bohu budž džāħ, ħdyž w tutym čaħu, w kotřymž taħ wjele we wsħiħħich sħtantach Boži dem njewopyħtaju a Bože ħłowo sħpřiwaju, tola na dnju teħo

Knjesa hiščeže jenu nutrnu wošadu bo šhromadžić widžimny na šhwojathm měštnje. Tajtm šu tež wrota njebjeskeho kralestwa wotamknjene po tym šlowje našeho Šbóžnika: „Šbóžni šu czi, kiž Bože šlowo šhyscha a to šamo wobarnuja.“

Alle jene napominanje na tutych šwěrných wšchitkich! Bječeže šo tež po tych horje, kotrymž je pucž do Božeho doma šarostk. Šsu to czi duchownje lěni, kotrymž je tón pucž do Božeho doma pšchedaloki a te wjedro pšchhubjene. Šsu to czi, kiž šu šanurjeni do wješela a štarošćow teho šwěta. Šsnadž šu mješ nimi tež waschi pšcheczjeljo a šnaczi — o dopjelncze šlužbu na jich dušchach, tón Knjes mohł něhdn jich dušche wot waš žadacz.

D njeprajcze š Rainom: dyrbjal ja mojeho bratra pašty bncž? Ně, napominajcze jich, šo bncž pucž do Božeho domu phtali a pšchuwjedžcze jich šobu. Wono je šrudnje, hdnž do našeho luda, wošebje do teho mlodeho luda, kotryž dyrbi tola bncž ta nadžija pšchichodnych czašow, nuts pohladamy! D tajke czežke wotšhwjeczenje šabata to je, hdnž druhich ani šwonny, ani šhrgle ani špěwanje do domu Božeho njeczehnje.

2. Njedžela pať njebudže jenož pšches prawny njedželški pucž, ale tež pšches prawny njedželški škutk šhwjeczena.

Džětanje na šabacze bě pola šfraelskeho luda twjerdže šafajane. Šamjenjowasche tola žyly Šrael jónu jeneho muža, došelž bēšche drjewo šberak na šabatnym dnju.

Tajkej šlužbje tych židow po pišnikach teho šakonja chzysche tón Knjes napšcheczitwo šstupicž. Wono njemóže tola Boža wola bncž, šo nješmēmny njedželu žadny woheń šapalicž a našchemu škotej pižy šwaricž. Wny jeno nješmēmny šo wotrocžkam teho džěla na njedželškim dnju šezinicž. — Alle Bohu budž škoržene, kať tola to džělo njedželu w našchim ludu pšchiběra. Dže tola tež pšches šchesežanške domy njedželu ropot a šlepot.

Wóže dha žohnowanje pšchicž š tajkeho šabatšamanja? „Šchtož czi njedžela nadžěla, to czi bjerje pónžžela“, praji lud. Pšchetož hdnž šo njedželu wobohacžišch, dha je runje tvoja pošna móščen ša mlynski kamjen na tvojej šchiji, kiž tvoju dušchu ponóri do hlubokeho štwjerdnjenja abo šrudneje šmjercze.

Alle wono šu p r a w e njedželške škutki, na kotrychž žane pošlecze, ale jenož žohnowanje leži a na to chze naš tón Knjes w dženznišchim šezjenju wošebje pošacž. Tam bēšche jedyn wódnivy cžłowješ, tón njebēšche žadny wot teho šarisejskeho pšchepošchených hošćow; ně, wón bu tam pšchinješenny, šo by jeho tón Knjes widžal a jeho wuštrowił. A to na šabatnym dnju. A jako tón Knjes jeho wuštrowi, kať woni šwarjachu! Alle tón Knjes jim praji: „šchto je mješ wami, hdn by jemu woł abo wošow do šrudnje padnył, šo by wón jeho na měšcze njewucžahnył šabatny džěn?“ Šotajtm, hdnž wy škoczecza dla na šabatnym dnju džělacze, njedyrbjal da ja dženzka šhudemu cžłowjekej pošmacž, wšchak je to škutk teje lubošcze.“ Nětko wēšch, tajke šu te prawe njedželške škutki: škutki lubošcze.

3. Alle hiščeže to šhecze šhyscha po našchim tekšcze š prawemu šhwjeczenju njedžele, mjenujžy jena prawa njedželška drašta. Šso šamo rošumi, šo jow njemóže rēcž bncž wot teje cžělnje drašty. Šchtož to nastupa, dha štaji nam šwět bohata pšchu na šhwojathm dnju pšched wocži, ale jow je rēcž wot teje drašty, š kotrejž šš ta dušcha na njedželškim dnju pšchicž ma. Tu prawu njedželštu draštu pošaje nam tón Knjes: „Wón phtny, kať woni wušwolichu na wšchim měštnje šedžecž.“ Na přěnim měšcze šedžecž, njeje hiščeže žadny hrěch, pšchetož ništon tola dyrbi tam šedžecž, a šedžecž po štamje a pošowanju njemóže hiščeže žadny hrěch bncž — ale šebi šam to najwšche měštno w u š w o l i c ž, na te šame šo cžišchecžecž, kať to wjele cžinja, to je hrěch teje horošcze. Šehodla pošěda tón Knjes tuto pšchirunanje w našchim tekšcze.

Jow mašch ty prawu draštu tvojeje wutrobny: pošžna myšl tvojeje wutrobny je tvoja drašta, pšchisťojna tu w Božim domje. Šchtož tule draštu nošh, tón je šacžny po tym šlowje Božim a njeje žohnowanje šobu domoj š teho přědowanja. Šdnž pať žaneho žohnowanja nješacžujesh, dha njepraj hnydom, šo je přědowanje na tym wina, ale pošchey šo, hacž mašch prawu njedželštu draštu. Wóh napšcheczitwo šteji hordnym, kať chzemy šebi šwěricž, tu hiščeže šo hordžicž? A tu njehladaš wjažy na druhich, ale na šam šo a dny na šwoju wutrobu a rjekni: „Božo budž mi hrěšchnikej hnadny.“ Šotom tež prawe žohnowanje dom pošebesh. Čzim mjenschi jow, czim wjetschi tam.

Šehodla, luba dušcha, wušwol šebi radšcho prawny njedželški pucž, prawny njedželški škutk a prawu njedželštu draštu. Šamjen.

Švangelška a šatolška žyrkej w Němškej.

Šdnž šo pošchesh, hacž jich wjažy ewangelškich š katolškej žyrkwi pšchisťupja, abo wjažy šatolškich š ewangelškej žyrkwi, šo czi š wjetscha wotmołwi, šo jich wjažy ewangelškich š katolškej žyrkwi pošestupja. Wošebje wot šatolškow doštanješch tuto wotmołwjenje; njemóže šebi to štoro hinať myšlicž, hdnž tola jeho šatolške nowiny w tutym šmyšlu pišchu, a hdnž šo tola pošczo šašo tať horšiwje ewangelšny a drušy wrocžo wołaja, kať šablu džene wotwzy do šatolškej žyrkwe. Ššmy tola haťle pošhed šrotšim na tute wošebje nětkole šašo žive škutkowanje šatolškej žyrkwe pošacž dyrbjeli, došelž šo to tež mješ Ššerbami štawa. Šatolške nowiny pišaja, šo to šhromadami cžěfaja š protestantiškich žyrkwjow, wo tym, šo jich to we wulšich měštach jara wjele š šatolškej žyrkwe wušstupuje, wo tym mjelcža, kať do žyła tež wo tym, šo we šušodnej Čžěškej š cžrjódami š šatolškej žyrkwe wušstupichu a hiščeže š njeje wušstupuja. Šež wo šahubje protestantišma — „Untergang des Protestantismus“ — wē pod romškim wšiwom štejaze nowinařštwo wjele pišacz. Šotpošlad tu-teho žyšeho cžinjenja, — to ložy špošnajesh, — je tón, našladnošcž romško-šatolškej žyrkwe wuššehowacz pošhed tymi, kiž wšcho wěra. Šať tež jedyn šatolški někomu praji, š tym tať šuš šwoje šobuželenjo wušprajejo, šo to ša 100 lět tu žaneho protestantiškeho wjažy njebudže, došelž to protestantiške žyrkwe, bóle a bóle rošpaduja. Na tajtm šo cžim mjenje džiwasch, hdnž šhonišch, šo nowina Šatifana abo š druhimi šlowami šamšchowa nowina: „Disservatore Romano“ 1921, pišajo wo šrišy Šutherštwa, wošjewješche, šo bu jich 7,295 wot šta ewangelškich Němškej šašo šatolškich a šo je jich to přjedy 5 wot šta býlo. Šo by jich ša lěto 2 800 000 ewangelškich š šatolškej žyrkwi pošchisťupicž dyrbjalo. Šē jich pať jeno 7 2 9 5.

Šodawamy tu někotre licžby wo pošestupjenju. Čzi, kotřiž š šatolškej do ewangelškej žyrkwe pošestupichu, šu po šapishch ewangelškich žyrkwinych wšchnošćow licženi, a czi, kotřiž š ewangelškej š šatolškej pošestupichu, po šapishch šatolškich žyrkwinych wšchnošćow; tute pošlednje licžby štajimny tu deleka šady b), te tamne šady a), a licžbu, kotraž pošaje, šelko wjažy jich to šóžde lěto š šatolškej žyrkwe š ewangelškej pošestupi, šady c). Še ryncžku wšche tutych šhjoch ryncžkow šteja lěta, w kotrychž jow to šelko a šelko pošestupi:

	1910	1914	1915—1918	1919	1920	1921	1922
a)	8296	7372	5236	9154	11017	11454	10176
b)	4779	4484	3870	7295	8565	8030	7084
c)	3517	2888	1366	1859	2452	3424	3092

Š tutych licžbow špošnajesh, šo je jich w šóždym šecze wjažy š šatolškej žyrkwe š ewangelškej pošestupiko hacž š ewangelškej š šatolškej. Licžby šady c) czi to praja, a tute licžby šhwaju cžim

vojtsche, hdyž wopomniš, so romsko-katoliske wobydlerstwo Němskeje tač něhdže polojuzj ewangelskeho wobydlerstwa wučinja. Katoliske wobydlerstwo Němskeje je potajkim kóžde lěto wjazn pschepstupjenzow — abo kaž to zuse mjeno rěka: konwertitow — do ewangelskeje zyrkwoje pōpřako, hač jich to dwójzj tač wulke ewangelske wobydlerstwo do katoliskeje zyrkwoje.

To ſu licžby, kotrež ſu wažne a ſajimaze, woſebje nětko, hdyž to bamž pscheproschuje niz jeno romsko-katoliskich, ale tež tnych druhich k jubilejnemu lětu 1925 do Roma, a hdyž to runje w měſazu oktobru ſmž, kotrež naſ kóžde lěto ſ nowa dopomni na to wulke a wažne, ſchtož ſo pšched 400 lětami ſta, ſo ſapocžatwſchi 31. oktobra 1517 we Wittenberku ſ 95 ſadami abo theſami naſcheho reformatora dra. Marcžina Luthera.

Něč pschi rowje.

Pěknjer rjetny něhdj tute wulke ſłowa: „O Lieb, ſo lang du lieben kannſt . . .“ Semrěta bě 66 lět stara; mějesche cžežke žiwjenje jady ſo. Wumrě w Šs. Běsche wot muža džělena. Šchěscž džěczi je wufublaſa. Čžaſ da baſjam kapotacž do waſchich ranow. Pšchetož wona běsche waſcha. — Tač wuwolam: „Rein Jenſeits gibt's, kein Wiederſehn!“ — Wotpocžuj nětk cžiſche, ty ſkrobſy bēdžerjo! Ty ſy dobyt! Wſy bēdžimy ſo dale! — „Laſt uns der Not ins freche Antlitz ſchauen! Laſt Selbstvertrauen und Liebe ſi.h verbinden!“ — Šchtož nam wutrobny a duſche hnuwa, to ſapſchimnjeeny do tutnych ſłowow: „Heiliger Sinn des Lebens, laſ dich finden! Laſ dich erlauschen, ew'ge Harmonie, und gib uns deinen Frieden!“ —

Š tomu tole woblecženje: kolowny hač do kolen, pižany ropr, kolowny a gamaſche. —

Tole njeje fantaziya, to je ſwěrnny podawſ, to je ſo ſtało. U tón, kiž ma tutu ſaſlužbu, je jedn diſſidenta abo jedyn, kiž je ſ zyrkwoje wuſtupit. — Šo němſke ſady — přenju nětkle njeměnimy — ſtejo wotſtajichmy, ſta ſo tehodla, ſo njebhchmy ſerbſke hrónčzka ſ tajkim njerjadom ſanjerodžili. — Čhyt ty bncž tón, pschi kotrehož rowje ſo tajkeho ſtawa, a tón, kotryž dyrbi ſo ſ tajkim tróſchtowacž? ? ?

Zyrkej a ſtat.

Krajna ſynoda njeje ſ Michalſkim tydženjom hiſcheže ſwoje wuradžowanja ſkónčzila. Wuradžuje dženska, 6. oktobra, dale. W poſlednich poſedženjach ſpyta w doſkich wuradžowanjach k nowemu wěſtemu ſtejniſchczu pschińcž we konfirmaziſkim praſchenju. Měnjjenja bēchu to wſchelafore. Šchto wuradžowanja wupłodžichu, ſhonimy hiſcheže. Šdyž ſo tež něchto pscheměni we porjedže konfirmazije, wjele pač tola niz.

— W Pruskej placzi, kaž hižo naſpomnichmy, nowa „wuſtawa ewangelskeje zyrkwoje ſtaropruskeje uniony“ wot 1. haprleje. Š tomu woſjewja wubjerſ ewangelskeje krajneje zyrkwoje mjes druhim tole: W nowemburu 1918 buchu stare ſwjaſki, kotrež zyrkej je ſtatom a wjerchowſtwom wjaſachu, roſtwjaſane. Šchtyri lěta doſho je ſo ſwěru džělaſo, ſo bncchu ſo nowe wobſtejnoſcže po ſaſadach prawa ſ nowa ſarjadowale. Šta lět ſtary ſwiſt zyrkwoje je ſtatom je byt tež je wſchelakim wulkim žohnowanjom ſa zyrkej. Nowa wuſtawa ma ſwoje woſebitoſcže, a kóždy woſadny ma ſwjaſtu pschiſluſchnoſcž, po njej ſobudžělacž a ſobuſkutkowacž. „Wuſtawa pschewoſmje ſe ſańdženeho zyrkwoineho žiwjenja a ſ jeho prawa to, ſchtož wupruhotwane a dobre, poſaže pač tež zyrkwoine žiwjenje na nowe pucže ſa tutón pschi-

chodny cžaſ. Wjele pschiſwola ſa to, ſo mohle ſebi woſady a zyrkwoine wokrjeſy a probinzj to ſwoje ſame ſarjadowacž; džywa woſebje na dobrowólne ſobudžětanje woſadnych wſchěch worchtotow a dawta žónſkim nowe prawa a nowe nadawſi. Wježe nowe, wjele lubjaze ſwjaſki, kotrež mēle zyrkej a ſkutkowanje ſwobodnych zyrkwoinych ſwjaſtow bóle a bóle ſjednocžecž. Twori ſebi wſchnoſcže je ſwojeho zyrkwoineho prawa a rukuje tutym ſa to, ſo maja nahladnoſcž, kaſkaž to nuſna. Duchownemu wjedniſtwu w zyrkwi dawta to, ſchtož jomu ſluſcha, a ſwěſcža tač jeho ſkutkowanje ſa ſnutſkowne žiwjenje zyrkwoje. Wuſwoleni ſaſtupjerjo doſtawaju wot njeje ſwoju woſebitu wažnoſcž. „Zyrkwoiny ſenat“ je to wot njeje wutworjene wjedniſtvo zyrkwoje, w kotrymž ſo wſchě možy ſ zpleje zyrkwoje ſjednocžija a psches kotrež ſaſo na zyrkej a w zyrkwi ſkutkuj. Wuſtawa cžini poſpny, ſo ſo pschi wſchěj ſwobodže pschesjednoſcž a zyk njeſhubi a ſo ſo pschi wſchēm džitwanju na pschesjednoſcž a zyk ſwoboda njeſhubi!“ Š tutej nowej wuſtawu cžini zyrkej w Pruskej wažnu krocžel do noweho žiwjenja. Šo bncchu to tež wſchitžj woſadni cžim lēpje ſroſumili, budže ſo na reformaziſkim ſwjedženju w Božich ſlužbach a woſebitnych wuhotowanjach na tole džitowacž. — Š tutym wſchēm ſwiſtuje tež, ſo maja ſo w Pruskej wſchěj zyrkwoine ſaſtupjerſtwa ſ nowa wolicž. W tu khwilu je ſa tute wólby poſtajeny 24., 25. a 26. januar 1925.

Wſchelte ſ bliſta a ſ dalofa.

Š **Katez.** Naſche ſarſke měſtno, tač doſho hižo wupróſdnjene, je ſo ſ nowa wupřako, a to nětko wot krajneho konſiſtorſtwa, doſelž naſcha woſada ſama njeje k tomu doſchla, ſebi noweho duſchepaſtyrja ſwěſcžicž. Šamotwjenja ſa naſche ſarſke měſtno dyrba ſo hnydom pola krajneho konſiſtorſtwa w Drježdžanach ſapodacž a to jeno wot ſerbſkich duchownych.

Š **Šodžija.** Ša naſchu woſadu bē ſańdžena njedžela džerſrudneho žarowanja. Pšchewodžachmy k poſlednjemu cžichemu wotpocžinkej naſchu knjeni ſaračku, mandželſtu naſcheho knjeſa ſararja Bogta. Rēdy bē do naſcheho ſarſkeho domu ſačahnyla a hižo wuczahny ſ njeho k poſlednjemu drohowanju. Š naſchim knjeſom ſararjom nježaruje jenož naſcha woſada, ale tež wſchitžj, kiž ſu njebočžicžku ſnali, woſebje tež ſarſke domy naſcheje Lužizy. Wóh ſpožcž jej wēcžny mēr!

Š **Retliž.** Tež ſ naſchej kermuſchu je ſo naſch luby „Pſchedženaſ“ molit. Šſwjecžimy ju haſle 26. oktobra a niz hižo 19. oktobra. Naſcha kermuſcha ſwjecži ſo pschezo druhu njedželu a. pōndželu po Lubijſkim hermanſu, a tutón wotmēwa ſo pschezo druhu njedželu a pōndželu po Michale. Tuž, ſchtož čhyt k nam na kermuſchu pschińcž, ſo njeſamol! Wſy dyrbjak hewat bjeſthkanza domoj cžahnyčž.

— Njedželu, 21. ſeptembra, jač 3. njedželu w měſazu ſept., pop. 1/2 hodž. bēchu po ſnatym porjedže ſerbſke kermſche w Drježdžanach. Pšches kraſnu ſchiznu zyrkej ſaſlincžachu ſaſo ſnyti ſerbſkich khērluſchow a ſłowa ſerbſkeho předomanja. Něhdže 75 ſpowjednych hoſczow pschiſtupi k woltarzej. Šollekta ſa ſdžerženje Drježdžanſkich ſerbſkich Božich ſlužbow wunježe něhdže 37 hr. Po kermſchach ſendže ſo hiſcheže hoſpodliwe ſerbſke towarſtvo „Čžornobóh“, kiž na pschikadne waſchnje ſa tamniſche ſerbſke kermſche ſo stara a luboſcž k kužiſkej domiſnje haji.

Š **Kraja.** Šač rjanu naſhnu je Wóh luby Šnjeſ nam tola wobradžit! Tač rjanu kaž doſho niz. Šač rjenje džěla ſo to pschi bērnny ſbēranju. Šač pěknje wuſhwa ſo to nowy wuſhwo do role, kotruž je Wóh luby Šnjeſ pschi wſchēm rjanym ſkónč-

nym wjedrje sažo a sažo s milym deschežom wošchetiw. A šhto tola nětkole přichi wšchem wošladasch? To. so ludžo lětša wjazy hač hdy přjedy njedželu džělaja. Hač dotal běchu to tola jenož s wjetšcha „mali ludžo“ a knježi džělaczery, kotřiž njedželu dopoldnja bėrny sberachu. Lětša widžišch žamo hižo, so žiwnoščerjo njedželu dopoldnja bėrny sberaju. Njeje to „pšewróčeny žiwět“!? Tajku rjanu našemu dawta nam Bóh luby Knjes k tutemu džělu, a sa to džakujemy my žo jemu s tym, žo jemu wošmjemy jeho džě! Njepřtjeczje W, kiž tole čžinicže, so je to luty njedžaf a hiščeže hóršche! — A runje njedželu dopoldnja džělaczje! Čžehodla to a čžehodla niz popoldnju? Esnadž tehodla, dofelž je dopoldnjo wošebje žlužbam Boha lubeho Knjesa postajene, popoldnjo pak bóle čžlowjesej žlužcha? A do žyła! Esu tola tu byle čžajy, so nježbu njedželu žanych bėrnow sberali, hač runje mějachu čžěžiche džěto a wjazy džěla hač nětkole! — So žu knježe dwory na tym wina, so žo telko njedželu džěla, je žyly wěšče wėrno, ale to njeje jenicža wina, a žyly wěšče žane samolwjenje sa wšchěch tych, kotřiž njedželu džělaja, bywajo wot knježeho dwora njewotwižni! A tež knježe dwory žu se malymi ludžimi wšchědny džěb bėrny sberake! Sdnyž nochzedža našchi žerbžy ratarjo, žiwnoščerjo kaž burjo, wjazy Knjesowy džěb žwojczicž a čžesčicž, šhto to potom hiščeže! A k tomu lětša pšchi tajkimle rjanym našymškim wjedrje! So žu tu a tam knježa na tym wina, so žwojczenje njedžele, kemschihodjenje, wužiwane žwojateho sakramenta a druge šchoduje, je wěšte; to žame pak płacži tež wo burach, hospodarjach, nanach, wšchěch tych, kotřiž žu po žwojim stejniščežu, nadawku, powołanju tajzy, na

kotrychž jich wjele hlada, po kotrymiž žo jich wjele složuja, hdyž nježbu to žwoje po Božej woli čžinili. Kaž pak s hubjenym pšchikladom kaža, tak móža a dyrbja s pěknym pšchikladom polěpšchowacz, njech to tež tak lóhke njeje, kaž to tamne! Tola pak je tole žwojaty nadawk wšchěch a my mamy jón wufonjecž žwėrni Bohu! S tym dokonjamy džělo, kotrež je wulzy mišne sa našch lud, so by to s nim žo polěpšchilo čžim přjedy, čžim lěpje, wošebje w tym, šhtož žu dobre pocžinili! S tym žlužimy s dobom žebi žamemu najlěpje a dawamy Bohu čžesčj, kotraž jemu žlužcha. — Tute ryncžki s njedželskeho nashonjenja pižane, rospominajmy žebi w dobrym měrje a k tomu spravnje a wėrnie, hladajo sa tym, so žo s wurěčemi sažo s nowa njesašlepimy, a hladajo sa tym, so pšchi wšchem tajkim pšchepřtowanju žameho žebje a žwojeho žiwjenja wobštejimy pšched žwojim Bohom!

— „Wotročł“, powjedancžko Kristiny Konoweje, kotrež běchmy tu w „Bohaj Bóh“ wošjetwili, je žo nětko jako pětna knižka wudała. Je to pšchihódny dar sa malych a wulkih. Dostanješch ju w „Smoleskej kniharňi“ sa žnadny pjenješ. Tuž wužiwajmy tutu škladnosč a roščerjajmy tež s tutej knižku dobru kšesčžijarňu myšl do luda.

Žiřtowanje. S. w S. sa 18. p. Tr. — S. w M. sa 19. p. Tr. (reformazijski žwojčžen). — W. M. w R. sa 20. po Tr. (fermušcha).

Samolwity redaktor: farar Wyrzacž w Rožacžach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjeńše a wjetše džěci křesćanskich staršich.

Podawa Arnošt Serbomil.

V. Bjesadowanka.

Džensa pohladajmy na Israelski lud, hdyž měješe nad sobu sudnikow. Njemějachu so tehdom hižo rjenje. Často wotpadowachu wot Knjeza a tehodla padachu do jatby njepřecelow. Hdyž pak we zrudobje so dopomnichu a so k Bohu wołachu, zbudži jim Bóh sudnikow, kotřiž jich wuswobodžachu z ruki njepřecelow. Docyła běše jich po rjadu štyrnaće. Pohladajmy wosebje na dweju: Gideona a Simsona. A to tehodla, zo pola wobeju namakamy wjele, z čimž staj nam ze swětlým přikladom, a tež to, z čimž staj nam z zrudnym warnowanjom.

Wobaj měještaj krasne mlode lěta. Gideon wotrosće we srjedžiznje Mediskeho naroda, kotryž jara krjudowaše Israelski lud. Za to pak so mlody Gideon čim bóle přikhili ke Knjezej, Bohu svojich wótcow.

Tehodla, hdyž jeho Knjezowy jandžel postrowi a jeho wołaje k wulkemu džělu, wotmołwješe jara khutnje. Wón wažnje sebi přemyslowaše wo přičinach poraženja Israela. W tom je nam z přikladom. A hdyž bě přeswědčeny, zo Bóh jeho woprawdže pósła, zo by wuswobodžil Israelske džěci z Mediskich rukow, započa hnydom skutkować. Najpřjedy natwari Knjezej woltar a započa wojowanje přeciwo přibožnistwu. Přetož wono běše z přičinu padu Israelskeho ludu. Mamy džě přislušnosć, wojować přeciwo hrěchej, kotryž niči naš narod. (Přiwěra, přibožnistwo, njewěra, wopilstwo a podobne). Gideon dosta wulke dobyće nad njepřecelom, ale wosta ponižny a česćowaše

Boha. Hdyž chceše jeho sčinić z kralom, wotpokaza to ze slowami.

„Knjez budže knježic nad wami.“ Sudn. 8—23. Běše z Israelskim sudnikom štyreeći lět. K dopomnjeću wulkeho wuswobodjenja, da wudželać z dobytku, kotryž běchu sčiniłi, t. r. ze zlotych nawušnikow, rječazkow a podobnych wěcow wobraz, kiž wažeše nimale 28 kg.. Hladachu na njón. Z počatka běše to jenož pomnik wuswobodjenja. Bórzy však bu z přibohom, a to samo tež w domje Gideona. A běše to zlě.

Hinak wotrosće Simson. Młodemu dosta so jemu wosebite wočehnjenje. Běše Nazarejski Boži wukubłanc, nje-piješe žanych alkoholiskich napojow a Boži duch často na njeho stupaše. Ale jena wěc jemu pobrachowaše: Móc dobrych počinkow. Najlěpše nabóžnistwo ničo njepláci, njedawa-li móe dobrych počinkow. Móžeće měc najlěpšich staršich, kotřiž was jako Simsona wukubłowaju we bohabojosći, a kotřiž na was zložichu křesćanski slub při křćenicy, je-li pak budžeće zwólniwi, žadosćam čěla, zahe so podwoliće wotročětwu nekajkeho njepřecela. Simson hrajkaje ze swjatymi darami, zo ani njewědžeše, zo je jeho njebjeski Wótc hižo wopuščil; zo je jeho začisnył, zo njeby byl ze sudnikom, doniž so potepi njemócný we rukach tyranow. Dołho Bóh čaka na pokutu čłowjeka, dołho přihladuje, ale hdyž wšitke pominanja ničo njepláca, a čłowjek jenož čělnym a hrěšnym wěcam polěkuje, skónčnje jeho wopušči. Posledni sudnik běše Simsonowy přiwisowar Samuel. Pola teho so woboje zjednoćowaše: kruta póćiwosć a woprawdžita pobožnosć. Zbožowni budžeće, zjednoćiće-li tež wy wobojo we swoim žiwjenju.

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje dźělał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Sserbske njedźeliske łopjeno. •

W Budyschinje, 19. oktobra 1924.

Čižbčez a nakład Čsmolerjez knižicziščežetnje a knižatnje šap. družšt. i wobm. ruč. w Budyschinje.
Wužadźa kóždu šobotu a placzi na měřaz 15 šlotych pjenježłow.

18. njedžela po šwj. Trojicy.

Matth. 5, 17—19.

Jažo Jezuš wustupi i přědowanjom: Čzaž je nětko dopjel-
njeny, njebjeske kralestwo je šo pschibližalo, jako pschipowjedasche
pschihhad noweho hnadneho čzaža sa šwět, počza lud srosymicž:
tón je meřiaž, na kotrehož čzafachmy. Ale šhto pschinježe nam?
šaniczi šakon? budže profetow hiščeže placzičz dacž? rošwjasa
šlub, kotryž je Bóh i našchimi wótzami čzinił? Na wschitke tele
prašchenja da Jezuš w šwojim přědowanju na horje jažne wot-
molwjenje: „Ja nješym pschischoł šaniczičz, ale dopjelnicž.“
Tele šlowo je tež sa naš a našche žiwjenje wulzy wažne. Našcha
biblija ma dwaj dźělaj, stary a nowy testament. By-li Jezuš
prajił, šo je pschischoł šaniczičz, njebhy stary testament sa naš dale
placžazy był, by šanicženy był. Dokelž pak je Jezuš prajił: ja
šym pschischoł dopjelnicž, wostanje stary testament sa naš pla-
czazy a wobstawazy, wostanje jako šaklad a šažadne wopschiječe,
na kotrež je nowy testament twarženy, wostanje šaklad, kotryž nje-
šměmy šaniczičz, njedyrbi-li zyfe šjewjenje šo šypnyčz a roš-
walicž. W starym šlubje běšche šebi Bóh šudobjo pschihotował,
kotrež chzysche posdžišcho i drohotnym wobšahom napjelnicž.
Šchtož nětk rošlana šudobje, rošlije a wužypa šobu wobšah. —
Tak hladajmy: Šak w Božim kraleštwje wschitko šwoje dopjel-
njenje namata.

Šow šo dopjelnja wschitke Bože šajnje, wschitke Bože šlubje-
nja a wschitke Bože wustajenja sa čzłowške žiwjenje.

„By šebi njetřebacže pomyblicž, šo šym ja pschischoł, šakon
šaniczičz. Pschetož šawěrnje, ja praju wam: Dokelž njesandže
njejbo a šemja, tež niž jene pišmicžto, tež niž jedyn dypł wot šako-

nja njesandže, hacž šo wschitke wězy štamaja.“ Š tutyhmi šlowa-
mi šlubu šenjes dospołne dopjelnjenje šakonja. — Šchto je šakon?
Wola šwjateho Boha šjewjena nam čzłowjekam! Jažo Bóh šebi
něhdy Abrahamu sa grat šwojeho žohnowanja sa čzłowjekow
wustwoli, šjewi jemu šwoju wolu tak: „Ja šym tón wschedomó-
ny Bóh, šhodž pschede mnu, a budž pobožny!“ Šo běšche jeho
přěnjotny šakon, jenicžka šasn: pobožne žiwjenje psched wschedomó-
nym! Jažo bu posdžišcho Abrahamowy narod lud, rošwi a
wutwori Bóh tutu jemu šasn do šwjatych džefacž šasnjow na
dwěmaj šaslomaj i pschibluschnosčemi pschecžiwu Bohu a bliž-
šchemu. Šele 10 šasnjow šu mózne šlotpy, na kotrychž wotpo-
czuje wschitke prawe čzłowške žiwjenje. Dokelž pak dyršjesche
Šrael „měšchniske kraleštw“ a šwjaty lud byčz, da Bóh jemu
dale m ě š c h n i š k i š a k o ň, kotryž wobpschiješche šwjate wu-
šajenja sa Božu šlužbu a bu tehodla tež šeremonialny šakon
mjenowaný; a nimo teho šwjaty ludowy šakon i měščežanskim
prawami. Šute šti šakonje: waschnjošakon abo pschikasnje póż-
čžiwosče, šemšchenški šakon a měščežanski šakon ma Jezuš
psched woczomaj prajo, šo njeje pschischoł šaniczičz, ale dopjelnicž.
Šaj, w Šhrystušowym kraleštwje, w nowym šlubje dyrbi wschit-
ko dopjelnjene byčz, kaž je w ščžewje wschitko dopjelnjene, šchtož
běšche w šupku šawřene. — Šak je nam Jezuš pschedewšchem
psches šwoje šlowo a pschiklad dospołne dopjelnjenje šakonja
póžčžiwosče šjewił a naš wučił: Lubosčž jenicžzy je šakonja do-
pjelnjenje. Jezuš je nam pokazal, šo je Bóh šam lubosčž, šo je
naš přjedy lubował a dokladnje dopokasał šwoju lubosčž i šym,
šo je šwojeho jenicžkeho narodžeweho šyna sa naš dat. Šokasał
nam je, šo je Bóh naš wótž a my mjes šobu šratšja. Džěczaza
lubosčž š Bohu a šratrowška lubosčž mjes nami, to je porjad,

kotryž postaji sa štwoje kralestwo, — a tola žadny nowy porjad, ale jenož dospołne dopjelnjenje starých kasnjow. — Kemschenški sakon w Israelu rěči wo woporach, kotrež mējachu mješchnizy w templu sa luda hrěchi woporowacž, so bychy jón s Bohom wujednali. Tajke wopory mjenuje nowy testament njedospołne. Wschitke tute wopory pokasuja na dospołneho mješchnika a dospołny wopor. A hlaj, wobeje běsche Jesuž w jennym: jehnjo Bože, kiž nješesche šwěta hrěchi a s dobom wyschi mješchnik, kiž da šam šebje sa wopor pscheczerpivšchi sa naž šmjercž. Tam je wobtwjerdžil wěcžne a dospołne šjednanje. Nětk wschał w nowym šlubje žaneho wopora dale njetrjebamy. Ale sakon tola njeje šanicženy, ně, dopjelnjeny je, niz jeneho pišmicžka njeje šajscho. A my jón nětk dopjelnjamy, hdyž wěrimy do tuteho wopora, hdyž pschinyšemy Bohu džakny wopor našchich wutrobom a šhwalbnym wopor našchich hubom a lubošče wopor dobročzinjenja na našchich bratrach. — Napošledk ludowy sakon sa mješcžanske žiwjenje w Israelu, stejo na šakadže, so je Bóh šam s kralom w Israelu a so je wschitkon lud a kraj jeho wobšedženstwo. Wo tym wschał běsche w Jesužowym čašu malo pytnyč. Pschetož Židži, šhlostani jich hrěchom dla, běchu zusemu knježstwu podcžijnjeni a dyrbjachu romskeho kejžora pošluchacž. S teho tež Jesuž jich njechasje wužwobodžicž; niz šwonkownje ale we wutrobach čłowjekow chžysche Bože knježstwu wobnowicž. Kralestwo chžysche šakozicž, w kotrymž by Bóh šawěrnje s kralom byl, se wschěch ludow šemje chžysche jenicžki lud Boži šhromadžicž, kiž by wopravdže šam Boži byl a šwólnowje jemu škuzil. W tutym ludu noweho šluba je stary sakon hakle prawe wěrnoscž, je morwy pišmik se žiwym duchom napjelnjeny a pschekrašnjeny a njeje ani dypka jeho wěrneho wobšaha šhubjeneho. — Tak pschiindu psches Jesuža porjadki a wustajenja stareho šakonja k najdospołnišchemu dopjelnjenju. Tehodla dyrbja stawy Božeho kralestwa tež s najmjenšcha Bože kasnje wyšoko wažicž, dofelž w jich kóždej leži šhubofa myšl. Jesuž chze, so wyspytamny myšl a wažnosč najmjenšchich kasnjow Božich, so je pschimamny do šebje a šwojeho šchesčijanškeho pošnacža a napjelnjamy s duchom Šhryštušowym.

Tež profetow nochze Šhryštuš šanicžicž. Profecži, stejo wofrjedž Móššaša a Šhryštuša, njedachu žadny sakon kaž Móššaš, ale předowachu pošutu pschestupjerjam šakonja a pschipošwedachu Bože šudženja. S dobom pak pschipošwedachu čaš šboža a rěčachy jedyn po druhim a jedyn pschezo šaknišcho hacž drugi wo pschichodnym mešiašu a šbóžniku. Nicžo špodžiwnišche njeje, hacž tute stare wěšcženje wo Šhryštušu, na kotrychž móžemy pschezo šakso s nowa šwoju wěru pošwylnicž. Profecži praja, so pschiindže mešiaš s Dawitoweho roda, šo narodži w Bethlehemje wot knježny; so budže w niškocži a šhudobje šhodžicž, hubjenym a šhudym předowacž, roškamane wutrobny šahojecž, wschitke našche hrěchi na šo wsacž jako jehnjo, kiž budže k rěšanju wjedžene. Dale praja, so šezni nowy šlub, powoła wschitkich pošhanow a šakozki kralestwo tak daloko hacž šwět došahuje, so budže k prawizy Božej pošwyljeny a šmėje wěcžne kralestwo. Šaj, Šhryštuš šo hižom w starym testamencze w šaknosčči šwěcži, je w starym šlubje šamer wěry, nadžije a žedženja wschěch pošbóžnych. — Šdyž dyrbi nam stary testament hižom šakonja dla drohotny byčž, kak wjele bóle hišcže dla hnadyšpólnych šlubjenjow, kiž džejja na Šhryštuša, šakšeho šbóžnika. Teke šlubjenja nam Šhryštuš šawěšcži, prajo, so njeje pschishol profetow šanicžicž ale dopjelnicž. Tak šu jemu sa wodžidlo byli žyšeho jeho žiwjenja. Tu běsche jemu pucž, Wótža šwjata wola pošasana. Na profetow šo powoła, jako šwojim wučžobnikam wotkry nušnotu šwojeho čeršpenja a wumrjecža. — Pschezo hišcže šu nam mnohe meštna profetow čžemne, dofelž njeje hišcže wschitko dopjelnjene. Ale teho šmy wěšcži: šferje njebio a šemja šašdžetaš hacž so šo Bože šlubjenja

hnuja a padnu. Tež tu žadny dypk nješadže, hacž šo wschitke wězy štanu, pschetož w Božim kralestwe dyrbi šo wschitko dopjelnicž.

Škončnje tež wschitke Bože wustajenja sa prawe a pošcžitwe čłowške žiwjenje šo w Božim kralestwe dopjelneja. Tak je Boži porjad, so ma kóždy šwoje šemške powołanje. Tute našche powołanje Šhryštuš šanicžicž njecha, ale ma tu hakle prawe dopjelnjene byčž. Jesuž naž wucži, šemške powołanje tak došonjecž, so škuzimny we nim Bohu a bratram. S tym da šo našchemu džeku hakle wěrna čžescž a prawy šamer. Tež najnižšche džeko je debjene, hdyž je došonješch, škuzo Bohu a jeho kralestwu. — Dalšchi Boži porjad je šwójšne žiwjenje. Še je Bóh wot špočžatka šarjadowal, jako štwori muža a žonu. Tež tuton porjad, kotryž je katolška žyrkej se šwojimi nježenjenymi mješchnikami a mnišchami pošnižka, njecha Šhryštuš šanicžicž, ale je jón šwjaty čžescžil, jako pošwječži šananejški kwaš se šwojej pschitomosčžu. Jeho je tole šlowo: „Šchtož Bóh šhromadu štworšchil je, to čłowjek rošno njedžel.“ W jeho kralestwe ma šwójšba niz jenož šjedcženstwo sa šemške, ale tež sa nješeske žiwjenje byčž. Muž a žona mataj šebi pošoznikaj k šbóžnosčči a kóždy dom ma šhmyšcžezčo šchesčijanškich poščinkow byčž. — Dalšchi dobry porjad je žiwjenje w kraju. Šo je pschinarodžene, so kóždy lud lubuje šwój wótžny kraj. Nětk je Šhryštuš naž drje wucžil, so mamy wyschi wótžny kraj, nješesku domišnu. Ale s tym šnutsšny šwjaš, kotryž naž wjaša na našch šemški wótžny kraj, nihdy šanicžil njeje. Wjele bóle je lubošč k wótžnemu kraješ šwječil a s prawym wobšahom napjelnil. Najbóle dyrbinny jako šchesčijenjo pschede wschěm sa tym štacž, so w našchim wótžnym kraju knježi šchesčijanška pošcžitwoscž, wěra a šwěrnoscž, so ma šo wyschnosč sa Božu škuzobnizy a so šu pošdanjo jej pošlužni Bože dla. Prošhčž dyrbinny, so „by w našchim kraju čžescž bydlila, so byšchtej došbrotu a šwěrnoscž šo šetkaleš, prawdosč a mēr šo wošošchaleš.“ Šo je prawe lubošč k wótžnemu kraješ, so pošhamny Bože kralestwo w našchim ludu štwaricž. — Šaj, wěrnosc je, Jesuž njeje pschishol, něšajki dobry porjad. kotryž je Bóh do čłowštwu pošožil, šanicžicž. W šwojim kralestwe chze wschitko došonjecž a prawe dopjelnicž. Tak šaj šo jemu, so by tež w tebi šwój wulki škutk došonjal a wschitko we wschitkich napjelnil! Šamjen. Š. w Š.

Šwěšdarjo a wěra.

(Škončjenje.)

Kepler je šlawny astronom, žitwy 100 lět po Šoperniku, šemrě 1630 w Regensburgu; bē mješ druhim tež w škuzbjje šhžorškeho pošneho marschalla Wallensteina; namaka šši wulžy wažne šakonje wo šhodže šwěšdow. W šwojej knižy: „Wo šhmoniji šwětow“ pišche tole: „Ša šo Šebi džakuju, štworicželo a šenježe, so šu mi daril tuto wješelenje nad šwojim štworjenju, to radowanje nad škutfami Šwojeju rukow. Ša šym krašnosčž Šwojich škutfow pschipošjedal čłowjekam, kaž daloko to mój wobmješowany duch Šwoje njetobmješowane byčže šamoh šapschimnyčž. Ššym-li hžje šchto prajil, šchtož bē nješodne, abo ššym-li šladal šwojeje čžescže, to wodaj mi šhadnje.“

Newton je pošdla Šopernika a Šeplerja šon šfecži šakozžer nowišcžeje astronomije; je Šendželečan, šamnaj, kaž widžachmy, Šemžaj. Narodži šo 1643 a šemrě 1727 w Šondonje. Še wschelake šwěšdarške šakonje woblicžil a wobkrucžil, tež šakonje wo šwětle, wo žolmach atd., natwari tež přeni dalokowid se šapšihelom. Newton wušnawa: „Šo šu šlonzo, šhodžizy (šplanety) a poštate šwěšdy (škomety) tak šarjadowane, so šo to dyr-

bisich džiwacž; to móžesche jenož jene byče, kotrež wichehomudre a wichehomózne, wobsamfnyčž.“

Stónčnje hiščeže něšto j jeneje stucžki, kotruž je hwěsdař M ä d l e r žebi spēnuil. Narodži žo 1794 w Barlinje a wumrě 1874 w Hannoveru. Bě dolhe lěta direktor Dorpartsteje hwěsdařnje a šhotowi mješ druhim j hwěsdařjom Beerom nadróbnu kartu měřacžka. Jako tutón sławny astronom ras do noweho bydlenja přičezahny, bě přenja wěz, kotraž žo do noweho bydlenja pschenježe, biblija, a tutu něšesche Mädler žam. W žwojim naspomnjenym kěrlušchu wuřnawa tutón wulki wučenz: „Kiž Ty hwědy po jich pucžach pucžach wodžišč, — Kiž Ty žy wložy mojeje hlowny licžil, — Kiž Ty kedžbujesč najmjeńscheho stworjenicžka, — Tebje, wěčny Wótče, žym žebi ja wuřwolil. — Džak budž Tebi ja wšcho dobre, ištož Ty daruješč! — Ty žo starasč ja to, so mi k mojemu derjeměčžu nicžo njepotrachuje! — Kat, hdy a hdže žo moje semške žiwjenje tež stónčži, — Ja porucžam žwojeho ducha do Tvojeju rukow.“

Tuta ištucžka je žyłe wěsče hódna, so by ju jedyn j naschich pěņnerjom do pěņnjeje žerbskeje ištucžki sestajal.

Tak, kaž žmy to runje šonili, žwědča to tucži ištyrjo sławni hwěsdařjo wo tym, so wědomnosčž, wopradowžita hluboko rhyaza a do wuřokich wyschinow hladaza wědomnosčž, žwoje wudospolnjenje hagle we wěrje ma, we wěrje do Boha, kiž wšchomudry a wšchomóžny stworicžel a šđeržer. Ščto čžyl žo to potom narěčžecž dacž wot tch wjelemudrych, kotřiž j jentym Šädelom džentža hiščeže mēnja a wučža a mudruja, so žaneho Boha njeje. Šädel a jeho wučžba je pscheminjena, sacžžnjena wot wědomnosče a tuž tež čži, kotřiž pschezo hiščeže mēnja, so dhybja ju předomacž. A tch je pschezo hiščeže žyła čžrjódka, wožebje mješ thmi, kotřiž ani wěrnej, wuřokej wědomnosče njedorožumja, ani njepytnu, išto wšcho to Šädel a jeho wučžobnizy jim po prawom posticžach a j čžim jich po wščem šdacžu nažņežiču. Šrudno jeno, so ma scžehwki teho wšcheho nasch lud žobu pscheřacž a so žo hiščeže pscheřacž njeje! —

Zyrkej a stat.

— **Sakška krajna synoda** je jedyn ja naschu sakšku ewangelsku žyrkej wulžy wažny wuřbytł dozpila. Mišchnjanski dom bu jako „ewangelske wustajenje“ (evangelische Stiftung) pschipořnaty. Mišchnjanski dom, kotryž wot lěta 1559 je žwojim tachantstwom jako wustajenje wobsteji, je nětko j naschej ewangelskej žyrkwoju na wšče čžahy šwjasanty. Tole je čžim bóle šwjelaze, dokelž žo wšchelake wo tym rošnoschomasche, so žo Mišchnjanski dom ja ewangelsku žyrkej šhubi a so žebi jón romsko-katolska žyrkej pschipořniti; tole traschesche ewangelske wutrobny w Sakškej a po žykej Němskej. Tutón strach je nimo. Mišchnjanski dom wostanje nam ewangelskim. Wožebiteho wuřnawa došta tutón dobytł psches wulki šhromadny šjěd do Mišchnja (Meißner Domfahrt), ke kotremuž bě „Volkskirchlicher Laienbund“ šwolal a na kotrymž žo jich 5. oktobra na 5000 ewangelskich wobdželi se wšchěch kónčžin Sakškeje a se wšchěch woršchtow nascheho luda.

Wschelke j bliska a j daloka.

— **Serbika předaržka konferenza** bě žo 9. oktobra w Serbskim domje k žwojemu Michaliskemu požedženju sejščla. Zeje nashylt bě žhutny. Wo modlitwoje nascheho seniora k. Lic. Wacławaka Šrodžičezanského spominasche pschedžyda, k. farař Domaschka, na knjeni farařku Bogowu, kotruž je Bóh tón Knjes tak sahe

wotwořal, a na wo nju žarowazeho mandželskeho. Š Hodžija džechu nasche myšle j wutrobnyhmi pschecžemi do Barta ke žhoremu k. fararjej. Wo sastupowanje w sastojnskim džele žo ja njeho na dalsche njedzele postarachny. A tón tječi, kotremuž žlowa pschedžydy a nasche myšle placžachu, bě k. farař Dobrucky, kotryž w tutych dnjach Šerbow wopuřčeži. Rošžohnowachmy žo j nim, jemu dawajo žobu dobre pschecža. — Š njebočžičkim fararjom Šchizanom-Mateczanskim běchmy žwojeho žwěrneho sapřowarja šhubili; wuřwolichmy žebi noweho w k. f. Mjeřtwje-Bučezanskim. — Dla pschezo hiščeže wšchudžom njedohahazhčž pjenjes žadaju žebi wšče wudawarņje a čžišchecžnje nowinom a njedželnikow bėřiklětne saplacjenje, tak tež nasche žerbske; tuž žu k. duchowni proscheni, so bychu porjadnje saplacžowali. Š teho nastawa tež ja wšchěch čžitarjom wšchěch njedželistiky a podobnych kopjeńkow, so njebychu hagle, kaž bě to w mērnym čžahy j wjetšcha waschņjo, na kónžu lěta wšcho saplacžili ale, hdyž niz wšcho, tola něšto hižo přjedny; najlěpje wšchak by bylo, by-li žo žyłe lěto hnydom do přėdka saplacžilo. — Š pjenježnym praschenjom šwiřuje tež wobstacže Drježdžanskich žerbskich Božich žlužbow; wo jich šwěsčenju pojednachmy; nježmēdža žo nam šhubicž. — Tehorunja nježmēdža žo nam nasche žerbske žwjedjenje ja skutki lubosče šhubicž: žwjedžen ja šnutskowne a šwontowne miřionstwo a ja Gustav-Adolfske towaršstwo. W pschichodnym lěče dhybi žo j najmjeńšcha žwjedžen ja šwontowne miřionstwo wuhotowacž a to pař w Šlutšchu, pař w Retlizach. Dhybiny do dacž, so je dželo a žwjedžen ja šnutskowne miřionstwo runje tak wulžy nuřne a so dhybjało žo tehorunja, jeli někař móžno, žwječicž. — Wažne a nuřne je a wostanje wšcho dželo ja nowinaršstwo a psches nowinaršstwo. Wo tutym rošprawjesche redaktor tuteho kopjeńka. Žadasche žebi wot duchownych a wšchěch, kotřiž žo na pjero wustaja, dželo ja žyrkej a nabožinu w powšchittownym nowinarštwje a wožebje žwěrnišche a dokladnišche dželo ja nasche njedželste kopjeńko „Bomhaj Bóh“, kotrež je tola ja nasche žerbske wořadny šdobom wořadne kopjeńko. Ma tole je žo w Sakškej a Bruskej pschezo hiščeže pschemało džiwalo. Š tym budž to nětk hinař a lěpje tu a tam! Tehorunja žo hiščeže pschezo psche malo stawa ja jeho roššchěrjenje. Tuto pař je nadawł ja duchownych kaž ja wšchěch, kotřiž maja wutrobu ja Šerbow nabožne žiwjenje. Wšchudžom, hdžež žo Šerbja strowja j pobožnym „Bomhaj Bóh“, tam dhybjało tež nasche „Bomhaj Bóh“ sastupa namafacž. Wožebje žo žada, so bychu žo rošprawny wo wořadnych a druhich podawkach se wšchěch wořadow žwėru podawale, kaž tež pschihódne nastawki a powjedancžka, a to wot kóždeho lubeho Šerba — a runje tak wot kóždeje lubeje Šerbowki —, kotřiž maja lubosč k nabožnemu žiwjenju a ja Šerbow. — Pschirunaj, ištož pod „Listowanjom“ šteji! — Ša tuto žyłe nabožno-nowinarške dželo móžemy my Šerbjo wjele wot Němžow natuřnyčž, kotřiž wožebje nětkle na tutym polu žyrkwinskeho žiwjenja j nowymi mozami dželaju. Rošprawnik pořasa w žwojej rošprawje na kursus abo rošwucžowanje w nabožno-nowinarškim džele, kotrež žo psched krótkim w Drježdžanach wotně a na kotrež bu tež w tutym njedželniku pořasane. — Ša nasche žerbske nabožne dželo je nuřne, so Sakška a Bruska tu hromadže dželatej; teho dla žo j nowa namjet staji, so bychu žo ras, kaž hižo wobsamfnyjene, sakžy a prusžy žerbsžy duchowni k šhromadneje konferenzy sejščli. Wožebita konferenza žo tež namjetuje a wobsamfnyje ja dwě wulžy wažnej praschenti nascheho nabožneho a wořadneho žiwjenja; ja šwjast wořadow a žerbske spēwarške. Š tutej wurjadnej konferenzy šhromadža žo wšchitžy žerbsžy duchowni ištivotł, 23. oktobra, dopoldnja 3/4 10 hodž. w Serbskim domje. Ščto se spēwarštimi je, drje kóždy wě. Šwjast wo-

řadom drje njeje nicžo nowe — Křesćianska poboczna konferenca je jón hižo pšched lětami namjetowala! — ale pak tola hišćeje mnohimi njesnate. Swjast wořadom dyrbi spytacž tomu řadže-
wacž, so pobrač na řerbšćich duchownych — a tež řerbšćich kanto-
rach — wjetšči a wjetšči, so naše wořady wořhrocža, so řo
wjazy w maczeńnej rěčži ewangelijon njeřchipowjeda. Eřu
tu řhwilu abo tola ř 1. nowembrom řchtyri řařte wořady bjes du-
chowneho. A řchto móhł prajicž, řo řo přjedy abo pořdžiřcho to a
řamne řařte měřtno tehorunja njetowpřořdni! A ř tenu Pruska
je řwojimi hišćeje řerbšći rěčazymi wořadami! — Škóncžnje
rosprawjeřche nam našch řynodala ř. řarař Mřořař wo džěle
řynody, kotraž je pšched řróřim řwoje poředženja řkóncžika.
Njedokahazeřo čžařa dla móžeřche jenož w někotrych dypkach po-
rěčecž, řař wo pjenježnych praršenjach, kotrež tuřhwilu wořebje
wažne řehodla, dokelž řo něřto wo tym jedna, řač a řař řo řtat
a řyřkej džělitej. Želiřo řo tole dozpije, dořtanjemy my w řař-
řkej ř 1. řaprjeja pšchichodneřo lěta nowu řyřkwinu wuřtawu.
E tutej pšchidže řa řužizu tež nowe řyřkwine řarjadowanje a
ř nim džělenje do řuperintendenturow. Řač řhonichmy, dyrbj
to řti bječ, Žitawa, Budyřchin, řamjenz a — ř a n a ř e r b š ć i a.
Ežemy my Eřerbjo to ř tutym řpořojom bječ? Eži to čžeja, řo-
řiř maja pšchemala dowěry ř Eřerbam a řerbřkim wořadam
a řerbřkim duchownym. Eřerbřta řuperintendentura njeje pak
jenož wěž konferency a duchownych ale je wěž žyřeho řerbřřeho
luda. Tuž je řařo řas na čžařu, řa tutej wěžřu řladacž, řo nje-
bječmy řo řařej řas řařle dořladali, řdyž to pšche pořdže. — Wo-
řebity wuřnam dořta naše poředženje ř tym, řo móžachmy lu-
beřo řořčza witačž. Ř. řarař řchwjela bě mjeř nami a porěčza
ř nam řłowa, kotrež ř wutroby wuřhadžachu a wutrobu, řerbřku
narodnu wutrobu řytachu. — Njeř wjcho tole wupłodži něřřto,
řchtož je Bohu ř čžeřči a Eřerbam ř wužitřej —

Kedžbu! Na wurjadne posedženje ma serb.
„Hłowna před. konferenca“ so přichodny řtwóřtk (23. X.),
dopořdnja z dypkom ř 10 h., w Budyřinje w „Serbskem

Njedželske bjesadowanki.

Za pěčne mjeńše a wjetře džěci křesćanskich starřich.

Podawa Arnořt Serbomil.

VII. bjesadowanka.

W Čichim morju byřće namakali krasnu kupu, ko-
truž mjenujemy kupa Hawai. Jeje wobydlerjo su čisěi
měřlubowacy ludžo. We starych časach běchu to póha-
njo, kiž njewuńdžechu ze stracha. Bojachu so wulkeje
woheńpluwaceje hory, kotraž škóncowaře kóžde lěto wjele
zamoženja a čłowskeřo řiwjenja. Powřdachu, zo we vul-
kanje knježi surowa bohowka Pele. Zo bychu ju změro-
wali, darowachu ři wjele darow. Tež ludži woprowachu,
jenož zo bychu změrowali jeje hněw. Ale druhdy ani z tym
njebu změrowana. Stajnje pokazowaře swój hněw z plu-
wanjom wohnja a kura a lavy. Jónu přidžechu křesćijan-
scy misionarajo tež na tutu krasnu kupu. Mjez tymi, ko-
řřiř buchu dobyěi za křesćanstwo, běře tež hawajřka řra-
łowna Kapiolani, mudra a zmuřita řona. Bu woprawdžita
křesćijanka a přejeře sebi, zo bychu wřitecy wobydlerjo
kupy přijeli křesćanstwo a přestali řluežić bohowcy Pele.

Sta lěř hawajřki lud wěřeře, zo bohowka so rozhněwa,
hdyžkuli so něřřon bliži k jeje krateru. A tuž Kapiolani
postaji swój řlan. Rozřudži so wopyřaě misionřku staciju
na drugej stronje kupy. Wubra sebi křóřři puč, kiž wje-
džeře přez swjatu řemju bohowki Pele. Jeje přečeljo ju

Domje“ zřromadžič — dla nuzneřo dalřeho řarjadowanja
džěla za nowy wudawk dotalnych ř. „Spěwařřkich“. —
Wřitecy so po přisřušnosěi zeńdžmy! Šřoř pak by bohūel
był zadžěwany, — to pěčne wozjew! Nimamy řaneje
dalřeje řhwile wjacy so komdžić. — A wobdžělena na
wažnem džěle ma po móžnosěi byč eřla konferenca! —

Dotalna komisija za nowy wudawk serbsk. „Spěwařřkich.“

W Koryřmju řhwjecži řuřje, 20. oktobra, našch řrajny řiřřop
ř. D. řhmels nowu řyřkej. To je našch čžař wulky wařny a řwje-
řelazy podawř. Wěřeře řo řam řehodla tež wulka řyla luda řhro-
madži, řo by řuřon řadny řhwjedžen řobuřhwjecžika.

Listowanje.

Řředowanja abo nabořne řastawři řa „Řomhaj Bóř“ na
nowe řyřkwine lěřo maja řo řarjadowacž. Tuž řčěleny ř tu-
řym ř nowa řrořřtu wřřěm řym řř. duchownym w řařřkej a w
Prusřkej, řořiř řač dotal řobu njedžěłachu, řo bychu řo pšči tu-
řym wořebitym džěle wobdžělili a řwoje pšchinosčři hnydom
řa wěře njedžele ředaktorej pšchipowjedželi. Wořebje by řyle
wěřeře wřřěm — wořebje pak našchim prusřkim Eřerbam wita-
ne byřo, bychu-li řo řerbřřy duchowni w Prusřkej wobdžělili. E do-
bom prořymy wřřěch řř. duchownych a wřřěch druhich lubych
Eřerbow, řo bychu naše řopjenřo řastarali wořebje ř rosprawami
ř wořadom a ř hewar pšchihódnymi řastawřami. Ežemy tola
wřchitzy hromadže tež na řuřym řolu nabořneřo a řyřkwineřo
džěla džěłacž Bohu ř čžeřči a našchemu lubemu řerbřřemu ludej
ř řohnowanju!

Ředaktor řarař Wřrgacž, Kosiřiz, Pořř: Weiřenberg řa.

E. w M. řa 19. po řř. (reform. řhwjedžen).

W. M. w ř. řa 20. po řř. (řermuřřha).

Ř. w ř. řa 21. po řř.

Samolwity ředaktor: řarař Wřrgacž w Kosiřizach.

narěčěč řytachu, zo by řuřon řlan pušěila. Hdyž pak wi-
džachu, zo je to podarmo, přewodžichu řu sami sobu. Pře-
řoř lubowachu řu jara.

Hdyž Kapiolani přidže řač ke krateru, čisny do kra-
tera hory kamjenje, dokelž lud wěřeře, zo to bohowku roz-
złobi. „Wostanu-li řiwa“, prajeře, „póznaječe, zo je mój
Bóř z prawym Bohom, řahinu-li pak, je bohowka Pele.“
Kraloweje přewodžerjo padnychu na kolena a modłachu so
a spěwachu hymny, zo by bohowka byřa miłosěiwa. Ale
kralowcy so ničo njesta a tuž mnozy z jeje řluežnikow
wěřjachu, zo Bóř je z Bohom. Kapiolani běře zmuřita řo-
na, hdyž wobydlerjam pokaza, zo Pele je njepřawa bo-
howka.

Před wjele a wjele řtami lěř profeta Elias podobnje do-
pokaza Israelskem ludej, zo je Baal, kotřemuž řluežachu,
njepřawy Bóř. Israelski lud mějeře hiřom dawno před
řym řkladnosč, zo by spóřnał, zo je Bóř jeho prawy Bóř,
ale řaso běře to zapomnil a řehodla dyrbjere byč powučeny.
Ale je hiřče wjele a wjele ludži na swěče, kotřiř hiřče
ženje ničo njeřlyřachu wo prawym Bohu. A řak řlueža
njepřawym bořam a bohowkam, dokelž njeřnařa ničo
lěřřeho. Njemyslice sebi, zo bychmy měli za nich so mo-
dlic? Misionarajo, kotřiř wopřuja řwoje řiwjenje w cu-
řych řrajach, řřebaju naše pjenjezy a naše modłitwy.
Činmy wřitko, řřoř móžemy, zo bychmy pomřali džěčom
řuřych cuřych řrajow a řym, kotřiř řim hižo pomřaju. Za-
ložmy pokladničku za misiony!

Sy-li spéwat,
Pilnje džélat,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoľ mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mэрny
Čerstwosé da.

Njeh ty spéwat
Swérnje džélat
Wšédne dny;
Džeh pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočl ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Klž Bóh poda,
Wokřew ée. F

• Sserbske njedžel'ske lopjeno. •

W Budyščinje, 26. oktobra 1924.

Čištoč a naklad Šsmolerjež knižičniščečétnje a knižarnje sop. družst. i wobm. ruk. w Budyščinje.

Wuhadža kóžbu šobotu a plarži na měřaz 1š stotých pjenjeřtow.

Reformazijski šwjedžen.

Šiřt na Školožejšćich 2, 6—9.

„Zehodla, kaž wy teho Šnješa Šesom Šhryšta šče horje wšali, tak we nim řhodžeje: klž wy šče řtorjenjeni a natwarjeni we nim, a wobtwjerdženi pšches wěru, jako šče nawučženi: dha budžeje we tej šamej tak poľni, šo řo i džakom pšcheliječče. Šladajeje řo, šo by wař ničtón njeiwurubil pšches řwětnu mudrosčž a prošdne řawjedženje po čřłowječžnej wučžbje a po teho řwěta wuřtajenjach a niz po Šhryřtužu. Wšchetož we nim bydli wřchitka poľnosčž teho bójřtwa čžělnje.“

Šreformazijski řwjedžen, narodny džeh našcheje droheje lutherškeje žyřtwje je řařo pšchischoľ. Narodne dny paľ dyrbja nam byčž dny džatowanja. Tuž řhwal teho Šnješa, moja duřcha, a njeřepomá jeho dobrotow, klž je pšches Wlarcžina Luthera, řwój drohi grat, řařo řwoju žyřtej wučžisčžil a řbóžnu wěrnosčž na řwěťľ pščinjeřľ ř natwarjenju duřchow a ř řpoľojenju řyřchenyř řwědomnjow. Narodne dny paľ dyrbja teř byčž dny nowyř řlubjenjow, šo čžemny řebi našču lutherřtu žyřtej něťko droho wařičž, móžni byčž we wěře do Šesom Šhryřta, našcheho jeničž teho řředniřa a řarečžniřa, a řhodžičž po tutej wěře. Šańba džěčžom, klž řwojim řarřchim w zuřbje je řwojim ľořym řadžeržowanjom nječžesčž nacžinja, a řańba a Woži řud nam, řdžž něťko Woži drohi dar wobnowjenja žyřtwje řazpřiwamy. Tuž, lutherřřw řchěřčžijenjo, i džakom řlubny džehřa:

1. móžni byčž we wěře a
2. řwoječž w řhodženju.

„Kaž wy teho Šnješa Šesom Šhryřta šče horje wšali“, pšche řapošćtoľ řawoľ, a dale „klž wy šče řtorjenjeni a natwarjeni we

nim, a wobtwjerdženi pšches wěru, jako šče nawučženi, dha budžeje we tej šamej tak poľni, šo řo i džakom pšcheliječče. Wřchetož we nim bydli wřchitka poľnosčž teho bójřtwa čžělnje.“ Wón řwojich Školožejřćich řchěřčžijanow na to poľasa, tak je jich we wěře rowučžil, šo je Šesuř tón Šhryřtuř, tón řlubjeny měřiař, we kotrymž poľnosčž bójřtwa bydli, w kotrymž je Bóh řam řo čřłowjeť řčžiniľ a je čřłowjeťow wopřtaľ, šo by jich wumoľ wot řřłowřtanja řřechow, tak šo něť řředniřa a řarečžniřa maja a pšches wěru do njeha ř měrej i Wohom pšchindu a tak řu řo ř njemu wuřnali, a jich napomina, šo byču w tutej wěře móžni byľi. A woni řu to čžinili a njeřřu řo pšches řwětnu mudrosčž a prošdne řawjedženje po čřłowječžnej wučžbje wot tuteje wěry wotwješčž dali. A na tutym řaľožřu wěry a řboža je teř žyřtej ľěřřtotetki dolho wřřala. Šchtož Luther w druhim artřřľu wupřaji: ja wěřju, šo Šesuř Šhryřtuř, wěrný Bóh wot Wótza we wěčžnosčži porodženy a teř wěrný čřłowjeť wot řnježny Wlarije narodženy, je mój Šnješ, klž je mje řubjeneho a řatamaneho čřłowjeťa wumoľ, warbowaľ a dobyľ wot wřchitřćich řřechow, wot řmjercče a čžertowřkeje mořh, a to bě jejne wuřnacče, jejny měř w řřěřčnej nuřh, jejny trowřt w řmjertnej nuřh. Wle ř ľěřami bě to potom řinaľ. Šřwětna mudrosčž řinaľ wučžeřče a řchěřčžijenjo řo dachu pšches tutu mudrosčž a čřłowječžnu wučžbu wotwješčž wot wěry do Šesom Šhryřta, našcheho jeničžteho řředniřa a řarečžniřa řboža a řbóžnosčžje. Nlž wjazy ř njemu řo modlaču a na njeha řwoje řbože řaľožiču, ale na čřłowjeťow, na tak řmenowanýř „řwojatyřć“. Čži řu wjazy dobrýř řřutřow čžinili, řačž řami ř řbóžnosčži řřebaju a móža tak druhim woteřdacž, řdžž budža wo to proščeni a budža jim dary pščinjeřene. A tak řo něťko ř nim modlaču a jim dary pščinjeřechu w tym

tom žyly pschewinjena, hdyž je tón Luther w njej sabity se žwo-
jim ewangelionom wo žwobodnej hnadže Božej, kotryž čłowje-
low kruteho hycza tworí, na kotrymž žo čžert se žwojimi tšžaz
njetnicžomnych čžintow podarmo spytuje.“ Tehodla žwědčžny
smužicže wo smužitym skutku 31. oktobra, kotryž bu porodženy se
žwojateho hněwa a se žwojateje luboscže, so by se žwojej přenjej
i tšž 95 žadow, kotraž rěčži wo snutskownym wobnowjenju
psches křostazu a wodawazu hnadu, živeho Boha, šbudžil a spo-
kojal to žedženje, kotrež to najhřubšče w naž. Ewangelšžy, měj-
cže žo sa pschedobrych, so někomu ničžo nje-pschisťwolicže, sčtož
sčłodowanje wěry a wuřnacža, a so žo někomu nje-podwolicže,
by-li tež politisťe wobstejnoscže hiščeže nje-pschihódnišče, nje-do-
pósnavajo žwoju žylnosčž! Wam žywa dohčžeršče wjednistwo
w pořlednim dořčncžnym wojowanju wo kraja a luda pschichod,
haj wo pořlednich poděndženjach žwěta, hdyž wy dorasnje a
jařnje žwědčžicže se žłowom, skutkom, žiwjenjom a wšchudžom a
stajnje wo možy a krařnosčži ewangelščeje wěry!“

Na reformazijski žwjedžen.

Czech. 34, 1—16:

**Dobry pastyr wowžy šadla pyta a sčłituje a tak stajnje
wobnowja.**

Šłobž: Nam twjerdy hród je našy Bóh žam zc.

Žnjes pastyr dobry wostanje;
wón wowžy pyta žwěry
a psched wielkom je sčłituje
tu jako řeršča měry;
žam sa nje řastupi,
je žebi wufupi
ie řpschaha hrěřchneho
do šadla žwojeho,
hdyž žiwjenje jim dawa.

Ač, běda trjechi žakostne
wšchěch, kotsiž lěni byli
žu w řkuzbje, dokelž řachodne
žu wužicž myto čžyli!

Šswóž wužitř pntawšči,
psched próžu čžekawšči
žu džěka řłomdžili
a wowžy řřchidžili,
so šadło sčłodowasče.

To i hněwom Žnjela rořhori,
hdyž šadło řanjerdža
řli pastyrjo a řakali
do řkaženja je wodža;
jich jónu rořruba,
jim řřdu se řłymi da
Žnjes šadla řawěrnje,
řiž řwojaty wostanje,
a njeřwěrnoscž wšchu křłosta.

Žel jemu wowžow wbohich je,
řiž řhodža wopuřchčžene.

Tuž řmilicž nad nimi žo čžze,
je wróčžicž řabludžene
a brařčne wobalečž,
řož řłabe pořylnejčž,
na čžerštwie ředžbowacž,
wšchě pařčž a wothladacž;
to dobro pastyr čžini.

To reformazija džě je
tu wšchědna w šadle jeho;
tak řejuř dawa žiwjenje
a žwobodu wot řkeho
wšchěm žwojim wěryžym
tu ja nim řłědžžym
psches žwět a bědženje
po čžěři řwěrnoscže
do raja njeřjeskeho. —

A Miřchnjanskemu Domej!

Móžnje řběha žo to wšche řobja někotre hodžiny ř potnožu
wot Drježdžan twjerdy hród Albrechtowy w Miřchnje. Tam řhd-
lachu marřhrabjo, kotrychž řhěžorojo něhdy ř ranju řčželechu.
Marřhrabjom řčžehowasče biskop. Š Miřchnja řčželesče biskop
póřłow řčhesčžijanskeje wěry psches Šakřku hacž ř pořodnju do
Řudnych Šór. Wobdžiwanja hódny dom, natwarjeny Bohu
ř čžescži w 15. řěřtotku, wosřamjenja džęřka hiščeže to měřtno,
i kotrehož je řo řčhesčžijanska wucžba dohřwala do kraja, do do-
mow, do wutrobow. Wot řěta 1556 řem je tuta krařna žyrtej
řřjedžiččže ewangelškeho žiwjenja. Dvě wřřokěj, pořdžičho
pschitwarjenej wěži, hładajo daloko do kraja. řwědčžitej wo tym.

„Volkskirchlicher Laienbund“ bě pscheprořřł, řebi wobhla-
dacž tuto sa ewangelřto-lutherřku žyrtej tak wařne měřtno ř krař-
nym domom. Wjazy hacž bě řo řčto nadžal, pschitřwata. řo
třžazach pschitřhadžachu to se wšchěch řčncžin Šakřkeje. Wofebite
čžahi ř Drježdžan, Řipřka a Řamjenizy pschiwjesechu řame jich
hižo na 5000 wobdžělnikow tuteje Miřchnjanskeje řěřby. A wjazy
pschitřhadžesče jich ř porjadnymy čžahami, ř řłdžemi, ř autami,
ř wofami, ř koleřkami; tak bě řo jich to pořodnju na wjazy hacž
20 000 řhromadžiko. — Řad dodawamy tutu nahladnu licžbu
20 000 ř tomu, řčtož hižo tšždženja wo řřědže piřachmy, někotsi
běchu jich řamo na wjazy hacž 25 000 licžili. — Wjednistwo
řřěřda pař řo poradži, tež tutón nje-wocžakany pschitwal řřadowacž
a čžřjódny rořdžělicž a na pořtajene měřtna pořasacž. Řiz jeno
w domje, ně tež w žyrťwi naščeje řnjenje a twe woběmaj mě-
řchčžijanskimaj Božimaj domomaj běchu na dobo řwjedženřte Bože
řkuzby. řotom wobhľadowachu řebi dom a wofolinu. Na
21 řa to pschihotowaných měřtnach wobjedowachu. řotom bě
řwojastkowa řhromadžisřna. W tutej wustupichu wuřnamni wjed-
nizy ewangelškeho řibanja. Bywřšči minister dr. ř Beč řtrowje-
šče wšchěch jako řachant Miřchnjanskeho řachantřtwia, dr. Řy jako
měřchčžanosta měřta Miřchnja, řuperintendenta dr. Řeuberg jako
řastupjeř žyrťwoje; prof. Řidmann, řapóřłanz řakřkeho řejma,
wusběhowasče žyly řřěřd jako wofebite wobřwědčženje ewangelřto-
lutherřkeje žyrťwoje mjes řakřkim ludom, bywřšči minister D. dr.
Šchroeder wobřamřny řhromadžisřnu se řłowami nutrneho džęřka.

Na torhoshčžžu řo na to wšcho mjerwjesče a řibasče. řosaun-
nistwojo trubjachu lutherřke řhěrlusche, kotrež móžnje psches tor-
hoshčžžo a hařy řłincžachu. Na řłěťku, řa řěčžnikow wofebje řřchi-
prawjenu, řtupi ř. krajny biskop D. řhmels, nadobny to muž,
nadobny hižo se řwojej pořtatow. Wofasče a namořtwjesče ř řlu-
bjenjam, ř wojowanju, ř dohřwanju ř možu wěry wěrneho ewan-
gelřkeho řčhesčžijana. Dha wšchak wostanu ja ewangelřto-luther-
řki řčhesčžijan! Wutrobny puřotachu, duřche běchu hřute, —
řwojatocžne wofomiki! Tu na dobo wšchudžom řwěřłina! Dom
a hród w lutej řwěřłinje. Bě wšcho řaž ř purpurom polate!
řobjo bě jim se řchpřhelom! Še řynkami řosaunow rořnosčho-
wachu řo ludowe řpěwř psches měřto, psches řobjo, psches řrajinu.
To bě džęř, to bě řwjedžen!

**Ewangelřki lud je hiščeže živy! Ewangelřki lud řebi tež
džęřka, reformazijski džęř, ř nowa řawdawa ruky, řłubjo, řo džęřči
řwěřu wóřow wěru, řo řteji ř skutkej řwojeho reformatora dr.
Marčžina Luthera!**

Žyrtej a řtat.

W Čžěřtořłowakřkej wojuja katolikojo a proteřtantwojo wo
konřekřionalnu řchulu, w Čžechach a na Morawje hižo dawno,
něřto tež Šřłowazny. Móže drje řo prařicž, řo řebi 75 procentow
wobhřłěřřtwia řada konřekřionalnu řchulu.

Wschelke f bliska a f daloka.

W Budyšinje seńdžetej so wutoru, 4. nobembra, dopołdnja 3/4 10 hodź. herbska předařska konferenza a popołdnju 1/2 3 hodźin kommitija sa herbske spěwarške.

Š Wósborka. Njedžela 5. oktobra bě sa našchu wožadnu wusnamna njedžela. Štwjećachmy hwoje nowe swony a f do-
bom dospołnje wobnowjenu wěžu hwojeho Božeho doma. Rano
we 8 hodź. czechnych w dolhim cžahu na dwórniščežo a do-
wjesechny wšchě tji rjenje wupyschene na torhosčežo. Tam je
našch knjes farar Stamm pokwjeceži a kóždy zyrkwiny zastupječ
da swonam hrónčžo hōbu na wotwu wěžu, na kotruž so potom
hnydom sčěhachu. Tuto džělo so derje poradži a bě hotowe, jako
popołdnju wožadni a hōsčžo do rjenje wupyscheneho Božeho doma
khwatachu f hwojatocžnej Božej službje, na kotrejž f. farar Titus
Reuter f Drježdžan předomasche. Jako bě Boža služba se hwoja-
tocžnym „Te Deum laudamus“ wufkincžala, wofasche wožada se
hwojim duchownym swone f přenjemnu swonjenju. Jako přeni
fawoni mały swón, swón prawdosčeže, jako drubi hrijedžny swón,
swón mēra a skónčnje wšchě tji hromadže. Jich synt je rjany,
džělo je so derje poradžilo — buchū we Wrótklawju late, — a
hwojedžen tež a woporniwosčež wožadnych bu rjenje mytowana.
Doshnt hwojedženja bě hwojbnj wjeczor na tšelečni, kotryž wulfej
hyle wophtowarjow rjaneho jawjekelenja a pēneje sabawy
a wofschewjazehe natwarjenja poskicži, tač f rēčjomaj ff. fararjom
Stamma a Reutera a tač se hwojedžeńskej hru: „Swony domisny“.
Zhty hwojedžen porjeńschichu wožebje tež wšchelate spěw, kaž
wožebje tež trubjenje posaunistow.

Se wšow. Štwórtk, 23. oktobra, jedna herbska předařska
konferenza we wurjadnym poředženju wo swjastku herbskich wo-

žadow a wo herbskich spěwarškich. Mač fajimuje wobojē jenaf
jara a dyrbjalo to tež kóždeho, kiž hiščeže kchescžijaniski Šerb je.
Dženža, — 20. oktobra, — tu jenož kótko hlowčžo wo swjastku
herbskich wožadow. Dyrbjeli jón dawno hižo mēčz abo nēšchto
podobne; potom njebhchmy w tajkej nush byli se fawtaranjom na-
schich wožadow se herbskimi duchownymi. Šchto potom, hdyž je
wērnō, so so w jenej f nich prózujā nēkōtši wo to, so bychū nēm-
steho duchowneho dostali? To runje w tu khwilu hiščeže trjeba
njeje, dokelž tu pschi prawym rosdželenju mozow hiščeže duchow-
nych a wšarow dosč sa wuprósdnjene wožady fu. — Nawopat
kincžesche njedawno f jeneho dopiža w Šerbškich Nowinach se
jeneje f tutych wožadow tač nasdala wēšty poroč pschecžiwō zyrk-
wonej wyschnosčeži, so je wona na tym wina, so hiščeže duchow-
neho nimaja. Zyrkwina wyschnosčež njeje tam na tym wina; je
so po hwojich prawych fawadach fkožowala a cžini to tež hiščeže.
— Čžač a fkladnosčež so husto fkomdži. Tutōn poroč trjehi Šer-
bow w naspomnjnych praschenjach. Šnadž je mōžno, to wu-
runacž, hnadž je hižo pschepōdže. To nowe herbske hibanje, wo
kotrymž so telko rēčži a pische, dyrbjalo smōžnicž, fkomdu wuru-
nacž a so sa to postaracž, so so herbske wožady sašo fawtaraju
połnje se herbskimi duchownymi a so hake f temu njedōndže, so
na herbskich fantorach pobrachuje. Tole budže wožebity a wo-
žebny nadawf swjastka, ale niz jenicžki. Džěla dosč cžaka na
njōn. Drobnishehe wo tym hnadž po naspomnjnym poředže-
nju herbskeje předařskeje konferenzy tež na tutym mēstnje šho-
nimy.

Wistowanje. W. M. w R. sa 20. po Tr. (fermufcha). —
R. w M. sa 21. po Tr. — Š. w M. sa 22. po Tr.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjeńše a wjetše džěci křescanskich staršich.

Podawa Arnošt Serbomil.

VI. bjesadowanka.

Džensa budu wam powēdač wo khroblim mužū, kiž
so nikoho njeboješe; ani krala, ani kralowny, runjež bēš-
taj tutaj čłowjekaj zljaj a mōcnaj. Mjenowaše so Elias,
Boži profeta. Jōnu připowēdži hroznu suchotu, a kral
cheyše jeho za to zarazyč. Štō pak by so dač zabič? A
tuž so Elias najprjedy khowaše při rēčcy Krit a potom
woteńdže daloko do pōhanskeho kraja. Ale Bōh Knjez
jemu praješe: „Dži pěknje wrōčo a pokaž so kralej!“ „To
drje, zo by mje dosahny!“ tak bychū rjekli mnozy z nas.
Ale Elias mēješe zmužitōsč. „Bōh Knjez poruča a tak ja
pōndu.“ A woprawdže zetka bōrzy krala, kotryž pytaše
z najmjeńša kusk trawički za kralowski skōt. „Nētko
tebje mam, ty čwilowarjo!“ mysleše sebi kral. Ale Elias
so njeboješe, ale praješe kralej pěknje do wočow, zo je to
wōn, kotry. čwiluje Israelski lud, dokelž je so wotwobro-
čil wot Boha a kloni so socham a wobrazkam. „Ale nētko
hlada jmy, štō je mōcniši, hač Bōh abo twoje sochy a při-
bōjske wobrazki! Powoľaj zhromadžiznu twojeho luda na
horu Karmel. Přeproš pribōjskich mēšnikow. Woni
nječ zabija woľa a ja zabiju woľa. Woni njech proša swo-
jeho boha wo pōslanje wohnja na woľtar a ja budu pro-
syč Israelskeho Boha. Wuslyši-li jich pōhanski bōh, derje,
su woni dobyli. Wuslyši-li mje Bōh Israelski, sym dobył
ja a mōj Bōh.“ Ludej a kralej so to lubješe. „Džensa so
to potajkim rozsudži, komu budža služic, hač Bohu abo
pōhanskemu Baalej!“

A tuž so zeńdže wulka zhromadžizna na Karmelu.
Baalowi mēšnicy přińdžechu přeni na rjad. Postajichu
woľtar, zabichu woľa a nētko prošachu Baala, zo by woľ-
tar zapalił. Hodžinu za hodžinu prošachu, ale jich bōh
njewuslyša. Elias so jim posmēwkowaše, zo by pokazal,
kak hlūpe su jich modlitwy k Baalej. „Wōľajēe wōtřišo,
snano je waš bōh wusnył abo wokoło dunda!“ Ale kažkuli
woľachu a woľachu, nihtō jich njewuslyša. A hižom bē
wječor.

Nētko přińdže rjad na Elias. Wza dwanače kamje-
njow, zo by zhromadženemu ludej připomnil dwanače
rodow Israelskich, kotřiž w Božej službje slūšachu k jenu-
mu woľtarjej, a natwari woľtar. Potom wuhraba hlūboku
hrjebju na wšech stronach woľtarja a nala do njeje wody.
Tehorunja wopor a drjewo a woľtar pola z wodu třikrōc,
zo nihtō njeby mohł rjec, zo wobšudži.

Na to so modleše: „Knježe Božo Israelski, daj, zo
džensa spōznaju, zo sy Ty Bōh Israelski. Wuslyš mje,
Knježe, wuslyš mje, zo by tutōn lud spōznał, zo sy ty,
Knježe, Bōh.“ Njetraješe doľho a Bōh wotmołwi. Blysk
zapali wopor a woľtar a woheń wusrēba wšitku wodu we
hrjebi. Lud so jara nastrōža. Wšitecy padnychu na swoje
wobličo a woľachu: „Knjez je Bōh, Knjez je Bōh!“

Skōncnje spōznachu, zo bēše Baal jenož bōh z drjewa
a kamjenja a zo su Baalowi mēšnicy jich wobšudžili. Nje-
džiwamy so, zo bēše lud rozhorjeny. Wjele Baalowych
mēšnikow bu tehdom zabitych a čisnjnych do rēki pod
Karmelom. Lud spōzna, zo by to bylo ranjace za Boha,
hdy by cheyl nēchtōn posluchač Baalowych mēšnikow a
Boha Wōtca.

fach wy pschiflucharjo, kotšiz, kaž Marja w Bethaniji, k bnyomymaj nohomaj bedže, so byščezje jeho słowo słyscheli. — Wščezje wy pał, sčto je najrjejšča pycha Božeho doma? To je wulka a nutrna wošada, kotraž s džeczimi skorah spěwa: „Moja duscha žada hebi, a jej chze so tych Anjesowych pschitwarow; moje čželo a duscha swjeheli so w tym žiwym Bosy. Derje tym, kotšiz w twojim domje pschebhwaju: či khwala čže wčeznje.“ — Derje w tym byčž, sčtož wascheho njebjeskeho Wótza je. — Derje wam wy džecz, hdyž wy wot 12 lětneho Jesuša sahe wufnjecze, wy mlodžeržy a mlode holžy, hdyž nješčezje na městnach šwětneho wješela, ale w Božim domje domach, so byščezje hebi tu pschezny nowu móž pscheczivo spytowanjam a wabjenjam čžerta, šwěta a čželnych žadanjow dobyli. — Derje wam, wy mužojo a žony, hdyž macze wješele na Božim słowje a po dželach a staroščach wšchědných dnjow ke mschi khodžicze, so byščezje tu wotpoczint Božeho luda wužitwali a duschu se žitwej wodu Božeho słowa wofschewili. — Derje wam, wy starschi s bčłymi wlošami, kiž derje njemóžecze wjazy wjele dželacz, ale hiščezje ruzy k modlenju stýfacž, hdžež je wam kaž něhdy staremu Simeonej a starej Hanje, Boži dom luby statok, hacž do njebjeskeje domišny pschindžecze. — Derje wam, wy kchori a hubjeni, wy šyroty a wudowty, hdyž tu w Božim domje teho pytacze, kiž pomha, hdyž je nusa najwjetšča. — Derje nam, hdyž my wšchitzy, stari a mlodži, bohacži a khudži, Boži dom prawje wužitwamy a dženska na fermuschnym šwjedženju prajimy: Ja chzu khwalicz Boži dom, w kotrymž Bóh tón Anjes k nam rēcži, šwjate žadanje naš k njemu čžehnje, a

II.

bohate žohnowanje s njeho wufhadža. Tu so nam pokasuje, kač dyrbimy živi byčž, tu so nam njebjeski šwět poskicži a tu wštosčž dostanjemy, so wčž teho Anjesa dobudže. — Tu so nam pokasuje, kač dyrbimy živi byčž. W našchim teczje rěka: „Derje tym ludžom, kotšiz Tebe ja šwoju šhlnosčž džerža.“ Bože słowo, kotrež w zyrkwi so wam předuje, dyrbi plody pschinjesčž. Hdže je jenicžka skala ja našču duschu, hdže je jenicžke kublo, kotrež je wopravdže hódne, so so wo nje prózujemy? Esu to kubla tuteho šwěta, kotrež naš wopuschčža, hdyž ras tutu semju wopuschčžimy? Je to žadosčž tuteho šwěta, kotraž tač rucze so minje? Je to čžescž psched ludžimi, kotšiz dženska Sofianna wolaja a jutšje: kšizui jeho!? Ně, derje tym ludžom, kotšiz Tebe ja morjo šhlnosčž džerža. Gene je nusne, Marja je hebi dobrý džel wufwolika. — „Derje tym, kotšiz s wutrobu ja Tobu khodža.“ To chze Bože słowo w zyrkwi na našchich wutrobach dokonjecž! Je to dosčž, pilnje ke mschi khodžicž a Bože wotkasanje wužitwacz? S tym byčmy my so šami žalošnje šjebali. To je Boža wola, so ras psches jeho słowo so wobrocžecž, rošhwěczicž, wufhwjeczicž dawamy a se sczerpliwosčžu a s dobrými skutkami wčezne žiwjenje pytamy. — Drohe žohnowanje w zyrkwi je njebjeski troscht. „Derje tym, kotšiz psches žalošny doł du a čžinja tam studnje.“ Šaj, tuta semja je žalošny doł, je hubjenstwo. Sčto by mjes nami byl, kiž njeby to hiščezje našonil? Hdž pač Bože słowo so čžiste a prawe předuje a hdžež s žylej wutrobu do njeho wěrja, tam je čžlowšle žiwjenje pucž do njebjeskeje domišny, na kotrymž tón Anjes naš wofschewi se žitwej wodu, wy šrudni a kšiznoscherjo, sčto je wasch troscht w čžemnych čžachach? Nicžo, hacž Bože słowo, wo kotrymž telko tyžaz šrudnych je wufnalo: „Hdy by twój šakon mój troscht njebyl, bych ja dawno šahinyl w šwojim hubjenštwje. — Pošledne žohnowanje zyrkwe je škončnje dobyče Božeho słowa. „Woni dostanu dobyče pschi dobyčžu, tač so wídzimy, so tón prawy Bóh je w Zionje.“ — Je drje wjele tajkich mjes ewangelskimi kšesčžijanami a bohuzel tež tón abo tamny w našchew wošadže, kiž žane žadanje po Božim nimaja a zyrkwi

našchew wošadže, kiž žane žadanje po Božim słowje nimaja a zyrkej. Ale wčž teho Anjesa tola njesahinje ale pokraccuje, Žudašch je wot teho Anjesa wotpadnyl, a Pawol bu wot teho Anjesa ja to pomofantny; israelski lud je teho Anjesa sacžihnyl, ale Bože kraleštwwo pschindže ja to k póhanam. A hdyž je dženska jich wjele, kotšiz pscheczivo zyrkwi wojuja a ju hidža, čžezke čžachy bčču pschezny dobyččeski čžach ja zyrkej. Jesušowa lubosčž dyrbi dobyčž, hacž njebudže tuta semja podložk jeho rukow. Jedny twjerdy hród je našch Bóh šam; nam dyrbi njeby wostacz. — Tehodla chzemy so šwěru k Bohu džeržecž a k žohnowanym hodžinam w jeho domje. Chzemy jeho słowo rad słyschecž a w dobrej a pěčne wutrobje wobarnowacz. Bóh šam je wotpoczint we wšchém njeměrje, mēr we wšchém wojowanju, šhlnosčž we wšchew šlabosčži, wofschewjenje we wšchew hórkosčži, žiwjenje we wšchém wumrjecžu. — Anježe, ja lubuju wobhdjenje Tvojeho doma a to město, hdžež Tvoja čžescž bydli. Šamjen.

Na fermuschu.

Šjew. Jana 21, 1—5:

„Šlej! ja čžinju wšcho nowe.“

Šlób: Wulki profeta, ja s wutrobu žadam zc.

Njebjeska nowe a semju je nowu
widžal Jan w šewjenju pschekrašujenja;
ja žiwu postajil Bóh je džé hlomu
Jesuša, kotryž šam žiwjenje ma. —
Njebjeska přenje a semja je šwjadla,
do procha přenja a kničomna špadla.

Město je nowe Jan wufhadat šwjate,
kiž runo njewjescze pschene je;
— to je Jerusalem, s njebjek šem date,
na semju dele so puschčžilo je.
Šlej! Ščeta Boža mjes čžłowštwom so krašni;
Jesuš wšchém šbožnym kaž šlonzo so jašni.

Bóh budže bydlicž šam mjes šwojim ludom,
lud jeho budža tam wumoženi;
Bóh, kotryž šahowa pschede wšchém šludom,
budže šam Bóh jich, hdyž pschewinyl
horjo a čžěšnosčž šwěta šu šleho,
šbožomnje se stracha wučžekli jeho.

Šyly wšch šetřeje s woczow jim šwěru
Bóh jich, a šmjercž wjazy njebudže tam;
wufhowat mile je k šwojemu mēru
šbožomnych Bóh, kotryž pokoj je šam;
šrudoba, wolanje, bolosčž tam njeje;
přenje je šasčto, — tuž wučžek je s njeje!

Šlób rēcži: „Šlejczje, ja čžinju wšcho nowe!“
— se štoła radošnje Božeho tam;
čžerstwe je štworjenje, čžiwje a štrowe,
Bóh jeho nowe je žiwjenje šam. —
Wššaj a raduj so, štworjenje mērne;
šłowa wšchaf Bože šu wšte a wērne! —

Tež fermuschny šwjedžen.

Mišionška zyrkej je tež wulki nadobny dom Boži, w kotrymž jich wjele škuzi Bohu. Na nim so dale a dale twari. Wulka wójna bč wšchelako tutemu dželu a daletwarjenju zyrkwe němšeho mišionštwwa šadžewala. Nětk bywa to hinač a šepje. Šwjast němškich mišionow móže pižacz: „Po čžemnej nožy čžerpjenjow šwita nowe ranje našchemu mišionštwu! Durje k šhubjenym mišionškim pošam so nam šašo woczinjaja! Žuse mišionške šjednocženštwwa, kotrež bčču našche dželo šastawale, prošča, so byčmy my šašo pschischli. A hižo dojědžechu našchi přeni mišionarojo hacž

won a buchu s radošču witani wot domorodnych! Dalschi so hotuja na pucz. Ssmu dzaka a wješela polni. Tola tež to khotne praschenje so naš jima, hač budžeja ewangelszy kšesčizienjo našeho kraja pschewjesč móz wschě tute nowe nadawki, kotrež so tym dotalnym nětk pschidruža.

Domoródnje kšesčizjanske wošady su kwerne wostale; wone žebi žadaja našču pomoz a ju tež trjebaja. Nješmemy ju jim šapowjedžicž! Ssměru tym, kotrymž šwěra šluscha! Bóh naš wola! My dyrbinu pošluchacž!

My drje swotkownje wothudnychmy a mamy domach na ludu a zyrkwi wulke nadawki došonjecž! Tola pošlad ewangeliona je nam swostač, a pošluschnosč dawa nowych mozow! Stejmy jedyn pschi druhim we wěrnym dobroproščenju a we šwěrnym šluženju, so nješkomdžimy hodžinu, w kotrež mamy škufkowacž!“

To reča sa naš a sa wschěch, kotšiz nješju jenož s hubomaj modlerjo druheje proštwy: „Pšchindž knam Dwoje kralestwo!“ a šeczejee proštwy: „Dwoja wola so stač kaž w njeju tač tež na šemi!“ ale tež se škufkom a wopradowže, poštwjecžicž s nowoh dom mišionšecje zyrkwoje Bohu a Jesušeju Šhrystušeju. A to so stawa najšepje se škufkom, se činjenjom runje tač, kaž šwoju kermušču šwojecžič najšepje se škufkom!

Zyrkej a stat.

— Sa prusku zyrkej je dženšnišča njedžela 2. novembra wažny džen: Wopomina šwoju nowu wustawu, kotraž s 1. oktobrom tuteho lěta šwoju pošnomóz došta. We wschěch wošadach, kotrež dženša s dobom reformaziški šwojedžen šwojecža, došelž pola nich 31. oktober žadnu wošebity šwojaty džen, špentina so dženša w Božich šlužbach a tež na šwóšbnich wjecžorach na tutu wažnu krocžel, kotruž je pruska ewangelska zyrkej činika. Nječ je to š žohnowanju žšecje zyrkwoje kaž jenotliwych wošadow!

— Šich wjele je so na to šwucžilo, žebi wot druhich pomhačž dacž, šabwšchi, so je najprěnschi a najwjetšchi nadawč tón, so wschě šwoje mozy napinaš a šphtasč šam žebi pomhačž. Š džělom sa młodžinu a na młodžinje bě to tež tač. Nětk pač je so najwjetšchi ewangelski šwojast sa młodžinu šhrabač a wošebity škufč pomozu pschihotowač. Wulkoštatny šwojast ewangelskich towarštwow młodženzow je 9. novembra poštajič sa džě „bratrowškeje pomozu“. Šwěra mješ šwojimi šobustawami hač š tutemu dnjej dobrowólne daru. Šoždy dawa, šchtož šamóže po šwojich wobšejnosčach a šromadži šej wschě we wošebitym sa to pschihotowanym lišče. 9. novembra abo po tutym so po žšlym kraju liščiki w towarštwach wuššpaja a nahromadžene pjenješ so šromadža. Dyrbja š tomu šlužicž, so by so džělo mješ mužškej a sa mužšku špěchowač po žšlym kraju, wošebje tam, hžez to s nim hiščeže klaza. To je pěny pucz, kotryž to towarštwu ewangelskich młodženzow s tym du. Nječ tuž rjaneho wušpěcha dozpija a nječ jich tež w městach a na kraju pschecželow namašaju, kotšiz tuto džělo sa młodžinu podpjeraju, kažkuli móžno. —

— Wólby šašo! Šelko šmy tola hžo wolili — a pschezo so to nimo kuli! To bješ džitwa! Ani w Šakškej ani w Němškej nješšmy žebi sa hešlo wscheho žiwjenja, džělanja, škufkowanja w šwojibje, gmejnach, krajach wušwolili: „Š Bohom!“ A hiščeže mjenje su po tajšim abo podobnym hešku činili! Tuž so to tež ani wolerjam ani wušwolonym nješšlachecži, a tač tež žštemu luddej niz! Šwarja, ale na nješštyh šašožku, a tač so to nješporadži! Šač došho to budža hiščeže šphtowacž!? — Šač we wulšim, tač w mašym, tuž šwojecž Bohu šwój dom a budž mješ tymi, kotšiz dženša a dale šwěru Bohu šwojecža šwój dom s nutrnej, wěražej wutrobu! —

„Convent Lutherškich žšleho šwěta“ je do Šöteborga we

Šchwedškej na 15. novembra t. l. powołany. Našchim čžitarjam je s našchich rosprawow hžo šnate, so je to šwojast, s kotrymž su so Lutheršzy žšleho šwěta do žška šwojastli. Lutheršzy Němšleje budža tam šastupjeni psches našeho krajneho bškopa Šhmelsa — na tutym so my w Šakškej wošebje radujemy! — a psches šwobodneho knješa s Šechmann. Convent budže we Šöteborgu s hoscžom šchwedškich lutherškich šararjow a něhže thžerč došho š wažnym wuradžowanjam šhromadženy. Lutheršzy su so runje w pošlednim čžaku s žšleho šwěta bóle a bóle do žška šestupali a dale a bóle so to hiščeže štawa; s tym wšitw Lutherškich rosče a nahladnosč lutherškeho wěrwušnacža došhwa tač w ludach a štatach. Tuž pschewodž našče dobroproščenje wscho džělo a próžowanje lutherškich zyrkwojow po wschěm šwěcže!

Słowo Bože šwjate je! Wěražy lud š njeju džě!

W našchim šerbškim njedžěškim šopjenu „Šomhaj Bóh“ lětniš 34 čžiška 42 čžitach pod napišmom: „Šwěšdarjo a wěra,“ na štronje 167 pěšeni, sa njej tole pschecže: Tuta šchucžka je žšle wěšče hódna, so by ju jedyn s našchich pěšnerjow do pěšneje šerbškeje šchucžki šestajač. —

Luby knješ špišacželo! Tuž so do džěla podach, Šam a wšchitkim luby čžitarjam a čžitacžkam našeho šopjena, wšchitkim, kiž duchowne kěrlušče lubuja, je špěwaja š čžěšči Božej a š šwojemu natwarjenju, šchucžku podacž, s wutrobnym poštwow: Šomhaj Bóh Šam! —

Šłóš: Š šožny dom! Šdžez su čže horje wšali.

„Mój Wótze, Ty wschě hwešdu prawje wodžišč,
Ty kěžbuješč najmješšchoh' štworjencžka!
Na šlowje moje wšohy wšchitke ličžišč;
Sa dobre wscho budž Šebi šhwalba wšcha!
Čže, wěčny Wótze, wušwolil šym žebi,
Ty štarasč so, so ja so derje mam.
Šač, hdy a hže so šemški bēh tež ššoncži,
Do tvojej' rušow ducha porucžam!“

J. W.

Wšchelle s bliska a s daloka.

Do Budyščina je šwolana sa wutoru, 4. novembra, šerbška přědarška šonferenza, kotraž so dopošdnja ¾10 hodž. š wurjadnemu pošedženju šhromadži, a komižija sa šerbške špěwarške, kotraž popošdnju ½3 hodž. se šwoji mžžělom šapocžnje.

Š Šoršmja móžemy dženša najrješšchu kermušču pošwjesčž pschijnješč: Ššwjecžachu tam pošdželu, 20. oktobra, nowu zyrkej. To je pschezo hžo něšchto wošebite a wošebne byčlo, nětkle w tajšimle čžaku a pschi tajšichle wobšejnosčach je to něšchto čžim rješšche, čžim bóle šwojželaze. A tuž njeje to tam jenož Šoršmšta nowa wošada a tež niz jeno štara Wšelecžanska wošada tule přěnju kermušč šwojecžila ale žška Šužiza, žška Šakška zyrkej s njej. — Nowa zyrkej čže s dobom wjazy byčž hačž zyrkej, hačž Boži dom, čže byčž s dobom pošnič, kotryž nan natwari šhnej, kotryž so s wulšej wójny nješwrocži. Adolf Šriesa dari tač Šoršmje dirojake: nowy Boži dom a pošnič, kašehož po žškej Šužizy, haj po žškej Šakškej pošdarmo poštasč. Š wulšimi woporami je zyrkej šwarit; wothódnosčenje pjenješ čžyšče jemu škoro w šandžerym lěče šadžewacž, tutón wulki a nadobny škufč, w lěče 1922 šašoženy, dowušonjecž. Tola bu s Božej pomozu došonjany. Wušotowali su jón pschnje a rjenje s wštarjom, s kšětku, s dupu, se šwonani a s druhim drušy, šabriti kačž šatarjo. A tač bu 20.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swćibny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew će. P

• Sserbske njedźeliske lopjeno. •

W Budyschinje, 9. novembra 1924.

Čiřčez a nakład Smolerjez knihčiřčezěrnje a kniharnje sap. družšt. s wobm. ruł. w Budyschinje.
Wulhadža lóždu šobotu a placzi na měřaz 15 šlotych pjenjeřłow.

21. njedźela wo šw. Trojizy.

Matth. 12, 46—50.

Kak husto maja šnješowe šłowa na přěni wošomik sa naž něšćto džitwone! Runje je Jesuř s farisejskimi wotrachnował. Še krutej ruku je tymle ludakam wobliczo wotkrył: „Wy jeřčezěrnjo wa šchlachta, kak móžecze wy šćto dobre řeczecz, dokelž wy šli jeze?“ Kak rořnje na njeho pohladachu! Šdnyž móhće hiđhypolne woczi moricž, potom by pohledni džěń jeho žiwjenja tu był.

Šadobo šo muž pšes čřjody čřiřčezě a jemu pšitwola: „Tvoja macz a tvoji bratsja steja wonkach a chzedza s tobu porčecz.“ Njebě to kaž šłoncžna pruha wořjedž čžornych mřoczelow? Běchu, kaž Markus powěda, še starořcze wo njeho pšichli. Wořjedž hiđy a rořhorjenořcze wutroby, klě w starořczi ša njeho šlapaja: maczeť, bratsja!

Wěřcze je jařne wjeřele pšes jeho wobliczo šćto? Tola našć ewangelij powěda, šo je křucze a wóřje s jeho erta šaklinčalo: „Šćto je moja macz? A kotři šu moji bratsja?“ A wu pšestřějo šwoju ruku na šwojich wučžobnikow džěřcze: „Šlajcze, čzi šu moja macz a moji bratsja.“ Šaj njepłaczi jemu to ničzo, šo šwójbje pšichřuřćha? Boži porjad, — a to je tola šwójba — nima ša njeho žanu wařnosć? Je Ignaz s Lohola, šakožer ješuitiřkeho řjada, teho šnješa prawje řošumik, hdyž wot šobuřtatow šwojeho řjada žada, šo maja nana a macz, domiřnu a wóřžny kraj šabycz? Niđdy na niđdy! Ženje njeje tón šnješ še šwojaty mi šwojasty šwójby řšachł. Šad jeho mlodymi řetami šteja te šłowa: „Běřcze jimaj poddany.“ A jeho pohlednja hođžina nam najřjeřřcze wobřwědčenje jeho šynowřkeje lubořcze dawa, hdyž šwoju maczeť Janej ša čžab žiwjenja dowěri: „Šlej,

to je twój šyn, šlej, to je twoja macz.“ Ženje njedařcze šwojim na lubořczi a šwěrnosći tradacž. Ale to šo wě, njeje teř ženje šanjelčal, šo njeje špořojom, hdyž jemu šwonkownje pšichřuřćesč. Dořcž njeje, jeho mjeno njěřcž. Wot šnutřšowneho šjednocženřtwa s nim wřšćitko wotwiřuje. Tuž s našćeho džěňřniřceho tekřta řhutne prařčenje na našće šwědomnje wurořcze:

Š s k u ř c h e ř c h d o J e ř u ř o w e h o p ř c h e ř c e ř l ř t w a ?

Nařć tekřt nam pořaje:

jeho šnamjo a jeho šlubjenje.

1. „A wón pšestřě šwoju ruku na šwojich wučžobnikow a džěřcze: Šlajcze, čzi šu moja macz a moji bratsja.“ Tam pšed nim ředžachu, klě njeběchu wořžobni po čžele, čžěřceni na šwěcze, wučženi, bohaczi, řdželani, ale muřžoj š luda, s mořlatymaj ruřtomaj a w hrubych drařtach. Šajke družřtvo ša teho, klě jako šapóřkřanz najwřřřcšeho, jako šyn Boži pšichřidže! Řybařkoto a přjedatowřchich žłonikow bě řebi wuřwolik. Šim titul dořtojnořcž da, porņjo kotřěřž wřšćitka čžłowřřka čžěřcž a pšcha wobłědnjetej: „Moji bratsja!“

Šćto drje jim w jeho wocžomaj tajku wařnosć a dořtojnořcž dawa? „Šćtož wolu čžini mojeho Wóřza, klě je w njebjeřčach, tón je mój bratr, šotra a macz!“ To je rořřudžaze: Čžinija wolu njebjeřřkeho Wóřza. Njeřřtuwaja wjařy w řčěrořkej řěžy šwěta, šo njěřhubja wjařy we wěžach tejele řemje, ale řnaja jenož jedyn nadawř, kotřňž maja dopjelnicž, jenož jedyn wotřřřnjeny řónz, wo kotřňž maja šo přožowacž: wolu njebjeřřkeho Wóřza.

Šćto Wóřz čžze? Tak je Bóh šwěť lubowal, šo je šwojeho jeničžkeho narodženeho šyna dał, šo bychu wřšćitřy, klě do njeho wěřja, řhubjeni njebyli, ale wěčřne žiwjenje měli. To wón čžze,

Jo bychmy s zbyej wutrobu do Božeho byna wěřili a sa nim k-
džili. Wuczobnizy su to cžinili. Jako Jezuř jich powoła, njejřu
řo spjeczowali a křomdžili. Pětr a Sandrij, Jakub a Jan řwoje
řpěče a Matthej řwoju řlonjěrnju wopuřchěčiwřchi řa nim k-
džachu. Eswojemu dotalnemu řiwjenju božemje prajachu. Es-
njejprashachu: Šhto drusy cžinja? Njelicžachu: Šhto dhrbimy
woprowacž a přhidacž? Šwěrichu řebi, řo se řwojej wěru Jezu-
řej přchepodacž. Šdž Bóh tón řnjes řwojeho řyna pógla, a tón
pola nař kapa, potom řo njeřkuscha, řebi dořho přchemyřlicž a
řo woprašchecž, pruhowacž a řo rořmyřlicž, potom jenož řěka:
Sa nim!

Šnajesch Božu wolu. Šřy po jeho hlořu, řiž tař huřto cži
řakřincža, cžinik?

Běřche řeleny řchtwórtř lěta 1724. W Mühlheimje nad
Ruhrom mlody muž, 26 lět starý, řamlutki we řwojej řtwicžy
ředži. Jeho wutroba bě hřuboka pohnuwata. Papjera přched
nim na břidže ležěřche. Wón pjero do ruki wřa a se řwojej řam-
řnej řrwju na papjeru te řłowa napřřa: „Mój Jezuřo! Tebi, mo-
jemu Šbóžnikěj Jezuřej řhryřtuřej řo ř tvojemu wěcžnemu do-
řpoknemu wobředženřtwu řapřřam. Wot tuteho wjeczora njech
řtej cži moja wutroba a moja řyła lubořčž řa wěcžne ř winojtemu
džatej přchepodatej a woprowanej. Šaj, řamjen. Gerhard Ter-
řteegen.“ Běřche to tón muž, řižje nam pořdžřřcho řrařne řhř-
luřche dař, řaž „Bóh je přchi nař tudy“, abo „Něťř, džěcži Bože,
pójmy, řo bliži ře řonzewi“. — Je wařna hodžina teř w twojim
řiwjenju wotřila, hřdžě řh teř tař rořřudženy wutrobu a řiwje-
nje Jezuřej přchepodacž? Šłaj, to je Boža wola, řo řo řyła řa
řwojeho Šbóžnika rořřudžřřch.

Wjele řchěřčzanow řo w řwojim řiwjenju tamnemu mu-
řej runa, řiž řhřřche w nořy přchě řěku. Ramakawřřchi cžolm řo
prawřdla přchimny, ale řapomni řjeczřas wotčžinicž. Tař řo na-
řpina a tola na řamřnym měřtnje wotřa. Přejčř ř řjeczřasom!
Je to řjany řjeczřař řwětneho řořchta? Abo řłoty řjeczřas řjenjě-
neho mamona? Abo řeleřny řjeczřas řhř řořchrow a pořadani-
řow? Šřnano bě to řamyřř, řo do přěřka njeřpřhřndže w twojej
wěřje: bě řkomdžřł pořłedni řjeczřas wotčžinicž? Přejčř ř řjeczřa-
řom, řewat řenje druhř brjoh njedobudžěřch. Pětr, Jakub, Jan,
Matthej, Domasch, wřchřřy řu řjaczřřy rořtorhali, jako Jezuř
přched nimi řtejeřche.

Něťřo řh ty přched rořřudženje řtajeny: Čhzeřch Jezuřowu
wuczobnik hřčž? Čhzeřch Wótzowu wolu cžinicž? Čhzeřch řo
dacž wjeřčž wot Jezuřoweje řylnje a řwěrneje ruki na wuřřim
pucžu do wěcžneho řiwjenja?

Tola wopomni: ř přěrnjej řrocželu hřřchěže njeje docžinjene.
To jenicžy je řnamjo, na řotřymž řhř pořnajeřch, řiž jako Bože
džěcži do Jezuřoweho přchěčřelřřwa řkřuřchěja: Woni wolu řwojeho
Wótza horjěřch cžinja. Eswoje řkřřkowanje a džěło, řwoje
přchěčže a řhřpěče pod wřchřřł wobřnjěžaje přařchěnje řtaja:
Řnježe, řchto ty čhzeřch?

Je temu tař pola tebjě? Šdž mlody džěň řwita, w řařtej
myřřli, w řařřim duřhu jón řapocžinařch? Džěřch na twoje džěło
ř myřřlu: Řěłřo mohł džěňřa řařřužicž? Řař mohł džěňřniřřchi
džěň najłěpje wuřřowacž? abo přchedpořožřřch běh a řřad řyřeho
dnja twojemu Bohu w modłřřwje ř hěřłom: „Šchtož mój Bóh
čhze, to řo teř řtaň!“? Ščžiniřch ty řebje řa řnjeřa řožđeho dnja
abo jehow? Wot cžeho dařch huřřtemu rořřudžěnjju, ře řotřemuz řh
wřchědnje nuřřowany, wotwřřowacž; jenož wot twojeho rořřuma
abo wot twojeho Boha? Řěłřo cžěřřch jebanjow a hōřřch na-
řhōnjenjow, řěłřo wopacžnyřch pucžow a řmyřřłow njebyřchmy měłi,
byřchmy-li řo dali jenož wot Božeho Duřha a Božeje wole wodžicž.

Njěřamolř řo: Šaj, řchto dha řožđy řař wě, řchto Boža wola
je? W bibliji wona řteji. Čžim řěpje řo ř nej řěřnajeřch přchěř

řtajne cžitanje w nej domach a pilne pořřłuchanje na přěřdowanje
w Božim domje, cžim wěřčřřřcho řačžucže řa to dořřawajch, řchto
Bóh tón řnjes runje w řym abo druhim padže čhze a wot tebjě
wocžala. Njěřamolř řo se řwojej řłabořčžu! Čžim nutřniřcho
jeho wu pomoz pořřyřch, cžim řylnřřch budže jehow mōž w tebi
řłabym. Njedaj řo přchěř řěcže a cžinjěnje řhř myřřicž, řiž řu
bješ Boha! Nchřtōn njemōže dhwěmaj řnjesomaj řkřužicž. Nje-
řpokoř řo teř ř dobrými řařřadami a přchěřewřačžemi! Na płodach
řchřom pořřnawajch a na řkřřach řchěřčžana. „Šchtož wolu cžini
mojeho Wótza, řiž je w njebjěřch, tōn je mój bratr, řotra a
macž.“ Jezuř řej nježada jenož řchěřčžanřřtwu, řiž w řłowach abo
řemřřchřhodžěnjju wobřteji, ale řo teř we řkřřach wopokāže.

Řařche řiwjenje njech je přořřwa: Tvoja wola řo řtaň! a
řłubjenje: Božo, twojou wolu rad cžinjju! Potom, jenož potom
do Jezuřoweho přchěčřelřřwa řkřuřchamny!

2. A řařte řrařne řłubjenje je nam ř tym date! Běřche we
řupjelach. Runje řo cžěřłohory přched hotel wjeřěřche, řo by we
řupjelach wuřřowjenje namakal. Nchřdže njeřchachu cžěřpjazeho
přchřiwřačž. Teř tu hōřčžěňřar wobřarowajch: Nimam řaneho
řuma! Šrudnje řhory pohłada; teř pořłednja nadžija bě řnicže-
na. Dha hōřčž, řiž běřche řemu přchřpořřłuchal, ř wōřej přchřřtu-
přiwřchi ř hōřčžěňřarjěj přaji: „Řnjes tu wotřanje, je ř mojeho
přchěčřelřřwa!“ a jehow do řwojeje řamřneje řřwy přchřiwřa. Še
řpōđřřwanjom řo řhory jehow woprašča: „Šchto wy řčže? řa
wař njěřnaju.“ Šřo pořřměwajo tōn wotmōłwi: „Njěřřny jako
řchěřčžěnjjo wřchřřy bratřřa w řym řnjesu? Jenož tař mōžěřchěže
tu wotřacž.“ Přejřmy: To bě duřchnje, to bě woprowdže řchě-
řčžanřřy řčžinjene. Šdž pař mōže hřřom dořřy řchěřčžřjan na
druhim tař cžinicž, wjele hōle budže to nařch řnjes a Šbóžnik
ř tymi cžinicž, řotřymž řwojich bratřow a řotřy mjenuje? Šaj,
řo jich se wřchěj řwojej dořřowu a řmilnořčžu přchřiwōřmje.

Čžěřło nuřa nēčřřřřchěho cžāřa nad nami leži. Čžmowu je
pohład do přchřchōda. Pořny řarōřčže a bješ radny nēčřřōřřłuli
do blřřkěje řymy hłada. Ale třořchřni, hřdž Jezuř nam řwojej
ruřy napřchěčžo řyła a řjěňřje: Mój bratřře! Moja řotra! Wón
budže nam pomhacž njěřčž. Wón budže řo řa nař řaracž, nařchu
wěž ř řwojej řčžinicž. Wón budže nař wuřřowacž a wumōž.

W řařtej přchemōžajěj mēřje řu to jehow wuczobnizy řhōnili!
Řař je řo řa nich modłřł, hřdž řo cžěřtej po nich řhřřchě! Řař je
jich we řwojich pořłednich řěcžach třořchřowal, řo njebyřchu cžmje
cžichěho pjadka podłěželi! W Wěřřemanje jich přched hřdu jich
njepřchěčželow wuřřowa: Přřacže nje, dha dajčže řym hřčž! řutřy,
ř řařtej řwěru řa řožđym jednorłřřwym džěřchě: řa Marju, Pěřřom,
Domaschom, donjž řo njebē jich řrudoba do wjeřřōřčže přchewo-
brocžřila! A jehow pořłednje řłowo na řemi bě řłowo řohňowanja:
„řa řym pola wař wřchřřł dnj hacž do řōnza řwěta.“

Tuž budž třořchřny we wřchěch wōjowanjach a wobčěžno-
řčžach! „Řařch řnjes řhř řwojich řnaje a je jich řtajnje řnař
přchěř wřchřřł řemřřke řraje je řwěru přchi nich řtaň. Wón nje-
přchřda, řo padnu, jich wodži tam a tu, řo řwěřni řawōřřtanu jom'
w řyřym řiwjenju.

A niž jenož w řiwjenju; teř we wumřjeczju! Wō přěřnim
řchěřčžanřřřim marřřarju, wō Šchěčžepanjju, řapōřchřōřřłe řkřřłi po-
wěđaja: „Wón pohłada hōřje ř njebjěřřam a wuřřłada řrařnořčž
Božu a Jezuřa řtejo na prawřřy Božej.“ řewat přchěřo we
bibliji řěka, a we wěřřwōřřnacžu wuřřnawamny: tōn řnjes ředži
ř prawřřy Božej. Čžehōđla řteji w řeřlej hodžinjě? Řjenje je
nēčřřtōn to wuřřładł: Jeho Šchěčžepanowu wōřřud řmēřom nje-
wōřřtaji. Je pořřanřł, řo by jehow dom wřřal. — Nchřtōn, řiž řemu
Řnjeřej přchřřkřuřřcha, njetrjeba řo něťřo wjazy pořłednjehow bēđže-
nja a pucža bojecz. Šřam njewōjuje. Tōn řnjes jemu na

pomoz pschindže. Tón Snjes pschi nim budže. Bratr bratra njewopuscheži.

A nětko to najwjětšije wscheho: Bratřja a šotry maja jedyn wótzny dom. „W mojego Wótza domje je wjele wobydlenjow, praji tón Snjes, a ja tam du, wam to městno pschihotowacž.“ Wón njerěči wo trónskej kubi, w kotrejž po šwojim semškim žiwjenju w njepschistupnej majestosczi pschebntwa, ale wo wótznyh domje, do kotrehož šo se šwojimi bratrami a šotrami dželi. Šdžež wón je, dyrbja czi, kiž šu jeho, tež bncž. Jeho domišna budže tež jich domišna. Šak šo tu wschitko w njewurjekliwej lubosczi bñhscžzi! Šak je lubowal šwojich, tak jich lubowasche hacž do kónza, jich lubuje hacž do wěcžnoscže. Šsmjercž, hñže šu nětko twoje štrožele? Šow, hñže je twoja cžma? Šańdžel woczi, džecžo Šože, ša tele semške žiwjenje, a jej wocžinišch we wěcžnym šwětle! A psched tobu twój Šbóžnik a wumožet šteji a cže wita: Wój bratřje! Wója šotra!

Šacžujesč, šak šbóžne je, do Šesukoweho pschecželstwa šlušcžez?

Tón Snjes je šwólniwy, cže do šwojich pschihotacž. Do twojeju rukow je rošbudjenje položene. Šchtož wolu cžini jeho Wótza, kiž je w njebješach, je jeho bratr, je jeho šotra, je derje šhowany ša cžab a ša wěcžnoscž. Šamjen.

Dosynk f reformaziskemu šwjedženju.

Lětka bě to 9. oktobra 400 lět, šo je šo Luther drařtu mnicha šlekt. Wobhladachu jeho tehdy f přenjemu rasej w drařcže wucženza (Gelehrtenrod). W šamšnej drařcže wucženza předomasche tež na to njedželu popoldnju we Wittenbergskej měšcžanškej zyrkwi. Duchowna drařta abo talar evangelskich duchownych nascheho cžaba pohadža f tuteje drařty wucženza, šakž bě šo ju Luther 9. oktobra 1524 woblekt; wona šwjeczi potajkim lětka šwój 400 lětny jubilej.

To bě drje tehdy jene žyle šwontowne pscheměnjenje, kotrež šo to f dotalnym mnichom Martinom šta, njebě pať bjes wlitwa na to, šo šo bóle a bóle wot klóštršeho žiwjenja dželešche, doniž tute šwjaski njerosťorhny žyle. To šo šta 13. junija 1525; šlubi šo f Šatharinu f Bora.

Lěšče to tež žyle šwontowna pschicžina, šo šo Luther 9. oktobra 1524 tajku nowu drařtu šwobleka. Lutherowe dotalne woblecženje, potajkim woblekt mnicha, bě dodžeržake; bě drje jo woblecženj byl hiže lěta doľho a tak tež pschi wschěch tak horznych bñdženjach tamnych lět. Šjenjes ša nowy tajki woblekt Luther nje-mějesche; tuž prošesche psches druhich šwojeho kurwjerčha wo nowy. Luther dosta tež wot njeho kruch najlěpscheho šuřna še Grimmy. Šóšla jo še krawzej. Šchtož je tutón f njeho šeschiť, njeje wjazh byla drařta mnicha, ale tamna šuřnja abo tamny talar, w kotrymž Luthera na wschěch posdžišchich wobrasach widžimy. Tuto šwontowne pscheměnjenje šta šo, šakž Luther to šam wupraji: „Wohu f cžeszi, jich wjele f radošczi, šatanej pať klubu a f šanibje.“

Nječ tuta wěž tež žana f tyh šakladnych šwutštownych njeje, njenašpomnjenu wochžnyhny ju tola wostajicž, a tež niž jeje jubilej. Še nišne, šo šo pschezo a pschi wschěm dopomnimy teho wulkeho, šchtož šo psched 400 lětami poda. A šwontka wobhlodana je tuta jednora drařta evangelskich duchownych pornjo drařcže katolskich měšcžnikow jednora, haj šnadna, je pať žyle wěšcže bóle po šchescžanštu hacž katolška, je evangelska!

Zyrkej a štat.

Ruřowšta zyrkej bě lědžekatti doľho wot wjecžorneje Europhy dželena. Tuž je něšchto šapšhanja hódne, šo wona nětkole pyta

šwist f protestantškim zyrkwjemi wjecžornych krajow. Šiškop Mišsen je f amerikanškej pomozu tute pospšty špěchował. Na psch. je Mišsen ruskej wšchnosczi wotkupit wschě ruske biblije, škrežž bě tuta wušwójila. A tutych bě jich jara wjele. Mišsen škutkuje ša to, šo by šašo w Ruskej šo ruska biblija cžišcžala; štara šo ša to, šo by šo ruske duchownštwu derje wufublowašo. We Ruskej šu šo politiske partije tež šašo dopomnike a pytaja šame šwist se šastupjekštwom zyrkwje. Ššwita to tam f ranju a we ranju?

Promemoria (wopomnjeńka)

— wo wotmyšlenem nowem wudawku dotalnych šerbskich „Špěwarškich“,

podat šarat emr. M. Urban — jako dotalny šobustaw komišije.

Šadawš nascheje š. šłown. předařskeje konferenzy — nowy wudawš šotaln. š. Šp. wobštaracž — nam dženi a bóle na poršty pali. 3 lěta šu nětk hižo šo pominyše, a my prawje a pěknje do přědka pschicž njemóžemy, doľež na nusnej a krutej organizaciji džela dotal pobrachowasche. — Nje-lubje naš šlin a špinadko šchcžepi a šombži. Šjedowěra a šchto wě, šchto hišcže wjazh, naš jima a wobšnježi. Šegitimazija (wupošas) a kwalifikazija (šmanoscž) do džela mi šo šjawnje lětka w přenimaj cžiščomaj „Ššerb. Šowin“ přejesche a pschezo hišcže njeje (f šahodnym wurasom date) něšajka pschiwěra šo šhubita, šo bych ja mošt rjadki dotal. š. Šp. rošeptacž a wschelake „šwětki“ f nich wutorhacž. — Šladžijomnje wo tom tola šjawnje žanoho dalšcheho wotpošasa trjeba njebudže!

„Šhšš šerbske“ dyrbja nasche nowe Šp. bncž, — je bratr f. šarat Šjetwa-Bufecžan psched nětk hižo 10 měšazami we „Ššerb. Šow.“ w cž. 4 (5. I.) wurasnje a dorasnje do šjawnoscže prajiť, a to tola drje tež žyla nascha konferenca šechže. — Šle šchto to rěka a žada, njeje nam dotal šo hišcže prawje a poľnje wujakniť a doprajiť. Šo je dotalna jenož 8 duchownych ličžaza komišija šwjětšcha še šastojškim šwojim powoľanjom došcž pocžezena a ma maľo šwobodny a šhwile ša tak wobšchěrne, roškracžene, haj, hobrške dželo, šajkež je wobdželanje noweho wudawka š. Šp. po nětk 86 lětach, — je bjes dwěla šnate a je šo tež runje w bñhu pošlednich 5 měšazow do wole dopóšnacž wošto. Šly do komišije (nimo dotalnych 8) hišcže 2 duchowneju a wěžnywštojnnych 5 lajškow trjebamy, — mješ nimi najlěpscheho šnajerja šerbskeje šhymnologije, šerbskeho klasiškeho filologu a 3 hudžbnnych mišchťrow. — Šjes nich je (f wušpěchom) špokojaze dželo — njemóžne! — Šo dotalne cžarje a pschi njepeľnem dotalnym klazanju — wjasnjemny. Ššchetož šchto f naš šobustawow konferenzy šechže a šamóže něhñže hišcže f najmješšcha 4 lěta doľho kóždy tydženi — w lěcže a w šymje jenaf — jónťrocž do Šudyščina pschifhadžecž na šaběranje še š. Šp.? Šak woprawdže šteji: Ša 5 měšazow bu dotal 76 cžiščow něšak pschepšledženych abo wobdželaných, a žyly wobšah dotal. š. Šp. je 858 cžiščow!

Tuž rěka $76 : 5 = 782 : x = \frac{3910}{76} = 51,44$ měš.

hišcže abo nimale pošpjata lět! — Šo njeńdže a je nonsens (holy njerosom), haj, hrěch, šakž pišane šteji „šdaluj šo žylych hrěchow“ (1. Šim. 5, 22b) a njeje žana šhwalba ša naš ewangelskich Ššerbow! A ša mnje (pschi 78 lětach) je to nimo wscheho něšchto tež — žyle njemóžne. Ša džě tak šym f komišije wušamnjemny. — Šwostan we njej, šchtož to f dobrym šwědomjom móže, šchtož ja njemóžu. Šnajemny wschitžy šłowo šwojeho Šnjesa a mišchťra: „... nóz pschifhadža, hñžež niťto dželacž njemóže“

(scz. Jan. 9, 4)! (Ale přeni němští bašnjeť — Göthe — po tom a k tomu rymuje):

„Noch ist es Tag! Frisch rühre sich der Mann;
es kommt die Nacht, da niemand wirken kann!“

— Sechze-li pať našcha ř. hlowna konferenza řo hiřcheže řhrabawřchi řwoju přchiřkuschnoscz po móżnosczí dopjelnicz, wuhotuj wona 1.) řwoju komiřiju pořnje, do džela někať do řahazu, a to bjese wřcheho dalřcheho komdženja a klazanja! a 2.) podaj řdobom řama wona, řchtož je jejne prawo a tuž teř njedwělomna přchiřkuschnoscz, řwojej komiřiji wobřah a wopřhijećze noweho wudawka ř. Sp. a k temn teř nuřny „klucz“ abo (fundamentum dividendi solidum, i. e. hic discernendi atque materiam ordinandi) — po dyplomaj 1 a 3 mojejho lěřa njedželu Cantate (18. V.) w nabořn. našchim tydženifu „Řomhaj Bóh“ řdželeneho programa, a czin to piřomnje kóždny jeje řobustaw po rořpomnjeczu ř wuřtojnymi řserbami řwojeje wořady — něť hacž najpořdžiřcho kónz tuteho žyrkw. lěta (29. XI.), řo teř kóždny po móżnosczí tať by přchi wařnem džele byť řobuwobdželeny, — na komiřiju řa nowy wud. ř. Sp. — pod adr. (k rukomaj) k. Janaka w řsmolerjeř kniharňi! —

Wřcho hewawřche pať přchewořtaj konferenza dowěrnje řwojej pořnej komiřiji ju w duchu přchewodžejo přchi jeje řhutnem a częřkem džele řwěru a wutrajnje ř řchewczijanskim dobroprořchenjom! —

A řmaneje komiřije starořcz a nadawě budž a wořtaň dželo ř częřom dořonjeć! —

ř Wožeř pomořu tať pořtupujmy ryřhle a wutrajnje, řo přchewinjemy a dořbudžemy — Bóhu k częřczí a k řohnowanju řa našchich ewang. řserbow!

Imo „Da, Domine, incrementum!“ —

Wřchelle ř blifka a ř dalofa.

— „Radio“ je nětkole heřko. A wono teř je něřchto wořebite a wařne, řchtož je řwětej „radio“ přchinjeřko. řeho žyřku wulku wařnoscz dopóřnaja halle rař pořdžiřche częřy. řehodla je dobre, řo řo teř žyrkej tuteho nowotarřkeho gratu přchima. A wona to hiřo je! Njedželu, 26. oktobra wuhotowa řjednocženřtowo ewangelřřich towarřtowo, kotrež je řo wořebje řa tutu wěž wutworiko, řwoju přenju nutnořcz přchew „radio“. řa tym je wobdžlene na přch. řnutřtowo ne miřionřtowo a ewangelřři wubjerř řa nowinarřtowo. řu to raňřcha nutnořcz wuhotowana dopořdnja w 9 hodž. řlowny řuperintendenta D. Burghart mējeřche křóřku rēcz; wuřbēhny, řo to nětko ewangelion po nowyř pucžach pyta řhorňy a bēdnyř, kotřiž njemóžeja do Božeřo domu přchitcz; to budže wēřczje rad lubje witany řkutř ewangelřřeje lubořczje. ředyn druři czitawřche bibliřke řlowa do tuteho nowotarřkeho nařtroja; a wořebje bēchu to tute jednore řlowa Biblije, kotrež bēchu ř wořebithy řaczijřchczom. ř tomu buchu přchidate někotre křuchi ř žyrkwineje hudžby. — Nutnořcz bē křóřka; budže řo kóždny njedželu wopřjetowacz; žyřle Bože řkřžby ř „radio“ wotmēwacz, njeje pať wotmūřlene. — Bože řlowo pyta řebi pucže. řo je jedyn nowy, tuton řchrowy. A tute řchřē lētaja wřchudžom, do wřchēř kōncziň a dalofa a teř tam, hđžež hewawř ani ertne ani piřne řlowo Bože njepřchitdže. A hđňž niž wřchudžom, tu a tam řapala wořen. A to džē czje řeřuř řchřřtuř, kaž řam praři, to, řo by řo paliřo! —

— řiřtowanje. ř. w. ř. řa 22. p. řr. (pořutny džeri). — ř. w. ř. řa řnjertnu njedželu. — ř. w. řr. řa 1. adwent.

řamotwity redaktor: řarať W ř r g a c ž w řořaczřzach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjenře a wjetře džēci křescanskich starřich.

Podawa Arnořt řerbowi l.

IX. bjesadowanka.

Prajēe mi, čehodla řu w řuskej džensa tak řpatne wuhlady? Čehodla je tam telko hłodu a bēdy? řehodla, dokelž tam doľho a doľho přēd swětowej wóřnu njebē řaneje sprawnosēe. řhudži bēchu potłócowani. Nichtó řo njestaraře wo jich wzdželanje. Nichtó njemējeře z nimi sobuželnosēe. řuska nětko to řněje, řtož řu rozřywali móeni a bohači po někotryř lēřtotkach. A tak je to w kóždem kraju a w kóždem narodze.

— řu chcemy powēdaē wo dwēmaj profetomaj, kotrajž řtaj iřraelski lud wjele lēř přēd zahubu pokazowaloř na to, zo Bóh dyrbi khłostaē kóždny lud, we kotrymž řu khudži podčičowani. řmenowařtaj řo Amos a řosea. řtaj to dwaj z tak m. maľyř profetow, kotryřchž mamy w bibliji dwanaēe. řto wot was móže jich mjenowaē? (řosea, řoel, řamos, řobadja, řonas, řmicha, řnahum, řhabakuk, řzephanja, řhaggai, řzacharjaz a řmalachias.)

řobřejnosēe w kraju bēchu wubjerne. 2. řral. 14. řeroboam II. knježeře w mēře a řpokojnosēi. řohatřtowo kraja přibēraře. A z řohatřtowo přiridže brojeřtowo a wopiřtowo. řto porokowaře Amos iřraelskemu ludeř?

řmysla řebi, zo móža byē z mērom (řuk. 12, 16—20) a njerudža řo nad čerřpenjom ludu (řamos 6, 6). řu liwey přir njesprawnosēi knjeřaczř worřtowa a přir khudobje mnohich z ludu. řo bēře čēřka wobskóřžba. řdyž bu prajene

Napoleonej I., zo dobyēe jeneho mēřta by řadalo wokoľo 100 000 muři, prajeře: „řto je pola mje 100 000 muři? Ničo!“ Kóždny, kiž je zymny k čerřpenju tradacyř, wala na řo čēřku winu přēd řohom. řredawarjo likerow, palenca a zcyřla wopojacyř piēow, wobřudžerjo a hrajerjo, kotřiž řebi řami woložeřu řiwjenje z wucycanjom druhich, budža wot řoha řudženi. řat. 25, 41—46.

řēchu lēni. řupowachu řebi řoža ze řlonowymi kosēemi wukładowane a walachu řo cyřy džeri. řiblija wuēi, zo je dželo ze řohnowanjom. řēnjosē pak z pokleēom. řēni bohaēk a lēni khudaēk mařaj řamsnu winu.

řēřtaj přerčinjakaj a lēnikaj. řēdžeřtaj borany ze řadla a najtuēniře čelata, runjež tysacy z hłodom mřējachu. řaře přerčinjeřtowo hnēwa řoha, kiž lubuje jednore řiwjenje.

řēchu wopiřcy. řjepijachu wina z pokalow a řkleňčkow, ale z banjow. řajki lud njemóže doľho wobřtaē. řdyž řlawny puēowar řansen, kiž je přerpyřtowaľ krajinu wokoľo řewjerneho wjertadla (pola), bu prařany, haē je na řwořim puēowanju wuřiwaľ nekajke alkoholiske napoje, wotmōwi: „řto řebi myřliēe?! řdybychmy sobu wřali alkohol, niřdy njebychmy řo wřóēili.“ řamolubosē je z najwjetřim hrēchom čłowjeka. řwedže k přerčinjeřtowo, lēnosēi a hřubosēi. řrawe řiwjenje je řiwjenje řebjeřapřēca a řluřby.

řdruři profeta rēčeře runje kaž Amos. řmenowaře řo řosea. řon bē přeri, kiž pōřna, čehodla dyrbi Bóh luby řknjeř khłostaē iřraelski lud. řic řehodla, zo řo hnēwa, ale řehodla, zo lubuje. řchce, zo bychu řo porjedžili wřitcy bjeřbóřnicy. Ale njedosařa jenož zwjerřne polēpřenje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaj,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłaj
Wšědne dny;
Džěń pak swjatý,
Duši datý,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éł khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Sserbske njedźelske łopjeno. •

W Budyschinje, 16. novembra 1924.

Čižbčez a nakład Šmolerjez knihicziščezěrnje a knihatnje šap. družšt. i wobm. ruk. w Budyschinje.
Wukhadža kóždu šobotu a plačezi na měřaz 15 šlotych pjenježłow.

Wofutny džěń.

Wšchikłowa Salomonowe 23, 25.

„Daj mi, mój šyno, tvojú wutrobu, a njeh šo moje pucze tvojimaj woczomaj špodobaju.

Lubny čitarjo, hdy by cze čłowjek wo samóženje, strowosčez pšchinjeł, dha njeby wjaz na jeho radu poškał, i nim wotkhadžowal. Nětko wěšch, kajku škodu je hrěch načinił. Přenjeju čłowjekow je wo paradis pšchinjeł, lijeńza tehodla pščinđze, Sodom bu wutupjenny kaž tež město Jerusaleń, a wšchědne masch pšchěd woczomaj, kał je hrěch ludži škaženje. Haj, chze kóždeho hišchěze wo šbóžnosčez dusche pšchinješez. Praj, móžesh tehodla čžinicž, šchtož šebi hrěch žada? Móžesh na tuteho radžicžela hišchěze poškačez? A tola to čžininny a i hrěchom hrajkamy, kaž njeby nicžo na tom bylo. Kał wjele šo něto šhrěšchi je šłowami a škutkami. „Božo, ty wěšch w kajtim čžajku tvojá luba žyrkej je, kotraž tvojá wóstanje. Ludžo šo nětk w hrěchach pažu, hejchlerštwó a šekernosčez wšchudžom je a luta šlósčez. Šasparnych je nětko wjele w jara wulkej šhróbłosčez w tym čžajku na šwěczi, njepšchecžel šwój njerjad šcžele do dušchow, hdyž ludžo špia, a na waišche nješteja.“ Wofutny džěń je šašo, kiž kóždemu praji: šudž šo, wrócž šo, wobžaruj šwój hrěch, wotprošch jón šebi, pšchitwobrocž šo Bohu, daj jemu šwój wutrobu. Ššlyšch, kał cze Bóh šam t tvojemu šbožu lubje prošch: daj mi, mój šyno, šwój wutrobu, a njeh šo tvojimaj woczomaj moje pucze špodobaju. Ššlub jemu džěńka a džěř to: „tvojá, o Boho, dyrbi byčž moja wutroba, a moje, o Boho, dyrbja byčž tvojé pucze.“

Haj, tvojá, o Boho, dyrbi byčž moja wutroba. Bóh praji: „Daj mi o šyno tvojú wutrobu.“ Wón tał prajicž móže jako

nasch štworicžel a wumožnik, kiž ma prawo na naš. Šaš naš šaštara, kał droho je naš wukupil! Ale šchtož šebi žadacž móže, to dyrbimny jemu i lutej lubosčez dacz. Wšchaj šmy jeho džěczi. „Daj mi, mój šyno praji. Wšches šhrystuša, šwójeho šyna, je naš ša šwójé džěczi pšchijal a naš lubuje a žohnuje. A kaž nětk džěczi dyrbja štaršchistku lubosčez šarunacž se šwójéj lubosčez, tał tež dyrbimny my jako Boho džěczi štajnje Boha pšchěd woczomaj a we wutrobje měcz a šo teho hladacž, šo njebychmy do hrěchom šwolili a čžinili pšchecžitwo Bohim kašnam. Wopomnimny to tola wšchitzy, štari a mlodži, šo by hrěch wotěbjerał a pošlušnosčez pšchiděrał, šo bychu džěczi byle wjekele štaršchich a šahe i jich erta Bohu šhwalba šašincžala, a mlodži čžisteje wutrobny, šo džěřa, šchtož šu šlubili a šwójé mlode léta temu šenjesez šwójecž, a štari wopomnili: „nutnosčez byš ludžimi šu prawe šchědžitwe wložch, a nješmasane žiwjenje je prawa štarosčez.“ „Daj mi, mój šyno, tvojú wutrobu,“ praji tón šenjes. Wutrobu šebi žada, dokelž wot njeje wšcho žiwjenje wukhadža; wón wě, hdyž wutrobu ma, dha ma žykeho čłowjeka. Dha potom nošch šhodžitej po prawym w kašnych wotknyjenym pucžu, w šwójatosčez, čžistosčez, šprawnosčez a hdyž luba njedžela pščinđze, do Boho doma. A ružch šo pošběnytej t modlitwam ša dusche, ša dom a džěczi, ša šhornych a šašudžennyh, ša lud a Boho kraleštwó, a šběhatej šhornych w šwěrnym wothladanju ša šhudnych a štarnych w jich škabošczi a wotewrjetej šo we woprowanju ša šhudnych a štarnych a hdyž Bóh šebi ša šwój raj wopor žada. A woczi hladatej horje do njebjez se wšcheho čžěpjenja, horja a bėdženja jako do pšchichodneje rjaneje domišny, a nješladatej wjaz njelubosnje a hrosnje na druhich, njeh šu tež w šbožu, njeh hidža a njeprawje čžinja. A ert šhwal Boha a rěczi lubosnje se wšchitkimi. Prajčez, njeby to krašne bylo, hdy bychu

tať wšchitzy Bohu swoju wutrobu dali? Róždy dom by mať Boži dom byť, a lud hěta Boža pola cžlowjefow, hdžež móhli spěwacž: rjenje, rjenje je na swěczi, luboscž bracz a luboscž dacž. Ale kať steji, sčto widžimy a kšychimy? Dha wołaju, my njechamy, so by Bóh dale nad nami s knjesom byť a wustupja s zhrěwje, njekhodža wjaz do Božeho doma, njemodla so wjaz w domach, wutroba je napjelnjena se sawiřcžu, s njepopřhecžom, se řebicžnosćžu a řwětnej luboscžžu a psches ert džeja hrosne kłowa hidženja, njecžistoscže, njepopřluschnoscže kamo w kłowjach a mandželstwach a haťle we wřy a mjes ludom. Rařka je nascha wutroba, komu kšuscha, sčto ju napjelni? Młožemy pať tajku s hrěchom wobcžeženu wutrobu tež hiřcžež temu knjesej dacž? Haj, haj, na poťutnym dnju Bóh nam pschwoła: dať mi, mój řyno, tvojju wutrobu, hdžž je tež hrěřčna, jeno so je rořkamana a je jej řel tnych hrěchow, ja chžu ju wobhnadžicž a wucžiscžicž. Rořkamana a tnychenu wutrobu lubuje tón knjes. Tu chže potom tež napjelnicž se řwojim řwojatym duchom, so by hódne płody praweje poťuty pschinjekła, a prajiřch: tvojja, o Božo, dyrbi bycž moja wutroba, a moje dyrbja bycž tvoje pucže. Bože pucže wřchať řu stajnje dobre. To pať řo nam njesda pschezo tať bycž. Bóh nař položi na řhoroložo — ach, kať wjele řhornych tu je, řiž jara cžerpja a řaťoscža — a njesbože potřechi cžlowjefka a řmjercž wotwoła lubeho nana, lubu, řwěrnju macžer, lube džecžo, lubu mandželřtu, lubeho mandželřteho tať řahe a řtaroscže řu wulke. Hdže je jow Boža luboscž? A bjesbóžnemu řo husto derje dže, je prawy a bjes řtaroscžow, a fromny ma wjele pschecžerpicž. A džecži řwěta řu w řbožu a Bože džecži noscha najcžežřchi řřchiz. Hřěřchnizy, řiž řo Boha řmēja, řo hordža a wulzy cžinja, a řesuřowu wucžomnizy cžerpja řměch a potkócženje. Njepschecželjo němřteho ludu, řiž řu cžertowszy řłali a řo hiřcžež džęňřa boja, wěrnoscž řjewicž, řmědža nař řřjudowacz, a my tola nimamy wjetřcheje winy hacž woni a mamy w tym pschod Bohom dobre řwědomnje. Hdže je jow Boža luboscž, řwojatoscž, řprawnoscž? Ach, kať cžežke pruhowanja nascheje wěry, hdžž řo njemóžemy namaťacz do Božich džiwnych pucžow. Řich wjelee řu wěru řhubili, dokeľž nejřku Bože pucže řrosunicž móhli. A tola řu Bože pucže s nami pschezo dobre a prawe. Młóže dha Bóh něřčto cžinicž, sčtož njebh dobre byťo? Njebhchmy jeho řrudžili, hdžž chžyli na jeho luboscži a řwěrnoscži dwělowacz? Ně, řohož Bóh lubo ma, teho řhłosta. A pschi tym chže tež pruhowacz, kať řhłna je nascha wěra, kať móžne nasche dowěřenje, hacž tež pod řřchizom móžemy jeho řwojate mjeno řhwalicž a řjeknyč: knježe, cžiň, řaž ty chžeřch, ja řym twój wotrocžł. ja řym tvojja džowka. A sčto dha je fromny a prawy? Njeje dha tu a tam w tať mjenowaných džecžoch řwěta a bjesbóžnych wjaz luboscže, wěrnoscže, cžistoscže ř namaťanju hacž mjes „fromnymi“? Dha chže Bóh nař s řřchizom tež wuřwječicž. Řrudoba, tnychnosć a řaťoscž řu w jeho ruzy řředki, nař řa řbožnu wěcžnosć pschihotowacz. To chžemy stajnje wěricž a wawnacž: moje, o Božo, dyrbja bycž tvoje pucže. Raž ty mje wjedžeřch, tať chžu hicž; ty džeržič mje řa moju pravu řuku, na ničim ja nusu njesměju, ty wodžič mje po řwojej radže a wosmjesč mje na pořledku s cžescžu horje. A tam budu haťle wřcho prawje dopóřnacž a prajič: tón knjes je wřcho mudře řapocžal a krařnje dokonjal, cžescž temu knjesej dajcže. Tuž wotprořch řebi džęňřa wřchu maťowěru a njescžerpliwoscž a něť daleř řa Božej řuku w řcžerpliwoscži a dowěřenju, so Bóh wřcho prawje cžini.

Tať pod řřchizom tež nařch řmucžstowny cžlowjef rořcže a nam wřchitko ř lepřchemu řluži. „Nusu, řiž řo na nař řnowa, Boža mudrořcž wotwaži. Wot kolebki hacž do rowa nasche dny wřchě postaji. Sčtož řrudži nař tudy, tam dawna nam řbože. O nadžija řbožna! O řłodki wřřchě Boži! Ř;ťł řhodžimy řřořchtnje toh

řiwjenja pucž; Bóh s nami je, ničo nař njemóže hřucž.“
S. w. M.

Czař hnady.

Wotpad wot Boha wjedže do řahuby!

Řłóř: Sčtož Bohu wjerřchnemu řo řoda.

Czař hnady Božej' ř kónzej řhwata!
We řmjercži nařch czař wotběhnje —
Řsmjercž hrosy nam, pschěz bliže řaha,
Řam rubi czařne řiwjenje.
Řsmjercž! njepschecžel wřcho' řiwjenja,
Řam wosmjje wřcho, sčtož czařnosć ma.

Czař hnady Božej' ř kónzej řhwata!
To wótre, cžežke řłowo je.
Řam w heli wěcžny wohen řapa,
Řam pali řřch řte řwědomnje
Řa wěcžne teho hřěřchniřa,
Řiž njepoťutny řawořta.

Czař hnady Božej' ř kónzej řhwata!
Řłaj, Bóh řo njeda řa řměch měcž! —
Řř řudniřej do řukow řhwata,
Řdžž nočže tu řo polěpschicž,
Ře warnowal Bóh řodarmo,
To cžlowjef w hřěchach řřah řo.

Czař hnady Božej' ř kónzej řhwata!
Wrocž něť řo ř Bohu, cžlowjestwo!
Bóh řcžerplimy to dořho cžata
Řa njepopřluschnych řodarmo —
Hdže cžeknyč chžyl to řudženju,
Hdžž řłomdžič wěrnju poťutu?

Czař hnady Božej' ř kónzej řhwata!
Džen łóřdy tole wopomnimy!
O Božo, wupomhaj nam s pada,
My wřchědnje wjele řhřěřchimy,
Řam wodať nasche hřěchi wřchě,
Řař woblecž drařtu prawdoscže!

J. W.

Zyřfej a řtat.

„W ó t c ž e n a ř ch.“ W Řřřku chžeřa řwětnu řřulu wobhđlerřtwu namozowacz. So bychju tutu wěz ludžom řłóđtu řcžinili, nałožuja wřchelake řředki, tať tež ľeczaze łopjena. Řene taťke ma řwoju wřřebitu wařnosć w tym, so je Řřřřim „Wótcže nařch“ wosjewiło, s kotřymž chže řwětna řřula řich wobřbožicž. Řodamy jón tu nařchim cžitariam, so bychju widželi pucže, kotřej řwětna řřula řhodži a cži, łotřiz řa nju wojuja. So njebhchmy nařchu řerbřcžinu wo tutón wudželł „wobohaczili,“ řodatwamy jón po němřtu: „Unsere Republik, die Du bist in Frankreich, Dein Name werde geheiligt, Dein Reich komme endlich, Dein Gesetzewille geschehe im Elsař wie in Frankreich, gib uns Deine Liberté — bald, vergib uns unsere Schuld, aber vergib unseren Schuldigern nicht, führe uns nicht in die Gewalt der kirchlichen Reaktinäre, und erlöse uns von den Boches. Amen.“ Tute wuhanjenje knjesoweje modlitwy, haj Boha řameho je drje pschedy wřchěm řnamjo řřanzowřeje ale řunje tať teho ducha, do łotrehož řařorow wodži řwětna řřula, řřula bjes Boha — „bjesbóž-

na schula" ludži, mlodých a starých. Šerbszy starschi, kak by bylo ??? —

W Škotskij je po namotowjenju zyrkwojom wobhdleštvo wothłobowalo wo wobstacze křesćijanškej schule. 90% zplěho wobhdleštwa je so sa křesćijanšku schulu wuprajito. —

Njedzela w štrasche! to njeje nicžo nowe. Šchož so pa 28. septembra w Potsdamje sta, drje tola. Pšichadžny bud budžesche na tutej njedželi. A czechodla? Tehodla, dokelž njeběchu w běhu tydženja dojednacž móhli, dokelž běchu sa přenje dny noweho tydženja nowe jednanja postajene a tehodla, dokelž běchu — „židowszy prawisnizy pšes židowske šwjate dny sadžewani“. Wěšo, so so tež jednanja buda dopoždja w 10 hodž. sapočachu; je džě to tola runje hodžina hłownych Božich šlužbow. — Njestschašmy my tu na wšach pšejara i hłowu tuteho wulko-měšćanskeho podawka dla; hdyž bychmy chzpli na wšcho to hłowu tšchascž, i cžimž tež wješnjenje njedželi — a Boha Šnješa wonje-cžesca, njebychmy jastacž móhli hłowu tšchascž. A Ty, šwjeczišch Ty Šnješowy džěni tak, kak to po křesćijanšku dyrbišch?

Štjichimy a widžimy, kak so katolska zyrkej wšchudžom hiba, bynjež to bylo wošrjedž ewangelskich krajnow. Tež ewangelske zyrkwoje ša so šrabate. Nowe žiwjenje so jetoja. Dopomimy so na „džěni zyrkwojom“, na „sjednocenje wšchěch lutherskich zplěho šwěta“, na džěni tu naspomnjeny sapočatki i „radio“ nutrošćemi! W tutech dnjach nětko bu nowe ewangelske sjednocenstwo wutworjene, „sjednocenstwo sa šhromadne džělo“, — Arbeitsgemeinschaft. — Je šebi sa nadawł šćiniko ewangelsku kulturuu politiku. Chze na pšch. pšchi wólbach i jenotliwymy partijemi jednacž a sa to wustupowacž, so bychu so mužojo a žony ewangelskeho ducha wustwolili. To směja hnydom pšchi tutech wólbach džěla došć a na došć. — Na tutym džěle šu wobdžělene na pšch. sjednocenstwo ewangelskich starschich a „Volkskirchlicher Laienbund“. Bywšchi minister dr. Schroeder na pšchedšhdstwo. Šóždeho ewangelskeho křesćijanana šwjata pšchiflušćinosć je, so so nětko tež šobu hiba, so by bylo tajke ewangelske hibanje šylnišče a šylnišče i žohnowanju jenotliwym a zplěmu ludej.

Židža.

Wotpad wot židowstwa pšchiběra. Židowske wošadne šopjeno w Berlinje sapisuje w šóždym cžibke wjazw abo mjenje mjenow tajkich, kiž wustupichu. Wosjewi jich 18 mjenow sa januar, 31 sa februar, 30 sa měrč, 36 sa juli, 19 sa august, 67 sa september; i tomu pšchindu hišće 36, kotšiz se židowskeje gmejny w Berlinje wustupichu, kotraž je wšchelake pruhowanja pšchetracž dyrbjata. Pšchede wšchěm šu to pšchepuz, lěkarjo, direktorojo bankow a fabrikow a ingeněrojo, kotšiz to wustupja. Šelko i nich i drugim wěrywusnacžam pšchistupichu abo so disidentam pšchidružichu, njeje snate. — Tola njeje jenož tak, so to wot židowskeje wěry wotstupja; šu tež tajzy, kotšiz pšchistupja. Židowskej gmejnje w Berlinje pšchistupichu 1923 wšcho hromadže 37 wošobow, a to 3 mužojo a 34 žonow.

Lutherowe šłowa.

We šwojim wulšadowanju Matth. 5, 6 praji Luther mješ druhim: „Boli cže, hdyž widžišch, kak to šakhadžaja,“ — Luther mēni, kak cžert a šwět to pobožnym sadžewataj, dobreho cžinicž a i dobrenu pomhacž, — „a i temu nimašch sa lutu dobrotu nicžo šhiba luty njedžak, šazpivanje, hidu, pšchescžehanje. Tehodla je jich wjele ludži, kotšiz nješbu chzpli widžecž wšchu tutu njewólnosć, haj, kotšiz šu napošledku na wšchěm šadwelowali a pšched ludžimi

do puscžiny cžekali, a buchu mnischa i nich. Tak je, so je pšchiflowo pšchezo prawo mēlo: „Šadwelowanje šćini cže mnicha.“ Paš šebi njedowěrja, so šo šejwja, a tuž bēža brjucha dla do šłoštra, tuž je jich to wulka cžrjoda tak cžinika, paš šadweluja na šwēcze a šebi njedowěrja, so n šwēczi pobožni wostanu a so šu drugim ludžom pomozni. Ale to njerēka: hłodny a lacžny bycž p opravdošću!“

*

Š Matth. 7, 7—11 pišche Luther mješ druhim tež tole: „Wš dyrbimy nawuštncž, šebi tute šłowa — Matth. 7, 7—11 — do wutrobny šakocžicž a šo na tole šwucžicž: Tak bórny hacž cže něšajka nuša abo něšajki štrach mješ woczi dzyri, padni to hnydom na šwojej koleni a pšchedpošž to wšcho Bohu, cžinjo tak po tutym napominanju a šlubjenju, so budže nam to pomhacž a sa to šebi nješmēmny hłowu šamacž se šwojimi cžłowšćimi myšlemi, pytajo pomozny.“

Wšchelte i blisťa a i datoka.

„Šokutna šrijeda“, kotruž 19. nobembra šwjecžimy, je wot štata pšchipošnaty šwjaty džěni; njeje tež jenož šokutny džěni sa Šakštu ale sa žyhu Šēmštu. W Šakškej je nam sa hłowne Bože šlužby sa text date to šłowo Jer. 3, 22. — A potom hižo njedžela šemrēthch! Wš špominamy na šwojich lubych, kotšiz šu šemrēti a kotšiz šu šmjercž pšches wulku wójnu namakali, a my šo dopomnimy, so je šašo jeneho zyrkwoineho lēta šonz, so nowe pšched nami šteji, so je advent pšched nami. Je to wošebity cžak. Wuštrjebajmy jón tež sa to wošebite, šchož je nam date: sa dušchu nješmjertnu! —

W **Budychinje** jednasche wutoru, 4. nobembra, šerbška předaška šonferenza we wurjadnej šhromadžinje wo wažnych praščenjach, wošebje wo šwjasku šerbško-nēmškich wošadow. Šo nadrobnyh jednanju pšchija wot Šetlicžanskeje pobocžneje šonferenzy pošćicžene dypki. Jenotliwe zyrkwoine prošćšejšćtwa maja hacž do šonza tuteho lēta wo tutej wězy wuradžowacž. Šapocžatki noweho lēta jedna potom šonferenza dale, mējo potom rošbudženja jenotliwych wošadow. — Š tutech wošadow je jich tukhwilu šchtyri bjes šwojeho dušchepastyrja. Šak móhlo šo tutym najlěpje pomhacž a kak šo našchi mlodži bohošłowzy najlěpje šamēšćnicž, wo tym porēcža šo to a tamne; wošamšny šo tež pišmo na krajny šonfistorium, wo kotrymž šo pšchede wšchěm to žadanje wupraji, so njebychu šo nam nēmšzy duchowni do Šerbow pošćali, tež niz nēmšzy duchowni šwonka šlužby do wuprošdnjenych šarow. — Na šonzu, cžak bē nam šoro cžeknyš, — šabērachmy šo i nowym wudawškom šerbškich špěwaršćich; tu nješchindžechmy paš i žanemu i rošrižazemu dojednaniu; je-li šo dyrbi tuta wěž pošćowacž a šo i dowidžomnemu šonzu do wješć, so bychu šerbške špěwarške cžim přjedy cžim lěpje do luda pšchisčle, dyrbimy tu hišće ras šhromadnje jednacž a to bórny a doškadnje! — Šopošdnju je potom šommišija se šwojim džělom pošćacžowala a dale dotalne šhěrlušche našchich šerbškich špěwaršćich pruhowala a porjedžala.

Sapłacženje žadaju šebi wšchě nowiny a njedželške šopjena, haj, jich najwjazzy šapłacženje do přědka. To tež i pošnyh prawom! Wobštejnosće šu džě tola pšchezo hišće žhle hinajšče hacž do wójny, wošebje pjenježne. Še pšchi tym žhle njemōžne, so mōžēja wudawašnje hacž šonz lēta a hišće něšchto dlēhe cžakacž. Tehodla je tež nušne, so šo cžescženi cžitarjo šerbškich šopjenšow po tym šloža. Tuž njech pšchecželnitwje wšchizy nětk wšcho sa tuto lēto šapłacža abo dopłacža, šchož njeje hišće šapłacžene! Tež towaršćtvo šwonšowneho mišijonšćtwa chze šwo-

je sličbowanja s dezembrom wobsamfnyč a wšchě dary a sličbowanja sa tuto lěto hačž k sapocžatkej dezembra mječ; sčtóz by potajkim sa mišijonstwo mješ pohanami hiščeje něfajki dar měł abo se saplaczjenjom našeho „Mišijonskeho Božola“ tajki daricž wzył, jón njech bórny woteda, je-li so chze, so by hiščeje sa tute lěto hobu ličeny był.

Wječorne krajiny Němskeje a zyljeje Europy su czežto domachpytane s njewjedrami a s powodženjom. Esu to nastrojaze powjesce, kotrež smy čitali s Mainz, Koblenz, Frankfurt na M. a s druhich městom. Podobne sdželenja pschifhadžachu s Frankowsteje, wošebje s Parisa. My spominamy tu w našich krajinach, kotrež Bóh tak huadnje sažo pschepusčezit, na wšchěch tych potrjehenych, sacžuwajo s nimi czežu a ból, a smy džakowni Bohu s wutrobu a se skutkom, so je nam sakhowat hona, domy, statoki a wšchě te rjane dobre dary, s kotrymiž je naš wobhnadžit!

Wiztoranje.

Nowe zyrkwine lěto je psched durjemi. S nim sapocžinamy tež s nowym rjadom natwarjazych nastawkow našeho nabož-

neho kopjenka „Bomhaj Bóh“. Prošhny tuž naležnje wšchěch czeščenych pobudželaczerjom, so bychu pschezo hwoje pschinoschki w prawym čazu podawali. Dyrbja w cziščežerňi najposdžischo wutoru rano byč. Sčtóz je redaktorej podawa, dyrbi je tak šlacž, so su pódželu pola njeho. S dobom prošhny wo to, so by so na to džiwalo, so bychu natwarjaze nastawki so tak wulke podawale, so hačž do pol druheje strony došahaju. Pošne předowanja so njech jeno sa wošebite njedžele a hwojate dny posčiczeja. Nimo natwarjazych nastawkow wocžakujaj so druge pschinoschki, s kóždeje wošady pak porjadnje powjesce, kajtez móža so pod „S bliska a s daloka“ wosjeticž. Tuž tak pschihotujmy so, so bychmy s nowym lětom pilnišcho a hwoerňišcho džekali sa naše kopjenko a tak sa našich Šerbow w Šakstej a w Brusstej a so bychmy so wo to starali, so smě do wjaz a wjaz šerbskich domow pschifhadžecž a strowicž: „Bomhaj Bóh.“ Redaktor.

B. w B. sa smjertnu njedželu. — **M. w Šr.** sa 1. adv. — **N. w B.** sa 2. adv. —

Samostwity redaktor: šarař **W h r g a c ž** w Rošacžizach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjenje a wjetše džeci křescanskich staršich.

Podawa **Arnošt Serbomil.**

X. bjesadowanka.

Hrěch je k zahanibjenju ludow. Běše to we měsće Jeruzalemje. Na hasach wsudže hołk a tołk; ludžo khwatachu ze swojimi wudželkami a z nakupjenymi wěcami, zo bychu přjedy hotowi byli, dyžli jich slóncu začeri ze swojimi žehliwymi pruhami do scina. Kedžbliwe woko derje spózna, zo je so nad městom znjesła zrudoba. Tamna slawna doba krala Salomona klinčeše w pomjatkum mnohich jako krasna bajka, na kotruž njemóžachu wot wěsteje doby zapomnić. Do města přičahny spodziwny muž. Běše předař a dopominaše na tamne zaše časy slawy a mocy. Zahe rano stawaše a předowaše blisko měsčanskich wrotow ludej. Tak tež džensa tutón předař steješe na zwučenem městnje. Mjenowaše so Jeremias. Raňši wětrik hrajkaje z jeho sylnje šedziweje brodu a z hustymi na ramjenje wisacymi wlosami, z lěwicu přidžeržowaše sebi plašć a z prawicu pokazowaše tam, hdžež blyšćeše Boži dom (Tempel). Što džě předowaše tamnej zhromadžiznje, zo někotři rozhorjeni přječ džechu, druzy so smějachu, a tych, kiž wažnje připosluhowachu njebě wjele? Z wolniwymi słowami wobrazowaše přičiny zrudneho žiwjenja w měsće. Wjele drohotnych pokładow z Božeho domu, a mnoho nadžije polneho stroweho ludu so wotwjedže do Babylona, narod njeměješe swobody, běše podčisnjeny cuzym, kral sam dyrbješe posluhać rozkazej pohanских knjezow, a to **wšitko** jeničcy tehodla, zo běchu ludžo zapomnili na Boha Wótca, na jeho wulku móc a lubosć, dobroćiwosć a pomoc, na to, kak buchu wuwjedženi z Egyptowskeje a dowjedženi do slubjeného kraja. Město tego, zo bychu dopjelnili Bože kaznje, lhachu, škodowachu sebi na přemóh, wadžachu so, khodžachu mjez pohanow a z nimi do pohaňskich pobožnosćow a zabawow.

Jeremias běše posłany wot Boha Wótca, zo by jich napominał. Z dobom pak měješe připowjedzić, zo Bóh **Knjez** chce wodać wšitko, hdyž jenož so lud wzda zleho a

bjezbóžneho žiwjenja; jeli zo pak njeposluha, budže khlostany. Předař čakaše, wospjet pominaše, nichtón pak njeslubi, zo wot nětku powjedže lěpše žiwjenje, ně, nawopak, wusměšowachu jeho, haj samo hrožachu jemu. Jeremias pak so njeboješe. Pytaše skladnosć, zo by mohl rěčec k hromadam najwjetšim. Na swjatyach dnjach předowaše blisko Jeruzalemskeho domu Božeho. Wšitkón lud dyrbješe hić wokoło njeho a Jeremias wótře napominaše. Wjedžeše jara derje, zo wopytowarjo khodža tež do pohanskich tempłow, haj zo wopruja přiboham samo swoje małe džeci. Ale wšitko běše podarmo. Jeremias pak njewusta. Ani před kralom so njestróži. Hdyž spózna, zo so poča spřećeleć z egyptowskimi přećiwu Nebukadnejarzej, džěše do kralowskeho palasta ke kralej Zedechiasej a jeho radzićelam, pokazowaše na zrudny kónc zběžka. Judejscy njemějachu ani pjenjezy, ani dosć wójska, ani dosć brónjow, babylonski kral pak měješe wšeho dosć a nadosć. Nimo tego běše so Zedechias zawjazal Nebukadnejarzej z přisahu, zo nič přeciwo njemu njezapočina a nětko by byl z přeradnikom? Nichtón wšak Jeremiasa njeposluhaše. Wšitecy khwalachu Zedechiasa, wołachu jemu „slawa!“ a přećiwu Božemu profecce zběhachu pjasće, mjenujo jeho přeradnika a zawjednika.

Kak zrudny woteńdže Jeremias! Žiwjenja njebě wěsty; hdžežkuliz što bě, hanješe jeho tehodla, zo běše předował štož bě jemu Bóh prikazał. Bolosć, wulku bolosć měješe we swojej wutrobje. Bóh to widžeše. Dołho čakaše a napominaše a hdyž njeposluhachu, poča khlostac a k tomu powučil krala Nebukadnejarja. Tón přičeže z wulkim wójskom k Jeruzalemej a město lohko doby. Wjele tysac Židow při tom zahiny, wšitke drohotne předmjety z templa a palastow buchu wotwjezene. Mnohich Židow bu wotwlečenych do wotročkowstwa. Templ bu spaleny. Palasty, haj cyłe město bu zničene. Što běše zawinowało poniženje? Hrěch a njeposlušnosć přećiwu Božemu slowu. Wšo by móhlo skónčić hinak, hdy bychu byli Jeruzalemscy wobydlerjo posluhali na radu a napominanje Božeho služobnika. Jenož hdyž ludžo zakhowaju a dopjelnjeju Božu wolu, džerža so Božeho słowa, móža byc ze zbožownym a njeskaženym narodom.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džělat
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Sserbske njedźeliske łopjeno. •

W Budyschinje, 23. novembra 1924.

Čižbč a nakład Čsmolerjez knihicziščetnje a kniharnje sap. družst. i wobm. ruk. w Budyschinje.

Wuřadźa łóždu kobotu a placzi na měřaz 15 stotych pjenjeřtow.

Čswjědžen semrjetych.

Čjewj. řw. Jana 2, 8—11.

Wo řmjerczi řěczi njedźela semrjetych. To je twjerda řěc, a tola, řchto njeby řhźł bliźřche wo řmjerczi řhonicz? Čshopenhauer je ras prajik, řmjercz je macz řwřeho mudrostwa (řhilořophie). Rař prawo ma tutón muž! W kóždej wutrobje bydli to řadanje, na pořledne potajniřtwa wotmořtwjenje dořtač, a řchto by wjetřche potajniřtwa byřo dźřli čžemne wroto řmjercz. A řhaj, čřlowjeřki hrosom njeda tebi řaneho wotmořtwjenja. Rař je řo teř na tutym prasřenju we řwřěch čřařachdžěkařo, twarjo na čřlowřki rořom njeje niřto řiřchće dořredka řwřiřchoř. Je jenoř jedyn jeničřki, kiž móže nam něřchto wo řmjerczi prajicř, jedyn jeničřki, kiž nam jařnosć da, řchto čřaka řa čřornymi durjemi řmjercze na nař, to je tón muž, wo kótrymž placzi to majestetiske řwědčene nje nařcheho tekřta: To praji tón přeni a tón pořłeni, kiž moryw běřche a je wóřiwit; řesus řryřtuř! Wón, tón muž řchřiza, nařch horjeřtawany wumóřnik a řbóřnik ma řłowa řiwjenja, wěczneho řiwjenja. Wón je, kiž móže na řmjertnej njedźeli řam řwřěch řarowazych a řwřěnych řrořchtozacř, pořłnicř a řnowej nadźiju dořjelnicř, hđňž nam řwřiwola to řralowřke řłowo ř wěcznosće řa wěcznosć:

Žiwjenje ma to dořhće!

Tehodla budźće ř 1. řtrořchni a ř 2. řwěrnni.

1. Tekřt praji: „A temu jandźelej teje Čsmřnjanřkeje wořadny piřch: To praji tón přeni a tón pořłeni, kiž moryw běřche a je wóřiwit: řa wěni tvoje řtutki a tvoju řwřchnosć a tvoju řřudobu a to hanjenje řych, kóřřiz řřeknu, řo řami řidži řu, a njeřřu, ale řu řatanřka řřhula. Ničřo řo njebóř teho, řchtoř čřerpicř

mařch. řłaj, řdjaboř budźe něřotrych wot wař do jařtwa čřiřnecř, řo byřchće řpřtowani byřli, a budźecze řwřchnosć mecz řwřch dźeřacř dnjom. Budź řwěrnny hacř do řmjercze, dha řhzu tebi řrónu řiwjenja dacř.“ Tute řrořchne řłowa potowřřcheneho, řiweho řbóřnika řłacza wořadze, kiž ma wjele čřerpicř. Wón řnaje řu, řnaje kóždeho jednotliwego, jeho čřerpjenja, řwřchnosć, řřwřchnosć a řřudobu. Če řatanřkom wjeřelom hanřachu a řwřchřčřchachu njewěřjazy řwřchřčřenjom tamneje wořadny. řaj, řnjes wě řamo, kař tekřt praji, řo budźe řheluch, kiž řo pičř dyrbi, džen wote dnja řiřchće hóřčřřch, po řdaczu budźe řmjercz ř dořhčerjom. A dha řřwřchimy: ničřo řo njebóř teho, řchtoř čřerpicř mařch! Čřehodla niř? řnjes čře prajicř, řa řym řwřěm, řa řwřěmi čřerpjenjami, řa řwřej řwřchnosću a řřwřchnosću řteju „řa“. A tutón „řa“, tón horjeřtawany řbóřnik je ř dořhčerjom, a je ř dořhčerjom teř dženřa řiřchće. Do řwřěho řubjeřřtwa w nařřim wóřřnym řraju, do řwřeje nuřř, do řwřeje řwřchnosće a do řwřěho řarowanja na řmjertnej njedźeli dyrbi řłincčecř to řłowo: Ničřo řo njebóř! Budź řtrořchtny, řesuř je pola tebe, a hđňž jeho mařch, dha njeřměřch řarowacř, dha mařch řwřěho dořč, dha řu bohary čřlowjeř, řamo hđňž řu řwřcho řřubit — tu řwořich řubych, kiž řu wot tebe řchli, a na kótrychž dženřa na řmjertnej njedźeli řponiřnařch — tam řwřě řemřke řubla. řiřchće ras praji, mařch řesuřa, potom řu bohary čřlowjeř. řenoř tón je prořheř, kiž njemóže na row čřlowřkich nadźijow ničřo druhe piřacř dźřli to, řchtoř tamny mařđelřki na pomniř horřolubowaneje mařđelřkeje napřřacř dařche: „řenoř řy!“ Č njeje bě řwřcho řřubit, jeho řiwjenje bě morywe. A řchtoř ničřo druhe nima dźřli řmjercz, řomuř wóřtanu jenoř řři řuki řemje, hđňž wulke, pořłeni řořemje prajicř řwřchdže, tón je prořheř, a tón nima řaneho řrořchta. Me řař njeřmě

poła tebe być. Chzešch kchesczan być, prawy kchesczan, potom dhrbisch wufnyć hinał pišacź. Wufni pišacź, hdyž czi tež naj-prjedy czežo padnje, pišniki węczoneho śwěta, a wone rěkaju: „Jenož Wón! Jenož Jezuš!“ Wufnicze tał pišacź, džen wote dnja pschezo lěpje, pschezo rjenšcho, pschezo jašnišcho, wschitzu wy žarowazy, kiž dženka ł rowam waschich lubnych stupicze. Tał pišacź chzemy pał tež wschitzu wufnyć, kiž my wo šmjercź nascheho luda žarujemy, psches kotrež to wulke duchowne wumrjecze kaž czežła khoroscź dže. Chzemy tej słowje: „Jenož Wón“, hdyž tež se styšnimje kchepotazej ruku, dha tola sczerpliwje pod Božu móžnu ruku šo ponižujo na wschitkón kchiz nascheho žiwjenja napišacź. Jenož stróšchni, wy žarowazy, wy, kiž dwělujecze a płacze, wy kiž tał někotre cžohodla na wutrobje macze, to žiwjenje ma to dohycze. Tuž budže pał tež Jezušej śwěrnj.

2. Bjes tuteje śwěrnoscze je wschón troscht blašnosć, słowo, kiž nicžo njepriji a žaneje moży nima a njeda. Tehodla pschitaji tola „Wón“, nasch žeršcha žiwjenja šwojim tróšchnym słowam to napominanje, budž śwěrnj, śwěrnj hač na pošlednu mjekščinu twojeho žiwjenja. Staj žyle dowěrjenje na žiweho Boha! Prawa śwěrnoscź pschecziwo Jezušej da wschemu troschtej nadžiju: Jeho je to kralestwo a tehodla tež mi pschikšuscha, jeho je ta krašnosć, duž tež mi pschikšuscha. Ja šmēm moje žyle dowěrjenje męcź. Šwěrnoscź sa śwěrnoscź. Šsmj pał hižo tajžy dowěrliwi ludžo Boži? Ludžo, kiž kchiz jako jeho zejch a jeho pchchu na šo wosnu? Šchto dhrbi hewał kchiz wonkach na rowach twojich lubnych, šchto dhrbi na naschich wěžach, w naschich Božich domach? Kchiz njecha czi jenož něšchto dacź, ně, kchiz tež něšchto wot tebe šebi žada. Tał wěsczi, kaž je Boži kchiz šahlowanje węczoneje kóny, tał wěscze budža jenož czi, kiž ł kralom kchiza, ł Jezušom šobuczerpja a šobuwowuja, kiž šu śwěrnj we wschěch hodžinach žiwjenja, ł nim šobu dohycź, knježicź a živi być, kaž tekst praji: „šchtož pschewinje, temu šo žana šchoda stacz njebudže wot drugeje šmjercze. To žiwjenje ma to dohycze. Šo bychmy jenož śwěrnjšchi na kchiz a ł kchiza na kónu njebjesku hladali. Jenož stróšchni, jenož śwěrnj, tał napomina šmjertna njedžela, ša węcžny wěnz daj twoje žyle, kšude šemške žiwjenje! Nascha wschědna prošwa pał njech ł temu je: Čžehni ša šobu naš, o Jezu! Dha my tež se žadoscžu tam pschindžemy, hdyž ty nětk šy a knježišch ł wješeloscžu.

Čžehni ša šobu naš stajnje tu, daj nam ša tobu cžahnyć; daj krašnosć nam kaž jandželom, daj šbóžnje horjestanyć. Šamjen.

Š wobšamknjenju žyrfwineho lěta.

(Na njedželu šemrěthch.)

Scź. Jan. 12, 44—50:

Šsam Jezuš šlónzo mile je nam w cžaknej tudy mrolocze.

Šlób: Šam Bóh je šwoje słowo dał zc.

Šsam Jezuš šlónzo mile je nam w nakšwilnej tu mrolocze; naš jeho jašnosć pschewodža se šwěta domoj do njebja, — tuž śwěrnj jenał pschi nim wudžeržmy!

Šchtož do mnje wěri, njepschindže na jere jónu šudjenje, — to Boži Šsmj šam wobkruca ł nam pošlany šem do šwěta; šo w nim da widžecź Wóčzež mišostny.

Šlej! šestadžako šwětko je nam ł Jezušom a žiwjenje, tuž wostacź we cžmje njemóže, šchtož pschischol ł wěrije do njoh' je a pschi nim pschezo śwěrnj wudžerži.

Šchtož do njeho pał niewěri šlób jeho w šlowje škšchawšchi, psches šlowo budže šudženy a na węcžne je šhubjenj! Šswět šbóžny šcžinicź pschischol Jezuš je.

Tuž najwjetšchi hrěch wobendže, šchtož šazwił jeho šlowo je; wschał šlowo šbóžoh' šašubži, kiž w njewěrje šo šatwjerdži, — to šudny džen šam šjawnje pošaze!

Šsam njeje rěcžal wot šebje Šsmj, kotrehož Wótž pošlał je; ně, pschilasał Wótž jemu je, šchto cžinicź, rěcžecź dhrbjesche; wschał jašnosć šam je jeho krašnosće.

Tał šlónzo Jezuš mile je wschěm wěrjazy tu na šwęcze a šlónzo šbóžnym šawěrnje do wscheje jónu węcžnosće; — ł nim njebjesku šu krašnosć doštali!

Žurnjafub Šwehu.

Tał šo kniha mjenuje, kotraž nam wo mužju powjeda, kiž w mlodych lětach ł Meklenburgšce do Ameriki wupucžowatošchi, šebi tam se šwojej žonu po wulkich a dołhich próžach šarmu (šublo) šakoži a nětk jako wumjenkał w listach šwojemu štaremu wučerjej w domišnje šwoje žiwjenje a našonjenje w Amerizy wopišuje. Wobšebje rjany je list wo šmjerczi jeho štareje maczerje. Še šwojimi jednorymi a tola druhdy tał škubokimi šlowami šobu do najšole pošnutwazeho škšuscha, šchtož šym cžital. Š. w Š.

„Šubny pschecželo a wučerjo!

Čžu czi dženka jenož něšchto šlowežlowo napišacź, ale list budže drje hałle w bližšich njedželach hotowy. Šsmj jara šrudny w šwojej wutrobje. Pošlednju šrijedu, 13. haprleja, šym šwoju macž kšowal. Dhrbju Čži wot njeje pošlednje božemje prašicź, a wona šo da tež hišchže rjenje pošžakowacź ša wscho dobre, kotrež šy na nej cžinik. Šlej, tał čžu Čži to pišacź a wupowjedacź.

Macž dozpi šwojeho žiwjenja 72 lět 6 měšazow a 5 dnjow. Wot teho je nimale šchěcź lět tu pola mje pschewywała. Šako jej jěšdnu šhartu pschipošlach, je wona žyle rad wotjěka, došelž njeběchmój šo psches šizeczi lět widžakoj a došelž bu štara a njemóžesche wjazy tał prawje džělacž. Šle jej tał džěšche kaž najwjazy ł tyč, kofšiz štari šem pschikhadžeja. Njeje šyškanje po domje wjazy wotbyła. Š tym šo jej runje tał džěšche, kaž štaremu Šehlandtej (šukodej nascheho listpišarja). Temu šo tudy pola jeho džěczi tež njespodobasche; jemu něšchto pošrachowasche; to njemóžesche Amerika jemu dacź, kaž wulka a bohata tež je. Štare šchtomy šo hubjenje pschekadžeja. Šapocžnu šipricž a pošmatu šestšnu.

Macžer njeje tu tež ženje žyle domach była. Šsmj wschitko cžinili, šchtož móžachmy jej na wocžomaj wothladacž. Šsmj ju na rukomaj pošyli. Njeje žane hrošne šlowo škšchaka. Šle krašběšche jej žušy, dom běšche jej žušy a šošpodarštwow pschekararoscžehnjene. Nasche džěczi běchu wulke a njetrjebachy šo wjazy na rukomaj pošycž. Tež njebě tudy žanych libjatow a žanych šurjatow pašcž, šchtož wschał je hewał žyle dobre ša štarych ludži. Š žylicžki džen nohajžy pschetkowacž a płacacž, to tola tež njendže. Šužy do klina pošožo šměrom šedžecž, to wona njemóžesche, pschetož to njeběšche nawulka, a na šonopeju njeje ženje lěhaka. Prašesche: Njecham se šedženjom a leženjom na moje štare dny wjazy pschewufnyć. Š šedženju wodnjo je štolž tu a ł leženju.

to nozhy ložo! Ale nětkl je njeboha, a sańdženu brjedu hmy ju thowali.

Njeje dołho thora byla. Mějachmy tele nalěto wótrny wětšit, a pschi tym jej na wutrobu pschińdže. Džěch skradžu po lětarja, pschetož to wona tež njechasthe. Tón ju troschtowasthe. Ale wonkach mi prajesthe, so drje wjazhy njebudže. Krjepki, kotrež jej sapišha, te je swólniwje wšaka. Ale pschi tym je pschezo mjenje jědka, a džen wote dnja šlabnjesthe. Zejne porstny běchu napošledku žyly proste.

Posledni czaš hym husto a dołho pschi jejnym ložu ředžo jeynu ruky džeržak, a hmoj wjele dobrych šlowow mjes řobu řečžaloj. W tnychle njeđzelach hym po prawom, kaž dołho tu hym, přeni ras taž žyly ř hebi pschischoł. Tam pschi ložu mojeje stareje maczerje, tam řu wšchitkón džělanški cžapor a wšchitke džělanške starošče wot mje wotpadale kaž zusy řabat, a ja hym jenož hiščeže był mojeje maczerje wulki hólz. Je ře mni řjella: Ty řy pschewótrny do džěla. Njeřměšch taž jara džělacž. Dyrbišch řej cžařa popšhecž, řa tež ras ř hebi pschińdžestch. To je cžłowjeřej řřebne, pschetož wón njeje jenož tu řa džělo! Ššy najwjazy řwójich řobow pschetřebał a najwjazy řwójeho žita wumłócžit, trowe pošlednje žně řabe dořčž pschińdu, to njetřebařch taž řhětšje bēžecž. Tař je moja macž řemni prajila, pschetož jejne žiwjenje bēřche próza a džělo. Tehodla řym to ř ředžbliwosčžu do mojeje wutrobny wšal a moje žiwjenje pschemyřliř. A hlej, wona mējeřche prawo. Macž ma pschezo prawo, hdyž ř řwójim džěczom řečži. Pschetož wona řwójich džěcži najlěpřche pyta a jo tež namaka.

Najbóle pař hmoj wo domach řečžaloj. Je mi tež husto wo tym powjedala, řo řy řy starym ludžom wo wřy, řiž njemóžachu wjazhy řemřchi řhodžicž, njeđzělu wječřor wo řchuli pschezo a wšchitke te lěta předowanje cžitak. A wo řožoh' džěřčowym řwjedženju, kotryž řy džěczom a starym wo wřy wo řchuli řežiniř a na cžož řo wšchitžy hižom wot našymy wjeřelichu. Pschi tym wona džěřche: Starym ludžom wo wřy bēřche žiwjenje wo řymje bjes řožoh' džěřčoweho řwjedženja a předowanja wo řchuli kaž řchěry řabat.

Tež je mi wjele powědała ře řwójich mlodnych lět, wo cžimž nicžo njewěđžach. Pschetož ř cžłowjeřami je tař: hdyž do lět pschińdu a nořy njechatej wjazhy do přědka, potom myřle řapocžnu pucžowacž, a pucžuja wrócžo. Ras je mi tež prajila: Šdyž na starý cžař řpominam a potom řažo na džěňřa, to mi je, jařo bych jenož ř jeneje řřtwy do druheje řchla. Jenož wo durjach je cžma. Ale pschēs te drje tež hiščeže pschińdu.

Hlej, tajře stara žona tam wo řwójim ložu řečžesthe. Ja ř pocžěřčženjom pschipořřluchach a jej ruky mařkach a řjetnych: Macžer, řchtož řy řunje prajila, to móhlo žyly derje wo řřal-mach řtejecž, jenož ř řuř řhinajřchimi řłowami. — Mjes tym bēřchu wječřorne řmērki padnyřle, ale moja žona mējeřche hiščeže wonkach cžinicž. Nadobo džěřche macž žyly cžicho, tař, jařo by řo řan-bowala: řakubo, džěřche, ty mořł miras řubku dacž. Mje njeje tař dołho wjazhy niřtó řubřlowař. Ššym po prawom jenož ři řrócz wo žiwjenju řubku dořtala. Přeni řrócz, jařo ř nanom řwař džeržachmój. Druhi řrócz, jařo řy řy řo narodžit. řřecži řrócz, jařo řan wumřě. Nětkl řžu řo na pucž hotowacž a řa řim řiečž. Tuž móžestch mi hiščeže jenu řobu na pucž dacž. — řa pař džach: Macže, to řo mi řunje tař džě řaž řebi, a widžu, řo řym twój řyn. Tu mamoj wobaj hiščeže něřchto cžinicž.

Tuž řym řo žyly pomaku na řju řřiliř a jej wopradowže řubku dař, a wona je mi řizo mařkala řaž řehdy, jařo bēřch hiščeže jejný mařly hólz. Potom řo wrócžo řehnywřchi, bēřche žyly řpoko-jom. řařo ja pař potom wonkach pschi řřocže řtejach, řo wo wutrobje wopradowže džiwach a ř řebi prajach: řakubo, tam nětkl stara žona řeži a řže wumřjecž, a to je trowa macž a řy řu njeřřy wo žiwjenju řeřnař. Hlej, tuž řu nětkl wo wumřjecžu řeřnařestch!

řařo pař bēřche džěň řařchot, pschińdže druhi, a to bē pošledni. Bēřche to řobota. řejne řěřč a picž, to njebē wjazhy řacž řdyž ma-ly ptacžit ře a řije. řařo bēřche džělo hotowe a wječřorne řmēr-ki padachu, ředžach řařo pschi jejnym ložu a džeržach jeynu ruky a wutroba jara řuřotasthe. Dołhi cžař tam ředžachmój pocžmje. Bēřche žyly řwřatocžnje řaž wo žyřřwi, hdyž wo přědku řwěžy řo řwěczitej, dořelž je řpowjedž. řaj, na to myřlach, jařo do jejných wocžow pohladach. Bēřchtej to řewar žyly wřchědnej módrej wócž-žy; ale na tym řnyu wot njeju blyřchčženje wuřřadžesthe, řařřehož řo řewar na tymle řwěcže njedohladach. Ale nětkl jo ře řwójej duřchu widžach.

Moja žona řwěžu řařwěcži a da jej ř pschecželnymy řłowami něřchto picž, pschetož řubje bēřchtej řuchej. řař, řakubo, wona potom džěřche, nětkl mi něřchto ř biblije pschecžitaj!

Tuž jej řtawřnu wo řazarje pschecžitach, a jařo bēřche ta docžitana, wona džěřche: řam řteji psalm, kotryž byřch řad hiščeže řlyřchala. Njewěm wjazhy, řař řo řapocžnje, ale wo řyřču a řnje-cžu je něřchto nutřkach. — řa hižom wěm, macže, kotry mēniřch, džach, a pyřach 126. psalm a cžitach: řdyž tón řnyes řch řatřch řionsřich řařo powjedže, dha řudžemny jařo cži, kotrymž řo džije. Šřlyřchřich, macže? řařo by řo nam džako! — řa řlyřchu, mój řymo. — A cžitach dale řacž do řónza: řoni tam a řem řhodža a řořřhwaju ř řlacžom drohe řymjo, ale potom pschińdu woni ř wje-řelosčžu — ř wjeřelosčžu, macže! — a nořcha řwójje řnopy. — řa wřchak řane řnopy nimam, hdyž pschińdu. — řaj, macže, hdyž po tym džě, potom my wřchitžy našy tam pschińdžemny a nicžo wo ružy nimamny.

(Šřoncženje pschichodnje.)

žyřej a řtat.

Durinskřa wřřchnosčž je 30. oktobra ř nuřnym wuřřasom wo řřewila, řo je řořutny džěň tež řa řurinskřu řařo řařonřki řrajny řwjedžen. řyřřwřnřřte řwjedženje potajřim řařo pschitřadžeja! řadžijomnje řudže nětko tež řud ř tajřim řwjedženjam pschitřha-džecž a je řwjecžicž, wořebje řořutny džěň! — Š řalřchim nuřnym wuřřasom je řurinskřa wřřchnosčž řořtajila, řo džěň, 9. novembra wjazhy řařonřki řwjedžen njeje. řuto wuměňjenje tuteju řwje-dženjom ma drje wřřelakore na řebi!

Š řobom pař ř řurinskřej řhonimny, řo řu řwřobodnořmyřř-łeni (řreidenřer) protěřtomali pschecžitwo tomu, řo řo řořutny džěň řařo jařo řařonřki řrajny řwjedžen řwjecži. řa tuthym protěřče drje řo njedžitwamny.

Ř wólřam, kotrež řo 7. dezembra wotněwaju, je „řubjertř ewangelsřich žyřřwřjom řěmřřej“, wo kotrymž řu wřřch ewangelsřte žyřřwřje řěmřřej řjednocžene, řečžehowaze wosřřewitř: „řlowy řejm řmēje řořřřřaze řořřudženja wo řospodarřřim a politřřim; wón njeřmē pař nařad řtajecž wožne řulturalne nadatřři. řřchede-wřřchēm řyřři řo ewangelsřa řchula pschēs wulřostatny řejm řwě-řežicž, řo njeřy řo jednota němřřeho řuda řřařřla. řny řehodla ewangelsřich mužow a ewangelsřte žony wřřchěch politřřich partajow napominamny, řo bychu pschi nowej wólřje řwój žyřly wliř na to wadžili, řo by řo ewangelsřa řchula řdžeržala a řo jej to řořmno-ženje řmóžniřo, kotrež je řebi „řžěň žyřřwřjom“ jenohřóřnje wo řtuttgarčže a řieleřeldže řadař!

Řicžby.

řod tuthym napřřřmom tu hdyř a hdyř něřchto řdžělichmy, pař řwječřelaze, pař řrudžaze. řiečžy, njeřy řo řdacžu něřchto maře a řnadne, wupowjedachu husto wjele, jara wjele. řař řečžehowaze:

řch, řotřiž řu tu řřwřlu wo řěmřřej něřchto řřucžili a řa řo-

trýmiž ho tehdla s listom pyta, je jich na 300 000; to je 1/2 procenta zřehého wobydlerstwa! ! — W Baherskej pije sa lěto kóžda wořoba, — po woblicženju! — tež džěczi, fchori, stari na 225 litrow pitwa; wotlicziš-li džěczi a starých, móžesč na wořobu 400 litrow liczicž. — We Winje bydla džěleni se 50 000 džělenych mandželstwom hromadže, dofelž tam wobydlenjow njeje. Wotnajeńse prawo (Mietrecht) płaczi wjazy hacž mundželste prawo (Eherecht). — W Budapescze bu jich lětřa hižo na 9500 namjetow na džělenje mandželstwa sapodatych.

B a i f i.

Powjeda ho tu a tam sažo a sažo, so řu w Pomorskej a Schlesyskej zřte protestantiske wřy na jene dobo ke katolskej zřrtwi pschistupike a so řo wo tym s wěřtych pschicžinow w nowinach nicžo njeřika. Ewangeliske nowinarřstwo je řo w Pomorskej a Schlesyskej wobhonjalo a nashoniło, so řu tute rořnoschowanja řže. Tute wřy, kotrež jako zřřk pschestupichu, pytaj řebi na měřacžku. Pschězo hiřcěže pořaža wřcě woblicženja, řaž to tu tež w 41. cžikłe piřachmy, so je jich wjazy s katolskeje zřrtwije ř ewangeliskej zřrtwi pschestupiko hacž s ewangeliskeje zřrtwije ke katolskej.

Wřchelke s blisfa a s dalofa.

— Romiřija sa řerbste spěwatike řeńdže řo pschichodnu pńndželu, 3/4 10 hodžin w Šerbřkim Domje.

— W Budyřchinje řměje 26. nowembra „Macžiza Šerbřsta“ řwoju hłownu řhromadžiřnu a řwoje wobjerřowe poředženja; wjecřor wuhotuje řo mulki řerbřki konzert. To budže řerbřki džeri.

— Š kraja. Dwojake nastrožaze řo jewa w tu řhwilu: paduřřitwo a wohenje. To řu řrudne řnamjenja cžafa, abo řěpje cžłowjekow nashěho cžafa; pschetož cžłowjekowo řu to tola, řotřiz, cžaf řa dobre abo njedobre wutřebajo, dobry abo nje-dobry cžinja. Řař tomu wobaracž? Řař, řo řo próžuješ, cžłowjekow dobrych řcžinicž. To dořonješ řařo s tym najřěpje, so jich řpyřasč dowješcž ř tomu, řotřiz řon dobry, ř Bohu!

— Řiřtowanje. M. w řr. řa 1. adv. — Ř. w B. řa 2. adv. W. w B. řa 3. adv.

Samotwity redaktor: řarař W y r g a c ž w Řořacžizach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjeńse a wjetře džěci křescanskich starřich.

Podawa Arnořt Serbomił.

XI. bjesadowanka.

Hdyž Bóh so stara.

Jena maćerka mějeře wulku starosć. Běře wudowa a swěrnje so staraře za swoje řri strowe džěci. Hłodu nje-mějachu ženje, ale wo pjenjezy běře často zřě. Runje mějeře płacíc najeński pjenjez a nje-mějeře ani pjenjeřka. Najstarři syn Měrko spokojeře ju z tym, zo je w Njedželskej řuli řlyřal, kak so Bóh luby Knjez stara wo wróble na hasy, cím bóle zo njezapomni na khudyh ludži. To běře ewangelium za mučnu duřu maćerki. Jeje nadžiřa so dopjelnj. Najeński pjenjez bu zapłaceny w prawem času. Jerusalemscy Židža, kotřiz břchu so wróćili z Babylońskeho zajeća, mějachu tež cyłu řjadu starosćow. Tempel bu wřak natwarjeny, ale ze svojim řiwjenjom a wobsedženřstwom njeběchu wěřci. Měřto mějeře řkitace murje powalene, porjedženje njebu dowolene a tehoda bjez zadžewka piřkadžachu pohancey susodža a nadpadowachu ničo zřeho njewočakowacyh Židow.

Bóh wřak jich njezapomni. W dalokim Babylońje běře sebi wočahnył mlodeho, pobořneho a jara wučeneho duchowneho Esru, kiž so ředžeře po swojej wóćinje. Mócny kral Artaxerxes piřzwoli nawrót do domizny a Esru pomjenowa za swojeho zastupnika w Jerusaleme, da jemu poľnu móc, zo by řcinił porjad w kraju, za Boři dom dari mnoho wosebnych darow, zřota a slěbora z přěcom, zo bychy so tam w Jerusaleme tež za njeho pomodlili a woprowali.

Buć njebě snadny, wo rubježniske čřjody njebě nuza, ale Židža mějachu dowěrjenje do Bořeje mocy a so nje-mylachu. Esra bórzy pńzna piřčiny zřudneho řiwjenja we Jerusaleme. Jena z nich běře pńhanske řiwjenje w mnohich swóřbach. Pńhanske řony běchu so tam wudale a sobu piřnesle bjezbóřne wařnja a wobrazy swojich piřbohow. Esra so wjele modleře, zo by jemu Bóh dał mudrosć a móc k přewjedženju pokuty a wučiscenja. Njetrajeře

doľho a wřo pńhanske dyrbjeře z Jerusalema piřeč. Ale Bóh Wóće staraře so dale. Kral Artaxerxes mějeře wubjerneho zastojnika, kiž strařowaře nad tym, zo njeby so kral z jědžu a z pićom zajědojěil. Tutón muž běře pobořny a horliwy Nehemias. Bóh Knjez so wo to postara, zo kral jeho pńsla jako poľnomócneho naměřtnika z nadawkom, zo by natwaril a wobnowil wobřrodžeńske murje měřta. Nehemias nje-mějeře lohke džělo. Samaritojo hrořachu z wójnu, podobnje tež Amonitojo; lud běře nastrožany, ale Nehemias wěřjeře do dobyća dobreje wěcy a tež swoje džělo dokónči.

Ze starych rozpadankow wurosće nowy Jerusalem. Tempel běře hotowy, wobřrodžeńske džělo dokónčene, ale Nehemias nje-móžeře hiřce rucy poľožić do klina.

W měřce běře wjele khudeho ludu, kotřiz běře wot bohatych jara poděiřcowany. To běře čěžki nadawk, ale Bóh so postara a do Nehemiasej mudrosć a radu. Čěžkoty buchuwotřonjene a lud zaso zjednany.

Hiřce jenu wěc mějeře Nehemias na mysli. Njeběře spokojom z nabořniskim řiwjenjom w Jerusaleme. Wosebje hdyž běře wróćil z wopyta w Babylońje, spńzna wulki njedostatk wřeho. Što mějeře činić? Pobořnosć nje-móže so nikomu do wutroby naliwać. Nehemias so mnoho za tu wěc modleře a potom přěprosy pobořneho měřnika Esru, zo by ludej wukładowal Swjate Pismo. A řto so řta? Lud z płacřm wuznawaře swoje winy, prořeře wo wodaće a bu nowy lud. A tola lud njeswječeře swjate dny. Pńhanske wařnja běchu so tak hłuboko zakorjenile do řiwjenja ludu, zo jim ani na mysle njepiřidže hřeč njedželskeho džěla. Mnohe řohnowanje bu do ničeho přewbroćene dla njeswjećenja swjateho dnja. Bóh Knjez wřak zaso pomhaře a Nehemias běře piř tom dobry nastroj Boři.

Hdyž so Bóh luby Knjez stara, wuřiwa k tomu ludži. Što běře Nehemias? Njeběře duchowny ale levita. Běře kralowski zastojnik a běře pobořny, swěrný a posłušny Bořemu řłowu. Tehodla móžeře jeho Bóh derje trjebać. Dotal so Bóh stara wo ludži a pyta hńdnych pomocnikow a pomocnicy. Što čee jemu řlužić?

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Sserbske njeđželske łopjeno. •

W Budyschinje, 30. novembra 1924.

Čištoč a nakład Ssmolerjez knihicziščezetnje a kniharnje sap. družst. i wobm. ruł. w Budyschinje.
Wuhadźa łóđu kobotu a płaezi na měřaz 15 stotyč pjenjełow.

1. ujeđžela adventa.

Matth. 21, 1—9.

W Božej stwórbje mamy nětko čaš, kotryž so nam sda naj-
mjenje rjany byč; njebo je bluke, dny so krótko, pschiroda je
stwoju pnyhu wuškletka a žebi žmjertny kitel wobletka. Ale w
zhrkwi mamy nětko nalětny čaš. Dženža nowe zyrkwine lěto
nastupimy. A kaž nalěčžo w pschirodže nam wšchelake rjane wo-
brašy psched woczi staja, tak hižo přenja njeđžela noweho zyrkw-
neho lěta we stwojim seženju nam trojaki lubony napohlad wo-
brašuje. Wobhladať žebi jón bliže. Tu widziš Jesuža, krala
i čzičej myšlu, měj k njemu dowěrjenje swólnitowch wučobnikow,
budź tež hotow, po Jesužowej woli čzinicz! wyškazy lud, pósnať
so tež wjekele k Jesužej!

1. Dotal je Jesuž so pschezo wobarał, hdyž chychu jemu kra-
lowstu čžesć wopolašac. Nětko na kónzu stwojeho skutkowanja
jako kral do stwojeho města čžehnje. Šchto i tym čže? Nima
mjecža w ruzy; njecha na čžole stwojeho luda pscheczitwo stwon-
łownym nje-pscheczalam wójowac. Wutrobu stwojeho luda čže
žebi dobheč spytac, i móznym stwomom, i kotrymž wo nju kapa,
je stwojatym woporom, kotryž pschinježe.

S čzičej myšlu hiščezje dženža k tebi pschithadza; njecha čže
wumozowac, ale wumóz. Nalěčžnemu sežinu njecha dolemicz a
žehliwy žuzoh njecha wuhajnyč. Ludžo so husto pscheczitwo
tebi nježmilni a satwjerdženeje wutroby, wón je sežerplivy a
pscheczelný; ludžo čže sažudža, wón čže njetama a nješčiznje, ma
myšle miera a niž nješboža. „Wón pschindže i polnej hnadu, je
polny lubosćez, wón wobara wšchom padu, wšchu žalosćez sačžeri.“
Čať čže tež w tutym zyrkwiny lěčze pschincz k džeczattam, kiž

stwojatu kčenizu dostanu, so by ruzy na nje položil, je wofschaf
a žohnowal; čže pschincz k mlodžinje, kiž na konfirmaciji stwoju
wěru a stwojate stlubjenje wufnatwa, so by se stwojej žylnej ruku
ju džeržal a wodžil. Wón čže pschincz, hdyž mandželstaj psched
Božim wofstarjom stwoje mandželstwo nastupitaj, so by kšeczi
był w jeju stlubje. Wón čže pschincz, hdyž so w spowjedzi stwo-
jich hrěchow wufnaja, a čže rostake wutroby trošchtowac: Do-
wěr so, twoje hrěchi so tebi wodate! Wón čže pschincz, hdyž
žyła wofhada so w Božim domje seindže, na jeho stwoto požlucha a
w šhromadneje modlitwoje so psched nim pokorja, abo wofebity,
wot wšchelakich dwělotow čžwilowaný modleť sdychuje: Šnježe,
pomhaj mojej njewěrje! Wón čže pschincz, hdyž jeho sa hofčža
k wšchědnemu kšlebeje prošča, abo w styšku myšy na jeho pomoz
čžakaju, hdyž na khorokožu a w požlednej hodžiny sdychuj:
Daj, so bych trošchtnje widzil w tej žmjertnej žalosćez, kať žy so sa
mnje bėdžil a wumrjel w stwojej krowi! Čaj, kať čže tež k tebi
pschincz kral i čzičej myšlu. By-li pať w tutym zyrkwiny lě-
čze požledni ras wo twoju wutrobu kwapajo k tebi pschischof, —
wěmy tola, so wšchitzny mješ nami nowe zyrkwine lěto njebudža
nastupicz — kať čžemy so pscheczitwo stwojemu kralej sadžeržecz?

2. W naschim seženju widzimy wučobnikow, kiž so swólnitwi,
jeho požluchac. Jesuž požla dweju stwojich wučobnikow
a džesche k nimaj: Džitaj do městka, kiž přjedy waju leži, a hny-
dom budžetaj wofklizu namafac pschiwjasanu a mlodeho wofkla
pschi njej; wotwježtaj a pschiwjedžtaj jeju ke mni. A wonaj čzi-
njeschtaj, kať bėšche žimaj Jesuž pschifasaf. Čez wofbedžec
wofklizy bė Jesužej k woli a da jemu tu wofklizu. A lud stwoju
draštu na pucz pschescžerasche, halosy wot šchtomow rubasche a na
pucz seželesche. Čzi wšchitzny chychu Jesužej psches stult stwoju

lubosć wopokasac. A ty? Schto činiš a wopruiješ ty, so by kralestwo twojeho knješa so pschezo dale rospšchescžerato a rostko? Drastu sa khudych, hodowne dary lubosće sa wudowny a bhroty, pschinoschki sa wschelate potrebnoscže swonkowneho a smutskowneho mišionstwa? Čžin to! Jesuž praji: Schtož seže čžinili jenemu mješ mojimi najmješschimi bratrami, to seže mi čžinili. Ale nješapomit: Požluschnosć je lěpšcha, dyžli wopor. Chžesch w nowym žyrtwinym lěcže wopravdže čžinicž, schtož Jesuž čži pschitaja: Stawaj s duchowneho spanja; wotpolož skutki čžemnosćže; woblecž so brónje šwětka; khodž pózcžiwje jako wodnjo, niz we wobžranstwe a wopikstwe, niz w kontorach a nješpózcžiwosćži, niz w šwarjenju a šawisćži! Chžesch twoje stare hrěchi do noweho žyrtwineho lěta šobu wsacž a jim šlužicž? Šon sa šwjecženjom, so by, hdyž by jašo krocžel bliže k wěcžnosćži postupil, pschezo bóle pschenny byl s plodami prawdosćže. A bhychu-li pucže, kotrež čže potjedže, tebi nješube a pschecžiwne byle, by tola šwólniwy, w požluschnosćži je hicz? Budžesch tež hotowny, jemu podwólne dacž, schtož chže čži wsacž a, jelišo čži hašoty twojich žadanjow a pschecžow wotruba, je bješ mortotanja jemu k wohomaj položicž? Škladnosćže, šwoju požluschnosćž, šwoju lubosćž wopokasacž, smješsch dosćž a nadosćž; o so šo žadyn mješ nami šo nješby wupokasac jako nješódny šlužobnik šwojeho krala!

3. Tón lud, kiž prjedy a ja nim džěsche, wołasche: Šosianna šynu Dawitowemu! Šhwaleny budž, kiž pschindže w mjenje teho knješa! Šosianna we wyškosćži! To je lubošny napohlad, wofschewjaze wyskanje. A tola nješb to hlož a šacžucže wschittlich wobhdlerjow Šerusalem. Běchu tam te žžesužowi nješpschecželjo, kotšiz hněwnje na jeho roscžazy pschiwist w ludu hladachu a jeho wliw se wschej mozu podryčž špytachu; drušy žaneje wutroby nješmějachu sa praschenja wěry a Božeho kralestwa, wscho druhe bě jim wažnišche. A hdyž tu jedyn se šwojeje džělaŕnje, druhi wot šwojich šlicžbowanjow, hčecži wot šwojeje tucžneje hošćiny s wofšonom na špodžiwny čžah pohladny a na praschenje: schto je tón? wotmolwjenje dósta: to je Jesuž, tón profeta s Nazareth, tuž šo bješdžac se šymnej wutrobu wotwobrocži: tón je mi žyle wscho jene. A je dženska hina? Šelko nješpschecželow ma Jesuž pschezo hiščeže! Dopomit šo na sta haj tyžazy martrarjow, kiž šu w Rušowskej šwojeje wěry dla wot šwětneje wyschnosćže k šmjerčži šakudženi. Běchu hewal najlěpšchi poddanjo; ale so Jesuša šjawnje wušnachu, so jeho nochžychu šaprěcž, to dožahasche k wušbudej: přecž s nimi! A tež w našchim kraju šu tajžy, kiž Jesuša hidža. Se šažatkej myžlu na to čžiščeža, so dyrbi Jesuž won s našchich šchulow a se šjawneho žiwjenja. A tyč, kiž šo hiščeže k Jesušej džerža, wušmješchuj a hanja. Ale wjetšcha je hiščeže licžba tyč, kiž šu pschecžiwno Jesušej liwkeje wutroby. Druhim nješwobaraja, jemu šlužicž, ale šami jemu s pucža du, sa nich nima žaneje wažnosćže. Ty pak tak nješčžin! Witaj jeho dženska: Šosianna temu šynu Dawitowemu! Šamjen. M. w Šr.

Zyrkej a stat.

— Wólby do němskeho šejma a w Bruskej tež do krajneho šejma! Schtož kusćicžk šrosumjenja ma sa našch čžadž a jeho šchodowanje a jeho wobštejnoscže, tón woli jenož mužow a žony, kotšiz šteja kručže a šwěru na šaložku wěry a kotšiz šu šwólniwi, na tutym šaložku džělacž sa luda lěpšche. Jenož s wěry a s nabožiny pschindže nowe a hódne šbožo sa lud a kraj! Tehodla trjebamy tež nabožne wufublanje džěcži, nabožnu šchulu! Tehodla, nješch politižy a hospodarsžy štejišch kaž chžesch, wol wěryžyč šwěrných šchescžijanow! A wol na kóždy pad! Nješwoliš-li, wolišch tola a to pschecžiwno nabožinje, wěryje, žyrtwi!

Na 1. nješdželu adventa.

Šcž. Mat. 21, 1—9:

Knješowy hnadny pschichod.

Šlób: Šak powitam ja tebe zc.

A nam s nowa lubosć Boža šo bliži s Jesužom; džěš šesthadža nam šboža s joh' hnadnym pschichodom. — Tuž jeho powitajmy; kral wón wschac wěcžny je, a jemu šaspěwajmy šwój ščlusch radostnje!

Budž šhwalba, Jesu, tebi a džac našch wutrobn, so wušwolil by šebi k nam pschindž do khudoby! Psches twoje poniženje my k čžescžiči pschindžemy; ty dobyš wumoženje psches žłob a šchiz nam by.

Tuž šdobnje hošianah my tebi špěwamy; nět nusa nješje žana, hdyž Wumožnik našch by; psches tebe dostanjem my prawo džěcžatstwa a s tobu namrějem, hdyž džemy se šwěta.

D Jesu, našche šbože a našche wješele, — nam twoje šłowo Bože je mana nješbješke! Š nim wofschewješch naš radny tu šłabhch po pucžu a mudžělesch nam s hnadny wschchu našchu potrebu.

Nam čžěko a krej twoju dašch k wužiwanju tu, s tym wotewrit nam šwoju by polnje wutrobu; našch paštyt tak by šwěrnny, so nush nimamy; ty jako ščšchta měrnny Šmanuel našch by.

Čžadž špodobny nět mamy, džěš šboža radostny. Tuž čželč a šhwalbu damy čži, Jesu lubošny! Šryni naš se šwojej hnadu a šdžerž naš pschi šebi, so nješpschindžemy k padu, nam pomhaj k šbóžnosćči! —

Naš domoj wjedž do raja, hdyž s kralom wěcžnje by, hdyž wumoženi maja tam pokoj wobstajny, hdyž kónuja noš palmy we twojej krašnosćči a šaspěwamy psolmy my šbóžnje, Jesu, čži! —

Špytajcže duchow.

Wólby sa němski šejm psched durjemi šteja. Něhdy drje bě wafšnje, so tón, kiž bě s nēcžim w krajnym žiwjenju nješpokojom, rjekny: wolu šozialdemokratu! Dženska je jich malo, kiž šu s krajnym šarjadowanjom špokojom. Dawki džě naš štoro šadušcha. Šomu mamy šo to džakowacž? Žadyn šakon šandženyčch přecž lět šo nješje šawjedl bješ wole šozialdemokratow; s jich pschiwišowanjow je našcha wyschnosćž tworjena. Šajke lubjenja nam nješju čžinili, jeli so ras ke knješitwu pschindu, ale šak šu naš šebali! Šižo hospodarskich pschicžinow dla žadyn rošomny jich wolicž njemóže. Ale tež niz druheje pschicžiny dla, je-li hiščeže wěrnny šchecžan. Chžesch čžłowjeka prawje ššnacž, wobhoit šo, šak k nabožinje, k wěryje šteji. Šozialdemokratija je s woprědka wudarwata, so do nabožiny nješcha pschimacž, so móže kóždy se šwojej wěru džeržecž, kaž chže. Ale jako bě ke knješitwu pschichka, je hinač čžinila. W Šakfej je šozialdemokratiška wyschnosćž katechismuš je šchulow wucžička a by dawno wschitke šchule šwětne ščžinila, to rěka tajke, w kotrychž šo ničžo šchescžanskeje wucžby wjazy nješwucži, nješbhychu-li šo šchescžansžy šarschi se wschej mozu pschecžiwno temu woborali. Šozialdemokratiške šjednocženstwa šebi kručže wot šwojich šobustawow žadaja, so s žyrtwje wušstupja. Drje šu mješ ninti tež tajžy, kiž chžedža hiščeže něšchto wo Bošy a wěryje wjedžecž a šlyšchecž; hdyž a hdyž šo tež jedyn jašo wobrocži, kiž bě na šhwilu wotpadnyš. Ale kotre hložy škóncžnje pschedobwajny, nješch ššedowazy podawš požaje.

We wulkei ludowej shromadzišnje rěčesche farar wo bludach sozjaldemokratije a sdželi pschi tym tutu podeńdžišnu se šwojeho žiwjenja. Dželaczeć da šo wot sozjaldemokratiskich towaršchom nawabicz, se žonu a džecziimi s kšheszczanskeje zyrkwoje wustupicz. Posdžišcho tón hlyny muž straschnje škhoru. Čzerpjenje bóle a bóle pschibymasche a wulke bolosče wboheho čzwilowachu. Žona, khoru rano w schtyrjoch njejaby rjekny. Dži po fararja. Žona šo stróži a mēnjo, šo jeho njeje prawje sprošmika, wotmolwi: mēnišch drje lēkarja? Nē, prošchu, dži po fararja, dyrbju ša krótki čzaš wumrjecz. Štyš psched mužowej šmjerczu a špodžiwanje nad jeho žadanjom žonje na dych padnjeschtej. Šo kšwilzy džesche: Šak móžu š fararjej hieč? Ty, ja, naju džeczi, my wšchitzy šmy tola s zyrkwoje wustupili, š nam žadny farar wjazzy nje-pschindže. Škhoru nje-pschesta prošycz, a žona džesche. Ach, pójče tola š mojemu mužej, kiž njemóže wumrjecz, doniž waš njeje widžak, šak žona wutrobne prošesche, šako farar ju na to dopomni, šo je khoru se šwojej zyfej šwójbu šo šam psches šwój wustup se šwjaska kšheszczanow wufamknyš. Tola rano w pjeczich stejesche farar pschi khorokožu. Škhoru malo rěčesche. Modlcze šo šo mnu, bē jeho jeniczka prošwa. Šako by njesnješliwa čzeža wot wutrobny wotwalena byla, šak khoru po modlitwje wolóženy šadnyšny. Š woczomaj, kiž chzyšchtaj, šak rjez, čžemnoscz šmjercze pschekóc, na fararja hladašche a hluboko šatorhnjenu šak š profecziškim hlošom šwój ert wotewri: Šnjes fararjo, wěcznoscz je; sozjaldemokratija je nje wobekšala, ale šmjercz je mi wěrnoscz prajika. Ša to šo na šwojeho na najštaršcheho šyna proštwu wobroczi, šo by šo wot wopacžneho pucza wobrocziš. Šon čžinjesche, šako by šo temu chzyš spjeczic. Šuž šo nan šrudzi a š hlošom najnaležnišcheje proštwy šawoša: Šwój šyno, šak šebi wot šwojeho ntrēžazeho nana prajic: wěcznoscz je; wobrocž šo a kšodž po puczach šwojeho Šoha! Šjēišche džeczi šak a šwoju žonu s hnujazymy šlowami prošesche, šchtožkuli jich nadeńdže, šchtožkuli ludžo š temu praja, šo bychy tola hinajšche žiwjenje wjedli, šak je wón psched nimi wjedl, pschetož: wěcznoscz je. Šarar šako wotēńdže, šako šlōnczko škhadžesche. Šokošo potnja šak pschinješe štulena žona duchownemu pomjescz, šo je jeje muž wudychal, a š dobom wutrobnu proštwu, šak nješmēta se wšchitkimi šwojimi džecziimi šo šako do zyrkwoje pschijecz.

Šak farar w tamnej šhromadzišnje powēdasche. We wulkei kubi bu žyle čžicho; pschitomni šwoje šlowy škonjachu; kóždy čžujesche, šo Šoži duch wo jeho wutrobu škapa. Šuž nēšajki sozjaldemokrata šwój ššchiwjenu porst do huby tyšny, a wótrny šawišd psches čžišchinu šakšincza, rēšny šak šchwōrcžaty šchip, kiž wucho a wutrobu pschekole. Šēdma móžesche rēcznik hiščeže to šlowo wuprajic: Šeže šami šhyscheli, sozjaldemokratija mēni: wohledž šo na wěcznoscz, a na nju hwišda, šuž šo grawocžiwje woschēžerjenje šbēhny a s hjesbóžnym špēwom šhromadžišna rošēńdže.

Šoho budžesch ty wolicz?

M. w Šr.

1. advent. Šowe zyrkwine lēto.

Šlōš: Ša s njebjēš dele pschindu š wam.

Nētk nowe lēto zyrkwine
Šak' mamy s Šožej mišesče;
Šso Šohu Šōtzej džakujmy
A wutrobne Šoh' lubujmy!
Šo nowe lēto zyrkwine
Šam pschinješ' nowe wješele
We našchim Šnjesu Šesuju,
Šo pschējemy šej s wutrobu.

Šam njesachodne wješele
Šnjes Šesuj Šhryštuš wostanje!
Šak wulki nam našch Šbōžnik je!
Šam dawna wěczne žiwjenje!

Šōj Šnježe Šesom Šhryščeže šam
Še šwojej wěcznej hnadu š nam,
Šjech w šwojim šbōžnym towarštwje
Šud kšheszczanski šo wješeli!

Dženš' prošy Čže lud wērijazy:
Čžin, Šnježe, šwój lud šbožowny,
We šwojim Šošy bohaty
A Šeho šlowu poškujšny!

We nowym lēče zyrkwiny
Šak Šnježe šwaruj psched wšchēm šym!
Šjech wšcho šo derje poradži
Čži š čžesči a nam š šbōžnoscz!

Daj Šwoje požohnowanje
Šam w nowym lēče bohacze!
Šjech roježe Šwoje kraleštw
Šo žlym šwēče šchērošo!

Ša ranju lēta noweho
Ššmil nad nami šo, Šesujšo!
Šschindž, budž a wostan pola naš
Še šwojej hnadu kóždy čzaš!

Šuž pola naš Ty, Šesu, šh,
Šta wješele lud wērijazy.
Ššy našche wěczne bohatištw,
Ššches Šebje da nam Šōtčez wšcho!

Še šwojej hnadu pschi naš šej,
Šam šchiz a nusu polóžej!
Ty widžišch našche hubještw, —
Šam pomhaj, šwērnny Šbōžniko!

Šam Šwojoh' Ššwjatoh' Šucha šak,
Šam š wěcznem' šbožu dopomhaj!!
Čže w njeju wěcznje šhwalimy;
Šwój lud a Šwoje herbštw šmy!

Nētk nowe lēto zyrkwine
Šak' mamy s hnadny Šožeje!
Šchtož Šoha ma, tón wješel šo!
Čžin, Šožo s nami derje wšcho!

Š. Š.

Šurnjafub Ššwebu.

(Šlōnczenje.)

Šhwilku wotmjelny. Šotom rjekny: Šmi špēwarške a čžitaj: Šwój žiwjenje šh Šhryščeže. Šuž šhērlusch wučžitach, a wona je ruzny štyšnywšchi žyle čžicho šobu špēwala, a šako bēch dočžital, džesche: Šo je rjane. Šo je našch wučzeć tež s hólzami šaspēwal, šako bēšche nan wumrēš. A nētk čžitaj hiščeže: Šdnyž dyrbju wotšal čžahnyč. Šuž wobej štučžy wučžitach. Šotom moja žona jej šako picž da, a wona jej pschikwony a jej ruku da, a praženž je tež hiščeže jēdla, a šako ju prošach, hiščeže poš. Šako bēšche tón šjēdla, šo wješeliš: Š macže, šak rjenje to je, šo šy mašy kufš pošēdla. Šudžesch widžecz, hdyž jenož budže nētk šako čžoplo, šotom budže tež šako lēpje s tobu. — Šha wona s ruku čžišche psche pošleschēžo našajō na mnje pohlada a rjekny: Šso polēpschecz? Ša to žane myšle nješku. Šhryšch jenož hiščeče prošycz, šo šak došho wjazzy njetraje. — Šubny pschecželo, šako to šak prajesche, mi to šhjedža psches dušchu džesche, pschetož bēch runje hiščeče šwoje wješele mēš na tym, šak wona jē.

Potom wona sažo czišče pšches pooblejščežo mašasche, a jejna duscha bšsche jara sprózna. Ja paš jejne žiwjenje pšchemyšlowach, jako ke kónzei džěšče, a njenamafach nicžo, džyli prózu a nufu. Potom wona sažo ruzh sthknj a směrom a kručze na mnje pohlada, a jejnej wóczzy hššchelej mulkej a hlubokej. W nimaj hižom něščto stejėsche, sčtož hewaš nutschach njebšsche. To njemóžu se šlowami wopišacz. Položich šwoju rufu zyle czišče sažo na jejnej ruzh, a cžakachmoj. Ale niz dolho wjazh. Potom wona hiščeže ras něščto prajėsche. Rjekny: Bych chzyla, jo bych w njebješach byla. Mi je cžah pšchedolhi! — Zubh pšhecželo, to šwoje žiwe dnj hacž do šwojeje šmjercže wobšhowam. To móhlo, taš kaž je, zyle derje w spěwarškich stejecz. Potom paš wona sažo ruzh pod mojimaj rukomaj sthknj. Taš zyle czišče spěwasche: Sdžhž durbju šo se šwěta hnucz, mje, Jesu, pšchemodž šmjertny pucž; mój Jesu! wostań, prošcu cze, ja wěm, ty njewopuschczíš mje. Šamjeń.

Jako bšsche Šamjeń prajila, hłowu taš kusť na lěwy boš wjerťny, jako by sčto tam pšchischol. A je tež jedna pšchischla, tu nejšym s mojimaj woczomaj widžat a nejšym s mojimaj wuschomaj šhšchak. Je ju sa rufu wšata, a je jejna duscha zyle šobu šchla, runje taš, jako by ty s jeneje jstwy do drugeje schol. Taš je dom schla, kaš sprózne džěčžo wjecžor dom dže. A něšč njeje wjazh w zšym kraju.

Běch wóčno wocziniť, šo mohla jejna duscha won. Bě cžmowa nóz, a pšches sčtomny wótry wěšif džěšče. Šwěza chzysche hažhycz. Běšche šo dolho šwěčžila.

Moja macž bšsche džělacžerka. Ale hdyž na jejne wurjecže myšlu, potom je pšchězo něščto wobšobne a czišče a rjane w mojej wutrobje, kotrež prjedy tu njebš. Napišacz to njemóžu, a prajicz šo to tež njeda. Ale wonkach na polu durbju druhdh wobšriedž woranja šastacz, a do šebje nuts pošluchacz. Potom móžu to wopravdže we šebi šhššchecz, sčtož je moja stara macžer napošledku prajila. Zyle jašnje šhšschu, kaš wona jo taš zyle czišče a sprózne praji. Šaj, taš je: Ššhšschu mojeje macžerje hlóž we šebi šamym. A potom je mi runje taš kaš šwojaty džěń. Potom mi je, jako by šo šawěšch do šwojatzny maš kusť roščžahnyť, šo móžesch tam taš kusť do wšcheho hladacz. Sdžhž potom dale woram, durbju šo teho pšchězo sažh džiwacz.

Běch hiščeže zyle maš hólczif. Běch šwojatti rano ras pšchedolho spať. Nadobo wotuczich, pšchetož něščto mjehke w mojim woblicžu šaczuwach. Moja macžer pšchi kožu stejėsche. Ššo adent mmu šhšššchi mi s mašym bosankowym richelkom pšches woblicžo mašasche. Zyle mjehke to sčžini. Pšchi tym pšhecželne na mie pohlada. Šlej, to je moje přenje dopomnjecže na moju macžer.“

Wšchelazy pšbli.

Sažo a sažo šhonimy s Driježžan a s druhich městow, šo to wobšobny dom wot domu wotšolo šhodža a dary hromadžaja, prajizh: Pšchindžemy wot mišjonštw; druhdy šu šamo draštu šmilnych šotrow woblecžini. Dopomnimy na to, šo šjednocžerštw šnutšowneho mišjonštw tajše šberanje dom wot doma jenož w pšchěšjednosčži s šarami wuhotuja. Š wjetšcha šu to potajšim wotpššššanzh šektow, hdyž cži to njemóžaja žane wobšwědčenje twojeho šararja pošasz. Pšchede wšchěm hromadža to adwentištojo sa šwoje mišjonštw, t. r. sa to, šo bychu na pšch. mješ ewangelišimi šebi pšchitwišowarjoto nawabili. Tež „Šhutni biblijušpšchepytowarjo“ šhodža druhdy po tajšich pucžach. Tuž hladaj a pruhuj, komu dawasch! Pšchedawaju-li pišma, hladaj, s šajšeho naklada šu. Wšchě internzionalne naklady wot-

pošasz a runje taš wšchě knihi, w kotrychž naklad a wudawarjoto njepššnajesch. Pšaschej šo tež wobšebje sa tym, hacž s dowšom abo tola w pšchěšjednosčži s twojim duchownym pšchedawaju abo hromadžaja. A hdyž to nejšju pšbli nekajšje šekty, šu to nekajsh jebakojo a wobšchudžerjo. A sa tutych tola tež šwoje kroschti nimasch. Šehodla: Dawaj, ale hladaj, komu dawasch.

Wšchelle s bliska a s daloka.

Do Kalez pšchindže po postajenju žyrtwineje wyschnošče na hižo pšche dolho wurpššdnjene šarške městno knješ kandidat duchownštw šencž, tukhwilu w Budyšchinje. Wošada budže jeho wěšče s wješelom a s džatom witacz a mšodenu duchownemu džělo položicz, taš šo by žohnowanja pošne bylo! Šmėje tola něšč wobšroczenje a njeměr wošady šwoj kónž!

Šamuel Keller, wotšolo pucžowazy šarar a ewangelišator, je 16. novembra wumrjel. Še tež mnohim Ššerbam šnaty; rěčšsche tola w pošlednim cžahu wjazh kročž w Šubiju. Tež we Budyšchinje je rěčacz. Mješšsche wošebite a wošobinške wšchnje předowanje a je s nim pilnje a šwěru džěkať a škutkowat ša Šože kralesštw.

Šištowanje.

„Šomhaj Šoh!“ pšchitwolany wšchěm šubym cžitarjam a cžitarškam, jich štrawjo do noweho žyrtwiniškeho lěta. Pšchějemy jim žohnowany adwentiški cžah a šbožowne hodh. Š tomu dowolany šebi proštwu pšchidacz: Cžitajče šwěru našche šopjenko a štarajče šo šobu ša to, šo by tež do tych šerbškich domow pšchitšhadžecz šnělo, kotrež šu jemu něščole hiščeže šamknjene! Šodpšerajče šopjenko tež hewať, taš šo jemu powješče šodawacže a naššawški a druge a tež hewať jeho džělo špěchujecže. Tuž taš do noweho žyrtwineho lěta še štarim šubym, rjanyh šešškom: Šohuť cžěšči, Ššerbamť wužitku! Šedatžija a wudawarňja.

Š. w Š. ša 2. adwent. — Š. we Š. ša 3. adw. — Š. w Š. ša šodownicžku (21. 12.)

Šamostwity šedaktor: šarar Š h r g a c ž w Šošaczizach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěčne mješše a wjetše džěci křescanskich šaršich.

Podawa Arnošt Šerbomil.

XII. bjesadowanka.

Nowiny přinošowachu raz powěsč, zo we južnej Africy knježi hrozna suchota a hobrška horecota; njedawaše ani štipki nadžije na dešč. Škót hinješ po tysacach. K tomu hišče so rozmnožowachu škóčžki, kotrež hrožachu šadny zbytk žnjow docyla zničič. W Johannisburgu pak přiňdžechu na myšličku, kotraž ze škody škóčkow ščini wužitk. Wěšte towarštwo šokupowaše wšitke škóčki, kotrež farmarjo zběrachu, a z nich ščini kormidlo za škót a pjeriznu. Nimo teho džělaše towarňja tuteho towarštw tež hišče praženki ze škóčkow jako nuzowy khlěb. Tuta myšlička njeje nowa. Za čas Jana Křčenika džělachu podobny khlěb, nic wšak we towarňjach, ale na docyla jednore wašnje. Škóčki sušachu, zemljechu a mješachu z mjedom. Runje tak činja pola nas nekotři ludžo z mejskimi brukami. Towarňja we Johannisburgu je jenož z dopokazmom, zo jědž Jana Křčenika njebš ničo wosebite.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja 6e
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosó ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosó da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džělał
Wšědne dny;
Džěni pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ól khmana
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew 6e. P

• Sserbske njedžělske łopjeno. •

W Budyschinje, 7. dezembra 1924.

Čištóč a nakład Šmolerjez knihicziščětnje a kniharnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wutħadźa łóždu ħobotu a płaczi na měħaz 15 łotħy pjenjeħłom.

2. ujedźela adventa.

Łut. 21, 31:

Wěšće, so Bože kralestwo blisko je.

ħacž je kónž ħwěta blisko, njewěmy. My njěměmy wuħłě-
džicž pytacž, ħacž je tón džen blisko, na kotrymž budže ħo po
ħłowje dopjelnicž: tehdy budža widžecž cžłowjeħeho ħyna pschit-
džo w nróčeli s wulkej mozu a kraħnosću, ħiħće mjenje ħmė-
my pytacž jón wulicžicž. Wjele bóle ħzemny ħebi prajicž, so
budže we wěštej myħli łóždy wot naħ kónž ħwěta widžecž; ħdyž
ħo jeho woczi w ħmjertnej hodžinje jańdželitej, tehdy sa njeho
ħwěta kónž budže. Na kónž, kotryž ħwět sa naħ smėje, ħo dženka
połasacž damy psches ħłowo: „Wěšće, so Bože kralestwo blisko
je“; to ħu ħłowa, kotrež ħzedža naħ

1. straschicž, ale tež 2. sbudžicž.

1. Njeje Bože kralestwo niž jenož blisko, ale ħižom tu? Ĥdžež
ħo Bože ħłowo přěduje a wutrobny ħo jemu we wěrje wotewrjeja,
tam je Bože kralestwo w semstkim sjetwenju. Bóh tón Anjes
jako kral tuteho kralestwa naħ wšchał, dokełž ħmy wšchizny ħrěħ-
nizny, s ħnady w tutym kralestwie cžerpicz dyrbi. Jónu pał na
tuto kralestwo ħnady kralestwo kraħnosće pschicž ma; wot tu-
teho kralestwa tón Anjes praji, so je blisko. To dyrbi naħ pschi
naschim semstkim džěle a we ħwětnym ħhodženju, s žyła w na-
schich ħwětnych myħlach straschicž, tał so ħebi praschenje stajimy:
šćto mam cžinicž, so ħych dostojny był, wobstacž psched cžłowstkim
ħynom? To je dobre a wužitne, dokełž ħo potom ħladamy, so
nasche wutrobny njebudža wobcžezene s wobžranstwow a s wopit-
stwow a se starosćemi žiwnosće a tón džen naħ njepschěħwatał.
Je móžno, so by ħo wutroba, kotraž je cžah žiwjenja wobro-

czenje ł Bohu sazpita, w ħmjertnej hodžinje s dobom wobro-
cžicž mohła? Stał ħusto cžłowjeł njepytuje, so stoji ħižom s jenej
nohu we wrotach ħmjercze; druhdy ħo jemu to samjelczi; tał
ħmjercz na njeho pschitħadža runje jako powlecžena ħpč njepapny
na ptacžla. So byħmy tola tał doħo ħacž je ħiħće cžah, ħħu-
ny ħłóž adventicħy swonow rosumili: wachujcž, ħladajcž ħo,
so njebudža nasche wutrobny wobcžezene. Wěšće, so Bože kra-
lestwo blisko je!

2. Ĥdyž tež njebo a semja budžetej saħinycž, Anjesowe ħłowo
nam wostanje, kotrež naħ psches wšchitku cžemnosć semstkeho
žiwjenja a tež psches ħmjertnu nóz pschewjedže. Tuto jeho ħłowo
dyrbimny wobħłowacž; tuž tón Anjes napomina: tehodla wachuj-
cže łóždy cžah! A pastyrjam, łotřiž na polu pola Bethlehema
wachowachu, Anjesowny jańdžel pschitupi, kiž Anjesowe pschit-
dženje pschpowěda; so wachuja, tał ħže tón Anjes ħwojich wot-
rocžłow namafacž, ħdyž saħopschitdže. Wachowacž, to reħa:
niħdy ħebi wutrobu pschimacž njedawacž wot wjeħela, žalosće,
džěla a próžy tuteho semstkeho žiwjenja. So snuħstownje nje-
spimny, wobroczeni na to, šćtož je wažne ħacž do wěcžnosće,
dyrbimny ħo modlicž, so byħmy dostojni byli cžetnyč wšchitkim
spytowanjam, kotrež ħusto ħo w cžah do ħmjercze połasuja a
duchowonemu žiwjenju sadžewaju. Ale ħacž tež něħtó wšchitkim
bolosćam a ħłabosćam, ħnadž psches naħu ħmjercz cžetnje,
wěcžnemu ħudej Anjesowemu, kiž wutrobny derje snaje, cžetnyč
njemóže. Tehodla wofebje wo to próžycž dyrbimny, so byħmy
dostojni namafani byli wobstacž psched cžłowstkim ħynom, so
njebyħmy na wěcžnje wotpołasani byli, dokełž dyrbał tón
Anjes ł nam rjez: ja waħ niħdy njepħym sesnał; so by potom
towarštwo lubosće, do kotreħož ħmy tu s nim psches wěru stupili,

krasnje dokonjal, dofelž pač teho so nadžijecž krměny, so je tajka próstwa njebjestemu Wótzei spodobna a so budže ju wušklyšecž, tehodla tež khróbli činimy po Anjesowym napominanju: posběhncze kwoje hlowny, tehodla, so so wasche wumozenje pschibližuje. Nasche wumozenje je so wschať hižom stalo, jako khrystuž na křichu džesche: „Dokojane je!“ to je wumozenje wot naschich hrěchow; tu pač je rěč wo tym, sčtož křw. japoschtoť Pawoł mjenuje: nasche wumozenje, so bychmy křami jeho byli, wumozenje wot wscheho teho, sčtož na hrěchi sčžehuje, wumozenje k tajkemu žiwjenju, w kotrymž budžemy Bože wobšedženstwo a Bóh budže nasch. Posběhncze kwoje hlowny, lubi křesčćenjenjo, hlódní a lacžni po prawdosčži, ale s dobom tež kwojeho sboža wěsčži; posběhncze kwoje hlowny a wěsčze, so se wschitkim, sčtož wasť potrjehi, wam Bože kralestwo pschezo bližšche, pschezo bližšche pač tež wumozenje wot wschitkich hrěchow pschindže. Tuž wješlecze so na tón džen, na kotrymž tón Anjese k wam pschindže, wješlecze so w tutym adventskim časju, so pschindže Jesuž a pschinježe wěčzne wumozenje wot wscheho sčeho, a proschže:

Pschindž, Jesu, tebje žadam a njebudž doľho tam,
Pschindž, křoncžto, tebje hladam a křwataj bóršy k nam,
Pschindž, Jesu, wšmi naž k šebi, so bėdženje kónž ma,
My woľamy so k tebi, ty nascha nadžija!

Samjeń.

Džen 7. dezembra, džen struchleho drje tola wošebneho jubila.

200 lětny jubilej to dženka, 7. dezembra. W Torunje (Thorn) bě 7. dezembra 1724 žyrtwina prozěkija. Pschi njej nasto ludowu sčžěť a wulka hara. Nastorť k tomu je po wschěm šdacju to bylo, so schuleť jesuwitiškeje schule jenemu hólzej časťku s hlowny storhny. Roschorjenje a hara bě wulka; rosbichu pschitym křwecžatko a modleški štoť; katolitojo wudawachu, so křu to ewangelszy byli, sčtož pač njeje dženka hišcže dopokasane. Jesuwitojo, kotsiž tam w pólskej Bruskej se wschej křutosčju pschecžimo reformaziji džělachju, wužichu tutón sřudny podawť sa kwoje wotpohladu a wutřebachju jón s křiwatnej sašakłoscju pschecžimo ewangelskim Němžam. Nasto wulki prozěk. Tutón křoncži so s tym, so bu měšcžčanosta Koesner s 10 měšcžčanami k křmjercži sašudženy tehodla, dofelž — kaž so wudawasche — je mohť sčžěť sašžewacž, ale njeje.

Koesner bu 7. dezembra na městno wotprawjenja dowjedženy. Praschescche so, hacž je móžno, so „pardon“ dostanje. Wotmoľwa bě: „ně!“ Tola pschitomni mnichojwo woľachju „haj!“, spytujwo hišcže w tutej hodžinzju sašudženeho, so by se katolskej wěry pschestupit. Haj jedyn s nich křamo sawoľa: „Wřěje na romsko-katolsku wěru!“ Koesner sawoľa: „ně!“ Wotpoľoži drařtu a peruľu a da šebi wot křužobnika wocži sawjasacž; křafny so na wupschestrjene cžerwjene rubišcžjo, a hlowna bě wotežata. Jeho pokľednje křlowa běchju sčtucžka pobožneho křěrľuscha.

Podobne pospyty kaž tu cžinjachju mnichojwo tež s tamnymi sašudženyimi. Wothodžinty do wotprawjenja sařtupichu dominikanojo (dominikanojo křu snaty rjad mnichow) kř nim a wabjachju jich, so bychju kř romsko-katolskej wěry pschestupili. S tuteho, kaž se wscheho drugeho jašnje dosčž spóřnatwam, so buchju ewangelskeje wěry dla morjeni a niž tamneho sčžěťka dla. Jako mnichojwo wobohim sašudženyim se schije njeńdžechju, rjekny jedyn se sašudženyim, Schiman Mohaupt: „Cžzemy spěwacž, so jich wotbudžemy!“ A sašpěwa křmjertny křěrľusch. Cži drusy spěwachu křobu a mnichojwo dyrhbachju zofacž psched wulkej ewangelskej křwěru. Dožpichu runje tak maľo kaž mnichojwo křw. Bernharda, kotrymž bě Koesner pschitwoľat, jako křamkřne pospyty cžinjachju: „Njeh

je wam moja hlowna dosčž! Moju duschju dyrbi Jesuž měčž!“ Jedyn drugi s tutych wěryšwědkow, Hertel, rjekny: „Bohu budž džak! Nasch njewinowaty nan — Koesner! — je pschětrať, cžzemy jeho wješeli sčžehowacž!“ Jeneho schewza mjes nimi wabjachju dominikanojo hišcže, jako hižo kř křmjercži pschitowantw křecžescche na wotprawnišcžju. Tola nješchewinjenty wot tajkich spytowarjow a dracžowarjow wumřě, so modľo: „Anježe Jesu, Tebi křm žiwny!“ To bě 7. dezembra 1724 w Torunje. Pschesžy semju džěsche žarowanje!

So 200 lětach džěłaju w Torunje katolitojo se křamkřnym samkřlom pschecžimo ewangelskim. Polazy běchju wotšamkřnyli, ewangelski alumnat abo wustaw w Torunje wuškwojicž, hacžrunje křu tajke a podobne wustawy we wošebitnych wužinjenjach schitane. A hižo sažo nowe sařrocženje pschecžimo ewangelskim: dwaj ewangelskaj duchownaj staj wupoľasanaj jako „wobežžnaj wukřajanaj“. A džiwnje to: wukřas postaja džen 7. dezembra sa jeju wupoľasane. 7. dezembra 1724 a 7. dezembra 1924! To je jašnje dosčž!

To je ewangelska křwěra! A nětko pschirunaj kř tomu liwosčž a njewěru, křařaž so to jewja tu a tam! Mamy to pokřutu cžinicz wopjele a próšche! — —

Šodowny jubilej.

Bě dezembra. Njebjo bě cžěmne. Šněh so křajescche nje-pschestawajžy na semju dele. Bóle a bóle toľste bu wodžecžjo, kotřez hona a sašrodny, haj domy a sčtomny wodžewasche a wohřewasche; tola tak někotřeho křhudeho cžłowjeka křchajescche křma pschi tym.

Bě popoľdnju wokoľo 4 hodžin. Cžicho bě to wschudžom we šjenkežach. Tež na wulkim dworje, kotřžž bě hewak pokřny haru, bě cžicho. Šrób stejescche pschi pucžju, jenož maľa sašrodka jón džělescche wot njeho. Anjes s Hajaj kředžescche we křwojej štwoje; bě tam rjenje cžopľo a bě tež hewak pěknje wuhotowana. We pježaku bě derje sařepjene; habľe tam prařkřotachju w pľomjenju. Cžakřnik na sčženje pschikřowasche jim se křwojim nješchewantw žym tiľ-tať! tiľ-tať! Anjes s Hajaj so njehibasche. Šsedžescche psched pišnym blidom. Bě žyle do myšľow sanurjenty; a tute njeběchju rošwješclaze. Njepohladny ani na křwojeho jemu hewak tak lubeho přa, wulkeho Bernhardskeho, kotřžž kř jeho nohomaj ležescche a se křwojimaj wocžtomaj runu měru na njeho hladasche.

Anjes s Hajaj šdychny hluboko. Křuž so šwjesescchtej s blida dele, wocžžy pač phtasčtej wobras, kotřžž na pišnym blidže stejescche. Šswětko křwězy, kotřužž bě křužobnik runje sašwěcžit, jón wobšwětlešche. Se křomocžaneho wobľuka hladasche to na njeho lubosna hľowcžka rjaneho džěscžja; wumjelska ruľa bě wobras šhotowita. Na rapaka cžorne wocžy wodžewachju schiju a tež džěľ cžoľa holecžki; dwě žiwěj módrej wocžžy bñjšcžescchtej so s pěknego woblicžja. Wšcho bě žiwě w tutym woblicžju. A tola, Anjes s Hajaj šdychowasche; a šdychowasche: „Mortwa! mortwa!“ Šyma křchajescche jeho. Wřhľescche šebi, kať to tuto holicžjo tu psched nim na rjanym wobrasu, kať tuto džěcžjo, šarschewu radoščž a wschěch ludži, hřodowškich a wješnych, wješle, ležescche we wuřkim kachčju w cžěntnym, cžmowym pohřebnišcžju pódla žyrtwje. Wladlena njebě ženje křhora byľa, njebě tež jene s thch džěcži, na kotřez pohladnjescch a tuž wěsch, so tu doľho njebudžewa. Wladlena bě wješoľa, žiwa hľoza, kaž to šrowe džěcži křu.

Sapocžatť dezembra bě sčtyri lěta byľa. Š bñjšcžazymaj wocžtomaj bě to hladaka na blido, kotřez bñschtaj jej šarschew kř narodninam pěkne a bohate pschitowaloj. „Kať rjane! kať rjane!“ bě pschezo sažo juřkala. „Kať rjane to tajke blido kř narod-

rjeńšche! Něwěrnno, hodowny blyščež je hiščeže rjeńšchi hač blyščež narodninow?"

„Haj, lube džěcžo!“ bě macž prajila. „Hodowny blyščež je hiščeže rjeńšchi, je rjeńšchi hač žadyn druhi! Slaj, narodninow wješele je tu pschezo jenož sa někotrych, hodowne wješele pjelni žyly žwět, hodowny blyščež roškwětluje žyly semju, roškwětluje hród a hětu, wobydlenje w pinzy a wobydlenje pod tšěchu! Hodowny blyščež wufhadža wot tróna Božeho! Pšched nim njewostawa žana nóz! Hodowny blyščež žwěcži hluboko do wutrobny nutts a blyščeži žo sažo s wóczkoto won. Nicžo, moje lube džěcžo, tu hewat njeje, sčtož by jemu rune bylo!“

Mladlena běšche pětnje pośluchala, nětko wotmołwi: „Mamicžta! Kač žo to na hody wješele! Kač budže to wšcho počne blyščeža pola naž!“

A macž a nan žebi žlubischtaj, so dyrbi to hody žyly hród počny blyščeža byčž. Batorschizu dyrbjesche to jědlenka we wulfej sali stacž, kotraž hač do wješcha dožahajesche, a dyrbjesche počna luteho žwětka byčž. Žyly dwór a tež žhudži se wšy dyrbjachu hodowneho wješela měčž. Anjeni s Gaja džělasche hižo njedžele dołho sa to, so by hody wšchěm wješele pschihotowala. Tola, tola! Wšchitkón woczakowany blyščež rospłuny na jene dobo a bu cžma, luta cžma! — (Pofracžowanje.)

Bože wošebnosće, jeho byče.

G ł ó ž : Bóh je pschi naž tudy.

Bóh je našcha žylnosć, twjerdy hród a staka!
Bóh nam žwěrnny žawostaka,
Majestetske byče Bóh, wě pomhacž wšchudžom:
Erudnym, žhudym, žhorym ludžom,
Bóh, našch Wótž, kóždu nóz,
Nunjesch cžma je žhětro,
Wěrjazych je žwětlo!

Bóh je móž a krašnosćž! kónuje tam wěru;
Pośluchajmy žemu žwěru!
Majestetske byče Bóh naž njewopuschěži,
Hrěchow žhłostanje wšchěm spuschěži.
Pošutnym, wěrjazyh, dawa hnadu žwoju;
Cžinmy žeho wolu!

Bóh je wěcžna lubosćž! we nim šbóžnosćž mamy,
žemu džak, cžesćž žhwalbu damy.
Majestetske byče Bóh nam Cžyna počka,
So naž wumohl s mozny hrěcha.
Bohu saž', kóždy cžak, džakujmy žo žwěru,
Do njoh' mějmy wěru!

Boha wšchudžomneho wješelicž žo žměmy.
Bóh je pschi naž, to my wěmy.
Majestetske byče Bóh je žudnik prawy.
Bjesbóžny je s žudej frakly,
Dopomá žo, wopomá to, so Bóh wšcho tu widži,
Hrěchi wšchitke hidži!

Wšchehomědomneho wysche žebje mamy,
Lajicž nicžo njetrjebamy.
Majestetske byče Bóh wě, sčto naž tyschi —
Přostwy spravne wšchitke žhyschi.
Bóh wšcho wě, skutki ste žhłostacž jónu budže
W žwojim prawym žudže!

Bóh je wšchehomóžny! Wšchudžom wysche wšcheho
Bojecž žo my mamy žeho!
Majestetske byče Bóh je žórko šboža!
Twaricž wšchitzy na njoh' móža;

Wótze našch, wšchu móž mašch, žwojich šakitowacž,
Pšched šlym wobarnowacž!

Bóh je wšchehomudry! Wšchitko prawje wodži,
Wobara s nam, sčtož nam sčłodži.
Majestetske byče Bóh wšcho derje cžini.
Woda nam, hdyž žmy we winje.
A njemu dži we wěrje, prošch žoh' wo žoh' hnadu!
Bóh ma sa naž radu.

Cšwjaty, žwjaty, žwjaty, špěwa žyła prawych
Tam w šhromadžinje žwjatych.
Majestetske byče Bóh daj, so cži byli,
Kiž žoh' w njeby žhwalicž móhli!
A temu praj, Wótze, haj! Daj nam wšchěm to šbože,
So žmy džěcži Bože!
J. W.

S mišionstwa.

Cšwět žo sažo mišionstwam Němskeje wotewrja. Mišion-
skej staziji Aljnau a Daratw mjes Rubeštimi a Eghptowskej busch-
tej jeju mišionstwem towarštwu, kotrež žylo je Wiesbaden,
wrócžo datej. Cšamo muhamedanžy Rubešty w Hornjej Eghp-
towskej běchu wo to prošyli, so bychu žo mišionžy džělacžerjo
sažo wrócžili. Tucži žu nětko sažo po pucžu, s nimi tež wu-
cžerka, kotraž hižo přjedy tam škutkowasche. —

Mišionske stazije teje t. m. Rode-synody w Rańškej Afrizy
je po žadanju šchottiskeje žyrkweje w tutych dnjach Barlinske
mišionske towarštwu sažo do žwojeho šastaranja wrócžo wšako.
Wono tam hnydom se žwojim džělom šapocžnje. — Tucž pom-
hajmy tež my s pschezo noweje lubosćžu twaricž Bože kraleštwu tu
domach a tam wonach.

Žyrkej a štat.

Dženža nětko wólby do němskeho šejma! W Pruskej wola
s dněm tež do krajneho šejma. Rosbrojenja a rošdrjebjenja je
tu wšchudžom runje došćž; to rěka na tak mjenowaných prawych
a přjedznych štronach. Šewiza steji tu w pschesjednosćži, njech
tež sestupana w štych wotdželenjach. To je ška wěž a hubjenny
wuhlad. Podarmo! budže wušbytk tež tuteho wojowanja a wole-
nja, kotrež žo štawa s wjele wobšlóržbami a wudmami. Po-
darmo budže te tak dołho, doniž w pschesjednosćži wjetšchi džěl
luda žo s nowa njesaloži na šaložku wěry, doniž s najmjeńšcha
wjetšchi džěl luda — hdyž niž žyly — njeje šnutsčownje wob-
nowjenny, rešerwowany s mozami wěry a nabožiny a žo njeje
s nowa pudał na žitowenjapucž dobrých počžinkow a dobreho
wajšnja. A temu móža pał wolerjo dženska troščku hižo do-
pomhacž, hdyž wola mužow a žony, kotřiž žu hotowi, žwěru sa
wěru a nabožinu wustupowacž, haj wojowacž. Žehodla dži a
wol dženska kóždy a kóžda a ani jedyn njech njewostanje doma!
Wolče s tutym šaměrom — džitwajo mjenje na hospodařske a
politiske, džitwajo bóle na nabožinu a wěru, a to wšchitzy, młódschi
a štari!

Wšchelle s bliska a s daloka.

— W Budyščinje bě přjedu, 26. novembra žerbški džěń.
Popoldnju bě žłowna šhromadžina Macžizy Šerbškeje a wje-
cžor wulki žerbški konzert. Popoldnju njebě žo jich telko šesčto,
kaž hewat, dofelž duchowni a wucžerjo s wjetšcha njemóžachu sa-
štojnškeho džěla dla, a ratarjo njeběchu pschischi, hačrunje jich

nětkole džělo taf jara njemotdžeržuje a hačžrunje bě hłowny pschjednoscht f. wučerja Krala wo wicžežnych burach něšto woschibite sa nich. Tola, rjana licžba to pschezo tam běšche. Pschichedre shromadžijnny dyrbja pak žo sažo na postajenych dnjach wotměwacž: brjedu po jutrach a brjedu po Michale. Nimo pschjednoschka běchu tu wschelake namjety, f kotrymiž žo saběrachmy, a to we wulkej pschesjednosčzi. — Wjeczor bě pak to potom wulka a nahladna licžba do „Krony“ pschichwatala na konzert. A něšto wulke a rjane bě tež to, schtož nam nasch mišcht Krawž je hwojimi spěwarčami a spěwarjeni posticzi. To sjewi tež pschiklest a howdowanje, kotrež žo jemu, jeho solistam a solistomaj a žytemu wulkemu thorej kaž wschēm hewaf žo buschtkowazym pschichotowa. Njech žo haji berbski spěw hiščezje bóle a htwěrnischu mješ Šerbami!

— „**Bomhaj Bóh!**“, nasche njedželske nabožne kopjeńto by wo nowym lěče rad do hiščezje wjaz berbskich domow pschichwadžo. Tuž, lubi čžitarjo a lube čžitarčki, wobnowčze hami we prawym čžazu waschu sfasańtu na nowe lěto a postarajčze žo žoebu, jo by tež tón a tamny, kotryž nasche kopjeńto hiščezje njeczita, žebi jo sfasał. — Še howdownemu hwojedženjej pscheje nasche kopjeńto wschēm lute Bože žohnowanje a wěrne howdowne wjeře; powěda dženža a dalšche njedžele lubym čžitarjam tež něšto wo howdownym hwojedženju, howdownym bñschczu, kotryž samóže najwjetšchu čžmu sacžericz a htwětko pschinjesčž tež do najčžemnischich wutrobotu a domow. A schto to njebž chžyl, jo by to prawje rjenje jažno było pola naž. Tuž pomhajmy tomu, roščerjejo f naschim kopjeńtom nabožnu, fcheježansku myšl po kraju a ludu!

— **Nabožna wottorhowanska protyła je hotowa.** Je rjana a bohata a dospołnišča hačž loni bě. Tuž njech žebi ju kóždy bórny wobstara. Njedyrbjala wo žanym berbskim domje pobračhowacž! Šerbfski hospodar prajesch: „Luta wottorhowanska

protyła je mi lubšča hačž „Bibliiski pucžnik“, wišž pschi blidže a pomina mje kóžde ranje f nowa: spěwaj a potom džělaj! Šej njewučeknu ani f chwattom ani f liwtošču, mješ tym jo to „Bibliškemu pucžnikej“ drubdy wučeknych, knižtu na polczžy ležo wostajiwšchi.

— **Šerbfska Boža hlužba wo Drježdžanach.** Na dnju 2. adventa chžedža žo Šerbjo wo Drježdžanach sažo do hwojeje Božeje hlužby seńcz. Předowanje a hwoj. spowjedž směje f. Domaschta f Budestež, a to, kaž hewaf, popołdnju 1/4 hodž. wo Kschiznej žyrtwi. Sa lubnych Šerbow wo Drježdžanach žu tute Bože hlužby stajnje witanh a wutrobne požadany swjast se starej domišnu, wožebje pak nowe móžne požylnjenje we wěrije a htwěrije berbskich wótzow. Woni žo pschi wschěch mucženjach pošlednich lět we hwojej luboščzi f žyrtwi a f Božim hłowu nejžhu famylicž dali a chžedža tež dale hwojim Božim hlužbam htwěru sakhowacž, ale woni wo zusbje žyle nusnje pomoz domišny potrebaju. Je pschewjele žadane, hdyž žo prožy, jo by kóždy hwojim snatym we wulkim hłownym měščze hodžinu kemšchom wosjewit? Je pschewjele žadane, hdyž žo naležnje prožy, jo chžyli starschi hwoje džěczu napominacž, jo bychu předowanje wopytali a pschi Šnjesowym wottarju na Božej wječeri žo wobdžělite? Wopyt berbskich kemšchom je wo pošlednich dwazdecich lětach žo lědma pomjenšchil, ale wopyt by žyle wěščze hiščezje bohatschi byl, hdy by kóždy pobožny Šerb wo domišnuje hwoju pschiklušnosčž swólnitwje a f wjehołom dołonjal a duchowne sastaranje naschich Drježdžanskich berbskich bratrow a hwtrow se skutkom a f modlitwu podpjerał.

— **Kommišija sa spěwarške pódželu 1/210 hodžinach.**

— **Žistowanje.** W. wo W. sa 3. adv. — Š. wo B. sa hody (21. 12.) — M. wo Š. sa Nowe lěto (28. 12.)

Samowitny redaktor: farar W h r g a c ž wo Šofacžizach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjenje a wjetše džěci křescanskich staršich.

Podawa **Arnošt Serbomil.**

XIII. b j e s a d o w a n k a.

Mójzas bě wumrěl, a wšitka zamołwitosč wjednika padny na Josuu. Znaješe derje israelski lud, kak je twjerdošijnny a nješerpliwy, wjedžeše, kelko čěžkosč a bolosč bēchu naćinili Mójzasej, tak zo často padaše ze mučnosč. Tehodla boješe so teho nadawka a wěsč so horliwje modleše, zo by Bóh sam jemu stał k pomocy. A Bóh jeho wuslyša. Prikhili so k njemu a zbudži jeho ze krasnymi slubami, zo by jeno šol a byl z wjednikom israelskeho ludu, zo jich dowjedže wěsč do slubjeneho kraja. Ale nimo tych krasnych slubow žadaše tež něšto wot Josuy. Hdyž wón to dopjelni, tež Bóh dopjelni jemu wšitke te slubjenja.

Njewěm, lube džěci, što z was raz jónu budže. Móžno, zo z wašeje srjedžizny wuńdu rjemješnicy, wobkhodnicy, wučerjo, předarjo abo džělačerjo. Kóžde powołanje swědomiče wukonjane je čestne. Haj, wjele lěpje je byč ze prikładnym džělačerjom, hač wopiłym a njepóćiwym ministrom. Ale, njech na was čaka kajkežkuli powołanje, to jene so was přeco jenak njezminje, — zo budžeće dyrbjeć dokonjeć, štož Bóh luby Knjez wot was chce. Čeu was jenož hišče pokazač na to najslawniše powołanje, ke kotremuž wšitke sč powołane: „služić Bohu Knjezej“. „Wy sč mjenujey wšitke powołane, pytač najpriedy Bože

kralestwo“. Wysoke postajenje, česč a podobne wěcy nikomu njezaručuju zbožowne žiwjenje. Potajkim, što Bóh wot was žada? 1. Zo byšče wšitke so pilnje wučile, znač Bože słowo. Što čitač najradšo? Mnohe džěci lubuja jenož bajki a wšelake hłupe wumysleńčka wo paduchach, rubježnikach, wšelakich ryčerjach a podobne. Džěci, to nam njejsu wotkazali naši wulcy a slawni wótcojo! To je nam sem nasyl njepečel. Ale wěsč, što su nam wotkazali naši wótcojo? Serbsku bibliju a serbske spěwarške. Hdyž maće lube Bože słowo, stupiče na puč k prawemu zbožu. 2. Pilnje přemyslować wo wšem, štož w tych swjatyach knihach stoji. Džěci, kotrež khodža do njedželskeje bjesadowańki a njeprämysluja sebi to, štož we nej slyša, nimaju z njeje nič. 3. Činč po Božim słowje. Jedyn hóle móžeše wjele z biblije. A hdyž raz z hłowy praješe jedyn staw z biblije, kałny při tom holčku, kotraž na lawcy před nim sedžeše, z jehličku do khribjeta. Běše to što hóne, zo tón staw z hłowy móžeše, hdyž při tom na lózystwo mysleše? Spomjatkujmy sebi, zo, štož znaje Bože słowo a nječini po nim, ma čim wjetši hrěch. Njemyslčej, zo wy, jako džěci, nimač žaneho zamołwenja. Za wšitko, štož rozumič, sč zamołwite. Wy sč zamołwite tež za njedželsku bjesadowańku, zo by byla krasna.

Knjez Jezus, jako najlěpši přecel džěci, chce stajnje byč z wami, hdyž jenož so k njemu prikhilliče. A pódžěčeli z Jezusom w swojim žiwjenju, budžeće stajnje zbožowne. Tuž horje za Jezusom!

Sy-li spěwat,
Pilnje džětał,
Strowja 6e
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džětał
Wšědne dny;
Džěni pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočni ty.

Z njebies mana
Njeh 6i khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew 6e. F

• Sserbske njedželske łopjeno. •

W Budyschinje, 14. dezembra 1924.

Čiškcz a naklad Smolerjez knihcziszczerne a kniharnje łap. družst. s wobm. ruł. w Budyschinje.
Wukhadza łóždu łobotu a płaczi na mēkaz 15 łotych pjenjełtow.

3. njedžela adventa.

Math. 11, 2—10.

Čiškcz advent rěczki k nam wo Janu, křesćeniku. Wón je tón, kiž je pschi Jordanje přědował wo pschichodže Mešiasa, a čzi, kiž tam won džěchu k njemu, křisachu, kał bu tež jim prajene: Čzincze pokutu, pschetož Bože kralestwo je 6o pschibližalo. A tu teho Jana 6u nětk do jastwa čzižnyli, mjes tym, so 6o wonkach w Židowskim ludu łapócznje mózne skutkowanje Jesurowe. A tam w jastwoje ma Jan 6woju sčtundu dwělowanja, hacž je tutón Jesuř wopradowže tón, kiž pschincž mjesche, tón 6lubjeny Mešias. A we 6wojej styskosczi sezele wón k njemu pscheczelow, so byształ 6o praschaloj Jesuřa, hacž je wón Křisťuř, tón 6yn Boži. — To 6u wopradowže čzežke čzajh, hdyž dwělowanje čze naš pschemóz. A kaž je Jan dyrbjal stacz w tajkim dwělowanju, tał tež nasche žiwjenje njebudže hjes njeho. Wo tym rěczki nasche 6łowo, a wone čze nam tež prajicz: Šbóžny je tón, kiž 6o na tym šnjeju njepohóřčuje.

Čiszcze ras, Jan wjazh šjawnje nještutkuje. Wón je w jastwoje. Jedyn džěl jeho profetiskeho 6łowa je dopjelny: Ja pak dyrbju wotebjeracz. A tam s jastwa je křishecž jeho styskne praschenje, s kotrehož kłinczi dwělowanje a njewěstoscz, a tola tež sažo, hdyž prawje kězbuujemy, wěra, kotraž by měla tał radh poknu wěstoscz: Šsy ty tón, kotryž pschincž ma, abo dyrbimy na druheho čzafacz? Kał je móhło pschincž k tutemu praschenju ranje pola Jana? Drje tež Jan běsche sa wěste mēł, so budže Mešias hnydom 6ud džeržecz nad čzłowjetami, so budže natwaricz nowy porjad 6wěta. Ale wscho, sčtož Jesuř čzinjesche, šdasche 6o Janej jenož hycz pschihotowaze skutkowanje. Tał šběhije 6o

pola njeho praschenje, hacž 6nano tež Jesuř je jenož jedyn pschecbžer Mešiasa, kaž wón 6am. Ale wono tež hyscche něsčto druhe k temu pschistupi: Domachpytanje, kotrež čzežke leži na Janu, to drje je tež s džěla jeho wěru 6labu čziniło.

Čzy-li s teho Janej poroč čzincž? Dyrbimy tola drje wulki wotdžěl čzincž mjes łiwkim khablanjom a mjes čzežkim spytowanjom wutrobh. To 6u wopradowže wobohy čzłowjetojo, kiž 6woje mēnjenje pschemēnjeja kaž draštu. Spytowanje, nadběhowanje, kaž jo tu pola Jana widžimy, je jenož móžne tam, hdyž je hyscche něsčto wěry namakacz. Ščtož 6o wo Jesuřu njestara, tón 6o tež njepohóřčuje na jeho skutkowanju. Čzim bóle pak, so čzłowjet s tutym Jesuřom 6o woteda, čzim šfěrije nastanje w jeho wutrobje šnutkowny njemēr. A tajki njemēr je šnamjo nabožinskeho žiwjenja a wojowanja, a to móže dowjescz k pschezo 6lubšchemu pošnaczu Jesuřa, a k pschezo wjetšchemu pošnaczu 6ebje 6ameho, hdyž jenož čzłowjet 6wěru pyta. A tajki je byl wěscze Jan, kotrenuž Jesuř 6am dawta najrjeńsche 6wědčenje, hdyž tu praji: Ščto seze wy hladacz wušchli do puščizny? Čzyšcche wy čzłowjeka w mjehkej drascze widžecz? Haj, kotsiž mjehku draštu noscha, čzi 6u na kralowskich hrodach. Abó sčto seze wušchli w džecz? Čzyšcche wy profetu widžecz? Haj, ja praju wam, kiž wjazh je hdyž-li profeta.

Wě, w Jesuřowym praschenju dže wo křeszcžianstwo 6amo. Jako jeniczka nabožina móže wono jenož potom płacicz, hdyž po Jesuřu nimamy na žaneho wjetšeho, 6ylnišeho čzafacz! A tał ma tuto praschenje Janowe wulku waznoscz tež sa naš a sa naš čzajh. Pschezo sažo šběhnu 6o čzi, kiž mēnja, so dyrbi pschincž nowy šbóžnik a nowa nabožina. Nimamy tež my tu a tam styskne praschenja, a nadběhowanja, spytowanja? Kał 6usto stej tež

nascha wěra we wojowanju a dyrbi so wobaracz pschecziwo nje-
wěrje! — Dha je nam wulka pomoz, so tež swjate pišmo nam
dawa nutshladacz do cžemnych hodzinow tych, kotrychž snajemy
jako možnych w duchu Božim. Haj, wono je nam wulki dobytč,
so wěmy, so kaž Jan, tež hewač czi wulzy w Božim kralestwje
njejku wostali bjes czežkich spytowanjow. So tež woni njejku
byli pschepuschczeni, to cžini naž pschezo sažo fhróbtlych k wojo-
wanju. A tak budže nam žamo tajke czežke cžawy wojowanja a
duchowneho spytowanja k bohatemu žohnowanju, a niz napořledk
k pořbylnjenju naschjeje wěry. Ženož, so tež swěru pytamy a so
wěmy namafacz pucz, kiž naž won wjedže i naschich styšnosczow
k dobyczu. A to pokaz nam tež nasch tekst, hdže je nascha pomoz
a sčto je tón, na kotrehož mamy so wobroczeč.

Jan wobrocza so we swojim dwělowanju na teho, kiž je-
nicžy može jemu prawe wotmořwjenje dac, na Jesom Ahrysta.
Jesufowe wotmořwjenje pař njeje žane jednore: Haj! Wjele bóle,
wón pokaz na to, sčto je snim noweho pschischto do swěta. To,
sčtož je Jesajaž wěschcził jako snamjo skutkowanja Meřiaža, to
so nětko statwa psches njeho: Sslepi widža, fchromi fhodža, wu-
řadni budža wuczisczeni a hřuschi fłyscha, mormi horjestawaju
a fhudym budže ewangelion přědowane. Na Jesufowym skutko-
wanju dyrbi Jan pōřnac, so je i Jesufom pschischto dopjeljenje,
so je swět se swětkom, so je Boža mōz žitwa w Ahrystužu Jesu-
fu. To wschaf je tón wulki rořdžel mjes Janom a mjes nim.
Pola njeho pořnoscz a bohatstwo možnych skutkow a wuhojenjow,
pola Jana tež niz jene. Pola Jana ewangelion, pola Jana
přědowanje řuda.

To placzi tež sa nař. Prawe stejiscže w naschim žylym
řnutšnym žiwjenju hakle namafamy, hdž džemy k Jesufej.
Stacz može so, so tež pobožny ras njerofymu pucze, po kotrychž
budžemy husto wjedzeni. Ale hdž Jesufa prawje mamy, hdž
wěmy jeho žiwjenje a snajemy tu mōz, kotraž wot njeho wu-
řadža, dha řhonimy tež, kaž žohnowanje wuřdže wot tuteho
Jesufa tež na nař, a sčto jeho ewangelion samōže. Hdžež je
Jesuf, a hdžež cžłowjekojo jemu dadža woprawdže skutkowacz, tam
je něsčto nowe. A so ewangelion njeje hiřcže wjazn dořo-
njało, to njeleži na Ahrystužu, a niz na jeho ewangeliju, ale na
nař cžłowjefach řamych, wo kotrychž řěka husto hiřcže dženz:
A wy řeže njechali. A tola, hdžež hladamy na wulke řutki
řičeřcžijanskeje luboscže, kotraž pyta w Jesufowym mjenje řhubje-
nych a pomha sažo horje padnjonym; hdž džemy nuts do wu-
řtatow sa řlepnych a řědných a sa duchafhorných; abo hdž hlada-
my na řčeroke polo řnutškowneho a řwonškowneho miřionřtwa,
wscho to njeje řapoczaf abo wuwjedk ani řtat, ani gmejna, ale lu-
boscz je to była, Ahrystufowa luboscž, kotraž je žitwa w cžłowje-
řach. řa je řwědomnja wubudžita, je řřědki řberafa, je řwarifa
a wuwjedka. A sčtož jenož chze, tón řlyřchi na řřazore waschne
wyřoki řerlusř, kiž řpěwa wo tym, kiž je pschischto do swěta, so
by postajil řnjeřřtwa luboscže, a kiž dawa najřjeřře: w nje-
měrje řwěta řbōžny mēr wutrobny tym, kiž na njeho so řpuschcža.

ře temu chzemy tež my hič, jemu napschecziwo, kiž chze hody
i nami řwječciz, a tež pschi nař njech so řjewi wjeřele nashonje-
nje teho, sčtož Ahrystuf praji w naschim řlowje: řbōžny je tón,
kiž so na mni njeřohřřchuje. řamjeř.

Biblija.

Řniha, kotruž najbōle řupuja, je pschezo hiřcže biblija.
W řandžnym řěče řuchu 30 milijonow biblijow rořřchadnych.
řo je řěčba, kotraž czi wě něsčto prajicž a kotraž pschi wřčem
herjeřanju pschecziwo bibliji a nabořnje wōřře dořč řěči a wōla:
„řdyb' řwět so mjerwiř i cžertami a nař wřchěch pōřřecž chzpli,

dha nař to nicžo njeřřōži, wřchaf břchmy i mērom byli! —
řo řlowo dyrbja wostajicž a řanoh' džaka dořacz!“ — řene ame-
riřanske bibliře towarřtwa je řamo hižo bibliju w 175 řěčach
cžřchcžalo. Wřcho hromadže je řich to wjaz hacž džewjecž řrōcz
řelko řěčow a narěčow, w kotrychž je biblija cžřchcžana. řo-
řebje je to tu řhwilu Amerifa, kotraž so wōřebje řa rořřchēřenje
biblije řtara a — tež řupuje. řkuscha to Američanam k wřchēř-
nem žiwjenju, so w bibliji cžitaju. W řjednocžnych řtatach
Ameriki je so w řandžnym řěče řunřrōcz wjazn biblijom roř-
řchadalo dyřli řeto předy. — řak řteji to pola nař, w tych řra-
řach, kotrymž bu biblija najpředy w macžernej řěči řata? ?

3. Advent.

Adventski řerlusř,*

— i psalma 24, 7—10.

řo swojim hřořu.

Řět wřta wřchē wřchaf wotewřče;
k wam pschřhadža řnjeř řrařnosczje!
Wōn řral je wřchřřich řralestwow
a řdobom řbōžniř hřřchřnikow,
kiž wōřcizuje žiwjenje,
tuž i wjeřeloscžu wřřtajcže:
Budž řhwaleny mōj Bōh,
mōj Wōczēž bohaty!

Wōn prawy je, wam řpomōže,
kaž towarřřla i nim cžřchoscž dže;
řoh' řrōna řwjatoscž Bōža je
a jeho hjerko řmilenje;
wřchu wotehnal nam nusu je,
tuž i wjeřeloscžu wřřtajcže:
Budž řhwaleny mōj Bōh,
mōj řbōžniř řpomōžny!

Řraji i ludom řbožowny tam je,
hdžež tutōn řral řam řraluje.
řh, řerje wřchēm tež wutrobam,
hdžež tutōn řral ma řastup řam!
řlej, řlōnzo wōn je wjeřela,
so i nim wřcha řadoscž pschřhadža!
Budž řhwaleny mōj Bōh,
mōj řrořřtař wōřřtajny! —

Řět wřta wřchē wřchaf wotewřče,
njech wutroba řom jeho je!
řso i pobořnosczu wupřřcže
a wutrobne řo řaduicže!
řak wōn kaž řral tež pschřřdže k wam,
haj, řbože řa a řokoj wam. —
Budž řhwaleny mōj Bōh,
Wōtz, řbōžniř, řrořřtař mōj!

Pschřřdž, řesu, o mōj řbōžniko!
řa wotewřju czi řčeroke.
řch, pōj se řwojej miřoscžu,
tež nam řjew řwoju řobrotu!
řwōj řwjatny řuch njech řowjedže
nař do wěczneje řbōžnosczje! —
Řjech, řnježe, řařřinczi
cžřcž, řhwalba wěcznje czi! —

* řpěwat je řurij Weiffel, ř 1635; — řeřerbiřcžil Matej řurban, ř 1846.

řodowny blyřchč

(řokracžowanje.)

řě to dwaj dnjej po řadleniných narōdninách řano. ře
pschēřhēži hřodu řo wōřře a řyšřne řařřchřny. řnjeř a řřeni
i řaja řeđžřřtaj řunje pschi řnědanju. řořřcžřřřtaj hnyřom a
řhwatařřtaj do pschēřhēže. řam pschi řřhodže řežřře řad-

lena; njehibasche so; krej bēžesche jej po lizomaj, pschi njej klecze-
sche, blēda kaž fmiereč a pľakajo, fľužobna.

„Schto je so stalo?“ woprascha so knjes s Gaja se styštnym
hľořom, njes tym, so jeho mandželiska Madlenu sbēhasche.

Šľužobna potwjedasche hifajo, so bē runje s jeneje iřtny stu-
pila, jako horjekach Madlena, wjeřele a fmiējo, t fľhodej pschi-
stupi, so by dele schla. Pschi tym je dyrbjala někať fľhodženť
fmolicz; pschetoz w řamřnym wokomitu bē padnyla a bē tež
hižo deľfach ležala t jeje nohomaj, prjedy hacž bē mohla jej jenož
jedyn fľhodženť napšhecziwo fľocžicz.

Knjes s Gaja cžerjesche do konjenja a pomhasche řam naj-
ľepšcheju a najšpěšniřcheju konjom řapřchahnyč. Bohonczej pschi-
woľa s blēdymaj hubomaj: „Jēdž, kaž hiřcheže ženje w řiwjenju,
a byrnjež to konjej padnytoj! Jēdž, jēdž po ľekarja! Jēdž, jēdž!“
A jako pohoncž se řankami s wrotami won jēdžesche, woľasche hiřch-
eže junu: „Jēdž, jēdž a řhwataj, řhwataj!“ Potom řhwatasche
do hrodu. Tam ležesche na konopeju Madlena, blēda, kaž fmiereč,
wócžž jařdželitej; pschi njej klecžesche macž. Krej wjazž njebē-
žesche. Tola wona tež wjazž njednyhasche a miřawčžž so je wja-
žž njehibaschtej, bē, řazmorta. Knjes s Gaja řwjesř so pōdla
řwojeje mandželiskeje na koleni. Njeswěriřchtaj řebi, jedyn druhe-
mu do woczow pohladacz, řo bojo, so mohtoj řkomdžicz přenje hib-
njenje abo řdychnjenje džowfi. Poľ hodžiny pořdžišcho bē tu ľekar,
řkili řo na holecžo, pschepyta jo, řkili řo řařo na njo a řjekny řmjel-
czom: „Je wudychata!“

Knjes s Gaja pohladny na njeho, jako njeby wjedžal, řchto
ľekar praji, kotryž bē řwoju ruku na ruku macžerje poľožit, pra-
jizy: „Džakujče řo Bohu, so je wudychata! By-li řam džēcžo
pschi řiwjenju wostalo, by duchadžlabo bylo.“ —

Tať bē řo na jene dobo s hrodu řhubilo řbožo a wjeřele a
řwěťto! Čželo džěščža bu w rowniřchczu pořhowane; bē tať, jako
bychu tam nana řobu pořhowali. Knjes s Gaja bē po pohřebje
kaž řam moryh. Njestarařche řo wo nicžo, nochžyřche nicžo řh-
řhecž a widžecz. W nim bē cžma, a tuž bē tež woľoko njeho cžma.

Tať kaž něťto, tať řhdasche knjes s Gaja džēn wote dnja; ľēd-
ma pschiřdže t jēdži se řwojeje iřtny. Niřtōn njeřmēdžesche s nim
rēcžecz řhba jeho mandželiska.

Tuta řtupi runje do duri, bē řama řrudoba, pomakku jenož
džěšche hacž t mandželiskemu.

„Jurjo!“ řjekny, „Jurjo! Njeje cži to nicžo, so mje hiřcheže
masch? Je řo s džěščzom wřcho cžucže s twojeho řiwjenja řhu-
bilo? Jurjo! Šmērujmoj řo! Njech hodowny bľyřhecž naju
cžēmnej wutrobje rořřwěťli!“

„Hodowny bľyřhecž!“ Pořhmurjeny hľadasche na řwoju
mandželisku. „Mōžesř ty wo hodownym bľyřchczu rēcžecz, hdyž tola
naju Madlena w rowje? Njeřřy to řwoje džēcžo lubo mēľa?“

Knjeni s Gaja řo řkhili a hľadasche muřej řunu mēru do wo-
czow. „Ja njebych řwoje džēcžo lubo mēľa?! Tať drje řo ty noch-
žyřche prařhecž?! — Jurjo, mōže to řemřfi bōľ, a byl-li to hiřcheže
wjetschi, hodownemu řwjedžennej bľyřchczu rubicz?! Šdy řežēhuj
jutry, Jurjo, kotrež řu wřchemu mřēcžu jēřkosč wřale! Ja řebi
mřřľu, so mōj to něťkle hiřcheže bōle hacž prjedy dyrbimoj džēn
řwjecžicz, so byřchtej naju wutrobje trořhta namaľalej. Dowol
mi . . . !“

Knjes s Gaja postany s jenym dobom: „Nē, a tyřaz řrōcz nē,
řena! Ja nochžu hody řwjecžicz, a niřtōn w hrodže njeřmē
hody řwjecžicz!“

*

Wjes tym, so knjes s Gaja řo taťle do řwojeje řrudoby řařra,
ležesche w řomoržž na ľubi deľnžž řchoľta, jedyn s pohoncžow,
na cžěžkim řhorokožu. Dwaj dnjej po řnjesboženju Madlenu pa-
dže řchoľta se řynoweje ľubje na twjerde huno a řłama řebi nořy.

Bē do řrudnyh mřřľow hľubořo řanurjeny byl a njebē ředžbotwať,
hdyž řēbl řteji. Bē tola řchtwōrcž hodžiny prjedy jemu najmōd-
řche džēcžo řamřčlo! Bēchu jo widľišchczu pschimnyľe a wjazž nje-
puřchczite! Šsebi tať na řwoju maľu toľtu řenku mřřľo, kotraž
řo njebudže jemu něť wjazž pořmēřřowacz, kotraž něť tam w řo-
moržž řymna a prořta ležesche, a řebi pschi tym mřřľo na Mad-
leňku, kotraž bē tať řrudnu fmiereč namaľala, bē řēbla řmolit —
a njesbože jeho mējesche.

Bēchu jeho hnydom do jeho iřtny donjeřli a řchořarja řa-
woľali. Tutōn bē tež hnydom po ľekarja pōřľak. Ľekar bē pschi-
řchōľ a bē nořy do gipřa řawobalit, a řchoľta bē wřchē bolosčže
řmuřřtosčžu řnjeřľ, so njeby řwojeje mandželiskej hiřchczu wjazž
řřřřta nacžinit; bē tola hiřchczu tať hľubořo dořčž řrudžena. Wjes
tym bē řchořar do hrodu řchōľ, so by knjesej s Gaja wo njesbožu
rosřprawjal. Tutōn bē jemu wobarať, prařizy, so dyrbi jeho na
poľoj wostajicz se wřchēm, řchtož řo wotřach řława, a so dyrbi cži-
nicž, řchtož chze. řchořar bē, nicžo wjazž njeprařo, wotěřchōľ;
njebē řebi tež řwēřit, knjeni něřchto wo njesbožu prařicz, mēnio,
jo po řnjenje tež ľepje njepobudže hacž pola řnjesa.

Tať tam to wobohi řchoľta ležesche. Dyrbjesche pschihľado-
wacz, kať to něťtre dny pořdžišcho maľu řenku wotnjeřechu, nje-
mōžesche řobu na pschewodjenje hicž. Šřřřř jemu rowjadu,
wutroba jemu bolesche. řndjenje doľho budže tu tola taťle ľe-
žecz dyrbjecž; řona jeho wotřľadanja dla wjeľe džēľa řkomdžiz;
nuřu wřchāľ runje cžerpjecz njebudžej; řhorobna poľľadniza tola
trořřku pomhasche; tola njenje to tola řmēja, hacž hewať, a něťľ
hody pschēd durjemi. To bē jemu to najcžěžřche; džēczi njeřmēja
něťľ řaneho wjeřela, wjedžesche, so tole wōřebje macž řudžesche.
řewať wřchāľ bēřchtaj řo knjes a knjeni wo to řłarajoľ, so řane
džēcžo bjes hodowneho wjeřela njewōřta, ale ľēřa bē fmiereč,
kotraž bē do hrodu řastupila, řnjeřich a ľudži džēľifa, kaž řo to
řdasche. — To bē ľuta řrudoba a řane hodowne wjeřelenje.

(Pořracžowanje.)

Wřchelle s blisřa a s đalofa.

— **Kommiřija řa řerbřte řpēwarřke džēľa pschichodnu pōn-
dželu wot dop. 3/10 hodž. řem.**

— **S wořadoto řhonimy, so řu adventiřtojo řmjertnu nje-
dželu t tomu wuřili, so řu řwoje ľečžaze řopjena pschēd durjemi
řerchowow rořdawali; w jenej wořadže řo řamo na řerchowje
řřřřchdu. Čžyřchu tať nimo řwojich wucžbow pschijesč řem-
řcherjam, kotřiz s Wořich řľužbow a wot rowow pschihľadžachu, tōn
džitny trořřt, so řu duřche njebočžiczřřich mōřwe, žyle mōřwe hacž
pořľednemu řudnemu dnjej, a něťtre do žyľa mōřwe. Řať mōže
pať cžľowřřa duřcha, kotraž je wodnyh Wořeho dnyha, kotraž je
něřchto wot Wořeho duřcha, mōřwa byčž? To řamo tehdy mōžno
njeje, hdyž adventiřtojo a druhe řekty s řumřřřtom pschirunanje wo
Łazaru a boharym muřu na něřchto druhe pschewobrocža a řnjesa
řesurřowne řłowo s řchizja: „řawērnje, ja prařu cži: Dženřa
budžesř ty so mnu hiřchczu w paradisu!“ njedžiwajo na žyľy
řwēřř a řrořumjenje bibliřkeho mēřřna hinať cžitaju. Madžijamy
řo, so ani jedyn s řemřřerřow řwōj mēř a řwoju nadžiju, s Woře-
ho řłowa cžerpanu, njeje pschēdať řa cžľowřřku nuđrořcz! — Š
druhich řřon wēmny, so tam woľoko řhodža řhutni bibliju pschē-
řřowarjo, tež řerbřřy, a řwoje řopjena rořdžēľujja, řwoje řnihi a
řřřř pschēdawaja, a dobre řřřny a řrořche wořadnyh řbēřaja,
so bychu je wutřēbali řa řwoje řamēřy, a tute mēřja řo řunu mēru
a dorāřnje pschecžitwo řchescžijanskej žyřřwi, pschecžitwo nařchim
wořadam. Drje niz, doľelž řu pschēřwēdčžene, ale doľelž řu na-
rēcžane abo doľelž řu řobucžucžime, řupuja a dawaja nařche řerb-
řte řony — tež nařchi muřojo tu a tam — a džēľaja tať pschē-**

čítvo žebí žamenu. Tuž hladajmy žo tola trošćku a budžmy žebí teho wědomni, ſchtož žmy, ſchtož byčž chzemy: ſtatny ewangelſkeje zyrkwoje. — Dozřta, hdyž žo ſchto ja miřionſtvo abo podobne hromadža, prařchejmy žo pſchezo ſa domownoſeću a poruče- njom ſararja; a hdyž kniži kupujemy, budžmy wobhladnivi. „Internazionale Traktatgeſellſchaft“ je adwentisti nařkad a „Wachturmgeſellſchaft“ je nařkad řhutnych biblijuſchepytowa- rjow. — Advent je nětkle a hody pſched nami! Budžmy žebí wě- domni, ſo adwentistojo ředneho dnja a řhutni biblijuſchepytowa- rjo nam chzedža wſačž teho ſbóžnika Jeſuřa Řhrnuřta, we ko- trnyž jeničžy je wřcha nařcha ſbóžnoſčž wobjamřnjena, a bjeř kotrehož žana nam data, a ſo chzedža nam dacž drugeho, kotrehož drje tež Jeſuřa Řhrnuřta mjenuja, kotryž pař njeje a njentóže byčž tón jedyn a jeničřti ſbóžnik a wumóžnik! Praj, luby řřche- ſčžijano a luba řřhecžijanka, chzeřch ty tajke mēnjenje čžiničž? Budž adwentista w pořnym ſmyřle tuteho řłowa a dohotuj řwójmu wutrobu, řwój dom a řwójmu řwójbu ſa teho, kotrychž chze ř nowa řwój advent dđeržecž nětkle a kotryž w Božim čžařu — niž po ad- wentiřtiřkim a niž po čžařu řhutnych biblijuſchepytowarjow — „přchřndže ř wěčžnom' řudu tnyh njepořhutnyh dla, je řohnowa- njom ř ludu, řiž jeho duřha ma!“ — Evangelion 2. adventa da nam mjēř drugeho tež tuto řłowo Jeſuřa Řhrnuřta — Luc. 21, 18 — na pučž: „Hladajče řo, ſo njebyřchže byři ſawjedženi! Přchetož wjele řich přchřndže w mořim mjēnje a budže prařicž: řa řym Řhrnuřt a tón čžař je řo přchřbliřkař. Njeřhodžče tehodla ſa nimi!“ Ğrořumiřch to? —

— „Přchedženat“, protřka ſa Ğserbow na řeto 1925, je ho- towy. Řóždy pobožny řerbřti dom ma „Přchedženat“. Dořhe řeta řon njebo řodžijřti řarař Řřchřzan piřařche. Nětko je tute

řjane džeto ja nařch řerbřti lud profekřor Wicžas, řtudiřny direktor w Ğtollberku, na řo wſař. Přotřka ſa řeto 1925 je řo jemu wu- řjadnje derje radžila. Je piřana tař prawje w řrořumjenju naj- řepřcheje ludoweje myřle. Wobřebje budža řon we Přořchijřkej wo- řadže kupowacž, dořelž je řitwjenje njebo řararja Řerygarja we nim wopiřane. Tu mařch ſa tunje pjenjeře řjany kniřku. Ğup řebí řti, ſo by ju tež jařo dar pod božodžēřčžowy řchton pořořicž mořt. Ğnježa njeřch tajři dar tež řwójim lubym čřeladnym wobradža! To pomřa dobre do luda wuřhwacž a řerbřku řečž, kotraž je tu woprawdže řjana a řiwa, řđeržecž. Ğpiřacželej řłuřcha wulři řemřchazny džak!

— Ğ hodam řjany dar je nabožna wotřohowanřka řerbřta protřka a řerbřti „Přchedženat“. Tuž njeřch njepobracřujetej na řanym hodownym bliđže!

Ř rořpominanju.

Bojořčž přched duřhami tu — řapřewanjje wřřcheho duřowneho tu. Woboje řnamjo ſa to, ſo řo řdalujja teho jeneho duřha, kotryž je Bóh. —

*

řo duřha — potajřim tež duřh! — po wumřecžu řpi řaž moř- wy, to ja mēnjenje duřha, kotryž nětkle řižo řpi tař, ſo řamoho řo njeřnaje, — a to je wupřod řřeho řwědomnja: čřłowjeř řo boři přched tym, ſchtož přchřndže.

Řiřtowanje.

Ğ. w B. ſa hody (21. 12.)

W. w Ř. ſa Ğtowe řeto (28. 12.)

řamořwity redaktor: řarař W h r g a c ž w Ğořacžizach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkno mjeňſe a wjetře džēči řřeřćanskich ſtarřich.

Podawa Arnořt Ğerbo mi l.

XIII. bjesadowanka.

Mamy džensa před sobu muřa, kotrehož ſmy zeznali řižo tehdy, hdyž nimo Kaleba wuřtupi přečiwo džesačom njewěřnym muřam a přečiwo cylemu rozhorjenemu ludej, zo by řkitowal Božu čeř. Je to Josua. Bóh Wóte bēře jeho wuzwolil, zo by byl po Mójsasowej řmjerči wjednik Ğraelskeho ludu. K tajkemu nadawkej njemóžeře byč kóždy- řkuliř powołany. Dyrbjeře to byč muř, na kotrehož ſo mó- žeře Bóh Wóte ſpuřeč. A tajki bēře Josua. Wot młodoře bēře wotrořł po boku Mójsasa a wuknjeře z lubořu z Bože- ho zakonja. Lubowaře Boha Wótca a wěřjeře kóždemu jeho řłowu. Kak derje je, wot džēčacych řēt znač Bože řłowo! To bēře tež zařada młodeho Timotea. II. Tim. 3, 15.

Josua lubowaře Mójsasa; bēře jemu ſwěřny pomocnik. Někotry młodžeřc njerad přijima radu a napominanje ſtar- řeho. Njerady ſo podrjaduje jeho wjedženju. Ale hdyž přriřdže do zjawnoře, potom hakle po hórkich pruhowa- njach ſo dopomina na ſwoju njepořluřnoře a zhubjene ſkladnoře. Nan, mač, dobry přečel ſu naři najwjetři do- bročerjo. Wažče ſebi řieh! Josua bēře khrobly, njebo- jazny, wutrajny. Wón ſtajnje z Bohom ličeře.

A řto řrjeba nař řerbřti lud bóle hač tajkich khro- blych ſpuřcomnych muřow. Młodoře je čař wuřywanja. řtož w młodoři wuřyječ, to wam za muřřke řeta naroře. Zhubjena młodoře njehodži ſo z ničim narunač. Josua bēře při wřom poniřny. Pola mēřta Haj bēře jenož řeřtatři- ceři muři padlo. Druhi by ſebi prařil: „To wřak ničo njeje! To bēře njezbožowny připad!“ A by pořtajil z nowa wjetřu

ličbu wojakow přečiwo njepřečelej. Ale Josua nič! Tón padny na zemju a woľaře k njebjeřkemu Wóteč w ſmil- noř. Wón wjedžeře, zo ma tu byč nekajki hrēch luda. K čiřtemu kharakterej řluřa tež čučiwe wubudžene ſwě- domjo. Khudži ſarři z Rakec pořłachu ſwojeho řyna do Ğlipska na wyřřu řulu. Nan bēře kowař a porjedžeře wozy a pluh. Bēře řižo 64 řēt a přeco řiře ze řkhilenej pořta- wu drējeře ſo při čēřkem kowařřkem džēle. Čehodla? Zo by pječa řieh řyn mořł dořtudowač. řkoro cyłu ſwoju za- řlužbu pořla ſpočatk kóždeho mēřaca ſwojemu řynej do Ğlipska a ſam ſo ſpokoji — ze ſuchim křłēbom. Prařach ſo jeho raz: „A řto řtuduje wař řyn?“ „Ğěkařřtvo!“ řēkaře wotmořwjenje. „Kak ſarry pak je wař řyn?“ „řtyriatři- ceři řēt.“ — Njeprařach ničo wjačy, zo njebych zrudžil wboheho nana. Bóřy potom řym řēł do Ğlipska, naprařo- wach ſo za tym džiwny m ſtudentom a zhonich, zo řižo daw- no wjačy njeřtuduje. řižo nekotre řeta bēře zařojnik w towarňi, ale ſwojeho nana wobřudžeře, pjenjezy wot njeho bjerje a wřitko přečinjeře. Mējeře tutón młodženc nekaj- ke ſwědomje? A hdyž to tajki čłowjek bjeř ſwědomja do- řtanje na zamořwjenje pořne mēřtno, kak hrozne ma to řečhwki!

řwětna wójna je za to z wotřařacym přikřladom. Za- khowajče ſebi ſwědomje čiřte. Njeważče maře abo naj- mjeňſe přeřtupjenje! Njeprařeč, řeč-li něřto zelhali: to njeje nič! řy-li towařřa řanił, njemyř ſebi, zo to ničo njeje! To wřo ſu nitki, kiž wopřadu tak, zo drje ſo nje- hibnje ani při najhóřřim njeřkutku. Tehodla kedžbučje řtajnje na hłoř ſwojeho ſwědomja!

Budžmy z kharakterom, kajkiž bēře Josua. Tak naj- řepje wukonjamy nadawk ſwojeho řiwjenja!

Sy-li spěwat,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnu
Napoj mócnu
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spar měrnny
Čerstwo. 6 da.

Njeh ty spěwat
Swěrnje džělał
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosk,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew će.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

W Budyschinje, 21. dezembra 1924.

Čištěć a nakład Čsmolerjež knižničeskežetnje a knižarnje sap. družst. i wobm. ruł. w Budyschinje.
Wuřadźa łóždu robotu a plaćži na měřaz 15 stotych pjenjeřłow.

4. advent a hody.

Skławni mužojo maja husto nadpadnu ponižnosć. Wulki wučeny pschi czežkich praschenjach rjetnje: „Ja hebi njewěru, to i krótkim słowom rošbudžic.“ Stary nashonjeny muž młodemu nowotarjej praji: „To ho njehodži tak bjeje wscheho pschewjesć, wschitto ma htwój čař, my dyrbinu ho Bohu dowěric.“ Wulki knježer ma wohebitu lubosć k htwojemu konjewothladarjej, k prostemu hwěrnemu mužej, kiž jemu wě pschezo tajke sprawne wotmołwjenje dacž.

Sordosć tež najmohjšchemu škodži, na pschitkad Napoleonej, kotrehož je jeho hordosć powalila. Sordosć pschindže stajnje psched padom. Wo padže ponižnosć wjele wjazh njepomha.

So je ponižnosć w kšesćijanistwje jara wažna, haj so njeje možno w kšesćijanistwje stacz bjes wulkeje, woprawdžiteje ponižnosće, to njemóžemy nihdže jasnějšeho spójnacž hacž na Bóžim htwěnjenu w Jesužu.

Bóh je ho w khudobnej niškosći htwěnil. Hižo Jesužowu přjednřhodžer Jan bě žyle ponižny w htwójim waschnju. Njemějesche ho ja hódneho, Jesužowe čerijowe rjenjeschki rostwjafacž. Čhžbšche wotebjeracž, hdyž widžesche, kak Ahrystuř pschiběrasche.

Je to možno, so Bóži htwěni bě hišćeže ponižnišchi a so njebjeski Wótž htwojeho htwěni do tajkeje khudoby a niškosće poda, so skoro nikoho njewěsch, kiž by tež tak na htwěni a na htwěni ležecž dyrbjal jako nowonarodžene džěčatko?

Młotři mudruja. Nlochzedža wěricž Lutafchowe powěsće i Bethlehema. Schto pak by mohł na myšlicžku pschitacž, so je Bóže džěčžo w žlobje ležalo? Njeje to pschecžitwo wschittenu

čłowštemu myšlenju? Tajku niškosć Bóžeho htwěni hebi njemóže žadnu čłowjek wumyšlicž.

To je Bóža bójška mudrosć, ho w tajkej niškosći htwěni. Najmóžnišcha, najspodžiwnišcha wěrnosć nam w Bethlehemje psched woczomaj leži. Hdyž jandželjo pschi wotewrijetnych njeběšach spěwachu, ležesche Bóže džěčžo w žlobiku na htwěni.

Ach, Knježe, stworicželo nasch!
O tajki khudy narod masch,
So ležišch w žlobje na htwěni,
Wot kotrehož wot a wořol je.

Njemóže htwětna krařnosć ničžo pschinoschecž k powyščenju džěčatka w Bethlehemje? Ně, pschetož jeho krařstwo njeje wot tuteho htwěni. Tuž tež je dobre a wěsće po Bóžich myšlach prawe, hdyž w ewangelskej žyrtwi Bóže domy w jednorej rjanosći bjes pschewohateje pschi twarimy a htwójich duchownych we prostym lutheriskim roporje widžimy. Bohatřtvo žyrtwoje je Bóh kam, w Jesužu htwěni, a wořada, kotraž ho w duchu a prawdže modli, dokelž wě, schto njebjeske a wěcžne je.

Na někotrych wobrasach Jesužoweho naroda widžišch, so htwěni Jesužowu htwěni kaž króna wobdawa. To hebi hižo myšlicžich na tanmu krónu na jeho htwěni na wobrasach kšicžowaneho.

Sbóžnik dyrbi najhubjejšchim bratr bycž, jim runy w htwěni niškosći. W duchu a mozy je Bóh, w čěle je žyle niški. Njemóže pjenjesny a drohotnosće trjebacž. Kak čhžy tež je nakořowacž k wumóženju duchow? A njeje to jeho wohebite powołanje, so dyrbi nař wot wscheho sachodneho k njebjeskemu a wěcžnemu dowjesć? To je ho jemu tež poradžiko. Mnošy knježa

a wulzy ho psched bójskej niskošču a njebjestej rjanosšču teho modla, kiž wschitkim dawta swoje duchowne bohastwa: lubosč, měr, njewinošč, śwětke bohaposnacza, nadžiju a wěčne prawa.

Tutón niški knjes je móznischi hacž žadyn wyšoki knjes na śwěće. Jeho niskošč předuje khudym społojnosč a podacze a bohathym sachodnosč wscheho. Wschēm pať psches jeho niskošč prawje móznje t wutrobje dže, sčtož hodowny jandžel praji: „Njeboježe ho, hlaj, ja pschpowjedam wam wulke wješele, kotrež wschemu ludej ho dostacž budže. Pschetož wam je ho dženy Šbóžnik narodžil, kotryž je Šhrystuž, tón knjes w Dabitowym měsčje.“

Kotre wješele móže na śwěće wulke rěcacž pornjo temu, so je ho Bóh sjewil? A sčto žadyn spěw na śwěće wo sbožach tuteho czaža waži porunjio hodownemu khwalenju: „Čžescž budž Bohu we wyškofščy, měr na semi a cžłowjekam dobre spodobanje!“

Wschitkim ludžom wulke wješele! To čže Bóh našch Wótž w njebjechach dacž w swojim kymu. Sčtož do Boha wěri, tón wě, so mohło wopradowže po wschēm śwěće wulke, pozne sbože bydlieč, hdy bychy wschitzy ludžo tutón dar Boži s wutrobu pschijeli a hrosunili, so poniženje psched Bohom je jenicžki pucž t tajtemu sbožu. Sawěrnje, hdyž w Jesužu Bohu we wyškofščy čžescž dawamy, a to wschitzy, kmy jedyn lud pod jnym knjesom, kmy jene šadko a jedyn pastyr a mamy měr na semi jako ludžo dobreho spodobanja.

Bóh dawta! Bjermy jeho dar a budžmy jeho lud. Tať ho wěsčje sažo t nam namakaja, kiž nětko sabludženi su, wobsoy wotrocžy śwětneje myšle, s njespołojnym žedženjom dusche. Pschetož w Jesužu ma duscha wscho, sčtož trjeba. Šamjen.

Na Boži džěń.

Scž. Luk. 2, 1—14:

Šbóžnik je ho cžłowstw narodžil.

Štób: Dženš khwalče Boha, kchescženjo zc.

Šej s wješkofšču spěwamy wo sbožu hodownem, hdyž s Boha wobhnadženi kmy nět w śwěće khudobnem.

Bóh narodžil ho cžłowjek je do cžeka našeho, tať wobradžito žiwjenje nam hrěchnikam je ho.

Nam wrota su džě Bethlehem do raja Božeho, hdyž njebjeste Jerusalem je wotewrilo ho.

Psches Šbóžnika wschak našeho, kiž leži w žlobiku, nam bohastwo ho dostalo je s jeho khudobu.

Kiž ležecž w hrođži dhyrbjesche, kral šam je krašnoščje; ho wotewrilo njebo je a śwětke s wěčnoščje.

A byla šbóžna jandželow je kěrlusč spěwaka. kiž tu psches kmjertny klineč doł, so sruboba kónž ma:

Čžescž Bohu budž we njebjechach, a měr tu na semi [nosčach — pschi wschěch najwjetšich cžěšk-šchew duschu, cžłowstwo, cži!

Smanuel, Bóh s nami je! my šdobnje wyslamy; — to hodowne je wješele: My Bože džěči kmy!

Nam Jesuž narodžil ho je ja bratra wěrneho a wyschiměšnik wostanje našch, kiž dať nam je ho.

Tuž haleluja hodowne klineč wobhnadženy nam, hacž dowjedže naš nješmjertne tam t šbóžnym njebjekam! —

Hodowny blyšcž

(Wofracžowanje.)

Šchoščina storžesche mužej: „So pať knjes tež ani krocžakki t tebi njecžini! So pať tež ani jenicžkeho pschecželneho šłowa sa tebe nima.“ A to bě nimale w šamšnym wotomitu, w kotrymž knjeni s Šaja t mandželskemu rěčesche wo hodownym blyšcžu.

Šchoščina storžo pschistaji: „Šaj, cži bohacž ludžo podnórja ho tať rjež do swojeho žarowanja, sabhwšchi šobucžłowjekow! Měnja knadz šamo, so Bóh jim šchowodu cžini, hdyž tež pola nich se starosčemi šastupi!“

„Wostaj, wostaj, Marija!“ pofojesche Šchošta žonu. „Njesapadn do njeprawa. Šomyšl šebi jenož: Madlena bě jenicžke džěcžo a bě kaž lute šłoncžko! Mój kmy to tola šamoy šacžutoj! Šbóžny ho wješelesche, hdyž Madlenku widžesche. Namaj t wutrobje šło, jako Šeńka wócžy šandželi, a mój mamoy tola hišcže šti džěči! Nješměšch morkotacž, Marija! Šy tola mohło pola naš hišcže wjele, wjele hórje byč! Ščto, hdyž bych tam na hunje morny ležo wostak! To by tola lohko móžno bylo! Ššym tola tať wyšoko dele na twjerde huno padnył. Ša myšlu šebi, s budže to pola, naš hodownicžku tola hišcže jažno, njech tež njesamožemy džěčžom na hodownym ščtomitu šwěcžki šašwěcžicž!“

Šchoščina setre šebi se ščorzuchom šlyšy s woczow, pschistupi t mužej a majšasche jemu lizy: „Šy šy što krocž lěpschi dnyli ja, Šano! To Bóh luby knjes wě! Myšlu šebi: Šy-li nam Bóh tón knjes wschitko wšak. Šy by pschezo hišcže něščto t džakowanju měł.“

Šchošta šjědže se swojej wot džěka ščtropawej ruku žonje po lizu: „Šdyž tajki šym, njeje to moja šakšlužba, Marija! Šy tola wěšch, so je moja macž 26 lět dołho cžěžko šhora byla a njeje morkotaka! To móžesche tam nawuknyč. A pschezo, hdyž tu lube hody běchu, prajesche macž, so ho to nad śwětom blyšcžki blyšcž, kotryž cžłowštimaj woczomaj štoro njesnješny. Moja macž bě jednora žonška a njeje wjele wjedžaka wo šemškich wěžach, tola swojeho Šbóžnika je lubowaka, kaž jeho jenož móže cžłowjek lubowacž. Šehodla bě tež społojna, ščječpliva, wješola a šbóžna!“

Šměrom tam muž nětko ležesche, a šměrom tam žona pschi nim šedžesche; bě do myšlow ponórjena. Myšl, so mohło tež w njesbožu žohnowanje byč, njebě jej ženje do hlowny čžyła, a do wutrobny tež niz; by-li šchtucžki wuknyła a spěwaka, kotrež wo šchizy jako wo šchescžijanow radoščy spěwachu, bě pschezo s hłowu wika. Nětk pať bě muž tať ščječplivy, tu na tajkim dołhim šhoroložu, na kotrymž by někotryžkuli drubi morkotak a štoržil; to je tola, — tať šebi myšlesche, — wot macžerje něščto dobreho nawuknyč dhyrbjak!

We štwicžy bu bóle a bóle cžma. Šchoščina šatepi a šyđže ho ke šachlam, nobajzy šchryfujo. Dwaj hólžaj a jena holecžka šastupichu a šhwatachu ke šachlam. Šybowachu šebi ruzy, kotrež běchu krejčerwjene wot šmy. „Ššmy kněš šypake!“ powědachu šarschimaj. „Šutšje budžemy šašo šypacž, hdyž budžemy se šchule, a knjes šchošar čže nam pjenješy ša to dacž!“

„Šdy by to jenož telko bylo, so bychy šebi mohle cžopke rušajzy kupicž!“ šdychny Šanka. „Še tola tať šyma! Myšlu šebi: bych-li ruzy prawje cžoplej měla, njeby mi tež hewať šyma bylo!“

„Šó, rušajzy drje tola nosy njeworěwatej, šebi myšlu!“ rjekny Šant, šarschi bratr. „Macž, moje kolowny su tať cžěnte a Šrnstowny ropr ma wobaj rušawaj roštorhjenej. Šdy by tola knjeni nam t hodam cžopke šmachi darika!“

„Šube džěči, to drje lětka ničžo njebudže!“ wotmołwi macž. Šdychny wobhlada šebi Šantowe šholowny a Šrnstowny ropr. „Šhybicže šahe do kóža, so bych wam šmachi šapłataka. Njemóžu wam ničžo nowe kupicž a s hrodu lětka ničžo njedostanjecže: „Dokelž je Madlenka wumrěla“, je knjes prajił, „nješmě tež niščton drubi hodowneho wješela měč!“ Jedyn se šlužobnikow je šlyšchak, so je knjes tať prajił.

Šrudžene hladachu džěči jene na druhe.

„Dofelž je Madleńka wumręła, njejmě ſo nihtón druhi wjeſelicž?“ rjekny Ğanka, ſ hłowu wijo. „Maczi, to je ſpo-
dźiwne! Naſcha Leńka je tola tež wumręła, ale to njeby tola
nicžo njeprawe było, bychmy-li ſo na hody wjeſelili!“

„Ně, Ğanka! To njeje nicžo njeprawe!“ wotmołwi ſa macz
nan. Ğnydom dźeczi poſkoczi chu a khwatachu ſ kóžej. „Nje-
ſabudźe, lube dźeczi, ſo ſu hody najrjeńſchi ſwjedzeń tu na ſemi,
tež tehdy, hdyž ſo žaneho ſchtomika njejměczi a hdyž žanych
darow na bližje njewohladacze!“

Dźeczi ſdychowachu. Wě jim tola czežto, ſo na hody wje-
ſelicž, hdyž tu žaneho ſchtomika a žanych darow. „Nanko!“ praji
Ğanka, „ſchtomik drje nam knjes ſchoſar dari, hdyž jeho pěkne
w to proſymy. A wot pjenjes, kotrež ſa ſněhſpnanje doſta-
wam, ſchowam něſchto ſa ſwęczi. My ſpěwamy potom te khěr-
luſche a ſpěwy, kotrež ſmy w ſchuli wuſnyli, maczeńka natwari
nam něſchto bėrnow wjazy hač hewaſ ſ wjeczeri a kopik koſeja
ſ tomu. To mamy tola potom rjany hodowny wjeczor, byrnjež
to nicžo ſ hrodu njedoſtali! Nanko! Ğdy by tola Leńka ſ naj-
mjenſcha hač do hodowniczi žiwa była! By to potom hiſcže
jeneho wjeſela męła!“

„Lube dźeczo! Leńka nicžo njeſtomdži! Ğswjeczi hody pſchi
njebieſtim blyſcžu!“

Męloira ſylſa ſo hiſcže Schołcžinej ſ wóčkow wuſuli, jačo
potom, ſa kachlemi bėdžo, porjedzeſche draſtu dźeczi, ſo by ſ naj-
mjenſcha hač na dalſche hiſcže trochu dđeržala. Ach haj! Dźeczi
dla by rad tež wot ſemijeſeho hodowneho blyſcžeža kuſcžicžk we
ſwojej iſtwicžu męła. (Poſtracžowanje.)

Hodowny ſwjedzeń.

Ğ l ó Ğ : Ğny dha, o Jeſu, mi žyle to woblicžo ſchowat.

Graduj ſo duſcha, ty ſbožowna, wyſtaj a dželaj,
Pſalmy a khěrluſche hodowne ſ wutrobny ſpěwaj!
Ğłowjeſtwo ty w Ğbóžniku ſbožowne by,
Bohu ſo džakuj a ſpěwaj.

W nožy tej Božej je Ğbóžnik ſ nam pſchiſchoł do ſwęta,
Ğłowjeſtwo ſhubjenych wumoz wot ſmjercze a hręcha.
Boža ta móž, ſahubi Ğłowjeſtwoa nóž,
Ğ cžėmnoſcže wjedže do ſwętk!

Kraſny ſpěw jandželow, paſtyrjo ſlyſcheli bęchu
Wjeſolu powęſcz mo Ğbóžniku! khwatajzy dželchu
Do Bethlehema wohladacz, kaſ ſo węż ma
Wulka, kiž ſhonili bęchu.

Paſtyrjo pytachu, nam'kach dželczatko Bože
W kłobiku leži — tam doſtanu najwjeſche ſbože!
W ponižnoſczi czeſcža Job' ſwjebeleni,
Roſnjeju póheliſtwo Bože.

Ğſłowo toh' Wótza je pſchiſchło ſ nam, ſcžini ſo cžęto,
Bydleſche mjes nami, na ſemi kraſnje je kčęto!
Bóh cžinił džitw! Ğe ſmjercze wuſtwobodžik
Ğłowjeſtwo, ſo ſbóžnoſcz by męło!

Ğtawaj ſe ſpanja nětk, wotewr ſo wutroba khuda
Ğbóžnikej duſchow, kiž wumozę ſ hręchow a ſ kłuda
Ğłowjeſtwo wſchęch, kiž ſkoſcže cžinja a hręch —
W cžėmnoſczi wokolo kłudža. —

Wjeſel ſo duſcha nětk ſwojeho węcžneho ſboža!
Ğhubjenych pyta, hač nam'ka jich, ſmilnoſcz ta Boža,
Ğa nimi dže, luboſcz ſo ſmilika je,
Wjedže wſchęch ſ žórk wſchoh' ſboža!

Ğbóžniko Jeſuſo, bratiſto drohi a luby,
Pſchiſchoł by, dopjelnicž wolu a Wótzowe ſluby!

Ğ jandželeni ſpěwamy khwalbu, czeſcz Ğži;
Wobohacz wſchittón lud khudy.

Khudži my ludžo bjes tebje ſmy wſchitzu na ſemi,
Ğpróznj a ſłabi a khori my — pſchindžemy ſ tebi,
Ğabludženych hręchnikow wobcžeženych
Ğorje wſmi — bliže cžehn ſ kębi.

Ğbóžniko duſchow ſo narodž nětk w wutrobje mojej,
Bliže, pſchęž bliže cžehn ty mje nětk ſ wutrobje ſwojej.
Kiž hidža hręch, pokutnych, wěrjaznych wſchęch
Dowjedž do kraſnoſcže Božej'. J. W.

Zyrfej a ſtat.

Po wuſajni Bóſnjanskeho ewangeliſkeho konſiſtorſtwa ſu
duchowni 7. deſembra w Božich ſlužbach woſadnych dopominali
na tych 11 ewangeliſkich, kotřiž 7. deſembra 1724 w Torunje ſwo-
jeje ewangeliſkeje wěry dla ſmjercž namakachu. Ğsmu tu w na-
ſchim kopjeńku 7. deſembra na nich ſpomnili. Ğ dobom je
ewangeliſka wſcha zyrkwina rada wſchę zyrkwine wſchnoſcže
pruſkich provincow napominala, ſo bychu ſo w tutej ſmje
ſwójbne wjeczory a druge wuhotowanja wotmęwate, pſchi ko-
trichž ſo na tutych ewangeliſkich wěrjwędkow ſpomina a taſ
ewangeliſkim wěrjbratram we wotdželenych krajinach wěrjwyl-
noſcz a ſwěra ſylni. Ğbėrki, pſchi tajkich ſkladnoſcžach ſbėrane,
dyrbja ſo ſa Bóſnjanku wužicž, ſo bychu tam ewangeliſzy, kotřiž
maja ſo ſa ſwoju zyrfej a jeje naprawy horzo bėdžicž, pomoz
doſtali. To ſo węſcže wſchitzu ewangeliſzy ſwěru na tajkich wu-
hotowanjach wobdžęla. Wěmy tola wſchitzu, ſo je runje na-
ſchemu cžapej nuſne, ſo ſo jemu połaža ſwędzy wěrny a ſwěrny,
ſo wěra a ſwěra jewitej, ſo ſo ewangeliſke žiwjenje poſylnja a
bėdženje ſa ewangeliſke žiwjenje ſ žylej mozu podpjeruje.

Półſka je wſchę zyrkwine ſwjate dny hač na džewjecž ſe
wuſajom wotſtronika; wotajika je Nowe lęto, Ğjoch kralow,
Bože ſpicže, džen Božeho cžęta, Pětra a Pawoła, Marije ſ njeby-
ſpicže, Wſchęch Ğswjatyh. Njeſranjeneho podjecža, Ğodownicžku
a półſki narodny džen — to je 3. meje. — Ğutry a Ğswjatkki ſhu-
bja ſ tym ſa lud wſcho woſebite a woſebne; ſwjeczi ſo tola jenož
njedžęla; podobnje ſu tež hody pſchitiſhali, jenož jedyn džen
ſwoſtawa.

Ğ někotrych ratařſkich wokręžnych towařſtwow a ſ jich dželka
wucžitamy kębi dobre ſnamjenja ſa nowe a lępſche zyrkwiniſte a
nabožne žiwjenje luda, pſchede wſchēm ratařſkeho. Piſche ſo: Ğe
jich wjazy wokręžnych towařſtwow — Kreislandbünde —, w ko-
trichž je ſo ſwjebelaze ſhromadne ſkutkowanje ſ duchownymi wo-
beju wěrjwuſnacžow woſjewiło. Tu a tam ſu hižo ſažadny poſta-
jili, po kotrymiž męli ratařſke wokręžne towařſtwa ſ duchow-
nymi hromadu dželacz. Ğa wokręž na Ğſolawje ſu n. pſch.
ſcžęhowaze ſažadny poſtajene: 1. Pręnje hłowne wumęnjenje je,
ſo ſo wopht Božich ſlužbow polępſchi; ſ tutym maja wodđerjo
a dowęrnizy ſapocžecz; dyrbi móžno bycz, ſo ſ kóždeho doma ſ naj-
mjenſcha jedyn ſwójbny kóždu njedžęlu Božu ſlužbu wophta.
— 2. Bože ſlužby dyrbja ſwjate dny bóle bohateho wobkaha
męcž; woſebje dyrbja ſo Bože domy pſchicž. A tomu dyrbi ra-
tařſke wokręžne towařſtwa pomhacz. Płody, kotrež ſo ſ žnjow-
wemu ſwjedženjej ſ wupſchenju zyrkwje poſticža, maja ſo du-
chowny pſchewoſtajicž, kotřiž je potrebnym roſdawaju. 3. Nje-
džęla dyrbi ſo ſwjecžicž. Ğdyž ſo tež po tuſhwilnymi hoſpodař-
ſkimi czežemi druhdny džęla na njedžęli ſminicž njemóžęch, nje-
ſmędža tola na žadny pad njedžęlu dopođnja nekajke wuhoto-
wanja ratařſkich ſwojſtow a towařſtwow bycz.

To ſu pręnje ſi wucžinjenja; wone ſu něſchto woſebite a

wošebne. Se Sakskeje njeje nam snate, so by so něscho podobne stało. Rač by było, wy ratarjo, hdyž byschće po tajkim abo podobnym puczu pschischli na pomoc zylenu ludej a hebi kamemu. Prěnja tu mjenowana saksada dyrbi pať pschezo ta prěnja a hlowna bycz: kam dyrbišch šwěrnj bycz w tym, sctoz wěry a nabožiny je, a kam tež kemschi — a njesabudžny! — k Božemu blidu šwěru khodžicz. Schkodowanje wscheho zyrkwinskeho a nabóžneho žiwjenja a tak dozyla ludoweho žiwjenja je so s tym sapočzalo, so buch u knježa, hospodarjo, hospošy, mischtrjo a dohladowarjo liwzy abo njeporjadni abo nješwěrnj w tym, sctoz šu pschischluschnosće a dobre pocžinki wěry a nabožiny a nabóžneho zyrkwinskeho žiwjenja.

„Zyrkej inflazije“.

Scho to je? To je zyrkej, kotraž je natwarjena s wunoschka „pienjes nusy“ (Notgeld). Wona steji w Ottendorffe pola Bunzlawy; jeje nowa wěža sběha so tam hordže k njebeškam a s njeje swonja sctyri nowe swony. Wošebje tuta wěža se swonami je tam wješele ewangelskeje wošady. Sacž dotal běchu bjes wěže a bjes swonow, a katolszy swonjachu jim sa saplaczenje se swonami šwojeje zyrkwje. Wošadny farar bě w nowinach prošyl, so bychu jemu sa tute nadawki pschewostajili a sapóžkali tajke pienješy nusy, kotrež běchu šwoju placžiwosć šhubile a tajke, kotrež njemóžachu w šwojim měscze abo w šwojim wokrejšu trjebacz. Tute pschedawasche na lubowarjow tajkich wězkow abo tež na tukrajne abo wukrajne pienježne wustawy. Wunoschka bě telko, so móžachu porjedzenja Boži dom, kotryž žaneje wěže njemějesche, wobnowicz a pschistajicz wěžu se swonami. Dotwarjeja tutu zyrkej. S tym pať njeje doscz! Zyle džělo hromadzenja dyrbi so lěpje sarjado- wacz a dyrbi so dale hromadžicz a to sa „hród ewangelskeje mfo- džiny.“ Tutón hród, něhdže na jenyh starym hrodže abo dru- him podobnym městnje saměstnjentj, dyrbi potom bycz šobu šrjedžischczo sa zyle hibanje ewangelskeje mladžiny. Wulkoštatnaj šwjastaj sa ewangelsku mužsku a ewangelsku žónsku mladžinu stej so šobu do džěla podatej. Ottendorfski farar Bunzel a duchowny sa mladžinu, farar Müller w Ebersdorffe pola Sprottawy sasta- wataj tutu zylu wěž. Hromadžitaj papjerjane pienješy, twjerde pienješy a postowe snamki s czaša nusy a inflazije; wěšo šu tež dobre pienješy witane. Sctoz so na tajkich wězkach nahromadži, so rjadujo a so sašo pschedawa. — Tuž šlyschće, tu je rjana a wošebna sskladnoscz, tež s tajkim „kemplom“ hischće něscho wu- lonjecz, a to něscho, sctoz rjane a nadobne, sctoz k spomoženju sa mladžinu nascheje ewangelskeje zyrkwje a tak sa zylu lud!

Wschelke s bliska a s dalosa.

— **Swoj 25 lětny sastojski a městny jubilej** k. farar T i s c h e r pschi Michalskej zyrkwi w Budyschinje šrjedu 17. dezembra šwjeczesche. 3. njedželu šwj. adventa 1899 duchownu šwjecžisnu dostawšchi so w Michalskej zyrkwi do šwojeho sastojs- ťma jako 2. duchowny, jako kaplan, kaž tehdy hischće rěkasche, sapokasa. Šnješa jubilara postrowichu zyrkwinszy sastupjerjo we mjenje žlyče Michalskeje wošady, tehonorija někotsi sastojszy bratšja w mjenje hlowneje šerbskeje předarškeje a Budyschskeje duchowneje konferenzy. Šnješ zyrkwje šdžerž knješej jubilaraj štrawoscz, mōz a wješkoscž a spožcz jemu šwoje žohnowanje na dalsche njelicžene lěta.

— **Jakubowa „Boža nōz“** je s nowa cžischczana a je dostacz pola k. duchownych a w Šerbskej kniharjni w Budyschinje.

„**Bomhaj Bōh**“ pscheje šwojim lubym cžitarjam a cžitar- kam k hodownemu šwjedzenjej se šerbskej kšchescžijanskej wu- trobu: „**Bomhaj Bōh Wam k žohnowanym hodam!**“ K tomu

wupraji k hodam a s dobom sa nowe lěto to pscheczo, po šdaczu sa šebje, wopradowje pať sa zylu šerbski lud: „**Pschihotujcz tež mi sa hody a nowe lěto městaczko we wutrobje a domje, tež tam, hdžež hischće nješmēdžach pschihadžecz!**“

— **Šerbska Boža šlužba w Drježdžanach.** Druhi advent je w Drježdžanach wošebje njedžela Šerbow. Sa nich wulka rjana kšchizna zyrkej šwoje durje wotowrja. Džen bě njelubj, cžěmny mfohojty. W cžmowych hašach a domach so hižo połodnjo šwězy šwěczachu. Bě s dobom tež wólbnj džej. Najke njeměry šu wólbnj dny w pošlednischich lětach wobydlerjam wulkich mē- stow husto pschinješte. Tutón krōcz bě wscho cžicho. Šdyž a hdyž by po hlownych hašach auto s mladym ludom napjelnjentj jěšdžit, s kotrehož wulke cžorno-bělo-cžerwjene šhorhoje wišachu. Cžische so wólbnj kopjena na hašach wolerjam do ruki klōczachu. Sa Šerbow móžesche deschczowe wjedro a wólba sadžewk na kemschazym puczu bycz. Sacž budže drje Boža šlužba wopytana? Šwōn s wškosceje wěže sastwoni a hlaj! Boži dom so s nutrymi kemscherjemi pjelni. Starj Bismarck je ras prajit: **Sadžewki šu tebi tehodla do žiwjenja date, so wuknjesch, je pschewinycz.** Nunje tak hebi Drježdžanszy Šerbjo myšlachu. Woni šu pschi- schli. Někotre sacž dotal njesnate wobliczo bě mjes kemscherjemi. S wulkej radosczu so nasche rjane adventske šhěrlušche špěwachu. Tu njebž žane mowje, šwucžene, jenož šwonkowne maschnje, tu bě wopor wutrobom! Špowjednych bě 120 a to 37 mužškich a 83 žónškich. Předowanje bě wōdžer kemschow na so wšak a předo- wasche na sskladže šwj. sczenja na 2. advent. W pošlednich lětach buch šerbske Bože šlužby Šerbam w zusbje s woporami šdžeržane. Wamy nadžiju, so so tež dale sashowaju, dofelž šu žorlo žohnowanja sa ewangelskich Šerbow w Drježdžanach a wokolnje.

— **Hody tu!** To je pschi wschēnt pschecžiwjenju pschecžiw- o zyrkwi a nabožiny tola pschezo hischće heško! **Tež pobrach na pienješach njemōže tomu sadžewacz.** Šenicžy škuposcz a šameho so šaprěwaza šakakoscž a luta liwkoscz samōžeja jenotliwemu niz pomšchitkownosczzi hody kasycz. Wschu šrudobu a štyškoscz pschewinje hodow wješkote ewangelion a ta wěra, kotraž tomu wěri. Tuž chzemy tola wschitzy sašo s pastyrjemi šhwatacz k šo- bicej a so modlicz k tomu džěsczu tam a bycz šami hodowne džeczj Bože, kotrež šu brali a kotrež šjeru luboscz bōjšku, šjemjenu nam w Jesuzu Šhryštušu!

— **Wólby šu nimo.** Trěbneho wunoschka njejšu mēle. Do wólbow hudachu, sctoz a tak mēl knježestwo tworicz; nētko po wólbach hudaja dale. So šu wólby podarmo byke, njemōžesch prajicz; to jene šu tola wušbytkowake, so lud Němskeje nētko widži, abo s najmjenšcha mōže widžecz, kajti je. Němske pschi- šlowo praji: „**Des Menschen Wille ist sein Himmelreich!**“ A to tež tu trjechi! Wola tych, kiž šu wolili, a wola tych, kiž njejšu wolili, je wupłodžila tajki plōd k hodam, a to tehodla, dofelž je wona šama, tych cžłowjekow wola, wolika, a dofelž so wona, tych cžłowjekow wola, njepodwoli woli Bōha Wjeršchneho.

— **So hodowny sctomik,** na hodowne blido, — a byrnjež to jenož blidko byto! — šluschka kšchescžanška protyka, kotraž nochze jenož protyka sa nowe lěto bycz, ale tež Biblijski pucžnik psches njo. Masch hižo tajkeje? Šdyž niz, hebi wobstaraj hnydom hischće pola duchowneho abo w Budyschinje abo hdžež hewak sskladnoscz masch, kšchescžijansku šerbsku wottorhowansku protyku a s nej stareho Pschedženaka w nowym šabacze.

— **Wistowanje.** Š. M. w Š. sa Nowe lěto (28. 12.) — W. M. w Š. sa Epiph. (4. 1.) — Š. w Š. sa 1. p. Šp.

Samotwity redaktor: farar W y r g a c z w Mošaczach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwość da.

Njeh ty spěwaš
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. P

• Serbske njedźelske łopjeno. •

W Budyschinje, 28. dežembra 1924.

Čištćež a nakład Šmolerjez knižničičežetnje a knižarnje sap. družst. s wobm. ruł. w Budyschinje.
Wulhadža kóždu šobotu a płaczi na měřaz 15 stothč pjenježłow.

Nowe leto.

Lut. 2, 21.

Šhutne myšle hnuja džěnka na ranju lěta 1925 moju wutrobu. Mi je, jako bych šhšchał, kał hluboka, ščěroka rěta, w kotrejž wšchitzy pluwamy, kotraž naž wšchitkich šobutorha, hač čhemy abo nočhemy, žakošnje schumi, rěta čžaša. Šašo je šo lěto minyło, čžežke lěto, kotrejž je wjele hubjeństwa na našy lud a našču žyrkej, wjele nušy a staroščow na kóždeho wot naž, hórku šrudobu na tak někotreho bjes nami pschinješło. A tola, kał rucže je šo minyło. Žako džěczi běchmy, šdasche šo nam lěto jara dolhi čžaš bječ; čžim starschi pał budžmy, čžim krotkišcho je wono nam, čžim rucžišcho šo nam minje a my pošnajemy pschezo jašnišcho šhutnu wěrnosč 90. psalma: „Našche žiwjenje šo rucže minje, jako bychmy přjecž lecželi.“ A hdyž wróczo hladamy do šandženych lětow, dha je nam, jako by šo nam wšchitko, šchtóž šmy w nich šhonili na šbože a nješbože, wo wješel u šrudobje, džalo. A š kóždym lětom, kotrejž šo minje, šandže kruč našcheho žiwjenja. Pschezo dlěšchi budži kruč našcheho podrožerštw, kotryž šady naž leži, pschezo krotkišchi pucž, kotryž hiščeže psched nami leži, hač škónčnje w jenym lecže džěń pschińdže, na kotrymž budže Bóh nam pschwołacž: „Pschińdž šašo, ty čžłowške džěcžo!“ To wě kóždy; ale šchtó je wopomni? Šložimy šwoje žiwjenje po tym? Ach, jich wjele to njecžini. Wšstajo haj, šamo pjeni, witaju nowe lěto a njedopomnja šo se žanej myšlu na to, kał šachodny je čžaš a kał wulke šu nadawki, kotrejž mamy w nim dopjelnicž. Šsu šamo tajzy, kotřiž čhzedža prawi šchescžijenjo bječ a kotřiž šo ženje njepraščeja: š čžemu šym živy? Škał mam šwoje žiwjenje nałožicž, šo móžu je jónu š dobrym šwědomijom škónčicž.

Ach, šnježe, wucž naž wopomnicž, kał rucže našche lěta lětaju a pomhaj nam, šo je prawje wukupimy, šo junu šbóžni budžemy.

Dženka, na ranju noweho lěta, čžujemy bóle hač hewał, kał nušnje my někoho trjebamy, kiž naž šdžerži w čželazym čžašu a kał malo nam wšchitke našche šbožopšchecža pomhaja, kotrejž šwjetšcha džēja na šbože w domje a powołanju a na strowosč. Bohu budž džal, našcy tekst pokazje nam teho, kiž šamlutki je našcha pomoz, našcy šchit, našche šbože ša čžaš a wěčnosč. Je to džěcžo we šlobje, šesuž, našcy Šbóžnik. šesuž, mjeno najšklódsche, šašo w tym nowym lecže. To budž našche hešło: Tuž dha šhróbli čžemy hicž šwoje pucže w jeho mjenje.

1. šesuž je našcha pomoz.

2. šesuž je našcy šchit.

šesuž je našche šbožo.

„A jako šo wóšom dnjow dopjelnesche, šo by to džěcžo wobřšane było, bě jeho mjeno narjeknjene šesuž! šesuž rěta pomoznik. A pomoznika nušnje trjebamy; pschetož wulka je našcha nuša. Šbity, haj rošbity je našcy lud. Njepšchecželjo jón wšbntěwaju, pschecželjo jón wjazy nješnaja. A to najhóršche je, šo njetrjebali do tajkeho hubjeństwa šapadnyč; wšchitko by šo žhle hinał stacž mohło. Ale se šleposčžu běchu wódžerjo luda šbiczi, woni widžachu a wšchal njewodžichu; se šleposčžu běšche našcy lud šbity, šo njeje šudaschow pošnal a na šwojich šawjedžerjom pošluchał. Šak je šo štalo, šo je šwoju móž, šwoju čžescž, šwoje bohastwo šhubil, šo šmy do tajkeje nušy pschishšli. A to najšrudnišche! Šdy bychmy pošhanjo byli, my by šo prašcheli: kał móžemy šoži hńew wot šo wotwobrocžicž? Šdy bychmy židy byli, my bychmy štyšknjowje škoržili: Šchto našcy ty šožo psche-

čizivo nam? Ale tak hluboko je našch lud padnyl, so so tak nje-
prafcha. Wot Boha je so wotwobroczył a je bjes Boha žimy a nje-
cha, so Bóh na nim knježi. A Boži wotmołwojenje? Móže wono
hinaf rěfacz hacz: A temu njeprschestanje jeho hněw, ale jeho ruka
je hifchjeze wupschestrjena. Jes. 9, 12." Nusa. pod kotrejž našch
lwo hižo psched 10 lět czerwi, traje dale.

Wita je našcha zyrkej. Niz katoliska; ta je móznischa dnyli
prjedy, ale našcha ewangelska zyrkej. Móžni w našchim ludu ju
potkóczeja, hdžežkuliz móža. Wofebje jedna so wo kschesczijanske
schule. Hdž njeje schula wjazy kschesczijanske, nima zyrkej wja-
zny młodžinu, a hdž nima młodžinu, njesměje žaneho pschichoda.
A wulke byly našcheho luda steja pschi tutym wojowanju na stro-
nje njeprscheczeloto zyrkwoje. Wulka je hospodarska nusa. Něhdy
bohaczi so wotrudnyli. Wschudze skorzo, so pienjesy pobrachuja.
A bjes pienjes njemóže hospodarsstwo wobstacz. Tybazy, kotřiz
bychu rad džěłali, džěło nimaju. Wulka je drohota a saklužba
knadna. Se starosczeni prafchjeja so jich wjele, kať móžemy so a
tych kwojich sežiwicž. A k hospodarskim staroscizam pschindu
druhe: staroscze wo strowoscž, wo džěczoch, wo powołanju. Sa-
wěscze, sty je našch czař.

Schto chžemy činicž? Chžemy so s tym troschtowacz, so wsche-
lake snamjenja na to pořasuja, so je najwjetscha nusa nětko psche-
trata, so našch pucz sařo s hlubiny do wyřokoscze dže. Njemolmy
so. Njemolmy so. Tuta nadžija nima žaneho wěsteho podložka.
Ně, my trjebamy pomocnika, kiž móže a chže nam pomhacz we
wschěj nusy. A tutón pomocnik je Jesuř Křystuř. Wón je
tón jeniczi, kiž móže nam pomhacz w nusy, kotrejž je naš potre-
chika. Žadyn cžłowjeř, žadyn kejm, žadyn sakon to njemóže, ale
wón to chže a móže. Jemu je wschať data wschitka móž w njebe-
řach a na semi. Jenož to žada wón řebi wot naš, so my jemu
řwoju wutrobu wotewrimy a řebi wot njeho pomhacz dawamy
a s nim psche tute nowe lěto cžehnjemy. Schtóz ma jeho pschi
řebi, tón njeje ženje wopuschčeny, tón ma řwoju prawu po-
moz w kóždej nusy.

2. Sšlyny schtit we wschitkich strachotach. Čžemne leži nowe
lěto psched nami. Kóždy so prafcha: schto nam pschinjeře? A sa-
wěscze, po cžłowřkich myřlach budže cžěřke lěto sa našch lud, sa na-
schu zyrkej, sa kóždeho jenotliweho. Ale my njechamy so bojecz
a rudžicž, my snajemy wschať teho, kiž móže naš schtitowacz we
wschitkich strachotach, Jesuřa. Je tak troschtne, so nowe lěto w
řwětle hodowneho řwjedjenja nastupimy. Wěniřch ty wopradowže,
so ma tón, kiž je s luboscze k nam řwoju njebeřku krařnoscz wo-
puschčizil, a so jako male cžłowřke džěczatko so narodzil, řwoje
wjěřele wo našch nusy. Ja praju cži, jemu boli wutroba, hdž
wón s njebeř na našche hubjeřstwo dele hlada a wón chže nam tak
rady pomhacz, chže naš rady psched wschěm řlym wobarnowacz.
O, dajmy řebi wot njeho pomhacz a wobarnowacz. Nictó druhi
to njemóže. Jako běchmy džěczzi, pytachmy schtit pola lubeje ma-
czerje, pola řwěrneho nana. Ale hdže staj džěřa? A kať wjele
strachotow je, w kotrychž njemóže žana cžłowřka móž naš wo-
barnowacz. Kať wjele strachotow je, kotrejž žane cžłowřke wócžko
njewidzi. Jesuř řamlutki je řylnischi, dnyli wschitka strachota,
a jeho woczi hladataj stajnje na naš. Teř we nowym lěcže nje-
budže wón žanu mjěřschinu dřěmacz; kóždu strachotu, kotraž nam
hrořy, budže wón wozdžicž a pschede wschěm s tym naš wobarno-
wacz: To je sawěscze wěrnno. To wěř s žylej wutrobu. Ale to
dyrbischi wopomnicž, so psched nim nej wschitko řlě, schtož my sa
řlě mamy. Teř w nowym lěcže budže so stacz, so budže naš to a
tamne potrechicž, schtož mamy my sa wulke njeřbože ale psched
nim je to řbože a nawopať, schtož mamy my sa řbože, budže wón
nam wsacz, dokelž je to sa naš schłodne. Potom poddaj so do

Na nowe lěto.

Rěrlusch se ř. Spěw., cžo. 750

(formalnje po móžnosczzi pořjedženy).

Glóř: Budž cžescz a řwalba Wjěřschnemu rc.

Psched twój trón, Božo, stupimy
my pschi spoczatku lěta!

Čže s žylej duschu řwalimy,
kiž Anješ řy wscheho řwěta,
so řy hacz dotal řdžeržak naš
a řastarak wschěch kóždy czař,
kať Wócčez řwoje džěczzi.

Ty řy nět sa czař řandženy
nař hnadne pucze wozdžik,
nam w nusy wschěj byl k pomozny,
troscht w řrubžbje do naš řłodžik.
Dženř sa to džak cži spěwamy,
so dale, Božo, poddamy
do twojeje cži wole!

Čžescz-li ty, Anježe, wótzowiszy
nař dlěje řdžeržecž žimych,
nam wobradžej, schtož trjebamy,
řdžerž strowych naš a cžilych;
čžescz-li pať lěřka naš precz wsacz,
čžyř ty dla Jesom Křysta dacž
nam s hnady wěcznu řbožnoscz!

Sdžerž řwoje Bože řłowo nam,
so řwětko, móž, troscht mamy!
Duch řwjatny pořylnjej naš řam,
so k řłubžbje cži řo damy!
Hdž wřchelako pať řhřěřchimy,
kiž hubjeni a řłabi řmy,
budž, Božo, ty nam hnadny!

Ach, spořcz nam, Anježe, řłoty mēr
tu w našchim wótznem kraju!
Wschón řběřł a ropot rořecžěť,
řłudž tych, kiž řly myřł maju!
Daj wyschnosczam wschěm jednotu
a poddanam myřł pořlyřchnu,
so mamy dobre lěto!

Daj, so řo derje poradzi
wscho našche powołanje,
a wustawam wschěm na semi
spořcz řwoje řohnowanje!
Dajch-li nam mēr a wjeřele,
nař řbudžuj, so to džakownje
a mudrje wuřiwamy!

Čžescz-li pať lěřka pschipořłacz
nam řschiz a wschěku řrudžbu,
čžyř móžnje naš teř troschtowacz
je řwojei bójřkej wuczbu.
Hdž nadpadnu naš strachoscze,
njech schtit twój našcha pomoz je,
a s nich naš wumoz hnadnje!

Mó, na tebe řo řpuschčzamy,
ty dyrbischi našch Bóh wostacz;
ty wěřcze dajch, so smějemy,
schtož nam je dobre, dostacz;
schtož wschón řo poddať tebi je,
tón ženje njeřdže k hanibje;
ty řwojich řbožnje wozdžischi! —

jeho wole we wěřtosczzi, so wón lěpje wě hacz my, schto je sa naš
dobre a so wón se wschěm, schtož cžini, jenož to jene chže: našche
řbože.

3. Wón je wschať našch řbožnik a je k temu do řwěta pschischoť,
hřěřchnikoto řbožnych čžinicž. To je wulki wotřnyjenny kónž, k

lotremuž chze naž dowjesč. Soimny sa tym, so jón dožahnjemy. Njepščeczel nascheje dusche budže tež w nowym lěcze pytač, naž wot tuteho wotthknjeneho kónza wotdžeržecž. Njepoškuchajmy na jeho wabjenje, wón chze nasche sfaženje. Ale Jesuŝ chze nasche sbožo. Tuž dha khroble chzemy hieč kwoje pucze w jeho mjenje a sa nim. Nichtó wot naž njewě, hacž kónz tuteho lěta docžaka. Kač budže tebi wokoło wutrobny, hdyž na to myšlisch, so žnano w nim wumrjecž budžesch. Tak někotry, kiž běsche psched lětom hiščeže stromy, leži nětko hižom w rowje. Ale hdyž masch Jesuŝa pschi žebi, dha móžesch troschtny byč. Twój wonkchod s tuteho žiwěta budže sa tebje nutškod do wěczneho sboža. To je nascha žiwa kšesčizjanska nadžija. Tež stupmy w Jesuŝowym mjenje do noweho lěta a cžehnmy s nim psches njo. Wón je nascha pomoz we kóždej nush, nasch schtit we wschitkich strachotach, nasche sbože na cžah a wěcznosč. Samjeń.

Hodowny blyšecž.

(Pofracžowanje.)

Džen wote dnja žydasche to knjes s Gaja takle sa pižanskim blidom, runu měru hladajo na wobras nětko mornweho džěscža. Wutroba mandželskeje bu bóle a bóle počna starosče tehodla. Sčto to, hdyž wón pschi tajkim wosta, hdyž žo žyle do rudženja pednóri a žo wscheho, sčtož wokoło njeho, sda!?

Pšchi tym bě žo sažo tydžen pominy. Bě hižo popoždny posdže. Knjes s Gaja bě dženkja žyly njeměrnny; bě jemu, jako by jeho něščto se jstwy a s domu won honilo. Njewědžo žam, cžchodla, wobleče žo žwój natwobleč, wsa klobuč a wuńdže do parka. Sslóncžko bě hižo w domčžku schko. Cžerwjene a stote běchu njebeža tam k wječžoru. Tuto žwětko, ta poslednja sa wostanča běleho dnja, roslitwasche žo po žněhowej krajinye kaž luty džitny blyšlot.

Knjes s Gaja posasta; blyškotanje jeho molesche; njebe džě wot Wadleninche pohrjeba žem wjazny s hrodu pschischok. Pofžadanje, k jeje rowej stupicž, sapschija jeho. Pucž k rotwischču, kotrež bě pschi wježnej žyrkwi, džěsche psches park a pschi muri, kotraž park wot wježneho pucža džělesche. Pomakku krocžesche knjes s Gaja po tutym pucžu dale. Bě blyšecž, so wonkach po pucžu něchlo džěsche; žněh pod schkórnyemi wrěschesche. Běschtaj to po wschem žacžu mužskaj a nětko drje runje posastajchtaj.

„Chžu hiščeže do Wonež!“ rjekny nichtón. Knjes s Gaja snajesche hlóž a tuž wědžesche, so tam wonkach stejesche Pjerntecžanski bur, kotryž by žo husto s wótrnymi žlowami wuprajil wo wobsternostžach, kotrež žo jemu njelubjachu; wohidneho a njepraweho pač njeby pschi tym rěčal.

„Sčte cžini po prawom mlody Scholta?“ žo drubi woprascha, kotrehož hlóž njeznajesche. „Bě to pschemjele na jene dobo, sčtož je na njeho pschischlo: džěcžo sšubicž a žam takle snješbežicž!“

„Sčto djabal to cžinicž?“ wotmołwi Pjerntecžan s krutym hčekom. „Žeži hižo tji nježele na blaku, a budže durbjecž, kaž lěkar praji, hiščeže měžaz ležecž. A sčto budže? Šhudoba a frudoba! Njeje tu tola žaneje sažlužby, kotraž by wudawki sarunafa!“

„Njecžinja to knježa nicžo? Mi je tak, jako by blyšchak, so žu tak dobri pschecžiwu ludžom!“

„Tón bohathy muž tam“, wotmołwi bur, „je Bohu lubemu Knjesej sa žo wšak, so je žo tež wo jeho durje khlapak, a so je žmjercž tež jemu do domu pšlak.“ So je tuto pěčne džěcžo s hrodu wumrělo, to je nam jara žel bylo, ale ja žebi tola myšlu, so njeje jenož džěcžom khudnych postajene wumrěcž. Hacž drje žebi to bohacžni myšla, so khudny žwoje džěcži lubo nima? Scholta by

drje žwoju kětku runje tak rad sšhowak kaž knjes s Gaja žwoju Wadlenku. Scholta pač je žo podwolil, dokelž wě, so je Bóh tón Knjes džěcžo k žebi wšak, a je tež tón drubi kšizil na žo wšak, wjedžo, so je wo Bože dopuschčenje. Ale ani žlowčka nima knježstwo sa tuteho muža, kotryž bě tola pola nich w žlužbe, do kotrehož domu je žmjercž jastupila a kotryž durbje tež na žwojim khorožžu wutracž. Wje to pali, hdyž žebi na to myšlu! By-li pač Scholta blyšchak, nježměl takle rěčecž. Ale mi do myšlow njech, so knjes žwojeje frudoby dla wscho druhe sabudže, — a to hiščeže nětkole, hdyž žu hody tak blifko! Ja žym mojej žonje prajil, so durbje sa Scholcžiz tež hodowny sčtomil pschihotowacž, so bhču jich džěcži tež něščto k hodam mēle.“

„Gaj, haj!“ rjekny tón drubi, „to durbje tola sa bohathy cžěžto byč, žo kšizilej podwolicž! Maja pschemjele žemškeho sboža, a tuto džěli jich wot Boha. Šhudy, kotryž njemōže wjele sšubicž, wižny bóle na Bosh. Bóh pomhaj tutym wbohym!“

Kosžohnowajchtaj žo a kóždy džěsche žwój pucž.

Knjes bě chžny nochžny stejo wostal a stejesche tam nětko kaž pschiroščeny. „Bóh pomhaj tym khudnym bohathym ludžom!“ klinežesche to jemu pschezo hiščeže we wuschomaj. „Bóh pomhaj tym khudnym bohathym ludžom!“ Bě jemu, jako byschtaj mužej pschezo hiščeže tam wonkach sa murju na pucžu stakoj a hiščeže ras wschitko to mjes žobu rěčakoj, sčtož prjedy, a hiščeže drugeho k temu. Njeapžy sšědže žebi s ruku k cžolej! Cžěžto sšychujo sčeptasche: „Wataj prawje! Wataj prawje!“ Kaž cžěžka wina, tak tyschesche dotalne rudženje jemu jeho dušchu. Kač bě tola tak husto mandželska spytowaka, jeho s rudženja wutorchnyč; wona bě psche mile a šahodnje k njemu rěčaka. Bě spomožne sa njeho, so bě s erta jednoreho cžlowjeka tak wótrny wužud wo žebi wuškšchak!

Dopomni žo nětko tež, so bě jemu sšohar chžyl něščto Scholty dla prajicž, ale wón njebe chžyl nicžo wo tym blyšecž. S tym bě wuškšch wuškšch, s kotrehož móžachu s lohka kšalki wurosč. Tole wscho žebi rosmyšlujo, krocžesche po pucžu dale, dóniž s parka njewustupi. Někotre dny to jenož hiščeže, a stromy se wěže sšwoničny hodam, rosnoschujo žwoje synki psches wjesku kaž psches hona; we wschěch domach potom lute žwětko! Durbjesche to hród žam bjesje wscheho žwětko wostacž? Durbjesche to tam wscho cžěmne wostacž? Njemějesche to žona prawje, prajizy, so njemōže a nježmē rudženje wo žemške hodownemu blyšecžej sadžewacž?

Krocžesche dale. Bórsy stejesche na kerchowje psched rotwischčom, w kotrymž jeho džěcžo ležesche, „so by žo sčžiniko sažo proch“, kaž bě wón to se subami kšhipjo prajil, „so by bylo wuškšchwane w rukomaj Šbóžnika“, kaž bě to jeho žona sčeptala. Pofny bolosčow rudženja stejesche tam, žarujo wo džěcžo; tola tuta hodžinka bolosčow pschihotowa tam pschi rowje njeboheho džěscža sažaktemu rudženju row a porodži žarowanje, w kotrymž drje blyšy rotisch, ale pač ruzy sšlyjo, w kotrymž drje sšychujesch, ale pač njemorkotajo, w kotrymž žamo nawuškšesch žo džakowacž.

Pomhaj Bóh do noweho lěta 1925.

„Pomhaj Bóh!“ tak strowi pobožny Šerb kóždy luby dženi s nowa. „Pomhaj Bóh!“ tak strowi pač pschedewschēm a nutrnje pobožny Šerb Nowe lěto do noweho lěta. Je tola mjeno tuteho dnja „Jesuŝ“. A Jesuŝ, to rěka: „Bóh pomhaj!“ „Pomhaj Bóh!“ A nasche kopjenko, kotrež je žebi tutón postrow sa mjeno sčžiniko, pschitwola, kaž hewak kóždu nježelu, kotruž Bóh luby Knjes wobradži, tak pschedewschēm dženkja wschitkim žwojim lubym cžitarjam a cžitakam a pschecželam a žobudželacžerjam nutrne

„Pomhaj Bóh!“ „Pomhaj Bóh!“ Wam Nowe léto a do noweho léta a psches nowe léto!“ A so by tuta pobožna myšl, kotraž so džen wote dnja i nowa Bohu doměrja, žiwa byla a móžnišča w kraju a ludu, k tomu chze tež wono w nowym léče, kelkož jenož móžno, pschinoschowacž. K tomu pscheje žebi pak to, so bychu jemu wschitzy jeho dotalni pscheczeljo žwěrní wostali a jemu pomhali, jich hiščeže wjele dobyč tam, hdyž nět- kole hiščeže pschistupa nima do domow a wutrobow. S tutym nowolětnym pscheczom sjednoczi to druhe, so bychu tež Sserbjo, pschedewšchem duchowni — a jich nadawf to dozyla je, jenaf jara w Sakfkej a Brusfkej! — ale pak tež drusy pomhali džělacž we kopjeńku a sa kopjeńko a tak sa Sserbow a sa Jesuřowe kralestwo mjes Sserbami. Hdyž tole žwěru čžinimy, pomhamy k tomu, so žo nowolětne sbožopschecza sa nař a našch lud čžim lěpje dopjelnjeja. A to, so žam čžinimy, kelkož móžesč, so by žo twoje pscheczo dopjelniko, to žluscha kóždemu wěrnemu pscheczu! — Tuž tak: „Pomhaj Bóh do noweho léta!“ a i „Pomhaj Bóh“ psches nowe léto!

Licžby.

Licžby rěčza, haj licžby wobstorkuja! S Barlina šhonimy, so bu jich 14% — tuta licžba žo samjelcža — tuch po skónčženju wójny šwěrowaných sažo džělených. — Se Sjednocžených Statow žo pišče, so žo tam sa léto na 10 milijardow dollarow škodny nacžini i nješfutfami. Čži, kiž woheń šapaleja, nacžinja na 200 milijonow škodny, čži, kiž i wopacžnymi pjenježnymi papjerami wschěch družin džěłaja, na 100 milijonow; čži, kiž wopacžny ban- kerott čžinja, na 400 milijonow; čži, kiž hewał někał jebaja, na 100 milijonow. Tole wscho hromadže je wjazb hacž wschě wu- dawki sa kóždžstwo. — W šandžentym léče bu jich w Amerizy wjazb hacž 10 000 čžłowjekow psches mordarstwo skónžowaných.

Zyrkej a stat.

Sakfka zyrkwina wyschnosč pschihotuje w tu šhwilu nowe rosdžělenje wořadow do zyrkwinych wořjekow, tak wořebje we Sužizy a namjesnych krajinach. S tym šwiřuje tež praschenje

žerbšfeje superintendentury. Tuž je na čžaju, so žo žerbšfo- němske wořady sa tym prascheja a i nowa wo wěž žo postaraju, hewał budže to bóršy pschepošdže, — jeli so pschi tym wostanje, so i 1. haprleju nowa zyrkwina wustawa žwoje prawto dostanje.

„Sjednocženstwo žwobodnosmyšlených proletarijow“, je žo roshoriko, so žo w škulach pschezo hiščeže špěwa: „Čžiča nóz, žwójata nóz!“ „Šso hałžka šafeleni“ a tón a tamny druhi hodo- wy šhěrlujch. Že žo tehodla pola škulšfeje krajneje wjichnosče ža Braunschweigsku wobčežowako. Tuta je wotmošniša, žo je te džěczom žyle do wole date, hacž chzedža žobu špěwacž abo hacž niž; njemóža žo nujowacž, žobušpěwacž; wučerjam njeje do- woiene, žo na džěczi žóřšicž, kotrež žobu nješpěwaja. — Braun- schweigla dostanje nětko nowu wyschnosč, kotraž budže natožnje pschihilena; i tym dóndu drje tež wojowanja dla nabožiny, ko- trež žo tam nětke hiže i lěi dołho wjedu, te kónzej.

Wšhelke i bliska a i daloka.

— W Budyščinje šhromadži žo žerbška přědarška konferenz a šchwórtk po „šwjedženju šjewjenja“, 8. januara dopołdnja 3/10 hodž. w Sserbškim Domje k hodoznemu poře- džženju. Šóždny šarať ma pschincž a rošbudženje žwojeho zyrkwineho pschedštejicžerstwa wo šwjastu wořadow žobu pschincž.

— Do noweho léta njeńdže prawy Sserb bjes bibliškeho pucžnika. Tajki je nam Sserbam našcha nabožna wotrořowan- ška protyka. Šy-li hiščeže bjes njeje, žebi ju hnydom wobstaraj pola duchowneho abo w Budyščinje abo hewał! Nowe léto je tu!

— „Hodozný bljšč“ njenuje žo našche hodozný přě- dancžko. Že to něšhto sa šarčch a młodnych a sa džěcži, o ranje tak něšhto sa hohatnych a šhudnych. Tuž budža jo wšěče wschitzy rad čžitacž rětkle w hodoznym čžaju. Sa tuch, kiž i nowym létom jako nowi čžitarjo pschistupja, podamny w přěnum čžiške noweho léta kótki pschěhlad dotalnych poděńdženjow.

— Šistowanje. W. M. w R. sa Epiph. (4. 1. 25.) — T. w B. sa 1. p. Ep. — R. we W. sa 2. p. Ep.

Samolnity redaktor: šarať W h r g a c ž w Šofacžizach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjeńše a wjetše džěci křescanskich staršich.

Podawa Arnošt S e r b o m i l.

XV.

Narodženje Knjeza Jezusa.

W starym zakonju běše slubjene, zo Bóh pósće krala a wumóžnika swojemu luděj. Israelski lud wočakowaše jeho wjele stow lét. Skónčnje so dopjelni čas, a jandžel so zjewi młodej židowskej žonje Mariji a wozjewi jej, zo skónčnje slubjeny kral přinđže a zo dostanu džěcatko, ko- trež jim Bóh dari. Přinđže potom wukaz, zo bychu so wšitey wobydlerjo zapisać dali dla dawkow, a tuž nastaji so Marija ze svojim mužom Jozefom do Betlehema, Davito- weho města, přetož wobaj běštaj z Davitoweje rodžiny. We měsće běše wjele přikhadnikow a tak njenamakaštaj Ma- rija a Jozef žaneho městna w žanym domje, ale dyrbeštaj nocować w hródzi. A w tutej noci narodži so Jezus naj- wjetši kral swěta a naš zbóžnik.

Na poli pastyrjo swoje wowey pasechu. A tu so jim nadobo zjewi swětlo a slyšachu špěw jandželow prajicy: „Khwalba Bohu we vysokoci a měr na zemi, a čłowjekam dobre spodobanje.“ Pastyrjo hnydom do Betlehema khwa- tachu, zo bychu so přeswědčili, hač je wěrnó, štož su jim

jandželjo powědali. A hdyž přinđu hody, swjećimy po cy- lym swěće narodženje Knjeza Jezusa a ludžo we wšech kra- jach džakuja so za tutón wulki dar Boži.

Jezusowe džěcatstwo.

Hdyž bě Jezus mały hólc, zasydlišťaj so Jozef a Marija w Nazareće. Běštaj khudaj a jeju domjaenosé běše najbóle jednora, ale lubowaštaj so a běštaj zbožownaj. Jezus kho- džeše džě wot šesteho léta do šule, židowskeje synagogi, a wuknješe Swjate pismo čitać. Hdyž běše dwanaće lét, džěše z Jozefom a Mariju do Jeruzalema, zo bychu wulki jutrow- ny swjedžen tam swjećili. Jezus widžeše krasny tempel, kotryž sebi jara wažeše, a kotryž běše jemu najswjećíše městno na swěće. Hdyž bě so jutrowny swjedžen skónčil, wróci so Jozef z Mariju domoj. Hdyž wječor tuteho dnja črjoda ludži zasta, zo bychu pod šěrym njebjom přenoco- wali, pytaštaj Marija a Jozef Jezusa mjez znatymi, myslo sebi, zo je z nimi z Jeruzalema wušol, ale njenamakachu jeho. A wróciwši so do Jeruzalema nadeńdžeštaj jeho w templu, poslušaceho na mužow Božich a prašaceho so za tym, štož njebě zrozumil. Jezus so potom z nimaj wróci do Nazaretha a pomhajo Jozefej při jeho rjemjesle, wotrosée jako družy hólc, jenož zo bě lubosćiwý a poslušny a zo Boha Knjeza lubowaše.